

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W9935	ImageGroup:	I1KG8939
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱ་མཚོའི་ཟེག་མ། dbu ma bzhi brgya pa'i rnam bshad rgya mtsho'i zeg ma/
Author:	ངག་དབང་དཔལ་བཟང་ ngag dbang dpal bzang
Descriptor:	printed from computerized input
Original Publication:	bla rung snga 'gyur dpe tshogs/;18
Place:	[bla rung sgar/]
Publisher:	gser ljongs bla ma rung lnga rig nang bstan slob grwa chen mo/
Date:	[n.d.]
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 150 West 17th St, New York City, NY 10011, US. Comments: 3/2011

༄༅། །དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་
 རྒྱ་མཚོའི་ཟེགས་མ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ། །

མཁན་ཆེན་ངག་གི་དབང་པོས་མཛད།

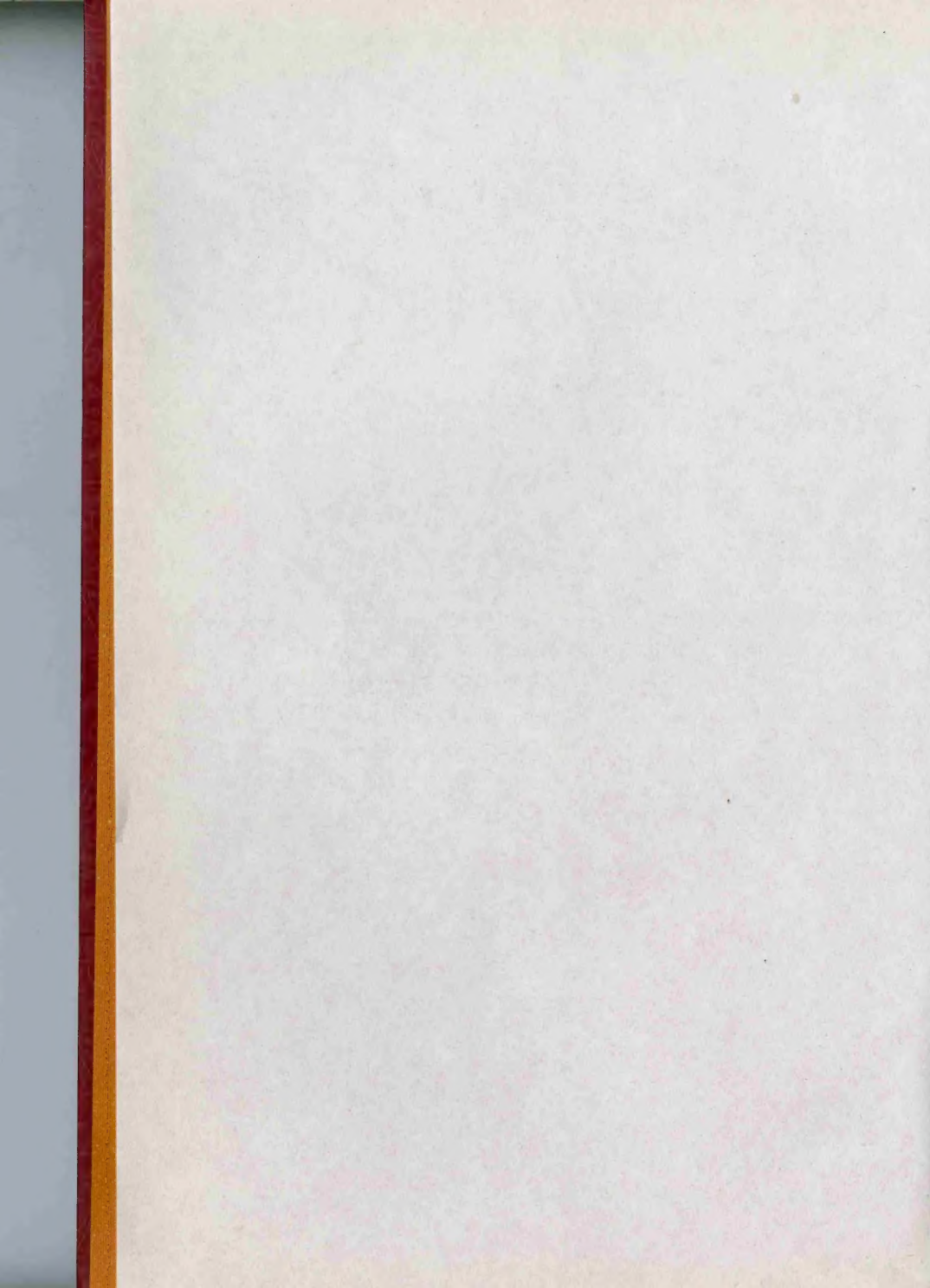

གསེར་ལྗོངས་གྲུ་མ་རྩུབ་ལྗོངས་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་པོ་བླ་ཆེན་མོ།

༥ མཉམ་མེད་སྟོན་མཆོག་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ན་མོ།

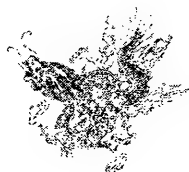

༥ མཁན་ཆེན་ངག་གི་དབང་པོ་ལ་ན་མོ།

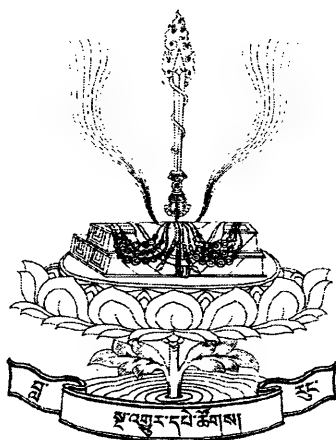

༡༡། །དུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་

རྒྱ་མཚོའི་ཟེགས་མ་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ། །

མཁའ་ཆེན་ངག་གི་དབང་པོས་མཛད།

༄༅། །མཛད་པ་པོའི་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

༄༅། །ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་པ་མཁན་ཆེན་ངག་གི་དབང་པོ་ནི། ཁྲིམ་ཁོག་སྤྱོད་ལུ་ཏུ་
 སྤྱོད་བཏུམས། སྤྱོད་པོ་ཆེ་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་མདུན་གྲོང་ཆེན་སྟོང་
 ཐིག་གི་སྤྱོད་འགྲོ་དང་དངོས་གཞི་བཅས་རྫོགས་པར་གསན། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་
 སྟོང་ཐིག་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། སྤྱོད་པོ་བཀའ་བཞིན་རྫོགས་ཆེན་
 བཤད་གྲུ་ཐེབས། མཁས་པའི་ལུ་ཏུ་ཕྱིན། སྤྱོད་རང་ལུ་ཐེབས་པ་དང་། སྤྱོད་
 མའི་ཞལ་ཆེམས་དང་། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁུ་ཡིག་ལུ་བ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོས་ཡང་
 ཡང་བསྐྱལ་བ་བཅས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་ཀའི་ཐོག་ཏུ་ཐེབས། བཤད་གྲུ་མཁན་པོར་
 ལོ་ལྷ་བཞུགས། སྤྱོད་འབུམ་ཏུ་རྩེ་ཡབ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་གདུང་འབུམ་ལ་ཞལ་སྒྲོར་
 ཐེབས་པའི་སྐབས་ཤིག་ཡེ་ཤེས་འབུམ་པའི་སྤྱོད་གདུང་ལས་སྤྱོད་རྩེ་མོར་མ་ཕྱིང་བའི་དྲི་
 ཞིམ་པོ་ཞིག་འབྲེལ་བྱུང་བ་ལ་ཁོང་རྩེ་འདྲིའི་རྣམ་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བདུན་པེད་ཅེས་གསུང་
 བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་འབུམ་པའི་སྤྱོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཀུན་མཁྱེན་
 སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གསང་ཆེན་རྩེ་རྩེ་ཐིག་པའི་བཀའ་གཏེར་མང་པོའི་དབང་བྱིད་
 རྒྱུ་བརྟེན་བཅས་རྫོགས་པར་གསན།

སྤྱོད་ཀའི་ཐོག་ཏུ་ལོ་མང་ཅམ་བཞུགས་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལྷན་ཀུན་ལ་བཀའ་ཆོས་
 སྤྱོད་གྲོལ་བྱ་ཆེར་གསུངས། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་གཤེགས་རྩེས་སྤྱོད་ལུ་ཏུ་ཐེབས་ནས་
 གདན་ས་གཙོ་བོ་དེར་མཛད། སྤྱོད་ལོ་ལྷན་ཀའི་ཐོག་ཏུ་ལན་རེ་ཐེབས་ནས་སྤྱོད་ཞབས་
 རིན་པོ་ཆེ་འཛིགས་མེད་བདེ་ཆེན་རྩེ་རྩེ་དང་། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། རྩེ་དབོན་སྤྱལ་སྤྱུ།
 མོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཆོག་སྤྱལ་དམ་པ་རྣམས་དང་། མཁན་ལེགས་བཤད་
 འབྱོར་ལྷན། མཁྱེན་བརྩེའི་སྤྱོད་གྲོལ། ཨོ་རྒྱུན་བསྟན་འཕེལ། ཀུན་དགའ་བསྟན་
 འཛིན། རྒྱལ་མཆོན་འོད་ཟེར་སོགས་མཁན་པོ་དང་། སྤྱོད་གཞི་བྱེས་ཀུན་ལ་རྫོགས་
 པ་ཆེན་པོ་གྲོང་ཆེན་སྟོང་ཐིག་དང་སྟོང་ཐིག་ཡ་བཞི། བཀའ་མ་མདོ་དབང་སྤྱང་ཅི་

རྒྱུ་རྒྱུ་སྒོར། ཀར་སྤྱི་ཞེ་ཤོ། གཏེར་ཆེན་བདུད་སྒོར་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་གཏེར་ཡོངས་
 རྫོགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱིན་གྲོལ་སྤྱི་མང་པོ་གསུངས་ནས་བསྟན་པའི་སྟོག་མཐུད་མཛད།
 གཞན་ཡང་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སྤྱུལ་བ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་དང་། རྩད་པར་
 ཀམ་ཐོག་ཕྱག་ཆ་བསྐྱེད་ཐོན་ལས་དང་། དཔལ་ཡུལ་བསྐྱེད་ཐོན་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཀྱི་
 སྤྱང་པོ། རྫོགས་འགགས་མཆོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ། ཁྱིམ་དགེ་མཆོག་སྤྱུལ་དཀོན་
 མཆོག་ལེགས་ལྷན། མཁས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱུལ་འགྱུར་ལོ། སྤྱིང་གཤིས་སྤྱུལ་སྤྱི་
 འགྱུར། ཡ་སོ་བདེ་ཆེན། མཁན་པོ་སྤྱོད་ལུང་རྩེ་རྩེ། དུག་བསྟོད་མཁན་པོ་ཨ་དགེ་མེ་
 སྤྱུལ་ཨོ་རྒྱུ་རིག་འཛིན། དུ་བྲལ་སངས་རྒྱས་རྩེ་རྩེ། འགྲུ་ལོག་མཁན་ཐུན་སེལ་
 སོགས་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་སྤྱེས་ཆེན་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་རྒྱ་སྐར་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པ་
 དང་སྤྱོད་ལུལ་ལྷན་པ་ལུང་གི་གདན་འཛིན་ལུང་རྟོགས་སྤྱུལ་པའི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཨོ་རྩེར་
 སོགས་སྤྱེས་ཆེན་དུ་མ་ལ་བཀའ་གཏེར་མང་པོའི་དབང་ལུང་དང་། རྩད་པར་རྫོགས་
 པ་ཆེན་པོ་སྒོར་ཆེན་སྤྱིང་ཐིག་གི་བསྟན་པ་སྤྱིར་ཡང་གསལ་བར་བྱེད་པོ་ཀུན་མཁྱེན་
 གསུམ་པ་ངག་གི་དབང་པོ་ཞེས་རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་མཐའི་བར་དུ་བྱུང་བ་བཅུ་ལ་
 བའི་ངོ་མཚར་ཀྱི་གཏམ་དྲི་མ་མེད་པའོ།།

༡༡། །དཀར་ཆག།

༡༡། །མཛད་པ་པོའི་དོ་སྤྱོད་མདོར་བསྟུགས།	༡
༡༢། །དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྩ་བ་	
བཞུགས་སོ།།	འཕགས་པ་ལྷ་མ་མཛད། ༡
༡༣། །དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པའདད་རྒྱ་མཚོའི་ཟེགས་མ་	
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས།	མཁན་དག་རྒྱུད་གིས་མཛད། ༣༣
༡༤། །མཚོད་པར་བཛོད་པ།	༣༣
༡༥། །མཚན་དོན།	༣༥
༡༦། །འགྱུར་བྱག་	༣༦
༡༧། །གཞུང་གི་དོན།	༣༦
༡༨། །དང་པོ། སྤྱི་དོན།	༣༦
༡༩། །བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ།	༣༦
༢༠། །འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།	༣༧
༢༡། །གནས་པའི་ཕྱོགས་མདོར་བསྟུགས་ཏེ་བསྟན་པ།	༤༠
༢༢། །གཉིས་པ། །གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།	༤༤
རབ་བྱེད་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༤༤
རབ་བྱེད་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༤༥
རབ་བྱེད་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༤༥
རབ་བྱེད་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༠༧

རབ་བྱེད་ལྡ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༢༧
རབ་བྱེད་དྲུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༢༩
རབ་བྱེད་བདུན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༣༡
རབ་བྱེད་བརྒྱད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༤༠
རབ་བྱེད་དགུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༥༠
རབ་བྱེད་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༦༡
རབ་བྱེད་བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༧༣
རབ་བྱེད་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༨༤
རབ་བྱེད་བརྒྱ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༩༤
རབ་བྱེད་བརྒྱ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༢༡༠
རབ་བྱེད་བརྒྱ་ལྡ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༢༢༡
རབ་བྱེད་བརྒྱ་དྲུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༢༣༠
ཁོ་མཆུག་གི་དོན།	༢༣༡

༭། །བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བཞུགས་སོ། །

༭། །ཁྱུ་གར་སྐད་དུ། ཅ་ཏུ་ག་ཏ་ཀ་ཤུ་ཀྱ་རི་ཀྱ་ཀྱ་མ། བོད་སྐད་དུ། བསྟན་
བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་
ཐུག་འཆལ་ལོ། །གང་ལ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མངའ་བདག་པར་ཉིད་འཛི་བདག་
བྱེད་པོ་མེད། །ཡོང་ངེས་རྣལ་བཞིན་གཉིད་ལོག་ན། །དེ་ལས་མ་རུངས་གཞན་ཅི་
ཡོད། །འཛི་བར་བྱ་བྱིར་སྦྱོར་གྱུར་ཅིང་། །གཞན་དབང་འགོ་བའི་ངང་ཅན་ལ། །
འཛི་བ་བྱ་བ་ལྟར་སྤང་སྟེ། །གསོན་པ་བྱ་བ་མིན་ལྟར་རོ། །
ཁྱོད་ཀྱིས་འདས་དུས་ཐུང་ཅུ་ལྟར། །མཐོང་ཞིང་མ་འོངས་གཞན་དུ་ན། །ཁྱོད་མཉམ་
མི་མཉམ་ལྟར་སེམས་དེ། །གསལ་བར་འཛིགས་པའི་འོ་དོད་འདྲ། །གཞན་དག་ལ་
ཡང་སྦྱི་མཐུན་བྱིར། །ཁྱོད་ལ་འཛི་བའི་འཛིགས་མེད་ན། །གཅིག་ལ་གཞོད་གང་དེ་
ཐུག་དོག་སྒོ་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགྱུར་རམ། །ནད་བཅོས་ཆ་བགས་བྱ་དེས། །
དེ་དག་ལ་ཁྱོད་མི་འཛིགས་མོད། །ཆད་པ་བྱི་མ་བཅོར་མེད་པས། །ཁྱོད་ཆེས་གསལ་
བར་དེ་ལ་འཛིགས། །གསད་པར་བྱ་བའི་ཐུགས་རྣམས་ལྟར། །འཛི་བ་ཀྱན་གྱི་ཐུན་
མོང་ཞིང་། །གཞན་ཡང་འཛི་བར་སྤང་གྱུར་ན། །ཁྱོད་ལ་འཛི་བདག་འཛིགས་ཅིས་
མེད། །དུས་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར། །བདག་རྟག་སྟུམ་དུ་སེམས་ན་ནི། །ནམ་
ཞིག་དུས་ན་འཛི་བདག་གིས། །ཁྱོད་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །མ་འོངས་པ་ཡི་
དོན་ལྟ་ཞིང་། །གསོན་པ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་ཉིད་འཆོང་ལ་བདག་ཉིད་ནི། །
རྣམ་དབྱེད་ཐུན་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟུ། །བདག་ཉིད་གང་མར་བཞག་བྱས་ཏེ། །ཐིག་ལས་
ཅི་ཡི་བྱིར་ན་བྱེད། །ངེས་པར་ཁྱོད་ནི་མཁས་རྣམས་ལྟར། །བདག་ལ་འདོད་ཆགས་
བྲལ་བར་ཟད། །སྤུ་ལ་འང་གསོན་པ་ཞེས་བྱ་བ། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལས་གཞན་

མེད། །སྒྲེ་བོས་དེ་ངེས་མི་རིག་པ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་དགོན། །ཁྱེད་རིང་
གསོན་པ་ལ་དགའ་ཞིང་། །ཆན་ཉིད་ལ་ཁྱེད་མི་དགའ་ན། །ཁེ་མ་ཁྱེད་སྒྲེད་སྒྲེ་བོ་ནི། །
འདྲ་ལ་དམ་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་། །ཁྱེད་རང་འཆི་ལ་བྱ་ངན་ན། །བྱ་སོགས་རྣམས་ཕྱིར་
ཅི་སྒྲེ་ཡིན། །རང་ཉིད་སྒྲེ་བྱ་སྒྲེ་བོ་ནི། །ཅི་ལྟ་བུར་ན་སྒྲུང་མི་འགྱུར། །གང་ཆོ་འགའ་
ཞིག་མ་བཅོལ་བར། །རང་ཉིད་བུར་གྱུར་དེ་ཡི་ཆོ། །མ་དྲིས་ཉིད་དུ་དེ་འགོ་བ། །
རིགས་པར་མི་འགྱུར་མ་ཡིན་ནོ། །
གཏི་མུག་ཕྱིར་ན་བྱ་ཡི་ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་ཟད། །འདི་ཡི་འགོ་བར་སྒྲོ་བ་
ཉིད། །ཆས་པས་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །རི་ལྟར་པ་ལ་བྱ་སྒྲུག་པ། །དེ་ལྟར་དེ་
ལ་སྒྲེ་མ་ཡིན། །འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་འོག་ཏུ་འགོ། །དེ་ཕྱིར་མཐོ་རིས་ཀྱང་རྟེན་དགའ། །
གང་ཆོ་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པ། །འགའ་ཡང་སྒྲུག་ཅེས་བྱ་ཡོད་མིན། །དེ་ཆོ་ཆགས་པ་
འཆོང་དང་ནི། །འདྲ་བ་འབའ་ཞིག་སྒྲེ་བར་ཟད། །བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུག་བསྐྲལ་
ནི། །མི་རྣམས་སྟེང་ལས་སྐྱར་ཕྱོག་སྟེ། །ཆགས་ལའང་སྒྲུག་བསྐྲལ་བྲལ་བ་ཡིས། །
མཆོན་པའི་མི་བརྟན་པ་ཉིད་ལྟོས། །གཞོད་པས་གཟེར་བ་བྱས་ཟེར་ཀྱང། །ཡོན་ཏན་
མེད་སྟམ་ཤེས་པ་ཞིན་དུ། །ཁྱེད་བདག་ཉིད་ལ་ཕྱི་འཆོས་འགྱུར། །དེ་ཡང་བདག་ལ་
མི་རིགས་སོ། །སྒྲུག་བསྐྲལ་རྣམ་པར་འགོད་ལྟ་བུར། །འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་
འབྱུང། །སྒྲུག་བསྐྲལ་གྱུར་པའི་སྒྲེ་བོ་ལ། །སྒྲུག་བསྐྲལ་འགོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །གང་
གི་འདུ་བདག་འཡིན་དེའི། །འབྲལ་བ་ཅི་ལྟར་དགའ་མ་ཡིན། །འདུ་བ་དང་ནི་འབྲལ་
བ་དག །ལྟན་ཅིག་རྒྱ་བར་སྒྲུང་མིན་ནམ། །འདས་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ལ། །མ་
འོངས་ཐ་མ་ཡོད་མིན་ན། །ཅིས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་འདུ་མཐོང་ཞིང་། །རིང་བོར་གྱུར་ཀྱང་
བྲལ་བ་མིན། །སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་དུས་དེ་རྣམས། །དེས་པར་དགྲ་དང་འདྲར་འགྱུར་
ཏེ། །དེས་ན་དགྲར་གྱུར་དེ་དག་ལ། །རྣམ་ཀུན་ཁྱེད་འདོད་ཆགས་མི་བྱ། །སྒྲོ་བར་བྲལ་
བའི་འཛིགས་པ་ཡིས། །བྱིས་ནས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་ན། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་ངེས་
པར་ནི། །བྱ་དགོས་ཆད་པས་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཁྱེད་འདི་བྱས་ནས་གསལ་བར་ནི། །

ནགས་སུ་འགྲོ་བྱ་སྒྲུབ་སེམས་ན། གང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་གཏང་བྱ་བ། ཇི་བྱས་ཡོན་
 ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། བདག་ནི་འཆོའོ་སྒྲུབ་སེམས་པ། གང་ལ་ངེས་པར་ཡོད་ཀྱང་པ། ཇི་
 ཇི་ཆགས་པ་ཡོངས་བཏང་བྱེད། འཆི་བདག་ལ་ཡང་ག་ལ་འཛིགས། བྱང་རྒྱ་བ་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀླག་པར་འཛིན་པ་སྤང་བའི་
 ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་རྩ་བྱེད་པ་དང་པོ་ཡོ། །

ལུས་ནི་དག་ལྟར་མཐོང་མོད་ཀྱི། ཇི་ལྟར་ཡང་དེ་བསྐྱུང་བྱ། ཁྲིམས་ལྟར་ཡུན་རིང་
 འཆོ་བ་ནི། ཇི་ལས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བྱེད། མི་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལུས་ཉིད་
 ལས། སྤྱེ་ཞིང་བདེ་བ་གཞན་ལས་ན། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱང་གྱི་སྦོད་ཀྱང་པ། ཁོག་པ་
 ལ་ཁྱོད་ཅི་སྟེ་གྲུས། གང་ཆེ་བདེ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྟར། ཤས་ཆེར་མི་ལ་མི་འབྱུང་ན། ཇི་
 ཇི་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་དེ། རྒྱུང་འོ་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བྱེད་དམ། འཛིག་རྟེན་བདེ་
 ལ་མངོན་ཕྱོགས་གིང་། བདེ་ཀྱང་དག་ཀྱང་རྟེན་དཀའ་སྟེ། ཇིས་ན་སྤྱོ་བོ་འཛིག་
 འདི་ལ། སྤྲུག་བསྐྱེད་རྩེས་སུ་སྟེགས་པ་འདྲ། སྤྲུག་བསྐྱེད་འདོད་པས་རྟེན་འབྱུར་
 གྱི། འདོད་པས་བདེ་བ་ག་ལ་ཡིན། ཁྱོད་ཅིས་དཀོན་པ་ལ་གྲུས་གིང་། མོད་ལ་
 ཅི་སྟེ་ཁྱོད་མི་འཛིགས། བདེ་བར་ཀྱང་པའི་ལུས་པོ་ནི། སྤྲུག་བསྐྱེད་སྦོད་དུ་འབྱུར་
 བདེ། ལུས་ལ་གྲུས་དང་དག་ལ་གྲུས། ཇི་དག་གཉིས་ནི་མཚུངས་པར་སྤང་། ལུས་
 ནི་གིན་རྩ་འགོར་བས་ཀྱང་། བདེ་བའི་བདག་རྩ་མི་འབྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གཞན་
 གྱིས་ཟིལ་གཞོན་ཅེས། བྱ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། མཆོག་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 ཏེ། ཤམ་རྣམས་ལ་ལུས་སྤྱེས་སོ། སྤྲུག་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་འདི། ཉིན་
 རེ་ཉིན་རེ་འཛོམས་པར་བྱེད། བདེ་བ་རྟོག་པའི་དབང་ཀྱང་ཅིང་། རྟོག་པ་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་དབང་ཀྱང་པ། ཇི་བྱིར་ཀྱན་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས། ཤིན་རྩ་སྦྱོབས་ལྟན་ཅི་
 ཡང་མེད། ཇི་ལྟར་ཇི་ལྟར་དུས་འགྲོ་བ། ཇི་ལྟར་ཇི་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་འཕེལ། ཇི་བྱིར་
 བདེ་བ་ལུས་འདི་ཡི། གཞན་པོ་ལྟ་བུར་སྤང་བར་འབྱུར། སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་ནི་རྒྱ་མང་
 པོ། ཉན་རྣམས་དང་གཞན་སྤང་ཀྱང་པ། ཇི་སྟེད་དུ་ནི་མི་རྣམས་ལ། བདེ་བའི་

རྒྱུད་གསུམ་མ་ཡིན། འཕེལ་བཞིན་པ་ཡི་བདེ་བ་ལས། རི་ལྷ་པ་བསྐྱོག་པ་མཐོང་
གྱུར་བ། རི་ལྷ་པ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་འཕེལ་བཞིན་ལས། བསྐྱོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
རྒྱུན་དང་ལྷན་ཅིག་བདེ་བ་ལས། བསྐྱོག་པ་མཐོང་གི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལ། རྒྱུན་རྒྱུས་
ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ། བསྐྱོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། རྒྱུད་འཆི་བཞིན་ལ་དུས་སོང་
ཞིང་། འགྲོ་བ་དང་ནི་འགྲོར་འགྱུར་ན། འཆི་བཞིན་པ་ནི་བདེ་འགྱུར་ཞེས། རྣམ་
པ་ཀུན་རྒྱ་རིགས་མ་ཡིན། ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་བཀྲེས་སོགས་ཀྱི། གཞོད་པ་རྟག་
རྒྱ་ཡོད་གྱུར་ན། གཞོད་བཞིན་པ་ནི་བདེ་འོ་ཞེས། རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱ་རིགས་མ་ཡིན། །
རྣམ་པ་མེད་པས་འབྱུང་ཀུན་ལ། ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འགྱུར་ཏེ། འགལ་བ་རྣམས་
ལ་བདེ་འོ་ཞེས། རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱ་མི་རིགས་སོ། །

གང་སོགས་རྣམས་ལ་བྱིར་འཆོས་བ། རྟག་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། བསྐྱོག་བཞིན་པ་
ནི་བདེ་འོ་ཞེས། རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱ་རིགས་མ་ཡིན། འབད་སྤྱོད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས། །
བྱ་འགའང་ས་སྟངས་ཡོད་མིན་ན། ལས་བྱེད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱ་
མི་རིགས་སོ། འདི་དང་གཞན་དུ་བདག་ཉིད་ནི། རྟག་རྒྱ་སྤྲུལ་ལས་བསྐྱུང་བར་བྱ། །
བན་འགྲོ་ཡོད་ན་བདེ་བ་ཞེས། རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱ་རིགས་མ་ཡིན། གཞོན་པ་སོགས་
ལ་མི་རྣམས་ཀྱི། བདེ་བ་རྟག་རྒྱ་ཡོད་མིན་ཏེ། འད་པོར་གང་ལ་རྩུམ་མེད་པ། རི་
ལ་མཐར་འཕེལ་ག་ལ་ཡོད། གསེར་གྱི་སྤོད་དུ་སྤྲུག་པ་ལ། རི་ལྷ་པ་འགའ་ཞིག་
དགར་འགྱུར་བ། རི་བཞིན་སྤྲུལ་བསྐྱེད་བྱིར་བཅོས་བ། བདེ་འོ་སྤྲུལ་དུ་སེམས་
པར་བྱེད། བརྒྱམས་བས་སྤྲུལ་པ་ལྡོག་འགྱུར་ན། སྤྲུག་བསྐྱེད་རྩེ་པ་འདར་བདེ་ཅི་
ཡོད། རི་བྱིར་བྱུང་བས་སྤྲུལ་འཛིག་དག སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་སྤྲུལ། །
སོ་སོའི་སྤྲུལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི། བདེ་བས་གཞོགས་ལྷ་མོ་མཐོང་ན། གང་གིས་
སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྲུལ་འགྱུར་བ། བདེ་བ་ཞེས་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། རྒྱུད་སྤྲུག་ཆགས་བྱལ་
མེད་དོ་ཞེས། སོ་སོའི་སྤྲུལ་བོ་བསྐྱེད་བྱ་དེས། རེས་པར་དེ་བཞིན་གསེགས་རྣམས་
ཀྱིས། གཏི་སྤྲུག་ཀུན་གྱི་ཐ་མར་གསུངས། མི་རྟག་པ་ལ་ངས་པར་གཞོད། གང་

ལ་གཞོན་ཡོད་དེ་བདེ་མིན། དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་གར་ཡོན་པ། །ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
ཞེས་བྱར་འགྱུར། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་བདེ་བར་འཛོལ་བ་སྒྲར་བའི་
ཐབས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་རབ་རྩ་བྱེད་པ་གཉིས་པའོ། །

ཡུལ་ནི་ཤིན་ཏུ་རིང་པོས་གང་། ཡུལ་ལ་མུར་ཐུག་ཡོད་མིན་ཏེ། སྒྲན་པ་ངན་ལྟར་
 ཁྱོད་ཡུལ་ལ། ཁང་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་འབྱུང་། ཁ་སྒྲན་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ལ།
 ས་སྒྲེད་ལྡོག་པ་མེད་ཅི་བཞིན། ཁ་སྒྲན་བཞིན་པ་ཡི་མི་རྣམས་ལ། འདོད་རེ་འཕེལ་
 བའང་དེ་བཞིན་ནོ། འབྱུང་མེད་ཀུན་ལ་འབྲིག་པ་ལ། ཐ་དད་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་
 ཞེང་། གཟུགས་གཞན་གྱི་ཡང་ཡོངས་སྒྲོད་ན། ཁྱོད་ལ་མོ་མཆོག་གིས་ཅི་བྱེད།
 གང་ལ་གང་ཡིད་ཡོང་འབྱུར་བ། ཉེ་ནི་དེ་ཡིས་འཛོངས་པར་སྒྲོམ། བྱིསོགས་རྣམས་
 ལའང་ཐུན་མོང་པས། སློ་གྲོས་ངན་པ་ཁྱོད་ཅི་ཆགས། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཀུན་
 མཛེས་མོ། གང་དེ་སྤར་ཀུན་ཐུན་མོང་ན། ཉེ་རྟེན་ཁྱོད་ལ་རོམ་ཆར་ལྟར། ཇི་ལྟར་
 ཡང་ནི་འབྱུར་བ་མིན། ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་སྟག་པ་དང་། ཁ་སྒྲོག་པ་ལ་ནི་ཁ་སྒྲོག་
 མཐོང་ནས། རྣམ་པར་གནས་མེད་སྤྲུལ་འཕྲུལ། ཅིག་གོས་ལས་ནི་གང་ཞིག་བདེན།
 སྒྲན་པོའི་འདོད་ཆགས་ཡོན་ཏན་དང་། ལྡན་པ་འབང་ཞིག་ལ་མི་སྟེ། ཁྱུ་མེད་པ་
 ལས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི། ལྡོག་པ་རྒྱུ་ལས་ག་ལ་ཞིག་ ཇི་སྤྱིད་གཞན་ཤེས་མ་གྱུར་ན།
 དེ་སྤྱིད་དེ་ནི་ཁྱོ་ལ་སྟག་ བད་ངན་དང་མཚུངས་བུད་མེད་ནི། ཏྲག་ཏུ་སྐྱེན་ལས་
 བསྐྱེད་བར་བྱ། ཉར་མར་རང་གིས་བྱས་པ་གང་། ཉེ་ནི་ཆན་པོར་མི་འདོད་ན།
 ཇི་ལྟ་བུར་ན་གྲོལ་བ་རྣམས། ཉེ་ལ་ཤིན་ཏུ་གདུང་མི་འབྱུར། མ་ཆགས་པ་ལ་བདེ་
 མེད་ཅིང་། ཉེ་ཡང་སྒྲན་མིན་ལ་མེད་ན། གང་ཡིད་ཏྲག་ཏུ་སྤྱིར་སྟོགས་པ། ཉེ་ཡི་
 བདེ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ ཁྱོད་ལ་གྲས་བཞིན་ཏྲག་པར་ནི། མོ་དང་ལྡན་ཅིག་སྤྲད་པ་
 མེད། འདི་ང་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ཞེས། ཡོངས་འཛོན་འདི་ཀོ་ཅི་ཞིག་ཡིན། གལ་
 ཏེ་འདོད་ཆགས་བདེ་ཡིན་ན། འབྱུང་མེད་དག་གིས་དགོས་མེད་འབྱུར། ཁདེ་བདོར་
 བྱ་ཞེས་བྱ་བར། ཇི་ལྟར་ཡང་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། འབྱུང་མེད་ལྡན་ཅིག་སྒྲུར་ན་ཡང་།

བདེ་བ་གཞན་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་ན། ཇེ་རྒྱ་མཛའ་མོ་ཉིད་ཡིན་ཞེས། སྐྱེ་བོ་མིན་པ་
 སུ་ཞེས་འཛིན། མཛེ་བོ་འབྲུག་བཞིན་འདོད་ཆགས་ཀྱིས། མཛོངས་པས་འདོད་
 པའི་སྐྱོན་མི་མཐོང་། ཆགས་བྲལ་རྣམས་ལ་མཛེ་བོ་ལྟར། ཆགས་ཅན་སྐྱེ་བ་སྤུལ་
 ལྷན་པར་སྤང་། མགོན་མེད་བཀྲེས་བས་ཉེན་རྣམས་ལ། སྤྱི་གེར་བྱ་བ་གང་འབྱུང་
 བ། ཇེ་ནི་བྱད་མེད་སྤང་བའི་ཆོ། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གཡོ་བ་ཡིན། ཇེགས་པ་
 ཡིས་ནི་ཁ་ཅིག་ལ། བཤད་ཁང་ལ་ཡང་ཆགས་སྐྱེ་ཞིང་། བྱད་མེད་ལ་ལ་ལ་ཆགས་
 པ། འགའ་ཞིག་འགའ་ལ་སྤྲག་དོག་བྱེད། མི་གཙང་བ་ལ་གཉི་སྤྲག་ནི། འབྱུང་
 ཞིང་ཁོ་བ་འབྱུང་རིགས་ཀྱི། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་ནི། འབྱུང་བར་རིགས་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། མི་རྣམས་མ་གཏོགས་མི་གཙང་བའི། སྤྱོད་ནི་སྤྱད་པར་འབྱུང་འགྱུར་
 བ། གང་ལ་མི་གཙང་འབྱུང་འགྱུར་བ། ཇེ་ནི་སྤྱད་པར་ཅིས་མི་སེམས། ཇེ་སྤོས་
 བོ་གཙང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །

ཐ་མ་གང་དུ་དམིགས་གྱུར་བ། ཇེ་ལ་གཙང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས། སྐྱོ་ལྷན་མི་ནི་སུ་ཞིག་
 སྐྱོ། གང་ཞིག་བཤད་ཁང་ནང་འདུག་ཅིང་། ཇེ་མེད་པར་ནི་མི་གནས་པར། མི་
 གཙང་བ་ཡི་སྤྲིན་དེ་ལ། རྫོངས་ལས་དེགས་པ་སྐྱེ་བར་ཟད། ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་
 ལུས་ཀྱི་ནི། བྱང་སྤྲགས་གཙང་བར་མི་འགྱུར་ན། རྫོང་ནི་ནང་ལ་འབད་བྱེད་བ། །
 ཇེ་ལྟར་བྱི་རོལ་ལ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་མཛེ་ཅན་བཞིན་དེ་ལྟར། གཙམ་ཅན་ཀུན་ལ་
 མཚུངས་མིན་ན། མཛེ་ཅན་རི་བཞིན་གཙམ་ཅན་དེ། ཇེ་ལྟར་མི་ཀུན་གྱིས་སྤོང་
 འགྱུར། ཡན་ལག་ཉམས་པ་འགའ་ཞིག་ནི། སྤྱི་ཡི་ཚབ་མས་དགའ་གྱུར་ལྟར། །
 མི་གཙང་བྱིར་འཆོས་མེ་ཏོག་ལ། སྤྲིགས་པ་འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་འདོད། གང་
 དུ་འདོད་ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ། ཇེ་གཙང་ཞེས་བྱར་མི་རིགས་ལ། ཇེས་པར་འདོད་
 ཆགས་རྒྱར་གྱུར་བའི། ཇེ་སྤོས་དེ་གང་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། མཛོར་ན་མི་རྟག་མི་
 གཙང་དང་། སྤྲིག་བསྐྱེད་བ་དང་བདག་མེད་ཅེས། བྱ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །
 གཙམ་ཉིད་ལ་ནི་སྤྱོད་པར་འགྱུར། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་

བརྒྱ་པ་ལས་གཙང་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་གསུམ་པའོ།།

བདག་གམ་བདག་གི་སྟུང་དྲེགས་པ། སྤྱིད་པར་དམ་པ་སྤུལ་འགྲུར། གང་ཕྱིར་
ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། ལྷུལ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། རྟོགས་བྱན་
དུག་ཚེས་སྟབས་གྲུར་པ། ཁྱོད་ཀྱི་དྲེགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན། གང་རམ་དེ་རུབ་བཞི། །
དབང་དུ་བྱས་ལ་རག་ལས་འགྲུར། རྗེ་ལྟར་གསོ་བྱ་འཐོབ་ཐོབ་པ། རྗེ་བོ་གཏོང་
པོར་སེམས་དེ་བཞིན། རྗེ་བོ་སྤྱིན་བྱ་བྱིན་བྱས་ནས། བདག་ནི་གཏོང་བ་པོ་སྟུམ་
ཚོམ། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྟུག་བསྟུལ་གནས། ཁྱོད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད། །
གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཚོ་ཁྱོད་ཀྱི། དགའ་བ་གང་གིས་བསྐྱེད་པར་འགྲུར། །འཛིག་
རྟེན་གྱི་ནི་བསྐྱར་པོ་དང་། བསྐྱར་བྱར་ས་བདག་སྤང་གྲུར་ན། ཅི་སྟེ་གཅིག་གིས་
དྲེགས་ཡོད་ཅིང་། ཅི་སྟེ་གཞན་གྱི་དྲེགས་བྲལ་མིན། རིགས་ཀྱན་ནང་ནས་རང་
ལས་ལ། དགའ་བས་འཚོ་རྣམས་རྟེན་པ་དགལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་མི་དགའ་འགྲུར། །
དེས་ན་ཁྱོད་ལ་འགྲོ་བཟང་དགོན། གཞན་གྱིས་བསྐྱུལ་ཏེ་བྱེད་པ་གང་། རྗེ་ནི་ས་
སྟེངས་སྤྱན་ཞེས་བྱ། ཁྱོད་དང་མཚུངས་པའི་གཞན་དབང་གཞན། འགའ་ཡང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། བསྐྱར་བ་ང་ལ་རག་ལས་ཞེས། འཛིག་རྟེན་ལ་ནི་སྤྲུལ་ལན་ཞིང་། །
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟེག་བྱེད་ན། རྗེ་མཚུངས་བཅེ་མེད་སྤྲུལ་ཞིག་ཡོད། སྟེ་བོ་སྟེག་
ཏོ་བྱེད་རྣམས་ལ། གལ་ཏེ་བཅེ་བ་བྱ་མིན་ན། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ནི། ཐམས་
ཅད་བསྐྱར་བྱར་མི་འགྲུར་རོ། བདག་ཉིད་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་ཡི། རྒྱ་ནི་གང་དུ་མེད་
མི་འགྲུར། ལུང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས། བསོད་ནམས་མིན་པ་འང་འཛིག་
ཡོད་མིན། ཡང་དག་སྤང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། གལ་ཏེ་ས་བདག་ཚེས་ཡིན་ན། ཉོན་
མོངས་གཞོ་མཁན་རྣམས་ལ་ཡང་། ཅི་སྟེ་ཚེས་སྤྱུ་འགྲུར་མ་ཡིན། འཛིག་རྟེན་ས་
བདག་རག་ལས་ཀྱི། ས་བདག་དེ་ནི་སྤྱད་དེ་དཔེར། དམ་པས་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་
མ། སྤྱིད་པ་ཡི་ནི་སྤྱིད་པ་བཞིན། སྤྱན་མིན་རྒྱལ་སྤྱིད་མི་ཐོབ་ལ། སྤྱན་ལ་བཅེ་

བཡོད་མིན་ན། །བསྐྱེད་པོ་ཡིན་ཡང་མི་ཡི་བདག །བརྩེ་བ་མེད་ལ་ཆོས་མིག་ནས། །
 དང་སྤོང་ནམས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ཀྱང་། །མཁས་པས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །གང་གི་བྱིར་ན་
 དེ་དག་ལ། །དམན་འབྲིང་ཁྱད་འཕགས་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །
 སྤར་གྱི་ས་བདག་དག་རྣམས་ཀྱིས། །འཛིག་རྟེན་བྱ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དེ། །རྩྭ་དུས་
 ཆོས་ལ་བརྟེན་རྣམས་ཀྱིས། །དེང་སང་རི་དགས་དགོན་པར་བྱས། །གྲགས་སུ་བསྟུན་
 པའི་རྒྱལ་པོ་ལ། །གལ་ཏེ་སྤྲིག་པ་ཡོད་མིན་ན། །རྒྱལ་པོ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དེ། །
 དང་པོ་ཉིད་དུ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཆང་སྟགས་དག་ལ་བདོག་པར་ཀྱང་། །ཡོངས་གཏོང་
 མཆོད་པ་མ་ཡིན་ན། །གཡུལ་ངོར་བདག་ཀྱང་ཡོངས་གཏོང་བ། །མཆོད་པ་སྟུམ་དུ་
 སེམས་སམ་ཅི། །རྒྱལ་པོ་འཛིག་རྟེན་མགོན་ཁྱོད་ལ། །མགོན་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ན། །མགོན་ཉིད་དེ་ཡིས་བདག་ཉིད་ནི། །མ་བཏང་སུ་ཞིག་དགའ་བར་འགྱུར། །
 རྒྱལ་པོ་གི་བར་གྱུར་པ་ལའང་། །གྲགས་པས་ཡོན་ཏན་འགའ་མི་འབྱུང་། །ཁྱོད་ཡོན་
 མེད་དང་ཁྱི་འཆོད་ལ། །གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཅི་སྟེ་མེད། །གང་ཆོ་ཀུན་གྱི་དབང་ལྷག་
 ཉིད། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དེ་ཡི་ཆོ། །འདི་ནི་དབང་ལྷག་རྟེན་མིན་ཞེས། །
 བརྗོད་པ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཆོ་བའི་ཐབས་སོ་ཅོག་ལ་ཡང་། །འཛིག་རྟེན་ན་ནི་
 རིགས་ཞེས་བསྟན། །དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །རིགས་ལས་དབྱེ་བ་ཡོད་
 མ་ཡིན། །འདས་དུས་གིན་ཏུ་རིང་བ་དང་། །མི་མོ་རྣམས་ཡིད་གཡོ་བ་སྟེ། །དེ་བྱིར་
 རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་བ། །རིགས་ལས་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་
 དམངས་རིགས་ཀྱང་། །རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱར་འགྱུར་ན་ནི། །ལས་ཀྱིས་དམངས་
 ཀྱང་བུམ་ཟེར་ནི། །གང་གིས་འགྱུར་བ་མིན་པར་སེམས། །རྒྱལ་པོ་སྤྲིག་ལ་དབང་
 ལྷག་ལྟར། །འགོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་མཁས་པ་ནི། །སུ་ཞིག་
 བྱི་མར་འཛོམས་པར་བྱེད། །དབང་ལྷག་གིས་བསྐྱེད་པར་རྒྱལ་ནི། །མཉམ་དང་ཁྱད་
 པར་འཕགས་པ་ཡི། །པ་རོལ་རྣམས་ལྟན་བཟུ་བྱ་སྟེ། །དམ་པའི་སྟེང་ལ་མིག་ནས་སོ། །
 ལྟ་ལ་འཁྱོད་སྦྱོང་བ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་

སྟེ་རབ་རྩ་བྱེད་པ་བཞི་པའོ།།

སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་གཡོ་བ་ནི། རྒྱལ་མེད་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །དབུགས་ཀྱང་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། རྒྱལ་སྤྱད་ཁོ་ནར་ཡང་དག་འབྱུང་། །འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་
 འཛི་བདག་སྤྱ། །རི་ལྟར་འཛིགས་པ་སྤྱེད་འབྱུར་བ། །དེ་བཞིན་ཀྱན་མཁུན་སྤྱ་འདི་
 བོ། །འཛི་བདག་ལ་ཡང་འཛིགས་པ་བསྤྱེད། །བྱབ་ལ་མཛད་དང་མཛད་མིན་དང་། །
 གསུང་བྱ་གསུང་བྱ་མིན་མངའ་བ། །དེས་ན་ཀྱན་མཁུན་ཀྱན་མཁུན་ནི། མིན་ཞེས་
 བྱ་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། །སེམས་མཛྙགས་པ་འགྲོ་སོགས་ལ། །གང་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ལ་
 སོགས་པ། །མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ལས་ཀྱན་ལ། །ཡིད་ནི་དོན་པོར་བསྐྱབ་པར་བྱ། །
 བསམ་པས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ། །དགེ་འཕེལ་ཏེ་མི་དགེ་རུང་། །ཐམས་
 ཅད་དགེ་ལེགས་ཉིད་འབྱུར་ཏེ། །གང་ཕྱིར་ཡིད་དེའི་དབང་གྱུར་ཕྱིར། །བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ། །ས་སྟེངས་སྟེ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་
 ཉིད་འབྱུར་བ། །དེ་དག་བསོད་ནམས་ལས་ཁྱད་འཕགས། །རིན་ཆེན་རང་བཞིན་
 མཛོད་རྟེན་ནི། །འཛིག་རྟེན་རྟེན་མཐོ་འགས་བྱས་པ། །དེ་བས་སེམས་བསྤྱེད་བཅུག་
 འདུལ་པོ། །མཛོག་རྩ་བཀྱབས་པར་བརྟེན་པ་ཡིན། །དེ་ལ་ཕན་འདོད་སྤྲ་མ་ཡིས། །
 སློབ་མ་ལ་ནི་སྤྱི་ཞུ་བ། །གང་ཕྱིར་ངེས་པར་མི་གེས་པ། །དེ་ཕྱིར་སློབ་མ་ཞེས་བྱའོ། །
 ཁོ་ཡང་འབྱུང་པོས་བཟུང་བ་ལ། །རྒྱན་པ་འབྱུག་པ་མིན་པ་ལྟར། །བྱབ་པ་ཉོན་མོངས་
 དགར་གཟིགས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་གང་ཟག་མིན། །གང་ཞིག་གང་གང་
 ལ་དགའ་བ། །དེ་ཡིས་དེ་དེ་སྤར་དབྱེད་བྱ། །ཉམས་པར་གྱུར་པ་དམ་ཚོས་ཀྱི། །སྤྱོད་
 བྱི་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་མ་ནི་ཁྱད་པར་དུ། །ནད་ཐེབས་སུ་ལ་གཏུང་འབྱུར་
 བ། །དེ་བཞིན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བརྟེ། །དམ་པ་མིན་ལ་ཁྱད་པར་དུའོ། །ལ་
 ལའི་སློབ་མར་འབྱུར་བ་སྟེ། །ལ་ལ་ཡི་ནི་སྤྲ་མར་འབྱུར། །ཐབས་རིག་སྣ་ཚོགས་
 ཐབས་ཀྱིས་ནི། །མཛྙགས་སེམས་ཅན་རྟེན་པར་བྱེད། །རི་ལྟར་སྤྱན་པ་མཁས་
 གྱུར་པས། །ནད་པ་སྐྱབ་མེད་དཀོན་དེ་བཞིན། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སློབས་རྟེན་

ནས། །གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་ཤིན་ཏུ་དགོན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུལ་དུ་ནི། །
གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་མ་བསྐྱལ་བས། །ངན་སོང་འགྲོ་བར་འཕྱུར་ན་དེ། །སློ་ལྷན་
གཞན་གྱི་སྤྲད་བྱར་འཕྱུར། །གང་ཞིག་ཉེན་པ་གཞན་དག་ལ། །སྤྲིང་བཅུ་ལེགས་
ཞེས་མི་འདོད་པ། །དེ་རྗེས་བཅུ་བས་མགོན་མེད་པ། །དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པ་གཏོང་། །
འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་གང་ཞིག་ལ། །འཛིག་རྟེན་སྤྲད་ཏུ་གནས་ཡོད་པ། །དེ་ལ་སོར་
གནས་དག་སྤང་ན། །སྤང་ལ་བསམ་ཐག་ཅི་ཞིག་ཡོད། །གང་ལ་སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ།
མངོན་ཤིས་ལྡ་ཆར་ཡང་ཡོད་པ། །དེ་ཡི་དམན་པར་དམན་ལྟེ་དངོས། །འདི་ནི་
ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའ་བའོ། །

ཐབས་ཀྱིས་ཀུན་ཆེ་བསོད་ནམས་གང་། །ཤིན་ཏུ་ལྷན་རིང་བསགས་པ་དེ། །ཐམས་
ཅད་མཆུན་པའི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །མིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས། །
འཆི་དང་ཆོས་དང་སྤྲོད་པ་གཞན། །སྤྱོད་པའི་སྒྲ་ཡིས་གསལ་བྱེད་པ། །དེ་ཕྱིར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །སྤྱོད་པའི་སྒྲ་ནི་རྟག་ཏུ་སྟོན། །འདིར་བྱིན་པ་ཡི་སྤྱོད་པ་ལས།
འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་འཕྱུར་ཞེས། །ལེན་དང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ནི། །ཆོང་སྟོགས་
བཞིན་ཏུ་སྤྲད་པར་འཕྱུར། །གང་ལ་སྤར་བྱས་སྤྲིག་པ་ཡང་། །ཡོད་ཉིད་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པ། །དག་བའི་ལས་ཅན་དེ་ལ་ནི། །བསྐྱབ་མིན་ཞེས་བྱ་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱབས་
ཆེན་ཡིད་ཅན་དེ་ལ་ནི། །འདི་ནའང་གཞོད་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེས་ན་དེ་ལ་སྤྲོད་པ་
དང་། །ལྟ་ངན་འདས་ལ་ཁུད་པར་མེད། །གང་ལ་ཀུན་ཆེ་སེམས་དཔའ་ནི། །ཉིད་
ལས་སྦྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་པ། །དེ་གོ་རྒྱ་ཅིས་འཛིག་རྟེན་ནི། །ཀུན་གྱི་མངའ་བདག་འཕྱུར་
མ་ཡིན། །སྤུལ་འགྲོ་ལས་ཆེས་སྤུལ་འགྲོ་བ། །འགའ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཡང་
སྤང་། །དེས་ན་བསམ་མི་བྱུང་མཐུ་ཡང་། །དེས་པར་ཡོད་ཅིས་རྟོགས་པར་གྱིས། །
སྤྱོད་ལ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཆོས་ལ། །སྤྲིག་པ་སྦྱེ་བ་ཇི་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་ནི། །
སྤྲད་བྱང་ཆོས་ལ་སྤྲིག་པ་སྦྱེ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྲོད་པ་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྤྲོད་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྡ་བའོ། །

བདེ་བས་འདོད་ཆགས་འཕེལ་འགྱུར་ཁོང་། སྐྱག་པས་ཁོ་བ་འཕེལ་འགྱུར་ན། ཅིས་བདེ་དགའ་ཐུབ་ཅན་མིན་ཁོང་། སྐྱག་པ་དགའ་ཐུབ་ཅན་ཅིས་ཡིན། འདོད་ཆགས་ལས་ནི་སྤྱད་པ་སྟེ། ཁྱོ་བའི་ལས་ནི་ཚུང་པ་ལོ། འཕྱུང་བ་ཀྱན་ལ་རྒྱུད་བཞེན་དུ། གཤི་སྐྱག་ལས་ནི་གསོས་འདེབས་སོ། མ་སྤྱད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་ནི། སྐྱག་པས་ལ་སྤྱད་ས་མེད་ལས་ཁོ་སྐྱག་ ཡོངས་མི་ཤེས་ལས་གཤི་སྐྱག་སྟེ། ཏེ་དག་གས་དེ་དག་མི་རྟོགས། རི་ལྟར་བད་ཀན་ལ་མཁྱིས་དང་། ལྷན་ཅིག་སྤྱད་པ་མེད་མཐོང་བ། ཏེ་བཞེན་ཁོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ལྷན་ཅིག་སྤྱད་པ་མེད་པར་མཐོང་། འདོད་ཆགས་བྱན་བཞེན་བཀོལ་བ་བྱ་སྟེ། གང་ཕྱིར་མི་ཡངས་དེའི་སྐྱན་ཕྱིར། ཁྱོ་ལ་རྩེ་བོ་བཞེན་ལྟ་སྟེ། ཏེའི་སྐྱན་ཡངས་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། ཏེ་དཔོན་གཤི་སྐྱག་ཡང་དག་འབྱུང་། བར་དུ་ཁྱོ་བ་འབྱུང་འགྱུར་ཁོང་། ཕྱིས་ནི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བ་སྟེ། ཞིན་ལ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ལོ། འདོད་ཆགས་མཛའ་མིན་མཛའ་འདྲ་བ། ཏེས་དེ་ལ་ཁྱོད་མི་འཛིགས་ཏེ། མི་པན་མཛའ་བོ་ཁྱད་པར་དུ། སྐྱིས་བུས་སྤྱང་བར་བྱ་མིན་ནམ། འདོད་ཆགས་རྒྱ་ལས་སྟེ་འགྱུར་ཁོང་། རྒྱུན་ལས་ཀྱང་ནི་སྟེ་བ་སྟེ། འདོད་ཆགས་རྒྱུན་ལས་སྟེ་བ་གང་། ཏེ་ནི་སྐྱབ་སྐྱེ་ཅིག་ཤོས་མིན། ཁྱོ་བ་བརྟན་ཁོང་ངས་པར་ནི། མི་དག་ཉེས་ཆེན་བྱེད་པ་སྟེ། ཏེ་ལྟར་རྣམ་ཀྱན་དབྱེ་ཤིས་པས། ཞོན་མོངས་རྣམ་མཐར་བྱེད་པར་འགྱུར། ལུས་ལ་ལུས་དབང་རིམ་བཞེན་དུ། གཤི་སྐྱག་ཀྱན་ལ་གནས་གྱུར་ཏེ། ཏེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། གཤི་སྐྱག་བཙོམ་པས་བཙོམ་པར་འགྱུར། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། མཐོང་ན་གཤི་སྐྱག་འབྱུང་མི་འགྱུར། ཏེ་ཕྱིར་འབད་པས་ཀྱན་གྱིས་འདིར། གཤམ་དེ་ཁོ་ན་བསྐྱད་པར་བྱ། རྟག་ཏུ་ས་འཛིན་སོགས་དགའ་ལ། གཤོང་པོ་ཟ་པོ་གཙང་ཁོང་འགྱུར། ཏེ་འདྲ་ལ་སོགས་མཚན་ཉིད་རྣམས། འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་མི་ལ་སྤྱང་། བསངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་ཅན་ལ། ཟས་དང་ཆོས་གོས་གཙུག་ལག་ཁང་། ཏེ་གོ་ལེགས་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རྟག་ཏུ་སྤྱོད་མའི་ཐད་གནས་གསུངས། ལུས་མེད་ལ་ཁྱོས་

བདག་ཉིད་ལ། མདོག་མི་སྤྲུག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད། ཁུས་པ་གང་ལ་འང་བརྟེ་མེད་
 པ། རྟེན་ཅི་ཆད་ཅིས་བྱར་བཞིན། ཡིད་དུ་མི་འོང་པ་ཡི་སྤྲུ། ཁྲུང་བྱས་སྤྲིག་མཐར་
 བྱེད་པར་བཞིན། རྫོང་ས་ཤིང་དམ་པ་མ་ཡིན་པ། བདག་ཉིད་རྣམ་པར་དག་མི་
 འདོད། སྤྲན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ། རྩོམ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་མི་བྱེད། རྟེན་མི་རྣམ་
 རྟེན་ལས་བྱུང་བ། གཞན་ལས་ཡིན་ལོ་སྤྲུ་དུ་སྤྲོམ། རྩོམ་གཤེ་བ་པོ་ལ་ནི། རྩོམ་
 ཆད་པར་བྱ་བ་མཛོན་བཞིན་པ། རྟེན་པའི་སྤྲན་པར་སྤྲོ་པོ་ལ། མཛོད་པར་བྱ་བ་
 ཅིས་མི་འགྱུར། རྩོད་ཀྱིས་སྤྲད་བྱ་མ་སྤྲུས་ཀྱང་། གཤམ་ཏེ་གཞན་ཀྱིས་ཤེས་ན་ནི། རྩོམ་
 པོ་ལ་ཁྱོ་མི་རིགས་ན། ཡང་དག་མིན་སྤྲུ་ལ་ཅི་སྤྲོས། རྣམ་པ་ལས་མི་སྤྲན་ཞེས་
 བྱ་བ། རེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མི་དམན་བྱུང་མི་སྤྲན་པ། ཡན་གར་
 རྩོད་ཟད་ལྟ་བུར་སྤྲད། གཞན་གཞོད་བྱས་པས་བདག་ལ་ནི། ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་མེད་ན། རྩོད་ཁོ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ། ཁུས་པ་ཞེན་པ་རྒྱུང་པར་ཟད། གཤམ་
 ཏེ་བཟོད་པས་འབད་མེད་པར། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་འགྱུར་ན། གང་ཞིག་
 དེ་ལ་གཤམ་བྱེད་པ། རྟེན་མཛུངས་སྤྲན་པོ་སྤྲུ་ཞིག་ཡོད། རྩོམ་ཞེས་བྱ་བྱུང་པར་དུ། རྩོམ་
 སྤྲུ་ལས་ལྷན་དག་ལ་སྤྲུ་མི་འགྱུར། རེས་ན་གཞན་འཛམས་ཁོ་པ་ལ། ཅི་ནས་རྩོད་
 གུས་ཀྱང་ཏ་མེ། གང་ཞིག་ཁོ་གནས་ལ་བཟོད་པ། རྟེན་པ་བསྤྲོས་པ་སྤྲུ་བར་འགྱུར། རྩོམ་
 ཏན་གནས་ལ་འཛིགས་ཞེས་པ། རྩོད་ཀྱི་སྤྲན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན། རྩོམ་ཞིག་
 རྩོད་བསད་མཐར་བྱས་ནས། འཛིག་རྟེན་པ་པོ་ལ་འགྲོ་བ་ཡོད། རྟེན་མི་བདག་ནི་
 སྤྲིག་པ་བས། བརྟན་པ་ལེགས་སོ་སྤྲུ་དུ་སེམས། གང་གིས་རྣམ་ཤེས་གནས་ལ་
 སོགས། ཡང་དག་ཏུ་ན་རྣམ་ཤེས་པ། རྟེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས། རྣམ་ཡང་
 སྤྲོ་གོས་ལ་མི་གནས། རྣམ་འབྱོར་སྤྲོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲད་བའི་
 ཐབས་བསྤྲན་པ་སྤྲུ་བ་བྱེད་པ་དུག་པོ། །

སྤྲུག་བསྤྲུ་བ་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལ་མཐའ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཕྲོད་མིན་ན། རྩོམ་ཞིག་
 འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། འཛིགས་པ་ཅིས་ན་སྤྲུ་མི་འགྱུར། ཡང་ཆོ་རྒྱུ་བྱུང་གྱུར་

ནས། །སྒྲིབ་ཡང་མདུན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གནས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་ནི། །
 འགྲོས་ཀྱིས་འགྲམ་པ་ལྟ་བུར་མཛོམ། །མིད་པར་ཁྱོད་ལ་རང་འདོད་ཀྱིས། །འགྲོ་བ་
 གཞར་ཡང་ཡོད་མིན་ན། །གཞན་གྱི་དབང་དང་འཛིགས་མེད་པར། །སྒོ་དང་ལྷན་
 བར་སུ་ཞིག་འགྱུར། །མ་འོངས་ཐ་མ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །ཀྱུན་ཆེད་སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་སྟེ། །
 ཁྱོད་འདས་ཅི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། །དེ་ཡང་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱས། །ཉན་བོ་མཉན་བྱ་
 འཆད་བོ་རྣམས། །འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་སྟེ། །དེས་ན་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །
 མཐར་མེད་མ་ཡིན་མཐའ་བཅས་མིན། །ཡལ་མོ་ཆེར་ན་མི་རྣམས་ནི། །དམ་པ་མ་
 ཡིན་ཕྱོགས་ཡོངས་འཛིན། །དེས་ན་སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་རྣམས། །ཡལ་ཆེར་ངེས་པར་ངན་
 འགྲོར་འགྲོ། །ས་སྟེངས་སྟེན་པའི་རྣམ་སྟོན་ནི། །ཅོ་འདྲི་ཁོ་ན་ཡན་པར་མཐོང་། །
 དེས་ན་སྤིང་བ་གསོད་གནས་དང་། །མཚུངས་པར་དམ་པ་རྣམས་ལ་སྦྱང་། །རྣམ་
 ཤེས་གནས་པ་མེད་པ་ལས། །གལ་ཏེ་སྒྲོན་པར་འགྱུར་ན་ནི། །མིད་གནས་སྒྲོན་པ་
 མ་ཡིན་ཞེས། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྦྱ་བར་འགྱུར། །འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐལ་
 དག། །བརྒྱུག་ལ་ཉམས་པ་མཐོང་གྱུར་ཏེ། །དེས་ན་ལས་ཀྱན་ཟད་པ་ལ། །སྒོ་གྲོས་
 ལྷན་པས་སྒོ་བསྐྱེད་དོ། །གང་ཆེ་འབྲས་བུ་གཅིག་གི་ཡང་། །ཐོག་མའི་རྒྱ་ནི་སྦྱང་
 མིན་པ། །དེ་ཆེ་གཅིག་ལ་ཡང་རྒྱས་པར། །མཐོང་ནས་གང་ལ་འཛིགས་མི་འབྱུང་། །
 འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ནི། །འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། །གྲུབ་ལ་
 ངེས་པར་མཐར་འགྱུར་ན། །དེ་ཡི་དོན་དུ་ཅི་སྟེ་འཛོམས། །ལས་ནི་འབད་པས་བྱེད་
 འགྱུར་ཞིང་། །བྱས་ཟིན་འབད་པ་མེད་པར་འཛིག །དེ་ལྟར་གྱུར་གྱང་ཁྱོད་ལ་གོ། །
 ལས་ལ་ཆགས་བྲལ་འགའ་ཡོད་མིན། །འདས་ལ་བདེ་བ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །མ་འོངས་
 བ་ལའང་ཡོད་མིན་ལ། །དབྱུང་བའང་འགྲོ་ཉིད་དེ། །ཁྱོད་གྱི་ངལ་འདི་གང་ཕྱིར་
 ཡིན། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་ངེས་ཀྱང་། །དབྱལ་བ་དང་མཚུངས་འཛིགས་སྦྱིད་
 འགྱུར། །རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་དེ་རྣམས་ལ། །མིད་གང་འཛིགས་པ་མི་སྦྱིད་དགོན། །གལ་
 ཏེ་བྱས་པའང་རྣམ་ཀྱན་དུ། །འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐལ་ཤེས་གྱུར་ན། །སྐད་ཅིག་དེ་ལ་

སེམས་དང་ནི། །ལྷན་ཅིག་གཏན་ཏུ་འཛིག་པར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་སྐྱོམ་པ་ཅན་
མིན་དགོན། །སྐྱོམ་ཅན་སྡིང་རྩེ་ལྷན་པ་མེད། །དེས་ན་སྤང་ནས་སྤང་བར་ནི། །འགྲོ་
བ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀར་གསུངས། །འདི་ན་ཡུལ་ལོག་གྱུར་པ་ལ། །ཡུལ་ནི་དམིགས་
པར་གྲགས་གྱུར་ཏེ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས། །སྐྱུ་ཅི་ཞིག་གིས་ཡང་དག་
འདོད། །བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་ལྷག་པ་སྟེ། །དེ་གཞན་ལས་ཡེ་བསྐྱུང་བྱ་ན། །རྟག་
ཏུ་གཞན་ལས་བསྐྱུང་བྱ་གང་། །དེ་ནི་རི་ལྷར་བདག་གིར་འགྱུར། །

འཛིག་རྟེན་ཚུལ་ལུགས་གང་དང་གང་། །དེ་དང་དེ་ལ་ཆོས་རྩིས་འཕྲུག་ །དེ་ཡི་ཕྱིར་
ན་ཆོས་པས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་སྟོབས་ལྷན་ལྷ་བྱུང་སྤང་། །ཡུལ་ནི་དགེ་བས་ཡིད་
འོང་ན། །ཡུལ་དེའང་ངན་པར་བརྟེན་བཞིན། །གང་ཞིག་བཏང་བ་ཤིས་གྱུར་པ། །དེ་
གྲུབ་པ་ཡིས་ཅི་ཞིག་དགོས། །གང་ལ་བཀའ་ལུང་དགོས་མེད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་དོན་
མེད་པར་འགྱུར། །གང་ཡང་བཀའ་ལུང་དོན་གཉིས་ཉིད། །དེ་ནི་སྟེ་ནང་སྟེན་ཞེས་བྱ། །
མ་འོངས་པ་ཡི་འབྲས་མཐོང་ནས། །ཆོས་འདོད་ཆགས་པས་བྱོད་ཆགས་ན། །མ་འོངས་
མཐོང་ཉིད་མཐོང་གྱུར་ན། །འཛིགས་པ་མེད་དམ་ཅི་ཞིག་བྱེད། །སྤྱོད་པ་ལྷ་བྱུང་བསོད་
ནམས་ནི། །རྣམ་ཀྱན་རྩལ་པ་དང་མཚུངས་འགྱུར། །གང་དག་དགེ་བའང་མི་འདོད་
པ། །དེ་དག་མི་དགེ་རི་ལྷར་བྱེད། །གང་གིས་འགྲོ་བ་འབྲུལ་འཁོར་གྱི། །ཆོགས་
འདྲ་སྦྱ་མའི་སྟེན་བྱུང་། །མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཆེས། །གསལ་བར་གོ་འཕང་
དམ་པར་འགྲོ། །གང་དག་ལ་ནི་འཁོར་བ་ན། །ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགའ་མེད་པ། །
དེ་དག་ལ་འདིར་རྣམ་ཀྱན་ཏུ། །དགའ་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་
པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་མི་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པའི་འོངས་སྦྱོང་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་
བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པའོ། །

རི་ལྷར་མི་མཐུན་མི་རྣམས་ལ། །མཛོད་བ་ཡུན་རིང་མི་གནས་པ། །དེ་བཞིན་ཀྱན་
ལ་སྦྱོན་ཤིས་ལ། །འདོད་ཆགས་ཡུན་རིང་མི་གནས་སོ། །ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས་ཏེ། །
ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་སྤང་ཞིང་། །ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་སྤོངས་པ། །དེ་ཕྱིར་འདོད་པ་དོན་མེད་

པའོ། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། རོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། ཡང་
 དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། རྟོ་དང་ལྷན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན། འགའ་ལ་འང་གང་དང་
 ལྷན་ཅིག་རྒྱ། བཅིངས་པ་ཞེས་བྱ་ཡོད་མིན་ཏེ། གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་བཅིངས་པ་
 ལ། རྩལ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། བསོད་ནམས་རྒྱུ་དུ་ཆོས་འདི་ལ། ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས། སྤྱིད་པ་རྩལ་པོར་བྱས་པར་
 འགྱུར། ཆོས་གང་ཞིག་ལ་ཐུབ་པ་ཡིས། ཐར་པའི་བར་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད། གསུངས་
 དེར་གང་ལ་གྲས་མེད་པ། དེ་ནི་གསལ་བར་སྟོ་ལྷན་མིན། བདག་ནི་ཐུང་ལ་འདུང་
 འགྱུར་ཞེས། རྟོང་མིན་རྟོང་ལྟར་མཐོང་མིན་ཏེ། འོག་ལྷས་ཐུང་མི་འདུང་བར། །
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་། གང་ལས་འཛིག་རྟོན་བསྟན་འབྱུང་བ། །
 དེ་ལས་འཛིག་པ་གསུངས་པ་སྟེ། གང་ལས་དོན་དམ་བསྟན་འབྱུང་བ། དེ་ལས་
 རྟོག་པ་གསུངས་པའོ། གུན་ཡོད་མ་ཡིན་ཅི་བྱ་ཞེས། རྟོད་ལ་འཛིགས་པ་སྟེ་འགྱུར་
 གང་། གལ་ཏེ་བྱ་བ་ཡོད་ན་ནི། ཆོས་འདི་རྟོག་བྱེད་མི་འགྱུར་རོ། །
 རྟོད་ལ་རང་ཕྱོགས་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་མི་དགའ་ན། བྱ་ངན་
 འདས་པར་མི་འགོ་སྟེ། གཉིས་སྟེང་ཞི་བར་ཡོང་མི་འགྱུར། བྱེད་མེད་ཐུང་ལ་འདུང་
 འགྱུར་ཞིང་། བྱེད་པས་ཡང་སྤྱིད་འགྱུར་ཏེ་དེས། བསམ་བློལ་མེད་པས་ཐུང་ན་
 ལས། འདས་པ་ཐོབ་སྟེ་ཅིག་ཤོས་མིན། གང་ལ་འདི་སྟེ་ཡོད་མིན་པ། དེ་ལ་ཞི་
 གུས་གལ་ཡོད། རང་བྱིམ་ལས་བཞིན་སྤྱིད་པ་ནི། འདི་ནས་འབྱུང་བའང་བྱ་བར་
 དཀའ། ལ་ལ་སྟག་བསྟལ་ཟེལ་མནན་ཅིང་། འཆི་བར་འདོད་པ་དག་སྣང་སྟེ། །
 དེ་ཆོད་དག་གཉི་ལྷག་ཕྱིར། གོ་འཕང་དམ་པར་མི་འགོར་ཟད། སྦྱོར་པ་དམན་པ་
 ལ་གསུངས་ཤིང་། འབྲིང་ལ་རྩལ་བྱིམས་གསུངས་པ་སྟེ། མཆོག་ལ་ཞི་བ་གསུངས་
 གུར་པ། དེས་ན་རྟག་རྒྱ་མཆོག་རྒྱ་བྱོས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བརྟོག་ །
 བར་དུ་བདག་ནི་བརྟོག་པ་དང་། བྱི་ནས་ལྷ་བ་གུན་བརྟོག་པ། གང་གིས་ཤེས་དེ་
 མཐས་པ་ཡིན། དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྷ་པོ་གང་། དེ་ནི་གུན་གྱི་ལྷ་པོར་བཤད། །

གཅིག་གི་སྤྲོད་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྤྲོད་པ་ཉིད། །ཚེས་ཆགས་དེ་བཞིན་
གསེགས་ཆུང་སྤྲོད་ཀྱིས། །མཐོ་རིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསུངས། །ཐར་པ་འདོད་
རྣམས་ལ་དེ་ཉིད། །སྤྲོད་འགྱུར་གཞན་དུ་སྤྲོད་ཅི་དགོས། །བསོད་ནམས་འདོད་པས་
སྤྲོད་པ་ཉིད། །ཀུན་ཆེ་བརྗོད་པར་བྱ་མིན་ཏེ། །གནས་མིན་གནས་ལ་སྤྱར་བའི་སྤྲོད། །
དུག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། །རི་ལྟར་གྲུ་གྲོ་སྤྲོད་གཞན་གྱིས། །གཟུང་བར་མི་རུས་
དེ་བཞིན་དུ། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་གཏོགས་པ། །འཛིག་རྟེན་གཟུང་བར་རུས་མ་
ཡིན། །ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང། །གཉི་ག་མིན་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། །ནད་
གྱི་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང། །སྤྲོད་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་མིན་ནམ། །ཡང་དག་
མཐོང་ན་གནས་མཚོག་ལ། །རྩུང་ཟད་མཐོང་ན་བཟང་འགོ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ནད་བདག་
བསམ་པ་ལ། །མཁས་པས་རྟག་ཏུ་སྟོ་གྲོས་བསྟེན། །དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་
འདིར། །ལྷ་པོ་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང། །སྟེ་བཞི་མར་འབད་མེད་པར། །དེས་པར་
ཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ། །བསམས་བཞིན་པ་ནི་བྱ་བ་ནི། །ཀུན་ལ་གྲུབ་པ་ཤིན་
ཏུ་དགོན། །འདི་ནའང་ལྷ་པོ་འདས་མེད་མིན་གྱི། །སྟོར་དང་གོ་ལ་རྣམས་རྟེན་པར་
དཀའ། །ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཐོས་ནས། །འདོད་ཆགས་ལུན་རིང་མི་གནས་ཏེ། །
ལམ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང། །ཟད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། །རི་ལྟར་ས་
བོན་མཐའ་མཐོང་ཞིང། །དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱ་ནི་མ་ཆང་ཕྱིར། །
སྟེ་བའང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་སྟོབ་མ་
ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའོ། །

ཐམས་ཅད་འབྲས་སུ་འདི་དོན་སྟེ་བ། །དེས་ན་རྟག་ཡོད་མིན་དེའི་ཕྱིར། །ཐུབ་པ་མ་
གཏོགས་རི་ལྟར་དངོས། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་ཞིག་གང་ན་ནམ་
དུ་ཡང། །མ་བརྟེན་པར་ནི་ཡོད་ཉིད་མེད། །དེས་ན་ནམ་ཡང་གང་ཞིག་ཏུ་འང། །
རྟག་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱ་མེད་པར་ནི་དངོས་པོ་མེད། །རྒྱ་ལྟར་རྟག་པ་
ཡོད་མིན་པ། །དེས་ན་རྒྱ་མེད་ལས་གྲུབ་ནི། །དེ་ཉིད་མཆོད་པས་གྲུབ་མིན་གསུངས། །

མི་རྟག་བྱས་པར་མཐོང་གྱུར་ནས། །མ་བྱས་གལ་ཏེ་རྟག་ན་ནི། །བྱས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་
 མཐོང་ནས། །རྟག་པ་ཡོད་ཉིད་མིན་པར་འགྱུར། །མཁའ་ལ་སོགས་རྣམས་རྟག་གོ་
 ཞེས། །སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་དག་གིས་རྟོག་ །མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་དེ་དག་ལ། །འདྲིག་
 རྟེན་པས་ཀྱང་དོན་མ་མཐོང་། །ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཅན་ནི། །ཀྱན་ལ་གནས་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ནི། །གཞན་ཡང་གནས་ཏེ་གནས་ལ་བར་
 ཡོད་། །གང་ཞིག་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ལ། །འདྲུག་དང་ལྷག་པའང་དམིགས་པར་
 འགྱུར། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་འགྱུར་ཏེ། །དེས་ན་འབྲས་བུར་ཡང་འགྱུར་རོ། །
 འབྲས་བུ་མེད་པར་རྒྱལ་ནི། །རྒྱ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་རྣམས་
 ཀྱན་། །འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །རྒྱ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ན། །གཞན་གྱི་
 རྒྱ་རུ་འགྱུར་བ་སྟེ། །གང་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རྟག་ཅེས་བྱར་ཡོད་མིན། །
 རྟག་པ་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི། །དངོས་དེ་མ་བྱུང་བ་ལས་སྒྲུ། །རང་ཉིད་འབྱུང་བར་
 བྱུར་དེ་ལ། །རྒྱ་ནི་ལོག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །དངོས་པོ་རྟག་པ་ལས་སྒྲུས་པ། །ཅི་ལྟ་
 བུར་ན་མི་རྟག་འགྱུར། །ནམ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས། །མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་
 མཐོང་མ་ཡིན། །གང་གི་ཕྱོགས་འགའ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། །ཕྱོགས་འགའ་རྒྱ་མ་ཡིན་དེས་
 བ། །དེ་ནི་སྤྲོ་ཚོགས་འགྱུར་ན་གོ། །སྤྲོ་ཚོགས་རྟག་པར་མི་རིགས་སོ། །རྒྱ་ཡི་རྒྱུ་
 བོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོད་མིན། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ཀྱན་སྦྱོར་བ། །
 རྩལ་ཕྱན་རྣམས་ལ་མི་འཐད་དོ། །རྩལ་ཕྱན་གཅིག་གི་གནས་གང་ཡིན། །དེ་ནི་གཞན་
 གྱི་ཡང་མི་འདོད། །དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས། །བོང་ཚོད་མཉམ་པར་འདོད་
 མ་ཡིན། །གང་ལ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཤར་གྱི་ཆ་ཡང་ཡོད། །གང་གི་རྩལ་
 ལ་ཕྱོགས་ཡོད་ན། །དེས་རྩལ་རྩལ་ཕྱན་མིན་པར་བསྟན། །མདུན་གྱིས་ལེན་ཅིང་
 རྒྱབ་གྱིས་ནི། །གཏོང་བར་གྱུར་ན་དེ་དག་གཉིས། །
 གང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ནི་འགྲོ་པོར་ཡང་མི་འགྱུར། །གང་ལ་དང་པོ་ཡོད་
 མིན་ཞིང་། །གང་ཞིག་ལ་དཀྱིལ་ཡོད་མིན་ལ། །གང་ལ་ཐ་མ་ཡོད་མིན་པ། །མདོན་

མེད་དེ་ནི་གང་གིས་མཐོང་། །འབྲས་བུ་ཡིས་ནི་རྒྱ་བཞིག་པ། །དེས་ན་རྒྱ་ནི་རྟག་མ་
 ཡིན། །ཡང་ན་གང་ན་རྒྱ་ཡོད་པ། །དེ་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཐོགས་ལྷན་
 དངོས་པོ་རྟག་པ་ནི། །གང་དུ་འདས་སྐད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེས་ན་ནམ་ཡང་སངས་རྒྱས་
 རྣམས། །རྒྱལ་ཐོན་རྟག་པ་ཉིད་མི་གསུང་། །འཛིང་དང་བཅིངས་དང་ཐབས་ལས་
 གཞན། །ཐར་པ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལས་ཅི་ཡང་མི་སྦྱེ་སྟེ། །དེས་ན་དེ་ཐར་ཞེས་
 མི་བརྗོད། །ཟུངས་འདས་ལ་མུང་པོ་རྣམས། །ཡོད་མིན་གང་ཟག་སྲིད་མ་ཡིན། །
 །གང་དུ་ཟུངས་འདས་གྱུར་པ། །མ་མཐོང་དེར་ཟུང་འདས་གང་ཞིག་ །སྲིད་དང་བྲལ་
 ལ་ཐར་པའི་ཆོ། །ཤེས་ཡོད་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཤེས་མེད་པ་ཡི་ཡོད་པ་ཡང་། །
 །གསལ་བར་ཡོད་པ་མིན་དང་མཚུངས། །ཐར་པར་བདག་གཅིག་ཡོད་ན་ནི། །ཤེས་
 ཡོད་ས་པོན་སྲིད་པ་ཡོད། །དེ་མེད་ན་ནི་སྲིད་པ་ལ། །བསམ་པའའའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 བོ། །རྟུག་བསྐལ་ལས་ཐར་མི་རྣམས་ལ། །གཞན་ལ་ཡོད་པ་མིན་པར་ངེས། །དེ་
 ཕྱིར་རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱུང་བདག་ །ཟད་པ་ལེགས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། །འཛིག་རྟེན་པ་
 འདི་ཉིད་སྤྲུལ་ཡི། །དོན་དམ་རྣམ་ཀུན་མ་ཡིན་ཏེ། །འཛིག་རྟེན་པ་ལ་རྩེ་ཟད་ཡོད། །
 །དམ་པའི་དོན་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་དངོས་པོ་རྟག་
 པ་དགག་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ་དགྲ་བའོ། ། །
 །གང་ཆོ་ནང་བདག་བྱད་མེད་མིན། །སྦྱེས་མིན་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཆོ་མི་ཤེས་
 འབའ་ཞིག་ལས། །བྱོད་བདག་པོའི་སྦྱུམ་དུ་སེམས། །གང་ཆོ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་
 ལ། །པོ་མོ་མ་ཉིད་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ཆོ་ཅི་སྟེ་དེ་དག་ཉིད། །བརྟེན་ནས་པོ་མོ་མ་
 ཉིད་ཡིན། །བྱོད་ཀྱི་བདག་གང་ངའི་བདག་མིན། །དེས་དེ་བདག་མིན་མ་ངེས་ཕྱིར། །
 །དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་རྣམས་ལ། །རྟོག་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་མིན་ནམ། །སྦྱེ་དང་སྦྱེ་བར་
 །སྦྱེས་བྱ་ནི། །ལུས་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར། །བྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་ལུས་ལས་
 གཞན། །ཉིད་དང་རྟག་ཉིད་མི་རིགས་སོ། །རིག་དང་མི་ལྷན་དངོས་པོ་ལས། །བསྐལ་
 པ་ཞེས་བྱ་མི་སྦྱེ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བ་ལ། །སྟོག་ནི་བྱེད་པ་པོར་མི་འགྱུར། །

མི་འཆོ་བ་དང་བདག་རྟག་པ། །འདི་ལ་རྒྱ་ནི་ཅི་ཡོད་སྟུམ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འང་གིང་
 སྒྲིབ་ལས། །དྲི་རྩེ་བསྐྱང་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །སྒྲིབ་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་
 ཁྱོད་གྱི་བདག་རྟག་ན། །སྒྲིབ་བྱས་པ་ཡི་མ་མཐོང་ནས། །ཁྱོད་གྱི་ལུས་གོ་ཅིས་མི་
 རྟག་ །སེམས་པ་ཅན་དང་ལྡན་བདག་གྱུང་། །གལ་ཏེ་ཤེས་པོ་ཉིད་ཡིན་ན། །དེ་ཡིས་
 སེམས་པ་ཅན་སེམས་པ། །མིན་ཞིང་སྒྲིབ་སྤྱུང་འདྲ་མི་འགྱུར། །བདེ་བ་ལ་སོགས་
 དང་ལྡན་སྟོག་ །བདེ་སོགས་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཚོགས་མཐོང་། །དེ་ཕྱིར་བདེ་བ་ལ་སོགས་
 བཞིན། །རྟག་པ་ཉིད་དུ་འང་མི་རུང་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཡོད་རྟག་ན། །བྱིད་པ་ལོག་
 པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །གལ་ཏེ་མེ་ནི་རྟག་འབྱུང་ན། །འཁྱུང་གིས་དོན་ཡོད་མི་འགྱུར། །
 རྩེ་ནི་བྱ་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །འཇིག་པའི་བར་དུ་གཡོ་བ་མེད། །དེས་ན་སྒྲིབ་སྤྱོད་
 ཤེས་པ། །ཡོད་པ་མེད་ཅིས་བྱར་མི་རིགས། །གཞན་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཁམས། །
 མཐོང་ཞིང་གཞན་དུ་ཤེས་ཡོད་དེ། །ལྟགས་གྱི་ལུ་ཉིད་བཞིན་དེའི་ཕྱིར། །སྒྲིབ་སྤྱོད་
 རྣམ་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར། །ཤེས་ཡོད་ཡིད་ཅམ་ཞིག་ལ་སྟེ། །སྒྲིབ་སྤྱོད་མ་ཁམས་
 བཞིན་དུ་ཆེ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་རོ་བོ་ནི། །ཤེས་པ་ཡོད་ཉིད་མིན་ལྟར་མཐོང་། །གལ་ཏེ་
 ཀུན་ལ་བདག་ཡོད་ན། །གཞན་གྱིས་དེ་ཅིས་ངར་མི་རྟོག་ །དེ་ཉིད་གྱིས་ནི་དེ་ཉིད་ལ། །
 སྒྲིབ་ཅིས་བྱ་བར་མི་འཐད་དོ། །

གང་གི་ཡོན་ཏན་བྱེད་པོ་དང་། །རྣམ་ཀུན་ཤེས་ཡོད་མ་ཡིན་པ། །དེ་དག་དང་ནི་
 སྒྲིབ་པ་ལ། །ཁྱུད་པར་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་རྣམས་གྱིས་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །
 བྱིས་ལ་སོགས་དག་བྱེད་ཤེས་གྱི། །ཟ་བ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །འདི་ལས་མི་རིགས་
 གཞན་ཅི་ཡོད། །བྱ་བ་དང་ལྡན་རྟག་པ་མེད། །ཀུན་ཏུ་སོང་ལ་བྱ་བ་མེད། །བྱ་བ་
 མེད་པ་མེད་དང་མཚུངས། །བདག་མེད་ལ་ཁྱོད་ཅིས་མི་དགའ། །ལ་ལར་ཀུན་ཏུ་
 སོང་བར་མཐོང་། །ལ་ལར་སྒྲིབ་སྤྱོད་ལུས་ཅམ་ཞིག་ །ལ་ལར་རྩལ་ཅམ་ཞིག་མཐོང་
 སྟེ། །ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་མེད་པར་མཐོང་། །རྟག་ལ་གཞོད་པ་གལ་ཡོད། །གཞོད་
 མེད་ཐར་བག་ལ་ཡོད། །དེས་ན་གང་གི་བདག་རྟག་པ། །དེ་ལ་ཐར་བ་མི་རིགས་སོ། །

གལ་ཏེ་བདག་ཅེས་བྱ་ཡོད་ན། །བདག་མེད་སྒྲུབ་པ་མི་རིགས་གིང་། །དེ་ཉིད་རིག་
པ་ངེས་པ་ལས། །ཁྱང་ན་འདས་འགྱུར་ཞེས་བྱའང་བརྟུན། །གལ་ཏེ་གྲོལ་བ་ཡོད་
ཉིད་ན། །དེ་ནི་སྤར་ཡང་མེད་པ་མེད། །མི་ལྟ་བུ་པ་ལ་གང་མཐོང་བ། །དེ་ནི་རང་
བཞིན་ཞེས་བྱར་བཤད། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་ཆད་ན་ནི། །ད་དུང་རྩ་སྟགས་ཅི་སྟེ་ཡོད། །
འདི་ནི་གལ་ཏེ་བདེན་འགྱུར་ན། །སྤུ་ལའང་གཏི་མུག་ཀྱང་མི་འབྱུང་། །བདག་ནི་
ཡོད་པར་གྱུར་ན་འང་གཟུགས། །གཞན་ལས་འབྱུར་བར་སྤང་གྱུར་ལ། །གཞན་ལས་
གནས་པར་སྤང་གྱུར་ཞིང་། །གཞན་ལས་རྣམ་པར་འཛིག་པར་སྤང་། །རི་ལྟར་ས་
བོན་བྱས་པ་ལས། །ལྷ་གྱ་བྱས་པ་སྟེ་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་མི་རྟག་ཐམས་ཅད་ནི། །
མི་རྟག་དག་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེས་
ན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལྟོག་འགྱུར་བ། །དེས་ན་རྟག་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་བདག་དགག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་
པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྟུ་བའོ། ། །

མ་འོངས་བྲམ་ལ་ད་ལྟར་བའི། །བྲམ་ཡོད་མ་ཡིན་འདས་པ་མེད། །གང་ཕྱིར་དེ་
གཉིས་མ་འོངས་པ། །དེ་ཕྱིར་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་ཞིག་པ་མ་འོངས་པའི།
ངོ་བོར་མ་འོངས་ལ་ཡོད་ན། །མ་འོངས་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་གང་། །དེ་ནི་ཅི་ལྟར་
འདས་པར་འགྱུར། །གང་གི་ཕྱིར་ན་མ་འོངས་དངོས། །མ་འོངས་བདག་ཏུ་གནས་
འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ད་ལྟར་བར། །འགྱུར་ཏེ་མ་འོངས་ཉིད་མི་སྲིད། །མ་འོངས་
པ་ཡོད་འདས་པ་ཡོད། །ད་ལྟར་བ་ཡོད་ཅི་ཞིག་མེད། །གང་གི་དུས་ཀྱང་ཡོད་ཉིད་པ།
དེ་ཡི་མི་རྟག་ཉིད་གང་ལས། །འདས་པ་ལས་ནི་འདས་གྱུར་པ། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདས་
པར་འགྱུར། །འདས་པ་ལས་ནི་མ་འདས་པ། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདས་པར་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་མ་འོངས་སྟེས་ཡོད་ན། །རི་ལྟར་ད་ལྟར་བར་མི་འགྱུར། །ཅི་སྟེ་དེ་ལ་སྟེ་མེད་
ན། །མ་འོངས་རྟག་པར་འགྱུར་རམ་ཅི། །སྟེ་བ་མེད་ཀྱང་འཛིག་པ་ལས། །གལ་ཏེ་
མ་འོངས་མི་རྟག་ན། །འདས་ལ་འཛིག་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་ནི་རྟག་པར་ཅིས་མི་རྟག།

འདས་པ་དང་ནི་ད་ལྟར་བ། །འདི་ནི་མི་རྟག་འགྱུར་མིན་ལ། །དེ་དག་ལས་གཞན་
 རྣམ་པ་ནི། །གསུམ་པའང་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྤྱིས་སྤྱེ་བ། །དེ་
 བྱིན་ལ་ཉེ་སྤར་ཡོད་ན། །དེ་ཡི་སྤྱིར་ན་ལྷ་སྤྱོད་བ། །རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་གསལ་ནི་ཡོག་མི་འགྱུར། །
 གང་ཞིག་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །སྤར་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རིགས་ཏེ། །གལ་ཉེ་ཡོད་
 པ་སྟེ་འགྱུར་ན། །སྤྱིས་བྱིན་པ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །མ་འོངས་པ་ཡི་དངོས་མཐོང་
 བ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཅེས་མི་མཐོང་། །གང་ལ་མ་འོངས་ཡོད་འགྱུར་བ། །དེ་ལ་
 རིང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །གལ་ཉེ་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་ཆོས། །ཡོད་ན་དེས་སྤོམ་དོན་མེད་
 འགྱུར། །ཅི་སྟེ་རྩེ་བུ་བྱེད་ན་ཡང་། །འབྲས་སུ་ཡོད་པ་མི་སྤྱིད་དོ། །མི་རྟག་ཡིན་
 བ་རི་ལྟ་སུ། །འབྲས་སུ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར། །གང་ལ་སྟོག་མ་མཐའ་ཡོད་པ། །
 དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་བཟོད། །བསྐྱིམ་པ་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། །གྲོལ་ལ་མ་
 འོངས་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆགས་མེད་པར། །འདོད་ཆགས་ཀྱང་ནི་འབྱུང་
 བར་འགྱུར། །འབྲས་སུ་ཡོད་ཉིད་གང་འདོད་དང་། །འབྲས་སུ་མེད་ཉིད་གང་འདོད་
 ལ། །ཁྱིམ་གྱི་དོན་དུ་ག་པ་ལ། །སོགས་པའི་རྒྱན་ནི་དོན་མེད་འགྱུར། །དངོས་
 རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་། །ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་འཛིན་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་
 ད་ལྟར་བ། །ཡོད་པར་མི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག །གནས་མེད་དངོས་པོ་གལ་ཞིག །
 མི་རྟག་པས་གནས་གལ་ཡོད། །གལ་ཉེ་དང་པོར་གནས་གྱུར་ན། །ཐ་མར་རྟིངས་
 བར་མི་འགྱུར་རོ། །

རི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་ནི། །དོན་གཉིས་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་བཞིན་རྣམ་
 ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ནི། །དོན་གཅིག་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། །གལ་ཉེ་དུས་ལ་གནས་
 ཡོད་ན། །གནས་པ་དུས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་གནས་མེད་ན་གནས་པ། །མེད་
 བར་མཐའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །གལ་ཉེ་མི་རྟག་དངོས་གཞན་ན། །དངོས་པོ་མི་རྟག་
 བར་མི་འགྱུར། །གཅིག་ན་མི་རྟག་ཉིད་གང་ཡིན། །དེ་ཉིད་དངོས་ཏེ་གལ་གནས། །
 མི་རྟག་ཉིད་གང་སྟོབས་རྒྱུ་དེར། །གནས་པ་སྟོབས་རྒྱུ་མ་ཡིན་ན། །བྱིན་ནས་དེ་

དག་ངེས་པར་གོ། །བརྒྱུག་པར་ཅི་ཡིས་མཐོང་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་སྟོབས་
 རྒྱུ་མིན། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་ན་ནི། །ཀུན་ལ་གནས་པ་མེད་པའམ། །ཡང་ན་
 ཐམས་ཅད་མི་རྟག་མིན། །གལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་མི་རྟག་ཉིད། །ཡོད་ན་རྟག་ཏུ་གནས་ཡོད་
 མིན། །ཡང་ན་རྟག་པར་གྱུར་ཟིན་ནས། །ཁྱི་ནས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
 གནས་པ་མི་རྟག་དང་། །ལྷན་ཅིག་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་ན། །མི་རྟག་ལོག་པར་འགྱུར་
 པའམ། །ཡང་ན་གནས་པ་བརྟུན་པར་འགྱུར། །མཐོང་ཟིན་དངོས་པོ་མི་སྤང་ཞིང་། །
 སྤང་ཡང་སེམས་སྦྱེ་མིན་དེས་ན། །དྲན་པ་ཞེས་བྱ་ལོག་པ་ཡི། །དོན་ལ་ལོག་པ་ཁོ་
 བ་འབྱུང་། །ནྤལ་འཕྱོར་སྟོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་དུས་དགག་པ་བསྐྱེད་པ་བསྟན་པ་
 རྟེན་བཅུ་བྱེད་པ་བརྟུག་ཅིག་པའོ། །

གཟུར་གནས་སྟོ་ལྷན་དོན་གཉེར་བའི། །ཉན་པོ་སྟོད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། །སྟོ་པོ་
 ཡོན་ཏན་རྣམ་གཞན་དུ། །མི་འགྱུར་ཉན་པོ་ལ་ཡང་མིན། །སྟོད་དང་སྟོད་ཐབས་ཞི་
 པ་ཡི། །ཐབས་དང་དེ་བཞིན་ཞིག་སྤངས་ཏེ། །འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་གང་། །
 དེ་ནི་སྤུབ་པའི་ལྷ་བྱུར་མངོན། །ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ཐུང་ན་ལས། །འདའ་བར་
 ཡ་མཚན་ཅན་ཀུན་འདོད། །ཀུན་སུན་འབྱིན་ལ་དེ་དག་ནི། །མི་དགར་འགྱུར་བ་རྒྱ་
 ཅི་ཞིག་ །གང་ཞིག་གཏོང་ཐབས་མི་ཤེས་དེ། །ཅི་ཞིག་གཏོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར། །
 དེས་ན་ངེས་པར་སྤུབ་པ་ཡིས། །གཞན་དུ་ཞི་བ་མེད་ཅེས་གསུངས། །སངས་རྒྱས་
 གྱིས་གསུངས་ལྟོག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་སྦྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་
 བསྟེན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །གང་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་མཐོང་དགའ། །
 དེ་ནི་གཞན་ལ་སྤྲོན་པ་ཉིད། །གང་དག་དེ་རྗེས་འགྲོ་དེ་དག་ །ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིངས་
 བསྐྱུས་པར་འགྱུར། །ཐུང་ན་འདས་པར་རང་འགོ་གང་། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའ་
 བྱེད། །འདྲན་པའི་སྤྲད་བཞིན་དམ་པ་ནི། །མ་ཡིན་ཡིད་འགོ་སྦྱོར་མ་ཡིན། །མ་མཐོང་
 སྒྲག་པ་མི་ཚོམ་སྦྱེ། །མཐོང་ན་རྣམ་ཀུན་དེ་ལྟོག་འགྱུར། །དེས་ན་ངེས་པར་ཅུང་ཟད་
 ཅིག། །ཤེས་ལ་སྒྲག་པ་བརྟོན་པར་བྱ། །བྱིས་རྣམས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ནི། །འཇུག་

བྱེད་ཆོས་ལ་གོམས་པ་སྟེ། རྟེན་གཤམས་པ་མེད་པ་ཡིས། རྟོག་བྱེད་ཆོས་ལ་
 འཛིགས་པར་འགྱུར། གང་ཞིག་གཏི་མུག་འབའ་ཞིག་གིས། བསྐྱིབས་ཤིང་དེ་ཉིད་
 གེགས་བྱེད་པ། རྟེན་ལ་དགེ་ལེགས་འགྲོ་བ་ཡང་། མེད་ན་ཐར་པ་ག་ལ་ཡོད། །
 རྩལ་ཁྲིམས་ལས་ནི་ཉམས་སྒྲུལ། ལྟ་ལས་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་
 བེ་མཐོང་རིས་འགྲོ། ལྟ་བས་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། དམ་པ་མེན་ལ་བདག་འཛིན་
 མཆོག བདག་མེད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ནི་རན་འགྲོ་ཉིད་འགྲོ་ལ། ཐུ་མལ་
 མ་ཡིན་ནི་ཉིད་དུའོ། ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། ལྟ་བ་རན་རྣམས་འཛིག་བྱེད་
 ཅིང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་འགྱུར་ལ། བདག་མེད་ཅེས་ནི་བྱ་བར་བརྟེན། །
 ཆོས་འདི་ཡི་ནི་མིང་ལས་ཀྱང་། དམ་པ་མེན་པ་འཛིགས་པ་སྟེ། ཞན་ལ་འཛིགས་
 པ་མི་སྟེད་པའི། སྟོབས་ལྡན་ཞེས་བྱ་གང་ཞིག་མཐོང་། ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 རྣམས་ཀྱིས། རྩོད་པའི་ཆེད་དུ་མ་གསུངས་ཏེ། རྟེན་ལྟར་འདིས་ནི་གཞན་སྤྲུལ་རྣམས།
 རྟེན་སྟེ་མེ་ཡིས་བྱུང་ཤིང་བཞིན། ཆོས་འདི་གང་གིས་ཤེས་ཀྱང་པ། རྟེན་གཞན་
 ལ་མི་དག་འཇེ། དེས་ན་བདག་ལ་ཆོས་འདི་ནི། །
 འཛིགས་པའི་སྒོ་དང་འབྲ་བར་སྤྱང་། རྟེན་ཉིད་དུ་བདག་མེད་སྟོན་དུ། རྟེན་ལྟར་གང་
 ལ་དགོངས་གནས་པ། རྟེན་ཉིད་ཡོད་པས་ག་ལ་དགེ། མེད་པས་འཛིགས་པར་ག་
 ལ་འགྱུར། རྟེན་མེན་ས་པོན་གྱུར་པ་ཡི། སྤྲུལ་སྟེགས་ཅན་མང་མཐོང་ནས་ནི། །
 ཆོས་འདི་དཔ་ཡི་སྟེ་བོ་ལ། སྤྲུལ་སྟེན་སྤྱིང་བཅེ་སྟེ་མི་འགྱུར། ལྟ་གོས་མེད་བྲམ་
 ཟེ་སྟེ། གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཡིད་དང་། མིག་དང་རྣ་བ་ཡིས་འཛིན་པ། རྟེན་
 རྩེར་བྱུང་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱ། རྟེན་ལྟར་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་ཆོས། སྤྲུལ་ཆེར་བྱེད་
 འཆོས་བརྟེན་པ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་གཅིར་བྲུལ་པས་ཆོས། སྤྲུལ་ཆེར་བྱུན་པ་བརྟེན་
 པ་ཡིན། རྟེན་ལྟར་ལེགས་པ་སྤངས་པ་ལས། བྲམ་ཟེར་གྲུས་པ་སྟེ་བྲུལ་པ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་
 ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ལས། གཅིར་བྱུང་པ་ལ་བཅེ་བར་འགྱུར། སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་
 ཀྱི་རྣམ་སྤྱོན་བྱེད། རྟེན་ལྟར་ཆོས་སྤྱི་འགྱུར་པ། རྟེན་བཞིན་སྟེ་བྲུལ་པ་ལས་ཀྱི་ནི། རྣམ་

སྒྲིབ་ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་མ་ཡིན། ཆོས་ནི་མདོར་ན་མི་འཛོལ་བར། རྟེན་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྒྱམས་ཀྱིས་གསུངས། སྟོང་ཉིད་མུང་ན་འདས་པ་སྟེ། འདིར་ནི་དེ་གཉིས་འབའ་
 ཞིག་གོ། རང་ཕྱོགས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ། སྒྲིས་ས་བཞིན་དུ་སྟུག་འཕྱུར་ན། རྟེན་
 རྟེན་ལྟོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ། རྟོན་ལ་གང་གིས་སྟུག་པར་འཕྱུར། རིགས་པའི་དོན་
 བེ་གཞན་ལས་ཀྱང་། སྟོང་ལྟོགས་པ་འདོད་པས་བྱང་། ཉི་མ་ས་སྟེངས་མིག་
 ལུན་ལ། རྟུན་གྱི་སྒྲི་ཐུན་མ་ཡིན་ནམ། རྟུན་འབྱོར་སྟོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བ་
 དགག་པ་བསྒྲམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཉིས་པའོ། །
 གཟུགས་མཐོང་ཆོན་བུམ་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཁོན་མཐོང་མི་འཕྱུར། བུམ་པ་མདོན་
 སུམ་ཞེས་བྱ་བའང་། རྟེན་ཉིད་རིག་པ་སྟུ་ཞིག་སྟུ། རྟུམ་པར་དབྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས།
 སྟོང་མཆོག་ལུན་པས་བྱི་ཞིམ་དང་། མངར་དང་འཇམ་པ་ཐམས་ཅད་དག སོ་སོར་
 དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡིས་དེ། ཐམས་ཅད་མཐོང་
 བར་འཕྱུར་ན་ནི། མ་མཐོང་བ་ཡིས་གཟུགས་མཐོང་བ། མཐོང་བ་མིན་པར་ཅིས་
 མི་འཕྱུར། གཟུགས་ནི་འབའ་ཞིག་ཁོན་ལ། མདོན་སུམ་ཉིད་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། རྟུ་
 གང་ཕྱིར་དེ་ལ་མ་འོས་གྱི། ཆ་དང་རྩ་འོས་དབྱུང་ཡོད་ཕྱིར། རྟུ་ལ་ཆ་གས་ཡོད་
 མེད་ཅེས། དབྱེད་པ་དེར་ཡང་འཇུག་པར་འཕྱུར། རྟེན་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིས། རྟུ་
 བསྐྱབ་བྱ་འཕྱུབ་པར་མི་འཐད་དོ། རྟུན་ཀྱང་ཡན་ལག་དུ་ཕྱུར་ནས། སྟུར་ཡང་
 ཡན་ལག་ཅན་དུ་འཕྱུར། རྟེན་ཕྱིར་ཡི་གེ་བརྗོད་པ་ཡང་། འདི་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། རྟུ་
 གལ་ཏེ་མདོག་ལས་དབྱིབས་གཞན་ན། རི་ལྟ་བུར་ན་དབྱིབས་འཛིན་འཕྱུར། འོན་
 ཏེ་གཞན་མིན་ན་ལུས་ཀྱིས། མདོག་ཀྱང་ཅི་སྟེ་འཛིན་མི་འཕྱུར། གཟུགས་ནི་ལྟ་
 ཞིག་མ་གཏོགས་པར། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མི་སྦྱང་དོ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འཕྱུར་ན་ནི། རྟུ་
 གཉི་ག་ཡང་ནི་མིག་ཉིད་ཀྱིས། འཛིན་པར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འཕྱུར། ས་ནི་བརྟན་ཞེས་
 བྱ་བར་མཐོང་། རྟེན་ཡང་ལུས་ཀྱིས་འཛིན་པར་འཕྱུར། རེས་ན་རག་པ་འབའ་ཞིག་
 བེ། ས་འོ་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བརྗོད། བལྟ་བུར་སྒྲིས་པས་བུམ་པ་ནི། འདི་ལ་ཡོན་

ཏན་འགར་མི་འགྱུར། །དེས་ན་བཏུ་བྱ་ཉིད་སྒྲེ་ལྟར། །ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འང་ཡོད་མ་
ཡིན། །མིག་ནི་འབྱུང་གྱུར་སྒྲེ་དེ་བཞིན། །མིག་གིས་མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མིན། །
དེས་ན་དེས་པར་ལས་རྣམ་སྤྲིན། །བྱུང་པས་བསམ་མི་བྱུང་པར་གསུངས། །སྒྲིན་མ་
ཆང་བྱིར་ཤེས་པ་ནི། །ལྟ་བུའི་སྒྲེ་ལོ་ཡོད་མ་ཡིན། །འོན་ཏེ་ཐྱིས་ན་ཤེས་དོན་མེད། །
གསུམ་པ་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །མིག་དེ་འགྲོས་དང་ལུན་གྱུར་ན། །ཐག་རིང་
ཡུན་རིང་གིས་མཐོང་འགྱུར། །ཏ་ཅང་ཉེ་དང་ཆེས་རིང་དུ། །གཟུགས་དེ་གསལ་
བར་ཅི་སྟེ་མིན། །གལ་ཏེ་གཟུགས་མཐོང་མིག་འགྲོ་ན། །སོང་བས་ཡོན་ཏན་འགའ་
ཡང་མེད། །ཡང་ན་བཏུ་བྱར་འདོད་པ་ནི། །དེས་ཞེས་བྱ་བ་བརྟུན་པར་འགྱུར། །
མིག་མ་སོང་བར་འཛིན་ན་ནི། །འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་མཐོང་འགྱུར་ཏེ། །གང་ལ་འགྲོ་བ་
ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་རིང་མེད་བསྐྱེད་པས་པའང་མེད། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་
ནི། །དང་པོར་བདག་ལ་སྒྲུང་འགྱུར་ན། །མིག་ནི་མིག་ཉིད་གྱིས་འཛིན་པར། །ཅི་ཡི་
བྱིར་ན་འགྱུར་མ་ཡིན། །མིག་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །རྣམ་ཤེས་ལ་ཡང་ལྟ་
མེད་ལ། །གཉི་ག་གཟུགས་ལ་ཡོད་མིན་ན། །དེ་དག་གིས་གཟུགས་རི་ལྟར་མཐོང་། །
གལ་ཏེ་སྒྲེ་ཞིང་སྒྲེ་འགྲོ་ན། །གང་གིས་སྒྲེ་བ་པོར་མི་འགྱུར། །འོན་ཏེ་མི་སྒྲེ་བར་འགྲོ་
ནའང་། །གང་གིས་དེ་ལ་ཤེས་པ་སྟེད། །གལ་ཏེ་ཐུང་དེ་སྒྲེ་འཛིན་ན། །སྒྲེ་ཡི་དང་པོ་
གང་གིས་འཛིན། །སྒྲེ་ནི་རྒྱུར་པར་མི་འོང་ན། །རིང་ཐུང་རི་ལྟར་འཛིན་པར་འགྱུར། །
རི་མེད་སྒྲེ་ཐོས་མ་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་བར་དུ་སྒྲུར་མི་འགྱུར། །སྒྲེ་མེད་པ་ཡང་མཐར་སྒྲེ་
ཉིད། །འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །

དབང་པོ་རྣམས་དང་བྱལ་སེམས་གྱིས། །སོང་སྟེའང་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། །དེ་
ལྟ་ཡིན་དང་སྟོག་འདི་ནི། །རྟག་ཏུ་ཡིད་མེད་ཅི་སྟེ་མིན། །སྒྲེ་མཐོང་བ་ཡི་དོན་གང་
ཞིག་། །ཡོད་གྱིས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟར་འཛིན་པ། །དེ་ནི་ཆོས་ཀུན་རྣམ་གཞག་ལ། །འདུ་
ཤེས་སུང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད། །སྒྲེ་མ་བཞིན་དུ་
སྒྲེ་བར་འགྱུར། །གང་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་དེ། །སྒྲེ་མ་ཞེས་བྱར་མི་རིགས་སོ། །གང་

ཆོ་མཁས་པ་ས་སྟེངས་ན། རྡོ་མཚར་མིན་པ་འགའ་མེད་པ། རྡོ་ཆོད་བར་རྟོགས་དེ་
འདྲ་ལ། ལ་མཚན་ཞེས་བྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་སྒྲུལ་པ་དང་། མི་
ལམ་སྒྲུ་མ་ཆུ་ཟླ་དང་། རྟུག་ན་ནང་གི་བྲག་ཅ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་སྒྲིན་དང་སྤྱིད་པ་
མཚུངས། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་དབང་པོ་དང་དོན་དགག་པ་བསྒྲུ་
པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་རྩ་བྱེད་པ་བརྟུགས་པ་པོ། །

དངོས་པོ་གང་ཞིག་གཞན་འགའ་ལའང་། རག་ལས་པར་ནི་མི་འགྱུར་ན། རྡོ་ཡི་
བདག་ཉིད་འགྲུབ་འགྱུར་ན། རྡོ་ནི་གང་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། གཞུགས་ཉིད་བྱམ་
ཞེས་གཅིག་མ་ཡིན། གཞུགས་ལྡན་བྱམ་གཞན་ཡོད་མིན་ལ། བྱམ་པ་ལ་གཞུགས་
ཡོད་མིན་ཞིང་། གཞུགས་ལ་བྱམ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། གཉིས་མཚན་མི་མཐུན་མཐོང་
ནས་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་ལས་བྱམ་གཞན་ན། མ་ཡིན་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡང་། །

བྱམ་པ་ལས་གཞན་ཅིས་མི་འགྱུར། གལ་ཏེ་གཅིག་བྱམ་མི་འདོད་ན། བྱམ་པའང་
གཅིག་བྱམ་མི་འགྱུར་རོ། ལྡན་འདི་མཚུངས་པའང་མ་ཡིན་པ། རེས་ཀྱང་གཅིག་རྩ་
མི་འགྱུར་རོ། གང་ཆོ་རྒྱས་ཅི་ཙམ་གཞུགས་ན། རྡོ་ཆོ་གཞུགས་ཆེན་ཅི་སྟེ་མིན། །
གལ་ཏེ་ཕྱིར་རྟོགས་གཞན་མིན་ན། གཞུང་ལུགས་བསྟན་པར་བྱ་བར་འགྱུར། མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཚན་གཞི་ནི། གང་དྲུག་པ་པོ་ཡོད་མིན་པ། རྡོ་ནི་གངས་སོགས་
ཐ་དད་པར། རྡོ་ཆོ་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་སོ་སོ་ནི། མིན་
ཕྱིར་བྱམ་པ་གཅིག་མ་ཡིན། རེ་རེའི་བྱམ་པ་མེད་ན་ནི། མང་ཉིད་འཐད་པར་མི་
འགྱུར་རོ། རེག་ལྡན་རེག་དང་མི་ལྡན་དང་། ལྡན་ཅིག་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་མེད། རྡོ་
ཕྱིར་གཞུགས་སོགས་རྣམས་སྦྱོར་བ། རྣམ་པ་ཀུན་རྩ་རེགས་མ་ཡིན། གཞུགས་ནི་
བྱམ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། རེས་ན་རེ་ཞིག་དེ་བྱམ་མིན། གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་
མེད་པ། རེས་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡོད་མིན། གཞུགས་རྣམས་ཀུན་ལ་གཞུགས་ཉིད་
ནི། མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་མ་ཡིན་ན། གཅིག་ལ་བྱམ་པ་ཡོད་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་
དག་ལ་མིན་རྒྱ་ཅི་ཞིག རོ་སོགས་དག་ལས་གཞུགས་གཞན་ཞིང་། བྱམ་ལས་མིན་

ཞེས་ཁྱོད་འདོད་ན། །དེ་རྣམས་མེད་པར་རང་མེད་གང་། །དེ་གཟུགས་ལས་གཞན་
 རི་ལྟར་མིན། །འུམ་པ་ལ་ནི་རྒྱ་ཡོད་མིན། །རང་ཉིད་འབྲས་བུར་མི་འཇུག་ཏེ། །དེ་
 ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་དུ། །འུམ་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །འུམ་པ་
 རྒྱ་ལས་གྲུབ་འཇུག་ཞིང་། །རྒྱ་ནི་གཞན་ལས་གྲུབ་འཇུག་ན། །གང་ལ་རང་ལས་
 གྲུབ་མེད་པ། །དེ་ཡིས་གཞན་པོ་རི་ལྟར་སྒྲིབ། །འཕྲོད་པ་འདུས་པར་གྱུར་གྱང་
 གཟུགས། །དྲི་ཉིད་དུ་ནི་མི་འཐད་དེ། །དེས་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཆོགས་པ། །གཅིག་
 ཉིད་དུ་ནི་མི་རིགས་སོ། །

རི་ལྟར་གཟུགས་སོགས་མ་གཏོགས་པར། །འུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་བཞིན་
 རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ནི། །མ་གཏོགས་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཆ་བ་མེ་ཉིད་དུ་
 འཇུག་ཏེ། །ཆ་བ་མིན་པ་རི་ལྟར་བསྐྱེད། །དེས་ན་བྱད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ། །ཡོད་མིན་
 དེ་མེད་མེ་ཡོད་མིན། །གལ་ཏེ་ཟེལ་མནན་ཆ་བ་ཡང་། །དེ་ཡང་ཅི་སྟེ་མེར་མི་འཇུག། །
 འོན་ཏེ་མི་ཆ་ན་དངོས་གཞན། །དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །གལ་ཏེ་རྩལ་ལ་ཤིང་
 མེད་ན། །དེས་ན་ཤིང་མེད་མེ་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཤིང་ཡོད་ན། །གཅིག་གི་བདག་
 ཅན་རྩལ་ཡོད་མིན། །དངོས་པོ་གང་གང་ཡོངས་བཅུགས་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་གཅིག་
 ཉིད་མེད། །གང་གིས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་མིན་པ། །དེས་ན་དུ་མ་དག་ཀྱང་མེད། །གལ་
 ཏེ་གང་ན་དངོས་དེ་རྣམས། །མེད་དེར་གཅིག་ཡོད་ཅེས་འདོད་ན། །གང་གིས་ཀྱན་
 ལ་གསུམ་ཉིད་ཡོད། །དེས་ན་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་
 མེད་དང་། །ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་རྩལ། །འདི་ནི་མཁས་པས་གཅིག་ཉིད་
 སོགས། །དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ། །རི་ལྟར་རྒྱན་ལ་བལྟ་ཉེས་ན། །རྟག་པ་ཡོད་
 ཅེས་བྱར་འཇུག་པ། །དེ་བཞིན་ཆོགས་ལ་བལྟ་ཉེས་པ། །དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་
 འཇུག། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་མི་འཇུག་པོ། །འདི་
 ཀྱན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །འབྲས་བུ་མེད་པར་
 དངོས་པོ་ནི། །ཀྱན་ལ་འདུ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །འབྲས་བུའི་དོན་དུ་འདུ་བ་གང་། །དེ་

ནི་འཕགས་ལམ་འདུས་པའོ། སྤྱིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་
སྤྱོད་ཡུལ་ཡོ། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ནས་ནི། སྤྱིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་
འགྱུར། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་བསྒྲུབ་པ་
བསྟན་པ་སྟེ་རབ་རྒྱུ་བའོ། །

ཐ་མར་མེད་པ་སྟེ་བར་འགྱུར། །དེ་ན་མེད་པ་ག་ལ་སྟེ། །ཡོད་པ་གཏོང་ནས་སྟེ་
འགྱུར་བ། །དེས་ན་ཡོད་པ་ག་ལ་སྟེ། །འབྲས་བུ་ཡིས་ནི་རྒྱ་བཞིག་པ། །དེས་ན་མེད་
པ་སྟེ་མི་འགྱུར། །གྲུབ་པ་ལས་སྒྲུབ་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་པ་མི་སྟེ་འོ། །དེ་ཆོ་
སྟེ་བ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །གཞན་ཆོ་སྟེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཆོ་གཞན་ཆོ་མི་སྟེ་ན། །ནམ་
ཞིག་སྟེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར། །དེ་ལ་དེ་ཡི་དངོས་པོ་སྟེ། །རི་ལྷ་སྟེ་བ་ཡོད་མིན་ལྟར། །
དེ་བཞིན་གཞན་གྱི་དངོས་པོར་ཡང་། །དེ་ལ་སྟེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཐོག་མ་བར་དང་
ཐ་མ་རྣམས། །སྟེ་བའི་སྟེ་རོལ་སྤྱིད་མ་ཡིན། །གཉིས་གཉིས་དག་ནི་མེད་པ་སྟེ། །རི་
ལྷ་ར་ར་རྩེ་མ་བར་འགྱུར། །གཞན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་ནི། །བདག་གི་དངོས་པོ་
འབྱུང་བ་མེད། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བདག་གཞན་ནི། །གཉིས་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །
སྟོན་དང་ཕྱིས་དང་ཅིག་ཅར་ཅས། །བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་མི་རུས་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟེ་དང་
བུམ་པ་ལ། །ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྟེ་སྟེ་བ་ཡི་ཕྱིར་ན་ནི། །སྟེ་
སྟེ་སྟེ་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཕྱི་ནས་ཀུན་ཏུ་སྟེ་སྟེ་བ་ཡང་། །ཕྱི་ནས་སྟེ་སྟེ་བར་
མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བ་ཡི་དངོས་པོ་ནི། །དེ་ཉིད་ལས་འབྱུང་མ་ཡིན་ཞིང་། །མ་
འོངས་ལས་འབྱུང་ཡོད་མིན་ལ། །འདས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །སྟེ་སྟེ་བ་ལ་ནི་
འོང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་འགགས་ལ་འགྲོ་བ་མེད། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རི་ལྷ་བྱུང་། །སྤྱིད་
པ་སྒྲུབ་པ་འདྲ་མ་ཡིན། །སྟེ་དང་གནས་དང་འཛིག་པ་རྣམས། །ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་
མིན་ཞིང་། །རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་འདྲ་ཡོད་མིན་ན། །ནམ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་
འགྱུར། །སྟེ་ལ་མོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །སྟེ་ལ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་སྟེ། །དེ་
ཕྱིར་འཛིག་པ་སྟེ་འདྲ་ཞིང་། །གནས་པ་འཛིག་དང་འདྲ་བར་སྟང་། །མཚན་ལས་

མཚན་གཞི་གཞན་ཞེན། །མཚན་གཞི་མི་རྟག་ཉིད་གང་ལས། །ཡང་ན་བཞི་ཀའང་
ཡོད་པ་ཡི། །དེ་བོར་གསལ་བར་ཡོད་མ་ཡིན། །དངོས་བོ་དངོས་ལས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། །
དངོས་བོ་དངོས་མེད་ལས་མི་སྐྱེ། །དངོས་མེད་དངོས་མེད་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། །དངོས་མེད་
དངོས་ལས་མི་སྐྱེ་འོ། །

དངོས་བོ་དངོས་བོར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དངོས་མེད་དངོས་བོར་མི་འགྱུར་རོ། །དངོས་
མེད་དངོས་མེད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དངོས་བོ་དངོས་མེད་མི་འགྱུར་རོ། །སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་
བྱེད་སྐྱེས་བྱིར། །སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །ཡང་ན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བཞིན་པ། །
ཉིད་ནི་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། །བྱ་བ་སྐྱེ་བཞིན་
པར་མི་འགྱུར། །སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། །མི་བྱའང་སྐྱེ་བཞིན་པར་མི་འགྱུར། །
གང་གི་གཉིས་བོ་བར་མེད་པར། །སྤྲིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་བོ་
མེད་དེ། །གང་ཕྱིར་དེ་ལའང་བར་ཡོད་ཕྱིར། །གང་གི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ། །འགགས་
པས་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ། །གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ངོ་
བོར་སྣང་། །གང་ཆོ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་ཆོ། །སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་སྤྲིད་པ་མེད། །གང་ཆོ་སྐྱེས་
པ་སྐྱེ་བཞིན་ན། །དེ་ཆོ་ཅི་ཕྱིར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ། །ཁོ་ན་
སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར་གྲག །ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་དེ་ཡི་ཆོ། །བུམ་པ་མེད་པར་ཅིས་མི་རྟོག།
སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་མ་རྟོགས་ཀྱང་། །མ་སྐྱེས་པ་ལས་བྱི་རོལ་གྱུར། །དེ་ལྟར་གང་ཕྱིར་
སྐྱེས་པ་ལས། །བྱི་རོལ་གྱུར་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་ཏེ། །སྐྱེ་བཞིན་པ་སྣང་མ་བྱུང་ཡང་། །བྱི་
ནས་ཡོད་པ་ཡིན་པར་གྲག །དེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་སྐྱེ། །མ་བྱུང་ཞེས་བྱ་སྐྱེ་མ་ཡིན། །
རྟོགས་པ་ཡོད་ཅེས་བྱར་འགྱུར་ལ། །མ་བྱས་པ་ནི་མེད་ཅེས་བརྟུན། །གང་གི་ཆོ་ན་
སྐྱེ་བཞིན་པ། །མེད་པ་དེ་ཆོ་གང་དེར་བརྟུན། །གང་ཆོ་རྒྱ་ནི་མ་གཏོགས་པར། །
འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་ཆོ་ན་འཇུག་པ་དང་། །ཁྲོག་པ་འཐད་པ་ཉིད་མི་
འགྱུར། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་དགག་པ་བསྐྱོམ་
པ་བསྐྱན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པའོ། །

རྒྱ་ལག་ལ་ཞིག་གིས་སྤྲོད་པ་ཡང་། །སྤྲོད་པ་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྤྲོད་། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །འདི་ནི་སོ་སོར་འགོག་པར་བྱེད། །གང་ཆེས་པོ་བརྗོད་བྱུང་ལ་།
 སྤྲོད་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གང་ཞིག་རྟེན་ནས་ཀྱན་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་གསུམ་ལ་ཡང་
 ཡོད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་སྤྲོད་པའི་ཉེས་པ་ཡིས། །སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་འགྲུབ་འགྱུར་ན།
 མི་སྤྲོད་ཉེས་པས་སྤྲོད་པ་ཉིད། །ཅི་སྟེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །གཞན་གྱི་ཕྱོགས་
 ནི་བསྐྱོག་པ་དང་། །རང་གི་ཕྱོགས་ནི་བསྐྱུབ་པ་སྟེ། །གལ་ཏེ་སྤྲོད་པའི་བྱེད་ཕྱོགས་
 གཅིག་ །དགའ་ན་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ཅིས་མིན། །གལ་ཏེ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ན། །མེད་
 གང་དེ་ཕྱོགས་མི་འགྱུར་ན། །དེས་ན་གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་གསུམ། །ཀྱན་ཀྱང་ཕྱོགས་
 མ་ཡིན་པར་འགྱུར། །གང་དུ་མཛོན་སུམ་གྱིས་བུམ་དེར། །སྤྲོད་པའི་གཏན་ཆོགས་
 དོན་མེད་འགྱུར། །འདི་ན་གཞུང་ལུགས་ལས་བྱུང་བའི། །གཏན་ཆོགས་ཡོད་མིན་
 གཞན་དུ་ཡོད། །མི་སྤྲོད་མེད་པར་སྤྲོད་པ་ནི། །གང་ལས་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །
 རི་ལྟ་བུར་ན་ཅིག་ཤོས་ནི། །མེད་པར་གཉེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། །ཕྱོགས་མེད་ཕྱོགས་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་མེད་ཉིད་
 མེད་ན། །གང་ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་མིན་ན། །
 མེན་ཆ་བར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། །ཆ་བ་མེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཞེས། །གོང་ཉིད་དུ་ནི་བསྐྱོག་
 པར་བྱས། །དངོས་པོ་མཐོང་ནས་དངོས་པོ་ནི། །མེད་པ་ཞེས་བྱ་བསྐྱོག་འགྱུར་ན། །
 དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ནི་བཞི་ཆར་ལ། །ཉེས་པ་སྤངས་པ་གང་ཞིག་མཐོང་། །རྩལ་ཐུན་ལ་
 ཡང་ཡོད་པའི་དངོས། །གང་དུ་མེད་དེར་རི་ལྟར་འབྱུང་། །སངས་རྒྱུས་རྣམས་ལ་
 མེད་ཉིད་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་ཐྱིར་ན་མ་འབྲེལ་བའོ། །གལ་ཏེ་ཀྱན་ལ་གཉིས་མིན་ན། །
 གཞན་གང་ཞིག་ལ་ཡོད་དངོས་ཡོད། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་དེ་རིགས་ན། །བརྒྱལ་བ་
 གཞན་པོ་ཅི་སྟེ་བྱེད། །དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་དངོས་མེད་ལ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་རིགས་
 ཏེ། །རྩམ་རྣམས་ཀྱན་ལ་གང་མཐོང་བ། །དེ་ནི་རྣམ་དབྱེར་མི་འགྱུར་རོ། །མེད་ཐྱིར་
 གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ལན། །བརྗོད་པ་མིན་པར་གྲགས་ན་ནི། །གཏན་ཆོགས་གྱིས་

བསྐྱོག་རང་ཕྱོགས་ཀྱང་། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་སྒྲུབ་མི་འགྱུར། །སྒྲན་འབྱིན་བྱེད་པའི་གཏན་
 ཚིགས་རྟེན། །སྤྱ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་བརྗོད་ན་ཡང་། །གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་
 བ། །ཉིད་དུ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་རུས། །ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་
 དངོས་ཡོད་ན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས། །མེད་པར་ཡང་ནི་ཅེས་མི་འགྱུར། །
 གང་ཕྱིར་ཡོད་བདོག་ཅེས་མིང་བཏགས། །དེ་ཕྱིར་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན། །གང་ཕྱིར་
 ཡོད་ཅེས་མིང་བྱས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟེན་པས། །བརྗོད་པས་འཛིག་རྟེན་པ་ཡོད་ན། །དངོས་
 གང་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ། །དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པར་ཅེས་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དངོས་ཀྱིས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། །མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱི། །
 དངོས་པོ་མེད་པར་མི་རིགས་སོ། །དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་དངོས་མེད་ལ། །སྤིང་པ་ཡོད་
 པར་མི་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པར་དངོས་པོ་ནི། །མེད་པར་གང་ལས་འགྱུབ་
 པར་འགྱུར། །སྤོང་བ་གཏན་ཚིགས་ལས་འགྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་སྤོང་པར་མི་འགྱུར་ན། །
 དམ་བཅའ་གཏན་ཚིགས་ལས་གཞན་ནི། །མ་ཡིན་དེས་ན་གཏན་ཚིགས་མེད། །གང་
 ཕྱིར་སྤོང་པའི་དཔེ་ཡོད་པ། །དེས་ན་སྤོང་པར་མི་འགྱུར་ན། །བྱ་རྒྱུ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་
 དུ། །བདག་ཀྱང་ནག་ཅེས་བརྗོད་རུས་སམ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་ཡོད། །
 སྤོང་མཐོང་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བ་སྟེ། །དེ་ནི་འདི་རུ་
 དགག་པར་བྱ། །གཅིག་ཡོད་གཅིག་མེད་ཅེས་བྱ་བ། །དེ་མིན་འཛིག་རྟེན་པ་ཡང་
 མིན། །དེས་ན་འདི་ཡོད་འདི་མེད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་རུས་མ་ཡིན། །ཡོད་དང་
 མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་
 བཤང་། །ཀླན་ཀ་བརྗོད་པར་རུས་མ་ཡིན། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་
 སྒྲོབ་དཔོན་དང་སྒྲོབ་མ་རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟན་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་.....
 བཅུ་དྲུག་པའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་མཛོད་པ། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་རྗོགས་སོ། །

ཁ་ཆེའི་གོང་བྱེད་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབྱང་རིན་ཆེན་སྤྲུལ་པའི་ཀྱན་དགའ་ར་བར། རྒྱ་གར་
ཀྱི་མཁན་པོ་སུ་སྤྲོད་ན་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་བསྐྱུར་ཅིང་
ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཡབ་བ། སྐུ་མཛྙེན་ལོ།

༡༡། །དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་
བ་རྒྱ་མཚོའི་ཟེགས་མ་ཞེས་བྱ་
བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །ན་མོ་གུ་རུ་མཛུ་བྱི་ཡེ། །གང་ཞིག་འདས་དང་མ་འོངས་ད་ལྟ་བའི། །ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས། །རི་ལྷར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་
གཟིགས་པ། །སྟོན་མཚོག་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་ཐུག་འཆལ་ལོ། །མཁུན་བརྟེ་ཡེ་
ཤེས་རལ་གྱིའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱིས། །བདག་རྟོག་སྤྱིད་པའི་བྱ་བ་འགོལ་མཛད་ཅིང་། །
ཕན་བདེ་སྣང་བའི་སྟོ་གོས་སྦྱིན་པའི་གཉེན། །འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལུས་བདག་སྟོར་
སྟོབས་པ་སྟོལ། །སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དབྱེར་མི་ཐུང་པའི་གཏམ། །སྟོན་པ་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་གསུང་གི་མཛོད། །འདི་ན་དང་པོའི་ཤིང་རྟེན་སྟོལ་བྱེ་བའི། །འཕགས་
བ་རྒྱའི་དབང་པོ་སྦྱི་བོས་མཚོད། །མེད་ག་ལ་ཡི་རྒྱལ་རིགས་སྐྱུ་བལྟམས་ནས། །
འཕགས་པས་རྗེས་བཟུང་ཆོལ་བའི་སྟོབས་པ་བཅོམ། །ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་
གསལ་བྱེད་པའི། །འཛིག་རྟེན་མིག་གཅིག་འཕགས་པའི་ལྟ་ལ་འདུད། །དམིགས་
མེད་མཁའ་ལ་ཐུགས་རྗེས་སྦྱིན་ཐུང་འབྲིགས། །མཐའ་ཡས་སྦྱེ་རྒྱའི་འདོད་རྟེན་
རོལ་བ་ཅན། །ལམ་མཁན་བཤེས་གཉེན་དཔལ་མགོན་སྒྲ་མ་ལ། །བྱུས་པས་འདུད་
དོད་གེ་ལེགས་སྣང་བ་སྟོལ། །བདག་རྒྱུད་ཐོས་བརྟོན་སྟོ་གོས་ཤུགས་ཞན་པས། །
ཟབ་མོའི་གནས་ལ་འཇུག་པའི་མཐུ་བྱལ་ཡང་། །ཡོངས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་བཀའ་
ཡི་དབུགས་དབྱུང་དང་། །ཡིད་འདི་དགེ་ལ་གོམས་ཕྱིར་ངས་འདི་བྱས། །
དེ་ལ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་གདོད་ནས་བསྐལ་
པ་གསྐའི་རྒྱུད་གི་བྱེ་མའི་གྲངས་སྟོད་ཀྱི་གོང་རོལ་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་

རྒྱས་ཟེན་ན་ཡང་། སྐར་ཡང་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས་རྣམ་པའི་ཆད་མེད་པས་དང་
 བོ་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་བསྟན་པ། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་དང་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ་ལྷར་མངོན་པར་བསྟགས་
 པར་མཛད་ནས། བར་དུ་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་མང་པོའི་བར་དུ་རྫོགས་སྒྲིབ་སྦྱངས་
 བ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་ལུའི་པ་རོལ་དུ་སྒྱེན་པར་མཛད་དེ། མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་
 རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་འོད་གསལ་
 བའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ནས། དེ་ནས་ས་བཅའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ལ་ལོངས་སྐྱེ་རིགས་ལུའི་དགྲིལ་འཁོར་ངེས་པ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤྱིད་
 པའི་འགོ་བ་རྣམས་ཡོན་ཏན་མཆོག་གི་ཆོས་ཀྱིས་འབྱོར་བའི་སྤྱད་དུ་འཆི་བདག་གི་
 བདུད་བཙོམ་ཞིང་འཆི་མེད་རྟག་པ་དམ་པའི་རོ་བོར་བཞུགས་པས།
 མ་ངེས་གང་འདུལ་གྱི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་སུ་སྤྱལ་པའི་རོལ་བ་སྐྱ་ཆོགས་པས་གང་
 ལ་གང་འདུལ་དུ་སྤྱང་བའི་སྟོན་པ་ལས་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྐྱ་ཤུའི་
 རྒྱལ་པོའི་རྣམ་པས་འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་གནས་སུ་དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་
 མཛད་པ་བརྒྱ་གཉིས་བསྟན་ཞིང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དང་དབང་པོ། མོས་
 བ་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོན་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་
 བསྟོར་བའི་ནང་ཆོན་བཀའ་བར་པ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་པ་དངོས་བསྟན་
 རིགས་པའི་ལམ་ནས་དངས་པ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱིའི་དབུ་མ་རིགས་པའི་
 ཆོགས་གྱིས་བཀྱལ་བར་མཛད་ལ། སྐས་དོན་ལམ་གྱི་མངོན་རྟགས་ལྟར་རྒྱལ་ཆ་བ་
 མི་པམ་པས་མན་ངག་གི་བསྟན་བཙོམ་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་གསལ་བར་
 མཛད་པ་ལས། སྐབས་འདིར་འཕགས་པའི་དབུ་མ་རྩ་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་
 པ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་
 ལ་འབེབས་པའི་རིམ་པ་ལ་དངོས་སུ་མི་གསལ་བ་དང་ཆོག་གི་ཤུགས་གྱིས་ཐོན་པའི་
 དགག་དགོས་རྣམས་སྤེམ་དབུ་མ་རྩ་བའི་ཡན་ལག་གི་རྒྱལ་དུ་བསྟན་བཙོམ་འདིར་

གསལ་བར་མཛད་པའི་ཡབ་སྲས་འདི་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ནི་སྤྱི་མའི་དབུ་མ་ཡིན་པས་
 ཐལ་རང་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཚིག་གིས་འཐེན་ཚུད་མེད་ལ། གྲུའི་སློབ་མ། སངས་
 རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་དང་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་གཉིས་ཀྱིས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་
 སྦྱར་མ་སྦྱར་ལས་ཐལ་རང་ཞེས་པའི་བཤྭ་ཆུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀ་གང་
 ཟག་རིམ་ཅིག་ཆར་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ཙམ་མམ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དང་རྗེས་
 ཐོབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྩལ་འདོན་ཆེ་ཆུང་ཙམ་མ་གཏོག་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་དབྱེད་ས་
 གཅིག་མ་གྱིན་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་ངོ་ཤོར་ཐལ་རང་གི་བྱུང་པར་བྱེད་ཀྱི་འཁེད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཞལ་
 བཞེས་ཙམ་གྱིས་ནི་ཐ་སྙད་རིམ་ལྡན་གྱི་འགལ་བ་མེད་དེ། སྤྱི་དངོས་དབང་
 གིས་འཇུག་པ་མི་སྤྱིད་ལ་བརྗོད་འདོད་ལ་རག་ལས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་འདི་གཞུང་སྤྱི་མའི་དབུ་མ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
 སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་འདི་འཆད་པར་བྱེད་པ་
 ལ། དོན་བཞི་སྟེ་མཚན་གྱི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་དང་
 བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཅ་ཏུ་ཤ་ཏ་ནི་བོད་སྐད་དུ་བཞི་བརྒྱ་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ། ཤསྟ་ནི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཀ་རི་ཀ་ནི། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། བ་མ་
 བེ་ཞེས་བྱའོ། །
 བསྟན་བཅོས་འདི་ལ། ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཉེར་ལྔ་རེ་ཡོད་
 པས་ཚིགས་བཅད་རེ་རེས་ཀྱང་ཐལ་ཆེར་དོན་ཚན་རྟོགས་པ་རེ་སྟོན་པས་ན་རྗོད་
 བྱེད་གྱི་སྟོན་ས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཅ་པའི་གྲེགས་བམ་ལ་ཤ་ཏ་ཀ་ཤསྟ་ཞེས་
 བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། ལྷ་པའི་འགྲེལ་བར་བཞི་སྟོན་མི་མངོན་པར་
 བྱས་དང་། རྟོག་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱུར་བརྗོད་པ་སྟེ། །
 འཛིན་པའི་ཆོས་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་སོ། ཞེས་ཅ་ཏུ་ཞེས་པའི་སྟོན་མི་མངོན་པར་བྱས་
 པ་ཡིན་ལ། རྟོག་དགོས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་བརྒྱས་མཚན་པའི་རྟོག་པ་

མཐའ་དག་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་ཆོས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ས་
བོན་དང་བཅས་པ་བྱངས་ནས་འབྲིན་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟར་ལེན་པ་ལས་གཞན་
མེད་པས་ན། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མཚན་
སྤྱིར་བཏགས་པས་མིང་དོན་ལ་མི་སྤོངས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབང་བོ་རབ་འབྱིང་ག་
མའི་རྟོགས་ཚུལ་རྣམས་བྱགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འགྱུར་གྱི་བྱག་ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་བྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་ཏེ་
རྒྱལ་བོའི་བཀགས་བཅད་དང་སྡེ་སྡོད་དོས་བཟུང་གཉིས་ལས། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་
ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། མོ་སའི་སྒྱུ་བོའི་ས་ལས་རིང་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བྱགས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་བྲགས་སུ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ་སྟེ། ཆོས་
ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོས་པའི་ཟུག་རྩ་ཐམས་ཅད་ཞི་བས་འཇམ་པ་
དང་། རང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པའམ། སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་ལྷན་གྲུབ་འདུས་མ་བྱས་པའི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་སྒྱུ་བ་
དང་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིད་པའི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོ་བོ་གཞོན་.....
ཅུའི་ཚུལ་འཆང་བ་དེ་ལ་ལོ་རྩ་བས་དགོས་པ་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱག་འཚལ་
བའོ། །གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས་སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་གཉིས་ལས།
དང་བོ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་བོའི་ཆེ་བ། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་ལྷག་
རྟོག་བསལ་བ། གནས་པའི་ཕྱོགས་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་བོ་ནི་སྒྲ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པའི་ལྟ་
འདི་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་སྟོབ་མར་གནང་བར་འདོད་ལྟར་པ། །དེ་ཕྱིར་འདི་ཡི་
དེ་ཉིད་ལུགས་ལས་ལུགས་གཞན་མིན་ཞེས་པས། སྟོབ་དཔོན་འདི་ནི་སྟོན་གྱི་ལོ་
རྒྱས་དག་ལས་རྩས་སྟེས་དང་མངལ་སྟེས་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་ཡོད་པས་རེ་ཞིག་ཕྱི་
མ་ལྟར་ན། སིང་ལའི་གླིང་གི་རྒྱལ་བོ་པལ་ལྷན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་པ་མཚན་དང་

ལྷན་པ་ཞིག་བྱུང་། ཆེར་སྤྱོད་ནས་ཀྱུ་ལ་ཆབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་གྱང་སྤྱོད་གསུང་དང་དེས་
 འབྱུང་གིས་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱུལ་ཏེ། མཁན་པོ་ཉེ་མ་དེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བསྟན་པར་
 རྫོགས་ནས། རྟེན་སྤྱོད་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱས་ནས་ཡུལ་སྤྱོད་ཆོག་ས་
 གྱི་ལྟ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་དག་ལ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་བྱོན་ནས་མཐར་གྱིས།
 སློབ་དཔོན་གྱི་སྐྱབ་ཀྱུ་ལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་གྱི་ས་ནས་དཔལ་གྱི་རིར་གཤེགས་པ་དང་ཉེ་
 བའི་ཆེ་མཛལ་ཏེ་དཔལ་གྱི་རིར་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་པད་བསྟན་ཅིང་རྟེན་སྤྱོད་དང་
 རྟེན་ས་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་སློབ་ཅིང་མཁས་པར་གྱུར་ཅིང་བཅུད་
 ལེན་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་མང་པོ་ཐོབ་པར་མཛད་ནས་སྤྱིང་པོའི་བསྟན་པ་འང་
 གཏང་དོ། །དེའི་ཆེ་མཛལ་གྱི་སྟོན་པ་མ་ཁོལ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་དབང་བྱུག་ཆེན་པོ་
 གྲུབ་རྟེན་ཅོད་པ་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་མི་བྱུང་བའི་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་སངས་
 ཀྱས་གྱི་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་པ་ཆེར་བྱས་ཏེ་མུ་སྟེགས་ལ་བཅུད་དེ་ནུ་ལེ་རྒྱུ་ཕྱིན་ནོ། །
 ལྷ་ལེ་རྒྱུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་གྱི་རི་ལ་གྱི་སྐྱབ་བ་ཞུགས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཡིག་
 བྲིས་ཏེ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་གཏོར་མ་བྱས་པ་ན། ནག་པོ་ཆེན་པོའི་དོ་སྣ་རང་བྱོན་གྱི་
 ཐུགས་ཀ་ནས་བྱ་རོག་ཅིག་བྱུང་སྟེ། དེའི་མགུལ་པར་ཡི་གེ་བཏགས་པས་འཕུར་ཏེ་
 ལྟོ་ཕྱོགས་སུ་སོང་སྟེ་སློབ་དཔོན་ལ་གཏང་པས། སློབ་དཔོན་ལྟ་དེ་མས་འདུལ་
 བར་ཞལ་གྱི་བཞེས་ཏེ་རྩ་འཕུལ་གྱིས་བྱོན་པའི་ཆོ། ཤིང་གི་ལྟ་མོས་སྤྱོད་སློབ་པ་ལ་
 སྤྱོད་གཅིག་སྤྱོད་པར་བཏང་སྟེ། དེ་ནས་མུ་སྟེགས་ལ་འགའ་པར་བྱས་པ་ན། མ་ཁོལ་
 གྱིས་མིག་གཅིག་པ་འདི་ཅི་འདྲ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ། དྲག་པོ་མིག་གསུམ་ལྷན་ཡང་དེ་
 ཉིད་མཐོང་བ་མེད། །བརྒྱ་བྱོན་མིག་སྟོང་ལྷན་ཡང་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མེད། །ལྟ་དེ་
 མ་མིག་གཅིག་པོ་ནི་གང་ཡིན་དེས། སྤྱིད་པ་གསུམ་པོའི་མ་ལུས་པ་ཡི་དེ་ཉིད་མཐོང་། །
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེར་མུ་སྟེགས་གྱི་དཔུང་གཉེན་སྤྱིང་མོ་བརྟེན་དང་།
 བེ་ཅོ་དང་། ཐོད་ལེ་ཀོར་རྣམས་དག་བསྟན་སྤྱི་བརྟོལ་ཅན་དང་། བྱི་ལ་དང་། མར་
 ནག་གི་བུམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏུལ། ཐུགས་ཐམས་ཅད་རིག་རྟེན་གྱིས་བཅིངས་

ཤིང་གོས་རྩལ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་ནས་དབང་ལུག་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་སུ་ཉེ་མ་རུས་
 པས། ཡུན་རིང་དུ་རྩོད་པ་བྱས་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལན་གསུམ་དུ་མ་ཁོལ་ཆར་
 བཅད་དེ། དེའི་རིག་སྒྲགས་ཀྱི་མཐུས་ནམ་མཁའི་ལམ་ནས་འབྲོས་པར་བརྩམས་
 བ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེའི་སྒྲགས་བཅིངས་ཏེ་བཟུང་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ཏུ་
 བཅོན་དུ་བཅུག་པ་ན། སྒྲགས་བམ་རྣམས་ཀླག་པས་རང་ཉིད་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་
 ལྟེ་མཐོང་ནས་སྒར་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་པ་དང་། སངས་
 རྒྱུས་ལ་ཡང་དད་པ་ཆེར་ཆེར་འཁེལ་བར་གྱུར་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་རིང་པོར་མི་ཐོག་
 པར་སྟེ་སྟོད་གསུམ་འཛིན་པར་གྱུར་པའོ། །འཇམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱུད་ལས། འཕགས་པ་
 མིན་ལ་འཕགས་པའི་མིང་། ཁེད་ལ་ཡི་གྲིང་ན་གནས། ལ་རོལ་སྒོལ་བ་རབ་བརྒྱག་
 ཅིང་། རྩ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲགས་སུན་འབྲིན། ཞེས། སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ཡིན་པར་
 བཤད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྩོམ་རྩུག་ལས་བདུས་པའི་འགྲེལ་བར་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་
 པའི་འཕགས་པར་བཤད་པ་དང་། གཞན་ལས་སྤྱོད་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་
 འཕང་ཐོབ་པར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་འགྲེལ་བར་མི་སེམས་ཏེ། སྤྱོད་ཆེད་སྟོད་དུ། སོ་
 སོའི་སྟེ་བོ་ལྷར་སྟོན་པ་དང་། ཉིད་ཀྱི་མཛད་པའི་སྟོད་བསྟེན་སུ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་
 ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྱོད་ལས་ཐོབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་པས། དེ་ཐོབ་པའི་
 ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་གྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་
 པས་སྒྲགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ནི་མདོ་ལམ་གྱི་ས་བརྒྱད་
 པ་དང་དགོངས་སྟོད་མཉམ་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེ་ལ་མི་སློབ་པའི་
 ཟུང་འཇུག་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཐོང་ལམ་
 བརྟེས་ཞིང་དད་བརྩོན་ཉིང་ངེ་འཛིན་གོམས་པའི་སྟོབས་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་ཅིང་སྒྲ་
 བ་མེད་པའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཆོ་གཅིག་རྩོམ་ཆོ་འཕང་གི་གོ་འཕང་ལ་ཆོགས་མེད་
 པར་སྟོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སློབ་དཔོན་འདིའི་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་

པའི་དོན་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། བསྐྱེད་ཏེ་སྟོན་པ་དབུ་མ་ལག་པའི་
 ཚད་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ། འབྲུལ་པ་བསྐྱོག་པའི་གཏན་ཚིག་གྲུབ་པ། མཚན་ཉིད་
 དང་ལྷགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པ་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ།
 ལྷགས་ཕྱོགས་ལ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་སྟོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། མདོ་རྒྱུད་རྟོགས་པའི་
 ལུང་བསྐྱེད་ནས་རྒྱུབ་པ་སྟོན་བསྐྱེད་སྟོན་མ། རིགས་པས་རྒྱུབ་པ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་
 སྟོང་། སྒྲིབ་བྱེད་དབང་གི་ཚིག་ལ། གདན་བཞིའི་དཀྱིལ་ཚོགས་སྟིང་པོ་མདོར་བསགས།
 བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ་གདན་བཞིའི་རྒྱུབ་ཐབས། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགོ་མའི་རྒྱུབ་ཐབས།
 གཏོར་ཚོགས་ རྟོགས་རིམ་སྟོན་པ་གིང་གཅིག་གི་དཀྱའ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་མཛད་
 བས། སྤྱར་ཡང་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་གཤེགས་ནས་བཤད་པ་དང་རྒྱུབ་པའི་སྟོན་ནས་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྒྱུབ་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བའི་འཐབས་ཀྱིས། དེ་འདི་དུ་ལྷའི་སྟན་པས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་
 རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་སྟོང་གིས་བརྒྱུ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་བརྟེན་
 བས། བསྟན་བཅོས་འདི་ལུས་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། རབ་བྱེད་དང་པོ་བརྒྱུད་ལ་ཚོས་
 སྟོན་པ་བརྒྱུ་པ་དང་། བྱི་མ་བརྒྱུད་ལ་རྩོད་པ་བརྒྱུ་པ་ཞེས། སྟིང་པོའི་དོན་ཀྱན་
 བཏགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེབ་དང་། གཞན་དབང་རང་གིས་སྒྲེབ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྒྲེབ་འགོགས་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་དུ་འགྲེལ་བར་མཛད་དོ། །

དེ་ནི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་རི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་གཞུང་
 ལུགས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བྱེ་ནས་སྒྲེབ་པ་དེ་ཡི་གཞུང་ལུགས་སོ་སོར་སྒྲེབ་པ་གིན་
 ཏུ་བབཅོལ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཚོས་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྟན་
 བཅོས་བཞི་བརྒྱུ་པ་འདི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བདག་གིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །
 དེ་ལྟར་བྱས་པས་བཞོད་པ་སྤྲ་མ་ཡང་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་བར་འགྱུར་ལ། དེས་ཕན་
 གདགས་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་བཏགས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་

དོན་བརྗོད་པར་འདོད་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་དག་
པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་
སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་འབྱེལ་
ཆགས་སུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བ་དང་། འདིའི་བསྟན་དོན་ཡང་།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྤང་སྟོང་བྱུང་འཇུག་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་དབུ་མ་
ཆེན་པོར་གཏན་ལ་འབབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། གཞན་དབང་གི་དོམ་རང་རིག་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པས་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་སྟོང་གིས་བཞེད་པ་བྱུང་བྱང་འཇུགས་
པའི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་ཀྱང་འབྲེལ་བྱེད་གྱི་དགོངས་པ་རང་གང་དགའ་བའི་
ཕྱོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་མཐའ་བཀག་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། སྟོབ་དཔོན་
ཀྱུ་སྐུབ་གྱིས་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེན།
སྟོན་མེད་དེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་རང་གཞན་གྱི་སྤེལ་དག་གི་
འདོད་པ། རིགས་པའི་ཆོགས་དུ་མས་དགག་པར་མཛད་ན། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
ནི། རྟོལ་བ་ཟེལ་གྱི་གཞོན་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ནི། རྩོད་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་
བཅོས་སོ་སྟམ་དུ་དོགས་ན། རྩོད་པ་སོགས་ནི། རྩོད་པ་ལྟར་ལེན་པ་མ་ཡིན་པར།
ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟེ་པོ་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་
སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྣམས་འབྱོར་སྟོད་
པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་རིམ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
བཞེད་པ་གསལ་བར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་ལ།
ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་གྱིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་འདིས་ཤུགས་ལ་
འཕང་བ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་བཤད་པས་ལྷོག་ལྷོ་
ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་ཤུགས་གྱི་འཕེན་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་དག་རིན་ཆེན་ཐེང་
བ་ལས་བསྟན་ཟེན་པ་མིན་ནམ་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྟེན་

སྒྲིབ་པ་ལ། གཙང་བདེ་བདག་རྟག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྒྲོངས་པ་སྒྲིགས་སུ་
འབྲིང་གི་ལམ་གྱིས་བསམ་པ་སྒྲོང་བ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཚུལ་ཆེས་རྒྱས་པར་
བསྟན་པ་དང་། ལྷན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ནུམ་བཞག་མཛད་པ་ལས། གཞན་གྱི་ལོག་
རྟོག་འགོགས་པའི་ཆོག་རྩུབ་ཚད་རྒྱས་པར་སྟོན་པས་སྒྲོས་པའི་སྟོན་ཡང་མེད་
ལ། འདིར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོག་མ་བཞོད་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལ་དོགས་
པ་གཙོན་པའི་ཆ་ཤས་སུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྟན་བཅོས་འདིས་ལམ་གྱིས་རིམ་པ་ཚང་བར་རི་ལྷར་བསྟན་ན། ལྷ་བའི་ཞབས་
གྱིས་འགྲེལ་བར། གང་ལ་འཛིག་རྟོན་གྱི་དངོས་པོ་རི་ལྷར་གནས་པ་བཞིན། རྣམ་
པར་བྱེ་ནས་རིམ་གྱིས་དོན་དམ་སྟོན་གྱུར་པ་ཞེས་གསུངས་པས། རབ་བྱེད་དང་པོ་
བཞིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་རྟག་སོགས་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་
པར་བསྟན་ནས་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ།
དེ་ཡང་རབ་བྱེད་དང་པོས། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་རྒྱ་དང་ཀྱེན་ལ་རགས་ལས་ཏེ་སྒྲིབ་གང་
ཞིག་རྒྱ་ལས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁུབ་པས། དེ་ཡང་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་
པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་རྟག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་སྤངས་དགོས་པར་བསྟན།
གཉིས་པས། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་ཡིད་བརྟན་པའི་གནས་སུ་མི་རུང་པས་ཁུབ་ཏེ་
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤང་པོ་དེ་ཡང་གཞོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་
པས་ཟག་བཅས་ངོ་པོ་ཉིད་གྱིས་བདེ་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤངས་དགོས་པར་
བསྟན། གསུམ་པས། གང་སྟག་བསྟུལ་བ་དེ་ལས་རྟག་ཏུ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྒྲོ་བ་
བསྐྱེད་དགོས་པས་ཁུབ་པས་འཁོར་བ་གཙང་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་སྤངས་
དགོས་པར་བསྟན། བཞི་པས། གང་མི་གཙང་ཞིང་དོར་བར་བྱ་བ་དེ་ནི་བདག་དང་
བདག་གིར་བབྱུང་ནས་ང་རྒྱལ་བྱ་བར་མི་འོས་པར་ཁུབ་པས་རར་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་
འགོགས་ཅིང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་སྤངས་དགོས་པར་བསྟན།
དེས་ན་རབ་བྱེད་བཞི་པོ་དེས་སྒྲིགས་སུ་འབྲིང་གི་ལམ་གྱིས་རང་གི་རྒྱུད་ལེགས་པར་

སྤངས་ནས་འཁོར་བར་གནས་པ་མེད་ལྟ་བུའི་འདྲ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་
 བོའི་རིགས་ཅན་གང་གིས་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་སྒྲོན་པ་བྱང་
 རྒྱུ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞར་ལ་བསྟན། ལྷ་པས། སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་
 བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ནས། འཇུག་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བསྟན། རྟུག་པས། སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་
 པ་ལ། ཉེན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་རང་གི་དོན་ཡང་མི་འབྲུལ་ན་གཞན་
 དོན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་སྒྲུལ་ནས། དང་པོ་ཉེན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་།
 འཕྲེལ་པའི་རྒྱ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཉེན་མོངས་ངོས་བཟུང་བར་
 བསྟན། བདུན་པས། དེ་ལྟར་སྤང་བྱ་ངོས་ཐེན་ནས་ཡུལ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་
 ཉེན་མོངས་མཛོན་གྱུར་སྐྱེ་བ་འགོགས་པའི་ཚུལ་བསྟན། བརྒྱད་པས། གཞུགས་
 སོགས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་
 ཉེན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས། བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་དོན་དམ་པ་སྒྲོན་པས་དེ་
 ལ་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཉན་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ལས་རུངས་སུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་རྟོ། །
 དགུ་པས། འདུས་བྱས་ལ་རྟག་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་
 དུ་དངོས་པོར་རྟོག་པ་དགག་ བརྒྱུ་པས། བྱང་དང་བྱི་ལ་བདག་མེད་པར་བསྟན།
 བརྒྱ་གཅིག་པས། དུས་རྟག་པར་འདོད་པ་དགག་པར་བསྟན། བརྒྱ་གཉིས་པས།
 མཐར་ལྟ་འགོགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན། བརྒྱ་གསུམ་པས། དབང་པོ་དང་དོན་
 བདེན་པ་མེད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན། བརྒྱ་བཞི་པས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་འཐད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་མཐར་ལྟ་ཤུགས་ཀྱིས་དགག་
 པར་བསྟན། བཅོ་ལྷ་པས། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཛིག་གནས་གསུམ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟོང་པར་སྒྲོམ་ཚུལ་བསྟན། བརྒྱ་དུག་པས། བསྟན་བཅོས་

བརྩམ་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཀླན་ཀ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། དེས་ན་
ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས། ཀླན་ཚོ་བ་དང་། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀླན་ཚོ་བ་དང་རོན་དམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་
བོས་བསྟན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆང་བར་སྟོན་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཡིན་པས་ལེའུ་དང་པོ་བཞིས་སྒྲིམ་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་མི་རྟག་དང་སྟག་བསྟུལ་
བ་དང་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་
བསྟན་པ་འདིས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཁོངས་
སྒྲིམ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་འཕྱུར་གྱི། སྒྲོམ་པ་ལྟག་མ་དེ་
དོན་ཡིན། །ཞེས་པས་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་
བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སྟེ་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། ཉོན་སྒྲིབ་གྲིས་ཐར་པ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གྲིས་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པས། དང་པོ་ཐར་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཆགས་སོགས་
ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་རང་འཛིན་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་
བདག་འཛིན་ལ་ཐུག་པས། དེའི་གཉེན་པོར་ཐུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་སྟག་བསྟུལ་བ་
དང་མི་གཅིང་བ་དང་བདག་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་ནས་བདག་མེད་པའི་སྐྱབས་
སྟུ་རྒྱ་བདག་འཛིན་དང་འབྲས་བུ་ང་རྒྱལ་དང་དེགས་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་
ཡུལ་དམན་པ་འཇམ། རན་པར་སྒྲུབ་པས་དེ་ལས་སྒྲེ་བའི་སྟོ་ཕྱིན་ཅི་འོག་ཡིན་པར་
སྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་ཡུལ་རང་བཞིན་གྲིས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་
ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པར་མ་བསྟན་ནོ་སྙམ་མོ། །

འོན་པས་ཐཅོས་འདིར། གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀླན་གྱི་སྟོང་ཉིད་
ཡིན། །གཅིག་གི་ལྟ་བོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀླན་གྱི་ལྟ་བོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་
ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་བྱུང་མཐའ་འཆའ་ན་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་བཞི་བོ་དབུ་མ་པ་འབབ་ཞིག་ཏུ་འཕྱུར་
བས་དེ་ལྟ་ན་གྲུབ་མཐའ་མཐོ་དམན་མེད་པར་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་དོན་མེད་

པར་འགྱུར་བས་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གནས་
ཚུལ་དབང་བཙན་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཉིད་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་ལྷོག་པ་ནས་རོ་གཅིག་.....
ཀྱང་གང་ཟག་གིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རང་ཉིད་གང་ལ་དགའ་
བའི་ལམ་དེར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བྱིན་ད་གི་ཡོངས་འཛིན་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
རིབ་ཞེན་མ་ཟེན་པ་དང་། སྟོད་པ་དང་ཡོངས་སུ་བསྟོང་བའི་ཁྱད་པར་མ་བཤད་པའི་
བྱིར་རོ། །

འོན་ལྟུམ་ལས། བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་ནི། དམན་པའི་རིགས་ཅན་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་
སྟོང་ཉིད་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་སྒྲག་པའི་གང་ཟག་གི་འཛིན་པ་བསྒྲོག་པའི་བྱིར་། དེ་ལྟར་
ན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཞེ་སྟོན་གཉིས་སུ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ལེའུ་ལྷ་པ་ནས་བཅུ་
དྲུག་པའི་བར་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་
སྟོད་པ་དང་ལྟ་བུའི་མཐའ་གཞན་དགག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་
བསྐྱས་པའི་དོན་གྱིས་ལས་དང་པོ་པའི་གང་ཟག་ལ་འཆད་པ་པོ་འཆད་བདེ་ཞིང་ཉན་
པོས་འཛིན་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལེའུ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས།
ཀྱན་རྩོད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྒྲུང་བར་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་སྐྱེས་སུ་འབྲིང་གི་
བསམ་པ་སྐྱེས་ཏེ་སྟོན་སེམས་སྐྱེད་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་རྗེས་སུ་དྲན་
པ་རྒྱས་པར་བསམ་པའི་སྟོན་ནས་རྟོག་འཛིན་བྱིན་ཅི་ལོག་སྟོངས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་།
ཟག་བཙས་ཀྱི་ལུས་སྐྱེས་པ་སྐྱེལ་དུ་བསྟོན་པའི་སྟོན་ནས་བདེ་བར་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་
ལོག་སྟོངས་པའི་ཐབས་བཤད་པ་དང་། འཁོར་བ་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་
པའི་སྟོན་ནས་གཙང་བར་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྟོངས་པའི་ཐབས་བཤད་པ་དང་།

ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་གི་ར་འཛོལ་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་
 པའི་སྒོ་ནས་བདག་འཛོལ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྒོངས་རྒྱལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
 ལེའུའི་གཞུང་དང་མཆན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་
 སྒོ་ནས་ཐར་བ་ལ་བརྩོན་པའི་སྒོ་བཤེད་ལ་བསྐྱལ་བ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། འཆི་
 བ་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་རྒྱལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་
 བོ། །དང་པོ་བོ། འཆི་བའི་ལམ་བསྐྱལ་བ་ལ་གཤགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་འཆི་བ་ལ་མི་
 འཆི་འོ་སྟམ་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཆི་བ་མི་
 རྟག་པ་བསམ་ནས་ལམ་སྐྱལ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གོམས་ན་སྟག་བསྐྱལ་
 སོགས་ཀྱང་རྟོགས་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་འདི་དང་པོར་བསྟན་པ། གང་ལ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་
 མངའ་བདག་ །རང་ཉིད་འཆི་བདག་བྱེད་པོ་མེད། །ཡོང་ངེས་རྒྱལ་བཞིན་གཉིད་ལོག་
 བོ། །དེ་ལས་མ་རུངས་གཞན་ཅི་ཡོད། །དངོས་པོ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་ཁམས་
 གསུམ་གྱིས་འཆིང་བ་ལས་མ་གྲོལ་ཞིང་། འཆི་བདག་གི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་
 སྐྱིས་བྱ་གང་ལ། འདོད་ཁམས་དང་གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གསུམ་
 པོ་འམ་ལྟ་དང་མི་དང་གྲུའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ལ་དགའ་མགུར་བྱེད་པའི་མངའ་བདག་
 རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་འཆི་བདག་གི་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་བར་བྱེད་པ་པོ་མེད་ཅིང་།
 རང་གིས་ཀྱང་གཞན་བསྐྱལ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་རང་གིས་འཆི་བའི་ཆད་པ་རང་
 ཉིད་ལ་གཙོན་པར་བྱེད་པས་གཤེད་མ་རལ་གྱི་རྩོན་པོ་གདངས་པ་ལྟ་བུའི་འཆི་བདག་
 དེ་ཡོད་པ་དེས་ན་འཆི་ལྟས་ཀྱི་ཟིན་པའི་གང་ཟག་གསུམ། མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བ་ལྟར་
 བག་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་འཕགས་ལམ་སྐྱལ་བ་ལ་བརྩོན་པར་མི་བྱེད་པར། སངས་
 རྒྱས་བཙུངས་ལྟར་འདས་འཆི་བདག་གི་བདུད་ཡམ་པར་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གསུང་གི་སྒྲིང་བས་རྒྱུད་རྒྱུངས་ནས། རྒྱ་བ་དང་འཆི་བ་ལས་འདས་
 པའི་ཉན་རང་དག་བཙོམ་བ་རྣལ་མ་བཞིན་དུ་གཉིད་ལོག་ཅིང་འཆི་བདག་བྱིར་བཙོམ་
 པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་མི་བྱེད་ན་དེ་ལས་མ་རུང་ཞིང་བག་མེད་ལ་སྐྱན་བ་གཞན་

ཅི་ཡོད་པ་དེས་ན་མི་རྟག་པ་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ལ་འབད་པར་རིགས་སོ། །
 འདི་ལ་འགྲེལ་པར་བཅུན་པ་དགོན་མཆོག་འབད་གིས་རབ་བྱེད་ལྔ་མ་བརྒྱད་ལ།
 ཆོག་གི་དོན་འགྲེལ་བ་དང་། དཔེ་དང་སྤྱར་བ་དང་། ལྷ་བ་རང་གི་དོན་ལེགས་པར་
 སྤྱར་བ་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲེལ་པའི་གཞུང་འཛིན་ནས་གིས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ལ་འདི་ནས་ཅི་རིགས་སུ་སྤྱར་བས། དཔེར་ན་སྒོན་པོ་ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱལ་པོའི་མར་
 མོ་འདེགས་པ་ཁ་ཅིག་ཡིད་མཁྱེན་བར་མ་བྱས་པས་དེ་དག་གིས་སྒོན་པོ་གསོད་པར་
 འཇུར་བའི་ཐབས་སུ་རྒྱལ་པོ་ལ་དབྱེན་བཅོས་ཏེ་ལོག་པར་འཛིན་ཏུ་བཅུག་པས།
 སྒོན་པོས་ཀྱང་རྒྱལ་པོས་བསད་ཀྱིས་དོགས་ནས་བསྐྱིམ་པ་དང་བཅས་ཏེ་བག་ཡོད་
 པར་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་དང་འདྲ་བའི་འཆི་བདག་གིས་
 མི་གཞོད་པའི་ཐབས་ལ་བསྐྱིམ་པར་བྱའོ། །ཡང་དཔེར་ན། སྤྱུལ་བུ་ཞིག་ལམ་བཟང་
 པོ་བོར་ནས་འབྲོག་དགོན་པ་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་ནས། འཛིགས་པ་གིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གོང་
 ཞིག་ཏུ་བསྐྱད་ནས་བག་མེད་པར་བྱས་པ་རྒྱན་པོས་བཅོམ་ཞིང་གི་བར་འཇུར་བ་དེ་
 ལྟར། ལམས་གསུམ་གྱི་གོང་འཆི་བདག་གི་ཆད་པས་ཉེ་བར་བག་མེད་པ་དང་ལྟན་
 པ་གང་ཞིག་སྔོད་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་འཆི་བདག་གིས་འཛོམ་པར་འཇུར་པས། དེའི་
 ཕྱིར་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།
 བག་ཡོད་བདུད་རྩིའི་གནས་ཏེ་བག་མེད་པ། །འཆི་བའི་གནས་སུ་བྱུང་བས་བག་འ་
 སྤྱུལ་ཏོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་ཉིད་འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་དང་། རང་
 ཉིད་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་ལས་མ་གོལ་བཞིན་དུ་དེའི་ཉེས་དམིགས་མི་བསམ་པར་
 གཞན་འཆི་བ་འབང་ཞིག་ལ་བྱ་ངན་མི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པ་
 སྤང་ནས་ཐར་པའི་ལམ་སྐབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 རགས་པའི་མི་རྟག་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། ལྷ་བའི་མི་རྟག་པ་བསྐྱོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 ལྟ། གསོན་པ་འཆི་བ་བསྐྱོག་བྱེད་མ་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་དང་།

འཆི་བ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོངས་ཡིན་པས་མི་འཛིགས་པ་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་དང་། ན་བ་
 དང་ཆ་བ་བཙོས་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་བ་ལ་མི་འཛིགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་།
 ན་མ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པས་འཆི་བ་ལ་མི་འཛིགས་པ་མི་རིགས་པ། དཔལ་པོ་ལ་འཆི་
 བ་འཛིགས་པ་རྒྱ་མིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། གསོན་པ་
 ཡུན་རིང་བར་བསམ་ནས་མི་འཛིགས་པ་དགག་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། འདི་སྙམ་སྟེ། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མངའ་བདག་འཆི་བདག་ནི་
 ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་བས་ཆེས་སྤར་འཆི་བ་དེ་བསྐྱོག་པར་བྱེད་པ་པོ་བྱ་བ་གསོན་པ་ཡོད་
 པ་ཡིན་བས། དེ་ཡོད་པས་ན་དེའི་བར་ལ་མི་འཆི་སྟེ། སྐྱེས་པ་ཙམ་ནས་འཆི་བ་མི་
 སྤིད་པས་འཆི་བ་ལ་མི་འཛིགས་སོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཆི་བར་བྱ་བྱིར་
 སྐྱེས་ལྟར་ཅིང་། །གཞན་དབང་འགོ་བའི་ངང་ཅན་ལ། །འཆི་བར་བྱ་བ་ལྟར་སྤང་སྟེ། །
 གསོན་པ་བྱ་བ་མིན་ལྟར་རོ། །གསོན་པ་ལ་ནི་འཆི་བདག་གི་འཛིགས་པ་བསྐྱོག་
 པར་བྱེད་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆི་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིར། ཆ་བ་དང་
 གི་བ་ནི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་འཆི་བས་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། འཆི་བའི་ཆེད་དུ་དང་པོ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་ན། འཆི་བར་བྱ་བྱིར་སྐྱེ་བར་
 འཁྱུར་ཞིང་། འཆི་བདག་གི་དུང་དུ་དབང་མེད་དུ་ཁྱིད་པའི་རྒྱ་ཆ་བ་དང་ན་བ་དང་
 རྒྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གཞན་དབང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རང་དབང་མེད་ཅིང་
 འཆི་བར་གནས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཆ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་བྱ་གཤེད་མ་དང་འདྲ་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་སྤྱར་བར་འཆི་བདག་གི་ཐད་དུ་བྱི་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ན་མི་སྤོད་པར་འགོ་
 བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནོ། །འཆི་བ་ནི། བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ལྟར་གསད་པར་བྱ་བའི་
 མགོ་བོ་གཙོད་པ་ལྟར་ཐོག་མ་སྐྱེ་བ་དང་བར་དུ་གནས་པ་དང་མཐར་འཆི་བའི་སྐབས་
 རྣམས་སུ་འཆི་བ་དེའི་དོན་ཁོ་ནར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་སྐྱེ་བོ་དེ་ལ་འཆི་བ་བྱ་བ་
 ལྟར་སྤང་བ་སྟེ་མཐོང་གི་གསོན་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། དེའི་བྱིར་ཐོག་མར་གསོན་པ་
 ལ་རེ་ཞིང་བདག་ཉིད་མི་འཆི་ལོ་སྙམ་དུ་རང་ཉིད་བསྐྱུ་བར་མི་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་

ལས། འདིར་མེད་དཔའ་བོ་ཐོག་མའི་མཚན་མོ་ནས། །གང་ནས་འཛིག་རྟེན་མངལ་
ན་གནས་འགྱུར་བ། །དེ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ་དེ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན། །འགྲོས་བཤོལ་མེད་
པར་འཛིགས་བདག་དྲུང་དུ་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་དབེར་ན་རྒྱལ་བོ་གཏུམ་པོ་མ་
རུང་བ་སྟོང་རྩེ་མེད་པས་ཞག་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་ཏེ་ཞག་འདི་ཙམ་ལ་འོང་བར་ཆད་
པའི་ཐོ་ཉའི་བྱ་བ་ནི་འོང་བ་ཁོ་ན་ལས་འདུག་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྟེ་བའི་བྱ་བ་
ཡང་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་གསོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྐད་གཅིག་ལ་གསོན་
པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དབེར་ན། གུན་རྒྱ་མོ་ཞིག་བྱིམ་དུ་འཇུག་པར་སྟམ་
ཏེ། སྟོན་འདུག་པའི་རྩ་མོང་ལ་འགོ་མས་བས། རྩ་མོང་དེ་སྒྲག་སྟེ་ཡངས་ནས་ཆས་
ཤིང་། དེ་ཡང་དེའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་འཆི་བའི་
གཞན་དབང་ཅན་ཁོ་ན་སྟེ། འཆི་བ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རི་ལྟར་གཞན་
གསད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཤེད་བྱེད་སྟོང་བ་དང་། དེས་གཞན་བསད་མ་རུས་པར་
སྟོང་བ་པོ་དེ་ཉིད་གསོད་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མན་ངག་མེད་པར་མཁའ་འགྲོ་མ་
ཅད་པ་བཞིན་སྟེ་བས་མི་འཆི་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་འཆི་བ་ཉིད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་
གསོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་འདི་སྟམ་སྟེ། དེང་སང་མི་རྣམས་ནི་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་པ་ཡིན་ལ།
བདག་གི་དངོས་ལོ་བརྒྱ་དུག་ནི་སྤར་འདས་ལ། བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བཞི་ནི་ད་དུང་མ་འོངས་
པས་གནས་ལ། དེའི་བར་དུ་བདག་གིས་ལུལ་གྱི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱས་ཏེ།
དེ་ནས་འཆི་བདག་བརློག་པའི་ཐབས་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གསོན་པའི་
དུས་རིང་བས་དེ་ལ་གསོན་པའི་རེ་བ་འཆའ་རིགས་སོ་ཞེན། དེ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ།
ཁྱོད་གྱིས་འདས་དུས་སྤང་དུ་ལྟར། །མཐོང་ཞིང་མ་འོངས་གཞན་དུ་ན། །ཁྱོད་མཉམ་
མི་མཉམ་ལྟར་སེམས་དེ། །གསལ་བར་འཛིགས་པའི་འོ་དོད་འདྲ། །ཁྱོད་གྱིས་
འདས་པའི་དུས་སྤང་དུ་ལྟར་མཐོང་ཞིང་མ་འོངས་པའི་ཆོ་སྤང་དུ་ལས་གཞན་རིང་བོ་
ལྟར་མཐོང་ན་སྟེ་དེ་ལྟར་བཟུང་ནས་བག་མེད་པར་སྟོང་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ།

རིན་ཆེན་ཕྱིར་བ་ལས། འཆི་བའི་རྒྱུན་ནི་མང་བ་སྟེ། གསོན་པ་ཡིན་ཅུང་ཟད་ཅིག །
དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་འཆི་བ་ཡང་། རྟེན་བས་རྟག་ཏུ་ཆོས་མཛོད་ཅིག ཅེས་པ་ལྟར་
ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པས་ཁྱེད་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཆོ་རིང་གྲུང་མཉམ་པ་འམ་འོན་ཏེ་
འདས་པ་གྲུང་ཞིང་མ་འོངས་པ་རིང་བས་མི་མཉམ་པ་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ནི་གསལ་
བར་འཆི་བས་འཇིགས་པ་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

ལམ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཞུགས་པའི་མི་ཞིག་གིས་ཆོས་རྒྱན་པས་འཇིགས་
བཞིན་ཏུ་མི་འཇིགས་པ་སྐད་བྱས་ནས་བརྟན་པའི་འོ་དོད་འབོད་ཅིང་སྐྱུ་ལེན་པ་དང་
འབྲ་བས། དེས་ན་འཆི་བདག་གི་འཇིགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་བརྟོན་པས་
ལམ་ལ་འབད་པར་རིགས་སོ། རྟེན་ཡང་དཔེར་ན་གྲོང་གི་ཁང་མིག་གཅིག་ཏུ་བྱིས་པ་
མང་པོ་མཆོན་མོ་ལྟན་ཅིག་བསྟན་ནས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་བཤང་བ་བཏང་སྟེ་གཞན་པ་
རྣམས་སྐྱ་མོར་ལངས་ཏེ་སོང་བེན་ལ། དུས་ཟེའུ་གཅིག་གཉིད་ཀྱི་འོན་ནས་རྗེས་སུ་
གནས་པ་ལ་ཁང་སྐྱོད་གིས་ཀྱ་ཡེ་སྐྱོན་པོ་སྐྱོད་པའི་གནས་མ་བསྐྱུན་གྱི་བར་དུ་བཤང་
བ་ལྟར་དུ་སོལ་ཅིག་ཅེས་སྒྲུས་པས། དུས་ཟེའུ་དེས་ནི་འདི་སྐྱོད་ཅེས་རང་གི་བཤང་བ་
བཏང་བ་ནི་སེལ་གྱིས། གཞན་གྱི་མི་སེལ་ལོ་ཞེས་སྒྲུས་པར་གྲགས་ཏེ་མི་གཙང་
བར་མཆུངས་པ་ལ་རང་གི་བཤང་བ་གཙང་བར་བཟུང་ནས་བདག་གིར་འཛིན་པ་
བཞིན་དུ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དག་དུས་རིང་གྲུང་དུ་བཅད་དུ་མེད་པར་མཉམ་
པ་ལ་མ་འོངས་པ་རིང་བར་འཛིན་པ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་བསྒྲོག་པར་
བྱེད་དགོས་སོ། ཡང་ལམ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཞུགས་པའི་མིས་མི་འཇིགས་
པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱུ་ལེན་པ་དང་འབྲ་བས་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་ལ་བསམ་
ནས་དམ་ཆོས་སྒྲུབ་པ་རིགས་ཏེ་འཆི་བ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་
ཀྱང་མི་ཕན་པར་ཤེས་ཏེ་ལམ་སྒྲུབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་མ་འོངས་པ་ལ་དུས་རིང་པོར་ཉིད་དུ་བརྟགས་པར་མི་རིགས་
མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཡང་འཆི་བ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱུ་མཐུན་གྱིན་

མོང་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མི་སྟག་གོ་ཞེན། གཞན་དག་ལ་ཡང་སྤྱི་མཐུན་ཕྱིར། །
 ཁྱོད་ལ་འཆི་བའི་འཛིགས་མེད་ན། གཅིག་ལ་གནོད་གང་དེ་ཕྱག་དོག །སྟོན་སྟག་
 བསྐྱེད་ལྟུང་འཁྱུར་རམ། །འཆི་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་ཡང་སྤྱི་མཐུན་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་མེད་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་འཆི་བ་དག་གིས་
 གནོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བ་ན་སྟག་བསྐྱེད་ཞིང་ཐམས་ཅད་ལ་
 མཐོང་ན་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་མི་འབྱུང་བ་ནི། གཅིག་པོ་དེ་ཕྱག་དོག་གི་སྟོན་སྟག་
 བསྐྱེད་བར་འཁྱུར་བ་ཡིན་ལ་འཆི་བ་ཡང་ཕྱག་དོག་གི་སྟོན་སྟག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་
 བར་འཁྱུར་རམ་སྟེ་མིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་སྟག་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ཏེ་མེས་བཞེག་པ་
 བྱི་ཕྱག་དོག་གིས་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་
 སྟག་བསྐྱེད་དེ་ཡང་ཐུན་མོང་པ་ཉིད་ཡིད་བརྟན་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན།
 གྲོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་འབྲུལ་བའི་དུས་སུ་ཐོག་མར་གང་བཟུང་བ་དེ་སྟག་བསྐྱེད་
 བར་འཁྱུར་ལ་ཐམས་ཅད་བཟུང་བའི་ཆོན་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་འཆི་བ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ནི་ཕྱག་དོག་མེད་པས་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དཔེར་
 བ་ན། རྒྱལ་པོས་ཆོམ་རྒྱན་པའི་དེད་དཔོན་བསང་བར་བྱ་བ་སང་ཉིན་བསང་དགོས་སོ་
 ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་དང་དེ་ཡང་ཕྱག་དོག་གིས་སྟག་བསྐྱེད་བར་འཁྱུར་ལ་ཆོམ་རྒྱན་
 པ་ཐམས་ཅད་བསང་བའི་བཀའ་སྤྱུལ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་བསང་བ་དེས་ནི་
 དེ་ལ་ཕན་པར་འཁྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་ཡིན་
 བོ་སྟམ་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲུབ་རྣམས་འཆི་བ་ལ་མི་འཛིགས་ཤིང་འགའ་ཞིག་འཆི་
 བས་འགའ་ཞིག་ལ་ཕན་འདོགས་པར་ཡང་མི་འཁྱུར་རོ། །
 གསུམ་པ་ནི། དེ་ཡང་འདི་སྟམ་སྟེ། གསོ་དབུང་དང་བརྟུང་གིས་ལེན་ཏེ་བར་སྤྱད་
 བས་ཅེ་ཞིག་རྒྱ་བ་དང་ན་བའི་གནོད་པ་ཉེ་བར་ལྷག་པའི་སྟག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཙོས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་འཆི་བ་ལ་མི་འཛིགས་སོ་ཞེན། ཉན་བཙོས་རྒྱ་བ་གསོ་བྱ་དེས། །
 དེ་དག་ལ་ཁྱོད་མི་འཛིགས་མོད། །ཆད་པ་ཕྱི་མ་བཙོས་མེད་པས། །ཁྱོད་ཆེས་གསལ་

བར་དེ་ལ་འཛིགས། །ནད་བཅོས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཆ་བགས་པ་བྱ་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་ལ་ཁྱེད་མི་འཛིགས་མོད་ཀྱི། །ཆད་པ་ཕྱི་མ་འཆི་བ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་
 སྒྲུབ་དང་བཅུད་ལེན་བརྟེན་པས་ཕྱིར་བཅོས་ཤིང་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་པས་ཁྱེད་དེ་ལ་
 འཛིགས་པ་ཡོད་པར་ཆེས་གསལ་སྟེ། རྟོག་མཐར་བྱེད་པའི་འཆི་བདག་ཅས་བྱ་བ་
 བཅོས་སུ་མེད་པ་དེ་དག་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་འཛིགས་པར་བྱ་དགོས་པས་ན་བདེ་
 རྒྱ་བའི་བཅོས་ཀ་ཅམ་ལ་རེ་བའི་སྒྲོན་ནས་རང་ཉིད་བསྐྱུ་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་
 པོ་ལ་བདོ་བའི་སྒྲོན་པོ་མ་རུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོན་པོ་གཞན་
 གཏོང་ན། དེ་སྒྲོན་པོ་དེས་འབུལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བཅོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་
 གཞན་བཏང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ཁོ་ན་ལྟར་བཅོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་
 དམག་ལ་ཆས་པ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ན་བ་དང་རྒྱ་བ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་
 ཡོད་མོད་འཆི་བ་ནི་བཅོས་སུ་མེད་དོ། །ཡང་དཔེར་ན་བྲམ་མ་ཐན་ཞིག་གིས་བམ་ཟེར་
 རྩམས་ཀྱི་གོས་དག་ཆུད་གསན་ན་ཐབས་མ་ཐས་པས་བསྟན་པར་བྱེད་ཀྱི། རྒྱལ་པོའི་
 ན་བ་ཟེར་བསྟག་ན་བསྟན་པར་བྱེད་མི་རུས་ནས། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་འདི་ལྟར།
 ལུགས་མ་ཐུན་ཁུབ་འཇུག་ལ་དབྱེས་ལྟེ་ཕྱིགས་རྒྱ་མཚོའི་ལུ་མོ་གནག་བྲམ་འགམ་
 དབྱིགས་ཤིང་། གཤམ་འདི་རྒྱ་གོ་ད་མ་རིའི་རྒྱང་ཞེས་རྩམ་པར་གྲགས་པ་གང་། དེ་ལ་
 ད་ལྟ་སྒྲིབ་དུས་བྱོལ་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱང་ཆེན་དབང་མུས་པའི། མཆི་བའི་གཏུན་
 ཤིང་གིས་དབྱུགས་བསྐྱང་བའི་རྒྱལ་རྩམས་ཀྱིས་ཆབ་དྲངས་པ་ཡོངས་མ་མཆིས།
 ཞེས་སྟན་དག་གིས་ངོ་བསྟོད་བྱས་ནས་བཅོས་ཤིང་བསྟན་རུང་ལ། འཆི་བདག་ནི་དེ་
 ལྟར་ཞུ་བས་བཅོས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རིགས་པའི་དགྲ་པོ་ཞེས་དབྱེས་པོ་
 འབྱུང་བ་ཅན་དང་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ་བར་འཆི་བ་དེ་ལ་ཡིད་དབྱུང་བར་བྱའོ། །
 བཞེ་པ་ལ་གཉིས། འཆི་བ་ཀུན་གྱིས་སྟན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
 བས་འཆི་བ་ལ་འཛིགས་དགོས་པ་དང་། ནམ་འཆི་ངེས་པ་ཅན་དུ་མ་ཐོང་བས་འཆི་
 བ་བསམ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་ངེས་པར་འཆི་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་
 མཁས་པས་རྒྱལ་པོ་བཙུག་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱོད་ཏུ་མེད་པའི་འཆི་བ་འདི་ནི་ཡོད་མོད་
 གྱིད་ལྟ་ངེས་པ་མ་ཟེན་པ་སྟེ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་སོ་སྟུང་ན། བསད་
 བར་བྱ་བའི་སྤྲུགས་རྣམས་ལྟར། འཆི་བ་ཀྱུན་གྱི་སྤྱན་མོང་ཞིང་། གཞན་ཡང་འཆི་
 བར་སྤང་གྱུར་ན། ཁྱོད་ལ་འཆི་བ་དག་འཇིགས་ཅིས་མེད། འཆི་བ་ནི་སྤྱན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་དང་། མི་སྤང་བར་འགྱུར་ན་དེ་བཙོད་མོད་ཀྱང་། འཆི་བ་ནི་བརྟགས་པར་
 དགའ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསད་པར་བྱ་བའི་སྤྲུགས་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་
 ཞིང་གཅིག་གིས་གཅིག་འཆི་བ་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར། འཆི་བ་ཡང་རང་རེ་སོ་སོའི་སྟེ་
 བོ་ཀྱུན་གྱི་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་དུ་མ་ཞིག་གི་ཟེན་པ་མཐོང་ཞིང་། ད་
 ལྟ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་འཆི་བ་ཞིན་པས་འཆི་བ་སྤང་བར་འགྱུར་ན་འཆི་བ་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་
 མཚན་བྱས་ནས་ཁྱོད་ལ་འཆི་བ་དག་གིས་འཇིགས་པ་ཅིས་ཕྱིར་མེད་ཅེས་འཆི་བའི་
 འཇིགས་པ་བསམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་འཆི་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ་སྤྱིད་
 དེ། དེ་མ་དམིགས་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གཉིས་པོ་འདི་ཁྱོད་ལ་མི་
 སྤྱིད་དེ། དཔེར་ན་འཆི་བ་དག་གའོ་ལ་པ་ལྟ་བུས་ནི་གསོན་པའི་ལམ་བཀག་ནས་
 མཐུན་དུ་བསྐྱུག་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པས་བག་མེད་པར་བྱ་མི་རིགས་སོ། །
 ཡང་དཔེར་ན། བཤས་རའི་སྤྲུགས་རྣམས་འཆི་བར་མཚུངས་པ་བཞིན་དུ། གང་གི་
 ཆོ་ཤན་པས་སྤྲུགས་གཅིག་གསོད་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ་གཞན་རྣམས་
 ཀྱང་གསོད་པར་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱན་མོང་དུ་ཡོད་བཞིན་
 དུ་གང་གི་ཆོ། གཅིག་འཆི་བ་དེའི་ཆོ་བྱིས་པ་གཞན་རྣམས་རྣལ་དུ་གནས་པར་འགྱུར་
 ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི་མི་སྤྱན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་གཞན་འཆི་བས་རང་ལ་དབག་
 སྟེ་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་བསམ་སྟེ་ཆོས་ལ་འབད་པར་རིགས་སོ། །
 གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ། འཆི་བ་མངོན་སྲུང་དུ་ནི་དམིགས་མོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡང་
 དུས་ལ་ངེས་པ་མེད་པས་འཆི་བ་བསྐྱོད་པ་ལ་གིན་ཏུ་གུས་པས་ཅི་བྱ་སྟུང་ཞེན། མ་

ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་རྟག་སྐྱམ་དུ་སེམས་ན་ནི། ཁྲམ་
 ཞིག་རྒྱལ་ན་འཆི་བདག་གིས། ཁྱོད་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། འདི་ལྟར་འཆི་
 བའི་རྒྱལ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་རྟག་གོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་ན་ནི། འཆི་བའི་
 རྒྱལ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆེས་འཛིགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ལ་ངེས་
 པ་ཡོད་པ་སྐྱམ་མི་སྐྱེན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་གསོན་པའི་རེ་བས་འཆི་བས་མི་འཛིགས་
 བ་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པས་རྒྱལ་དང་ཉིད་དམ་སྔོན་ཕྱི་དྲོ་ཉིན་མོ་མཚན་མོ་སྐྱབ་པ་ཡར་མར་
 ལོ་སྔ་ཕྱི་གང་གིས་ཀྱང་ངེས་པ་མེད་པས་རྒྱལ་ན་ཁྲམ་ཞིག་ན་འཆི་བདག་བརྟེ་བ་མེད་
 པ་དེས་ཁྱོད་ལ་འཆི་བའི་གནོད་པ་མི་བཟད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་
 གསོན་པའི་རྒྱལ་རིང་བ་བརྒྱ་ཕྱིར་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འཛིན་པ་བོར་ནས་འཆི་བ་
 འབའ་ཞིག་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་
 སྤྱིན་པོ་བ་གའི་བཟའ་བའི་རེས་སུ། བབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འགོ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་
 བོ་ཐམས་ཅད་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །

ལྟ་པ་ལ་གཉིས། ལྟར་མ་ཁོ་ན་ལ་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པ་དང་།
 རང་གི་སྒོག་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་སྤིག་པ་བྱེད་པ་མི་འོས་པའོ། གང་པོ་ནི། འདིར་འཆི་
 པ་ནི་ངེས་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ན་ཡང་དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་སྐྱེན་པ་
 སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་ཞིང་གཡུལ་དོར་མཚོན་ཆ་རྟོན་པོས་ལུས་ལ་བབ་པའི་ཉམས་ང་
 བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་འབྱུང་ཡང་། དེ་ལ་རང་གི་སེམས་དཔའ་ཞིང་བསྐྱེན་པའི་གདེངས་
 ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱལ་བ་མེད་པར་གཞན་འཛོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྤར་མ་ཁོ་ན་
 འཆི་བ་ལ་འཛིགས་ཀྱི་དཔའ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་
 པ་ཡི་དོན་ལྟ་ཞིང་། ཁྲམ་ན་བཟད་པ་མ་ཡིན་ན། བདག་ཉིད་འཛོང་ལ་བདག་ཉིད་
 བོ། ཁྲམ་དབྱེད་མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྤྱ། འདིར་ཁྱོད་སྟེང་པས་ཆེ་འདིའི་མ་འོངས་
 པའི་དོན་རྣམས་ལ་གཅིག་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་ཞིང་། དེའི་ཆེད་དུ་དོན་ཐོབ་
 པར་བྱེད་པ་ལོངས་སྟོང་པའི་རྟེན་དུ་ལྟར་པའི་གསོན་པ་སྟེ་ཆེ་བད་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་

ལྷ་བ་མ་ཡིན་པས། དེས་ན་བདག་ཉིད་གྱི་སྟོག་འཛོང་པར་བྱས་ན་མ་འོངས་པའི་
 རོན་རྣམས་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་བདག་ཉིད་འཛོང་བ་ལ་བདག་ཉིད་ནི་རིག་པ་དང་
 ལྷན་པའོ་ཞེས་མ་ལས་པ་རྣམ་དཔྱད་ཅན་སུ་ཞིག་གིས་སྤྱི་དམ་པས་སྤྱད་པའི་གནས་
 སུ་གྱུར་པའོ། །འོན་དེ་ལྷ་ར་སུས་སྤྱོད་ན། མོངས་པ་ཁོ་ནས་སྤྱོད་པར་བྱེད་དེ་རང་གི་སྟོག་
 དང་བྲལ་བ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པར་བྱ་ཡི། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་སོགས་ལ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚོང་པའི་བྱ་ཆགས་འབྲེལ་མང་པ་ཞིག་གིས་པར་ཆགས་པ་ཁོ་ན་
 ལ་བལྟས་ནས་ཚུར་འབྲེལ་བ་ལ་བལྟ་མ་གཤེས་ནས་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་
 དགོད་སྟོང་བྱས་ནས་དེ་ཐོངས་པར་གྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་། དབུ་མ་ཟེ་ཞིག་ལ་བྱ་གསུམ་
 ཡོད་པར་གྱུར་ནས་དེས་སུ་གཞུ་ཆེན་པོའི་དུས་སུ་བྱིམ་ཐབས་ལ་ཡུལ་སུ་གཅིག་བཙོང་
 རོ་སྤྱས་པ་དེ་ཕག་ཏུ་རྒྱལ་སུ་ཞིག་གིས་ཐོས་པར་གྱུར་ནས་དེས་འོངས་ཏེ་བསྐྱངས་པ་
 ན། དེ་ནས་པ་དེས་སུ་རྩེ་བོ་བཟུང་ལ། མས་ཐ་རྒྱུད་བཟུང་རོ། །དེ་ནས་འབྲིང་པོས་
 རྒྱལ་སུ་ལ། རྩེ་བོ་པ་ཡི་བཙོང་བྱ་མིན། རྩ་རྒྱུད་མ་ཡིས་མ་ཡིན་པས། །འབྲིང་པོ་
 བཙོང་པར་གྱུར་སྟེ་མ་གྱིས། རྒྱལ་སུ་ཁོ་བོ་བཀྱི་བར་མཛོད་ཅེས་རང་གིས་རང་བཙོང་
 བ་དེ་བཞིན་དུ་ལོར་གྱི་ཆེད་དུ་སྟོག་གཏོང་བ་ནི་སྟེ་བོ་མིག་རྒྱུད་ཐུང་བའི་སྟོང་པ་ཡིན་
 པས་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ནོར་གྱི་དོན་དུ་སྟོག་གཏོང་བ་སྤྱད་པ་ཡིན་ན། འོན་ཀྱང་རང་
 གི་སྟོག་བསྐྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོག་པ་དག་ལ་ཡང་སྟོད་པར་འོས་སོ་ཞེན། བདག་
 ཉིད་གཏང་མར་བཞག་བྱས་ཏེ། སྟོག་ལས་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་བྱེད། །དེས་པར་ཁྱོད་ནི་
 མ་ལས་རྣམས་ལྟར། །བདག་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་ཟད། །འདིར་ཆང་ལ་དགའ་
 བ་ཁ་ཅིག་ཆང་ཁང་དུ་རང་ཉིད་གྱི་བར་ཡང་གཏར་བཅུག་ནས་སྟོས་པར་འགྱུར་བ་
 འཐུང་གི་ བདག་ཉིད་མ་འོངས་པ་ན་ཆང་དེའི་རྒྱས་བཀྱེན་པའམ། གཞན་གྱི་དབང་
 ལས་གྱུར་པ་ལ་མི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་ཡུལ་བསྐྱུ་བའི་རང་བཞིན་སྟོག་རྒྱ་ལྟ་
 སུ་ལ་ཆགས་པའི་སྟོན་ནས་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མ་འོངས་པའི་སྟུག་བསྐྱུ་ལ་དྲག་

པོ་ལ་ཕྱིས་མེད་དུ་བྱས་ཏེ་བདག་ཉིད་དེ་ལ་གཏའ་མར་བཞག་ནས་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་
བའི་ལས་བྱེད་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་ཁྱོད་ནི་མཁས་པ་དག་བཙུམ་པ་རྣམས་སྐྱེ་མེད་པས་
བདག་ལ་སྤེད་པ་སྤངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་པར་
ཟད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་སྤྲིག་པ་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་གཡོན་
ཅན་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྲད་ཆོང་དང་ལྷན་ཅིག་ཡུན་དུ་སྦྱོད་པས། སྤར་བསགས་པའི་རོར་
རྣམས་ཟད་ནས་གཡོན་ཅན་དེས་སྤྲད་འཆོང་དེ་ལ་ཅི་ཡང་མ་བྱིན་པ་ན། རྣམ་ཞིག་
ལུ་གཉིས་ཀྱང་སྟེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་དང་ཉ་ཅང་མི་རིང་བ་ཞིག་ནས་ཆོངས་དཔོན་
མགོན་པོ་ཞིག་འོང་བར་གྱུར་ལ། དེ་ནས་གཡོན་ཅན་ལ། ཡུ་ལུ་གཉིས་ལ་ལུ་གཞན་
དག་ཀྱང་སྟེ་བར་འགྱུར་གྱིས། དགོད་སྟོའི་ཕྱིར་ཆོང་བ་གཞན་དག་མགོན་པོའི་ལག་
རྒྱ་བྱིས་པ་གཉིས་བཙུང་བར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། གཡོན་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བྱས་སོ། །

དེ་ནས་ཆོང་པ་རང་གི་ཡུལ་དུ་ཆས་པ་དང་སྤྲད་འཆོང་མས་གཡོན་ཅན་ལ་ང་སོང་སྟེ་
མགོན་པོའི་བྱིམ་དུ་གཏའ་མར་བསྟན་གྱི་ཁྱོད་གྱི་བྱིས་པ་གཉིས་པོ་ཡོངས་ལ་རྒྱུང་
ཤོས་ལ་བྱས་གྱིས་ལ་ཟར་རྒྱག་ཅིག་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་། གཡོན་ཅན་གྱི་ང་མགོན་
པོའི་བྱིམ་དུ་གཏའ་མར་བསྟན་གྱི་ཁྱོད་གྱི་བྱིས་པ་གཉིས་ཁྱག་ལ་ཐ་རྒྱུང་བྱས་བྱེད་
དུ་རྒྱག་ཅིག །ཟར་རྒྱག་ཅིག་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བྱའོ་ཟེར་ནས་མས་བྱིས་
པ་གཉིས་ཤིད་ནས་ས་ཕྱོགས་དཔེན་པ་ཞིག་རྒྱ་བསྟན་པས་ཉི་མ་གཉིས་པ་ལ་ཆོང་
པ་མགོན་པོས་གཡོན་ཅན་དེ་བཙུངས་ནས་རང་གི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་བཞིན་དུ་སྟེ་བོ་
བྱིས་པ་རང་གི་རང་གཏའ་མར་བཞག་ནས་སྤྲིག་པའི་ལས་རྣམས་བྱེད་དེ། དེའི་རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་ཁྱོད་དགོས་པས་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱེད་པར་མི་རིགས་
སོ། །ཡང་ནོར་མེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆང་ཁང་དུ་བྱིན་ཏེ། རིན་སྤྲིན་པར་བྱ་ཡིས་
ཟེར་ནས་ཆང་མང་པོ་འབྱུངས་ལ། དེ་ནས་རིན་ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་དང་། །དེས་དེ་
བརྒྱུང་སྟེ་ཚོ་འདྲི་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཕྱ་བའི་མི་རྟག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། གསོན་པ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་བར་ཟད་
 བས་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱ་བ་དང་། ཡུན་རིང་པོར་གསོན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་རྣམ་
 པ་མི་འདོད་པ་འགྲེལ་བས་རྒྱན་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་
 རིང་དུ་གསོན་པར་རེ་ནས། ཆོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་རང་གི་རང་ཉིད་བཙོང་ནས་རྣམ་སྤྲིན་
 སྤྲིག་པའི་གཏང་མར་འཛོག་པ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། སུ་ལ་འང་གསོན་པ་ཞེས་བྱ་བ། །
 སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ལས་གཞན་མེད། སྦྱོ་བོས་དེ་ངེས་མི་རིག་པ། །དེས་ན་བདག་
 ཉིད་ཤེས་པ་དགོན། །གང་ཞིག་དུས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྤྱོད་པར་དངོས་པོའི་
 ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་སུ་ལ་འང་གསོན་པ་ཞེས་བྱ་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རེ་
 རེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་ལ། དེ་ལ་ནི་ཡིད་བརྟན་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དམིགས་པ་ཡུལ་ལས་སྤྱར་དུ་འཕོ་བ་ཉིད་ཕྱིར་ན་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་
 གཅིག་མར་འཛོག་པ་རྟོགས་པ་མི་དགའ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡིག་ཨ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་
 གོ་འབྲུ་རྣམས་སྦྱོན་པར་བརྟོན་ན། ཡིག་འབྲུ་རེ་རེ་ཞིང་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་
 བས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱང་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་ལ།
 དུས་དང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ལས་སེམས་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ལ། སྐྱད་ཅིག་ནི།
 དུས་འགྲིབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྦྱོས་བུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སོགས་
 གཅིག་གཏོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡུན་ཅིག་ཆ་དུག་ཅུ་ཅུ་ལྟར་བསིལ་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་
 བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱད་ཅིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །
 ལྟར་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ལྟར་
 སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་དེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྦྱོ་མ་ཐག་ཏུ་འཛོག་པ་ལ་གོགས་མེད་
 ཅིང་གཉིས་པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མེད་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་སྦྱོས་ཙམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་
 རན། སེམས་ཅན་སུ་ལ་ཡང་སྐྱད་ཅིག་ལས་ལྟག་པའི་གསོན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལྟར་མི་རྟག་པར་གནས་པ་ལ་ཁ་
 ཅིག་ཡུན་རིང་དུ་གསོན་པའི་རེ་བས་སྤྲིག་པ་ལ་སྤྱོད་པ་མི་རིགས་སོ། །མི་རིགས་ན་

གད་དུ་བྱེད་ཅིང་རང་ཉིད་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་གསོན་པར་འདོད་པ་
 ཡང་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་པ་ནི་མོངས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདྲ་བ་ཁོ་
 བ་ལ་དམ་པ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེག་བསྐལ་རིགས་
 པས་གཞན་འཆི་བ་ལ་ནི་བདག་ཉིད་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་
 སྡོ་བ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། །མདོར་བསྟན་པ་དང་། བརྒྱལ་ལན་
 གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་རྒྱ་གཞི་མ་འདོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་
 རི་ལྟ་བུ་ལ་ཡོད་པར་བྱ་ངན་གྱི་རྒྱུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་
 བ། ཁྱོད་རང་འཆི་ལ་བྱ་ངན་ན། །བྱ་སྐྱེགས་རྣམས་ཕྱིར་ཅི་སྟེ་ཡིན། རང་ཉིད་སྡོ་བུ་
 སྡོ་བོ་ནི། ཅི་ལྟ་བུར་ན་སྤྲད་མི་འགྱུར། །འཆི་བ་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། །བདག་རང་
 ཉིད་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེས་ནི་རང་གི་བྱ་བ་མ་བྱས་ཤིང་འཕགས་ས་
 མ་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་ཁོ་ན་ལ་བྱ་ངན་བྱ་དགོས་ཤིང་། ལུ་སྐྱེགས་པའི་དོན་དུ་
 བྱ་ངན་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །རང་ཉིད་འཆི་བདག་ལས་མ་འདས་པས་ནི་གཞན་
 འཆི་བ་ལ་སེམས་ནད་བྱ་བར་རིགས་ན། གང་ཞིག་རང་ཉིད་འཆི་བདག་གིས་སྡོ་བར་
 བྱ་བར་ཡང་གྱུར་ཅིང་གཞན་དག་ལ་དེ་སྡོ་བ་པོར་འགྱུར་བ་སྤྲད་པར་འོས་པར་ཅི་
 ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེས་ན་རྟག་ཏུ་འཁོར་
 བ་ནས་དབྱུང་ཞིང་། བྱུང་འདས་ལྟར་ལེན་པས་རྟག་ཏུ་དགའ་བའི་ཕྱོགས་རྒྱན་མི་འཆད་
 པར་འབད་པར་བྱ་སྟེ། རི་ལྟར་བྲམ་ཟེའི་བྲན་མགོ་ལ་མ་བྱའི་མདོངས་རྟགས་བཟབ་
 པས་བདག་ཉིད་འབངས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་རྟོག་ལ་གཞན་དག་གིས་བྲན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གོ་བ་དང་འདྲ་བར་རང་འཆི་བ་མ་ཤེས་ནས་ལུ་སྐྱེགས་པ་འཆི་བ་ལ་བྱ་ངན་བྱེད་
 དོ། །གཉིས་པ་ལ་དུག །བྲམ་བྲིས་པར་ཕ་ལ་རྟ་སོང་ནས་བྱ་ངན་བྱེད་རིགས་པ་
 དགག་པ་དང་། ལུ་ལ་ཆེས་ཆགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་གཞན་གྱི་
 རོར་བུ་ཤི་བ་ལ་བྱ་ངན་བྱེད་མི་རིགས་པ་དང་། ཉེ་དུ་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་
 ཟབ་མོ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཉེ་དུ་ཤི་བ་ལ་བྱ་ངན་བྱེད་མི་རིགས་པ་དང་། ཉེ་དུ་སྐྱེགས་

དང་ལྷན་ཅིག་འདྲ་བ་ལ་ཆགས་པ་བྱེད་མི་རིགས་པ་དང་། ཏུས་ཚིགས་སུ་ཚིགས་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་ཉིད་སྒོངས་པར་ཟད་ཀྱི་སྤེལ་དོན་གྱིས་འགྲོ་བ་
 གྱིས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་བདག་ཉིད་འཆི་བ་ལ་མུ་རན་བྱ་བར་འོས་མོད། དེ་ལྟ་
 ན་སུ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ནི་ཡ་ལ་མ་དྲིས་པར་འཇིག་རྟེན་ཡ་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་
 བྱི་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་ན། འདི་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཚོ་འགའ་ཞིག་
 མ་བཅོལ་བར། །རང་ཉིད་སྤར་གྱུར་དེ་ཡི་ཚོ། །མ་དྲིས་ཉིད་དུ་དེ་འགྲོ་བ། །རིགས་
 པར་མི་འགྱུར་མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ཀྱི་མུ་རན་འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟེ། གང་
 གི་ཚོ་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཡ་རོལ་ནས་འདིར་འོང་བ་ཡ་ལ་མ་བཅོལ་ཞིང་གསོལ་
 བ་མ་བཟབ་པར་རང་ཉིད་སུ་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་དེའི་ཚོ་མས་སྤར་བཟུང་བར་ཟད་ལ།
 དེས་ན་གསོལ་བ་མ་བཟབ་པར་འོང་བའི་སུ་ཡ་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་མ་དྲིས་པར་འགྲོ་བ་
 ལ་ནི་མི་རིགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་དེ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །
 རི་ལྟར། སྤང་མེད་ཞིག་སྟོ་སྤར་དུ་འོང་ནས་སྤྱོད་མོས་ཚལ་ན་གནས་པ་འགའ་ཞིག་
 ལ་རྒྱུང་མ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་ལ། གང་ནས་འོང་ནི་མ་དྲིས་ཞིང་མི་ཤེས་ལ། ཏུས་
 ཕྱིས་དེ་སོང་བར་གྱུར་བ་ན་རྒྱ་དེས་མུ་རན་བྱེད་པར་གྱུར་ཏོ། །གཞན་དག་གིས་དེ་
 ལ་སྤང་མེད་དེ་གང་ནས་འོང་ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་སམ་ཞེས་སྒྲིས་པ་དང་། དེས་དེ་ནི་མི་
 ཤེས་ཞེས་སྒྲིས་ན། འོ་ན་འགྲོ་བ་ལ་ཡང་ཅི་སྟེ་མུ་རན་བྱེད་ཅེལ། །དེ་བཞིན་སྤྱན་པོ་
 རྣམས་སུ་དང་པོ་གང་ནས་འོང་མཐར་གར་འགྲོ་གཏོལ་མེད་བཞིན་དུ་གི་བ་ལ་མུ་
 རན་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏི་སྟག་ཕྱིར་ན་སུ་ཡི་ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་
 ཟད། །འདི་ཡི་འགྲོ་བར་སྟོབ་པ་ཉིད། །ཆས་བས་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 སྟོས་དེ། ཡང་སུས་མ་དྲིས་པར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་ན་ཚིག་གི་དངོས་སུ་
 དྲིས་པ་མེད་པར་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་ལ་དོན་གྱིས་བགོས་ཀྱང་ཁྱོད་ནི་གཏི་སྟག་པ་མི་
 ཤེས་ཤིང་སྤྱན་པའི་ཕྱིར་ན་སུ་ཡི་ནི་བགོས་པ་སྟེ་ཡ་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་

རྣམ་པར་རྟོག་པས་དབྱུང་པ་མེད་པར་ཟད་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མི་ཤེས་པ་ལ་མྱ་ངན་
བྱུ་ཡི་སྤུ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་རི་ལྟར་བགོས་ན་སྤུ་འདི་ཡིས་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་སྟོབ་
ཉིད་སྒྲ་སྒྲ་བ་དང་གཉེར་མ་མང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་བས་སྟོན་པར་
བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་
བས་རྒྱས་ཤིང་འཁོག་པ་ན་ད་དུང་འཁོར་བའི་བྱས་མགོན་ཡུན་རིང་བའི་འཛིགས་
པ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། སུའི་མྱ་ངན་བཏང་སྟེ་གཉི་མཁུ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ་འབད་
པར་བྱའོ། །རི་ལྟར་སྤུ་གཅིག་པ་འགའ་ཞིག་གི་སྤུ་ལྟར་གྱིས་ཕྱིར་མཛོན་པར་ཆས་ལ།
དེའི་པས་འགོ་བའི་སྤུ་གོན་བྱས་ཤིང་སྤུ་འགོ་བར་ཞུགས་པ་ལ་ཆོ་ངེ་འདེབས་པར་
བརྩམ་པ་བཞིན། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་རང་གི་སྤུ་འབད་པས་བསྐྱེད་པར་
བྱེད་ལ། བསྐྱེད་པའི་འབྲས་སྤུ་སྤུ་དང་བྲལ་ན་མྱ་ངན་བྱེད་ཀྱང་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤུ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཀོད་པ་
དང་། པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་མི་མཐུན་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་།
སྤུ་ལ་པ་ཡི་ཆགས་པ་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་བརྟན་པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་སྤུ་རྒྱ་བས་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་སྟོབ་སྟོན་པར་བྱེད་མོད་དེ། སྤུ་ལ་
ཆེར་ཆགས་པས་པའི་མྱ་ངན་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །

སྟུམ་ན། རི་ལྟར་པ་ལ་སྤུ་སྤྱག་པ། །དེ་ལྟར་དེ་ལ་སྟེ་མ་ཡིན། །འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་
འོག་ཏུ་འགོ། །དེ་ཕྱིར་མཐོ་རིས་ཀྱང་རྟེན་དགལ། །རི་ལྟར་པ་ལ་སྤུ་སྟིང་དུ་སྤྱག་པ་
དེ་ལྟ་སྤུ་དེ་ལ་པ་སྟིང་དུ་སྤྱག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤུ་ཆ་རྣམས་ནི་དགའ་བ་བརྒྱ་
ཕྲག་གིས་བསྐྱེད་ཀྱང་བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་དྲིན་གཞོ་བ་དགོན་པར་མཐོང་བས་སུས་པ་
ལ་སྤར་མ་མཐོང་བ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ལྟར་ཅིག་ཆར་དུ་ཡལ་བར་དོར་ནས་རང་
གར་སྟོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པ་དག་སྟེད་པས་
གནས་འོག་མར་ལྟར་སྟེ་སྟེད་པས་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་སེམས་
ཆགས་པས་ཁྲིད་པ་ནི་རྒྱ་ཐུར་དུ་འབབ་པ་ལྟ་སྤུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟེད་པའི་དབང་དུ་

ཡངས་སོ་ཞེས་ཞུས་པས་མཚོག་ཏུ་འབྱུགས་ཏེ་གསལ་དཔར་ཞུགས་པ་ལ། ཡང་ཞུས་
 པ་དེ་ནི་ཤིངོ་ཞུས་པ་དང་དེ་ནས་དབྱེས་ཏེ་དགའ་བའི་རྩ་བོ་ཆེ་བརྒྱད་རོ། །དེ་ལྟར་
 རྩེས་སུ་མཐུན་པ་ལ་རིགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པ་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་
 པ་ནི། དེ་ལྟར་རྩེས་སུ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡན་པ་ལ་ཆགས་
 པ་བརྟན་པོ་ཡོད་དོ་ཞེན། བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྣུག་བསྡུལ་ནི། །མི་རྣམས་སྤྱིར་
 ལས་སྦྱར་ལྟོག་སྟེ། །ཆགས་ལའང་སྣུག་བསྡུལ་བྲལ་བ་ཡིས། །མཚོན་པའི་མི་བརྟན་
 པ་ཉིད་ལྟོས། །ཆགས་པ་ལ་ནི་ལྟོས་མིན་གྱི་བརྟན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །འདི་ལྟར་
 ཡུན་རིང་པོ་མི་དགོས་པར་བྲལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྣུག་བསྡུལ་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ལུ་ཤི་བ་ལྟ་བུ་བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་མུ་ངན་གྱི་སྣུག་བསྡུལ་ཆེན་པོ་ཡང་ནི་བྱ་བ་གཞན་
 དང་འཇིགས་པའི་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་དབང་གིས་ཡུན་མི་རིང་བར་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་
 ལས་ལྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མ་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་སྣུག་བསྡུལ་ཡང་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་
 པ་ཞིག་ན་དེ་ལྟོག་པ་མཐོང་བས། དེའི་ཕྱིར་ཆགས་པའང་སྣུག་བསྡུལ་བྲལ་བ་ཡིས་
 མཚོན་པའི་ལྟོས་གྲུབ་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་དེས་བསྐྱེད་པའི་མུ་ངན་གྱིས་
 བདག་ཉིད་གདུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། རི་ལྟར། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་ཆུའི་སྟེང་
 བས་འགོ་བ་ན་མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུ་བཟུང་བ་དང་། དེའི་སྟོན་པོ་དགའ་ཅན་
 བྱ་བས་ལུ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལ་བཙོལ་ནས་ཆུ་གྲུང་དུ་མཚོང་ནས། ང་ཁྱེད་ལ་རྒྱལ་
 པོ་ཐོང་ཤིག་ཅེས་མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་རྒྱལ་པོ་བཏང་བར་
 གྱུར་ཏོ། །ལུ་རྣམས་ཡ་ཤི་བ་ཐོས་ནས་སྣུག་བསྡུལ་གྱུར་པ་ལ། གང་གི་ཆེ་རྒྱལ་པོས་
 ཡོངས་སྤྱིར་རྣམས་ཀྱིས་བགོ་བྱ་ཆེན་པོའི་འགྲེད་མཛད་པ་ན། ལུ་དེ་དག་ཡང་དང་བྲལ་
 པའི་སྣུག་བསྡུལ་དེ་མེད་པར་གྱུར་ནས་ཤི་བ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱར་བཏགས་པ་བཞིན་
 བོ། །དེའི་ཕྱིར་མུ་ངན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་མུ་ངན་ཡན་ཆུན་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པས་མུ་ངན་

བྱ་མི་རིགས་ཀྱང་། འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་དང་བསྐྱེད་ནས། ལུས་བསྐྱེད་
 པ་དང་། རྟེན་པ་དང་། སྐྱ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པས་བདག་ཉིད་གཟིར་བར་བྱ་
 དགོས་སོ་ཞེན། གཞོད་པས་གཟིར་བ་བྱས་ཟིན་ཀྱང་། །ཡོན་ཏན་མེད་སྒྲམ་ཤེས་
 བཞིན་དུ། །ཁྱོད་བདག་ཉིད་ལ་ཕྱི་འཆོས་འགྱུར། །དེ་ཡང་བདག་ལ་མི་རིགས་སོ། །
 །ཁྱོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་མཐུན་བྱས་ཀྱི་ངོར་གཞོད་པས་གཟིར་བར་བྱས་ཟིན་ཀྱང་དེ་
 ལ་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་སྒྲམ་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་
 གཟིར་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་ཕྱི་ཚུལ་སྟུག་བསྐྱེད་འཆོས་
 པ་སྟེ་འཇུག་པ་འདིས་བདག་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཟིར་བར་བྱེད་དེ་ཕྱིར་འཆོས་ནི་
 རང་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྒྱུར་ལེན་པར་བྱས་ཏེ་གཞན་ངོ་
 མཆར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་ནི་བདག་ལ་རབ་རྒྱ་
 སྒྱུར་བ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་ངོར་བྱས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་
 གཏུང་བར་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲུག་པོ་གཡོན་ཅན་གྱིས་བརྟེན་པའི་ལམ་འདི་ལ་ནི་མཁས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་མི་བྱ་བ་དེའི་ཕྱིར་ལམ་རང་དབང་དུ་བྱ་དགོས་པས་བྱ་ངན་
 ལ་སྐྱབས་སྒྱུར་པར་མི་བྱའོ། །རི་ལྟར་ན་བྱད་མེད་གཅིག་གིས་བྱད་མེད་འགའ་ཞིག་
 ལ་ལྟེ་བ་པ་བསྐྱབ་པར་བྱས་ན་དེས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ལ་ལྟེ་བ་པ་སྒྲོབ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་
 དུ་ང་རྒྱལ་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཞན་ངོར་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཟིར་པ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་མེད་ཉི་དུ་
 ཕྱི་མ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྤངས་མི་རུང་ངོ་ཞེན། སྟུག་བསྐྱེད་
 རྣམ་པར་འགོད་ལྟ་བུར། །འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་འབྱུང་། །སྟུག་བསྐྱེད་གྱུར་
 པའི་སྒྲེ་པོ་ལ། །སྟུག་བསྐྱེད་འགོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །འཛིག་རྟེན་འདི་ཐམས་ཅད་ནི།
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོ་བ་དུག་རྒྱུ་འབྱིད་པར་བྱེད་ན། དེ་ན་སྒྲེ་བ་
 དང་ཞ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་མི་འདའ་ན། རང་
 ཉིད་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉོན་པའི་འཛིག་རྟེན་དེ་ལ། སྒྲེ་པོ་གཞན་སྐྱེད་པ་དང་མ་བྱལ་

བའི་འགོ་བ་ལུ་དང་ལུ་མོ་ཉི་དྲུ་དང་པ་མའི་ཚོགས་ལ་རྩ་གསར་བ་ལ་རྒྱ་ཚ་བཏབ་པ་
 ལྟར་བདག་ཉིད་དང་བུལ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་འབྱེད་པ་ལྟར་
 བྱེད་ཅིང་གཟིར་བར་བྱས་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་ཚུལ་མིན་བར་ཡོངས་སུ་རྒྱ་རྒྱ་
 འབྱམས་པར་གྱུར་བ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
 གྱུར་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་སྤར་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་འབྱེད་བས་ཅི་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་མེད་པ་འམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་གཏོགས། སེམས་
 ཅན་རྣམས་ནི་དེ་མེད་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་སྤང་བར་བྱ་བ་ལས། སྤར་ན་གྱི་ཁང་བར་ཞུགས་ནས་དགོ་
 བའི་ཕྱོགས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་ན་
 གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་གི་གམ་དུ་མ་གྱི་ཞིང་གཅིག་གི་གམ་དུ་མ་གྱི་བ་ལས་དེ་
 གཉིས་ཆར་ཡང་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་འཕྲད་པའི་ཚེ་གཅིག་གྱི་དུད་ཨ་མ་ཞེས་
 རུ་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཀྱང་གྱི་དུད་ཨ་མ་ཞེས་དུའོ། །དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་འདི་ཡང་ཕན་
 ཚུན་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྣམ་པར་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །

ལྟ་བུ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འགོགས་པ་ཡུན་རིང་བ་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། འདི་སྤྲུལ་དུ་བུལ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་འདུ་བ་ཡང་
 དགའ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེན། གང་གི་འདུ་བ་དགའ་ཡིན་དེའི། །འབྲལ་བ་ཅི་ལྟར་
 དགའ་མ་ཡིན། །འདུ་བ་དང་ནི་འབྲལ་བ་དག །ལྟན་ཅིག་རྒྱ་བར་སྤར་མིན་ནམ། །
 ཞེས། གང་གི་ཚོ་ཁྱོད་རང་རམ་གཞན་གྱི་རུང་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་དང་འདུ་བ་
 དགའ་བ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདུ་བ་དེ་དང་བུལ་བ་དག་ཀྱང་རི་ལྟར་དགའ་
 བ་མ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན། རྒྱ་དུ་འདུ་བ་ཁོན་དེ་ལ་བུལ་བ་ཡང་གདོན་མི་
 ཟེ་བར་ལྟན་ཅིག་དུ་སྤྱོད་པར་སྤང་བ་དེའི་ཕྱིར་འདུ་བ་འདོད་ན་བུལ་བ་ལ་ཡང་དགའ་
 བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ཡང་

མཐར་འཛིག་པ་ཡིན་པས་ན་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱ་
 དགོས་སོ། །རི་ལྗར་ན་ཁ་ཅིག་གི་ང་བཟླ་གིས་པ་ཅིག་དགོས་སོ་སྟམ་ནས་ལྟ་མཚན་
 པས་དེ་མཉེས་ནས་དམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་དེ་ཉིན་མོ་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་མཚན་
 མོ་དེར་དེའི་ཕྱི་བཞེན་དུ་འབྱུང་བ་ན་ནག་མ་ཡང་ཞུགས་པར་གྱུར་ནས་དེའི་བཟླ་གིས་
 མ་ལ་འདི་ནི་སུ་ཡིན་དེས་པས་དེས་ན་ནག་མའོ་ཞེས་སྒྲུས་པས་མི་དེས་འདིའི་དམ་
 པ་ང་ལ་མི་དགོས་སོ་སྒྲུས་པས། བཟླ་གིས་མས་ང་གང་ན་ཡོད་ན་འདི་ཡང་ཡོད་དོ་
 ཞེས་སྒྲུབ་བཞེན། གང་ན་འདུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་བྲལ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །གང་དག་སྟུག་
 པ་དང་འགྲོགས་པ་ཁོ་ན་འདོད་ཀྱང་བྲལ་བ་ལ་མི་དགའ་ཡང་དེ་ནི་ཡིད་སྟོན་ཅུ་དུ་
 པས་སོ། །དེས་ན་ཁ་ཟས་དུག་ཅན་གྱི་ཅུང་ཟད་བདེ་བ་བསྐྱེད་ཀྱང་དེ་བས་ཆེས་སྟུག་
 བསྐྱལ་འབྱུང་བ་ལྟར་གྲུས་པར་བྱའོ། །
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐོག་མར་འགྲོགས་པ་ཡུན་རིང་བས་དེ་ལ་ཅིས་སུ་བྱ་རིགས་
 སོ་ཞེན། འདས་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ལ། མ་འོངས་ཐ་མ་ཡོད་མིན་ན། ཅིས་ན་
 ཁྱོད་ཀྱིས་འདུ་མཐོང་ཞིང་། རིང་པོར་གྱུར་ཀྱང་བྲལ་བ་མིན། །འཁོར་བ་འདི་ནི་མ་
 རིག་པའི་རྒྱ་དང་ལྗན་པའི་གང་ཟག་གིས་འདས་པའི་དུས་ལ་ཐོག་མ་མི་སྤྲིད་ཅིང་ཡོད་
 པ་མིན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྲལ་བ་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་ཐ་
 མ་ཡོད་པ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པས་མ་འབྲད་པ་ཡིན་ན། དེ་ཕྱིར་སྒྲིག་ན་འཆིའི་འཁོར་
 བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་འདིར་ལྟར་བའི་དོན་དང་འགྲོགས་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་རེ་རེའི་སྒྲི་
 འཛིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་ཅིས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འདུ་བ་དུས་རིང་པོར་
 མཐོང་ཞིང་ཆགས་ལ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པས་བསྐྱས་པའི་བྲལ་བ་རིང་པོ་ཉིད་
 དུ་གྱུར་ཀྱང་མ་མཐོང་བས་བྲལ་བ་ལ་རིང་པོར་འཛིན་པ་མིན་པ་འདི་ནི་མ་རིགས་
 པས་བསྐྱད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་རིགས་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་མི་རིགས་པས་དེའི་ཕྱིར་སྐྱད་
 ཅིག་མའི་འཛིག་པ་གིན་ཏུ་བྲལ་བ་གྲུས་པར་བྱས་ནས་འདུ་འབྲལ་གཉིས་ཀ་མི་རྟག་

པས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་མི་འགའ་ཞིག་གྲེས་ལ་སོང་པའི་ཤུལ་དུ་
 རྒྱུར་མ་གཞན་གྱིས་ཁྱེད་བ་ལ། འོངས་ཏེ་གྲོང་འདབས་ནས་ཐོས་པས་བསྐྱེད་པའི་
 ལྷག་བསྐྱེད་གྱིས་གདུང་གི ཏུས་སྒྲར་གྱིས་བྲལ་བ་ལ་མ་ཡིན་པས། ཉེའི་དོན་དུ་
 རྩོད་པ་ལ་ཞུགས་སོ། །དེ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཁྱ་སོགས་དང་པོ་འདས་པའི་
 ཏུས་ཀྱི་རང་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་སྐྱེ་ནས་ཤི་བའི་ཏུས་ཀྱི་བྲལ་
 བ་ལ་ལྷ་རན་བྱེད་དོ། །

དུག་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྲལ་བར་རིང་མོད་ཀྱང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སོས་ཁ་མེ་དོག་རྒྱས་བ་
 དང་། རྟོན་ཏུས་ལྷ་བ་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཏུས་ཚོགས་ཡུན་སྐུམ་ཚོགས་པས་
 སེམས་ཁྲིད་ནས་བྲལ་བ་དེ་ལ་སྐྱག་བསྐྱེད་མེད་དོ་སྙམ་ན། རྣམ་ཅིག་ལ་སོགས་ཏུས་
 དེ་རྣམས། །དེས་པར་དག་དང་འབྲར་འབྱར་ཏེ། །དེས་ན་དགར་གྱུར་དེ་དག་ལ། །
 རྣམ་ཀྱན་ཁྱོད་འདོད་ཆགས་མི་བྱ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་ན་སོས་ཁ་དང་དབྱར་དང་སྟོན་
 དང་དགུན་རྣམས་དང་ལྷ་བ་དང་ཡར་མར་གྱི་ངོ་དང་ཉིན་མཚན་དང་སྤྱོད་དང་ཕྱི་དོ་
 དང་གྲུང་དང་རྣམ་ཅིག་ཐར་ཅིག་དང་ཡུད་ཅམ་ལ་སོགས་པའི་ཏུས་རྣམས་ཀྱིས་དག་
 ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གསོན་པའི་རྣམ་ཅིག་དེས་པར་ཟད་པར་བྱེད་པའི་དག་དང་འབྲར་བར་
 འབྱར་བ་དེས་ན། དགར་གྱུར་པ་ལྟར་སྟོག་འཕྲོག་པའི་ཏུས་དེ་ལ་ཁྱོད་ནི་རྣམ་པ་
 ཀྱན་ཏུ་འདོད་ཅིང་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་མཛེས་བཤེས་བརྟུས་པའི་དག་པོ་
 རོ་ཤེས་པ་ལྟར་བག་ཡོད་བྱའོ། །རི་ལྟར་རྣམ་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཏུས་རིམ་གྱིས་འགོ་
 བས་ལས་མི་ལུས་པ་དང་རྗེ་དཔོན་དག་གིས་བརྟེས་པའི་ཉེས་པས་བྲན་མོ་ཆན་མོ་
 ལྷག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྲན་མོ་རྗེ་མོ་ཁོ་ན་ལ་ཆགས་
 པས་ཆོ་ཟད་ཅིང་ཆས་པས་མཐར་གཏུག་པ་དང་བརྟུས་པ་ལ་ལྷ་རན་མི་བྱེད་པ་བཞིན་
 གང་ནས་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་
 ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་བར་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཆད་ལས་ལ་ལྟོས་པར་མི་རིགས་པ་དང་།

བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པ་བཏང་ནས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དབེན་པ་བསྟེན་རིགས་པར་
གདམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་རིགས་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་སྐྱབ་ཅུས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གཉེན་འདུན་གྱི་སྤྱོད་པོ་དང་བྲལ་ཏེ་སྤང་བ་ནི་རི་ལྟར་བྱེད་པར་ཅུས་ཏེ་སྐྱག་
པ་ཁོ་ནས་ནགས་སུ་འགོ་བར་མི་བྱའོ་སྙམ་ན། སྤོང་ན་བྲལ་བའི་འཛིགས་པ་ཡིས། །
ཁྱིམ་ནས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་ན། མཁས་པ་སུ་ཞིག་ངེས་པར་ནི། བྱ་དགོས་ཆད་
པས་བྱེད་པར་འགྱུར། སློ་གྲོས་ངན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཉེན་འདུན་གྱི་སྤྱོད་པོ་དང་བྲལ་
བའི་འཛིགས་པ་ཡིས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་ན། ཅུས་
ནས་ཞིག་གི་ཆོ་འཁི་བདག་བརྟེ་བ་མེད་པས་གདོན་མི་ཟ་བར་བྲལ་བར་བྱེད་དགོས་
ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱིམ་ནས་མི་འབྱུང་། མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་སུ་ཞིག་གིས་ངེས་པར་བྱ་
དགོས་པའི་འཁི་བདག་གི་ཆད་པས་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་གཉེན་བཤེས་དང་བྲལ་
བ་བཏང་སྟེ་བདག་དང་བདག་གིར་ཆགས་པ་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱོད་
པ་སྐྱག་བསྐལ་ཆེན་པོས་མ་གཅོར་གྱི་བར་དུ་དབྱ་མི་འབྲལ་བ་བཞིན་མཁས་པ་རྣམས་
ངེས་པར་བཏང་དགོས་པའི་སྤྱོད་པོ་གཉེན་འདུན་རྣམས་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཉེན་གྱི་རྩ་ལག་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བཏང་དགོས་མོད་གྱི་
བདག་གིས་ལང་ཆོ་རྩོགས་ནས་བག་མ་སྤངས་ཏེ་དེ་ལ་བྱ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས་བྲལ་
བ་གྱི་པ་འཆལ་བ་ན་དེ་ལ་ཁུར་ཐོག་ནས་ངེས་པར་ནགས་སུ་བགྱོད་པ་སྟེ་འགྲོའི་
སྙམ་ན། ཁྱོད་འདི་བྱས་ནས་གསལ་བར་ནི། །ནགས་སུ་འགོ་བྱ་སྙམ་སེམས་ན། །
གང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་གཏང་བྱ་བར། །དེ་བྱས་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །འདི་ལྟར་གང་
བྱེད་པ་དང་། གང་གི་དོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་བྱས་ནས་ཀྱང་གལ་ཏེ་སྤྱང་
ཡོངས་སུ་བཏང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ།
དེ་བས་འདི་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ན་མི་ཞིག་གིང་ཐོག་ཨ་མ་མི་གཅོང་བའི་
ནང་དུ་ལྟར་བ་སྤང་བ་ལ་གཞན་གྱིས་འདིས་ཅི་བྱེད་ཅེས་སྒྲིས་པ་དང་། དེས་འདི་
བརྒྱས་ལ་དོར་བར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲིས་པ་ལྟར་ཡུལ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བཏང་བར་བྱ་བ་

ཡིན་ན་དང་པོ་ཚལ་བས་ཅི་བྱ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན། འགྲོན་པོ་འགའ་
ཞིག་གིས་འགྲོ་བ་བོར་ནས་དོ་བརྟེན་བ་ན་དོན་མཐུན་གཞན་རྣམས་སོང་བས་ཉོན་
མོངས་པ་ལ་དོ་བརྟེན་བས་མི་ཡན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མི་རྟག་པ་བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། ཡང་འདི་ལྟར་ནགས་སུ་འགྲོ་བ་གཙོ་
བོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཡང་བདག་དང་བདག་གི་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་
འཛིགས་ནས་འགྲོ་མི་རྣམས་སོ་ཞེ་ན། བདག་ནི་འཆིའོ་སྐྱམ་སེམས་པ། །གང་ལ་ངེས་
པར་ཡོད་ཀྱར་པ། །དེ་ནི་ཆགས་པ་ཡོངས་བཏང་ཕྱིར། །འཆི་བདག་ལ་ཡང་ག་ལ་
འཛིགས། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པ་གང་ལ་ལ་ཞིག་ལུང་དང་མན་ངག་གི་རྗེས་
སུ་འབྲང་ཏེ་བདག་ནི་ངེས་པར་འཆིའོ་སྐྱམ་པ་དང་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་
སེམས་པ་ངེས་པར་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་ནི། འདྲ་འཛི་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་རང་
གི་སྟོག་ལ་འང་སྲེད་པའི་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་འཆི་བདག་ལ་
ཡང་འཛིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ནགས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་བྱ་དང་བྲལ་བའི་འཛིགས་
པ་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་རག་པ་དང་བྲལ་བའི་མི་རྟག་པ་འདི་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །
རི་ལྟར་དུག་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལག་པར་སོར་གདུབ་འཇུག་དགོས་པ་ལྟར་ཉོན་
མོངས་པའི་དུག་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་འདི་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །
ཡང་ཁ་ཟས་དུག་དང་བཅས་པ་དོར་བས་བདེ་ལེགས་འབྱུང་བ་བཞིན་འཆི་བ་མི་རྟག་
པ་ཤེས་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བཏང་ན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་
གྱི་རྒྱ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
སྟོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྟག་པར་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་
པ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་གྱི་ལུས་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱོམ་པའི་སྟོན་ནས་བདེ་བར་འཛིན་པ་
བྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་།
མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚོག་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། རབ་ཏུ་

བྱང་པའི་དགོས་པ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རགས་པའི་ལུས་
 རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ། རྟོན་པས་ལུས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན།
 རྩལ་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་
 བསྐྱེད་དང་ལྟན་པའི་ལུས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། རྒྱལ་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་ཚུལ་རྒྱས་པ་
 བཤད་པ་དང་། བདེ་བ་རང་མཚན་པ་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 ལུས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐོང་ཡང་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཉ་ཅང་ཆགས་པ་སྤྱོད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་འདི་དག་ལྟར་མཐོང་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་བསྐྱེད་བྱ། །
 ཁྲིམས་ལྟར་ཡུན་རིང་འཆོབ་པ་ནི། །དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བྱེད། །གང་གི་ཕྱིར་
 ར་ལུས་འདི་ལ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་ཁམས་མ་སྟོམས་པའི་རྒྱས་ནད་
 བཞིབ་རྒྱ་ཅ་བཞི་དང་། ཕྱི་རོལ་ལས་བྱུང་བའི། དབྱུག་པ་དང་པོང་བ་དང་། མཚོན་
 དང་། ཚ་གྲང་དང་། ཤ་སྤྱང་དང་སྤྱིག་སྤྱུལ་ལ་སོགས་ལ་རེག་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་བསྐྱེད་
 རྟེན་བ་དག་ལྟར་མཐོང་མོད་ཀྱིས། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་སྐྱེད་བར་བྱ་དགོས་པ་ཉིད་ཡིན་
 ཏེ། ལུས་འདི་ནི་ཡུན་རིང་དུ་འཆོབ་དང་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་
 ཆོ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ལུས་མེད་ན་ནི་མ་ཡིན་པར་རེ་ཞིག་ལུས་
 སྐྱེད་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞུམ་པ་གཅིག་དུ་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་མི་རྟག་པའི་གཏམ་
 བྱིས་སེམས་སྟོ་ཞིང་དོན་མེད་པའི་ལུས་འདིས་ཅི་བྱ་ཞེས་དེ་ལ་བརྟུས་པ་བྱེད་པར་.....
 འགྱུར་བས་བརྟུས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། ལུས་ནི་དག་ལྟར་མཐོང་ན་ཡང་ཞེས་
 སྐྱེད་རོ། །དཔེར་ན་ཆོངས་དཔོན་གྱིས་ང་འཆགས་སལ་ལ་སོགས་པར་འགོ་བལ་ལ་ལུས་
 བོགས་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་རྒྱུ་པོ་དང་འཆིང་བ་གཅིག་གིས་སྤྱེལ་ནས་བཙོན་དུ་བསྐྱུར་
 གྲང་སྟོང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་རྒྱར་ལུས་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་
 ཡང་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པས། དང་པོ་ལམ་གྱིས་རྟེན་ལ་སྟེན་ལ་
 རྒྱུར་དུའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་དང་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་དང་པོ་མཐོ་
 རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐོབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་འདིས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ལུས་ལ་ཆགས་པས་སྤིང་ཉེ་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མི་
རྣམས་སྡུག་བསྔལ་ལུས་ཉིད་ལས། །སྤྱོ་ཞིང་བདེ་བ་གཞན་ལས་ན། །སྡུག་བསྔལ་
ཀྱན་གྱི་སྤོང་གྱུར་པ། །ཁོག་པ་ལ་ཁྱོད་ཅི་སྟེ་གྲུས། །འདི་ལྟར་མི་རྣམས་ནི། ལུས་
བཀྲེས་སྒྲིམས་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྩུང་ཟད་ཚུན་ཆད་ལུས་ཉིད་ལ་བརྟེན་པས་
སྤྱོ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལས་མ་ཡིན་ན། ལུས་ལ་བདེ་བ་རྩུང་ཟད་ཅིག་འབྱུང་བ་དེ་ནི་
• གཞན་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་གྱི་ལུས་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་ལུས་ནི། སྡུག་
བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། འབྱུང་གནས་དང་རྟེན་དང་གཞི་དང་སྤོང་དུ་གྱུར་པ་ཁོག་
བཟའ་ལུས་འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་རྒྱ་མཚོན་ཅི་ཞིག་གིས་གྲུས་པ་བྱེད་དེ་གྲུས་པར་མི་བྱའོ། །
དེས་ན་དགེ་བ་འཕེལ་བ་དང་ཉེས་པ་མི་འགྱུར་བར་རན་པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱུང་བར་བྱ་
དགོས་པས་ཉ་ཅང་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །

དཔེར་ན་དགོན་པར་ཞུགས་པའི་འགའ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་ཤ་ཟ་མོ་བྱང་མེད་གཟུགས་
མཛེས་པར་སྒྲུལ་ནས་བདག་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་ཤིང་རྟ་ལ་བསྒྲོན་ནས་བྱེན་པས།
རིང་པོར་མ་ལོན་པ་ཞིག་ན་ཤ་ཟ་གཟུགས་མི་སྡུག་པ་ཅིག་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་
རལ་གྱིས་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བྱས་པས་ཤ་ཟ་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་གཉིས་ཀྱང་བཅད་
པས་བཞི་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་མི་དེའི་ལྟས་ནམ་མཁའ་ནས་བྱང་མེད་དེ་སོང་ཅིག་ཅེས་
སྒྲས་པས་དེ་བསད་པས་ཤ་ཟ་ཐམས་ཅད་བསད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་
བསྔལ་དང་མི་རྟག་པར་བལྟས་པས་ལུས་ལ་ཆགས་པ་བཅད་སྟེ། སྤྱོ་བ་ཕྱི་མའི་སྡུག་
བསྔལ་གྱི་ལུས་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལ་ནན་ཏན་བྱའོ། །དེས་ན་ལུས་ལ་ཆགས་
པ་མེད་ན་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གཞི་མེད་པས་རྟེན་ཚོས་
ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་བདུན། ལུས་འདི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཤས་ཆེ་བ་བསམ་པ་དང་། ཚུ་ལ་
བ་མི་དགོས་པར་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་སྒྲ་བ་བསམ་པ་དང་། ལུས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་
བཞིན་ལས་མ་འདས་པར་བསམ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་ཚུལ་

བསམ་པ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་བསམ་པ་དང་། ཆོར་བ་བདེ་བ་ལུས་
 གྱི་འགོན་པོ་ལྟ་བུར་བསམ་པ་དང་། དེས་ན་ལུས་ལ་བསམ་སྟེ་སྟོབ་བ་བསྐྱེད་པར་
 གདམ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་འོངས་ཀྱི་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་བསམ་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་ལུས་ཁོན་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་འབྱུང་མོད། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་རུང་བ་ནི། ཟས་
 རྒྱུ་མལ་ཆ་སྟན་དང་བཞེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་འོངས་སྟོན་པས་ཉེ་བར་ལྷག་
 པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་འཛོམས་པའི་རྒྱར་མ་ཟད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡང་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཆོ་བདེ་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལྟར། །ཤས་ཆེར་མི་ལ་མི་འབྱུང་ན། །དེ་
 ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་དེ། །རྒྱུ་རྩ་སྟུང་ཁྱེད་དམ། །དུས་གང་གི་ཆོན་
 བདེ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལྟར་ཤས་ཆེར་གྱི་མི་ལ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ན་ཟས་གོས་སོགས་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་ཕྱིར་བཅོས་པ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་རི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྟས་སྦྱིན་
 གདེང་བ་འཇམ་པོ་བཏིང་བ་ལ་ཉལ་ལམ་འདུག་ཀྱང་རུང་། གཟུགས་སྒྲུ་ལ་སོགས་
 པའི་འདོད་པ་ཡིད་འོང་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་སྦྱང་བཞེན་དུ་ཡང་མཆུ་ཁབ་ལྟར་ནོ་བའི་
 སྤྱང་བ་མཆུ་རིང་གིས་ལུག་པའི་ཆོ་སྲུང་གིས་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་རྩིས་མེད་པར་ཉམས་
 ཏེ་སྟོ་བུར་དུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་དྲག་པོ་ལྡང་བས་སྟོབ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་བདེ་བ་ལུལ་
 དུ་ཕྱིན་པས། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཆགས་པས་སྦྱིང་ལ་ལུག་པའི་བྲ་གཅིག་པ་
 ཤི་བའི་བྲ་ངན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་བདེ་ལྟར་མི་རྣམས་
 གྱིས་ལུས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོའི་རང་བཞེན་ཡིན་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱུ་ལྟེ་སྟུང་ནས་
 བདེ་བ་ཆེན་པོ་སེམས་མི་རིགས་ཏེ། ལུས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱུ་ལ་བདེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་ཆེད་ཞེས་འདོད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཆོག་བཅད་དུ་སྟེབ་ན། གང་ཞིག་སྟོབས་གྱིས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་གཞན་ཡང་། །ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ་རྒྱུང་བུ་མ་ཡིན་ལ། །གཞན་གྱི་སྟོབས་
 གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་གང་། །དེ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་མི་བྱའོ། །
 ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རི་ལྟར་ན་སྒྲ་སྟོགས་གྱི་མགོན་བཟང་གི་རྒྱུང་མ་སི་ཏ་སྤྱག་བསྐྱེལ་

ཆེན་པོའི་སྒྲོན་ལ་འབྲོག་ཀྱང་། དེ་ལ་བདེ་བ་རྒྱུད་ཅུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་
 ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བོའི་འདམ་ཏུ་བྱིང་བའི་འཁོར་བ་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བའི་རྒྱ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་འབད་པར་རིགས་
 སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་བདེ་ལ་མངོན་སྟོན་གསལ་གྱིང་། །བདེ་གྲུར་དག་ཀྱང་
 རྟེན་དཀའ་ལྟེ། །དེས་ན་སྒྲེ་བོ་འཛིག་འདི་ལ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་རྩེས་སུ་སྟེགས་པ་འདྲ། །
 འདི་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་མཐོན་པ་དང་། རྒྱུད་ཏུ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་
 བདེ་བ་འདོད་ཅིང་མངོན་པར་སྟོན་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒྲེ་བོ་དག་
 བྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་འབྲོས་མོད་གྱི། །ལུས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་རོག་ཅིག་པ་ཉིད་གྱིས་
 ཕྱིར་ན་བདེ་བ་སྐྱབ་ནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དག་རྟེན་དཀའ་ལྟེ། རི་ལྟར་བདེ་བ་
 འདོད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་བདེ་བ་དང་ཐག་རིང་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་འཛིག་
 རྟེན་པ་འདི་རྣམས་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་འོང་རྒྱ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་མེད་པ་དེས་ན་སྒྲེ་བོ་
 སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛིགས་པ་འདི་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་འབྲོས་སུ་ཟེན་ཀྱང་སྒྲེས་
 བུའི་གྲིབ་མས་རྩེས་སུ་སྟེགས་པ་དང་འདྲ་བར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རྩེས་སུ་འབྱུང་
 བ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤངས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་གྲུང་པོ་ཆེ་ཚུས་ཚབ་
 ཆེ་བ་ལུགས་ཀྱ་མེད་པས་བདདས་པའི་མི་ཁྲོན་པར་གཤམ་ནས། ཁྲོན་པའི་བྱེད་ཏུ་ཕྱིན་
 བས་བདག་ཐར་བར་སེམས་ཀྱང་དེ་ནི་གྲུང་ཆེན་ཚུས་པས་རྩེས་སུ་ཟེན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་
 བདེ་བཞིན་རྟག་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འཛིག་རྟེན་ཡང་མི་ཤེས་གཉི་
 སྤྲུག་གི་དབང་གིས་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདེ་བ་དགོན་པ་ལ་མོས་ན་མོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་འཛིགས་
 རིགས་པ་དང་། ཆགས་པས་ལུས་ལ་གུས་པ་དག་ལ་གུས་པ་དང་མཚུངས་པའོ། །
 དང་བོ་ནི། སྤྲུག་བསྐྱེད་འདོད་པས་རྟེན་འགྱུར་གྱི། །འདོད་པས་བདེ་བ་གཤམ་ཡིན། །
 ཁྲོད་ཅིས་དགོན་པ་ལ་གུས་གྱིང་། །མོད་ལ་ཅི་སྟེ་ཁྲོད་མི་འཛིགས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་
 རྩེས་སུ་སྟེགས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་རྟག་ཏུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་

དང་མི་ཉེ་ཡང་འབད་པས་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་
 དེ་ཉིད་ཀྱི། བདེ་བ་ནི་འདོད་པས་ཉིད་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདག་ཉིད་
 ཅན་གྱི་ལུས་ལ་དེ་གིན་ཏུ་དགོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནི།
 སྐྱག་བསྐྱལ་ལ་མི་འཛིག་ས་གིང་སྐྱག་བསྐྱལ་ནི་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་ཡིན་ལ། བདེ་
 བ་ཅུང་ཟད་ལ་རེ་ཡང་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ལ་ཆེས་འཇུག་པ་དེས་ན། འདི་ལྟར་སྐྱག་
 བསྐྱལ་གྱི་ཆེ་དང་རྣམ་གྲངས་དང་ངོ་བོ་རྣམས་ཉིད་པ་དེ་བཞིན་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
 གཞན་ལ་རགས་ལས་པའི་ཕྱིར་རང་གར་འདོད་པས་མི་ཐོབ་ན། འཛིག་རྟེན་མི་གིས་
 པའི་སྐྱབ་པོ་ཁྱོད་ནི་ཆགས་པས་ཉིད་པར་དཀའ་ཞིང་རྒྱ་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་བདེ་
 ལ་གུས་གིང་། ཉིད་སྐྱ་ཞིང་མོད་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་
 འཛིག་ས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འཛིག་ས་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱག་བསྐྱལ་ཉིད་
 པའི་རྒྱ་མི་དག་བ་སྤང་བ་ལ་ནན་ཏན་བྱའོ། །རི་ལྟར་རྒྱལ་པའི་མཛོད་བཛོལ་བའི་
 མི་ལ་རང་འདོད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱག་བསྐྱལ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་གིས་དེ་ལྟར་བདེ་བ་ནི་ཐོབ་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་བདེ་བ་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོ་བར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེ་བར་གྱུར་པའི་ལུས་པོ་ནི། །སྐྱག་བསྐྱལ་སྟོད་དུ་འགྱུར་བ་དེ། །
 ལུས་ལ་གུས་དང་དག་ལ་གུས། །དེ་དག་གཉིས་ནི་མཚུངས་པར་སྤར་། །འདི་ལྟར་
 བདེ་བ་ཐོང་བར་བྱ་བའི་ལུས་ཅན་གིན་ཏུ་གཞོན་གཅན་དུ་གྱུར་པ་ལུས་པོ་ནི་སྐྱག་
 བསྐྱལ་ཆེས་རྒྱུང་དུས་རེག་པ་ན་མི་བཟོད་པར་འགྱུར་པས་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་གནས་
 སམ་སྟོད་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན། བདེ་བ་ལུས་དུ་བྱུང་བ་ནི་སྐྱག་བསྐྱལ་
 འཁོལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱག་བསྐྱལ་སྐྱབ་པ་ལ་ལུས་ལ་གུས་པ་དང་དག་ལ་
 གུས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་བ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས། དེ་གཉིས་ནི་
 མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་རང་རྒྱད་ལ་སྤྱད་པ་ལ་དེ་གཉིས་
 འབྲུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་གིང་རྟ་ལ་ཉི་མ་གོང་ལ་གལ་ཏེ་གཉིད་ལོག་པའི་མི་

རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་དེས་དེ་སྤྱིང་རྩེས་རྩེས་སུ་བསྐྱུང་བ་ནི་ལྟར་མལ་
ཆ་ལ་འདུག་པ་ན། ཡུངས་དཀར་གྱི་འབྲུག་ཅིག་གིས་རིགས་པས་ཀྱང་གཉིད་མི་རྟེན་
པ་དེ་ལྟར་འབྱུར་བ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་བའི་ཡོ་བྱད་ནི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་སྟུག་བསྟུལ་
གྱི་སྟོན་དུ་འབྱུར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། ལུས་ནི་ཤིན་ཏུ་འགོར་བས་ཀྱང་། །བདེ་བའི་བདག་ཏུ་མི་འབྱུར་ཏེ།
རང་བཞིན་གཞན་གྱིས་ཟིལ་གཞོན་ཅེས། །བྱ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
ལུས་ནི་ཡུན་རིང་པོར་བདེ་བའི་རྒྱར་འབྱུར་བའི་ཡོངས་སྟོན་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་ཤིན་
ཏུ་འགོར་བས་ཀྱང་བདེ་བའི་བདག་ཏུ་མི་འབྱུར་ཏེ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ལུས་ནི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ་ནི་ལྟར་གསེར་
ཞུས་ཀྱང་སྔ་བ་ལས་བསྐྱུར་མི་བདུབ་པ་བཞིན། ལུས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་བདེ་བའི་
རྒྱུན་ཡོངས་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ཡལ་འདོད་པ་བསྟན་པ་གཞན་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ནས་
བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ནི་ལྟར་ཁྱུ་བྱུག་གི་སྤྱུ་གུ་བྱ་རོག་
གིས་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱང་ཁྱུ་བྱུག་ཁོ་ནའི་འབྱུར་གྱི་བྱ་རོག་གི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་བ་ནི། ཡང་འདི་སྟུམ་དུ་སྟུག་བསྟུལ་ཡོད་དུ་ཟེན་ཀྱང་མཆོར་བ་ནི་དོན་མ་ཡིན་
པའི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མི་ཞིག་སྐྱེ་བ་ནས་འཆི་བའི་བར་དུ་བདེ་བ་དང་
ལུན་པར་སྤང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟུག་བསྟུལ་ཡིན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེན། མཆོག་
ལ་ཡིད་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་ཏེ། བ་མལ་རྣམས་ལ་ལུས་སྟེས་སོ། །སྟུག་བསྟུལ་གཉིས་
གྱིས་འཛིག་རྟེན་འདི། །ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་འཛོམས་པར་བྱེད། །འདི་ལྟར་རྒྱལ་རིགས་
ལ་སོགས་མཆོག་ཏུ་ཟུར་པ་གང་དག་ཡོངས་སྟོན་ཆེ་ཞིང་རིགས་དང་ལུན་པ་རྣམས་
ནི་འདོད་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར།
ཐུག་དོག་གི་པལ་ཆེ་བར་བདེ་བ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་ལས་སྐྱེ་བྱིར་ཡིད་གྱི་སྟུག་
བསྟུལ་ཐོག་པ་མེད་ལ། ཡང་སེམས་ཅན་ཐ་མལ་བ་པལ་བ་རིགས་དཔན་པ་རྣམས་
ནི་བཟའ་བརྒྱུད་གནས་མལ་མལ་ཆ་གནས་གོས་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་

ལུས་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སུ་ལ་ཡང་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་
ལུས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ན་དེ་དག་ནི་ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་བཞིན་
འཛོམ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་འགའ་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་མི་འགའ་ཞིག་གླང་པོ་ཆེ་
འདུལ་དཀའ་བ་ལ་བསྐྱོན་པས་མི་དེས་ཀྱང་གླང་པོ་དེ་ཡང་ཡང་ལུག་གིས་བསྐྱེད་
བར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་མཁུ་ནས་རེ་མོར་བྱས་སོ། །མི་དེས་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་
ཐོབ་པ་མཐོང་ནས་གླང་པོ་ཆེའི་དབང་བྱེད་པའི་མི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བར་གྱུར་རྟོ། །དེ་
ནས་འཇིགས་པས་དེ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བར་སྐྱེས་པར་གྱུར་རྟོ། །ཡང་མི་དམན་པ་
ཞིག་རྒྱལ་པོ་དེས་གླང་པོ་ཆེ་དེ་ལ་བསྐྱོན་པ་དང་དེས་མ་རྩས་པར་འགྱུར་རྟོ། །རྒྱལ་
པོས་དེ་ཆད་པའི་ལས་ལ་སྦྱར་བས། དབང་བྱེད་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བ་དེ་བཞིན། གཅིག་ལ་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་གཅིག་ལ་ལུས་ཀྱི་སྐྱུག་
བསྐྱེད་ཡོད་པས་མཆོག་དམན་གཉིས་ཀ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་མ་འདས་པས་དེའི་རང་
བཞིན་ཤས་པར་བྱས་ནས་ཡིད་དེས་པར་འབྱུང་དགོས་སོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཡང་དེ་ལྷར་སྐྱུག་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཟིལ་
གྱིས་མནན་པས་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུ་མི་ཤེས་སོ་ཞེན། བདེ་བ་རྟོག་པའི་དབང་གྱུར་ཅིང་། །
རྟོག་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དབང་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས། །ཤིན་ཏུ་
སྦྱོབས་ལྷན་ཅི་ཡང་མེད། །བདེ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ག་ལ་ཡོད་
དེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྟོག་པ་ལས་རགས་ལས་པའི་ཕྱིར། གང་
གི་ཆེ་སྐྱེས་བྱ་བདག་ནི་གཏོང་པ་པོའོ། །བདག་ནི་ཕྱག་པོའོ། །

བདག་ནི་ཡུལ་ཡིད་འོང་མི་འོངས་ཐམས་ཅད་ལ་འོངས་སྡོད་པའོ་ཞེས་རྟོག་པ་དེའི་
ཆེ་ཡིད་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་ལ། བདེ་བ་འབྱོར་ཀྱང་གཞན་གྱིས་གནད་ཀྱིས་དོགས་པ་
ལ་སོགས་པས་འོངས་སྡོད་རྒྱན་ཆད་པར་རྟོག་པ་དེས་ཕྱིས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བ་འགྱུར་
བ་དེའི་ཕྱིར་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པ་ལ་རགས་ལས་

པས་རྟོག་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
 གྱི་གནོད་པའི་མཐུ་འགོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ནི་བདེ་བ་ལྟར་རྟོག་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཡུལ་
 ཡིད་འོང་ལ་སྦྱོད་པའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་བདེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྟོག་
 པ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྒྲིམ་པའི་ཆོར་བས་འཛོམས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་
 དབང་པོ་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་ཡོངས་སྦྱོད་ཀྱང་དེ་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
 གིས་ཟེལ་གྱིས་མཉན་པ་ན་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དེའི་རྟོག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འགགས་ནས་
 སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཁོ་ན་མྱོང་གི་བདེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་བདེ་བའི་རྟོག་པ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
 ལ་རགས་ལས་པའི་བྱིར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཁོ་ན་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་བདེ་བ་
 མ་ཡིན་ནོ། །དབར་ན་ཆེན་རྒྱུད་གཉིས་ལས་གཅིག་གི་སྤྱི་ཤི་བ་ལ་གཅིག་སྤྱད་བཅས་
 པ་ཡིན་ལ། གང་སྤྱི་བ་དེ་རྒྱུན་མའི་སྤྱད་བསྐྱར་བ་མཐོང་ནས་སུའོ། །དེ་ལ་སྤྱི་
 ཟེན་པ་ལ་ཅིའི་བྱིར་སྤྱུལ་དྲིས་པས་དེས་སྒྲིམ་པ། ཁོ་མོ་དེ་ལ་མི་རུ་ཡི། འོན་ཀྱང་
 རྒྱུན་མའི་སྤྱད་གསོན་པ་འདི་ལ་སུའོ་ཞེས་སྒྲིའོ། །དེ་ནས་རྒྱུན་མའི་སྤྱད་ན་བར་གྱུར་
 ནས་སྤྱད་མེད་དེ་གྲོང་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་ངོ་། །ཉི་མ་ཁ་ཅིག་ཡོན་ནས་གྲོང་དེའི་
 འདབས་སུ་བྱིན་པ་དང་། དེ་ནས་རོ་གཅིག་བྱིར་བཏོན་པས། དེས་རྒྱུན་མའི་སྤྱད་རོ་
 ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་པས་ཡིད་བདེ་བ་སྒྲིམ་ནས་གར་བྱས་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བདེ་སྐྱུག་འབྱུང་གིས་འདི་སྐྱུག་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ་བདེ་བ་ནི་ཡུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ལས་སྒྲིམ་པས་སྟོབས་ལྡན་མ་ཡིན་ལ།
 སྐྱུག་བསྐྱེལ་ནི་ཡུལ་ཡང་དག་པ་ལས་སྒྲིམ་པས་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །
 རྒྱུག་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདེ་བ་རྟེན་པར་དཀའ་ཡང་དེ་ལྟར་གནོད་པ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་
 དེ་ལུས་ཀྱི་བདག་གི་བ་ཡིན་ལ། སྐྱུག་བསྐྱེལ་ནི་མང་ཡང་གནོད་པ་བྱེད་པའི་བྱིར་
 ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། རི་ལྟ་རི་ལྟར་དུས་འགོ་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྐྱུག་
 བསྐྱེལ་འཕེལ། །དེ་བྱིར་བདེ་བ་ལུས་འདི་ཡི། །གཞན་པོ་ལྟ་སྤྱད་སྤྱད་པར་འགྱུར།

ཡུལ་གང་གི་བྱིས་པ་དང་གཞོན་ནུ་དང་དར་ལ་བབ་པ་དང་། །ཆུན་པོ་ཉིད་དག་གི་
བར་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རྒྱས་འགོ་བ་བཞིན། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐལ་མཛོན་བར་འཕེལ་
བར་མཐོང་བ་དེའི་སྤྱིར་བདེ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྒྱབ་ནས་རྒྱབ་ཏུ་འཕྱོར་བར་བྱེད་ལ་སྤྲུག་
བསྐལ་ནི་མཉུན་ནས་མཉུན་དུ་ཉེ་བར་འདུ་བའི་སྤྱིར་ཡུལ་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་ལ། བདེ་བ་ནི་གཞན་ཏུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུར་སྤྲང་སྤེ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་
སྤྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ལམ་རིང་པོར་འགོ་བ་ལ་ནི་ཉིན་རེ་རེ་བཞིན་རལ་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་
དང་ལམ་རྒྱགས་ཟད་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་དག་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། བྱིས་པ་སོ་སོའི་
སྤྱི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་གྱིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་འཕོ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཆ་བའི་
སྤྲུག་བསྐལ་འཕོ་བ་ཅིང་འཆི་བ་ལ་ཡང་ཉེ་བར་འབྱུར་རོ། །

བདུན་པ་ནི། ཡང་འདི་སྐམ་དུ་ལུས་འདི་སྐྱག་བསྐལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མོད་ཀྱང་
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདེ་བའི་རྒྱལ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་ལུས་ལ་སྦྱོར་
 བར་མི་བྱའོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱག་བསྐལ་གྱི་ནི་རྒྱ་མང་པོ། ཁད་རྣམས་དང་
 གཞན་སྣང་འགྱུར་པ། ཉེ་སྡེད་དུ་ནི་མི་རྣམས་ལ། བདེ་བའི་རྒྱ་དག་སྣང་མ་ཡིན། །
 ལུས་ལ་སྐྱག་བསྐལ་གྱིས་རྒྱ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ལས་ཁྱེད་པ་འབྱུང་བ་ཆ་མ་སྟོམ་པའི་
 རྒྱ་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་གིས་ནད་ཀྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་དག་དང་གཞན་ཡང་སྐྱག་བསྐལ་
 རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་ཞིང་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དེ་སྡེད་དུ་ནི་མི་རྣམས་ལ་སྦྱོར་ལ་གྱི་བདེ་
 བའི་རྒྱ་ནང་དང་སྦྱོར་ལ་གྱི་རྒྱ་ནང་གི་བདེ་བའི་འབྲས་སུ་ནི་ལུས་འདི་ལ་སྣང་བ་མ་
 ཡིན་ནོ། ཉེའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་བདེ་བ་ཏུང་ལ། སྐྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མང་བ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱག་
 བསྐལ་སྦྱོར་བཅོས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཇི་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོའི་སུམ་རང་གི་ཁྱིམ་ཐབས་
 འོན་དུ་གཉེར་བས་དེ་དག་སྐྱག་བསྐལ་དང་འབྲེལ་བའོ། རྣམ་ཐོས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་མོ་
 འཕྲོག་པས་ང་ལས་ལུ་ལ་སྐྱག་བསྐལ་གྱི་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པས་སྦྱོར་བའི་
 སེམས་བསྐྱེད་རིགས་ཏེ་ལུས་བདེ་ཆུང་ཐིག་པ་དང་འདྲ་བ་ལ་སྐྱག་བསྐལ་རྒྱ་མཚོའི་
 རྒྱ་ལུ་སྦྱོར་པས་མ་བས་པ་དག་གིས་ལུས་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པར་མི་སེམས་སོ། །

གསུམ་པ་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ་ལྷ། སྤྲུག་བསྐྱལ་རང་མཚན་པ་
ཡོད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱལ་ལ་
བདེ་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ། བཞིན་པ་ཞོན་པ་སོགས་ལ་བདེ་བ་
རང་མཚན་པ་དང་པོ་ནས་མེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཕྱིར་བཅོས་
ཀྱི་ཚོར་བ་སེམས་པ་ལ་བདེ་བ་རང་མཚན་པར་ཞེན་པ་དང་། བདེ་བ་རང་མཚན་པ་
མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེ་བ་རྩུང་ཟད་འཕེལ་བ་མཐོང་བས་རང་མཚན་བའི་བདེ་བ་
ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སྤྲུག་བསྐྱལ་རང་མཚན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་གཞན་
ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་རང་མཚན་པའི་རྒྱ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་བ་ལ་འཕེལ་བ་
མེད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གང་ཞིག་བདེ་བ་འཕེལ་བར་སྤང་བ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་རང་
བཞིན་པ་ཡོད་དོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། འཕེལ་བཞིན་པ་ཡི་བདེ་བ་ལས། །རི་ལྟར་
བསྐྱོག་པ་མཐོང་འགྱུར་པ། །དེ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱལ་འཕེལ་བཞིན་ལས། །བསྐྱོག་པ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བདེ་བ་རི་ལྟར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འཕེལ་བཞིན་པ་
དེ་ལས་ལྷོག་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་ན་ནི་འཕེལ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ཀར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་འཕེལ་བ་ཡོད་ན་
དེ་ལ་ལྷོས་པའི་ལྷོག་པ་དང་གཉིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
གྲུབ་པར་གྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་བདེ་བ་ནི་རི་ལྟར་ཡུན་རིང་ཏུ་འཕེལ་ཀྱང་མཐོག་ཚུང་
ལ་སྤྲུག་བསྐྱལ་འཕེལ་བ་ནི་ཆེས་ལྷག་ཅིང་གདུང་བ་རྩུབ་པས་ལུས་སེམས་འཛོམས་
པས་དེ་ལྟར་ན་སྤྲུག་བསྐྱལ་འཕེལ་བཞིན་པ་ལ་བསྐྱོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ལུས་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱིས། རང་བཞིན་ལ་བདེ་བའི་མཐའ་སྤྲུག་
བསྐྱལ་གྱིས་སྤྱད་བ་ཡིན་པས་གྱིས་བདེ་བ་ནི་མེད་དེ་རི་ལྟར་མི་དབང་ང་ལས་ཏུ་བརྒྱ་
ཕྱིན་གྱི་སྟན་ཕྱེད་འདོད་བས་འོག་ཏུ་ལྷང་བ་བཞིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་མཐའ་བདེ་བས་
སྤྱད་པ་མ་ཡིན་གང་ནའང་བདེ་བ་མེད་དོ། །

སོགས་པས་བྱིས་བདག་དེ་དངོས་པོ་སྤྱང་དང་ཕྱལ་ལོ། །དེ་ནས་སྤྱང་གཉིས་དང་
ཕྱལ་ལོ། །དེ་ནས་བྱིས་བདག་དེས་བྱན་དེ་ལ་ཁྱོད་ནི་རི་ལྟར་བསྐྱར་ཡང་སྤྲར་ཡང་
གཞོད་པ་བྱེད་པས་ཁྱོད་བྱས་པ་ཆུད་གཞོན་པ་ཞིག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པས། དེས་ཚུར་
ལ་ངས་ཉེས་པ་བྱས་ཀྱང་ཁྱོད་དུང་ཡིད་རྟོན་པར་འགྱུར་བས་ཁྱོད་བྱས་པ་ཆུད་གསོན་
པའོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་དང་པོ་མངལ་དུ་འཇུག་
པའི་རྩལ་མོ་ནས་འཆི་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་དེ་མ་ཤེས་ཏེ་དུང་ཡང་བདེའོ་ཞེས་བརྗོད་
ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། གང་འཆི་བ་ནི་ངོ་བོས་བདེ་བ་མ་ཡིན་ལ། གང་ནད་ཀྱི་གཞི་ཡོད་
པ་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་མ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་མདུན་ན་རྟག་ཏུ་རྒྱད་པ་གནས་པ་དེ་འབྱོར་བ་
མ་ཡིན་ཞིང་རྒྱལ་མ་ཡིན་པས་བསགས་པ་དེ་ལོར་མ་ཡིན་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
འདའ་བར་དཀའ་བའི་འཆི་བདག་གི་བརྒྱུད་པ་དེ་ལ་བདེ་བ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ།
སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་བར་མ་ཆད་པར་ལྷག་པར་འཕེལ་བས་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་བདེ་བའི་
འདྲ་ཤེས་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་བཀའ་སོགས་ཀྱི། གཞོད་པ་རྟག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་ན། །
གཞོད་བཞིན་པ་ནི་བདེའོ་ཞེས། རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་རིགས་མ་ཡིན། །འདི་ལྟར་ལུས་
ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་བཀའ་པ་དང་། སྒྲོམས་པ་དང་། གང་བ་དང་། ཆ་
བ་དང་། ནད་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། གཞོད་པ་རྒྱན་
མི་ཆད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱང་བཞིན་པ་ལ་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་མི་
རིགས་སོ། །རི་ལྟར་མནའ་མ་ཁ་ཅིག་བྱིས་ཀྱི་དབང་དོན་དུ་གཉེར་བས་སྤྱག་མོས་
དེ་ལ་ལས་གང་བཅོལ་ཀྱང་ལྷུང་དུ་བྱེད་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་བདེ་བར་སྒྲོམ་པ་བཞིན།
འཛིག་རྟེན་ན་བཀའ་སྒྲོམས་ལ་སོགས་པ་བྱིར་བཅོས་པའི་རྒྱ་བས་སྒྲོམས་ལ་སོགས་
འབད་པས་ཆོལ་བ་ནི་རྟག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ། དེ་ལ་བདེ་བའི་སྒོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
ལྟུལ་པ་ཞོན་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡང་འདི་སྤྱམ་དུ་བདེ་བ་རང་བཞིན་པ་ནི་
མེད་མོད་ཀྱང་ཚོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་མེད་པས་

ལྷ་ག་ཚོགས་པ་ལ་བདེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་མོ་ཆ་དུ་མར་གཤེགས་པའི་གས་ཅམ་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཡིད་དབྱང་བར་བྱའོ། །

བཞི་བའི། ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཕྱིར་
བཅོས་པ་ཡོད་པ་དེས་ན་བདེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། གང་སོགས་རྣམས་ལ་ཕྱིར་འཆོས་
པ། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བརྒྱག་བཞིན་པ་ནི་བདེ་འོ་ཞེས། །རྣམ་པ་ཀླན་ཏུ་
རིགས་མ་ཡིན། །འདིར་སྒྲུབ་སུ་རྣམས་གང་བའི་ཆོ་དེའི་གཉེན་པོ་དྲོ་བའི་ཕྱིར་གོས་
དང་མལ་ཆ་རྣམས་བསྟེན་ལ། །ཆ་བའི་ཆོ་གཉེན་པོ་བསེལ་བའི་ལུས་པ་ཅན་ཅ་རྣམས་
དང་སུ་ཤེལ་ཕྱི་དང་། བྱི་ཡང་ཀྱུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་
ནས་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་བརྩོན་ཀྱང་། གང་ཞིག་གང་བ་ལ་སོགས་པས་
ཉམས་པ་དེ་ནི་འཛིགས་པ་དེས་བཅོམ་བཞིན་པ་ན་དེའི་གཉེན་པོ་ཀླན་ནས་བསྟེན་
གྱིས། །བདེ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གིས་ན་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་
འགྱུར་ན་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ཡང་བདེ་བ་དང་། བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་སྒྲུག་བསྐྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་བདེ་བའི་སྒོར་འགྱུར་གྱི་
རང་བཞིན་གྱི་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་སྟོབས་ལྡན་
གྱི་བདེ་བ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། སྒྲུག་བསྐྱེད་གྱི་གཞོད་པས་བརྒྱག་བཞིན་པ་ནི་
བདེ་བའོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཀླན་ཏུ་བསམ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཞགས་པ་དང་
དབྱུག་པ་ཅན་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་བརྟུན་པའི་རྒྱན་པོའི་ཚོགས་དག་གང་དེ་དང་དེར་
རྒྱག་ཀྱང་བདེ་བ་མེད་པ་བཞིན། འཛིག་རྟེན་སྒྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་གཅོས་པ་ཡང་སྒྲུག་
བསྐྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པས་ཕྱིར་འཆོས་པ་དག་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བའི། འདི་རྣམས་དུ་འཛིག་རྟེན་ན་ལྟས་སྒྱིན་བདེ་བར་ཉལ་ལོ་འདུག་གོ་འགྲོའོ་
ཞེས་འབྱུང་ན་བདེ་བའི་ཐ་སྟོན་ཡོད་པ་ལས་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེན། མེད་དེ། འབད་
ཚོ་ལ་མེད་པར་སྦྱོད་པ་ཞེས། །བྱ་འགའང་ས་སྟེང་ཡོད་མིན་ན། །ལས་བྱེད་བདེ་བ་

ཡིན་ནོ་ཞེས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །འབད་ཚུལ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉལ་བ་
ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཡང་ཡོད་པར་མཐོང་བ་མིན་ཏེ་འདི་ལྟར་འབད་ཚུལ་
མེད་ལ་རང་གི་ལག་པ་ཡང་འདེགས་པར་མི་རྣམས་ན་གཞན་དངོས་པོ་འདེགས་པ་
སོགས་སྒྲིམ་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེས་ན་འབད་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པ་བརྒྱུང་བསྐྱམ་
ལ་སོགས་པ་སྟག་བསྐྱལ་བར་མི་ཤེས་པ་དེས་ན་དེ་ལ་བདེ་བར་རྟོགས་མོད་བདེ་བ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་དུ་མ་ནི་སྟག་བསྐྱལ་གྱིས་རྒྱུར་མཐོང་གི་བདེ་བའི་རྒྱ་མཐོང་གི་
བདེ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ལས་བྱེད་པ་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྩི་ལྟར་ན། བརྟམ་སྟོང་པ་དང་། གཏན་ཆོགས་དང་། རོར་གྱི་
བསྟན་བཅོས་དང་། འཕྲོངས་དང་། ས་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་མཁན་པོ་ལྟ་དང་
རྩིས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་རྟག་ཏུ་སྟག་བསྐྱལ་བ་ཁོན་སྟེ། གལ་ཏེ་གཅིག་
གིས་བཏང་ན་གཉིས་པས་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་
རྒྱུན་པོ་གཤེད་མ་ལུང་པོ་ལྟ་དང་རྩིས་སུ་འབྲེལ་བའི་ལས་བྱེད་པའི་རྟག་ཏུ་སྟག་
བསྐྱལ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལུས་ནི་ལས་བྱེད་པའི་བྲན་ལྟ་ལྟ་ཡིན་པས་
དེ་ལ་བདེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དུག་པ་ནི། ཡང་འདི་སྟམ་དུ་འཛིག་རྟེན་པ་
བདེ་བའི་ཕྱིར་སྟག་བསྐྱལ་ཉམས་སུ་ཕྱོང་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེན།
འདི་དང་གཞན་དུ་བདག་ཉིད་ནི། །རྟག་ཏུ་སྟིག་ལས་བསྐྱུང་བར་བྱ། །རན་འགྲོ་ཡོད་
ན་བདེ་བ་ཞེས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིགས་མ་ཡིན། །གང་གི་ཕྱིར་ལུལ་ལ་ཆགས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་དབང་པོའི་དོན་གཟུགས་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བའི་ཕྱིར་
སྟིག་པའི་ལས་དག་བྱེད་ཅིང་། ཆོ་འདི་དང་གཞན་ཕྱི་མའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་
ཉིད་གྱི་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་གསོད་པ་དང་། བཅིང་བ་དང་། བསྐྱམ་པ་དང་། བརྟེན་
པ་ལ་སོགས་པའི་སྟིག་པའི་རྒྱ་ཅན་འབྲས་སུ་སྟག་བསྐྱལ་ལས་རྟག་ཏུ་བདག་བསྐྱུང་
བར་བྱ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ལ་རན་འགྲོ་ཡོད་བཞིན་དུ་འགའ་ཡང་བདེའོ་
ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྩི་ལྟར་ན་འདི་ནི་སྟེ་ཞིག་གམ་གང་

ན་ཞེས་མི་ཤེས་པར་འཇུག་པའི་དག་ལས་ཏྲག་ཏུ་འཛིགས་པ་འབྱུང་བ་ལྟར།
 གནས་གང་དུ་འཇུག་ནམ་འགྲོ་བར་བྱ་བ་མི་ཤེས་ཡང་སྤིག་པ་དང་དཔྱལ་བ་ལ་
 སོགས་པ་དག་ལས་བདག་ཉིད་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །
 གསུམ་པ་ནི། འདིར་སྐྱེས་ཁུ་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་རང་གི་རྒྱུ་པས་འགྲོ་བ་
 བཏང་སྟེ་རྟ་དང་སྐྱང་བོ་དང་གིང་རྟ་ལ་ཞོན་པ་ལ་བདེ་བ་མེད་ན་དེ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་
 བ། མ་ཡིན་ཏེ། གཞོན་པ་སོགས་ལ་མི་རྣམས་ཀྱི། །བདེ་བ་ཏྲག་ཏུ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
 དང་པོར་གང་ལ་རྩུམ་མེད་པ། །དེ་ལ་མཐར་འཁེལ་ག་ལ་ཡོད། །ཞོན་པ་ལ་སོགས་
 པ་ལ་བསྟེན་པའི་མི་རྣམས་ལ་ནི་ཏྲག་ཏུ་བདེ་བ་ཡོད་ན་ནི་མཐར་སྐྱེག་བསྐྱེད་པར་
 འགྱུར་མི་རིགས་ན། གང་ལ་མཐར་སྐྱེག་བསྐྱེད་དམིགས་པ་དེ་ལ་དང་པོ་ཐོག་མ་ཁོ་
 བར་སྐྱེག་བསྐྱེད་རྩུམ་པ་ཡོད་པ་དེས་ན་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་བདེ་
 བ་གང་ལ་དང་པོ་སྐྱེག་བསྐྱེད་སྤོམ་པའི་རྩུམ་པ་མེད་ན། དེ་ལ་ཕྱིས་མཐར་གྱིས་འཁེལ་
 བ་ཡང་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མ་ཐམས་ཅད་དུ་
 སྐྱེག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་བདེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཞོན་པ་སོགས་ལ་བདེ་བ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ན་མི་སྐྱེན་པོ་ཞིག་ཙ་མའི་ཁུར་སྐྱ་བྱེད་འཕྲོ་བཀྲེས་བསེལ་
 བའི་རྒྱར་སེམས་པ་བཞིན་མི་མཁས་པའི་སྐྱེན་པོ་དག་ལ་ཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
 དེ་ལས་སྐྱེག་བསྐྱེད་ལྟག་པར་འཁེལ་བ་ཡིན་ནོ། །
 བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་པའི་བདེ་བ་མེད་ན་དེ་ལ་བརྩོན་
 མི་རིགས་ལ་དེའི་རྒྱལ་འབད་པར་མཐོང་བས་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེན། གསེར་གྱི་སྟོང་
 དུ་སྐྱེག་པ་ལ། །རི་ལྟར་འགའ་ཞིག་དགར་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཕྱིར་
 བཅོས་པ། །བདེའོ་སྐྱེམ་དུ་སེམས་པར་བྱེད། །རི་ལྟར་སྐྱེག་པོ་འགའ་ཞིག་ལས་ཕྱིར་
 འཚོས་པར་བྱེད་པ་ན་གསེར་གྱི་སྟོང་དུ་སྐྱེག་ཅིང་། །དེར་སྐྱེག་པ་ན་བྱན་མོས་འཕྲོ་
 མོར་སྐྱེག་པ་མཐོང་ན་རང་ཉིད་དབང་ཐར་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པར་རྫོམ་ཞིང་དགའ་བར་
 འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་པ་དེ་ལ་བདེ་བའོ་སྐྱེམ་དུ་སེམས་པར་

བྱེད་ཀྱང་། གསེར་གྱི་སྟོང་དང་གྱོ་མོར་སྐྱུག་པར་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུག་པའི་སྐྱུག་
བསྐྱལ་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་ཐོས་པ་མེད་པ་དག་གིས་སྐྱུག་
བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་བྱིར་བཙོས་པ་ལ་བདེ་བར་སྒྲོམས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་
ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ལྷ་སྤངས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པ་དེ་གདོན་སྐྱུགས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྐྱུག་
བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལ་ཆགས་པས་བསྐྱུན་པ་ཟེད་པ་བཞིན་
ནོ། །འདིར་ནི་བདེ་བ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་མ་བླངས་ན་བསྐྱུར་འདེབས་སུ་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱུག་བསྐྱལ་ལ་བདེ་བར་སྒྲོམས་པ་ཙམ་གྱིས་བདེ་བ་
ནི་ཡོད་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བདེ་བ་ནི་མེད་དེ། ཁམས་གསུམ་པོ་ན་ཆོས་ཅན།
སྐྱུག་བསྐྱལ་གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་འདུས་བྱས་
ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་
ཡིན་ནས་བཟུང་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ལས་འདའ་མི་སྲིད་ལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྐྱུག་
བསྐྱལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་མི་རྟག་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་སྟོང་བདག་མེད་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་
ཤོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་གང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོང་བཅུད་གཉིས་པོ་བཅའ་པོ་དང་ཤེས་
པའི་ཆོས་ལས་འདའ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ན་དངོས་པོར་གྲུབ་ལ། མཆོན་གཞི་དངོས་
པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་བྱིར་འཁོར་བ་འདི་ན་བདེ་བ་ཁབ་
གྱི་རྩེ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །

ཞེས་མདོ་དྲན་པ་ཉིར་བཞག་དང་རྒྱལ་ཚབ་མི་པམ་པ་ལ་སྐྱུགས་པས་གསུངས་པའི་
བྱིར་དང་བྱེད་པར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོགས་
པའི་རིགས་པ་ཆེས་གསལ་ཞིང་སྟོབས་དང་ལྷན་པར་སྤང་བས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚྭ་གས་
སྤར་མ་འཆངས་ན་མཛེས་ཞིང་། གཞུང་འདི་ཉིད་འཆད་བཞིན་དུ་འདིའི་ཚྭ་གས་སྤར་
བརྒྱུག་པ་ནི། ཏཱ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། ཏཱ་ཉིད་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་བཞིན། །
ཞེས་པར་མངོན་པས། དེས་ན་ཉི་མས་གདུང་པའི་ཆོ་གྲིབ་མ་ལ་བསྐྱད་ཀྱང་ཆ་བ་
ཅུང་ཟད་ཤུགས་རྒྱུང་བ་ལ་བདེ་བར་སྒྲོམ་ཀྱང་གང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་མགོ་རྩམ་པ་

དང་། གྲང་བའི་དུས་སྟེ་ཉི་མས་རེག་པ་དང་པོ་བདེ་བར་འཛིན་ཀྱང་གྲང་བ་བྱུགས་
ཆུང་བ་ཙམ་ལ་བདེ་བར་སྒྲོམ་ཀྱང་ཆ་གྲང་གི་སྟུག་བསྐལ་གཅིག་འགགས་པ་ན་གཅིག་
མགོ་རྩོམ་པས་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། སྟུག་བསྐལ་ཆུང་དུ་བརྒྱུམས་པས་སྟུག་བསྐལ་ཆེན་པོ་གཞན་ལྟོག་
པར་མཐོང་བས་བདེ་བ་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། སོ་སའི་སྐྱེ་པོ་ལ་སྟུག་བསྐལ་
གཞོག་པ་ལྟར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བདེ་བ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡང་འདི་སྟུམ་དུ་ཁུར་ཕྱག་པ་གཡས་ནས་གཡོན་དུ་སྒྲོས་ན་བདེ་བའི་སྒོ་
འབྱུང་བས་བདེ་བ་རང་བཞིན་པ་གྲུབ་པོ་ཞེན། བརྩམས་པས་སྐྱེས་པ་ལྟོག་འགྲུར་ན། །
སྟུག་བསྐལ་རྩོམ་པའང་བདེ་ཅི་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་བྱུང་བས་སྐྱེ་འཛིག་དག །སྟུག་བསྐལ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་སྟུམ་ས། །བདེ་བ་འདོད་པ་ཡོངས་སྟུ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ཏ་
ཅང་བསྟན་པས་སྟུག་བསྐལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ཅན་ནི་དེ་ལྟོག་པའི་སྟེང་པས་བདེ་བ་ཕྱིར་
བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སྐྱེད་པར་རྩོམ་ལ། དེར་ཡང་འདི་ལ་མཐར་སྟུག་བསྐལ་
ཆེན་པོ་སྐྱེ་བས་དང་པོ་རྩོམ་པའི་དུས་ན་ཡང་སྟུག་བསྐལ་ཆུང་དུ་སྐྱེ་བར་རྟོགས་སོ། །
དེས་ན་སྟུག་བསྐལ་ཆུང་དུ་སྐྱེ་ཞིང་རྩོམ་པས་སྟུར་གྱི་སྟུག་བསྐལ་སྐྱེ་བ་ལྟོག་པར་
སེམས་ན། སྟུག་བསྐལ་གཞན་གྱི་མགོ་རྩོམ་པ་ལ་བདེ་བ་མེད་དེ་སྟུ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་
སྟུག་བསྐལ་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འང་གི་སྐྱུས་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་བདེ་བ་མེད་ལ་
སྟུག་བསྐལ་འགགས་པ་ན་ཡང་བདེ་བ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་ལ་སྟུག་བསྐལ་ཙམ་འབའ་
ཞིག་པ་སྐྱེ་བ་དང་འགགས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན། བྱུང་བས་ཀླ་ཏ་ཡ་ན་ལ་གདམ་པའི་
མདོ་ལས་ཀླ་ཏའི་བྱ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་སྟུག་བསྐལ་ཁོ་ན་སྐྱེ་འོ། །འགགས་པ་ན་ཡང་སྟུག་
བསྐལ་ཁོ་ན་འགགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་བརྟན་བཅས་ཀྱི་དབུ་པོ་འཕགས་པ་ལྟ་ཁོ་
བོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟུམས་སོ་ཞེས་རང་གི་བཞེད་པ་སྟོན་པའོ། །དཔེར་ན་ཁུར་ཕྱག་པ་
གཡས་གཡོན་དུ་སྒྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡང་འདི་སྟུམ་དུ་སོ་སའི་སྐྱེ་པོ་ལ་སྟུག་བསྐལ་རང་མཚན་པ་ཡོད་ཀྱང་

བསྟན་པར་བྱ་དགོས་པ་དེས་ན་ངེས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་དེ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་འདི་སྐད་དུ། ཆེ་ཞེ་འདི་ནི་སྒྲིབ་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་མཆོག་སྟེ་གང་འདི་མ་རིག་
 པའི་སྒྲིབ་པ་འོ་ཞེས་གཏི་མུག་ནི་སྒྲིབ་པ་ཀྱུན་གྱི་ཐ་མལ་ཏེ་མཆོག་ཏུ་གསུང་དེ་གང་
 མ་རིག་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་ཞིང་དེས་ཀྱུན་
 བས་བསྐྱངས་ཏེ་ལས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ལམོར་བར་འཆིང་བ་ཡིན་
 པས་སོ། །དཔེར་ན་གྲ་བྱན་ཁ་ཅིག་གིས་ལས་བྱེད་བྱས་ནས་བོར་བ་དེ་ལ་མས་འདི་
 སྐད་ཏུ་ལས་འཛིན་པ་དེ་ལེགས་པར་བྱངས་ཤིག ཅེས་སྒྲུས་པ་ན། དེས་ན་མ་ཞིག་
 གི་ཆོ་བོང་ལུའི་མཆུག་མ་ནས་བཟུང་ལ། དེས་བདེག་ཏུ་བྱིབ་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལེགས་
 པར་བཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་མི་གཏོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟུག་
 བསྐྱལ་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་སྟེ་བོ་གཏི་མུག་གིས་བཟུང་བ་ལ་སྒྲོབ་པར་
 མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་བྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱལ་བཞད་པ། དེ་ལྟར་སྟུག་བསྐྱལ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཅ་བའི་རྒྱུ་མ་རིག་པ་ཡིན་དུ་རྒྱུགས་ཀྱང་ལུས་མི་རྟག་པ་ཙམ་གྱིས་སྟུག་བསྐྱལ་
 བར་མི་རིགས་སོ་སྟུམ་ན། མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་པར་གཞོད། །གང་ལ་གཞོད་ཡོད་དེ་
 བདེ་མིན། །དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་གང་ཡིན་པ། །ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྱལ་ཞེས་བྱར་འགྱུར། །
 དེས་པར་ལུས་མི་རྟག་པ་གང་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཡོད་པ་གང་ལ་
 བདེ་བ་རང་མཆོན་པ་ཅི་ལྟར་ཡོད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞོད་པ་ཡོད་པ་དེ་བདེ་བ་མིན་
 ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་མི་རྟག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་སྟུག་བསྐྱལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
 སྟུག་བསྐྱལ་ནི་གཞོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ་གང་མི་རྟག་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་
 འཛིན་ཅིང་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུས་མི་རྟག་པ་དང་ལུས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཞེས་
 རྟོག་པས་བསྟན་བཙམ་ལས་ལུས་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་པ་འཛིན་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཅན་མའི་ཆ་བདང་རྒྱ་གཤེར་བ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལན་ལྷུའི་འབྱུང་
 སྐད་དུ་ལྷུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ལན་ལྷ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་གང་མི་རྟག་པ་ཐམས་

ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདག་ཉིད་
ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རབ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་བསྐྱེལ་ཏེ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། དགོས་པ་དངོས་
དང་། བདེ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཁྲན་ཀ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་བཅོས་མཛད་པས་གདུལ་བྱ་ལ་ཁོར་བ་ལ་སྒྲིབ་བ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དགོད་པའི་ཆེད་དུ་མདོ་ལས་སྒྲིབ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལོ་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་མདོན་པའི་བསྐྱེད་བཅོས་ལས་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
ཕྱང་པོ་ལྟ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་སྤྱར་ཏེ་བསྐྱེད་པ། གང་ཕྱིར་འདུས་
བྱས་གང་དེ་ཀུན། །མི་རྟག་ཉིད་གྱིས་འདིར་གཞོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
ནི། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ནར་འགྱུར། །སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་གང་
གིས་ཕྱིར་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་ཀྱང་མི་རྟག་ཉིད་གྱིས། འདིར་
ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་པོ་ཐམས་ཅད་གཞོད་པའི་རྟེན་དང་འབྱུང་ཁུང་དང་གནས་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་རྒྱ་རྒྱེད་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་འབའ་ཞིག་པ་ཁོ་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་གང་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱི་རྒྱུན་
ལ་བཟང་ངན་དང་བདེ་སྐྱུག་མཐོ་དམན་སྤྱི་ཕྱིས་འགྱུར་བ་རྒྱུན་ལ་རུང་ལ། མི་རྟག་
པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་དག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩི་ལམ་གྱི་
བདེ་སྐྱུག་བཞིན་ནོ། །མདོན་པའི་བསྐྱེད་བཅོས་ལས་ཀྱང་། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་
པོ་ལྟ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཀྱང་འབྱུང་འཛིག་རྟེན་དང་། །
ལྟ་གནས་སྤྱིད་པའང་དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཉིད་གསུམ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
ཕྱིར་། །ཅི་རིགས་མ་ལུས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་
དང་། །དེ་ལས་གཞན་ཟག་མེད་རྣམས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས་ལུང་དང་རིག་པ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མཚོར་རོག་ཅིག་པ། སྒྲིབ་དང་ཆ་
བ་དང་ན་བ་དང་། འཆི་བ་ལ་སོགས་པ། རྒྱ་སྤྱོད་འཛིན་ཁྱིའི་གནས་ལྟ་བུ། དཔྱུལ་

བ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དྲུད་འགོ་དང་གཤིན་རྗེའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྦྱེ་བའི་སྒྲིང་འཁོར་
སྟུག་བསྐྱལ་བརྒྱ་བྲག་གིས་དཀྲུགས་པ་ལས། འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱད་པའི་
ཡ་མ་སོགས་རྩ་ལག་དུ་གྱུར་པའི་འགོ་བ་སྦྱབས་དང་མགོན་མེད་པ་དེ་དག་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་གཟིངས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བར་བཟོད་པ་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

རིན་ཆེན་ཕྱོད་པ་ལས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་། མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་
ངེས་པར་འདོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྟིང་རྗེ་ཡིས། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྤྱིད་མཚམས་
སྒྱུར། །ཞེས་སོ། འདིར་དྲང་བའི་ཆོག་བཅད་འདི་དག་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་
གཉེན་གྱི་མཛོད་ལས་འབྱུང་ཡང་། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ཆོག་དུ་གསལ་ལ། འདི་
ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མ་པ་ཅིག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་མདོ་མིན་པར་
བཞེད་ཀྱང་། གྲུ་སྦྱབ་ཡབ་སྲས་དེ་དག་ཅི་རིགས་མདོར་བཞེད་པ་འདྲ་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་
ཁས་ལེན་པའི་མགོན་པོ་གྲུ་སྦྱབ་གྱིས་བཞེད་པ་ལ་ནི་ཀུན་རྗེ་བ་ཙམ་དུ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་
པར་བཞག་པའི་བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་བདེ་སྟུག་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཞལ་ནས། མཛོད་གྱི་འགྲེལ་བར་རེ་ཞིག་བདེ་
བ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་དེ་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་བདེ་བ་རང་མཚན་
པ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་རང་བཞིན་པ་ཡོད་མེད་མགོ་མཚུངས་དུ་མ་མཛད་པར་འདུས་
བྱས་མི་རྟག་པ་སྟུག་བསྐྱལ་བར་སྦྱབ་པ་ལ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་
ཁས་ལེན་དགོས་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འདིར་འགྲེལ་བ་
མཛད་པས་དགག་པ་དུ་མ་མཛད་དེ། ཆོར་བ་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་སྒྲར་
སྦྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་པ་དེ་དག་དངོས་པོར་
ཡོད་པར་བདེན་ན་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་

པར་བདེན་ན་བསྐྱེད་མི་རྣམས་པར་ཐལ་བ་དང་། འདས་མ་འདས་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ད་ལྟ་བར་ཐལ་བ་སོགས་གསུངས་ཏེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་
དངོས་པོར་འཛིན་པ་སེལ་བར་ཞུགས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་མོས་
བ་དང་བྲལ་བ་རྒྱས་སུ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་འདི་དག་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཏེ་གཉིས་
སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་དོན་དམ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཀྱན་རྒྱུ་བ་ཀྱིས་ཆོས་
ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྟེ་དབང་པོ་ཡིས་ནི་དམིགས་སུ་ར་བ། འདས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
པ་ལ། ཡིད་ཀྱིས་དམིགས་ནས་རྟོག་པས་ན། །བདེའོ་སྙམ་དུ་རྫོམ་པར་བྱེད་ཅིས།
ཐ་སྙད་དུ་སློ་རྟོག་རྟོག་མེད་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་
དབག་པ་གཉིས་ལས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྱུང་བར་ཡུལ་དེ་སྤང་
ཅམ་པ་ལས་འདི་དང་འདི་ཞེས་རྟོག་པའི་དཔྱོད་པ་ནི་མེད་ལ། རྟོག་བཅས་ཀྱི་སློས་
དུས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དབྱེད་ཅིང་རྟོག་ལ། དེ་ལ་ཡུལ་བདེ་སྤྱག་རང་མིན་པ་ལས་ལོག་
ཅམ་གྱིས་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ལས་མེད་ལ། དེ་ལ་དངོས་ཡུལ་སྤྱི་རྣམ་པས་བརྒྱབ་པ་
ཡིན་ལ། ཞེས་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་པར་ཞེན་པས་སྤང་བརྟགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་
པའི་འཛིན་པ་གོམས་པས་ཡུལ་དེ་ཐོབ་པ་ནི་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་། ཡུལ་དངོས་མེད་
ལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་འདི་ནི་དོན་སྤྱོད། །

རྣམ་པའོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པར་དོན་སྤྱི་དོན་ལ་འབྱུང་པའི་རྟོག་པས་བདེ་བ་དང་སྤྱག་
བསྐྱེད་རང་མཚན་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ལོག་པ་ཅམ་ལས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། སྟེ་མ་ཐག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བདེ་བའང་
སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རིགས་ནས་ཁམས་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་སྤྱག་བསྐྱེད་
བར་རིགས་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་
པ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་དང་། །དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་
མི་ཤེས་པ། །དེ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པས་ལམ་ངན་ཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
བདེན་པ་གཉིས་སུ་བདེ་སྤྱག་རང་མཚན་གྱི་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དབང་པོ་ལྷའི་

དམིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཚོར་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་མི་འདོད་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཆུས་སུ་གྲུབ་པོ་སྟུམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་
 ཐལ་བ་དང་པོ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་སྟེ་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཡོད་ཟིན་པ་སྟེ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཛུགས་གནས་
 པའི་བུམ་སྟུམ་བཞིན། ཡོད་པ་ཉིད་སྟེ་ན་ནི། བམ་ཡང་མི་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་བས་
 བདེ་བ་ལས་བདེ་བ་ཁོ་ན་སྟེ་འམ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྟེ་བདེ་བ་ཁོ་ན་སྟེ་བ་མ་གྲུབ་ཏེ་མཛོན་
 སུམ་གྱིས་ཐྱོང་བས་གསལ་ལ། སྤྱག་བསྐྱེད་སྟེ་ན་བདེ་བ་ཡོད་པ་སྤྱར་སྟེ་བ་འགལ་
 ཡོ། །དེ་ཞིག་ན་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདེ་བ་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ན་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 ཁྱོད་གྱི་ལུགས་གྱིས་བདེ་བ་ཡང་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། མ་བརྟེན་པར་དངོས་པོ་འགའ་
 ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་གང་ན་ནམ་གྱི་ཆེའང་། །མ་བརྟེན་པར་ནི་ཡོད་ཉིད་
 མེད་། །དེས་ན་ནམ་ཡང་གང་ཞིག་ཏུ། རྟག་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
 གྲུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དོས་པའི་གནས་སུ་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། མཁས་པས་རྟེན་འབྱུང་
 ཆོས་ནུམས་རྟོགས་འགྱུར་ཞིང་། །མཐར་ལྷ་བ་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་པའང་མིན། །རྒྱ་དང་
 རྒྱུན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཤེས་ཤིང་། །རྒྱ་རྒྱུན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐལ་བ་གཉིས་པ། འབྲས་བུ་སྤྱུ་གྱ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ས་བོན་དང་མ་
 རིག་པ་ལ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་ན། རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་བདེན་
 པར་ཡོད་པ་ཞིག་གམ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་གངས། རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
 སྟེ་བར་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་རང་གི་དོ་བོས་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་ཏེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་མོ་གཤམ་
 གྱི་བུ་ལྟར་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རི་རྒྱུད་དུ་སེམས་ལ་ཡིད་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་

བཡོད་པ་དེ་སྤྲིད་དུ་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྲུག་མེད་ལ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོད་པ་སྤྲིད་དུ་
བདེ་བ་སྤྲུག་མེད་ལ། སེམས་ཀྱི་སྤྲིད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཚོར་བ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་གཅིག་
ཆར་སྤྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱོད་འཆིའམ་སྤྲུང་སྤྲུན་བཞིན་ནོ། ཅི་སྤྱོད་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
འགགས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྤྱོད་ན། སྤྱོད་འགགས་གཉིས་སྤྲིད་ཅིག་གཉིས་
ཀྱི་ཚོས་སྤྲིད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྤྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་འགགས་དང་མ་འགགས་
ལ། །སྤྲུག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྲུ་མ་སྤྱོད་བ་བཞིན་
དུ་གསུངས། །ཞེས་སོ། །

ཐལ་བ་གསུམ་པ། བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དངོས་པོ་མེད་པར་བདེན་ན་གང་རང་
གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚོས་དེ་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་འགྱུར་བ་ནམ་ཡང་བསྐྱེད་མི་རུས་ཏེ།
བྱེ་མ་ལ་སྤྲུམ་གྱི་དངོས་པོ་སྤྲུབ་དུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཐལ་བ་བཞི་པ། དྲང་བ་དང་
ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྤྱོད་ཆུ་མས་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བྱ་སྟེ།
མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་
ཐོས་པ་དང་ལྟན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་
ན། དགེ་སློང་དག་གང་གི་ཕྱིར་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་
ཉན་ཐོས་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་འོ། །དགེ་སློང་དག་མ་འོངས་
པའི་གཟུགས་སོགས་ནས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་
ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་འོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི་བྱིས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྟོག་པའི་ངོར་
བསྟན་པ་ཙམ་སྟེ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་གྱི། གལ་ཏེ་འདས་དང་མ་
འོངས་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། ད་ལྟ་བའི་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ་མདུན་
ན་གནས་པའི་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་ན། རྟག་པའམ་མི་རྟག་
པ་ཞིག་ཡིན་གྲངས། རྟག་པར་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་རི་བོང་གི་རུ་བཞིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་
ཡོད་མི་རིགས་ཏེ། འགགས་པ་དང་ཡོད་པ་དག་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་རྣམ་

གཉིས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་འདི་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་
 དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཡན་ཚུན་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ས་སྐྱ་གཤིས་གཉིས་སྲིད་པ་མེད་དེ། ཡན་ཚུན་ཉམས་
 པ་མེད་པའི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཉིས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། དག་སྟོང་
 དག་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་མིང་ཙམ། ཁས་འཆེས་པ་ཙམ། ཐ་སྙད་ཙམ་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ།
 འདས་པའི་དུས་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། བས་མཁའ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་
 པ་དང་། གང་ཟག་གོ་ཞེས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནང་
 དང་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །
 ཐ་སྙད་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཚད་མའི་བློས་བཞག་པ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །
 ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་སྐྱབ་མང་པོ་དོས་པ་དག །རྒྱ་པོས་ཁྱེད་པ་སྐྱེས་པ་
 དེ་མཐོང་རོ། །དེ་ལ་བརྟགས་ན་སྟིང་པོ་ཡོངས་མི་སྤང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་བཞི་
 པོའི་འཛིན་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔུང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་མེད་པར་གསལ་
 བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་
 བཟུ་པ་ལས། བདེ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
 གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་འཁོར་བ་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་པའི་སྟོན་ནས་གང་ལས་ལམ་
 གྱི་གོགས་ཆགས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ལུས་གཙང་བར་འཛིན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་
 བུད་མེད་གྱི་ལུས་ལ་གཙང་བ་ཉིད་རང་བཞིན་པར་རྟོགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདེད་དགག་
 པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་དང་། མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ་ཡུལ་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་སྟུང་པའི་རོས་ཆོམ་པས་བདེ་བ་སྦྱང་བ་དགག་པ་དང་། ལུས་གཙང་བར་ཞེན་
 པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། གྲི་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པས་གཙང་
 བར་ཞེན་པ་དགག་པ་དང་། གང་ལ་ཆགས་བྱལ་སྟེ་རིགས་པའི་ཡུལ་དེ་དག་གཙང་

བར་ཞེན་པ་དགག་པ་དང་། བ་སྒྲུང་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་བཞི་དངོས་
པོ་གཅིག་ལ་སྤྱིད་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིད་པའི་ཡུལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཆོམ་པ་དགག་པ་
དང་། སྤྱིད་པའི་ཡུལ་ཅི་ཅམ་སྤྱད་པ་ཅམ་གྱིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་གྱི་ཆགས་བྲལ་དུ་
མི་འགྱུར་བའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་མོད། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྤྱད་པའི་རོས་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་
བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་སྟུམ་ན། ཡུན་ནི་གིན་ཏུ་རིང་པོས་ཀྱང་། ཡུལ་ལ་སྤར་
ཐུག་ཡོད་མིན་ཏེ། སྤྲོན་པ་ངན་ལྟར་ཁྱོད་ཡུལ་ལ། །ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པ་འབྱུང་། །
ཡུལ་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་ཡིད་ཅན་གང་ཞིག་དང་པོ་ཡུལ་མཛེས་པའི་བདེ་བ་ལ་
ལོངས་སྤྱད་པར་དུ་ཞོར་བསགས་ཞིང་སྤྱོད་ནས་ཐ་མ་ལ་སྤྱིད་པ་ཟད་པ་ན་ཆོས་བསྟན་
ནོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ན། ཡུལ་རྣམས་ནི་རེ་འགའ་བ་ཉུང་ཅུ་ཅིག་ལས་མེད་ན། དུས་
བསྐལ་པ་ཡུན་གིན་ཏུ་རིང་པོར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེ་ལ་སྤྱད་ཀྱང་། སྤྱིད་པའི་ཡུལ་
ལ་ཟད་ཅིང་སྤར་ཐུག་སྟེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲོན་པ་
ངན་པ་ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་གཤམ་བཞིན་དུ་ནད་བཙོས་པ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཕན་པ་
མེད་པ་ལྟར། ཁྱོད་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ནས་མཐར་ལུས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་
འདོད་པ་ནི། ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་དཀའ་ཆོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རེ་
ཞིག་གཟིག་ལྷགས་བསྟོན་པའི་སྤྱེུས་སྤྱེུས་རྣམས་ཏྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་བསྤྱོད་པའི་རྒྱར་
གྱུར་ཅིང་། སྤྱོད་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་དུས་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན། ཡུལ་འདོད་པ་
སྤྱད་པ་ལ་འདི་ཅམ་གྱིས་ཆོམ་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་སྤར་ཐུག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། བསྟན་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ལ། སྤྱིད་ལྷོག་པ་མེད་ཅི་བཞིན། །
བསྟན་བཞིན་པ་ཡི་མི་རྣམས་ལ། །འདོད་རེ་འཕེལ་བའང་དེ་བཞིན་ནོ། །
འདོད་པས་ཆོམ་པ་དག་ཡུལ་བྱུང་མེད་བསྟན་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱིད་པ་ཟད་
པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱིད་པའི་སྤྱིན་བྲལ་པའི་སྤྱིད་པ་འཕེལ་བ་ལས་སྤྱིད་པ་སྤྱར་ལྷོག་

བ་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཡུལ་ལུང་མེད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་བསྟེན་པ་
 རྣམས་ལ་ཡང་འདོད་པའི་རེ་བ་ཕྱིར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་ཉིད་ལས་ཡུལ་བསྟེན་པས་
 སྤྱད་པ་ཟད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་ལུང་མེད་གྱི་འདོད་པ་ཉེ་བར་བསྟེན་
 པས་གོང་ནས་གོང་དུ་འདོད་པ་ཉེ་བར་བརྩོན་པ་ལས་དེའི་ཆ་རྒྱུན་སྦྱར་བ་དང་། དེ་
 ལ་མཁའས་བ་ཐོབ་པ་དང་། རིགས་མཚུངས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདོད་ཆགས་སྟོབས་དང་
 ལྷན་པ་གསོས་བཟབ་སྟེ་སྒྲ་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་ཤུགས་དུག་པའི་འདོད་ཆགས་འཕེལ་
 བའི་ཕྱིར། གཉིད་དང་། ལེ་ལོ་དང་འཁྲིག་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བརྟེན་པ་དེ་ལྟར་འཕེལ་
 བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་ཡུལ་བསྟེན་པས་ཟད་པ་མེད་པ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས་
 སྤངས་ཤིང་གཉེན་པོས་སྤྲོ་བ་གཟུགས་ཏེ་སྤངས་དགོས་ཏེ། ཞི་བ་ལྷས། ཉོན་མོངས་
 རྩོགས་གྱི་ཁྲོད་གནས་ན། རྣམ་པ་སྟོང་དུ་སྤྲོ་བ་གཟུགས་ཏེ། །མ་ལ་སོགས་པས་སང་
 གོ་བཞིན། ཉོན་མོངས་རྩོགས་གྱིས་མི་རྒྱུག་བྱོས། །གསུངས་པ་བཞིན། ལས་དང་
 པོ་བའི་སྐབས་འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་གཉེན་པོ་སྤྲོ་བ་
 དགོས་ཏེ། དགོ་བཤེས་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བས། གཞན་དག་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་དགོས་མ་
 རུས་ན་འབྲོས་དགོས་གསུངས་ཀྱང་བྲོས་པས་མི་འོང་འཐབ་དགོས་གསུངས་པ་བཞིན་
 གཉེན་པོ་བསྐྱེད་དགོས། ཉོན་མོངས་དང་མ་འཐབ་པར་དེའི་དབང་དུ་བཟང་ན་སྤྱད་
 པ་སྦྱར་འཕེལ་ཏེ་ཟད་པ་མེད་པ་དཔེར་རེ་དུགས་སྒྲོམ་པས་གདུང་བ་སྤྲིག་རྒྱུའི་རྒྱ་
 སྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་མེད་གྱི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་དགག་
 པ་དང་། ལུས་མི་གཙང་བར་མི་མཐོང་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 དུག ལུང་མེད་གྱི་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། གཟུགས་
 མཛེས་རྟེན་དཀའ་བས་ཆགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། ལུང་མེད་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་
 ཆགས་པ་དགག་པ་དང་། རང་ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པའི་ལུང་མེད་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་
 པ་དང་། ལུགས་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལས་ལུང་མེད་བསྟེན་པར་བཤད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཡིན་པ་དང་། ལུང་མེད་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་པ་འི་རྒྱ་མཚན་གཞན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤང་མེད་གྱི་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་དང་། གཟུགས་མཛེས་ཁོ་ན་ཆགས་པའི་རྒྱར་མ་ངེས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤང་མེད་གང་དག་གཟུགས་མཛེས་པ་རིག་པ་དང་ལྟན་པ། ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱ་བ་སྤྱིར་དང་མིག་ཏུ་སྟུག་པ། མིག་རས་ཀྱིས་བལྟས་པས་
མེ་དང་འབྲུད་པའི་མར་སར་བཞེན་ཆགས་པས་སྤྱིར་འཇུ་བར་རྩས་པའི་སྤང་མེད་
སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་བསྟེན་རིགས་སོ་སྟེན་ན། སྤང་མེད་ཀྱན་ལ་འབྲིག་པ་ལ། །
ཐ་དད་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ཞིང་། གཟུགས་གཞན་གྱི་ཡང་ཡོངས་སྤྱོད་ན། ཁྱོད་ལ་
མོ་མཚོག་གིས་ཅི་བྱེད། རང་གི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་སྒྲོ་བརྟགས་ནས་མཛེས་
པ་དང་སྤྱིར་དུ་སྟུག་པར་བཞག་གིས། རེ་ཞིག་བརྟགས་ན་སྤང་མེད་ཐམས་ཅད་མི་
གཙང་བ། དབང་པོའི་རྩལ་ཕྱན་འདུས་པ། རང་གི་རང་གིས་དྲིང་བརྟག་ཏུ་མི་གཙང་
བ་འཇག་པའི་ལུས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར། མི་གཙང་བའི་སྟོར་ཁྱེར། སྒོ་དགུ་ནས་མི་གཙང་
བའི་བཤང་ཁང་སྒྲེ་བོ་མང་པོས་སྒྲུགས་པའི་མི་གཙང་བ་ཁ་ཤོད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ལུན་
ནག་གིས་མི་གཙང་བའི་དྲི་ཆ་བས་ཆེར་ང་བའི་སྤྱིན་སྤུའི་ཚོགས་ཀྱི་གང་བ། ཕྱི་སའི་
སྤང་པོ་ལྟར་རུལ་ཅིང་བྱུག་པ། ཕྱི་བགས་པས་བརྟམ་པ། རང་མི་གཙང་བས་གང་བ་
སྟོན་ལས་ཀྱིས་ཐོབ་པ། ལུས་ཀྱི་སྤྲུབས་ཀྱི་མ་ཐ་ཆད་ཤིན་ཏུ་ངན་པའི་རང་བཞིན་
ཅན་གྱི་སྤང་མེད་ཀྱན་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས། ཆགས་བྱལ་གྱི་རྒྱའི་སྤང་མེད་ཁྱད་པར་ཅན་འཛིན་པ་མ་
གཏོགས། སྤང་མེད་ཀྱན་ལ་འབྲིག་པའི་རིག་པ་ཐ་དད་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ཞིང་
ཁྱད་པར་མེད་ན། དེ་དག་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞན་མིག་དང་ལྟན་པ་ཐམས་
ཅད་དང་ཐ་ན་ཁྱི་དང་བྱ་རིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བལྟ་བུ་སྟེན་མོང་གི་ཡོངས་སྤྱོད་
བྱ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་སྟེན་མོང་པ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པ་བསྐྱེད་མི་རིགས་པའི་བྱིར་
ཁྱོད་ལ་སྤང་མེད་མཚོག་གི་ཡོན་ཏན་ལྟག་པ་མོ་མཚོག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་འཛིན་ཚུལ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དངོས་

པོ་ཐུན་མོང་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་བྱང་མེད་
གཟུགས་ངན་པ་ལ། གཞན་གྱི་བྱང་མེད་གྱིས་སྒོས་ཐུན་ཁུང་དུ་རང་གི་རྒྱུང་མ་དང་
དུས་བདུག་སྟེ་འབྲང་པ་བཞེན་ནོ། །བྱང་མེད་གཟུགས་ངན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱིས་
ཐབས་གྱིས་ཁྱོད་གཟུགས་ངན་ནོ་ཞེས་སྒྲུས་ལ། དེས་ཀྱང་རྗེ་པོ་ལ་གཟུགས་ངན་
ནམ་བཟང་ཡང་རུང་འབྲིག་པ་བརྟེན་པ་ལ་བྱང་པར་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུས་
ཀྱང་རྟོག་པར་མ་གྱུར་རོ། །དེ་ནས་དེས་སྟོད་སྟེ་ཚོགས་དག་ཏུ་སྒྲན་ཆོད་བཞག་ནས་
ལས་གྱི་དུས་སུ་སྒྲུས་བུད་ལ་བྱང་བས། འདི་ཅི་ཞིག་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། རྒྱུང་མས་
སྒྲུས་པ་སྒྲན་ཆོད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྟོད་བཟུང་བར་འོས་པ་དག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་འདི་ལ་བྱང་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྒྲུས་པ་ལ། རྒྱུང་མས། འབྲིག་པ་ལ་ཡང་དེས་
པར་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུས་པས་རྟོག་པ་བཞེན་ནོ། །

གཉིས་པ། བྱིས་པ་དག་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་བ་བྱང་མེད་བཟང་ངམ་ངན་ནམ་རུང་
དེས་བདག་ཉིད་འཛིང་པར་སེམས་ན། འདོད་པར་འོས་པ་བྱང་མེད་འདོད་ཆགས་
གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆོ་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་
འདོད་ཆགས་ཉིད་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། གང་ལ་གང་ཡིད་འོང་འགྱུར་
བ། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་འཛིངས་པར་རྫོམ། །བྱི་སྟགས་རྣམས་ལ་འང་ཐུན་མོང་བས། །
སྒོ་གྲོས་ངན་པ་ཁྱོད་ཅི་ཆགས། །གཞོན་ནུ་གང་ལ་བྱང་མེད་གང་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་
ཞིང་འདོད་པར་འགྱུར་བ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་དེ་ཡིས་འཛིང་ཞིང་ཆོམ་པར་རྫོམ་པ་དག་ནི་
བྱང་མེད་ཆགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་ཁོ་ན་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་ལ་རྒྱ་བྱང་
མེད་མཛེས་མ་མེད་པར་བྱི་དང་བོང་བྱ་དང་རྩ་མོ་དང་པག་ལ་སྟགས་པ་རྣམས་ལ་
ཡང་། རང་རང་གི་མོད་གཤམ་ཆགས་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་
ན། །སྒོ་གྲོས་ངན་པ་ཁྱོད་རང་གི་རྒྱུང་མ་ལ་ལྷག་པར་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་གིས་ཆགས་
ཏེ་ཆགས་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་གཞོན་སྒྲིན་རང་རང་གི་རྒྱུང་མ་ལ་ཆགས་པ་ཕྱོགས་
སུ་ལུང་བ་བཞེན་ནོ། །གཉིས་པ། བྱང་མེད་མཛེས་མ་རྟོད་དཀའ་ཞིང་རྟོད་པ་ལ་ངོ་

མཚར་ཞིང་ཆགས་པར་རིགས་སོ་སྟུང་ན། ཁྱིད་ལ་ཡན་ལག་ཀྱན་མཛེས་མོ། གང་
དེ་སྤར་ཀྱན་སྤུང་མོང་ན། རྟེན་ཉིད་ཁྱིད་ལ་དོ་མཚར་ལྟར། རྟེན་ལྟར་ཡང་ནི་འགྲུར་བ་
མིན། ཁྱིད་ལ་ཡན་ལག་ཀྱན་མཛེས་པའི་མོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྱིད་དང་འཕྲད་པའི་
སྤར་ནས་སྤྱོད་བོ་ཀྱན་དང་སྤུང་མོང་པ་ཡིན་ན། སྤུང་མོང་པ་དེ་ཉིད་རྟེན་པས་ཁྱིད་ལ་
དོ་མཚར་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། སྤུང་མོང་པ་ལ་རྟེན་ལྟར་རང་གིར་སྟོམ་པ་ལ་དོ་
མཚར་བར་འགྱུར་བ་མིན་ལོ། རྟེན་པར་ཀྱུ་ལ་པོ་འཆར་བྱེད་གྱིས་སྤུང་མོང་སྤུང་མོང་
པ་སྤྲད་འཆོང་མ་དབང་བོས་བྱིན་རྟེན་པ་ལ་དོ་མཚར་བ་བཞིན་ལོ། གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། སྤུང་མོང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། ཆགས་པ་ཡོན་ཏན་
ཁོ་ནའི་རྟེན་སྤྱོད་འགོ་ཕྱོག་བྱེད་པ་མ་དེས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆགས་པ་སྤུང་མོང་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རིགས་ཀྱང་གཟུགས་མཛེས་པ་རྒྱད་
དྲུང་བ་སོགས་སྤུང་མོང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་ཆགས་རིགས་སོ་སྟུང་ན། ཡོན་ཏན་ལྟན་
པ་སྤྲུག་པ་དང་། བསྐྱོག་པ་ལ་ནི་བསྐྱོག་མཐོང་ནས། རྟེན་པར་གནས་མེད་སྤུང་མོང་།
ཅིག་ཤོས་ལས་ནི་གང་ཞིག་བདེན། གཤམ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པ་སྤྲུག་ཅིང་ཡིད་དྲ་
འོང་བ་ལ་ཆགས་ཞིང་། སྟོན་དང་ལྟན་པ་ལ་ཆགས་པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཞེས་དང་བ་
མཐོང་ན། ཡུལ་གཅིག་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་རྟེན་པར་གནས་པ་
མེད་དེ་ཡུལ་གཅིག་ལ་རིམ་གྱིས་སྟོན་ཡོན་གཉིས་ཀ་མཐོང་བས་སྤུང་མོང་ཡོན་ཏན་ནམ།
དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་སྟོན་གང་ཞིག་ལྟན་པ་བདེན་པར་འདོགས་མི་རིགས་ཏེ། དེས་པོ་
ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ན་སྤུང་མོང་གང་ལ་སྤུང་མོང་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པ་
ཉིད་དེ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་སྟོན་དང་ལྟན་པ་གཉིས་གང་བདེན། ཡོན་ཏན་ལྟན་པ་
བདེན་ན་སྟོན་མཐོང་བ་རྟུན་ལ། ཕྱི་མ་བདེན་ན་སྤུང་མོང་པས་ཆགས་སྤུང་མི་རིགས་
ལ། དེས་གང་རུང་ཞིག་ལས་གཉིས་ཀ་བདེན་པ་རིག་པས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དཔེར་ན་ཁ་ཟས་མང་པོ་ཟ་བ་ལ་དགའ་ཞིང་། བཤང་ཁང་དུ་འཇུག་དགོས་པ་ལ་མི་
དགའ་བ་བཞིན་ལོ། གཉིས་པ་ནི། སྤུང་མོང་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པ་འདོད་ཆགས་

དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཆགས་རིགས་ལ། མི་ལྡན་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་རྗེས་སུ་
 མི་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། ལྟན་པོའི་འདོད་ཆགས་ཡོན་ཏན་དང་། །
 ལྡན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་མི་སྟེ། རྒྱ་མེད་པ་ལས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི། རྟོག་པ་རྒྱ་ལས་
 ག་ལ་ཞིག། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱད་མེད་ཁོན་ཡིད་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཆགས་
 པའི་རྒྱར་མི་རིགས་ཏེ། ལྟན་པོའི་འདོད་ཆགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་
 མི་སྟེ་མི་སྟོན་ལྡན་ལ་ཡང་འཇུག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་
 རྒྱ་མེད་པ་ལ་ཆགས་པ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་པ་ལྟོག་པ་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་
 པའི་རྒྱ་ལས་ག་ལ་ཞིག་ཡིན་རོ་ཆ་མེད་པ་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
 བམ་ཟེའུ་མ་ནིང་མོ་བྱད་མེད་གཞན་གྱིས་བདེ་བ་མི་ཆོར་བ་ལ་དུ་བ་བཞིན་ནོ། །
 བཞི་བ། བྱད་མེད་གྱིས་སྟེས་པ་གི་ན་ཕྱི་ནས་ལྷུང་ལ་སྟེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རང་ལ་ཆགས་པའི་བྱད་མེད་བསྟན་པར་རིགས་སོ་སྟུང་ན། རི་སྤྱིད་གཞན་
 ཤེས་མ་གྱུར་ན། །དེ་སྤྱིད་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་སྟུག། །ནད་ངན་དང་མཚུངས་བྱད་མེད་ནི། །
 ཏྟག་ཏུ་རྒྱུན་ལས་བསྐྱུང་བར་བྱ། །འདིར་ཁྱོད་གི་ན་ནི་བྱད་མེད་དེ་རི་སྤྱིད་རྒྱུན་ལག་འ་
 ཞིག་དང་བྲལ་བ་ལས་སྟེས་པ་གཞན་གྱིས་རོ་མ་ཐོང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཁྱོད་ལ་གདུང་ཞིང་
 ལྷུང་བ་ཅུ་མ་རུས་ལ། དུས་གང་གི་ཆེ་སྟེས་བྲལ་གཞན་གྱི་ལའིག་པའི་རོ་ཐོང་བར་གྱུར་
 པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཁྱོད་གི་བའི་གདུང་བ་དང་བྲལ་ཏེ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་མ་དགའ་བའི་
 ཕྱིར། །ནད་ངན་པ་ལྟར་གཏོན་མི་ཟ་བར་སྟེས་པ་གཞན་ལས་བསྐྱུང་བར་བྱ་དགོས་
 པའི་བྱད་མེད་རྣམས་ལ་ཆགས་ཞིང་ཡིད་བརྟན་མི་བྱའོ། །
 དཔེར་ན་སྟེས་བྲལ་ཞིག་གིས། བམ་ཟེམ་འོན་དུ་གཉེར་བས་བམ་ཟེམས་བདག་པོ་
 ལ་སྟེས་བྲལ་ཞིག་བདག་གི་གན་དུ་འོང་གི་བདག་དེ་ལ་འཛིགས་པ་དང་བཅས་ན་དེ་
 འཇུག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཁྱོད་ལ་བརྟུན་གྱིས་ཞེས་སྟུང་ཏེ། སྟེས་བྲལ་འོང་ཏེ་བམ་
 ཟེམ་འོག་པར་ཞུགས་པས་བམ་ཟེམ་སྟེས་བྲལ་དེ་ལ་ཆགས་ནས་བདག་པོ་ལ་ཅི་ཡང་
 མི་སྦྲེལ་བ་བཞིན། བྱད་མེད་རྣམས་ནི་ཏྟག་ཏུ་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་ཞིག་ཏེ། དེ་དག་ལ་སྟུ་

ཞིག་ཡིད་ཚོན་པར་བྱེད། ལྷ་པ། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་
 པའི་ན་ཚོད་དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བསྟེན་པར་བཤད་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་པས་སོ་ཞེན།
 དར་མར་རང་གིས་བྱས་པ་གང་། །དེ་ནི་ཆུན་པོར་མི་འདོད་ན། །རི་ལྷ་བྱར་ན་གྲོ་ལ་
 བ་རྒྱམས། །དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་གདུང་མི་འགྱུར། །རང་གཞན་བྱ་བ་མིན་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་
 ལུགས་ལྟར་བྱ་མི་རིགས་ཏེ། ཆགས་ཅན་རྒྱམས་ཀྱིས་རང་དར་མར་གྱུར་པའི་ཆོ་བྱས་
 པའི་བྱ་བ་ངན་པ་གང་ཡིན་པ་འཁྲིག་པ་དེ་ནི་ཆུན་པོའི་ཆོ་ཆགས་བྱལ་མ་ཐོབ་ཀྱང་
 ཡིད་ལ་བྱན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འདོད་ན་རྒྱུ་མཚན་རི་ལྷ་བྱར་ན་གྲོ་ལ་བ་ཐོབ་པ་དག་བཅོམ་
 བ་རྒྱམས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་གདུང་ཞིང་སྦྱད་པར་མི་འགྱུར་བ་
 དགོས་ན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱད་པ་དང་ཡིད་
 འབྱུང་བའི་གནས་ཁོ་ནར་གཟུགས་པས་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡིད་ཚོན་པར་
 མི་བྱེད། །དཔེར་ན་བྱང་མེད་ཞིག་དུས་སྟོན་ལ་འབྲེལ་བས་གྲོས་པོའི་སྒྲེ་ལ་བེད་
 བཏགས་པ་དེས་ཅི་བྱེད་དྲིས་པས་ངོ་ཚ་བ་བཞིན་ནོ། །

དུག་པ་ལ་ལྷ། བྱང་མེད་དང་འཕྲད་པའི་བདེ་བ་འདོད་པ་ན་བདེ་བའི་མཚོགས་ཏུ་མི་
 འཕྲད་པ་དང་། བྱང་མེད་ལ་ཆགས་པ་རང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱེད་པ་མི་འཕྲད་པ་དང་།
 བྱང་མེད་དང་འཕྲད་པའི་བདེ་བའི་རྒྱ་བྱང་མེད་ཁོ་ནར་མི་འཕྲད་པ་དང་། ཆགས་
 ཅན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱང་མེད་དོན་དུ་གཉིར་པས་དེའི་བདེ་བ་འདོད་བྱར་མི་འཕྲད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་བྱང་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་མཚོགས་ཡིན་
 ན་དེའི་རྒྱ་བྱང་མེད་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་མེད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་བྱ་དགོས་
 སོ་སྟུམ་ན། མ་ཆགས་པ་ལ་བདེ་མེད་ཅིང་། །དེ་ཡང་སྤུན་མིན་ལ་མེད་ན། །གང་
 ཡིད་རྟག་ཏུ་ཕྱིར་བྱོགས་པ། །དེ་ཡི་བདེ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག །དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་
 ཀྱི་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་དེ་ཡུལ་བྱང་མེད་ལ་མ་ཆགས་པ་ལ་བདེ་བ་དེ་མེད་ཅིང་།
 ཆགས་པ་དེ་ཡང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུ་པའི་སྤུན་པོ་གཏི་མུག་ཅན་མིན་
 བ་ལ་མེད་ན། གང་ཞིག་ཡིད་རྟག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་ཕྱིར་བྱོགས་པ་དེ་ཡི་བདེ་བ་

མཚོག་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་བདེ་བ་མཚོག་མེད་པའི་
 བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བྱིས་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་མཐོང་བས་བྲན་མོ་ལ་
 ཐོན་སྤྱོད་བས་ལོ་ཁྱུང་ལོའང་དུ་བསྐྱད་ཀྱང་མ་འཕྱད་པས་སྐྱག་བསྐྱལ་བ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ། གལ་ཏེ་སྤང་མེད་གྱི་བདེ་བ་ལ་སྤང་མེད་དང་འཕྱད་པས་འབྱུང་ལ། དེ་
 མེད་པར་མི་འབྱུང་བས་སྤང་མེད་བདག་ཏུ་བཟུང་རིགས་སོ་སྟུང་ན། ཁྱེད་ལ་གུས་
 བཞིན་ཏྲག་པར་ནི། ཁོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྱད་པ་མེད། །འདི་དག་ཞན་གྱི་མ་ཡིན་ཞེས། །
 ཡོངས་འཛིན་འདི་གོ་ཅི་ཞིག་ཡིན། །རི་ལྗར་ཁྱེད་གྱི་སྤང་མེད་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པར་
 རྒྱས་པ་འཕེལ་བའི་རིམ་པས་ཏྲག་པར་ནི་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་འཕྱད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟེན་
 པའི་རྒྱས་མེད་པའི་བྱིར། སྤང་མེད་དེ་བདག་གིར་བྱས་ནས་འདི་དཔེ་ཡིན་གྱི།
 གཞན་ལ་ཕྱག་དོག་གི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་འདི་
 བོ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་བྲས་པ་བཞིན་མི་འགྱུབ་པའི་བྱིར་རོ། །
 དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་མོ་དྲོད་ཉམས་པ་ཞིག་གིས་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་མང་དུ་རྒྱེད་ཅིང་གཞན་
 ལ་མི་སྤྱིན་པར་རང་གིས་ཀྱང་ཟ་མི་རྒྱས་ཀྱང་ད་དུང་དང་དུ་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །
 གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་ན་འདོད་ཆགས་ལ་ནི་བདེ་བར་བརྟེན་ལ་སྤང་མེད་ལ་སྦྱོར་
 བ་མེད་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་དེའི་བྱིར་དགོས་པའི་དོན་དུ་སྤང་མེད་འདོད་པར་བྱའོ་
 སྟུང་ན། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་བདེ་ཡིན་ན། །སྤང་མེད་དག་གིས་དགོས་མེད་འགྱུར། །
 བདེ་བ་དོར་བྱ་ཞེས་བྱ་བར། །རི་ལྗར་ཡང་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་
 བདེ་བ་ཡིན་ན། དེ་འཛོམས་པའི་ཐབས་སུ་སྤང་མེད་དག་གིས་དགོས་པ་མེད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། བདེ་བ་དོར་བྱ་ཡིན་པར་ཁྱེད་མི་འདོད་དེ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་
 ན་བགྲེས་པ་ཞིག་བྱིམ་དུ་ཞུགས་ནས་སྒོ་ད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་མཐོང་གཞན་དུ་རྒྱ་མཐོང་
 དེ་བྱིར་འདྲ་ཤེས་ནས་བསྐྱེས་ཏེ་ཐོས་པ་དང་བགྲེས་པ་དང་བྲལ་བས་ཐལ་བར་ཤེས་
 བས་དེས་སྒོ་སྟེ་ཐོས་ཡོད་པ་ཡང་འདོར་ནས་སོང་བ་བཞིན་ནོ། །
 བཞི་པ། སྤང་མེད་དང་སྦྱོར་བས་བདེ་བ་འབྱུང་ལ་དེའི་རྒྱ་སྤང་མེད་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་

རྒྱུ་ཡང་དག་པར་གནས་བཞིན་དུ་བྱད་མེད་དང་གཉིས་སྟོང་པའི་འདོད་པ་བརྟེན་
པ་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལུས་མི་གཙང་བར་མཐོང་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དགག་པ་ལ་དུག་བྱད་མེད་
དང་འཕྲད་པའི་ཆོ་དེས་བརྒྱས་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་བཟོད་པས་དེའི་ལུས་དག་གི་གཡོ་
བ་བདེ་བ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྦྱེས་པ་གཞན་ལ་ཕྲག་དོག་
བྱེད་པས་བྱད་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་
བར་རྟོགས་བཞིན་དུ་ཆེས་ཆགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། སྦྱོར་ཅན་མིན་པས་སྦྱང་བྱ་
མིན་པ་དགག་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་གཙང་བར་ཞེན་པ་དགག་པ། ལུས་གཙང་
བར་ཞེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྦྲང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་དག་ལ་མི་
གཙང་བར་ཡོད་མོད། དེ་ལྟ་ན་འདོད་ཆགས་ལས་བྱད་མེད་ཀྱིས་མཆིལ་མ་འཐོར་
བ་སོགས་བཟོད་པས་སྦྲེང་ཡང་དེས་བསྟོད་པའི་ཆོག་སྒྲུབ་པ་སོགས་ལུས་དག་གི་གཡོ་
བ་དེ་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། མགོན་མེད་བཀྲེས་པས་ཉེན་རྣམས་ལ། ལྷ་གོར་བྱ་
བ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་བྱད་མེད་འཕྲད་པའི་ཆོ། །ཆགས་ཅན་ཀྱང་གྱིས་གཡོ་བ་
ཡིན། །མགོན་མེད་ཅིང་བཀྲེས་པས་ཉེན་པ་རྣམས་ལ། ལྷ་གོར་དུས་སུ་ནོར་ཅན་དག་
གིས་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་། དག་ཏུ་སྒྲུབ། ལྷག་པོ་བརྟེན་པ་མེད་པ་དག་གི་ལན་བརྒྱར་
བརྒྱས་སུ་ཟེན་ཀྱང་བྱིས་འདིས་བྱུང་བྱད་སྟེར་རོ་སྟུམ་དུ་བཟོད་པས་ལྷག་པོ་དེས་ལུས་
དག་གི་གཡོ་བ་བདེ་བ་མིན་པ་བཞིན་བྱད་མེད་དང་འཕྲད་པའི་ཆོ་ཆགས་ཅན་ཀྱང་
གྱིས་ལུས་དག་གི་གཡོ་བ་དཔེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པས་བདེ་བར་མི་རིགས་སོ། །

དཔེར་ན་བཙོན་རར་རྟུང་པ་འགའ་ཞིག་ལྟེ་བའི་རྒྱ་འཕྲུང་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། འདི་ན་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པ་དག་གཞན་ལ་ཕྲག་དོག་བྱེད་པ་མཐོང་བས་
བྱད་མེད་ལ་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་ཡོད་དོ་ཞེན། དྲེགས་པ་ཡིས་ནི་ཁ་ཅིག་ལ།

བཤད་ཁང་ལ་ཡང་ཆགས་སྦྱེ་ཞིང་། བྱད་མེད་ལ་ལ་ལ་ཆགས་པ། འགའ་ཞིག་འགའ་
ལ་ཕྲག་དོག་བྱེད། ལྷག་པོ་ནོར་གྱིས་དྲེགས་པ་འགའ་ཞིག་བཤད་པའི་ཁང་པ་ལ་

ཡང་ཆགས་པ་སྒྲེབ་པ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེད་དུ་གཞན་དག་ལ་ཕྱག་དོག་ཀྱང་ཡོད་པ་
བཞིན། སྲད་མེད་ལ་ལ་དག་ལ་ཆགས་པ་སྒྲེས་ཞིང་། དེའི་ཆེད་དུ་སྒྲེས་པ་གཞན་ལ་
ཕྱག་དོག་བྱེད་པ་ཡོད་ན་སྲད་མེད་ལ་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་ནི་མེད་དོ། །དཔེར་ན་
རྒྱལ་པོ་སྐམ་པོ་ཅེ་མོ་དཔང་ལྷག་གི་དྲིགས་པས་ཕྱག་དོག་གི་སེར་སྒྲིམ་བྲན་མོ་ལ་
བརྟུང་བའི་དོན་དུ་ཆུ་ཡང་མ་གནང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ། སྲད་མེད་ཀྱི་ལུས་གཙང་བ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བས་ཆགས་
པར་རིགས་སོ་སྟམ་ན། མི་གཙང་བ་ལ་གཏི་མུག་ནི། འབྱུང་ཞིང་ཁྲོ་བ་འབྱུང་
རིགས་ཀྱི། རྣམ་པ་ཀླན་ཏུ་འདོད་ཆགས་ནི། འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མི་
གཙང་བ་ལ་མུན་པས་བསྐྱིབ་པས་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་ལ་གཏི་མུག་
འབྱུང་ལ། དྲིང་བས་གཞོད་པས་ཁྲོ་བ་འབྱུང་སྲིད་ཀྱི། རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་
འདོད་ཆགས་འབྱུང་བའི་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྲད་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བས་བཀག་
པས་གཏི་མུག་དང་དྲིང་བས་ཁྲོ་བ་འབྱུང་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀླན་ཏུ་འདོད་ཆགས་འབྱུང་
མི་རིགས་ཏེ། མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མཚན་མོར་
མི་གཙང་བ་མནམ་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ། དེ་ལྟར་སྲད་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་ཡིན་མོད། འཇིག་རྟེན་ན་སྒྲོན་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྒྲིད་དུ། བཞིན་ལས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་
གཙང་ཞེས། སྲད་མེད་རྣམས་ནི་ཀླན་ལས་གཙང་ཞེས་གྲགས་པས་སོ་སྟམ་ན། མི་
རྣམས་མ་གཏོགས་མི་གཙང་བའི། སྒྲོད་ནི་སྤྲད་པར་འབྱུང་འགྱུར་ན། གང་ལ་མི་
གཙང་འབྱུང་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་སྤྲད་པར་ཅིས་མི་སེམས། །སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་
པའི་མི་རྣམས་མ་གཏོགས། ལུས་གང་ལས་བྱུང་བའི་མི་གཙང་བས་གོས་པའི་སྒྲོད་
རྣམས་ཀྱང་སྒྲོན་ཅན་དུ་བརྟེན་པར་འགྱུར་ན། སྲད་མེད་ཀྱིས་ལུས་གང་ལས་རྒྱུན་མི་
ཆད་པར་འབབ་པའི་མི་གཙང་བའི་ཡུང་པོ་འཐོན་པ་དེ་ལ་གཙང་ངོ་ཞེས་སེམས་གིང་
ཆགས་པ་དེ་ནི་མཁས་པ་དག་གིས་སྤྲད་པའི་གནས་སུ་ཅིས་མི་སེམས་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

གི་རྟོག་པས་བསྐྱད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱད་མེད་ཚེ་ལ་ཟངས་ཐོག་པ་མཐོང་བ་བཞིན་
 རོ། །མི་རྣམས་མ་གཏོགས་ཞེས་པའི་ཚོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཚུལ་མེན་གྱི་རྟོག་
 པས་བསྐྱད་པའི་སྒྲུབ་སྐྱོ་བས་བྱད་མེད་མི་གཙང་བ་ལ་དེར་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་པོ་ལས་གཞན་
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་འགྲེལ་ལོ། །ལྟ་བུ། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་གཙང་བ་ཡོད་
 དེ། སྒྲུབ་བྱ་རྣམས་གཙང་བར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། དངོས་པོ་གཙང་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི། །ཐ་མ་གང་དུ་དམིགས་གྱུར་བ། །དེ་ལ་གཙང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས། །སྒོ་ལྟ་མི་
 བི་སྒྲུ་ཞིག་སྒྲུ། །དངོས་པོ་གཙང་བ་མེ་རྟོག་དང་། སྤྱི་དང་གོས་དབང་རྒྱུ་ལ་སོགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་གང་དང་འབྲུད་ན་ཐ་མ་མེ་རྟོག་
 སོགས་གང་ཡང་མི་གཙང་བར་དམིགས་པར་འགྱུར་བས། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་དེ་ལ་
 གཙང་བ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒོ་དང་ལྟ་བུ་པ་སྒྲུ་ཞིག་གིས་སྒྲུ་སྟེ་མཛོན་སྒྲུ་མེ་གིས་མི་གཙང་
 བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཤའི་རྒྱ་རྒྱ་མཚོར་བྱིན་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་ལན་ཚའི་
 རོ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་རོ། །

དུག་པ་ལ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་དྲེག་པ་མཐོང་བས་ལུས་གཙང་བར་ཞེན་པ་དགག་པ་
 དང་། ལུས་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་ཆ་འབད་པས་སྒོངས་པ་མཐོང་བས་གཙང་བ་ཡོད་པ་
 དགག་པ་དང་། དང་སྒོང་དག་འབྱུང་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་བསྟེན་པ་
 མཐོང་བས་ལུས་སྤང་བྱ་མེན་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མི་གཙང་བར་
 འགྱུར་ན་དེའི་ཚེ་དྲེགས་པ་མི་སྒྲུབ། ལུས་ཀྱི་དྲེག་པ་མཐོང་བས་ཕྱིར་ལུས་ལ་གཙང་
 བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་བཤང་ཁང་ནང་འདུག་ཅིང་། །དེ་མེད་པར་ཁི་མི་གནས་
 པར་། །མི་གཙང་བ་ཡི་བྱིན་དེ་ལ། །ཚྭ་ངས་ལས་དྲེགས་པ་སྒྲུབ་པར་ཟད། །མངལ་
 བས་སྒྲུབ་ཞེན་པ་གང་ཞིག་མའི་མངལ་དུ་ཕོ་བ་དང་ཡོང་ག་གཉིས་ཀྱི་བར་བཤང་
 ཁང་འདྲ་བའི་ནང་ན་འདུག་ཅིང་བཤང་བའི་ཉིང་ཁྱས་གནས་པར་བྱས་པ་དེ་མེད་
 པར་ཁི་མི་གནས་པ་མི་གཙང་བའི་བྱིན་བྱ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཚྭ་ངས་པས་གནོད་དོ་སྙམ་དུ་
 དྲེགས་པ་སྒྲུབ་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བྱི་ཕོ་གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་ལ་ཆགས་པས་

བཤང་ཁང་དུ་བཅུག་པ་དེ་ལས་ཐར་ནས་སྒྲུབ་པས་གཙང་བར་སྦྱང་བས་དྲེག་དེ།
གཞན་གྱི་གོས་ཀྱིས་རེག་པ་ལ་བྱོད་ཀྱིས་གོས་ཐ་མལ་པ་འདིས་བདག་མི་གཙང་བར་
བྱས་སོ་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། བྱིས་པའི་སྤྱོད་པོ་མི་གཙང་བས་སྣོ་བ་བཀང་མི་གཙང་བའི་
གནས་སུ་སྒྲུབ་དགུ་ལམ་བཅུར་གནས་ཞིང་མི་གཙང་བའི་སྒྲོར་ལྷུང་བ་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་དང་གཙང་སྒྲུ་དང་གཞུགས་དང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་ནས་དྲེགས་པ་སྤྱོ་ལ་རང་བཞིན་
གཙང་བས་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། ལྷས་ལ་སོགས་པས་ལྷས་ལ་མི་གཙང་བ་སྦྱོང་བས་རེས་པར་ལྷས་ལ་
གཙང་བ་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་ལྷས་ཀྱི་ནི། རང་སྤྱུགས་གཙང་
བར་མི་འགྱུར་ན། བྱོད་ནི་ནང་ལ་འབད་བྱེད་པ། རྟེ་ལྟར་བྱི་རོལ་ལ་མ་ཡིན། །
རྒྱའི་བསང་གཏོར་དང་ལྷས་ལ་སོགས་པ་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་ལྷས་ཀྱི་ནི་ནང་སྤྱུག་
གཙང་བར་མི་འགྱུར་ན་བྱོད་ནི་ལྷས་ཀྱི་ནང་ལ་གཙང་བའི་བྱིར་འབད་པར་བྱེད་པ་
དེ་ལྟར་ལྷས་ལས་བྱུང་བའི་བྱི་རོལ་གྱི་མི་གཙང་བ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ་ནང་སྤྱུག་དེ་ལ་ཡང་
གཙང་བའི་བྱིར་འབད་པར་རིགས་སོ། རྟེའི་བྱིར་ནང་ནས་འཛག་པའི་མི་གཙང་
བས་སུན་ལྷུང་བའི་ལྷས་ལ་གཙང་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། རང་གི་མི་གཙང་བ་ལ་ལྷས་དང་
བསང་གཏོར་དང་སྤྱུག་པ་དང་། སྒྲན་དང་སྤྱུགས་ཀྱིས་གཙང་བར་བྱས་མེད་པའི་
བྱིར་རོ། རྟེའི་པར་ན། སྤྱོད་པའི་མཛའ་བཤེས་རྒྱལ་པོའི་བཤང་ཁང་གི་སྤྱོད་དུ་བསྒྲོས་
པས་དེས་ཁང་པ་དེར་རྒྱུད་རྒྱལ་དང་བདུག་སྒྲོས་དག་གིས་གཙང་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ། སྤྱོད་མེད་གཅིན་ཅན་ཡིན་ཡང་དྲང་སྤྱོད་དཀའ་ཐུབ་ཆེན་པོ་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་བསྟེན་པའི་བྱིར། སྤྱོད་མེད་དག་སྤྱང་བྱ་མ་ཡིན་སྙམ་ན། གལ་ཏེ་མཛོ་ཅན་
བཞིན་དེ་ལྟར། གཅིན་ཅན་ཀྱན་ལ་མཚུངས་མིན་ན། མཛོ་ཅན་རྩི་བཞིན་གཅིན་
ཅན་དེ། རྟེ་ལྟར་མི་ཀྱན་ཀྱིས་སྦྱོང་འགྱུར། གལ་ཏེ་མཛོ་ཅན་ཁྲག་དང་རྩ་མེར་
འཛག་པ་འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་མཛོ་ཅན་གྱི་ལྷས་རྩ་མེར་འཛག་པ། ཐུག་པས་
རུལ་བ་གཙང་སྤྱོད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོང་ལ། དྲང་སྤྱོད་དཀའ་ཐུབ་ཅན་རྣམས་

ཀྱང་སྤང་མེད་གཅིན་ཅན་ཀྱན་རང་དང་མཚུངས་པ་མིན་ན་སྤང་ཀྱང་རང་དང་འདྲ་
བ་གཅིན་ཅན་དུ་གཅིག་པས་མི་སྤྲོད་ཞིང་བསྟེན་པ་གཙང་བའི་རྒྱ་མཚན་མཐོང་བས་
མ་ཡིན་པས། མཛེ་ཅན་བཞིན་སྤྱོད་མིན་དུ་གཅིན་ཅན་དུ་ཁྱར་ན་དེ་ལྟར་མི་རྣམས་
ཀྱན་སྤོང་བར་འགྱུར་ན་གཅིན་ཅན་དུ་སྤྱོད་མོང་པ་ཡིན་ན་གང་གིས་གང་ཞིག་སྤོང་
བར་བྱེད། དཔེར་ན་ལྷ་བ་མེད་པའི་མི་ལྷ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ན་དེ་ལ་གཟུགས་
རན་པར་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ། གལ་ཏེ་སྤང་མེད་གྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་ཡིན་ཡང་དྲི་ལ་སོགས་པས་མཛེས་
བར་བྱས་པས་མི་གཙང་བ་སེལ་རུས་སོ་སྟུམ་ན། ཡན་ལག་ཉམས་པ་འགའ་ཞིག་ནི།
སྣ་ཡི་ཚབ་མས་དགའ་གྱུར་ལྟར། །མི་གཙང་ཕྱིར་འཆོས་མེ་རྟོག་ལ། །སོགས་པ་འདོད་
ཆགས་དེ་བཞིན་འདོད། །ཡན་ལག་ཉམས་པ་སྣ་སྟུམ་འགའ་ཞིག་གི་བཙོས་མའི་
སྣའི་ཚབ་མས་ཡིད་དགའ་བར་འགྱུར་ཞིང་རྣམས་པ་ལྟར་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་མི་
གཙང་བ་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཐབས་མེ་རྟོག་དང་དྲི་དང་བྱུག་པ་དང་གོས་དང་རྒྱན་ལ་
སོགས་པ་ལུས་ལ་འདོད་ཆགས་ཤིང་དེའི་སྒོ་ནས་ལུས་གཙང་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་
འཛིན་པས་ཀྱང་ལུས་གཙང་བར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱི་ལའི་སྣ་ལ་མར་བསྟུས་པས་
ཁ་ཟས་སྒྱ་མའི་ཆར་སྤྱ་ཡང་སྟུམ་བག་དང་ལྷན་པར་སེམས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་ངེས་པར་ཆགས་རིགས་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ་སྟུམ་ན།
གང་དུ་འདོད་ཆགས་བྱལ་སྟེ་བ། །དེ་གཙང་ཞེས་བྱར་མི་རིགས་ལ། །ངེས་པར་འདོད་
ཆགས་རྒྱར་གྱུར་པའི། །དངོས་དེ་གང་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། །མཐར་ལུས་གང་དུ་
འཕགས་པ་དག་བཙོས་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བས་སྟེ་བ་དེ་ལ། །དེ་ལ་དྲི་
ལ་སོགས་པས་གཙང་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་མི་རིགས་ཏེ། །ངེས་པར་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་
རྒྱ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་གང་ནའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཆགས་བྱལ་གྱུན་ལ་དྲི་སོགས་
གང་གིས་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དཔེར་ན་ཆོང་པ་འགའ་ཞིག་རང་གི་སྤྱོད་མེས་ཤེས་པས། ཆགས་པ་དྲག་པོ་སྟེ་ལ།

ཤེས་ནས་ཆགས་པ་དང་བུལ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་པ། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་
 དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྤྱིད་དམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན་སྟུང་ན། མདོར་ན་མི་རྟག་མི་གཙང་
 དང་། སྟུག་བསྐལ་པ་དང་བདག་མེད་ཅེས། །བྱ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །གཅིག་
 ཉིད་ལ་ནི་སྤྱིད་པར་འགྱུར། །གང་དངོས་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲན་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་
 པར་འཛིག་པར་སྟེ་ལ་གནས་པར་མི་སྟེ་སྟེ་སྟེ་ན་འཛིག་རྒྱ་གཞན་དགོས་པར་འགྱུར་
 བས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་གྲུབ་བདེ་ཇུས་གཅིག་པའི་ལུས་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ་སྒྲན་
 ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་མི་གཙང་བ་སྟེ་སྟེ་བ་བསྟེན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། །གང་མི་གཙང་བ་དེ་ནི་སྟུག་བསྐལ་དེ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །གང་
 སྟུག་བསྐལ་པ་དེ་བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་རང་དབང་བ་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
 དེ་ལྷ་ར་མདོར་བསྟུན་དངོས་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བཞི་ཆར་སྤྱིད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ཡིན་དུ་ཟློན་གྲུང་གིས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་པར་གྱུར་པ་རྣམས་
 གྱིས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་མི་གཙང་ལ་དེ་ལས་ལྡོག་པར་མཐོང་བས། དེའི་ཕྱིར་
 ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་
 ལ་ཐོས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་བྱས་ནས་དེའི་དོན་བསམ་བྱུང་གིས་ཤེས་རབ་གྱིས་དོན་.....
 སྟེའི་སྟོན་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་ནམ་ཞིག་བསྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་
 མདོར་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དབེར་ན་སྟེས་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཤ་བཟོ་
 རྒྱུ་མའི་གཟུགས་གྱིས་གནས་པ་ལ་དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པས་འཛིགས་པ་བཞིན་
 བ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་མི་གཙང་བ་བསམ་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་གཙང་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་རྟུ་བྱེད་པ་གསུམ་པའི་
 རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

བཞི་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་བཟུང་མི་འོས་
 པར་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་བདག་འཛིན་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་ཆུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་

ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། མཚན་བསྟན་པ་འོ། །འདིར་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། ཟག་
བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྡེའི་རྒྱན་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བར་
བབྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གདགས་གཞིར་གྱུར་
པའི་སྤང་པོ་ལྡེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྟེ། དབུ་མ་
རང་རྒྱུད་པའི་བཞེད་པར། བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་ཡང་སྤང་པོ་ལྡེ་ལ་འཛིན་སྟངས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས། རྒྱན་ལ་གང་ཟག་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་འཛིན་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་
གསུངས་པ་བཞིན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྡེའི་རྒྱན་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་འདིར་འོང་། འདི་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའོ་སྟེ། རྣམ་པ་བདག་དང་
བདག་གི་བར་དམིགས་ལ། དེའི་གདགས་གཞི་སྤང་པོ་ལྡེའི་ཆོགས་པ་ལ་དམིགས་
ནས་དེ་དང་དེར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དབུ་མ་
ཐལ་འགྱུར་བས། དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། དང་པོ་སྤང་པོ་
ལྡེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཙམ་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་
པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སྤང་པོ་ལྡེ་པོ་ཆོས་
ཀྱི་འཛིན་པའི་ཡུལ་དང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་
བཞེད་པས། གང་ལྟར་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་ནི་ཐ་སྟངས་ཙམ་དུ་ཡང་མེད་ལ་བདག་
ཏུ་འཛིན་པ་འདི་ཐ་སྟངས་ཙམ་དུ་ཡོད་པས་དེའི་བབྱུང་བ་ལྟར་ཡུལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་
པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དངོས་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་
བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེའི་རྩ་བ་ཡང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་
རང་རྒྱུད་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་བཞེད་ལ་དེ་སྤང་བ་ན་སྦྱུ་མ་བྱེད་
པ་བསད་ན་སྦྱུ་མའི་སྤང་བ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷོག་པ་བཞིན་འཕགས་པ་དག་
བཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་སྤངས་པས་འཁོར་བའི་
འབྱུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་ལྷོག་པར་འགྱུར་བས་བདག་མེད་ལྟ་བུས་གྲོ་ལ་

འགྱུར་གྱིས། བསྐྱོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་ལ།
 གཞན་ཡང་འཁོར་རྩ་བ་དེན་འཛིན་ལ་བཞེད་དེ་བདེན་པར་འཛིན་པ་མེད་ན་བདག་
 ཏུ་ཡང་འཛིན་མི་ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་སྒྲི་དང་།
 བདག་འཛིན་བྱེ་བྲག་པར་བཞེད་ནས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་པ་མ་རྟོགས་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་ངེས་ཏེ། སྒྲི་བྱུང་མ་རྟོགས་པར་
 དགོས་བྱུང་མི་ངེས་པས་དེས་ན་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་ལ། དེས་ན་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 དགོས་མི་དགོས་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན་ལམ་གྱི་གོགས་
 ཟིན་ཅི་ཡོག་གི་རྟོག་པ་བཞི་སྤང་བའི་ཐབས་ཀྱིས་སྒྲིས་སུ་འབྲིང་གི་ལམ་དངོས་དང་
 སྤྱགས་ལ་རྣམ་མཁུན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འཕང་པས་ལེའུ་ལྷ་
 པ་ནས་སྒྲིས་སུ་ཆེན་པོའི་ལམ་བསྟན་པར་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་ཀྱང་བཞེད་པས། དེ་ལྟར་
 བ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་དེ་སྤང་ནས་ཐར་བ་ཐོབ་པར་ཡང་བཞེད་དགོས་
 ཏེ། ཟིན་ཅི་ཡོག་གི་རྟོག་པ་བཞི་སྤང་བ་སྒྲིས་སུ་འབྲིང་གི་ལམ་གཙོ་བོ་ཡིན་དགོས་
 ཏེ། ཐལ་བས་ལམ་གྱིས་དབྱེ་བ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་ལམ་གཙོ་བོ་ཡིན་ན་དེའི་འབྲས་
 སུ་ཐར་པ་ལས་འོས་མེད་ལ། ཐར་པའི་གོ་འཕང་ལམ་དེ་དག་གིས་མི་ཐོབ་ན་སྒྲིས་
 སུ་འབྲིང་གི་ལམ་དུ་བཞག་པ་དོན་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཁོར་
 བའི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཞེས་མི་འགོག་གི་ དེའི་བཟུང་བ་
 ལྟར་ཡུལ་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱུང་ནས་ཡུལ་དེ་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ངེས་
 པས། དེས་པ་དེས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ལྷོག་པ་ཡིན་པས།
 དང་པོ་ལ་གཉིས། ང་རྒྱལ་གྱི་ཞེན་ཡུལ་འགགས་པའི་རྒྱལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་།
 རྒྱས་པར་བཤད་པོ། །ལམ་གྱི་གོགས་རྒྱ་བདག་ལྟ་དང་འབྲས་སུ་ང་རྒྱལ་དང་དྲེགས་
 པ་འགོག་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་བདག་གི་བ་ལ་དབང་ལྷན་པས་
 བདག་ལྟ་ཤས་ཆེས་པས་དེའི་མཚན་ཏེ་ཤེས་པ་ནི། བདག་གམ་བདག་གི་སྒྲུམ་

དྲིགས་པ། མྱིད་པར་དམ་པ་སྤྱལ་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །
 ལུས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཉིད་ལ་བསྟོད་པའི་བྱད་པར་ཡོངས་
 སུ་རྟོགས་པ་ལ། ང་ནི་མངའ་བདག་གོ་ཞེས་བདག་གམ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལུས་
 འདི་དག་ནི་བདག་གི་འོ་སྣ་མ་དུ་དྲིགས་པ་ནི་དམ་པའི་སྒྲུ་བོ་ལ་མི་འདུད་པ་ཡིན་ལ་
 ང་རྒྱལ་ནི་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ་རང་གི་ཕུན་ཚོགས་ལ་
 དྲིགས་པའི་སྟེད་པ་ནི་ལས་དང་ཉོན་ཡོངས་པ་ལ་རག་ལས་བསྐྱེད་བདང་འཆི་བ་བརྒྱད་
 པས་འགོ་བ་ལྟར་ལའོར་བ་སྟེ། གནས་ལུགས་ལ་རྩལ་བཞིན་སེམས་པའི་དམ་པ་སྤྱལ་
 ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཕྱིར་སྒྲུ་བོ་འགའ་ཞིག་ལ་ལུས་འགའ་
 ཞིག་སྒྲུ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་དབང་བྱར་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིགས་ན་ཡང་། སོ་སའི་
 སྒྲུ་བོའི་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོད་ལ་སོགས་པའི་ལུས་རྣམས་ཐ་མས་ལས་དབང་
 གི་རིམ་གྱིས་སྤྱད་བྱར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ནགས་ཆལ་དང་ཁང་མིག་
 ཐུན་མོང་དང་། རྒྱུ་གར་མཐན་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབང་ལྷུག་གིས་དྲིགས་པ་དགག་པ་དང་། རིགས་ཀྱིས་དྲིགས་
 པ་དགག་པ་དང་། རྟིག་པ་སྟོང་པའི་ཐབས་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། རྒྱ་
 མཚན་ལྷས་རྒྱགས་པ་སྤང་བ་དང་། རྒྱལ་བོས་ང་རྒྱལ་བུ་མི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་
 དང་ཆོས་མིན་པ་བསམས་པ་དང་། རྒྱལ་བོས་སྒྲུ་བ་བསྐྱེད་རིགས་པ་དང་། རྒྱལ་
 མྱིད་ལ་ཆགས་པ་དག་བོ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། བཅོམ་ལ་རྒྱལ་བོའི་མིང་
 བཅགས་པས་དྲིགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། བོར་གཏོང་བདང་སྤྱད་པ་ལ་དབང་ཡོད་
 པས་དྲིགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། འདོད་རྒྱུར་ལུས་ལ་ཡོངས་སྤྱད་པས་དྲིགས་པ་མི་
 རིགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་བསྐྱུང་བ་པོ་ཡིན་པས་དྲིགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་།
 སྒྲུ་དགུ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཅན་ཡིན་པས་དྲིགས་པ་མི་རིགས་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་རྩྭ་མ་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བོ་ལ་དབང་དུ་བྱར་ཡོད་པས་
 དྲིགས་པར་རིགས་སོ་ཞེན། ཆོགས་བཅོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྲུག་ཆོས་སྤྲུག་གུར་པ། །ཁྱོད་ཀྱི་དྲིགས་

པ་ཅི་ཞིག་ཡིན། གང་ངམ་དེ་རུ་བྱ་བ་ནི། རབ་བྱེད་བྱས་ལ་རག་ལས་འགྱུར། །
 རྩོན་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་མ་བཟོ་བ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་རུབ་པའི་འོག་ཏུ་
 ཞིང་སོ་སོར་བསྐྱོས་པ་ལས་འགའ་ཞིག་གི་ཞིང་འབྲས་ཁུ་ངན་པས་བཟང་པོ་རྣམས་
 ལ་རྒྱ་བ་བྱེད་པ་ན་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རང་གི་འབྲས་སུའི་དུག་ཆས་སྲ་རྩན་བྱིན་
 བས་བསྐྱེད་པ་པོར་བསྐྱོས་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱན་ལ་མིང་རྒྱལ་པོར་བཟགས་པ་ཡིན་
 པས། རྩོད་ཀྱིས་དེགས་པ་བྱ་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་པོ་མང་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་
 བྱན་འབྲས་སུའི་དུག་ཆས་སྤྲུབས་པའི་བྱན་དུ་སྐྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་བ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ང་དབང་ཞེས་དེགས་པ་མི་རིགས་ཏེ། གང་ངམ་སྤྱི་ལས་གང་བྱ་བ་དེ་བྱེད་པ་
 པོ་དེ་རུ་འགྱུར་བར་བྱ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་བྱས་
 ཤིང་བསྐྱོས་པ་ལ་རག་ལས་ནས་དེར་འགྱུར་དགོས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོས་
 བྱན་ལ་ལས་བྱེད་པ་པོར་བསྐྱོས་པ་ལ་འང་རྒྱལ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། གཉིས་
 པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ནི་ནོར་གཏོང་བ་དང་སྤྱད་པ་ལ་དབང་བས་དེགས་པར་རིགས་
 སོ་ཞེ་ན། རི་ལྟར་གསོ་བྱ་འཐོབ་ཐོབ་པ། རྩི་པོ་གཏོང་པོར་སེམས་དེ་བཞིན། རྩི་
 པོ་སྤྱིན་བྱ་བྱིན་བྱས་ནས། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཏོང་བ་པོ་སྤྲུམ་རྩོམ། །
 རི་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་གསོ་བྱའི་ཚོགས་བྱན་ལས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་སྤྱིན་བྱ་པོ་ཕོག་གམ་
 རྒྱ་ཕོག་སོགས་ཐོབ་ནས་བདག་ཉིད་ལ་དམན་པའི་སེམས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་མཐོ་
 བའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྩི་པོ་ནི་གཏོང་བ་པོའི་སྤྲུམ་དུ་སེམས་པ་དེ་བཞིན། རྒྱལ་པོ་
 ཡང་གསོ་བྱའི་ཚོགས་ལ་སྲ་རྩན་བྱིན་ནས་བདག་ནི་གཏོང་བ་པོའི་སྤྲུམ་དུ་རྩོམ་སེམས་
 པ་ཡིན་ནོ། རེས་ན་གཉིས་ཀ་སྤྱིན་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་པོ་ཁོ་ན་དེགས་པ་མི་
 འོས་སོ། རབ་བྱེད་ཀྱི་ཁོ་ལ་སྲ་རྩན་བྱིན་པས་གཏོང་བ་པོར་དེགས་པ་བཞིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཡུལ་རྣམས་ལ་རང་དབང་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་པས་དེགས་པར་རིགས་
 སོ་ཞེ་ན། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གནས། རྩོད་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད། །
 གཞན་ཀྱིས་ལས་ཀྱིས་འཚོ་ཞུང་ལ། རབ་བྱེད་པ་གང་གིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། རབ་བྱེད་

མེད་དང་ཆང་དང་རྒྱན་པོ་འགྲེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་གིན་ཏུ་
 ཆགས་པ་ནི་གཞན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་སུ་བཤད་ན།
 དེས་དབང་ལྷག་འདི་ནི་རྒྱད་པ་དུ་མའི་རྒྱ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ལ་མཛོན་པར་མཐོང་བའི་
 གནས་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་བདེ་བ་ལུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱར་དཔེ་བའི་
 ཕྱིར་། དེ་བདེ་བ་ལུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱར་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱོད་པོའི་ཆོགས་མང་པོ་བསྐྱེད་པའི་
 ལས་ཀྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་པར་ཆད་མེད་པར་ཁྱོད་པའི་གཞན་གྱིས་ལས་ཀྱིས་འཆོད་གོས་
 པ་ཁྱོད་ལ་དགའ་བའི་རྒྱ་གང་གིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱད་པ་དུ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྒྱན་པོ་ཆད་པས་གཅོད་པའི་ལས་སུ་བསྐྱོད་པ་ལ་དགའ་བར་མི་
 རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ། རྒྱལ་པོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བསྐྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་རྒྱགས་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་སྤྱང་པོ་དང་། །བསྐྱེད་བྱར་ས་བདག་སྤྱང་འཁྱུར་ན། །ཅི་སྟེ་གཅིག་
 གི་དྲེགས་ཡོད་ཅིང་། །ཅི་སྟེ་གཞན་གྱི་དྲེགས་བྲལ་མིན། །རྒྱལ་པོ་བདག་ནི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་བསྐྱེད་པ་བདག་ལ་རག་ལས་སོ་སྟུམ་ནས་དྲེགས་པ་སྤྱོད་པར་འཁྱུར་ན།
 བདག་བསྐྱེད་པ་འཛིག་རྟེན་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཅི་སྟེ་སྤྱང་པ་པོ་ལ་ལྟོས་
 ཏེ་དྲེགས་པ་ཡོད་ན། རྒྱ་མཚན་ཅི་སྟེ་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་ལ་ལྟོས་པས་དྲེགས་
 པ་དང་བྲལ་བ་དང་རྒྱལ་པོ་མེད་པར་འཁྱུར་རིགས་ཏེ་སྤྱང་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་དང་། སེལྟེ་འི་
 བགས་དང་། བགས་ཀྱི་སེལྟེ་བཞིན་ནོ། །ལྟ་པ། རྒྱལ་པོ་ནི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཅན་རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་འབྲུང་པ་ཅན་
 ཡིན་པས་དྲེགས་རིགས་སོ་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱན་ནང་ནས་རང་ལས་ལ། །དགའ་བས་
 འཆོ་རྣམས་རྟེན་པ་དགའ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་མི་དགའ་འཁྱུར། །དེས་ན་ཁྱོད་ལ་འགྲོ་
 བཟང་དགོན། །དེང་སང་སྟིགས་མ་ལྟ་བུ་བདེ་བས་རིགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་
 རང་རང་གི་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་འཆོ་བ་རྟེན་པར་དགའ་སྟེ་ལལ་ཆེར་མི་བརྟན་པར་

སྒྲུང་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དུག་ཆ་འཕྲོག་པ་པོ་ཡིན་
ན་མི་དགེ་བ་ཕྲིན་པའི་ལས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པར་ཕལ་ཆེ་བས།
ཁྱོད་ལ་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་མཛོལ་མཐོ་ཐོབ་པར་དགོན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ཕྲིན་
པ་ཁོ་ནས་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་བདེ་འགྲོ་མི་སྲིད་ན། སྒྲེ་འགྲོ་མཐའ་དག་གི་ཕྲིན་པས་
སྒྲོས་ཅི་དགོས། དཔེར་ན་མངོ་ཅན་སྒྲུབ་མི་བརྟེན་པར་འོ་མ་དང་ཉ་ག་བླ་འདྲི་བ་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། རྒྱལ་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མགོན་དང་རང་དབང་པ་ཡིན་པས་ང་རྒྱལ་
 རིགས་སོ་ཞེན། གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་ཏེ་བྱེད་པ་གང་། །དེ་ནི་ས་སྟེང་ལྷན་ཞེས་བྱ། །
 ཁྱོད་དང་མཚུངས་པའི་གཞན་དབང་གཞན། །འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་
 ཞིག་པ་རོལ་པོས་བསྐྱལ་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱེད་པའམ་རྟོག་པར་འགྱུར་གྱི་རང་དབང་
 གིས་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ལྷན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ན་རྒྱལ་པོ་ཇི་ལྟར་
 གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་དབང་ཅན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
 ལྷོན་པོ་སོགས་གོགས་དུ་མས་བསྐྱལ་ཏེ་བྱེད་པ་བྱས་པ་པལ་ཆེར་གཞན་ལ་རག་ལས་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན་བྱ་མ་རྟའི་མིག་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱིར། དཔེར་ན་ཁྱི་དང་སྟེའུ་བཟུང་
 བ་དང་བཏང་བ་ལ་གཞན་གྱི་བསྟོ་བ་ཉན་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་ལ། རྒྱལ་པོས་
 གཞན་ལ་འཆོབ་པའི་ལས་ཆོས་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།
 དང་སྟོང་གིས་བཤད་པ་ཀུན་ཚད་མར་མི་བྱེད་པ་དང་། དག་པོ་ལ་འཆོབ་ཆོས་མིན་
 པ་དང་། གཡལ་རྩེར་གྱི་བ་བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་མིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཛིག་
 རྟེན་བསྐྱང་བ་རྒྱལ་པོ་ལ་རག་ལས་པས་ང་རྒྱལ་བྱ་མི་རིགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་
 སྟིག་ཏེ་ཅན་ཆར་གཅོད་པ་ཆོས་སྐྱེམ་རུང་བ་དང་། རྒྱལ་པོས་མ་རུང་བ་ཆར་གཅོད་
 པ་སྟིག་པར་མི་འགྱུར་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་
 གཞོད་པ་སྐྱང་བ་རྒྱལ་པོ་ལ་རག་ལས་པས་ང་རྒྱལ་རིགས་སོ་ཞེན། བསྐྱང་བ་ང་ལ་
 རག་ལས་ཞེས། །འཛིག་རྟེན་ལས་ནི་གྲ་ལེན་ཞིང་། །རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྟིག་བྱེད་

ན། །དེ་མཚུངས་བརྟེ་མེད་སུ་ཞིག་ཡོད། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡུལ་འཁོར་བ་སྤྱད་
བར་ལ་རག་ལས་སོ་སྟོན་དུ་འཇིག་རྟེན་ལས་སྤྱུ་ལེན་ན། དམ་པའི་ཚུལ་ལུགས་ལ་
ཞུགས་ནས་སྤྱོ་བོ་ཐོངས་པ་སོ་སོར་བསྤྱད་བ་ལྟར་ལེན་དགོས་ཏེ། །ཁས་སྤྱང་རྩེས་སུ་
སྤྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་མི་བྱེད་དེ། །སྤྱུ་རྩེ་མི་སྤྱེར་བ་དང་མི་རྩུས་པ་དང་།
སྤིག་ཏེ་ཅན་ལ་བསང་བ་དང་བཅིང་བ་དང་བརྟེག་པ་དང་། །བསྤིགས་པ་དང་བསྤྱད་
པ་དང་། །སྟོག་འཕྲོག་པའི་བར་ཏུ་བྱེད་པའི་ཁྱེལ་མེད་པ་འདིས་བསྤྱད་བའི་འབྲས་
སུ་འཇིག་རྟེན་ལས་སྤྱུ་ལེན་ཞིང་། །དེའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤིག་པ་བྱེད་པ་དེ་
དང་མཚུངས་པའི་སྤྱིང་བརྟེ་བ་མེད་པ་སུ་ཞིག་ཡོད། །དཔེར་ན། །གན་པ་རུས་པ་བརྟེད་
བའི་ཟེགས་མ་མིག་ཏུ་སོང་བ་སྤྱན་པ་ལ་བསྟན་པ་བྱས་ཏུ་མི་འབྱེན་ལ་མིག་འབྲུག་
པ་ཞི་བའི་སྤྱན་བྱེན་ཞིང་ཡང་ཡང་སྤྱུ་ལེན་པ་ལ་སྤྱན་པ་གཞན་དུ་སོང་བ་ལ་སྤྱན་པའི་
རུས་བྱས་ཏུ་ལྟར་བས་ཞི་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། །དེ་ལྟར་འདྲ་བུལ་བོས་སྤིག་ཏེ་ཅན་ལ་བརྟེ་བ་མི་བྱ་སྟེ་དེ་དག་ཆར་མི་
གཙོད་ན་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་བསྤྱད་
བའི་ཕྱིར་སྤིག་ཏེ་ཅན་ཆར་གཙོད་པ་རིགས་སོ་ཞེན། །སྤྱོ་བོ་སྤིག་ཏེ་བྱེད་རྣམས་ལ། །
གལ་ཏེ་བརྟེ་བ་བྱ་མིན་ན། །བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་ནི། །ཐམས་ཅད་བསྤྱད་བྱར་མི་
འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་དག་པ་བྱེད་པའི་སྤྱོ་བོ་དེ་དག་བརྟེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན་དེའི་
ཕྱིར། །བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་ཐམས་ཅད་བསྤྱད་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་བྱིས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀླན་གཞོན་གྱི་བྱིས་པ་མ་ཡིན་ལ། །འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དམ་པའི་
སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། །སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་མ་
སྤྱོས་པ་སྤྱོ་མི་དག་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་བྱིས་
པ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །

བརྟེ་བ་ཅན་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ན། །སྤིག་ཅན་ཆར་གཙོད་ཅིང་མི་བསྤྱད་
བར་སྤྱུ་ལེན་པ་ནི། །དཔེར་ན། །འཇིག་རྟེན་ན་ཆོམ་རྒྱུན་པར་མ་གྲགས་པའི་ཆོམ་རྒྱུན་

ཆེན་པོ་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་ལ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ། སྐྱེད་གྲུ་བསྐྱེད་བར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཚར་གཙོད་པ་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྲིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 དམ་པ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། བདག་ཉིད་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་ཡི། །
 རྒྱ་ནི་གང་དུ་ཡོད་མིན་འགྱུར། །ལུང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས། །བསོད་ནམས་
 མིན་པའང་འཛིགས་ཡོད་མིན། །བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པས་བདག་ཉིད་དགའ་
 བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་གང་ན་ཡོད་མིན་ཏེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉ་དང་ཕག་གསོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྤྲིག་པའི་ལས་ལ་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དུད་འགྲོ་གསོད་
 པ་འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་རིགས་བརྒྱད་ལས་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་འདི་ནི་སྐྱེད་གྲུའི་བདག་
 པོས་འཆོ་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱུལ་པ་པོའི་ཞེས་ལུང་དང་རིག་པ་ལྟར་སྤྲད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་སྤྲིག་པའི་ལས་ལ་འཛིགས་པ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ཡང་དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་ཆད་པས་ལུགས་བཞིན་བྱེད་
 པ་པོ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་འདོན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཅན་
 རོ་ཞེས་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་། དཔེ་ཉེ་བར་འཇལ་བ་དང་མངོན་སུམ་དག་
 གིས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ། དེ་ཡོད་པས་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་སྤྲིག་པ་ཡོད་དེ།
 དཔེར་ན། ཟས་སྒྲ་མ་མ་ཞུ་བ་ཞུ་བར་བསམ་ནས་བྱི་མ་མང་དུ་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་གསུམ། མ་རུང་བ་ཚར་བཅད་ནས་འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་ཆོས་ཡིན་པ་དགག་
 པ་དང་། སློ་ལུན་ཆོགས་དང་ལུན་པས་རྒྱལ་པོ་སྤྱེད་པས་འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་ཆོས་
 མིན་པའི་དཔེ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ཆོས་མིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནོ། །དང་པོ། རྒྱལ་པོས་འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཆོས་
 ཡིན་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོས་གཞན་མི་དགོས་སོ་ཞེན། ཡང་དག་སྤྱང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། །
 གལ་ཏེ་ས་བདག་ཆོས་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་བཟོ་མཁན་རྣམས་ལ་ཡང་། ཅི་སྤྲོ་ཆོས་
 སུ་འགྱུར་མ་ཡིན། ཇི་ལྟར་སྤྲོ་བ་ཇི་ལྟར་བཞིན་ཡང་དག་པར་འཛིག་རྟེན་པ་སྤྱང་
 བར་བྱེད་པ་པོ་རྒྱལ་པོ་ཅེས་བྱ་བ་དུག་ཆས་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཆོས་སུ་

མི་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་ན་གིང་མཁན་མགར་བ་སོགས་ལས་ཉོན་མོངས་པས་འཚོ་བའི་
བཞོམ་ཁན་རྣམས་ལ་ཅི་སྟེ། དག་བའི་ཚོས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཡུལ་ཁམས་དང་མི་བསྐྱུང་བའི་སྒོ་བ་དང་མཚོན་བརྒྱུད་བར་བྱེད་
པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། འདི་ན་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་རག་ལས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
རྒྱལ་པོ་སྤྲད་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འཇིག་རྟེན་ས་བདག་རག་ལས་པའི། །ས་བདག་
དེ་ནི་སྤྲད་དེ་དཔེར། །དམ་པས་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་མ། །སྤྲིད་པ་ཡི་ནི་སྤྲེད་པ་བཞིན། །
དེ་ཡང་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་
ཅད་ས་བདག་ལ་རག་ལས་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྤྲད་བྱར་དན་པར་བརྩེ་སྟེ་དཔེར་ན།
སྤྲེད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སྟེ་བ་ཐོབ་ལ་སྤྲེད་པ་དང་བྲལ་བ་མ་སྟེ་བ་ལ་མཐོང་བས་
སྤྲིད་པའི་སྤྲེད་པ་འཁོར་བར་འགོ་བའི་སྤྲེད་པར་བྱེད་པ་པོའི་མ་ཡིན་མོད། དམ་པ་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པ་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་
ཏེ། རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་སྤྲོད་པའི་ཡར་འགྱུར་མོད། སྤྲིད་པའི་སྤྲེད་པ་འཇིག་རྟེན་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་མ་ལྟ་བུར་སྤྲད་བྱ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་སྐྱབ་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དཔེར་ན། འབྲོག་དགོན་པའི་ཚོང་པ་རྒྱས་ལ་རྟ་ཅང་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་
སྤྲད་པར་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ། རྒྱལ་པོ་བརྩེ་བ་དང་ལྟན་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་པར་སྤྲོད་པས་ཚས་
སུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། ལྟན་མིན་རྒྱལ་སྤྲིད་མི་འཐོབ་ལ། །ལྟན་ལ་བརྩེ་བ་ཡོད་མིན་ན། །
སྤྲེད་པོ་ཡིན་ཡང་མི་ཡི་བདག །བརྩེ་བ་མེད་ལ་ཚོས་མི་གནས། རྒྱལ་སྤྲིད་སྤྲོད་པ་
རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་འགྱུར་པ། དབང་ཕྱག་ལ་ཆགས་
པས་རང་དང་གཞན་གྱི་སྟེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ལམ་བོར་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་
བ་ལ་གཡངས་པ། ཡིད་གཏད་པ་མེད་པ། རྒྱལ་ཁྱིམས་ལས་བསྐྱོག་པ་འདི། ལྟན་
པོ་ཁོ་ནས་རྒྱལ་སྤྲིད་འཐོབ་ལ། ལྟན་པོར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྩེ་བ་མི་གནས་ཏེ་

ང་རྒྱལ་ཆེས་ལྷག་པའི་ཕྱིར་མིའི་བདག་པོ་བརྟེ་བ་མེད་པ་ལ་ནི་དགོ་ཆོས་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ་འཆོ་བ་ལལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་པས་བསམ་བཞིན་དུ་
རྒྱལ་སྤྱི་བཟུང་བ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དྲག་པོའི་བྱེན་གྱིས་ཆད་
པས་ཕོག་པའི་མི་གསེར་འཇལ་དུ་མ་རྩས་པ་ལ་ཁྲོས་པས། དེའི་གྲོགས་བཤེས་ཚན་
ཞིག་ཡོད་པས་གསེར་འཇལ་དུ་བརྩྭ་པས་རྒྱལ་པོ་མགྲུ་ནས་སློན་པོར་བཞག་པས་
དེས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་མཉེས་པའི་ཕྱིར་མཚོན་གྱིས་བསད་མི་རྩས་པ་ཐམས་ཅད་མེར་
བསྐྱེགས་ཤིང་སློག་ཆགས་འབྱམ་ཕྱག་མང་པོ་བསད་པས་རྒྱལ་པོ་དེས་ཀྱང་དེ་ལ་ཡི་
རང་བ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཆང་བས། སྤང་བ་པོ་ཡིན་ཀྱང་
ཆོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དང་སྔོང་གིས་བཤད་པ་ཀུན་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་བྱས་པས་འཛིག་རྟེན་པ་བདེ་བའི་རེས་པ་
མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ། དང་སྔོང་གིས་བྱས་པའི་རྒྱལ་རིགས་ཀྱིས་ལྷགས་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་འཆོ་བ་བྱས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ་ཞེན། དང་སྔོང་
རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ཀུན། མཁས་པས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ། །
དམན་འབྲིང་ཁྱད་འཕགས་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །དང་སྔོང་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནས་བྱང་
བ་ཀུན། མཁས་པ་སློ་གྲོས་དང་ལྷན་པས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་
ཕྱིར་ན། བསྟན་བཅོས་ལས་འཆོ་བ་ཆོས་སུ་བཤད་པ་ནི་དམན་པ་དང་། གང་ཞིག་
འཇུར་རམ་མི་འཇུར་སྟམ་ཞིང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་འབྲིང་པོ། གང་འཆོ་བ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་
པ་ཁོ་ན་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཕྱིར་དང་
སྔོང་ཕྱི་རོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ནི་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་
འདོད་པས་སྦྱར་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷར་ན་གནས་འཛིག་གཏོལ་བ་མོ་
དབང་མོ་ཐེང་བ་ཅན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྲད་གསུམ་སོ་ཞེས་
ཐོས་སོ། །རྗེ་མད་དག་ནི་འཇུག་ཀྱང་བེའུ་འཕྲོག་པས་ཁྲོས་ནས་ཀྱི་ཏ་བེའུ་འཇུག་དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་ལག་པ་སྟོང་བརྒྱད་བར་བྱས་ཏེ། རྣམ་ཞིང་བཟོད་དང་ལྷན་པ་ཡང་གཤིས་
 རན་ལའོན་དང་བཅས་པ་བརྟན་པ་བྲལ་བ་དང་། མ་མ་ཏ་མ་སང་ད་ནས་ལན་ཉི་ཤུ་
 ཅུ་གཅིག་གི་བར་དུ་རྒྱལ་རིགས་དག་ཁ་དག་པར་བྱས་པས། རྒྱང་སྤོང་གཅིག་གིས་
 བྱས་པ་ཀུན་གྱིས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རྒྱང་སྤོང་གཅིག་གིས་བྱས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ལས་བཞོད་བྱ་མིན་པ་ལ་བཞོད་པར་འདོད་པ་ཀུན་གྱིས་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ། རྒྱལ་པོ་སྤྲ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་བྱས་
 བས། འཛིག་རྟེན་ལེགས་པར་བསྐྱུང་བས་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྤར་
 ཀྱི་ས་བདག་དག་རྣམས་ཀྱིས། འཛིག་རྟེན་སྤྱུ་ལྷར་བསྐྱུངས་པ་དེ། རྩོད་དུས་ཆོས་
 ལ་བརྟེན་རྣམས་ཀྱིས། །དེང་སང་རི་དྲགས་དགོན་པར་བྱས། །སྤར་རབས་ཀྱིས་དུས་
 བ་བྱོན་པའི་ས་བདག་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་པ་ལ་སོགས་པས་དགེ་བ་སྟེ་རིགས་པ་དང་
 མི་རིགས་པར་དབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ལས་ལ་གནས་ཤིང་། ལུག་ཅིག་
 པ་སྟུག་པ་ལྷར་འགོ་བ་དགའ་བ་དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་
 བྱས་ནས་ཆོས་དང་མཐུན་པར་འཛིག་རྟེན་སྟོང་བར་བྱེད་ན། དེ་ལྷར་ནི་རྩོད་པའི་
 དུས་སུ་སྟེ་བའི་རྒྱལ་པོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྟོག་པ་རན་པའི་གཞན་དབང་
 དུ་གྱུར་པ་ལོར་ཅམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སྟིང་རྗེ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་མི་མཐུན་
 པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་བྱས་ཤིང་། ཆོས་དང་མཐུན་པ་བོར་ནས་རི་ལྷར་རི་
 དྲགས་ཀྱི་དགོན་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྷར་འཛིག་རྟེན་སྟོང་བར་བྱས་པས་ལུགས་ཀྱིས་
 བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་མི་རུང་ངོ་། །དཔེར་ན་ཁྲ་སྟོ་བྱ་རམ་གྱི་ཤིང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
 པར་མ་སྟེས་པ་བཙོར་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ། འདིར་རྒྱལ་པོས་སྐབས་ལ་བབ་ན་དག་ལ་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་མིན་པ་མེད་དེ།
 བསྟན་བཅོས་ལས་མཐོང་བའི་བྱིར་ཞེན། ལྷགས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ། །གལ་
 ཏེ་སྟེག་པ་ཡོད་མིན་ན། །རྒྱན་པོ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དེ། །དང་པོ་ཉིད་དུ་ཡོད་མ་
 ཡིན། །གལ་ཏེ་དག་དག་གམ་གཞན་ཡང་རུང་ལྷགས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ་ལྷགས་ལྷ་བ་

ཉིད་པའི་སྐབས་སུ་བབ་ན་གྲགས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཐིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན།
རྒྱན་པོ་རྒྱལ་པོ་ལས་གཞན་པའི་ནོར་བསྐྱར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་གྲགས་ཅུང་ཟད་ཅིག་
ཉིད་ནས། གཞན་གྱི་ནོར་འཕྲོག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གྲགས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་
མ་སྟེ་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཐིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དང་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ནི་
ཕྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོན་པོ་ཁ་ཅིག་རྒྱལ་པོ་གི་བ་དང་རྒྱལ་ལུ་གཞོན་ཅུ་
བསད་ཅིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་བ་འདི་ཕྱིས་མི་འདོད་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་
ནོ། །

ལུ་པ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་གཡུལ་ངོར་དག་པོ་པམ་ལ། བ་རོལ་གྱི་ནོར་ཐོབ་པས་རྒྱལ་
པོ་ཡིད་མཁྱ་བར་འགྱུར་ལ། གཡུལ་ངོར་གི་ན་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་སྟེ། བསད་ན་མཐོ་
རིས་ཐོབ་བའོ། །པབ་སྟེ་ས་བདག་སྟོན་འགྱུར་གྱིས། །དེའི་ཕྱིར་ན་དགོན་ཏིའི་བྱ། །
འགྲེད་ལ་ངེས་བྱས་ལང་བར་བྱོས། །ཞེས་གྲགས་པས་སོ་ཞེན། ཆང་སོགས་དག་ལ་
བདོག་པ་ཀྱུན། །ཡོངས་གཏོང་མཆོད་པ་མ་ཡིན་ན། །གཡུལ་ངོར་བདག་ཀྱང་ཡོངས་
གཏོང་བ། །མཆོད་པ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ་ཅི། །ཆང་དང་རྒྱན་པོ་དང་། །ལུང་མེད་
སྟོན་འཆོང་བ་རྣམས་ལ་བདོག་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱན་ངེས་པར་གཏོང་བ་བསོད་ནམས་
ལ་གཏོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཆགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་མཆོད་པ་མ་ཡིན་ལ།
དེ་བཞིན་གཡུལ་ངོར་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ཡང་མཆོད་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་གནག་
རྗེ་མོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱོ་མགོན་ལ་སོང་བ་དང་། ཁྱོས་པོ་ལ་ཆེས་ཁྱད་དུ་བསད་
པས། ཁྱོས་པོས་ཁྱོ་པོ་ལ་ཕྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུང་མས་འདི་ལྟར་ཁྱད་དུ་གསོད་ན་ཁྱིམ་
དུ་མི་འདུག་གོ་ཞེས་གོ་བར་བྱས། ཁྱོ་པོ་པ་ལ་སྟིང་ཉེ་བས། རྒྱུང་མ་འདི་ལ་རིམ་གྱོ་
ལུན་སྙམ་ཆོགས་པ་དང་སྟིན་དཀའ་བ་རྣམས་ཕྱིན་ཅིག་ཅས་དེས་ཀྱང་ཁས་སྦྱང་ནས།
ཡང་ཁྱོ་མགོན་དུ་སོང་བའི་ཉིན་པར་ཁྱས་སོགས་རིམ་གྱོ་ལུན་སྙམ་ཆོགས་པར་བྱས་
ནས། མཆོན་མོ་དེའི་རྒྱང་བ་བཀྱས། ཏིལ་མར་བསྐྱས་གོས་ལུང་དེ་སྟོན་མོར་དེའི་

མལ་དུ་ཉལ་བར་རྩོམ་མོ། །ཀླན་པོས་སྒྲིག་པའི་ལས་འདི་ཅི་ཞེས་བྱིར་དེར་ངོ་། །ཁྱོ་
 པོ་ལ་ག་རེ་ཞེས་དྲིས་པ་ལ་ལོ་རྒྱུས་དག་སྒྲུས་པས་དེ་ལ་ལ་གྲས་པས་སྒྲོ་བ་སྤྱིར་སྟེ་
 བྱིས་དུ་བཞག་གོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུར་མས་བྱོས་པོ་ལ་ལུས་སྒྲོ་བ་པ་མཚོད་པ་མ་ཡིན་པ་
 བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ། རྒྱལ་པོ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་དགའ་བར་
 རིགས་སོ་ཞེན། རྒྱལ་པོ་འཛིག་རྟེན་མགོན་ཁྱོད་ལ། །མགོན་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 བ། །མགོན་མེད་དེ་ཡིས་བདག་ཉིད་ནི། །མ་བཏང་སུ་ཞིག་དགའ་བར་འགྱུར། །
 འདིར་རྒྱལ་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ནི་རྒྱལ་པོ་
 དེས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་བཀའ་རང་གི་སྒྲིག་དང་། རོར་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་མི་རིགས་
 པ་སྤང་ནས་རིགས་པའི་ལས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་ནི་རང་དགར་སྒྱུད་པ་
 ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ན་རྗེས་སུ་སྟོན་པའི་མགོན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། མགོན་མེད་
 པ་ནི་རྒྱུད་པ་དུ་མའི་གཞི་ཡིན་ན། རང་ཡན་དུ་འགྱུར་བ་འཆོས་བ་དང་བྲལ་བ་དེའི་
 བྱིར་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་པར་ན་གནས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བར་གྱུར་པ་སུ་ཞིག་
 འཛིག་རྟེན་ཀྱི་མགོན་ཡིན་ཞེས་དགའ་མི་རིགས་ཏེ། བག་མེད་པའི་གནས་ན་གནས་
 བྱིར་སྒྱུ་བར་འགྱུར་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་གནས་བརྟན་སོ་སོའི་སྒྱུ་པོ་མགོན་མེད་པ་
 ཞིག་གཞན་ཀྱིས་ཕྱག་ལ་སོགས་པས་དགའ་བ་བཞིན་ནོ། །ལྟ་པ། ཆད་པ་ཞན་པའི་
 རྒྱལ་པོ་ལ་གྲགས་པ་མི་འབྱུང་ལ། ཆད་པ་དྲག་པོ་ཅན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་གྱི་ཡང་གྲགས་
 པ་འབྱུང་རིགས་པས་ཆད་པ་དྲག་པོ་བྱ་རིགས་སོ་ཞེན། རྒྱལ་པོ་གྱི་བར་གྱུར་པ་
 ལའང་། གྲགས་པས་ཡོན་ཏན་འགའ་མི་འབྱུང་། །ཁྱོད་ཡོན་མེད་དང་ཁྱི་འཆོད་ལ། །
 གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཅི་སྟེ་མེད། །གལ་ཏེ་གྱི་བར་གྱུར་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲོ་
 བས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆད་པ་དྲག་
 པོ་བྱ་རིགས་ན་ཡང་། གྲགས་པ་ཙམ་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་མ་
 དེས་ཏེ་གྲགས་པས་སྒྲིག་པ་སེལ་བ་མ་ཡིན་ལ། བཅུ་བམེད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སོགས་

པ་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཚོགས་ནམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡང་ཁྱོད་ལ་ཅི་སྟེ་མེད། གང་གི་
 བྱིར་ན་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་གྲགས་པ་ཆེན་པོས་ངེས་པར་སྤྲིག་པ་བསགས་པ་ལ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ངན་འགྱུར་ལྷུང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གྲགས་པས་དྲི་མ་དག་
 པར་བྱེད་ན། བྱ་བ་མ་ཡོན་པ་བྱི་འཛེད་དག་ལ་ཡང་བྱི་ནམས་ལ་བརྟེན་དང་ལྡན་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཅི་སྟེ་མེད། དེས་ན་གྲགས་པ་གཉིས་བས་སྤྲིག་པ་བྱེད་
 པ་མི་རིགས་སོ། །དབང་ན་ལྷུག་པོའི་སྤྱོད་པའི་རོ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་བྱིར་འབྱོར་
 པ་མཐོང་ནས་སྤྱོད་པ་གཞན་གྱང་འདི་ལྟ་བུའི་འབྱོར་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་
 ནས་དབྱངས་ཏེ་སྤྲིག་དང་བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རིགས་ཀྱིས་དྲེགས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱིས་དྲེགས་པ་དགག་པ་
 དང་། རྒྱལ་རིགས་ཙམ་ཀྱིས་དྲེགས་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱི་དགུ་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱིས་
 རྒྱལ་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོ་
 གང་ཡིན་པ་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་འོས་ཀྱི་གཞན་མ་ཡིན་པས་ང་རྒྱལ་རིགས་སོ་ཞེན། གང་
 ཆོ་ཀུན་གྱི་དབང་ལྷུག་ཉིད། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དེ་ཡི་ཆོ། །འདི་ནི་དབང་
 ལྷུག་རྟེན་མིན་ཞེས། །བརྟེན་པ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དང་གང་ལ་འོངས་སྤྱོད་ལྷུག་
 སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཡོད་པ་དེ་ལ་འོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་
 ལྷུག་ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དེ་རྒྱལ་པོ་གཅིག་སུ་ཉིད་ལ་
 ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་སུན་མོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དབང་ལྷུག་འདི་ནི་
 སེམས་ཅན་འདི་ལ་བསྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྟེན་པ་སུན་མིན་གྱི་རྒྱ་མཚན་མི་
 རྟེན་པའི་བྱིར་རྒྱལ་པོ་ཁོ་ནས་ང་རྒྱལ་བ་མི་རིགས་སོ། །དབང་ན་བཟོ་སྤྱོད་པ་འཛིག་
 རྟེན་ཀུན་གྱིས་སུན་མོང་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
 རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། རིགས་བཞི་ཡོད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་
 རིགས་སུ་ངེས་པ་མེད་པ་འོ། །

དང་པོ། གང་གི་བྱིར་རྒྱལ་སྤྱི་དགུ་བ་རྒྱལ་རིགས་ཁོ་ནའི་ཚོས་སུ་བཤད་ཀྱིས།

གཞན་གསུམ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་རིགས་རྒྱགས་རིགས་སོ་ཞེན། འཚོ་
བའི་ཐབས་སོ་ཅག་ལ་ཡང་། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་རིགས་ཞེས་བསྟན། །དེས་ན་འཇིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ། །རིགས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་དག་ནི་རང་རང་གི་འཚོ་
བའི་ལས་ཐབས་ལས་མིང་སོ་སོར་ཆགས་པ་སྟེ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ས་བོན་རིགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་བརྟུན་ཏེ་སྒྲུ་ཞིང་ཡིད་ལས་བྱུང་
བ་རང་གི་འོད་གྱིས་སྤང་བ། རྩ་འབྲུལ་དང་ལྷན་པ། བས་མཁའ་ལ་འགོ་བ་དགའ་
བདེའི་ཟས་ཀྱིས་འཚོ་ཞིང་པོ་མོའི་དབང་པོ་དང་བྲལ་བ་རྩལ་ཏེ་སྒྲུ་བ་ཅན་རྣམས་ལ་
རིགས་ཐ་དད་ཅི་ཞིག་གིས་བཞག། འཚོ་བའི་ལས་ཐབས་ཀྱི་ནི་མིང་སོ་སོར་ཆགས་
པ་ནི། དུས་ཕྱིས་ཞིག་ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཀྱི་འཚོ་དགོས་ཤིང་ཟས་རག་པས་བཤད་གཅི་
ཡང་བྱུང་ལ། བན་ཚུན་པོ་དང་མོའི་དབང་པོ་ཡོད་དོད་ལ་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ།
འདོད་ཆགས་བག་ཉལ་ལས་འདོད་པ་མངོན་གྱུར་ཡང་བྱུང་ནས་བན་ཚུན་ལོག་པར་
ཞུགས་པས་མངལ་ལས་སྒྲུ་བའི་སྒྲུ་གནས་ཤ་སྟག་ཅན། གསོག་འཛོག་གི་སྒྲིབ་གྱིས་
མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་བྱུང་བས། དེ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་མི་དབུས་སུ་བབས་པ་ཞིག་བསྐྱོས་
བ་ལ་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་གྲགས་ལ། བྱིས་ལ་མི་དགའ་ཞིང་དབེན་པར་དཀའ་བྱུང་
སྒྲུབ་པ་ལ་བུམ་ཟེ་དང་། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞེན་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་རིགས་དང་། མོ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ལས་ངན་པ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་དམངས་རིགས་སུ་བཞག་པ་ཅམ་ལས།
མངལ་ལས་སྒྲུ་བའི་སྒྲུ་གནས་སུ་གཅིག་པ་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ལ་རིགས་ཀྱིས་བྱས་
པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། བྱུང་པར་མེད་པས་རིགས་ཀྱིས་རྒྱགས་པ་རི་ལྟར་
འགྱུར། བུམ་པ་ལ་བཅུད་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གངས་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་རྣམས་རུས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
རིགས་ཐ་དད་པ་ཡོད་དོ་ཞེན། འདས་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་། །མི་མོ་རྣམས་ཡིད་
གཡོ་བ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་བ། །རིགས་ལས་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།
འདི་ན་ཐ་དད་མ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་དག་པའི་སྒྲུ་གནས་ལས་བྱུང་བ་ལ་རིགས་

རིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་པ་མ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། གྲུ་ཆུའི་པ་རོལ་དང་ཆུ་
 རོལ་དུ་འགྲོ་རོ་ཞེས་སྒྲ་མོད། པ་རོལ་དང་ཆུ་རོལ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུ་པ་པ་མེད་པ་
 བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱལ་པོས་དུས་ལ་བབ་ན་ནི་སྟེ་བོ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་
 ཞོར་ལ་སོགས་པའི་དབང་ལྷག་འགོད་རྒྱས་པས་ཡོངས་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དྲེགས་
 པ་རིགས་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་རྒྱལ་པོས་སྟོམ་པ་ཆེན་པོ་བྱ་རིགས་པ་དགག་
 པའོ། །དང་བོ། རྒྱལ་པོ་སྟེག་ལ་དབང་ལྷག་ལྟར། །འགོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །
 གཞན་གྱི་དོན་དུ་མཁས་པ་ནི། །སུ་ཞིག་བྱི་མར་འཛོམས་པར་བྱེད། །རྒྱལ་པོས་དུས་
 རིང་པོར་ཁྲལ་དང་དབང་ལྷག་གིས་བསགས་པའི་ཞོར་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བོ་པལ་མོ་
 ཆེ་ལ་འགོད་པ་སྟེ་འགོད་རྒྱས་པ་ནི་བདེན་མོད། ཞོར་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་སྟེ་བོ་པལ་
 མོ་ཆེས་དབྱེ་ཁྲལ་གྱིས་གཟེར་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་རྒྱས་ཤིང་དེས་པར་སྟེག་པ་ཆེན་
 པོ་འགྱུར་ན་ཞོར་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་སྟེག་པ་ཆེན་པོ་དེས་བདག་ཉིད་བྱི་མར་སྟེག་
 བསྐྱེད་ཆེན་པོ་སྟོང་པར་འགྱུར་དགོས་ལ། ཞོར་འགོད་རྒྱས་པ་བཞིན་དེའི་བྱིར་དུ་
 བསགས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་པའི་སྟེག་པ་བསགས་པ་དེ་ཐུན་མོང་དུ་འགོད་རྒྱས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་གཅིག་ལུས་ཐུན་མེན་དུ་སྟོང་དགོས་ན། དེའི་བྱིར་མཁས་
 པ་སུ་ཞིག་གཞན་ལ་པན་གདགས་པ་ཆུང་དུའི་དོན་དུ་ཞོར་འགོད་པ་ལ་ཉེས་པ་ཆེན་
 པོ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སྟེག་པས་བྱི་མ་བདག་ཉིད་འཛོམ་པ་རོ་ཆ་བའི་གནས་གྱིས་
 དྲེགས་མི་རིགས་ཏེ། དབང་ན་མ་ཉེའི་མཆོད་སྦྱིན་བྱ་བའི་བྱིར་གཅིག་གིས་གསོད་
 ཅིང་མང་པོས་ཟ་བར་འགྱུར་ཀྱང་། སྟེག་པ་དེ་དེས་པར་གསོད་པ་པོ་ཁོ་ན་ལ་འགྱུར་
 པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ན་ཤན་པའི་ལུས་སྟེག་པས་སྒྲག་ནས་རི་དྲགས་མི་གསོད་པ་གཉིན་འདབ་དག་
 གིས་སྟེག་པ་བདག་ཅག་གིས་ཐུན་མོང་དུ་བསྟོའོ་ཞེས་སྒྲས་པ་ལ་ཤན་པའི་ལུས་འོ་
 བ་བདག་ནི་མགོན་པས་དེ་བསྟོས་ཤིག་ཅེས་བསྒྲལ་བས་དེ་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་རན་
 འགྲོའི་ཆོར་བ་སྟེག་བསྐྱེད་ཐུན་མོང་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ། འདི་ན་དབང་

ལྷན་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་པོས་གདོན་མི་ཟ་བར་སྒྲོམ་པ་ཆེན་པོ་བྱ་འོས་སེཞེ་
ན། དབང་ལྷན་གསེང་བསྐྱེད་རྒྱལ་ནི། མཉམ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡི། ལ་
རོལ་ལྷན་ལྷན་བཏུ་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་སྟེང་ལ་མི་གནས་སོ། བདག་ཉིད་ལ་གཞན་
པས་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་མཐོང་ནས་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་ན། དེ་གི་གཞན་རང་དང་མཉམ་
པ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་མཐོང་དག་ལ་བཏུས་པར་བྱས་ན་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་མི་
སྟེང་པའི་ཕྱིར་དམ་པ་མཐོང་པ་རྣམས་སྒྲོམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལ་
ཕན་པར་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་རྒྱལ་སྤངས་ཏེ། ལྷ་མ་དང་རྩེ་བོ་བཞིན་དུ་གཞན་
ཁྱད་དུ་བསད་པར་མི་བྱའོ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་ཞོར་འཛིན་གྱིས་རྒྱུང་མས་བདག་དང་
མཉམ་པའི་བྱད་མེད་ནི་སའི་སྟེང་ན་འགའ་ཡང་མེད་མོད། ཁྱེད་ནི་དང་དང་འཆོམས་
པའི་གོས་རྒྱན་གྱི་བརྒྱུད་པར་ཅིས་མི་བྱེད་ཅིས་སྒྲུས་བས། དེས་ཐབས་གྱིས་རྒྱལ་པོ་
བྲག་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བཙུན་མོའི་འཁོར་དུ་བཙུག་གོ། དེར་རིམ་གྱོ་མཐོང་ནས་དེའི་
གཟུགས་གྱིས་དྲེགས་པ་ཉམས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདག་ཏུ་
འཛིན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྒྲོམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའི་
རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

དེ་ལྟར་རབ་བྱེད་བཞིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོགས་པ་བཞི་སྤང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་བྲགས་གྱིས་འཕང་བས། འདི་ནས། འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་རྒྱལ་བཤད་པ་ལ། དེ་ལ་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་གཉིས་གྱི་ཁྱད་པར་
ལ་མང་པོར་བཞེད་ན་ཡང་། འདིར་ཞི་བ་ལྷན་བཞེད་པ་ལྟར། འགྲོ་བར་འདོད་དང་
འགྲོ་བ་ཡིས། བྱེད་པར་རིམ་བཞིན་གཤེས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་མཐོང་པས་འདི་གཉིས་
གྱི་ ། ཁྱད་པར་རིམ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པས། འབྲས་བུ་ལ་དམ་བཅའ་བ་
སྟོན་སེམས་དང་རྒྱལ་ལ་དམ་བཅའ་བ་འཇུག་སེམས་དང་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་
གྱི་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་སྟོན་སེམས་ཅམ་དང་། དེ་མི་གཏོང་

བར་དམ་བཅའི་ལྷགས་ཀྱ་གཉིས་པས་ཟིན་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། རྒྱ་པ་རོལ་ཏུ་
 བྱེད་པ་དྲུག་རྒྱུ་བ་པའི་དམ་བཅའ་དེ་འཇུག་སེམས་ཅམ་དང་། དེ་མི་གཏོང་བར་དམ་
 བཅའི་ལྷགས་ཀྱ་གཉིས་པས་ཟིན་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས། ཟབ་མོ་རྩ་སྒྲོལ་གྱིས་
 འཇུག་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གང་རུང་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་
 པར་བཞེད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་སྟོད་སྟོལ་ལ་རིགས་བདུན་གང་རུང་འཇུག་སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བཞེད་པ་གཉིས། དངོས་སུ་གཞན་གཞོད་གཞི་
 དང་བཅས་པ་ལྷོག་པའི་ཚོགས་སྐྱང་བའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོལ་པས་རྒྱད་བསྐྱམ་མ་
 བསྐྱམ་ཅམ་ལས། རོན་ལ་གཞན་གཞོད་གཞི་བཅས་སྐྱང་མི་རུས་བཞིན་དུ་གཞན་
 ལ་དངོས་སུ་པན་པའི་འཇུག་པ་བྱང་ཚུབ་མཚོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་སྟོར་བ་
 ལ་སྟོབ་རུས་སམ་མི་རུས་ཞིབ་མོའི་སྟོས་བཏགས་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་འཇུག་སེམས་
 བསྐྱེད་ནས་སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་བཞི། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། སྟོད་པའི་
 གོགས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱང་བའི་ཐབས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་པ་འདོད་
 པའི་ལོངས་སྟོད་ལ་ཞེན་པ་སྐྱང་བ་དང་། ལམ་རྒྱད་ལ་སྟེ་བའི་སྟོད་རུང་ཐོབ་བྱའི་
 འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་བ་དུ་རྒྱུ་བ་སྟོབ་མའི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་ཐབས་
 བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་
 པོ་ལ་བཞི། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བྱ་ཀུན་མཁུན་
 ཀྱི་རྒྱུ་བ་བྱེད་དང་། སྟོ་དམན་ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲག་པའི་རྒྱ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པའི་ཁྱད་པར་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་དང་། ཇི་བ་བཅུ་
 བཞིའི་ལན་མ་བསྟན་པས་ཀུན་མཁུན་མིན་པའི་རྒྱུ་བ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །

དང་པོ། སྐར་བཤད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དམན་
 པའི་རིགས་ཅན་ཉན་རང་གི་ལམ་འཁོར་བར་སྟོ་བ་སྟེ་ནས་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉིས་

པའི་ཆ་ཀྱི་ཆང་བར་བསྟན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་
 བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱུས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྒྱ་འདི་དག་གང་ལས་རྟེན་ཅི་ན། སངས་
 རྒྱུས་ལས་རྟེན་ལ། དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཞེ་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་དོན་
 དུ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མི་བྱུང་བའི་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྟོན་པ། སངས་རྒྱུས་
 རྣམས་ཀྱི་གཡོ་བ་ནི། རྒྱ་མེད་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །དབྱགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་ནི། སྤྱོད་སྤྱོད་ཁོ་ནར་ཡང་དག་འབྱུང་། །འདི་ལྟར་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་རྣམས་ནི། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དགོས་པས་ཕན་པ་འབང་
 ཞིག་སྐྱབ་བ་འབྱུང་བ་མཁས་པའི་སྤྱིའི་གཡོ་བ་དག་གིས་འགྲོ་བ་ནམ་མཁའི་མཐར་
 ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་འདོགས་པར་མཛད་དེ། སྤྱོད་སངས་སུ་བསྐྱོད་པའི་མཆོན་
 ཉིད་གཡོ་བ་གང་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱ་མེད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཉིད་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། འོད་ཟེར་བརྒྱ་སྟོང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག །
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་མཐིལ་ནས་བྱུང་། །སེམས་ཅན་དཔལ་བ་ཐམས་ཅད་
 བསིལ་བར་གྱུར། །སྤྱུག་བསྤུལ་མེད་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་སྦྱང་། །དེར་ནི་སྟོབས་
 བཅུ་ལྷན་པས་ཆོས་བཤད་པས། །ལྟ་དང་མིའི་མིག་ཀྱང་རྣམ་པར་དག །སྟོན་ཆགས་
 བརྒྱ་སྟོང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས། །ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་ལེ་ཤེས་པེས་པར་འགྱུར། །
 ཞེས་དང་། རྒྱལ་བས་སྟོ་ཡི་ཐེམ་སྟེང་ཞབས་བཞག་སྟེ། །དཔུས་ཡོང་གྱུར་པའི་མི་
 གང་ཅི་ཡོད་དང་། །རྣ་བས་མི་ཐོས་མགོན་མེད་བསོད་ནམས་རྒྱུང་། །དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་མིག་དང་རྣ་བ་ཐོབ། །རྒྱལ་བས་སྟོ་ཡི་ཐེམ་སྟེང་ཞབས་བཞག་ཆོ། །གཤིན་རྗེའི་
 ཡུལ་གྱི་ཡི་དྲགས་གང་ཡོད་པ། །ཤིན་ཏུ་སྤྱུག་བསྤུལ་ངར་སྤྱབས་མཆོལ་མ་ལ། །
 ཐམས་ཅད་འོག་འོད་ཀྱིས་རིག་པས་བདེ་བར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཞིག་
 གཡོ་བ་ལྟ་ཞོག་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཡོ་བ་མེད་པར་གང་གི་རུབ་མོ་སྤྱོད་བལྟམས་པ་
 ནས་བཟུང་སྟེ་མཆོན་མོ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ཉིན་མཆོན་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་
 པའི་དབྱགས་འབྱུང་རྒྱབ་གང་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དུ་རབ་

ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་དབུགས་དག་ནི་བྱང་བས་སེམས་ཅན་
དུམ་ལ་བའི་སྟོད་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྦྱོན་ནག་པོ་མིག་སྦྱོན་གྱི་མདོག་དང་འདྲ་བ་ཆགས་
ཞིང་། དུམ་ལ་བའི་སྟེ་བོ་དག་གི་ཡིད་འཕྲོག་པ་དང་། དུམ་ལ་བའི་སྟོད་མ་ལུས་པ་
ཞིབ་པའི་འབྲུག་སྒྲ་ཆེ་ཞིང་སྟན་ཅིང་གསལ་བ་མཚམས་མེད་པ་དག་གིས། སེམས་
ཅན་དུམ་ལ་བའི་མེ་ལྗེའི་སྟེང་བས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཚིམ་པར་
བྱེད་པ་ཆར་གྱི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་རོ་ཞིམ་པ་བསེལ་བས་མེད་ལུང་པོ་འཛོམས་པར་བྱེད་
པས་སྟག་བསྐལ་ཞི་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐུས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡི་རང་
བ་དང་མཛོན་པར་དད་པས་མི་དགའ་བའི་ལུང་པོ་མ་ལུས་བ་སྒྲབ་ཅིང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་
གྱི་དགའ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་ཡན་འདོགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་འཆགས་པ་དང་བཞེད་པ་
དང་བཞུད་པ་དང་གཟིམས་པའི་སྟོད་ལམ་དག་གིས་ཡན་འདོགས་པར་མཛད་པ་
ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་སྟེ་བོ་དག་ལ་བྲག་ཅིག་པ་
ལྟར་བརྟེ་བས་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དང་ཆོངས་པའི་དབྱངས་ཡན་
ལག་དྲུག་ཅུ་དང་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་སོགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དང་མཁྱེན་
པ་དང་བརྟེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་
བྲལ་བ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བསམ་ཞིང་དམིགས་
ན། སངས་རྒྱུས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་དེའི་རྒྱ་ལ་ཡང་
ངེས་པར་བསྐྱབ་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱིས། མིང་ཙམ་གྱིས་ནི་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་
རྩེ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡན་ཡོན་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཉིན་
དང་མཚན་དུ་བྲན་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་འདུས་པར་ཀྱུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་བཞེད་པ་
ལྟར་ཤེས་སོ། །

དཔེར་ན་རྩི་བ་ལོག་སྟེས་ཀྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགའ་སྟོང་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་

དེར་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཞིག་གིས་བདག་གི་ཁྱིམ་དུ་ཁྱོད་ལ་བསོད་སྟོམས་
སྒྱིན་གྱི་ཁྱོད་དབྱར་གནས་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས། དེའི་ཁང་བཟང་གི་འོག་ནས་
འབྲུལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་འབྲུལ་འཁོར་མང་དུ་བཞག། དགེ་སྣང་ཇི་ལྟར་འདོད་
པ་དེར་སྟོད་ཅིག་ཞེས་ཁང་བཟང་དེར་བཞག་གོ། དབྱར་གྱི་དུས་སོང་ནས་ཚས་གོས་
ཀྱི་རིན་དང་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནོ། དགེ་སྣང་གིས་བདག་གི་ཁྱོད་ཀྱིས་ལས་ཅི་ཡང་མ་
བྱས་སོ་ཞེས་སྒྲིབ་པས། དེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུན་ཙམ་ཡང་ལས་མེད་པར་མ་བསྟན་དོ་
ཞེས་འབྲུལ་འཁོར་དེས་སྒྲུབ་པའི་ཁེ་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། སངས་རྒྱལ་ལ་ཉེ་བར་བསྟེན་པ་རྣམས་ནི་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་ལ་ཐུག་
པའི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རྟེ། འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་འཆི་
བདག་སྟེ། ཇི་ལྟར་འཛིགས་པ་བསྟེན་འགྱུར་བ། དེ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲུ་འདི་ནི། །
འཆི་བདག་ལ་ཡང་འཛིགས་པ་བསྟེན། །འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པ་ཀུན་ལ་འཆི་བདག་
གི་སྒྲུ་ཇི་ལྟར་འཛིགས་པ་བསྟེན་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱལ་
ཀྱི་སྒྲུ་འདི་ནི་གང་གི་ཐོས་པ་ལས་ཐུངན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་
འཆི་བདག་ལ་ཡང་འཛིགས་པ་བསྟེན་དེ་འཆི་བདག་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས།
གང་དག་གིས་ངའི་མཚན་ཐོས་པར་གྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་
ལས་ཐེག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་ཡོངས་སུ་ཐུངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་གསུངས་རྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་བུ་སྟེས་པ་དང་བཙོན་ཐམས་ཅད་བཏང་
བར་དྲིལ་བ་སྒྲུགས་པས་འབངས་རྣམས་དགའ་བ་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ། གལ་ཏེ་དྲི་བ་བཅུག་ཞིའི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
འགྱུར་བ་མིན་ནོ་ཞེན། ཐུབ་ལ་མཛད་དང་མཛད་མིན་དང་། གསུང་བྱ་གསུང་བྱ་
མིན་མངའ་བ། དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཀུན་མཁྱེན་ནི། མིན་ཞེས་བྱ་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། །
གང་གི་ཕྱིར་ན་ཐུབ་པ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་མཛད་པའི་དུས་དང་དུས་
མིན་པ་དང་མཛད་པར་བྱ་བ་མི་ཕན་པ་དང་གཞོད་པ་དང་། གསུང་བྱ་མཐའ་དག་

མངོན་དུ་གཟིགས་ཤིང་། གསུང་བྱ་མིན་པ་ཡང་མངོན་དུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་པ་
 མངའ་བ་ཡིན་པས་ལུང་མ་བསྟན་བཅུ་བཞིས་དྲི་བ་ལ། ལན་ལུང་མི་སྟོན་པ་ནི་གང་
 ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ལས་བརྒྱུ་ནས་འདྲི་བ་ཡིན་པས་ཁྱད་གཞི་བཀག་པའི་
 ཁྱད་ཆོས་མི་རུང་བས་ལུང་སྟོན་དུ་མེད་པས་ཡིན་ལ། འོ་ན་བདག་མེད་པ་ཅིས་མི་
 སྟོན་སྟུམ་ན་དེ་དག་ཟབ་མོའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བར་གཟིགས་པས། བདག་མེད་པར་
 ལུང་མི་སྟོན་པས་སྟོན་དང་སྟོན་མིན་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་གཟིགས་པས་ཀྱན་
 མཁུན་ནི་ཀྱན་མཁུན་མིན་ཞེས་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་མ་ཟད་ཀྱན་མཁུན་ཡིན་པའི་རྒྱབ་
 ཕྱིད་དུ་འགོའོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་བུམ་ཟེ་འབྱོར་པ་ཅན་ཆད་པས་བཅད་
 འདོད་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ན་ཁྱོད་པ་འདུག་པ་སྟུར་དུ་ཐོང་ཞིག་ མིན་ན་ཆད་པས་
 བཅད་པར་འཇུར་རོ་ཞེས་སྒྲུས་པས། བུམ་ཟེ་དེའི་བུ་མོ་ཞིག་གིས། འོར་གྱིས་འོར་
 རྣམས་འགྲུགས་ཕྱེད་ཅིང་། ཁྲུང་པོ་ཆེས་ཀྱང་ཁྲུང་ཆེན་དེ། རྒྱལ་དབང་ཁྱོན་པ་
 མངག་འཚལ་ལོ། །དེ་ནས་ཁྱོན་པ་འོང་བར་འཇུར། ཞེས་གསེལ་པས་ཆད་པ་དང་
 བུམ་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གསུང་བྱ་མིན་པ་མི་མངའ་ན། ལྷས་སྦྱིན་ལ་གོས་དུམ་
 ཅན་གྱི་བུ་མཆེལ་མ་ཟབ་ཅི་ཞེས་གསུངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། གསུང་མོད་འདྲི་ནི་
 གཞན་ལ་གཞོད་པ་ཡང་མིན་ལ་སྒྲིག་པ་ལས་སྟོག་པའི་ཆེད་དུ་གསུང་བས་གསུང་
 བྱ་མིན་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་པའི་ཀྱན་སྟོང་གི་ཁྱད་པར། སེམས་བསྐྱེད་
 པའི་བསོད་ནམས་དང་། སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོགས་སུམ་
 གྱི་ནང་ནས་ཡིད་གཙོ་བོའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་དགེ་བར་འཇུར་
 བ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་དགེ་ལེགས་སུ་འཇུར་བ་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་མ་རྟོགས་པར་འགོ་སྟོགས་ལ། གང་ཕྱིར་བསོད་
 རྣམས་ལ་སྟོགས་ལ། མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ལས་ཀྱན་ལ། ཡིད་ནི་དོན་པོར་བསྐྱབ་པར་
 བྱ། །རི་ལྷར་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་སྟོང་མ་གཏོགས་པར་འགོ་བ་དང་འོང་བ་ལང་བ་དང་

འཆགས་པ། སྐྱ་བ་དང་སྒྱིན་བསྐྱེད་ཀྱི་བ་དག་མི་འབྱུང་བ་གང་གིས་ཕྱིར་དགོ་བ་
བསོད་ནམས་དང་། མི་དགོ་བ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའམ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱན་ལ་སེམས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཡིད་ནི་དོན་པོར་
ཏེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཀྱན་སྦྲིང་དགོ་པས་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་རིགས་སོ། །དེས་ན་སེམས་
བཞིན་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ངོ་བོར་འཛོག་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་
གཙེར་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལྟ་ཁང་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྐྱ་གཟུགས་ལ་ཕྱག་འཆོལ་བས་དགོ་
བར་གྱུར་ལ། གཞན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་རིག་པར་འགྱུར་བས་སྒྲིག་པར་འགྱུར་བར་བཞིན་
ནོ། །ཀྱུ་ཉིས་པ། ལས་ཀྱན་ལ་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་སྦྲིང་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་
བསམ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། དཔེར་ན་འོན་ཏེ་མི་དགོ་རུང་། ཐམས་
ཅད་དགོ་ལེགས་ཉིད་འགྱུར་ཏེ། ཀྱང་ཕྱིར་ཡིད་དེའི་དབང་གྱུར་ཕྱིར་། གཞན་ལ་
ཕན་པའི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལ་སྒྱིན་སོགས་དགོ་བའམ། འོན་ཏེ་སློག་གཙོད་སོགས་མི་དགོ་བར་གྱུར་
ཀྱང་རུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་དགོ་ལེགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར་ན་ཡིད་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་མི་དགོ་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་དེའི་རང་དབང་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་། དཔེར་ན་དེད་དཔོན་སྟོང་ཇི་ཅན་གྱིས་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་བསད་
པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་དང་།
གཞན་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་བརྟག་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འདི་ལ་གང་ནས་བཟུང་སྟེ་རྟོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ། ས་སྟེངས་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། །འཁོར་ལོས་
སྐྱར་བ་ཉིད་འགྱུར་བ། །དེ་དག་བསོད་ནམས་ལས་ཁྱད་འཕགས། །རབ་ཏུ་དགའ་
བ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་
པ་ནི་གཉིས་ཏེ། མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། རྟོན་དམ་པའོ། །མངོན་པར་འདོད་པ་

ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་སོ་སོའི་སྒྲི་བོའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་ལ། རོན་དམ་པ་ནི་བཅུར་འགྱུར་ཏེ། ས་དང་པོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱི་བར་ས་བཅུ་བོའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་གྲིང་བཞི་གཅིག་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་པ་དེ་རེ་ཞིག་མང་ན། འདི་ནས་སྤྱིང་གི་སེམས་ཅན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ཆོས་མང་བ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོར་གནས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆའམ་རྒྱར་ཡང་མི་འགོའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་གནས་དུས་རི་སྤིང་དུ་འགོ་བ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བསོད་ནམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོས་དེའི་བསྐྱགས་ནས་རིགས་པ་རྣམས་པར་དབྱེད་པ་ནི་དེའི་ནོར་མང་པོ་འདུ་བའི་སྒོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་དེ་དབུ་མ་འཕྲག་པ་ལས་ཆོགས་སྒྲིར་ལ་སྒྲིབ་པར་སེམས་པ་དང་། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བཞག་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་རོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདིར་འཛིག་ལ། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་ལ་འཛིག་དབྱུང་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ། གཞན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པའི་བསོད་ནམས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རིན་ཆེན་རང་བཞིན་མཆོད་རྟེན་ནི། །འཛིག་རྟེན་རྟེན་མཐོ་འགས་བྱས་པ། །དེ་བས་སེམས་བསྐྱེད་བཅུག་འདུལ་བོ། །མཆོག་ཏུ་བཀྱབས་པར་བརྟེན་པ་ཡིན། །ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་བསོད་ནམས་བྱེ་བའི་འབྱུང་གནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྤྱད་དུ། དེའི་རིང་བསྐལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་གསེར་དང་དཔལ་དང་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིང་བཅུན་གྱིས་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་དཔང་འོག་མིན་དུ་སྤྱིབ་པ་རྒྱར་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་ཆེན་པོ་དང་

མཉམ་པ་ཞིག་བྱས་ལ། དེ་ལ་གདུགས་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཐེམ་སྐྱས་བྱས་ཞིང་བསྐྱལ་
བ་རྫོགས་པར་དེ་ལ་མེ་ཉོག་དང་། བདུག་བ་དང་། མར་མེ་དང་ཞལ་ཟས་དང་རོལ་
མོའི་སྒྲ་དང་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་། བ་དན་ལ་སོགས་པའི་མཚན་པའི་བྱེ་
བྲག་རི་སྟེད་པས་མཚན་པར་བྱས་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་རོ། །

དེ་བས་གཞན་གཅིག་ཤུ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་འདུལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཡང་དག་པར་
འཇུག་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ནི་སྤྲ་མ་ལས་ཆེས་བཀྲལ་བ་སྟེ་མཚོག་ཏུ་འཕགས་
པར་བརྫོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དཔེས་ལས་རིགས་རྒྱད་བསྐྱེད་པའི་དཔེ་
གསུང་བས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་
པར་མངོན་ནོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་ལུ་འགའ་ཞིག་དུས་བྱས་པ་ན། དེ་མཛའ་བཤེས་གཉིས་
ཡོད་པར་གྱུར་ལ། གཅིག་གིས་རོ་ཙམ་འབྲིན་ཞིང་སྟོད་པ་ཙམ་བྱས་ལ། གཅིག་
ཤོས་ཀྱིས་ལུ་སྟོད་ལ་སོགས་པ་གསོ་བ་དང་། སྟོང་བ་རིགས་བརྒྱད་བསྐྱེད་པར་བྱས་
པ་མཚོག་ཡིན་པ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་བྱར་ཡོངས་
སུ་སྟུང་བ་ལ་འཇུག་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་དམ་པའི་ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་། གདུང་མི་བཅད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟོག་ཆགས་ནམས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའོ། །མཛའ་བཤེས་ཀྱི་དཔེ་སྤྲ་མ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྱི་མ་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔེ་འམ་སྤྲ་མ་ཉན་ཐོས་དང་། ཕྱི་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ངེས་
པའོ། །གསུམ་པ་ལ་ལ། གཞན་དོན་མཛད་པའི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྟོད་དང་།
བསམ་པའི་བྱང་པར་དང་། སྟིང་རྩེ་དམན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ལམ་དད་པའི་ཉེས་པ་དང་དད་པ་བསྐྱོམ་རིགས་པ་དང་། སྟོད་པ་མཐར་ཕྱིན་
པར་མཛད་ནུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

དང་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱ་ཞེན། དེ་ལ་ཡན་
འདོད་སྤྲ་མ་ཡིས། །སྟོབ་མ་ལ་ནི་སྤྲི་ལུ་བྱ། །གང་ཕྱིར་ངེས་ལན་མི་ཤེས་པ། །དེ་ཕྱིར་

སྒོ་བ་མ་ཞེས་བྱའོ། །སྒོ་འཆལ་བའི་སྒོ་བ་མ་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔའི་སྒྲ་མ་ཡིས། རྩལ་བའི་འཛོལ་དྲུག་ཞུགས་པར་འདོད་པས་དང་པོ་དྲུགས་
 གྱི་ལ་དུ་དང་བྱུང་གིང་དུམ་བུ་དག་གིས་གྲང་པོ་ཆེ་སྒྲོན་པ་ལྟ་བུའི་སྒོ་བ་མ་ལ་ཟང་
 ཟེང་གི་སྒྲིན་པས་རིམ་གྲོས་སྤྱི་ཞུ་བྱས་ནས། དེ་ནས་དེ་ལ་སྒྲན་པར་སྒྲུ་བའི་ཞགས་
 པས་བཏབ་ནས། དོན་སྒྲིད་པའི་རྩལ་བའི་ལྷགས་ཀྱས་བསྐྱམ་པར་བྱས་ནས་རང་
 དང་དོན་མཐུན་པར་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདག་ལ་
 ཕན་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྒོ་བ་མ་ཞེས་བརྗོད་དེ།
 དཔེར་ན་སྒྲོན་པས་ཆོ་འབྱུང་གིས་ལྷེང་རྒྱས་འདྲ་སྤྱང་འདུལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ལ་ལྔ། གཞོད་མི་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་ལ་བརྟེན་བྱས་པའི་དཔེ་དང་། གདུལ་བྱ་
 བཀྱི་བའི་རིམ་བཤང་། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ་ལྷག་པར་བརྟེན་བར་བྱ་བ་དང་། དབང་
 པོ་དང་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་གཞན་དོན་མཛད་པའི་རྩལ་དང་། སྤྱིང་རྗེའི་སྒོ་བས་
 རྒྱས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ། སྒོ་བ་མ་གཞོད་མི་བསྐྱར་བར་འགྱུར་ན་སྒྲོ་བར་མི་
 བྱ་སྟེ་གཤིས་ངན་དེའི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པར་བྱ་དགོས་དེ། ཁྱོ་ཡང་འབྱུང་པོས་བཟུང་
 བ་ལ། །སྒྲན་པ་འབྲུག་པ་མིན་པ་ལྟར། །ཐུབ་པ་ཉོན་མོངས་དགྲར་གཟིགས་གྱི། །
 ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་གང་ཟག་མིན། །གང་ཞིག་ཕན་པའི་དག་གིས་ལམ་བསྐྱན་
 པ་ལ་ཁྱོ་བ་ཡང་རྗེ་དཔོན་ཁྱོས་པ་རིམ་གྲོས་མགྲུ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲན་པ་སྒྲོ་
 པོ་གདོན་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་དག་སྒྲན་པ་གཤིས་ངན་ཡང་སྒྲིན་དུ་མི་ལྟ་ཞིང་འབྲུགས་པ་
 མིན་པར། ཤིན་དུ་ཆེས་འབྱུང་པོས་བསྐྱམ་པ་བཙོས་པ་ལ་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ། ཐུབ་
 པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཉོན་མོངས་པ་དག་གཞོད་པ་དྲག་ཅིང་རྒྱུ་བ་པ་དག་བཞིན་
 དྲུག་ཟིགས་ན་ཡང་། ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་དག་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱར་བ་
 མ་ཡིན་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཆེས་བརྟེན་བའི་ཡུལ་དུ་བཟུང་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རི་དྲུགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སེའླའི་རྩོམ་པ་པོ་ལ་བསྐྱན་གྱིས།
 འཕངས་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

མཚན་ཉིད་གྱི་ཐེག་པ་ནི་སེམས་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་དང་། སྐྱགས་ནི་ཡེ་ཤེས་
 ལམ་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་པའོ་ཞེས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་
 བརྟགས་རིགས་སོ། །ཡང་རང་ལུགས་ངེས་པ་རང་བཞིན་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབང་
 དུ་ན་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒྲིན་མེད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད། སྤྱོད་པ་
 ཉིད། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ནི་རྩོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་
 རྒྱར་འགྱུར་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
 རིགས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་སྤངས་ན་ཡང་གཟུགས་སྤྱིང་
 ཉེར་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོ་དང་རང་བྱུང་ཞབས་གཉིས་
 ཞལ་མཐུན་པར། གཞི་ལ་རིགས་གཉིས་དང་། ལམ་ལ་ཡང་རིགས་གཉིས་དབྱེ་
 བར་མཛད་པས་གཞི་ལ་རིགས་གཉིས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་དབང་དུ་ན་
 ཚོས་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲུ་གཉིས་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་འདྲོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་འདུས་མ་བྱས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སྤྱང་སྤྱོད་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་བས།
 དཔེར་ན་ཉི་མ་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པ་སྤྱིན་གྱིས་བསྤྲིབ་པ་ལ་དེ་སེལ་བར་བྱེད་
 པའི་རྒྱུད་ནི་ཉི་མ་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུན་ལས་རྒྱ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
 ལམ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་ནི་རྒྱུད་གི་ཚོགས་བཞིན་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །
 དཔེར་ན་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དབའ་སྒྲ་མཛོས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲན་པར་གྱུར་པས། ཚོང་པའི་
 སུད་མེད་འདྲོད་ཆགས་ཀྱིས་ཚྱོས་ཤིང་ཁྱོ་ཤི་བའི་རོ་ཕྱག་པར་ཁྱར་པ་དབུགས་དབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་སུད་མེད་ཤི་བའི་རོ་ཕྱག་པར་སྒྲ་བ་དུག་ཏུ་ཁྱར་བ་དང་། དག་བཙམ་པས་
 སྤྲོབ་མ་ཟས་ལ་ཞེན་པས་སེམས་བསྐྱད་པས་བདེན་པ་མི་མཐོང་བར་ཤེས་ནས་དེ་
 དང་བསྐྱུན་པར་ཟས་བསྐྱས་ཏེ་སྤྱོད་གཅིག་གིས་སྤངས་ལ་ཕྱིས་སྤྱོད་སོ་སོར་ཁྱེར་དུ་
 བཅུག་ལ། དེ་རབ་ཏུ་དད་ནས་མཁན་པོའི་ཐད་དུ་དག་བཙམ་པ་ཉིད་མཛོན་དུ་བྱས་

པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ། ཉེས་པ་ལས་ལན་མང་དུ་བསྒྲིག་ཀྱང་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་རིགས་པའི་
ལམ་དུ་འཇུག་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པར་བརྩེ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཇི་
ལྟར་མ་ནི་ཁྱད་པར་དུ། ཁད་ཐེབས་སུ་ལ་གདུང་འཕྱུར་བ། ཇི་བཞིན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བརྩེ། ཇི་ལ་མིན་ལ་ཁྱད་པར་དུ་ལོ། ཇི་ལྟར་མ་ནི་ཁྱད་པར་ནད་
གིས་ཐེབས་པའི་སུ་ལ་གདུང་བར་འཕྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྩེ་
བཞི་དམ་པ་མིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སྒྲེལོ། ཇི་ལེར་ན་གདོལ་པ་མོའི་སྤྲུག་པ་བྱ་བ་
པ་མིན་པ་བྱེད་པ་རྒྱལ་པོས་བསད་དོགས་པ་བཞིན་ནོ། བཞི་པ། ལ་ལའི་སློབ་མར་
འཕྱུར་བ་སྟེ། ལ་ལ་ཡི་ནི་སླ་མར་འཕྱུར། ཐབས་རིག་སྣ་ཚོགས་ཐབས་ཀྱིས་ནི། །
མ་རྟོགས་སེམས་ཅན་རྟོགས་པར་བྱེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
བྱེད་པ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་བསམ་པ་དང་མོས་པ་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པས་ལ་ལའི་
སློབ་མར་འཕྱུར་བར་བྱ་སྟེ་ཕན་པ་རྗེས་སུ་སྟོན་ལ། རང་ཉིད་དམན་པར་སེམས་པ་
ལ་ལ་ལ་ཡི་ནི་སླ་མར་འཕྱུར་བར་བྱས་ནས་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་པས་རྗེས་སུ་
སྟོན་པས་སེམས་ཅན་གདུལ་པའི་ཐབས་དང་རིག་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་མ་
རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། ཇི་ལེར་ན་སྟན་
པ་མཁས་པས་ནད་པ་ལ་སྟུམ་བཙོས་དང་སྟུ་བཙོས་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྔ་པ་ལ་གཉིས། སྟོང་རྗེ་སྟོང་པས་ལྷག་པར་རྒྱས་ན་གདུལ་བྱ་མིན་པ་དགོན་པ་དང་།
གཞན་དོན་ལ་བསྐྱེལ་མ་མ་བྱས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །

དང་པོ། ཇི་ལྟར་སྟན་པ་མཁས་ཀྱིས་པས། ཁད་པ་རྒྱུབ་མེད་དགོན་དེ་བཞིན། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབས་རྟེན་ནས། གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་གྱིན་ཏུ་དགོན། སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ་མཐུའི་ཁྱད་པར་འཕེལ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཇི་ལྟར་སྟན་པ་མཁས་པར་འཕྱུར་བས། ཁད་པ་གསོར་མི་རུང་ཞིང་རྒྱུབ་ཏུ་མེད་པ་
དགོན་པ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་མཚོག་དང་མཚོག་མིན་པར་གཤམ་གྱིང་བསྟན་པའི་དངོས་

བོ་བཞི་ལ་མཁས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབས་རྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་མིན་པ་
 ཤིན་ཏུ་དགོན་ནོ། །དཔེར་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བྱ་སེམས་ཀྱི་ནད་
 བྱད་མེད་འདོད་པས་བསྐྱེད་པ་སྤྲུག་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མ་ཤེས་པ་ཞི་བར་མཛད་པ་
 བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུལ་དུ་ནི། །གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་མ་
 བསྐྱལ་བས། །རན་སོང་འགོ་བར་འགྱུར་ན་དེ། །སྟོ་ཕན་གཞན་གྱི་སྤྲད་བྱར་འགྱུར། །
 སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་མཐུའི་བྱད་པར་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུལ་དུ་ནི།
 །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་འགའ་དགེ་བ་ལ་བསྐྱལ་ན་རན་སོང་དུ་མི་འགོ་བཞིག་ཡིན་ཀྱང་
 མ་བསྐྱལ་བར་རན་སོང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་ན་ནི། །འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 །གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྤྲད་བྱར་འགྱུར་ཏེ། །རང་གིས་སྤར་དམ་བཅས་པ་ལས་འདའ་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །དཔེར་ན་དོན་མཐུན་པ་འགའ་ཞིག་མགོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 །སྟག་བསྐལ་དང་འཕྲད་པར་བྱེད་ན་དེད་དཔོན་ཆེན་པོས་བསྐྱལ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །
 །གསུམ་པ། །གང་ཞིག་ཉེན་པ་གཞན་དག་ལ། །སྟོང་བརྩེ་ལེགས་ཞེས་མི་འདོད་པ། །
 །དེ་རྗེས་བརྩེ་བས་མགོན་མེད་པ། །དག་ལ་རི་ལྟར་སྒྱུན་པ་གཏོང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་འདྲེན་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཆད་མེད་པ་
 བཞིའམ། །བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་གཉིས་སམ་པེས་པར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་
 འགོ་དགོས་ཏེ་གང་ཞིག་སྟག་བསྐལ་གྱིས་ཉེན་པའི་སེམས་ཅན་དག་ལ་ཕྱག་དོག་
 གི་སྟོན་ནས་སྟོང་བརྩེ་བ་ལེགས་སོ་ཞེས་མི་འདོད་པ་དེ། །ཉོན་མོངས་པས་ཉམ་ཐག་
 ཅིང་མགོན་མེད་པ་ཐར་པའི་ཉམ་རྒྱུད་བསྐྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐུག་གཟེར་དང་ལྡན་པ་དག་
 ལ་རྗེས་སུ་བརྩེ་བས་རི་ལྟར་སྒྱུན་པ་གཏོང་ནས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར། །དེའི་ཕྱིར་
 །ཐོག་མ་སྟོང་བརྩེ་བ་གདོན་མི་ཟ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་ལོང་བ་ལས་
 རྗེས་འཕྲོག་པ་དང་ལྟམ་གྱིས་དོན་དུ་གསོད་པ་བཞིན་ནོ། །
 བཞི་བ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མ་དད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། དད་
 པ་བསྟོམ་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་རྗེའི་གཞན་དབང་

དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཉེས་དམིགས་རི་ལྗང་བྱ་ཞེན། འགོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་གང་
 ཞིག་ལ། །འཛིག་རྟེན་སྤྱིད་དུ་གནས་ཡོད་པ། །དེ་ལ་སོར་གནས་དག་སྤང་ན། །
 སྒྲུབ་ལ་བསམ་ཐག་ཅི་ཞིག་ཡོད། །འགོ་བ་ལ་གནས་སྒྲུབ་པས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྤྱོད་
 སྤྱོད་ཆོགས་པའི་ཕན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གཏེར་བྱེ་བའི་འབྲུང་.....
 གནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་རི་སྤྱིད་དུ་གནས་དོན་དུ་གནས་
 པའི་མཐུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་རི་མོ་དང་རི་མ་གྲོ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་བསོད་
 བསྐྱོར་གྱི་ཁྱད་པར་མ་བསམ་གསེང་སོར་གནས་བྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་གནས་པ་དག་གྱུར་
 སྤང་ཞིང་བསྐྱུག་པར་འགྱུར་ན། གང་དག་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡིད་མི་མགུ་ཞིང་ཞེ་
 སྒྲུབ་པར་གྱུར་པའི་སྤྱིག་པ་ལ་བསམ་ཐག་སྟེ་བསམ་ཀུན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་དང་སོར་
 སྤྱོད་མཐའ་མེད་པའི་གནས་སྤྱོད་འབྲུམས་ཤིང་སྤྱོད་པས་ལྟོང་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་གྲུང་པོ་མང་པོ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་མི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་གནག་ལུག་གཞན་
 གཏམ་པ་ལ། དུས་གཞན་ཞིག་ན་ཁྱེད་ཅག་བདེ་འམ་དྲིས་པས་གང་གིས་བདེ་ཆར་
 རྒྱུད་གིས་གྲུང་ཆེན་དག་གཡོངས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན། དུང་འགོ་གཞན་དག་གྱུར་དེས་
 གོ་བར་འདོད་པའམ་ཡང་སྤྱོད་ཁུར་ཁུར་པའི་དབྱུག་པ་གཞན་ལ་གཏམ་པ་དུས་
 གཞན་ཞིག་བསྐྱུན་གསོལ་བས་བདེ་བ་ག་ལ་མཆིས་བྱིས་པ་དག་གིས་གཙུག་ཏེ་
 གནས་པའི་བྱུག་པ་དེ་ཡང་ཐོས་སོ་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་མཛད་པ་ལ་དད་རིགས་པ་དང་། ཡོན་
 ཏན་མཐའ་ཡས་པ་བསམ་ནས་དད་པའོ། །དང་པོ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྤྱོད་པས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའི་གནས་
 ཅི་ཞིག་ན། གང་ལ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །མཛོན་ཤེས་ལྡན་ཆར་ཡང་ཡོད་པ། །དེ་ཡི་
 དམན་པར་དམན་ལྟའི་དཛོས། །འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔལ་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་
 ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། ཉིང་རི་འཛིན་ལ་གནས་ཤིང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

འབྲས་བུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྒྲིབ་པ་ཚོགས་སྤྱོད་དུ་ལས་དང་སྤྱོད་རྒྱུ་ལྟར་འབྲས་བུ་དང་།
ས་ཐོབ་པ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྒྲོབས་དང་། དག་པའི་ས་ན་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ཆར་ལ་རང་
དབང་བ་ཡོད་པ་དེ་ཡི་དམན་པར་ལྷུང་བའི་སྒྲིབ་གནས་ཅན་དག་ལ་དམན་པ་ལྟ་བུའི་
དངོས་པོ་སྒྲིབ་སྤྱང་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་སྤྲིན་བྱ་དང་། བྱེ་མ་
ལེབ་དང་། སྤྲིག་སྒྲུལ་དང་། མ་ཉེ་དང་། རི་བོང་དང་། སྒྲུའུ་དང་། རི་དྲུགས་རུ་རུ་
ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ན། གཟུགས་དེ་དང་སྒྲན་དེ་དག་གིས་
སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་བྱ་དཀར་པའི་སྒྲོན་པ་མཚོག་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་བྱ་གོང་མ་སྤྲེག་གི་སྒྲིབ་རབས་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། ཐབས་ཀྱིས་ཀྱན་ཆོ་བསོད་ནམས་གང་། །ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་བསགས་པ་
དེ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །མིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
གསུངས། །དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་གཞལ་དུ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དད་པའི་
སྒྲོ་བ་སྒྲིད་པར་བྱ་སྟེ། གང་བསོད་ནམས་འབྱུང་བའི་རྒྱར་ཡུར་པ་ཐབས་ལ་མཁས་
པའི་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུད་པ་སྒྲོད་པ་ཀྱན་གྱི་ཆོ་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་
པ་ལྟར་བསོད་ནམས་གང་ཞིག་དུས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོ་བར་མཚམས་མེད་པ་བསྐྱལ་
བ་གངས་མེད་པ་སྒྲོང་བྲག་མང་པོར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ནམ་མཁའ་ལྟར་
མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞལ་བར་མི་
རུས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས། གང་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་ཐིག་དང་། །ལྷན་
པོ་རྩུངས་དཀར་ས་གཞི་ནི། །བག་ཙམ་དག་གིས་འཇལ་རུས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཡོན་ཏན་འཇལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པའི་ངོ་ཁན་གང་མི་མཁྱེན་པ་དང་མི་གཟིགས་པ་མེད་ན་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཟིགས་ཀྱང་དེའི་རྒྱ་ཆོ་བ་དང་གངས་

མང་པའི་མཐའ་མི་གཟིགས་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་སྟོན་
 པར་གཤམ་སོ། །དཔེ་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱ་མཚོ་བཞིན་ནོ། །
 ལྷ་བ་སྟོན་པ་མཐར་ཕྱིར་པར་རྩས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ལ་ལྷ། སྟོན་པ་ལ་ལྷག་པར་སྟོ་
 པའི་རྒྱ་མཚོན་དང་། དམན་པའི་སྟོན་པ་ལ་སྟངས་པ་དང་། སྟོན་པ་མཐའ་དག་སྟུབ་
 རྩས་པའི་རྒྱ་མཚོན་དང་། རང་ཉིད་འགའ་ཞིག་ཞི་བདེ་དོན་དུ་མི་གཉེར་པའི་རྒྱ་
 མཚོན་དང་། ལུས་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ལེན་རྩས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ནོ། །དང་པོ། སྟེན་
 པའི་རབས་ལ་སོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྟོན་པའི་གཏམ་སྟན་པར་བཤད་
 ལ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཙམ་ཏུ་མིན་པ་ཅི་ཞེན། འཆི་དང་ཆོས་དང་སྟོན་པ་
 གཞན། སྟོན་པའི་སྟོ་ཡིས་གསལ་བྱེད་པ། །དེ་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །
 སྟོན་པའི་སྟོ་ནི་རྟག་ཏུ་སྟན། སྟོན་པའི་སྟོ་དུ་ནི་ཡི་གེ་བསྟན་པའི་རེས་ཆོག་གིས་
 བཤད་པ་ན། སྟེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གི་བ་གསལ་བར་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་།
 རེ་འགའ་སྟོན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་པར་བྱིན་དུག་གིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་གོ་
 བར་བྱེད་པ་དང་། རེས་འགའ་སྟོ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟར་བར་རི་ལྟར་
 འདོད་པའི་སྟེ་བ་གཞན་འགྲུབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པས་ན། འཆི་བ་དང་ཆོས་དང་སྟོན་
 པ་གཞན་སྟོན་པའི་སྟོ་ཡིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
 སྟོན་པའི་སྟོ་ནི་རྟག་ཏུ་སྟན་པས་སྟོན་པ་ལ་ལྷག་པར་སྟོ་བར་མཛད་དོ། །དེས་ན་སྟོན་
 པའི་སྟོ་བཤད་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་པོ་དག་སྟོན་པས་མཚོན་ནས་དུག་པོ་སྟོན་པ་
 རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟང་ཟེང་གི་སྟོན་པ་ནི་སྟོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པའོ། །མི་འཛིགས་པའི་སྟོན་པ་ནི། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །
 ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་གཤམ་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །
 བརྩོན་འགྲུས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་བས་སྟོན་པ་གསུམ་གར་གཏོགས་སོ། །
 དེ་ཕྱིར་པ་རོལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། དེར་བྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་འབྲས་
 མིང་རྒྱུ་ལ་ཆགས་པ་ཡིན། ཉན་རང་གི་བྱིན་དུག་པར་བྱིན་ཙམ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ལས་མེད་ན། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལས་
 དང་པོ་བཞོགས་སྦྱོར་གྱི་པར་ཕྱིན་རྣམས་ཉན་རང་གི་པར་ཕྱིན་ལ་ལྟོས་ན་ཐམས་
 ཅན་མཁྱེན་པའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་པས་མཆོད་ཉིད་པར་བཞག་ན་ཡང་འཇགས་པའི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་ལྟོས་ན་བཏགས་པ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་མི་མཐུན་པའི་
 རྟོགས་རྩུང་ཟད་སྟུན་འབྱེན་པ་ལས་དྲུངས་ནས་འབྱེན་མ་རྣམས་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་དངོས་ཀྱིས་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འཇགས་པའི་ཕྱིན་དྲུག་ནི་རང་
 རང་གི་མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་རྩུང་བ་ནས་སྤང་བ་དང་། དངོས་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 དངོས་རྒྱུར་ཞེས། རྒྱུར་གིན་ཏུ་ཉི་པ་ལ་བཟུང་བར་བྱ་ཡི། དངོས་རྒྱུ་དངོས་ནི་རྒྱུ་
 མཐའ་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བསད་པར་བྱ་བ་ཉེས་པ་ལས་ཐར་
 བའི་གཏམ་ཐོས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་བྱིན་པ་ཡི་སྦྱིན་པ་ལས། །
 འབྲས་སུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞེས། །ལེན་དང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ནི། །ཆོང་སྒོགས་
 བཞིན་དུ་སྤྲད་པར་འགྱུར། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྦྱིན་པ་ཁོ་ན་མཐའ་ཡས་ཀྱི་
 གཞན་གྱི་རི་ལྟར་མིན་ཞེ་ན། ཆོ་འདིར་བྱིན་པ་ཡི་སྦྱིན་པ་ལ་འབྲས་སུ་ཡོངས་སྤྲད་
 ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམ་ནས་རྣམས་ལེན་པ་དང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་
 ནི་ཁོ་སྦྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྣམས་གཏོང་བའི་ཆོང་སྒོགས་བྱེད་པ་བཞིན་ལན་དང་རྣམས་སྦྱིན་
 ལ་རེ་བའི་སྦྱིན་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་ནི་དམ་པས་སྤྲད་པར་འགྱུར་རོ། །
 དཔེར་ན་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་བཙོང་བའི་ཁོ་པ་བཞིན་ནོ། །
 གསུམ་པ། གང་ལ་སྤར་བྱས་ཤིག་པ་ཡང་། །ཡོད་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དགེ་
 བའི་ལས་ཅན་དེ་ལ་ནི། །བསྐྱབ་མིན་ཞེས་བྱ་ཡོད་མ་ཡིན། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
 བསོད་ནམས་ཆོད་མེད་པ་ལན་དང་རྣམས་སྦྱིན་ལ་རེ་བ་བྲལ་བའི་སྦྱིན་པའི་སྐབས་སུ་
 གང་ལ་སྤར་བྱས་པའི་ཤིག་པ་རྩུང་ཟད་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་འབྲས་སུ་འབྱེན་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལན་ལྟ་སྤང་འགས་རྒྱ་ནི་ཉུང་དུ་ཞིག །རོ་བསྐྱར་བཞིན་ཀྱི་གཞུང་
 གྲུང་མིན་ལྟར། །དེ་ཕྱིར་ཤིག་པའི་ལས་ནི་རྒྱུང་དུ་ཡང་། །དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡངས་པ་

མཁུན་པར་མཛོད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཅན་
སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ནི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་ལན་མྱེད་རོ་ཁྱུང་དུས་སྐུ་
མཆོ་ཆེན་པོ་བསྐྱར་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགེ་བའི་ལས་
ཅན་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་སྤྱིར་སྤྱིར་ལས་འདས་པའི་སར་མི་འགྲོ་ཞེན།
རྒྱབས་ཆེན་ཡིད་ཅན་དེ་ལ་ནི། །འདི་ནའང་གཞོད་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེས་ན་དེ་ལ་
སྤྱིད་པ་དང་། །བྱ་ངན་འདས་ལ་ཁྱད་པར་མེད། །ལྟག་པའི་བསམ་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་
གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྤྱིག་པའི་ལས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བའི་སྐབས་འདི་ན། སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། བྱ་བ་དང་།
འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྟུལ་རང་མཚན་པས་གཞོད་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེས་ན་
སྤྱིད་པའི་སྟུག་བསྟུལ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་ལ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཞིབ་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་ཞིབ་སྟོགས་གཅིག་པ་ལ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། སྟུག་བསྟུལ་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་
གཞོད་པ་མེད་པས་སྤྱིད་པ་འཁོར་བ་དང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་
དབང་བཅུ་པོ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཡེ་
ཤེས་གྱིས་ནི་སྤྱང་པོ་སྟོང་པར་ཤེས། །ཤེས་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་ང་མི་འགོགས། །
ཐ་སྟོད་ཙམ་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་བྱེད་ནས། །འཇིག་རྟེན་འདི་ན་བྱ་ངན་འདས་པར་
གནས། །ཞེས་སོ། །དཔེར་ན། ལུ་གཅིག་སྤྱན་པ་ལ་མས་ལྟག་པར་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་
བཞིན་ནོ། །

ལྟ་བུ་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལས་
ཁྱད་པར་ཅན་པལ་ཆེ་བ་ལ་དབང་འབྱོར་བར་འགྱུར་བ་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། གང་ལ་
ཀྱན་ཆེ་སེམས་དབང་ནི། ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་པ། །དེ་གོ་རྒྱ་ཅིས་འཇིག་རྟེན་
ནི། །ཀྱན་གྱིས་མངའ་བདག་འགྱུར་མ་ཡིན། །ས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

གང་ལ་ཀུན་གྱི་ཆོ་སེམས་ལ་དབང་ནི་ཐོབ་པ་ཉིད་ལས་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་
སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེ་ཀོ་སྟེ་དེ་ནི་རྒྱ་ཅིས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
ལ་དབང་འབྱོར་བའི་འཛིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་མངའ་བདག་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན། སྤྱིད་བཞིའི་
བདག་པོ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ནས་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པའོ། །འོན་ཀྱང་དབང་
བཟུངས་མཐུན་པ་ནི་མ་དག་ས་བདུན་དང་། བྱད་པར་བ་དག་ས་གསུམ་ན་ཡོད་ལ།
མཚན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱུས་གྱིས་ས་ན་ཡོད་དོ། །དཔེར་ན་ནོར་བུ་དང་དབག་བསམ་
གྱི་ཤིང་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ། འབྲས་བུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་སྒྲུབ་ཕྱེད་ནི། དྲང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྟོང་པ་
སྤྱད་པའི་འབྲས་བུ་རི་ལྷ་བུ་ཞེན། སུལ་འགོ་ལས་ཆེས་སུལ་འགོ་བ། །འགའ་ཞིག་
འཛིག་རྟེན་འདིར་ཡང་སྣང་། །དེས་ན་བསམ་མི་ཁྱབ་མཐུ་ཡང་། །དེས་པར་ཡོད་
ཅས་རྟོགས་པར་གྱིས། །རིགས་གྱིས་སུལ་དུ་འགོ་བ་ལས་སུལ་དུ་འགོ་བ་བྲམ་ཟེ་
དང་སྐྱེ་བའི་གནས་གྱི་སུལ་དུ་བྱུང་བ་འདྲ་ཤིང་མེད་འདྲ་ཤིང་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆོད་
ལ་ཐུག་པ་དང་། རིའི་སུལ་དུ་བྱུང་བ་ལྟན་པོ་དང་། རྒྱལ་པོའི་སུལ་དུ་བྱུང་བ་འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་བ་ལ་ཐུག་པ་རི་ལྷ་ར། ཤེས་པའི་སུལ་དུ་བྱུང་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རྟེ། སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དག་
གིས་བྱད་པར་གྱི་གནས་སྐབས་འདིར་ཡང་སུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྟན་པ་སྤྱིད་དེ། རྒྱ་
ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་དག་གིས་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ཉི་པར་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་མཁས་ནས་བྱིས་པའི་བར་དུ་གཤམ་གྱིང་གྲུབ་ལ། དེས་ན་
དྲང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དྲང་རྒྱུ་གྱི་རྒྱ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་སྤྱང་པའི་
འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འབྱོར་
པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཚང་གིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་བསྐྱུ་བའི་
རིགས་པས་སོ། །འདི་ལ་སུ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་ན་རེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཀུན་མཁྱེན་མིན་རྟེ། སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་སོ་སའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེན།

དེ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་དེའི་ཚུངས་ཀྱི་དང་རྒྱུ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་གཅིག་
གསུམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་ཆོས་སུ་མི་འཐད་དེ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བུམ་པ་རང་ཉིད་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་སྐམ་བཞིན་ཞེས་
མཚུངས་སོ། །དེ་བཞིན་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱེས་
པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ན་བཏགས་པའི་གཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་
ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་
མེད་པས། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བས་གཏན་ཆོགས་ལ་
དབྱེད་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མིན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ལ། གཞན་ཡང་རིག་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་། རང་བྱུང་དང་། ཚད་མ་མིན་ཏེ།
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོན་པའི་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱང་བུམ་ཟེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལག་
པ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཉ་གསོད་པ་བཞིན་ཞེས་ཁྱོད་ལ་མི་འདོད་པ་དུ་མར་འགྱུར་
རོ། །དེས་ན་རྒྱས་ཁྱད་པར་ལས་འབྲས་སུའི་ཁྱད་པར་སྐུལ་དུ་བྱུང་བ་དམིགས་
པས་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པ་རྒྱུ་བྱེད་ལུང་ལ་མི་བརྟེན་པར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་འདི་
ཁས་སྐྱེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་དག་སློང་མཁས་པ་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཆེད་
དུ། དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་དུ་ཕྱིན་པ་དེས་ཀྱང་གྲས་པས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་པའི་འབྲུ་མར་
བསྐྱེད་པས་ལ་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡུལ་དཔོན་གྱིས་ཐོས་པར་གྱུར་ནས་འོངས་ཏེ་གྲས་
པས་ཅི་བཟུང་བཟུང་སྐྱོལ་ཞེས་གསོལ་བས། དག་སློང་དེས་གང་གིས་ཁྱིམ་དུ་ཁོ་པོས་
མཚན་མོ་གནས་བཅས་པའི་སྐྱེས་སུ་འདི་ལ་འབྲུ་མར་གྱི་བུམ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་གཅིག་
དེས་ཀྱང་སྐྱོན་པ་བཞིན་འཛིན་རྟེན་ན་སྐུལ་དུ་འགོ་བས་ཆོས་སྐུལ་དུ་འགོ་བས་མེས་
ཅན་པལ་ཆེར་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲག་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་གྲས་པ་མི་བྱེད་
ཅེ་ན། ལྷོན་པ་ཤིན་ཏུ་ཐབ་ཆོས་ལ། རྒྱག་པ་སྐྱེ་བ་རི་ལྟ་བུ། དེ་བཞིན་ཞན་ལ་ཤིན་
ཏུ་ནི། མེད་བྱུང་ཆོས་ལ་སྒྲག་པ་སྐྱེས། །འདི་ལྟར་སློ་མ་སྐྱུང་བའི་སྐྱབ་པོ་རྣམས་ལ་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་གསང་བ་ཟབ་པའི་ཚོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་སྣང་བ་དང་སྟོང་བ་དབྱེར་མེད་པ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
 འཐད་པ་སྣང་བ་སྟོང་ཐོག་ཏུ་སྦྱོན་མ་དངས། སྟོང་པ་སྣང་ཐོག་ཏུ་མ་དངས་པ་གཟུགས་
 སོགས་སྟོང་པ་སྟོང་བརྟེན་འབྱུང་འགགས་པ་མེད་པའི་ཚོས་ལ་སྐྱག་པ་སྐྱེ་བ་རི་ལྟ་བ་
 དེ་བཞིན་དུ་མོས་པ་ཞན་པ་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་སྐྱག་པ་སྐྱེ་བར་འབྱུར་
 རོ། །དཔེར་ན་རྒྱུལ་པོ་འཕགས་པ་སྟོ་བཟང་། ཕྱི་རོལ་པ་རི་དྲགས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་
 ཅན་དག་རི་དྲགས་མོ་ལ་ཞུགས་པ་མཐོང་ནས། དཀའ་ཐུབ་ཅན་དག་ཆགས་པ་དང་
 བྲལ་བ་མེད་ན། ཤུག་ཏུ་དགོ་སྟོང་ལས་མེད་པར་སྟོང་པའི་དགོ་སྟོང་དག་ཆགས་པ་
 ཅིས་བྲལ་ཞེས། དགོ་སྟོང་རྣམས་བཅུན་མོའི་ཚོགས་སུ་འཇུག་པ་བཀག་ནས། ཡིད་
 མི་ཆེས་པ་ལ་དེས་སྦྱར་བླ་མཁས་པས་རྒྱལ་པོ་བྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་བསད་པར་བཀའ་
 ལུང་སྟུལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་བརྟུལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ། ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
 སྟོན་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་པའི་གོགས་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
 ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུས་
 གཟིར་བའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བར་འདོད་པ་དགག་པ་
 དང་། ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་ཐབས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པས་
 བྱང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས། ད་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་གཉེན་གཅིག་ལུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེས་ནི་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་
 ནི་འཁོར་བ་ཡིན་པར་གཟིགས་ནས། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་གཅོད་པ་
 ལ་འབད་བ་བྱེད་དགོས་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་རྒྱ་དྲག་གསུམ་པོ་དགག་པས་
 ཉོན་མོངས་དང་ལས་འགགས་པ་ཡིན་པས། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་

དང་དེའི་ཀླན་ནས་སྒྲང་བའི་ལས་དག་ཚར་གཅོད་པར་རིགས་ཏེ། སྤྱིར་འཁོར་བའི་
 ཕ་བ་ལས་དང་དེའི་ཕ་བ་ཆགས་སྒྲང་གཉིས་པོ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་ལས་འདོད་ཆགས་
 བྱིས་པོན་གསོས་འདེབས་པའི་རྒྱན་ལྟ་བུར་པར་བལྟ་ཞིང་། རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་འདོད་
 ཆགས་ཕྱི་ལ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཞེས་པ་ཕྱི་ལ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་རབ་བྱེད་བརྒྱུད་བརྒྱུད་ལ་ཁང་བ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཟས་རོ་
 བརྒྱུད་ལྟ་བུ་གནང་ན། འདི་དག་ནི་བདེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། བདེ་
 བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ལ། ཐོག་མར་ཡུལ་ཡོངས་སུ་སྒྲང་
 བའི་སྒྲོ་ནས་འདོད་ཆགས་སྤྱིར་བཙོས་དགོས་པས་དཀའ་ཐུབ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་
 རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པས། ལུས་གཟེར་བ་དང་། སྐྱེ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 སྤྱུག་བསྐྱལ་མངོན་པ་ལ་ལས་ཉོན་མོངས་འཛོམས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཞེས་བྱའོ་
 ཞེན། བདེ་བས་འདོད་ཆགས་འཕེལ་འགྱུར་ཞིང་། །སྤྱུག་པས་ཁྲོ་བ་འཕེལ་འགྱུར་
 བ། །ཅིས་བདེ་དཀའ་ཐུབ་ཅན་མིན་ཞིང་། །སྤྱུག་པ་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཅིས་ཡིན། །
 ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བས་འདོད་ཆགས་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་
 བདེ་བ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་སྒྲང་བྱ་ཡིན་ན། ལུས་སེམས་གཟེར་བའི་སྤྱུག་པས་ཁྲོ་བ་
 འཕེལ་བར་ཅིས་མི་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲོ་བ་དེ་ཡང་སྒྲང་དགོས་
 བ། །རྒྱུ་ཅིས་ན་བདེ་བ་དང་ལྟན་པ་དཀའ་ཐུབ་ཅན་མིན་ཞིང་ཟས་གཅོད་པ་དང་།
 ལུས་ཉི་མ་དང་ལྟན་པས་གཟེར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཅན་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཅི་ཞིག་གིས་
 ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་པ་ལ་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཞེས་བྱ་ཡི་ལུས་གཟེར་བས་
 མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཟག་
 གི་བྱུང་པར་ལ་སྒྲང་བའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་གནང་ལ། ཞེས་པ་ཅན་རྣམས་ལ་ཞེ་
 སྒྲང་སྐྱེ་བ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཁང་བ་བརྟེན་པ་དང་ཟས་རོ་བརྒྱུད་པ་ཆོས་གོས་ཀྱི་
 རོམ་པ་གནང་བས་ནང་གི་ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་པ་ལ་དཀའ་ཐུབ་ཅན་དུ་བཞག་
 བོ། །དེས་ན་འདོད་ཆགས་ཞེས་པ་གཉིས་སྤྱུག་པ་དང་མི་སྤྱུག་པའི་མཚན་མ་རང་གི་

ལྷག་པར་སྒོ་བཏགས་པའི་རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་
ཅམ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནས་ཆགས་སྤངས་སྒྲེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་
བརྒྱམས་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། ལྷག་པར་སྒོ་
མི་འདོགས་པར་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་བྱས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་
ཉོན་མོངས་བ་སྤྱོད་པ་ལས་ཡུལ་སྤྱོངས་བ་མཐའ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་སྤང་གཉེན་གཉིས་པོ་སྒྲོ་ཇས་གཅིག་གམ། ཐད་ད་སྒྲུམ་ན། སྒྲོ་ཇས་གཅིག་སྟེ་
རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོས་ཡུལ་སྤྱུག་པ་སོགས་སྒོ་འདོགས་ལ་རྟོག་མེད་ཀྱིས་མ་
ཡིན་ཏེ། ཡུལ་སྤང་ཅམ་པ་ལས་ངེས་རྟོགས་མེད་ལ། རྟོག་པའི་སྒོ་ཡིན་པ་ལ་སྒོ་
འདོགས་དང་སྒོ་འདོགས་བ་ལྟར་མེད་པར་ངེས་པ་གཉིས་གཅིག་ཀྱང་། སྒྲུམ་ཡུལ་
གྱི་གནས་རྒྱལ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཡུལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ཡིན་
པས་སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོར་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་བྱར་ཤིང་བཙོར་བས་བྱར་
མ་ཐོབ་པ་བཞིན། ཉོན་མོངས་བ་བཙོར་བས་འདི་ཕྱིར་བདེ་བ་སྒྲུ་ཆོགས་ཐོབ་པར་
འཁྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་མཛོན་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་དང་ས་པོན་
བྱངས་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་དུག་གསུམ་སྤྱོད་
རྒྱལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཁོ་ཆགས་སྤྱོངས་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལ། དུག་གསུམ་གྱིས་བྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དུག་གསུམ་སྤྱོད་
པའི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཁོ་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སོ་སོར་བསྟན་པར་བྱ་བ་
དང་། ཁོ་ཆགས་ཀྱི་སྤོབ་མ་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་དང་། ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་ཀྱིས་
རིམ་བར་ཤེས་ནས་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ། འདོད་ཆགས་ལས་ནི་
སྤྱད་པ་སྟེ། ཁོ་བའི་ལས་ནི་རྩོད་པའོ། །འབྱུང་བ་ཀྱན་ལ་རྒྱུད་བཞིན་དུ། གཏི་མུག་
ལས་ནི་གསོས་འདེབས་སོ། །དུག་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ཤེས་ནས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ།
འདོད་ཆགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི་ནང་སེམས་ཅན་དང་སྤྱི་ཡོ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྤྱད་པ་སྟེ་

ཡིན་ལ། གཉེན་པོར་མི་སྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་འཁོར་འདབ་དང་ཡོངས་སྟོང་སྟངས་
 བཤོ། ། ཁྲོ་བའི་བྱེད་ལས་ནི་འཐབ་ཅིང་རྩོད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་
 བསྒྲུབས་པ་དང་། ཡིད་དང་མཐུན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཡོངས་སྟོང་སྟོང་
 བཤོ། ། མེ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུང་བ་ཀྱན་ལ་རྒྱུད་གིས་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་གཏི་
 སྟག་གི་བྱེད་ལས་ནི་ཆགས་སྟངས་གཉིས་ཀའི་གསོལ་འདེབས་པ་རང་གི་དམིགས་པ་
 ལ་སྟོན་དུ་མི་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་རོ། ། དཔེར་ན་རྩེའི་སྤོན་པོས་བཟུང་བ་ལ། འགྲེད་པ་དང་
 རྩན་སྦྱོར་པས་མི་ཕན་པར་དེའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤིང་ཆགས་པ་ཡིན་པས་མེས་གསོད་
 པར་བྱེད་དགོས་པར་བཞིན་ནོ། ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྟངས་དང་གཏི་སྟག་རྣམས་ཀྱང་
 སྟུང་པ་དང་རྩོད་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཅམ་གྱིས། མཛོན་གྱུར་ཅམ་ལས་བསྒྲོག་མི་
 རུས་ལ། རྩ་བ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ཁོན་ཞི་བར་བྱ་དགོས་སོ། ། གཉེས་པ། དུག་གསུམ་
 གཉེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཅིས་ཕྱིར་སྟངས་བྱ་ཡིན་ཞེན་སྟག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པའི་
 ཕྱིར་། མ་ཕྱད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་ནི། ། སྟག་བསྐྱེད་སྟངས་མེད་ལས་ཁྲོ་སྟག་ །
 ཡོངས་མི་ཤེས་ལས་གཏི་སྟག་སྟེ། ། དེ་དག་གིས་དེ་དག་མི་རྟོགས། ། འདིར་འདོད་
 ཆགས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཞི་གཟུགས་མཛེས་པ་སོགས་དང་མ་འཕྲད་པ་སྟེ་མ་ཐོབ་
 པ་ལས་སྟག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཁྲོ་བ་ནི་པ་རོལ་པོ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་རང་གིས་
 གཞོམ་པའི་དཔུང་མེད་པ་ལས་སྟག་བསྐྱེད་པ་འབྲུང་ལ། གཏི་སྟག་ནི་དོན་ཞིབ་མོ་
 ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པས་སྟག་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ལ། ཆགས་སོགས་དེ་དག་གིས་ཟེལ་གྱིས་
 མནན་པས་ན་སྟག་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་མི་རྟོགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེས་སྟག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
 བས། ཉོན་མོངས་སྟོང་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། ། དཔེར་ན་དཔུང་པོའི་ཕྱ་རྒྱུལ་པོའི་
 བརྩོན་མོ་དོན་དུ་གཉེར་བས་སྟག་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
 གསུམ་པ། རི་ལྟར་གཏི་སྟག་ལ་ཆགས་སྟངས་གཉིས་པོ་ལྟན་ཅིག་ཕྱད་པ་ཡོད་པ་དེ་
 ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྟངས་གཉིས་པོས་རྩྭ་འཕྲད་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཞེ་ན། རི་
 ལྟར་བད་ཀན་ལ་མཁྲིས་དང་། ། ལྟན་ཅིག་ཕྱད་པ་མེད་མཐོང་བ། ། དེ་བཞིན་ཁྲོ་ལ་

འདོད་ཆགས་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཕྱད་པ་མེད་པར་མཐོང་། །རིམ་པ་བད་ཀན་ཆུ་ལས་
གྱུར་པ་ལ། །མཁྲིས་པ་མེ་ལས་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་འགལ་བས་བད་ཀན་
ལ་མཁྲིས་པ་ལྷན་ཅིག་འཕྱད་པ་མེད་ཅིང་། །མཁྲིས་པ་ལ་ཡང་བད་ཀན་འཕྱད་པ་
མེད་པ་བཞིན། །ཁྱོ་བ་མངོན་གྱུར་ལ་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་ལྷན་གཅིག་འཕྱད་པ་
མེད་ལ། །འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་ལ་ཁྱོ་བ་མངོན་གྱུར་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྱད་པ་མེད་
དེ། །ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་མི་འདོད་པར་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྲོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཕན་
ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཏི་མུག་ནི་དེ་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་འཕྱད་པ་ཡོད་དེ།
ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་ཤིང་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་
ཅིང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དཔེར་ན་ཆུའི་ཐུམ་པར་མེ་འཇུད་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ། སློབ་མའི་རྒྱད་འཛོམས་བའི་
སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་མའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆགས་སྣང་གང་ཤས་ཆེ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་
ནས་རིམ་པ་བད་པ་ཅིས་དགོས་ཞེས། འདོད་ཆགས་བྲན་བཞིན་བཀོལ་བ་བྱ་སྟེ། །གང་ཕྱིར་
མི་ཕངས་དེའི་སྒྲན་ཕྱིར། །ཁྱོ་ལ་རྩེ་པོ་བཞིན་ལྟ་སྟེ། །དེའི་སྒྲན་ཕངས་པ་ཡིན་ཕྱིར་
རོ། །སློབ་མ་འདོད་ཆགས་ཅན་ལ་ནི་རྩེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་བསྟན་ནས་
སྣང་བར་བྱ་དགོས་ལ། །དངོས་པོ་གྱུ་ལོ་མ་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྩེས་སུ་མཐུན་པས།
རིམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་བྲན་ཤིང་བཅད་ནས་བཀོལ་བ་བཞིན། །གང་གིས་
ཕྱིར་ལས་ལ་བཀོལ་བ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའི་སྒྲགས་མི་རྟོད་པས། །དེའི་སྒྲན་ནི་
མི་ཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་སློབ་པ་ནི་རྩེ་པོ་བཞིན་དུ་རིམ་གྲོས་ཡིད་རྩེས་སུ་
བཟུང་སྟེ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་ཕངས་པར་རིམ་གྲོ་བྱས་པ་ལ་ཞེས་པ་གིས་མི་འཇུག་སྟེ།
དེའི་ཕྱིར་དེའི་སྒྲན་ནི་ཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཏི་མུག་ལ་སློབ་པ་ལ་ཡང་མི་ཕངས་པ་
དེའི་སྒྲན་ཡིན་ཏེ་གཏི་མུག་གི་ལས་སྒྲབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཁྲུས་
མ་ཁན་གྱི་བོང་དུ་ཕྱིར་དེད་པ་ལ་ཕྱིས་སུ་མི་བྱེད་ཅིང་ཡང་ཡང་བརྟེག་ལ་ཁྱིས་དུ་རྟོད་
པ་ནི་བཟའ་བ་སློབ་པ་སོགས་རྩེ་དཔོན་བཞིན་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་པ། དང་

པོར་གཏི་མུག་ཡང་དག་འབྱུང་། བར་དུ་ཁོ་བ་འབྱུང་འབྱུང་ཞིང་། བྱིས་ནི་འདོད་
 ཆགས་འབྱུང་བ་སྟེ། ཉིན་ལ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་འོ། ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་བའི་དུས་ཤེས་
 བར་བྱས་ནས་གཉིན་པོ་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་མོ་མུག་པ་འཕེལ་ཞིང་བད་ཀན་
 ཤས་ཆེ་བས་སྔ་དྲོད་པོར་གཏི་མུག་ཡང་དག་པར་འབྱུང་ལ། བར་དུ་ཆོལ་ཁོ་བའི་
 མུག་བསྐལ་གྱི་འཁོར་ལོར་ཞེན་ཏོ། བཀའ་སྒྲོམ་གྱིས་གདུང་བས་ཁོ་བ་འབྱུང་བར་
 འབྱུང་ཞིང་། སྔོན་གྱི་དུས་བྱིས་ནི་ངལ་དུ་བ་མོགས་དང་བྲལ་བས་འདོད་ཆགས་འབྱུང་
 བ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་སྦྱོར་གྱིས་སྦྱེན་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་རྒྱམས་ཉིན་
 ཞག་གཅིག་ལ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བས་བག་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། ཉེ་ཡང་
 མཚན་མོ་གཉིད་དང་མུག་པ་ཤས་ཆེ་བས་བད་ཀན་ཆེ་བའི་བྱིར་སྔ་དྲོད་གཏི་མུག་འབྱུང་
 ལ། དེ་ནས་ལས་དུ་མའི་བྱེད་པས། ཉི་མས་གདུང་བའི་བྱིར་བད་ཀན་སྦྱང་བ་དང་
 མཁྲིས་པ་ཤས་ཆེ་བས་ཉི་མ་གྲུང་ལ་ཁོ་བ་དང་། བྱི་ནས་ལུས་བརྒྱས་ཤིང་བྱུག་ལ་
 ཟན་ཟོས་པ་དང་། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པས་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བ་ལུས་ཀྱི་སྦྱོར་
 གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ནི་སྦྱེན་ཉི་བར་གནས་པ་ཙམ་ལས་ནང་གི་རྒྱུ་ནི་སྤར་གོམས་པ་
 ཤས་ཆེ་བའི་བྱིར་འོ། ཉེ་པར་ན་རྒྱལ་པོ་མཛེ་ཏ་ཀས་བྲམ་ཟེལ་ཁྱུ་བ་བརྒྱ་ཁྱུ་བས་
 ཞེས་དང་། འབྲུ་མར་གྱི་བྲམ་པ་བརྒྱ་སྦྱོར་པར་ཁྱུས་པས་འདོད་ཆགས་སྟེ་བ་
 བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདོད་ཆགས་སྔོང་ཚུལ་དང་། ཞེས་སྔོང་ཚུལ་དང་། གཏི་
 མུག་སྔོང་ཚུལ་ལོ། ཉང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་ཆགས་སྤང་བྱར་རིགས་དཀའ་བས་
 འབད་པས་སྤང་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་སྦྱོར་གྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་ནས་སྤང་བའོ། ཉང་པོ་ནི།
 འདོད་ཆགས་མཛའ་མེན་མཛའ་འདྲ་བ། ཉེས་དེ་ལ་ཁྱོད་མི་འཛིགས་ཏེ། མི་ལན་
 མཛའ་པོ་ཁྱད་པར་དུ། སྦྱིས་བྱས་སྤང་བར་བྱ་མིན་ནམ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེས་
 དང་གཏི་མུག་རྒྱམས་ནི་མཛའ་པོ་དང་མཛའ་མེན་དང་བར་མའི་ཚུལ་དུ་སྟག་པས།
 ཞེས་དེ་དགའི་ཚུལ་གྱིས་འོང་བས་གཞོད་པ་སྤང་རུང་ཡིན་པས་ཤེས་སྟོན། གཏི་

ལྷག་ནི་བར་མའི་རྣམ་པ་ས་འོང་བས་དེ་ལ་ཆེད་དུ་ཡིད་མི་གཏོང་བས་ཤེས་སྒྲིལ།
 འདོད་ཆགས་ནི་ཡིབ་ཏེ་མཛའ་བོ་མ་ཡིན་པ་མཛའ་བོར་བརྟུས་པ་བཞིན་མཐར་ལྷག་
 བརྟུས་བསྐྱེད་པས་འདོད་ཆགས་མཛའ་བོ་མིན་ཡང་ཡན་པ་ལྟར་སྤང་བས་མཛའ་
 མོ་དང་འབྲུག་དེས་ན་འདོད་ཆགས་དེ་ལ་ཁྱོད་མི་འཛིགས་ཏེ། དེས་ན་མི་ཡན་པའི་
 མཛའ་བོ་ཁྱད་པར་དུ་སྤྱེས་སུ་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ནམ་སྤང་བྱ་ཡིན་ནོ།
 རི་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་ན་རྟག་ཏུ་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་བརྩོན་པ་སུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་
 བཅས་པས་དེའི་གཉེན་པོ་ཆེད་དུ་བསྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤང་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་
 པོ་སྤྱུབས་སེང་ལིང་ལ་སོང་བ། དྲང་སྤྱོད་རི་དྲགས་མོ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཐོས་
 པས་སྒྲུ་གཤམ་པར་འཕོག་པས་མདའ་བརྟུན་པས་དྲང་སྤྱོད་གིས་དམོད་པ་བོར་བས་
 དེ་བརྩུན་མོ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱར་མ་ཐག་གི་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། འདོད་ཆགས་རྒྱ་ལས་སྤྱེ་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱེན་ལས་ཀྱང་ནི་སྤྱེ་བ་སྟེ། །
 འདོད་ཆགས་རྒྱེན་ལས་སྤྱེ་བ་གང་། །དེ་ནི་རྒྱུ་བ་སྤྱེ་ཅིག་ཤོས་མིན། །ཉོན་མོངས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་སྤྱེ་བའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་ནི་སྤྱེ་བ་སྤྱེ་མའི་
 བསྐྱལ་མཉམ་གྱི་བསྐྱེད་པ་འདོད་ཆགས་སོགས་ལ་གོ་མས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་
 ལྷ་རྒྱས་པ། ལྷག་རོན་ལ་སོགས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་གོ་མས་པས་ཆོ་འདིར་ཡང་སྤྱེ་བ་
 ལྷ་མའི་རྒྱས་འདོད་ཆགས་སོགས་མངོན་གྱུར་བར་སྤྱེ་བ་དེ་རྒྱ་ལས་སྤྱེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་
 ཅུ་བ་ཟུག་པའི་ལྷོན་གིང་བཞིན། གཉེན་པོ་ཆོན་མ་ཆེན་སྤང་དགའ་ལ། སྤྱིག་པའི་
 ཁྲོགས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་
 དེ་ནི་རྒྱེན་ལས་སྤྱེས་པ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་རྒྱེན་དང་བྲལ་བས་སྤང་བས་ཆོགས་རྒྱང་
 སུའི་སྤང་བ་ཡིན་པས་སོག་མའི་མདུང་བྱིམ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱ་ལས་སྤྱེ་བ་ནི་
 སྤང་བ་ལ་ཆོགས་དང་བཅས་པ་དང་། རྒྱེན་ལས་སྤྱེ་བ་ཅིག་ཤོས་སྤང་བ་རྒྱུ་བ་སྤྱེ་བས་
 རྟོག་པ་རྣམས་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་སྤྱར་བས་འབྱུང་ལ་སྤང་
 བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མི་འབྱུང་ལ། འཛིན་པ་མེད་ན་སྤང་བ་འཛིག་མི་ཤེས་པས་འདི་

གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མི་འཆལ་བ་ལྟར་སྤང་ན་ཡང་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་གཙོ་བོར་སྤང་དགོས་
 ཏེ། ཞེན་པ་མེད་ན་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡན་གཤོད་གང་ཡང་མེད་དོ། །དཔེར་ན་འདབ་
 ཆགས་འཕུར་བ་ལ་གཤོག་པ་གཉིས་དགོས་ན་གཅིག་ཤོས་དོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ། ཁྱོད་པ་བརྟན་ཞིང་ངེས་པར་ནི། མི་དགེ་ཉེས་ཆེན་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 རྣམ་ཀུན་དབྱེ་ཤེས་པས། ཉོན་མོངས་རྣམ་ཐར་བྱེད་པར་འགྱུར། །གང་གིས་བྱིར་
 བ་ཞེ་སྤང་ནི་བརྟན་ཞིང་དམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཤ་མཁོན་མང་བ་དང་མི་དགེ་ཞིང་
 རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བའི་དངོས་པོ་ཡལ་ཆེར་བསྐྱགས་ལ། གཞན་ལ་དངོས་
 སྤྱི་གཤོད་པ་བྱེད་པ་རང་གི་མདོག་མི་སྟག་པར་བྱེད་པ། རན་འགྲོའི་འབྲས་སུ་ཅན།
 མཆོམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་ཆེན་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་པས་འདོད་ཆགས་
 ལས་ཉེས་པ་ལྗེ་ལ། འདོད་ཆགས་ནི་དལ་ཅིག་ན་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་
 ཡང་བས་དེ་ཕྱིར་ཞེ་སྤང་ནི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་
 གིས་དབྱེ་བ་དང་ཉེས་དམིགས་དང་། དམིགས་པའི་གཞི་དང་སྤང་བའི་ཐབས་ཤེས་
 བར་བྱས་ནས་དེ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་རྟེན་བརྟེན་པ་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཉོན་མོངས་
 པ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་སྤོང་ཞིང་རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་པོ། །
 དཔེར་ན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སྐྱོ་གོས་བཟང་པོ་ལུང་བརྟན་པའི་དུས་སུ་མར་མེ་
 མཛད་ཀྱིས་ཞབས་གཉིས་རལ་བ་མནན་པ་མཐོང་ནས་ཆོས་སྤྱི་འཕྲུགས་ནས་དུང་
 འགོ་རྣམས་བཞིན་ཞེས་དག་གི་ཉེས་པས་བསྐླལ་བ་དགུ་བརྩུ་ཅ་གཅིག་ཏུ་དུང་འགོར་
 སྐྱེས་ལ། ཉར་གྱུར་ཞིང་གཟིངས་རྒྱལ་པ་ན་བཙོམ་ལྟར་འདས་ཤུག་བྱལ་བའི་མཆོན་
 ཐོས་ཏེ་འཕོས་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ནས་ཤུག་བྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་དགུ་
 བཙོམ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བ་དོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་
 པོ་དོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གི་དབྱེ་བ་བཤད་ནས།
 གཏི་སྟག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །

གཏི་མུག་ཀླུ་ལ་གནས་གྱུར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཏི་མུག་
བཅོམ་པས་བཅོམ་པར་འགྱུར། །འདིར་དངོས་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་
རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་གཏི་མུག་མི་ཤེས་པས་བདེན་པར་རྟོགས་
པ་ལ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ངོ་བོར་ལྷག་པར་སྒྲོ་
འདོགས་པས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་གཏི་མུག་གི་ཀླུ་རྩ་
བཏགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོན་ལ་སྒྲུག་པ་དང་མི་སྒྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པས་གཏི་མུག་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་།
གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། གཏི་མུག་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རི་ལྗང་མིག་
ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པ་རྣམས་
ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཁོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་
གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ངོ་། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉམས་ན་བརྟེན་པའི་དབང་
པོ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྐྱོམ་
པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་སྟེ། རྟེན་མེད་པས་བརྟེན་པ་ལོག་པ་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །འདིར་འཁོར་རྩ་བདེན་འཛིན་དང་བདག་འཛིན་ལ་བཞེད་པའི་ཁྱད་དུ་
བཞེད་ན་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དངོས་ནི། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་རྟོག་
པ་ཡིན་ལ་འདི་གཉིས་སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཡང་སྒྲི་ཡིན་ན་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་
འཇུག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན་སྒྲི་ཡིན་དགོས་པ་མིན་པ་བཞིན། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱིས་ཐོག་མར་མ་རིག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་བྱེ་བྲག་དུ་གྱུར་པའི་བདག་རྩ་
འཛིན་པ་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དབང་གིས་
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། མི་འོང་བར་ཞེན་ནས་འདོད་
པ་དང་། རྒྱུ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་སོགས་སུ་ཞེན་པས་ཆགས་སྣང་གཉིས་ཀའི་འཛིན་
སྟངས་ལ་བདག་བདེའོ་སྟམ་པ་དང་སྒྲུག་བསྐྱེལ་བའོ་ཞེས་བདག་རྩ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པ་དང་མ་འདྲིས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྣང་ཡན་གར་བ་དམིགས་མི་ཤེས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དྲུག་ཤིང་གི་སྤྱང་པོ་རྩ་བ་ནས་ལྷུང་ན་དོན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་
འཛིགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། རི་ལྷར་དོན་མ་ཡིན་པའི་རྩ་བ་གཉི་ལྷག་འདི་ཐབས་གང་གིས་སྤང་བར་
རིགས་ཞེན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་ན་གཉི་ལྷག་འབྱུང་མི་
འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་འབད་པས་ཀྱན་གྱིས་འདིར། །གཏམ་དེ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་བྱ། །ཁྱུ་
ས་བོན་ལས་འབྲས་སུ་ལྷུ་གུ་དང་མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ། ཁྱུ་འབྲས་
རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། ཡན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་
ལྷར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེ་བས་འདི་སྐྱེས་ཞེས་ལྟོས་ནས་
རྣམ་པར་བཞག་འཛིག་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་མིན་པ་རིག་པའི་ཚོགས་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། དེ་ལྷར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་
མེད་པར་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཚད་མས་མཐོང་ན་གཉི་ལྷག་འབྱུང་བར་མི་
འགྱུར་ལ། གཉི་ལྷག་ཟད་པས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར་བ་
དེའི་ཕྱིར། འབད་པ་ཀྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱུ་པ་འདིར་སྤྱང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་
དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱང་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཏམ་དེ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། རྟེན་འབྲེལ་འདི་ནི། ཁྱུ་དང་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་སུ་ཉེ་བར་
འབྱུང་བ་མ་རིག་པ་ནས་རྒྱ་ཤིའི་བར་བཅུ་གཉིས་དང་། སྤྱང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་
སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དོན་གཉིས་ཀྱིས་བས་འདིར་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དཔེར་ན་རྩ་བ་ཉ་བས་སུན་པ་འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་ཆགས་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། ཁྱོ་བ་སྤྱོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་རྗེས་སུ་
འཛིན་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་སེམས་
ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་རི་ལྷ་ལུ་ཞེན། རྟག་ཏུ་ས་འཛིན་སོགས་དགའ་ལ། །གཏོང་པོ་ཟ་

པོ་གཙང་ཞིང་འགྲུར། །དེ་འདྲ་ལ་སོགས་མཚན་ཉིད་རྣམས། །འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་
 མི་ལ་སྣང་། །རྟག་ཏུ་ས་འཛིན་སོགས་གར་དང་བཞད་གད་དང་། །འཛོལ་སོགས་དང་།
 མེ་ཉོག་དང་། སྤི་དང་། བྱེད་བ་དང་རྒྱན་དང་ཁ་དོག་སོགས་ལ་དགའ་ལ། །གཞན་
 ལ་གཉོང་བ་པོ་དང་། །བཟའ་བ་པོ་དང་གཙང་ཞིང་མཁས་ལ་བག་དང་ལྷན་པར་
 འགྲུར་བ་དང་། །གསུང་པོར་སྒྲུབ་དེ་འདྲ་ལ་སོགས་འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་མི་ལ་སྣང་
 ལ། །དེ་ལས་ཕྱོག་པ་ཞེས་ལ་སྒྱུད་བ་དང་། །འདྲེས་མར་སྒྱུད་བ་གཏི་མུག་ལ་སྒྱུད་
 པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྟགས་དག་གིས་དེའི་བསམ་པ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
 དཔེར་ན་ནོར་བུ་སྒྲུབ་མཁན་ཡོད་ན་འཚོག་ཆས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་དཔར་བྱེད་ལ།
 དེ་དོར་བས་ཐམས་ཅད་འདོར་བ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ། །འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེར་
 སྒྱུད་པ་འདྲུལ་པའི་ཐབས་གང་ཞེན། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་ཅན་ལ། །
 ཟས་དང་ཆོས་གོས་གཙུག་ལག་ཁང་། །དགེ་ལེགས་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །
 རྟག་ཏུ་སྒྲུབ་མའི་ཐད་གནས་གསུངས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་ཅན་ལ་ཁ་
 ཟས་དང་ཆོས་གོས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་དགེ་ལེགས་ཉེ་ཆགས་པ་སྒྲེ་
 བའི་གཞི་མཛེས་པ་དང་། །བཟང་པོ་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །རྟག་ཏུ་སྒྲུབ་མའི་ཐད་
 ཏུ་གནས་པར་གསུང་ལ། །དེ་ལ་ཆགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཞེན་
 པའི་གཉེན་པོར་ནི་དགོན་པ་ཉིད་དང་། །ཤིང་བྱང་བ་ཉིད་དང་། །དུར་ཁྲོད་པ་དང་།
 །སྒྲ་གཟུང་མེད་པ་བཞིར་གསུང་ལ། །མལ་སྟན་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་ནི་ཙོག་ལུ་བ་
 དང་། །གཞི་ཐེང་བཞིན་པ་གཉིས། །ཟས་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་བསོད་སྟོམས་པ་དང་།
 །སྟན་གཅིག་པ་དང་། །ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་གསུམ། །ཆོས་གོས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་
 པོར་། །ཆོས་གོས་གསུམ་པ་དང་། །བྱག་དར་ཁྲོད་པ་དང་། །བྱིང་བ་བ་སྟེ། །སྤངས་
 པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་གཉིས་བསྟན་ལ། །ཡང་ཆགས་ཅན་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་སྒྲུབ་མའི་ཐད་དེ་
 བྱང་དུ་གནས་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་སྒྲུམས་རྟག་ཏུ་གདམ་པའི་ལྷག་གིས་བསྐྱེད་ཞིང་དེས་
 འདོད་རྒྱུ་ཚོགས་ཤེས་འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་ལ། །ཚུལ་མིན་ཡོད་བྱེད་སྤང་

ཆོག་སྟན་པར་སྒྲ་བ་པོ་ཡང་གཞན་གྱི་སེམས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་བསྟོད་པ་དང་། མཆོད་
པར་བྱ་བ་ཡང་ཅིས་ཕྱིར་མ་བཤད། དེ་མ་བཤད་ན་རྒྱ་མཚུངས་བཞིན་གཅིག་ཆད་
པས་བཅད་པར་བཤད་ལ་གཅིག་མཆོད་བྱར་མ་བཤད་པས་མི་སྟོམ་པའི་ཕྱིར་ལྷགས་
གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པ། དཔེར་ན་འགྲོ་ཁྲིང་བ་རྣམས་ལ་འཐབ་པ་ཙམ་
གྱིས་གཞོད་པའི་སེམས་སྐྱེ་ཞིང་གསོད་པར་ཡང་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ། གཤེ་བས་རང་གི་སྟོན་གཞན་ལ་གསལ་བར་བྱས་པས་ཁྲོ་བར་རིགས་སོ་
ཞེན། ཁྱོད་གྱིས་སྤྲད་བྱ་མ་སྤྲས་ཀྱང་། གཤེ་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་ནི། ཁྲོ་པོ་ལ་
ཁྲོ་མི་རིགས་ན། ཡང་དག་མིན་སྒྲ་ལ་ཅི་སྟོས། ཁྱོད་གྱིས་ཞར་བ་དང་། འཐེང་པོ་
ལ་སོགས་པ་ཁྱོད་གྱིས་སྤྲད་བྱ་ལ་མ་སྤྲས་ཀྱང་གཤེ་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་ནི་སྒྲ་བ་
པོ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ་མ་སྤྲས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་
རིག་ན་རང་ལ་སྟོན་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་མིན་སྒྲ་བ་ལ་ཁྲོ་བ་མི་རིགས་པ་ལྟ་ཅི་
སྟོས། དེས་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་ཞར་བ་དང་མ་ཞར་བ་
ལ་ཞར་བ་ཞེས་སྤྲས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆད་པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་པ་
ནི། དམན་པ་ལས་མི་སྟན་པ་ཐོས་པ་ལ་ཁྲོ་བར་རིགས་སོ་ཞེན། དམན་ལས་མི་
སྟན་ཞེས་བྱ་བ། དེས་པར་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་དམན་བྱུང་མི་སྟན་པ། །
ཡན་གར་ཉུང་ཟད་ལྟ་བུར་སྤང་། སྐྱེ་བོ་དམན་པ་ཆོས་མིན་པ་འདོད་ཅིང་། རྟིག་པ་
ཀུན་ཏུ་སྟོད་པ། གཞན་སྟག་བསྐལ་བ་ལ་དགའ་བ་དག་ལས་ཆོག་མི་སྟན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ཙམ་ལས་དེས་པར་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་པ་དང་། གསོད་པ་སོགས་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དམན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོག་མི་སྟན་པ་དེ་ཙམ་ནི་སྟོན་ཡན་
གར་པ་ཉུང་ཟད་ལྟ་བུར་སྤང་བས་དགའ་བར་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་འཕགས་པ་གང་
པོ་གྲུང་གོ་ནིའི་ཡ་མཐའི་ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་གདུལ་བར་འདོད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་མི་དེ་དག་མ་རུང་ཞིང་གཏུམ་པས་སྟག་བསྐལ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཏེ་མེ་ཞེས་
བཀའ་སྤྱལ་པས་འཕགས་པས་བཟོད་པར་ཁས་སྤངས་གིང་འདུལ་བར་གནང་བ་

བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ། གལ་ཏེ་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་གཤེ་བ་དེ་ཚར་བཅད་པ་ལ་ཉེས་པ་
མེད་དོ་ཞེན། གཞན་གཞོན་བྱས་པས་བདག་ལ་ནི། །ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན། །
ཁྱོད་ཁྱོ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ། །གྲས་པ་ཞེན་པ་རྒྱུད་པར་ཟད། །གཤེ་བ་སྟགས་གཞན་
ལ་ལན་དུ་གཞོན་པ་བྱས་པས་བདག་ལ་ནི་སྤར་བྱས་ཟིན་ལྟ་གཤེ་བ་ལ་སྟགས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན། ཁྱོད་ཁྱོ་བ་སྒྲིན་མ་གཏོགས་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་གྲས་པ་
ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ལ་ཞེན་པ་རྒྱུད་པར་ཟད་དེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་མཚོན་ཆ་རྣམས་
བརྟགས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་བ་ལ་གསུམ། གཤེ་བ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་རིགས་པ་དང་། ཞེན་པ་ཁོན་ས་འཛམས་
པའི་ཁྱོ་བ་ལ་གྲས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། ཁྱོ་བ་ལ་བཟོད་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་
ཡོན་པས་དགའ་བ་བསྒྲོམ་རིགས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བཟོད་པས་འབད་མེད་
པར་། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་འགྱུར་ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་གཤེགས་བྱེད་པ། །དེ་
མཚུངས་སྒྲུབ་པོ་སུ་ཞིག་ཡོད། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཞན་གྱི་གཤེ་བ་ཡོན་ཏན་མེད་
པ་ལ་སྒྲོས་བཟོད་པར་བྱེད་ཅི་ན། གལ་ཏེ་བཟོད་པས་ཁྱོ་བའི་སྐབས་མི་འབྱེད་ཅིང་
གཞན་ལ་གཞོན་པ་མི་བྱེད་པས་འབད་པ་མེད་པར་དེ་དང་རྒྱན་དང་གཞོན་སེམས་
གྱིས་མི་འཛམས་པའི་རྒྱུད་རྒྱུན་དང་། གཟུགས་བཟང་པོ་བསྐྱབ་པ་སྟགས་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་སྒྲིས་བྱ་གང་ལམ་གྱི་མཚོག་དེ་ལ་གཤེགས་བྱེད་པ་
དེ་དང་མཚུངས་པའི་སྒྲུབ་པོ་སུ་ཞིག་ཡོད་རང་གི་ཡོན་ཏན་ནན་གྱིས་འཛམས་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཤེ་བ་ལ་བཟོད་པ་ཁོན་ས་ཁམས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་
བྱད་མེད་འགའ་ཞིག་རང་གི་ཁྱིམ་བདག་སྟོག་གི་འཕྲོ་ཅུང་ཟད་ལུས་པ་གསོད་པར་
བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ། ཁྱོ་བ་ཞེས་བྱ་བྱུང་པར་དུ། །སྟོབས་ལྡན་དག་ལ་སྒྲེ་
མི་འགྱུར། །དེས་ན་གཞན་འཛམས་ཁྱོ་བ་ལ། །ཅི་ནས་ཁྱོད་གྲས་གྱུར་ཏེ། །རྒྱ་
མཚོན་འདིས་ཀྱང་ཁྱོ་བ་སྤངས་པར་བྱ་སྟེ་ཁྱོ་བ་ཞེས་བྱ་ལ་བྱུང་པར་དུ་སྟོབས་ལྡན་
དག་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་མི་རྩུས་པས་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན་ཞེན་པ་འཛམས་པའི་

ངན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་སྤང་བའི་ཁྱོ་བ་ལ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཁྱོད་གྲུས་པར་གྱུར་ཏེ་རེ་གྲུས་
 བར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་བྱད་མེད་འཛོམས་པ་ལ་དཔའ་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་
 བ་ནི། གང་ཞིག་ཁྱོ་གནས་ལ་བཟོད་པ། །དེ་ལ་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཡོན་
 ཏན་གནས་ལ་འཛིགས་ཤེས་པ། །ཁྱོད་ནི་སྤུན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིད། །གལ་ཏེ་བཟོད་
 པ་གོམས་པར་བྱས་ན་གཞོད་པ་བྱེད་མི་རྒྱས་སོ་སྤྱམ་ནས་གཞན་གྱིས་བརྟན་པར་
 འགྱུར་བས་ཁྱོ་བར་བྱེད་པ་རིགས་སོ་ཞེ་ན་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཞིག་ཁྱོ་བའི་གནས་
 ལ་བཟོད་པ་དེ་ལ་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱོམ་པ་ཉི་བར་འགྱུར་
 ལ་ཐན་པ་འཛོ་བའི་ཡུན་ཙམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་ན་བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་
 འབྱུང་བ་སྟེ། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ལ་སྟག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བར་
 འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་དང་ཡིད་གྱི་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེའི་ལུས་ལ་དྲག་གིས་མི་རྩྱགས་སོ། །མཚན་གྱིས་མི་རྩྱགས་སོ། །དེའི་ནོར་རྣམས་
 ལ་འབད་པ་མེད་པར་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཞིག་སྟེ་གི་བའི་འོག་ཏུ་བདེ་འགྲོ་
 ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྟེ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །རི་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་
 གྱི་གནས་བཟོད་པ་ལ་གཞོད་ལན་བྱེད་རྒྱས་སམ་ཞེས་བརྟན་པས་འཛིགས་ཞེས་
 བཟོད་པ་སྦྱོང་བ་ནི་ཁྱོད་གྱི་སྤུན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སྤུ་
 བྱུང་བ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟེ་སྤུ་འགའ་ཞིག་ཉེས་སྟོན་ལས་བསྐྱོག་པ་
 རོ་ཆ་བར་སེམས་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ། དམན་པ་དག་གིས་ཁྱོད་དུ་བསད་པ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་བསྟེན་པར་དཀའ་
 བས་ཆར་བཅད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། རྩ་ཞིག་ཁྱོད་བསད་མཐར་བྱས་ནས། །འཛིག་
 རྟེན་པ་རོལ་འགྲོ་བ་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་བདག་ནི་སྟོག་པ་བས། །བརྟན་པ་ལེགས་སོ་
 ལྷམ་དུ་སེམས། །སྟེ་སྤུ་སྟེ་ཞིག་དག་པོ་ཐམས་ཅད་བཙོམ་ཞིང་ཁྱོད་དུ་བསད་ནས་
 མཐར་ཐུང་ཟད་མེད་པར་བྱས་ནས། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་བའམ་སོང་བ་ཡོད་
 པ་ཐུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞོད་ལན་བྱས་པས་སྟོག་པ་བསགས་ནས་ངན་

འགྲོར་འགྲོ་བས་བདག་ནི་དག་འདུལ་བའི་སྤྲིག་པ་ལས་བརྣམས་པ་ལེགས་སོ་སྟུང་
 ཏུ་བརྣམས་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ངན་འགྲོར་མི་འགྲོ་ལ་སྤྲིག་པས་ངན་འགྲོར་
 འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩོུཅ་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་མཐའ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། གང་གིས་རྣམ་ཤེས་གནས་ལ་སོགས། །ཡང་
 དག་ཏུ་ན་རྣམ་ཤེས་པ། །དེ་ཡོད་ན་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས། །ནམ་ཡང་སྟོ་གོས་ལ་མི་
 གནས། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱུ་ཏུ་མ་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྟེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གནས་པ་དང་སྟེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་ལྷན་པ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་
 དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་གནས་པས་གནས་པ་མེད།
 དེ་མེད་པས་གནས་པའི་རྒྱ་སྟེ་བ་མི་རིགས་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ལྟར་གནས་པ་དང་བྲལ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་པ་དང་སྟེ་བ་བྲལ་བ་འདི་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད།
 དེའི་ཕྱིར་གསུམ་ཆར་མེད་པ་སྟེ། མི་སྲིད་པས་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་མེད་པ་རང་
 བཞིན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྟེ་མའི་སྟེས་བྲུ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དེས་ཀྱང་
 བདགས་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པས་སྟེ་མ་
 དང་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའི་ཚོས་ལ་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ་སྟོ་གོས་དང་ལྷན་པ་
 ལ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གིས་ཀྱང་ནས་བསྐྱང་བའི་ཉོན་མོངས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ངེས་པར་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པས་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྟོད་པར་
 མཛོན་པར་བརྩོན་པ་ལ་ནམ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་གནས་སོ། །དེའི་
 ཕྱིར་སྟུག་བསྐྲུལ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བྱང་བས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་བརྒྱབ་པ་གཞན་
 དག་ཀྱང་ལམ་དེ་ལ་གཟུང་པར་བྱའོ། །
 དཔེར་ན་གང་ཞིག་བྱི་བའི་དུག་གི་རིམ་གྱོ་ཤེས་པས་དེ་གཞོམ་ནས་པ་བཞིན་སྟོན་
 རྣམས་ཀྱི་སྟེ་གནས་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པས་ཉོན་མོངས་
 པ་འཛོམས་ནས་སོ། །ཡང་དུག་གི་ཤིང་གི་རྩ་བ་བྱུང་བུང་བས་སྤྱར་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་
 རོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་རྣལ་འབྱོར་

སྒྱིད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་བྱེད་
བྱེད་པ་དྲུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདོད་པའི་ལོངས་སྒྱིད་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བ་ནི།
འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པས་དེ་སྒྱིད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་སྤྱིད་པ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཆགས་བྲལ་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་
བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཁོར་བའི་ཉེས་
དམིགས་བསམ་པ་དང་། དེར་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་སྤང་བ་དང་། ལས་
སྤངས་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་སྤྱིའི་ཉེས་པ་བསམ་
པ་དང་། བྱེད་པ་བཤད་པའི་ལས་སྤྱིད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་ལ་
འཛིགས་པ་བསྒྲོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། སྒྱིད་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ། སྟུག་བསྐྱལ་རྒྱ་མཆོ་འདི་ལ་མཐའ། རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱུང་ཡོད་མིན་ན། །
བྱིས་ཁྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། འཛིགས་པ་ཅིས་ན་སྟེ་མི་འཇུག། བྱིས་པ་བཅུ་ཐམས་
ཅད་དུ་ཁྱབ་པའི་འཁོར་བ་སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་
སྤྱིད་པ་མ་ཤིག་པ་དང་། བདག་རྒྱུང་རྒྱལ་དང་། སྤྱིད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྒྱུ་སྒྱིད་
པ་སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་གི་སྒྲུལ་གྱིས་གང་བ། ལྟ་བའི་འཛིན་པ་དྲུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ཚུའི་
སྤོང་བས་དཀྱུགས་པ་སྟེ་བ་དང་འཆི་བའི་གྲུང་འཁོར་མང་བ། བྲག་དང་མཆིལ་མའི་
ཚུ་ཆེན་རྒྱས་པ། སྐ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བའི་རྒྱ་རྒྱབས་གཡོ་བ། བྱང་ན་དང་སྟེ་
སྟུགས་འདོན་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྲུགས་པའི་རྒྱ་
སྤོང་དུ་མ་དཀྱིག་པའི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མའི་མཐའ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་མི་སྟུག་ཅིང་མཛོན་པར་མི་སྒྱིད་པའི་བྱིས་པ་སྟུན་
པོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདིར་བྱིང་བ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་བསམ་མཐའ་མི་མཛོན་
པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིང་ལ་རྒྱ་མཆོན་བསམ་ན་འཛིགས་པ་ཆེན་པོས་ཅིས་སྟེ་བར་མི་འཇུག།
སྟུག་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལ་འཛིགས་པ་སྟེད་ན། གཏིང་དང་མཐའ་མི་

མངོན་པ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཏུ་མའི་འབྱུང་གནས་ཐར་པའི་སྒྲུག་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཆེས་སྒྲུག་པར་རིགས་སོ། །

དཔེར་ན་དྲང་སྲོང་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པས། འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐར་འགྱུར་སྒྲུག་
རྒྱ་འབྱུལ་གྱིས་རི་རབ་ཀྱི་རྟེན་ནས་རི་རབ་ཀྱི་རྟེན་རྒྱུ་ལ་འཛིག་གནས་ཐྱིན་ཀྱང་འཛིག་
རྟེན་མཐར་མ་ཐྱིན་པར་གྱི་བ་བཞེན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། ལང་ཚོ་ལ་ཆགས་པར་
མི་རིགས་པ་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་འཛིགས་པར་རིགས་
པ་དང་། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྲོང་བ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་དང་། འཁོར་བ་
སྲང་བའི་ཆེད་ཏུ་འབད་པ་ལ་དགོས་ཏུ་མེད་པ་སྲང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མང་ཡང་། ལང་ཚོ་ལ་སོགས་པས་རྒྱགས་པ་
དག་འཛིགས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། ལང་ཚོ་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་གྱུར་ནས། སྐར་ཡང་མདུན་
ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། གནས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་ནི། འགྲོས་གྱིས་འགན་པ་
ལྟ་བུར་མངོན། ལང་ཚོ་སོགས་ལྟན་རིང་ཏུ་མི་གནས་པས་དེའི་སྒོ་ནས་རྒྱགས་པར་
མི་རིགས་ཏེ། ཆོ་འདིར་ལང་ཚོ་རྣམས་པའི་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནས་གྱི་བའི་འགྲོ་ཏུ་སྐར་
ཡང་མདུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་གིང་། ཡང་རྣམས་པའི་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལང་ཚོའི་
སྐབས་ལ་གནས་པར་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ཡོད་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་ནི་ལང་ཚོ་དང་། ཟླ་
བ་དང་འཆི་བ་རྣམས་ཁོ་བོ་སྒྲོན་ལའོ། ཁོ་བོ་སྒྲོན་ལའོ་ཞེས་འགྲོས་འགན་པ་ལྟ་བུར་
མངོན་པས་སྒྲོན་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པས་དེས་རྒྱགས་པར་
མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་རི་ལྟར་ཉི་ལ་བཙོར་བའི་འཁོར་ལའི་གྲིབ་མ་མདུན་ཏུ་བྱུང་
ལ་རྒྱབ་ཏུ་ཡང་འབྱུང་བ་བཞེན་ནོ། །གཉིས་པ། དེ་ལྟར་འགྲོས་གྱི་འགན་པ་ལྟར་
འགྲོ་ཡང་དེས་མི་འཛིགས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱིད་པར་ཁྱོད་ལ་རང་འདོད་ཀྱིས། འགྲོ་བ་
གཞར་ཡང་ཡོད་མིན་ན། གཞན་གྱི་དབང་དང་འཛིགས་མེད་པར། སྒྲོ་དང་ལྡན་
པར་སྒྲུ་ཞིག་འགྱུར། སྤྱིད་པར་གྱིས་པ་ཁྱོད་ལ་རང་གིས་གང་འདོད་ལྟ་དང་མའི་
གནས་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་གཞན་ཏུ་གཞར་ཡང་སྤྱེ། ཏུས་ནམ་ཡང་སྐྱེ་

བའི་གཞན་དབང་ཡོད་པ་མིན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དང་། འཛིགས་པའི་
གནས་སྐབས་ལས་མ་འདས་བཞིན་དུ་འཛིགས་པ་མེད་པར་སྒོ་དང་ལྷན་པ་སུ་ཞིག་
ཡིན། དེས་ན་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལ་དྲག་པར་སྒྱུ་བར་བྱའོ། །
དཔེར་ན་ཚུ་གྲུང་གིས་དེད་པའི་གིང་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ། ཆོ་འདིར་བདེ་བས་སྒོ་འཕྲོག་ནས་སྟེང་པ་བཅད་མ་རུས་ཀྱང་། མ་འོངས་
པའི་སྐྱེ་བ་ལ་འབད་དོ་ཞེན། མ་འོངས་ཐ་མ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །ཀྱན་ཆོའང་སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོ་སྟེ། །སྟོང་འདས་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། །དེ་ཡང་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱོས། །མ་
འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐ་མ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། འདས་པའི་དུས་ལ་ཐོག་མ་མེད་ལ་
འདས་པའི་དུས་ཀྱན་གྱི་ཆོ་སྟོང་པ་བཅད་པར་འབད་མ་རུས་པར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སྟེ་
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ན་བྱས་པ་ཡིན་ལ་སྟོང་འདས་པའི་དུས་སུ་སྟོང་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་
ཇི་ལྟར་བདེ་བཞིན་དུ་དྲ་ལྟར་མ་འོངས་པར་ཡང་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་བདེ་ལྟར་
བྱོས་གིག། བྱིས་པ་བླན་ཞིང་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་དང་བྲལ་བ་གཏི་མུག་གིས་
དཀྲུགས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཞན་གྱིས་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་
སྟེ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲུས་ལ། དེས་མ་བྱོན་པའི་བྱབ་
པ་གསྐྱའི་གྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེང་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། དེ་དག་ལ་ཆངས་པར་སྟོང་
པ་སྟུང་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲུས་ཀྱང་། དེ་ལ་འདི་སྐད་གདམས་ཏེ། དེ་སྟེང་གི་སངས་
རྒྱས་མང་པོ་འདས་པར་གྱུར་ཀྱང་། དེ་དག་སྟོང་གིས་མཉམས་པར་ཡང་མ་བྱས། ཇི་
ལྟར་འདས་པའི་དུས་དོན་མེད་པར་སྟུག་བསྐྱལ་བས་འདས་པ་དེ་བཞིན། མ་འོངས་
པ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་གཞན་གྱི་བྱང་མེད་ལ་འཕུན་
པ་མཛའ་བོས་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅེས་བསྟན་ཀྱང་། བྱིན་ཆད་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་
སྒྲུས་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོང་བོ་བཞོད་པ་ལས། །སྟོང་གིས་འདོད་རྒྱ་དོན་མེད་རྣམ་
གསན་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྟོན་གྱིས་མཐའ་གང་དུན་བྱས་ཏེ། །དེ་རིང་བྱང་རྒྱལ་ཡོངས་
ཆོལ་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་། །བཅས་ཏེ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ནི་འདོད་པ་ཆོམ་ཞེས་དང་། །

སངས་རྒྱལ་འབྱུང་བ་བརྒྱ་ལ་རྟེན་འགྱུར་གྱི། །མི་ནི་ཐོབ་པ་ཚོགས་ཀྱིས་རྟེན་པར་
འགྱུར། །ཀྱི་མ་དང་པ་དང་ནི་ཚོས་མཉན་པ། །འདི་འདྲ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཆེས་
རྟེན་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཚེ་འདིར་མི་འབད་པས་ཕྱི་མའི་དུས་ལ་རེ་
བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་པོ་མཉན་བྱ་འཆད་པོ་རྣམས། །འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་
རྟེན་དཀའ་འཕྱེ། །དེས་ན་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་མེད་མ་ཡིན་མཐའ་བཅས་
མིན། །གལ་ཏེ་འཁོར་བ་འདི་ལ་མཐའ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན་
འབད་མི་དགོས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་འབད་ཀྱང་མི་གྲོལ་
བས་འཁོར་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་འབད་དོ་ཞེས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེན། དལ་འབྱོར་གྱི་
རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ནས་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེབ་པའི་ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་བྱ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་སྟོན་པའི་གསུང་དང་། འཆད་པ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཟུ་དུམ་ལྷ་རའི་
མེད་ཀྱི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་འཕྱེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་ལྟོས་པས་རྟེན་དཀའ་ལ། །གཞན་
གཉིས་ཀྱང་དེ་ལ་ལྟོས་པ་དེས་ན་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེབ་པའི་རྒྱ་དཀོན་
མཚོག་གསུམ་ཚོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ཏེ། མཐའ་མེད་པ་མིན་ཏེ་འཁོར་བ་
ལོག་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་ཚོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མ་ཚོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ཏེ་
མཐའ་དང་བཅས་པ་མིན་ཏེ། འདི་ཙམ་ན་འཁོར་བ་ལྟོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དོན་
དམ་པའི་གནས་ལུགས་ལ་ལྟོས་ནས་མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་པར་མ་
གྲུབ་པས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ལུང་དུ་བསྟན་
པའི་དངོས་པོ་བརྩམ་བཞི་ལས་གང་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་དང་ལྟན་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་
དང་མི་ལྟན་པ་ཉིད་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་པ་དེ་ནི་རྒྱ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དཔེར་
ན་ཟུ་དུམ་ལྷ་རའི་མེད་ཀྱི་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། གལ་ཏེ་གསུང་རབ་གནས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་།

དེའི་ལུང་འཕོག་པ་ཡོད་པས་སྒྲེ་བ་གཞན་དུ་སྤྱིད་པ་ཟད་པ་ལ་འབད་དོ་ཞེན། ཡལ་
 མོ་ཆེར་ན་མི་རྒྱམས་ནི། །དམ་པ་མ་ཡིན་ཕྱོགས་ཡོངས་འཛིན། །དེས་ན་སོ་སོའི་སྒྲེ་
 བོ་རྒྱམས། །ཡལ་ཆེར་དེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །གསུང་རབ་གནས་པ་དང་དགོ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་པོ་ཡོད་ཀྱང་རང་ཉིད་ཉན་པ་པོར་འགྱུར་བ་དག་འཕྲེ།
 འདི་ལྟར་ཡལ་མོ་ཆེར་ནི་མི་རྒྱམས་ནི་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་མི་དགོ་བ་བརྒྱའི་ལས་ལམ་
 གྱི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དེས་ན་ལས་དབང་གིས་སྒྲེ་གནས་སོ་སོར་སྒྲེ་བས་སོ་
 སོའི་སྒྲེ་བོ་རྒྱམས་ཡལ་ཆེར་དེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བས་ཆོས་གཉིས་ཆོགས་པའི་
 ཆེ་ཆོས་ཉན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན། སྒྲེས་ལུ་གཉིས་ཤིག་ནི་ཤིང་གི་ཕྱིར་
 སོང་བ། སྒྲུར་ལོག་པས་རས་བལ་གྱི་ཁུར་གཉིས་མཐའ་ནས་གཅིག་གིས་ཤིག་ནི་
 ཁུར་བོར་ནས་རས་བལ་གྱི་ཁུར་བཟུང་བ་དང་དེ་བཞིན་གསེར་གྱི་ཁུར་གྱིས་བར་དུ་
 ཁུར་བ་ན། གཅིག་ཤོས་དེས་ཡུན་རིང་པོར་ཤིག་ནི་ཁུར་ནས་འདི་རི་ལྟར་བསྐྱལ་
 བར་བྱ་སྒྲམ་སྟེ་ཁུར་བ་བཞིན་ནོ། །དབང་ལྷན་ལ་ཆགས་པ་རྒྱམས་ཀྱང་སྒྲོ་མཉམ་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཆོག་དང་ལྷན་དུ་ཟེན་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ལ་གྲུས་པར་མི་
 བྱེད་པ་ཡུན་རིང་བར་སྐྱུག་བསྐྱལ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདེ་
 འགོ་ལ་ཡང་སྒྲོ་བ་བསྒྲུམ་པར་བྱ་བ་དང་། སྤྱིད་པས་འཁོར་བར་གནས་པ་ཕྱོན་དང་
 འདྲ་བར་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངན་འགོ་ནི་མི་ཁོམས་པའི་གནས་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་
 སྒྲུ་ཆོགས་ཡོད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། བདེ་འགོ་ནི་དག་འབའི་གནས་ཡིན་
 པས་སྒྲོ་བར་མི་བྱའོ་ཞེན། ས་སྟེང་སྤྱིག་པའི་རྒྱམ་སྒྲིན་ནི། །ཚོ་འདྲི་ཁོན་ཡིན་པར་
 མཐོང་། །དེས་ན་སྤྱིད་པ་གསོད་གནས་དང་། །མཚུངས་བར་དམ་པ་རྒྱམས་ལ་སྤང་། །
 ངན་འགོ་ལྟར་བདེ་འགོ་ལ་ཡང་སྒྲོ་བར་བྱ་རིགས་ཏེ། བདེ་འགོར་སྒྲེ་བ་རྒྱམས་ཀྱང་
 སྒྲོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ལྟག་མ་མ་ལུས་པས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཉམས་པ་དང་། དབང་
 པོ་མ་ཆང་བ་དང་། དབུལ་བ་སོགས་སའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་མི་རྒྱམས་ཀྱི་སྤྱིག་པའི་
 རྒྱམ་སྒྲིན་ནི་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཅི་འདྲ་བ་ཁོན་ཡིན་པར་མཐོང་ངོ་། །དེས་ན་སྤྱིད་པ་

ནི་ཐོག་ཆགས་གསོད་པའི་ཐོག་གནས་བཤས་ར་དང་མཚུངས་པར་འཕགས་པ་དམ་
པ་རྣམས་ལ་སྤང་རྟོ། །དཔེར་ན་གིན་ཏུ་གཅེས་པའི་སློན་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་མི་འཛིགས་
པས་ཕྱིས་ཆད་པ་དང་སྤྱར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་གསོད་པའི་གནས་ཤན་པའི་མདུན་ས་དང་
མཚུངས་པར་མཐོང་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་བདག་མི་སྤྱོད་ཞེན། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་
མེད་པ་ལས། །གལ་ཏེ་སྤྱོན་པར་འགྱུར་ན་ནི། །སྤྱིད་གནས་སྤྱོན་པ་མ་ཡིན་ཞེས། །
མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །སྤྱང་ཆེན་སྤྱོན་པ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཕྱོས་ཞེན་འཛིག་རྟེན་ན་ཁམས་མ་སྟོམ་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
འཇུག་པ་སོ་ན་གནས་པ་མེད་པ་ལས་སྤྱོན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེ་གལ་ཏེ་སྤྱོན་
པར་གྱུར་ན་ནི། །སྤྱིད་པ་ན་གནས་པ་རྣམས་སྤྱོན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་སུ་ཞིག་
སྤྱོད་པར་འགྱུར། །སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཆེས་མི་རིགས་པའི་རྒྱལ་མང་པོ་འདྲོད་
ཅིང་གཏོལ་ཐབས་སུ་སྤྱོད་པ་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པས་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
སྤྱོན་པར་བཞག་གོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་བྲ་ཆེས་གཅེས་འདྲོད་པ་ཡོད་པ་རྒྱལ་པོ་
སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པས། བྲ་མཐོང་བར་མི་འདྲོད་པའི་སློ་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། །ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྤྱང་བར་གདམས་པ་དང་།
སྤྱང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་དངོས་སོ། །

དང་པོ། འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དག །བརྒྱུག་ལ་ཉམས་པ་མཐོང་གྱུར་ཏེ། །
དེས་ན་ལས་ཀྱན་ཟད་པ་ལ། །སྤྱོད་ཀྱིས་ལྷན་པས་སྤྱོད་བསྐྱེད་དོ། །མཁས་པ་འཕགས་
པ་དག་གིས་ལས་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྤྱོད་བསྤྱང་བར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་
འཇུག་པ་བཀག་པའི་སྤྱོད་ནས་སྤྱང་བར་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བ་དང་། འཆགས་པ་དང་། ཉལ་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དག་སྤྱོད་པ་སོགས་སྤྱོད་
ལམ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་གྲགས་རིམ་གྱིས་ཟད་ནས་ཉམས་པ་མཐོང་བར་
འགྱུར་ཏེ། །ལས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པས་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་འགགས་པར་

འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱན་ཟད་པའི་གོ་འཕང་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཐོབ་པ་ལ་སློ་གྲོས་དང་ལྡན་པས་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་སློ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
དོ། །དབེར་ན་བྱིས་པ་འཁོར་བར་གནས་པ་ནི་ལམ་རིང་པོར་འགྲོ་བའི་ངལ་བའི་
སྐྱུག་བསྐལ་དང་། ལམ་རྒྱུགས་ཆད་པས་སྐྱུག་བསྐལ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་བཞི། འཁོར་བ་འཛིགས་པའི་གནས་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་སྤང་བྱར་
བསྟེན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ལ་བསམ་ནས་འཛིགས་པ་བསྐྱོམ་པ་དང་། ལས་
རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བསམ་ནས་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ལས་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
པས་ཆགས་པར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ། གང་ཆོ་འབྲས་སུ་གཅིག་གི་ཡང་། ཐོག་
མའི་རྒྱ་ནི་སྤང་མིན་པ། །དེ་ཆོ་གཅིག་ལ་ཡང་རྒྱས་པར། །མཐོང་ནས་གང་ལ་འཛིགས་
མི་འབྱུང་། །དེ་ལྟར་སློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་
འཇུག་པ་གཅིག་པའི་སློ་ནས་འཁོར་བ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
བརྒྱུད་དེ་འོང་བའི་འབྱུང་བ་འབྱུང་གྱུར་དང་། སེམས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་སུ་གཅིག་
གི་ཡང་ཐོག་མའི་རྒྱ་ནི་སྐྱུ་ལ་ཡང་སྤང་བ་མིན་པ་དེའི་འབྲས་སུ་གཅིག་ལ་ཡང་རྒྱ་
མཐའ་ཡས་པ་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས་བྱིས་པ་གང་ལ་འཛིགས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། འདི་
ནི་རྒྱ་ན་དཔག་གིས་མི་ལང་བའི་མ་རིག་པའི་ཆང་ཆིང་ཆེས་བསྐྱོད་དཀའ་བའི་འཁོར་
བའི་འབྲེག་དགོན་ཆེན་པོ་ལ་ཉག་ཏུ་སྒྲིབ་དང་། དེ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ལ་འབད་
པར་བྱའོ། །དབེར་ན་རྩ་ཡི་སུམ་པ་ལྟ་སུ་གཅིག་ལ་ཡང་རྒྱུད་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
མཐའ་ཡས་པ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། འབྲས་སུ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ནི། །འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་།།
གྲུབ་ལ་ངེས་པར་མཐར་འགྱུར་ན། །དེ་ཡི་དོན་དུ་ཅི་སྟེ་འཛོམས། །གང་གི་དོན་དུ་
སྤྱིད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པས་ལས་བྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ངེས་པར་འགྲུབ་ན་འབད་
རིགས་ནའང་། བདེ་བ་སྤྲན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་སུ་ཡང་ཐམས་
ཅད་ནི་ངེས་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྤར་ཅུང་ཟད་གྲུབ་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱང་ངེས་པར་མཐར་འཇུག་པར་འགྱུར་ན་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་དོན་དུ་སྒོ་གསུམ་ཅི་
སྟེ་འཛོམས། རྒྱ་མཚོན་དེས་ན་ངེས་པར་འཁོར་བ་འཕེན་པའི་ལས་སྤང་བ་ལ་འབད་
པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རྩ་མཐའ་སོ་གཏོང་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ། ལས་ཀྱི་འབྲས་
ལུད་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ན་ལས་རང་ཉིད་རི་ལྟར་བྱ་སྟུམ་ན། ལས་ནི་འབད་པས་བྱེད་
འགྱུར་ཞིང་། བྱས་ཟིན་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་ །དེ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་གོ །
ལས་ལ་ཆགས་བྲལ་འགའ་ཡོད་མིན། །ལས་ཀྱང་ངེས་པར་འཇུག་པས་དགོས་པ་
མེད་པས་འབད་པར་མི་བྱ་སྟེ། མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ནི་འབད་པས་
བྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་བྱས་ཟིན་པ་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་ཁྱོད་
ལ་གོ་སྟེ་ཁྱོད་ལ་ནི་ད་དུང་དེ་དག་བྱེད་པས་ལས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འགའ་ཡང་
ཡོད་པ་མིན་པས། བདག་ཉིད་སྤྱོད་པོར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རི་རྩེར་རྩོད་པས་འཇུགས་གིང་།
དེ་འབད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནས་འགྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ། གལ་ཏེ་འབད་པའི་ལས་འཇུག་ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། འདས་ལ་བདེ་བ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །མ་འོངས་པ་ལ་འང་ཡོད་
མ་ཡིན། །དབྱུང་བ་འང་ལ་འགོ་ཉིད་དེ། །ཁྱོད་ཀྱི་ངལ་འདི་གང་ཕྱིར་ཡིན། །རེ་ཞིག་
རྣམ་པར་གྲེས་པ་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་འོང་བ་ལ་འང་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ་མ་འཕྲད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲེས་དབྱུང་སྟེད་ལྟ་བུ་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྟེན་དུས་གསུམ་ལ་བརྟགས་པས་བརྟེན་པའི་ཚར་
བ་བདེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེས་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་
བ་འོངས་སྟོད་པ་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་ཀྱིས་བདེ་བའི་རྒྱ་སྒྲུབ་པའི་ངལ་བ་གང་ཡིན་པ་
གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདེ་བའི་རྒྱ་སྒྲུབ་པའི་ཆོག་ལས་འབྲས་ལུ་
མེད་པའོ་དགོངས་སོ། །དཔེར་ན་རྒྱ་འགྲམ་དུ་ཁང་བ་བརྟེགས་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་

པ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ལ་སྐྱེད་པ་དགག་པ་དང་། བསོད་ནམས་མིན་
པའི་ལས་གསོགས་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱེད་པས་མཐོ་རིས་དོན་དུ་
ལས་གསོག་པ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། བདེ་བ་ནས་བདེ་བར་འགོ་བ་རྟེན་དཀའ་བ་
དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པ་བྱེད་ཀྱང་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་ཀྱང་དཔུལ་བ་དང་མཚུངས་པར་གཟིགས་པས་
འཛིགས་པར་རིགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་སོ་སོའི་སྒྲེལ་སྟོགས་ན་དེ་མ་ཐག་བརྒྱལ་
བར་འགྱུར་བའོ། །

དང་པོ། མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བའི་དོན་དུ་དག་པའི་ལས་བྱུང་ཞེན། མཁས་པ་རྣམས་
ལ་མཐོ་རིས་ཀྱང་། །དཔུལ་བ་དང་མཚུངས་འཛིགས་སྦྱེད་འགྱུར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
དེ་རྣམས་ལ། །སྤྱིད་གང་འཛིགས་པ་མི་སྦྱེད་དཀོན། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དྲག་
པོའི་མེ་འབར་བ་དང་། གཏི་སྤྱག་གིས་སུན་པས་སྦྱིབ་པ་སོགས་དཔུལ་བ་དང་
མཚུངས་པར་འཛིགས་པ་བསྦྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཕགས་པ་དེ་རྣམས་
ལ་སྤྱིད་པ་གང་འཛིགས་པ་མི་བསྦྱེད་པ་དཀོན་ལ་སྦྱོང་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་
བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པར་བྱའོ། །འདིར་འཁོར་བའི་མཐོ་རིས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་
བརྩུང་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལས་བསགས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེ་བ་དོན་དུ་
གཉེར་ནས་སྦྱོབ་མི་བསྦྱེད་པའི་སྦྱོང་གོག་གི ཐར་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་སྦྱས་བྱ་རྒྱུ་
དུའི་ལམ་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་དགག་པ་མིན་པར་ཤེས་སོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་བྱིས་པ་
བྱ་བ་གཏུམ་པོ་མ་རུང་བའི་བཙོན་དུ་དང་པོ་གང་བརྒྱུ་པ་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷགས་སྦྱོག་
གིས་དམ་དུ་བཅིང་པ་འགོ་ལ་བ་ན་ཡང་ཆོའི་མཐར་ཐུག་པ་སྦྱོད་ལམ་གཅིག་གིས་
གནས་དགོས་པས་བཅིངས་གྲོལ་མཚུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ། གལ་ཏེ་བྱིས་
པ་འད་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །འཁོར་བའི་སྤྱག་པས་ཤེས་གྱུར་ན། །སྤྱིད་ཅིག་དེ་ལ་སེམས་
དང་ནི། །ལྟན་ཅིག་གཏན་དུ་འཛིག་པར་འགྱུར། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱག་

མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེ་ལྟར་གཤམ་ཏེ་བྱིས་པ་ལ་འདྲ་རྣམ་པ་ཀླུ་ཏུ་འཁོར་བའི་
སྤྲུལ་བསྐལ་མངོན་སུམ་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་སེམས་ཏེ་སྤྲིང་དང་ནི་
ལུས་ལྟན་ཅིག་གཏན་ཏུ་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་མ་རྟོགས་པས་བདེ་བ་ལྟར་
གནས་སོ། །དེ་ལྟར་འཕགས་པས་མཐོང་བས་སྤྲིང་མི་འགས་ལ་སོ་སྤྱེ་ལ་ཇི་ལྟར་
སྤྲུལ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྤྲུལ་བསྐལ་ཅན་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་ཡན་བདགས་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོས་ཤེས་རབ་དང་
སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐབས་དང་སྟོབས་དག་གིས་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་སྤྱོད་
ནི། འཛིགས་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱིར་དང་། གཉེན་པོ་བསྐྱེམ་
པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ངེས་པར་སྤྲུལ་བསྐལ་ཤེས་ན་ལུས་རྒྱལ་ཐུ་རབ་ཏུ་འཛིག་པར་
འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་གདོན་གྱི་བརྒྱབ་པས་གཞོད་སྤྱོན་མ་མཐོང་ལ་མཐོང་ན་བཟོད་
མི་ལུས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། སྤྲིག་པ་མི་སྤྱོད་པས་མཐོང་ངེས་ཀྱི་དོན་དུ་
སྤྲིང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ། དེ་ལྟར་སྤྲུལ་བསྐལ་ཡིན་ན་མི་མཐོང་བ་ཅི་ཞེན།
སེམས་ཅན་རྣམས་པ་ཅན་མིན་དགོན། རྣམས་ཅན་སྤྲིང་རྗེ་ལྟར་པ་མེད། །དེས་ན་སྤྲིང་
ནས་སྤྲིང་བར་ནི། །འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟོག་དཀའ་གསུངས། །འཁོར་བ་ན་རིགས་དང་
ལོངས་སྤྱོད་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྟན་པས་བདེ་བར་གྲགས་ན། དེ་ལ་ཡང་སྤྱོད་
བར་མི་རིགས་ཏེ། རིགས་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ད་རྒྱལ་གྱིས་རྣམས་
སེམས་ཅན་མིན་པ་དགོན་ཞིང་རྣམས་ཅན་དེ་ཡང་རང་མཆོག་ཏུ་རྟོག་ཅིང་མཉམ་
པ་དང་ལྟག་པ་སྤྲུག་དོག་གིས་གཞོམ་པར་འདོད་པས་སྤྲིང་རྗེ་ལྟར་པ་མེད་ལ་དེས་
ན་སྤྲིང་བ་མཐོང་ངེས་ཀྱི་སྤྱོད་གནས་ནས་སྤྲིང་བར་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟོག་དཀའ་བར་ལུང་
གཞི་ལས་སྤྲིང་བ་ནས་སྤྲིང་བར་གཞོལ་བའི་གང་ཟག་གི་ནི་དགོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པས་ཤེས་སོ། །དཔེར་ན་ཇ་མད་དག་ནའི་བྲུས་ལན་ཉེར་གཅིག་དུས་སྤྲིང་གི་རྒྱལ་
རིགས་མེད་པར་བྱས་ནས་མཐའ་མ་རྟོག་པར་ཆོད་དུས་བྲུས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་

པ། ང་རྒྱལ་ཅན་ཞིག་པ་ལ་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཡང་ང་རྒྱལ་ཅན་མིན་པས་མཐོ་
 རིས་ཀྱི་དོན་དུ་འབད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ན་ཡུལ་ལོག་གྱུར་པ་ལ། ཡུལ་ནི་
 དམིགས་པར་གྲགས་གྱུར་ཏེ། བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཆོས། རྒྱུ་ཅི་ཞིག་གིས་ཡང་
 དག་འདོད། །འཛིག་རྟེན་འདི་ན་བྱི་མའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཆོངས་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་ས་
 ཏེ་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་དབྱང་བ་བསྐྱོམ་ནས་ཡིད་ལོག་པར་གྱུར་པ་ལ་སྤྱོད་པར་
 མཐོ་རིས་སུ་སྒྲུབ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་དམིགས་པར་ཏེ་
 འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱུང་བར་གྲགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ཐོབ་ཡུལ་སྤྱོ་
 བཞིན་དུ་སྤངས་ནས་སྤྱོད་པར་དེ་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བས་དེ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་
 པའི་ཆོས་ཡིན་ལ་མཁས་པ་དག་དེ་ལྟ་བུའི་འཇུག་པ་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་གིས་ཡང་དག་པར་
 འདོད་པར་བྱེད་པ་ནན་གྱིས་དོར་བ་དེ་ཉིད་ལེན་པར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་ཡུག་
 གིས་གཞན་བརྟུང་བར་འདོད་ནས་རིང་པོར་སོང་ཡང་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་ལ་ལྟ། ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པ་དགག་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་
 ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞེན་པས་ལས་གསོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
 དོན་དུ་ལས་གསོག་པ་དགག་པ་དང་། དབང་ལྷག་གི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པ་དགག་
 པ། བྱི་མར་ལྷག་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་པས་ལས་གསོག་པ་དགག་པ་འོ། །
 དང་པོ། བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་ལྷག་པ་སྟེ། །དེ་གཞན་ལས་ཀྱི་བསྐྱུང་བ་ན། །རྟག་
 ཏུ་གཞན་ལས་བསྐྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་རི་ལྟར་བདག་གིར་འགྱུར། །འབྲས་བུ་ཡོངས་
 སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན་རྒྱལ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་མི་བྱ་སྟེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྷག་པ་སྟེ་ཁྱོད་ཡོངས་སྤྱོད་དེ། གཞན་ཆོས་རྒྱུན་དང་།
 མེ་དང་རྒྱ་སོགས་ལས་མི་རྟག་པར་བསྐྱུང་བར་བྱ་དགོས་ན། །རྟག་ཏུ་གཞན་ལས་
 འབད་པས་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རི་ལྟར་ན་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་
 བདག་གི་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཀྱང་འདོད་བཞིན་པན་སོགས་མི་
 རུས་པའི་བྱིར་རོ། །རྟག་ཏུ་དེའི་ཆེད་དུ་འབད་དགོས་པ་དཔེར་ན་སྒྲ་མ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་
 ལུགས་ཀྱི་རྩེ་ས་སུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེན། འཇིག་རྟེན་ཚུལ་ལུགས་གང་དང་གང་། །
 དེ་དང་དེ་ལ་ཆོས་རྩེ་ས་འཇུག། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཆོས་པས་ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་སྟོབས་
 ལྡན་ལྟ་བུར་སྤང་། །དེ་ལ་ཞེན་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་
 བག་མ་གཏོང་ལེན་སོགས་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་རྩེ་ས་སུ་
 འཇུག་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལ་ཆོས་ཞེས་གྲགས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་བྱུང་
 པར་ལས་རྒྱུ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་པས་ཀྱང་འཇིག་
 རྟེན་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་དེ་ལ་ཞེན་
 པར་མི་རིགས་སོ། །དབེར་ན་ཡུལ་ཡ་བ་ནར་ཕྱིན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མེ་སྤར་ནས་
 རིགས་སྤྲགས་ཀྱི་མེ་དེ་ལས་ཁྱོད་ལ་བུ་མོ་ཆུང་མར་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲ་འབྲིན་
 ཞིང་རང་གི་བུ་མོ་ཆུང་མར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ། འདི་ན་ཡུལ་མངོན་འདོད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བདེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ།
 ཡུལ་དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ལས་འབྱུང་བས་ས་སྤྱོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་འདོད་པས་
 བསོད་ནམས་བྱའོ་ཞེན། ཡུལ་ནི་དགེ་བས་ཡིད་འོང་ན། །ཡུལ་དེ་འང་ངན་པར་
 བརྟེན་པ་ཡིན། །གང་ཞིག་བཏང་བ་ཤེས་གྱུར་པ། །དེ་གྲུབ་པ་ཡིས་ཅི་ཞིག་དགོས། །
 ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེ་རང་བཞིན་ཅན་དེ་
 བློ་དགེ་པའི་ལས་ཀྱིས་འཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ཐར་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྒྱམས་ཀྱིས་མི་
 གཅང་བས་བསྐྱུས་པའི་བྱིམ་ལྟར་སྤང་བྱུར་འགྱུར་བ་ངན་པར་རྟེན། ཡུལ་གང་ཞིག་
 དོན་མ་ཡིན་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སྤྲུག་བསྐྱུས་མི་གཅང་བ་བདག་མེད་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་སོ་མི་གསོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་
 པ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་བག་མེད་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་ཤེས་གིང་
 བདེ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་དེ་ནི་གྲུབ་ཀྱང་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཉེ་
 བར་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཆོག་སོགས་དོན་མེད་པ་ཡིན་པས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལྟར་ཆོས་ལ་ཡང་

ཆགས་པ་དོར་བར་གྱིས་ཤིག དཔེར་ན་དག་སྤོང་དག་ཀམ་པ་ཙར་ཡུལ་མི་དག་ལ་
 སྤོང་དུ་སོང་བ་དང་། དེ་ལ་གཡོ་རྒྱུ་ཙན་ལག་འཁྱེག་གིས་རང་གི་དགོས་པའི་དོན་དུ་
 འདི་ནི་ཡུལ་འདིའི་ཁྲིམས་ཡིན་གྱི་བསོད་སྦྲུམས་ལ་རྒྱ་བ་ན་རེ་ཞིག་འདིར་ཅི་ཡང་
 མ་སྦྲུ་ཞིག བཞད་གང་དུ་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་ཟེར་རྟོད་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱད་པས་སྦྱེ་བོའི་
 ཆོགས་དེས་བདག་ཅག་ལ་བདོ་བས་སྦྱེས་ཐུ་དེས་འཕྱུལ་འཁོར་འདི་རང་གི་བྱས་
 བས་བདག་ཅག་ལ་མངགས་གོ་སྦྲུམ་ནས། ཨེ་མ་འདིའི་མིག་འབྱེད་བ་དང་འཇུག་བ་
 དང་སོགས་མི་ལྟར་རོ་ཟེར་ནས། དེ་དག་གིས་འཕྱུལ་འཁོར་དག་བྱས་ནས་སྦྱེས་ཐུ་
 དེ་ལ་མངགས་སོ། །གཡོན་ཙན་དེའི་དག་སྤོང་དེ་ལ་ད་ནི་ཆོག་སྦྲུམ་གྱི་ཅེས་བས་
 དེས་ཀྱང་ཨ་རོག་ཀྱ་ཞེས་ཆོག་ལྟུང་ངོ་། །གཞན་ཡ་མཚན་དུ་གྱུར་ནས་བདག་པམ་
 པར་བྱས་སོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །

གཡོན་ཙན་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་ངན་པར་བརྟེན་བར་འགྱུར་བ་
 བཞིན་ནོ། །བཞི་པ། ཡུལ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱལ་སྤྱི་ནི་བདེ་བ་ལུལ་དུ་
 བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་དུ་བསོད་ནམས་དག་བྱའོ་ཞེན། གང་ལ་བཀའ་ལུང་
 དགོས་མེད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་དོན་མེད་པར་འགྱུར། །གང་ཡང་བཀའ་ལུང་དོན་གཉེར་
 ཉིད་། །དེ་ནི་སྦྱེ་ནང་བྱུན་ཞེས་བྱ། །སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་
 ལ་འདོད་པའི་དོན་འབད་བ་མེད་པར་འགྱུབ་པས་བཀའ་ལུང་དགོས་པ་མེད་པ་དེ་
 ལ་དེའི་དོན་དུ་སྦྱོན་པ་གཏོང་བ་སོགས་ཆོས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཡང་
 ཆོག་ཙམ་གྱིས་མངའ་བསྐྱུར་བའི་བཀའ་ལུང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིད་དེ་ནི་སྦྱེ་བོའི་ནང་
 ན་བྱུན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་མིན་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱིར་
 རོ། །དཔེར་ན་རྩིས་མཁན་གཅིག་ལ་སྤྱི་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཉི་མ་དུག་ན་
 འཆི་བར་ཤེས་ནས་ཐུ་དེ་བསད་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྔ་པ། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་སྦྱེ་བར་བྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་སུ་འདོད་པས་
 བསོད་ནམས་བྱའོ་ཞེན། མ་འོངས་པ་ཡི་འབྲས་མཐོང་ནས། ཆོས་འདོད་ཆགས་

པས་སྤྱོད་ཆགས་ན། །མ་འོངས་མཐའ་ཉིད་མཐོང་གུར་ནས། །འཛིགས་པ་མེད་དམ།
 ཅི་ཞིག་བྱེད། །མ་དོན་པར་འདོད་པའི་འབྲས་སུ་མ་འོངས་པ་ལ་འདོད་པས་འདུ་བྱེད་
 དགེ་བ་ལ་ཆགས་ནས་དེའི་འབྲས་སུ་སྤྱག་པོ་ལ་སོགས་པའི་མ་འོངས་པ་ཡི་འབྲས་
 སུ་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདོད་ཅིང་ཆགས་པས་སྤྱོད་ན།
 ཆགས་པ་དེའི་འབྲས་སུ་ངན་འགོ་དུ་མ་སྤྱོད་དགོས་པས་ཆགས་པ་དེའི་མ་འོངས་
 པའི་མཐའ་ངན་འགོ་ཉིད་མཐོང་བར་གུར་ན་འཛིགས་པ་མེད་དམ། ཆགས་པས་ཅི་
 ཞིག་བྱེད་ངན་འགོ་ལྟར་ཆོས་ལ་ཡང་སྤྱོད་པར་མི་བྱུངོ། །དཔེར་ན་མི་མཁས་པས་
 རྟལ་བུ་ལ་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཉོ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ། སྤྱ་བ་ལྟ་བུའི་བསོད་
 བླམས་ནི། །རྣམ་ཀླན་རྒྱུ་པ་དང་མཚུངས་འགྱུར། །གང་དག་དགེ་བའང་མི་འདོད་
 པ། །དེ་དག་མི་དགེ་ཅི་ལྟར་བྱེད། །སྤྱ་བའི་དོན་དུ་ལས་བྱེད་པ་སྤྱ་བ་ལྟ་བུའི་བསོད་
 བླམས་སྒྲིན་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཀླན་ཏུ་རྒྱུ་བ་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་
 བས་འབྲས་སུ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་འབད་པར་མི་བྱུངོ། །
 དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཐར་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བསོད་བླམས་
 བྱ་བའི་དངོས་པོ་རང་ག་བཞི་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་བསོད་བླམས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་དག་
 འཁོར་བའི་ཡང་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་དང་གཞན་ལ་གཏན་དོན་མ་ཡིན་པས་མི་
 འདོད་ན། དེ་དག་ལ་ནི་དོགས་པ་མེད་པར་ངན་འགོའི་རྒྱ་མི་དགེ་བ་ཅི་ལྟར་བྱེད་དེ་
 བྱེད་མི་རིགས་སོ། །དེ་གང་གིས་ཡིན་ན་མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱིས་པ་
 རྣམས་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པའི་རྒྱ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་ཅིང་སོགས་པར་བྱེད་པ་དག་
 གིས་འཁོར་བ་འཕེལ་བ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་རོ། །འཁོར་བ་ལ་ཡིད་ཀྱན་
 བས་འགྱུར་བ་མེད་པར་འཁོར་བའི་བདེ་བ་སྤྱུབ་བྱར་ཞེན་པ་དང་བདག་མེད་པའི་
 དེས་པ་དང་བྲལ་བས་འབྲས་སུ་ལ་འོངས་སྤྱོད་པོའི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་
 པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རང་གཏས་རང་གི་ཁམས་འཕྲོ་བྱིས་ཆོས་པ་ན་རྒྱལ་བུར་

བསྐྱེད་བར་གནས་པ་དེས་ཐོས་སོ་ཞེས་སྐྱེད་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་སྲིད་པ་སྤང་ནས་
 ཐར་པ་འགྲོ་བ་དང་། མཁས་པ་རྣམས་མཐོ་རིས་ལའང་སྲིད་པས་དགའ་བར་མི་
 སེམས་ན་སྐྱོ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་ལ་དགའ་བ་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ།
 རང་བཞིན་མེད་པ་མཐོང་བ་སྐྱོ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་དམ་པ་ཁོང་
 དུ་ཆུད་པ། གང་གིས་འགྲོ་བ་འབྲུལ་འཁོར་གྱི། ཆོགས་འདྲ་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལྟར། །
 མཐོང་བར་གྱུར་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེས། གསལ་བར་གོ་འཕང་དམ་པར་འགྲོ། །འབྲུལ་
 འཁོར་ནི་སྤང་བུ་དང་གིང་དུམ་ལ་སོགས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། སྐྱུ་མ་ནི་གསང་
 རྟགས་དང་སྐྱན་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་
 དག་གོ། གང་དག་སྐྱེན་ཅི་ལོག་ལས་མི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མཁས་པ་འབྲུལ་འཁོར་
 དང་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱི་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་བཞིན་གང་དག་གིས་འགྲོ་བ་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འབྲུལ་འཁོར་དང་སྐྱུ་མའི་རང་བཞིན་ལྟར་རང་
 བཞིན་དང་བྲལ་ཞིང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་མཐོང་བ་དེ་དག་ནི་སྐྱེན་ཅི་
 ལོག་གིས་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་བ་ལས་བརྒྱལ་ནས་བསོད་ནམས་དང་སྤྲིག་པའི་བྱ་བ་
 ལས་འདས་པའི་གོང་ཁྱེད་དུ་སྐྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་རི་མོ་མཁན་ཞིག་འབྲུལ་
 འཁོར་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་ཁང་པ་བརྟེན་ནས་གནས་པས་དེ་བཞད་གད་ཀྱི་བསམ་
 པས་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་བུ་མོ་ཞིག་མངག་པ་རི་མོ་མཁན་གྱིས་མ་ཤེས་པར་བདག་གི་
 རི་ལྟར་འདོད་པར་ལོངས་སྤྱོད་སྐྱུ་མ་ནས་ལག་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་དྲང་བ་ན་གིང་གི་
 ཐང་སོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བས་ངོ་ཚ་བས་ལྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱུ་མའི་རང་བཞིན་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་
 མཁས་པ། གང་དག་ལ་ནི་འཁོར་བ་ན། །ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགའ་མེད་པ། །དེ་
 དག་ལ་འདིར་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །དགའ་བས་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་

བཞི་པ་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྟེ་པའི་སྟོན་རུ་དུ་རྒྱུ་པ་པ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་སྟོང་པའི་
ཐབས་བསྟན་པ་ལག་ཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་པ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་
རྒྱལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ལང་བྱིད་བྱི་མར་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་པའི་སྟེ་བ་ལ་
ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་ཟད་པའི་མཐའ་ཡོད་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ག་ཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཉོན་མོངས་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ། ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཇི་ལྟར་སྤོངས་ཀྱིས་ཞེན། ཇི་
ལྟར་མི་མཐུན་མི་རྣམས་ལ། །མཛའ་བ་ཡུན་རིང་མི་གནས་པ། །དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་
སྦྱོན་གཤེས་ལ། །འདོད་ཆགས་ཡུན་རིང་མི་གནས་སོ། །ཇི་ལྟར་མཐུན་ཞིང་མཛའ་
བའི་མི་རྣམས་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་མཛའ་བ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་
པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་བ་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་མི་འདོད་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་
པའི་སྦྱོན་གཤེས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་སོ། །
ལེགས་པར་བརྟགས་ན་རྩ་བ་མི་བརྟན་པས་སྤོང་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེའུ་ཁྱེའུ་
རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་བག་མ་ལེན་པའི་ལམ་ཀ་ན་གནས་གིང་གཞོན་ནུ་མའི་ལག་པ་ནས་
འཛིན་པར་འདོད་པ་ལ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཞལ་ནས། འབྲེལ་ན་འཆིང་ཞིང་
བྲལ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལ་ཁྱེའུའི་སོ་སོར་བརྟགས་པས།
འབྲེལ་ན་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་། འཆིང་བ་སྟག་བསྟེལ་གྱི་བདེན་པ་དང་།
བྲལ་ན་ལམ་བདེན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འགོགས་པའི་བདེན་པ་སྟེ་བདེན་པ་བཞིའི་
རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་མཛོན་སྟུམ་དུ་བྱས་པ་
བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཉོན་མོངས་པ་གང་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་ངེས་པ་
མེད་པས་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་སྟེ་བའི་རྒྱ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་སྤོང་མི་རྣམས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མ་སྤང་བ་དུ་མ་མཐོང་
བ་འགལ་བ་མེད་པའོ། །དང་པོ། འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྩ་བ་མི་བརྟན་པ་ཅི་ཞེན།
ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས་ཏེ། །ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་སྤང་ཞིང་། །ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་སྤོངས་པ། །
དེ་བྱིར་འདོད་པ་དོན་མེད་དོ། །དེའི་གཞི་ཇི་ལྟར་མེད་ན། འདོད་ཆགས་ནི་ཆགས་
པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པའི་གཞི་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ན། ཆགས་པར་
འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་སྟེ། །ལ་ལ་གཅིག་གིས་ཆགས་
བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། །ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་

གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མྱོངས་པར་བྱ་བ་བཏང་སྟོམས་པར་དམིགས་གྱི། གལ་ཏེ་
 རང་གི་ངོ་བོས་ཆགས་བྱར་གྱུར་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་རིགས་ན།
 དེས་པ་མ་མཐོང་བས་རང་གི་སྒྲོས་འཛིན་སྤངས་གྱིས་སྤྲུག་པ་དང་མི་སྤྲུག་པའི་ཐྱོགས་
 འཛིན་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཙམ་ལས་ཆགས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
 བ་འབད་པས་ཆགས་བྱའི་དངོས་པོ་དོན་དུ་གཉིར་ཞིང་རྩོལ་བ་དོན་མེད་པའོ། །དེ་
 བས་ཆགས་བྱ་ཡུལ་ལ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་འདོད་ཆགས་སྤང་
 རུས་པ། དཔེར་ན་སྤྱིས་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་རྒྱུང་མ་གཉིས་ཡོད་པ་གཅིག་གི་མ་དེ་ནི།
 རང་གི་བྱ་མོ་མཐོང་བས་དགའ་ལ། རྒྱུ་མ་དེ་ནི་མཐོང་བས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བ་དང་།
 བྱ་མོ་ལ་བར་མར་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། དེ་ལྟར་རྒྱུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པས་དེས་བཞག་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །
 སོགས་པ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། །སྟོ་དང་ལྷན་པ་
 སུ་ཞིག་འཛིན། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་ནས་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ཡུལ་རྣམས་ལ་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཆགས་
 སོགས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྩལ་མིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་མེད་ན་རྒྱ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་ནི་ཡུལ་ལ་རག་
 ལས་པ་ཐག་པའི་འབྲེལ་ལུགས་ཤེས་ནས་སྤྲུལ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་དེས་པ་
 ལྟར་རོ། །གང་ཞིག་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་
 ཁས་ལེན་ན་རྩལ་མིན་ཡོད་བྱེད་གྱི་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་བ། ལྟོས་ན་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གལ་ཏེ་འདི་དག་ཡང་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་
 པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བྱ་བ་ལ་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་རི་
 ལྟར་ཡིན། དེ་འཐད་པ་དང་བཅས་པ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་
 པ་ལ་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་གྱི། རྒྱུ་པོ་རྣམས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

པས་རབ་རྩ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་བསམ་བཞུག་པ་འགའ་ཞིག་བདག་གི་
མགོ་ལ་ཐོད་པ་ཞིག་འདྲར་རོ་སྒྲམས་ནས་འབྲུལ་པ་ལ་གཞན་ཞིག་གིས་འདི་ཁྱོད་
ཀྱི་མགོ་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཐོད་པ་གཞན་ཞིག་བསྐྱར་བས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་སེམས་
ནལ་དུ་ཐེབ་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྦྱེས་པ་བྱད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པས་བཅིང་བ་དང་བྱད་
མེད་སྦྱེས་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པས་བཅིང་བས་པན་ཚུན་གཅིག་གི་ཡུལ་གཅིག་ཤོས་
ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆགས་པས་ལྟན་ཅིག་བཅིང་བས་བྱད་མེད་མི་གཏོང་
བས་ཆགས་པ་སྤོང་མི་རྩས་སོ་སྒྲམ་ན། འགའ་ལ་འད་གང་དང་ལྟན་ཅིག་རྩ། །བཅིངས་
པ་ཞེས་བྱ་ཡོད་མིན་ཏེ། །གཞན་དང་ལྟན་ཅིག་བཅིངས་པ་ལ། །བྲལ་བར་རིགས་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྦྱེས་པ་འགའ་འད་
བྱད་མེད་གང་དང་ལྟན་ཅིག་རྩ་བཅིངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། སྦྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དག་ཀྱང་དབྱེད་ན་རང་གི་དོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་
བཅིང་བྱ་དང་བཅིང་བ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་རང་གི་དོ་
བོས་མ་གྲུབ་བོ། །ཅི་སྦྱེ་རྣམ་དཔྱད་དོར་ནས་གཞན་དང་ལྟན་ཅིག་བཅིང་བར་རྟོགས་
ན། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་གཞན་གྱིས་འཆིང་བའི་རྒྱ་དོ་བོས་གྲུབ་པས། གཞན་རང་
བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་དང་། ལྟན་གཅིག་བཅིང་བར་འདོད་ན་ནི། བྲལ་བ་ཐར་པ་གྲོལ་
བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས། རང་གི་དོ་བོས་གཞན་དུ་འགྱུར་
བ་མེད་པ་ལ་བྲལ་བ་མེད་པར་ཁོ་ན་སྟེ། རང་རམ་གཞན་གྱི་བཅིང་བ་དོ་བོ་ཉིད་གིས་
གྲུབ་པ་ལ་བྲལ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དཔེར་ན་གྲུང་ནག་པོ་གང་དཀར་པོ་
ལ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན། དཀར་པོ་ཡང་ནག་པོ་ལ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་གཉའ་གིང་དང་
ཚུ་ཐག་ལ་སོགས་པས་ཡིན་པ་བཞིན། དེ་བཞིན་དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་ལ་མ་ཡིན་ལ།
ཡུལ་རྣམས་དབང་པོ་ལ་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་སྟེང་
པའི་དབང་གིས་བཞག་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལྷོག་ན་ཅིའི་ཕྱིར་པལ་ཆེར་ཉོན་
 མོངས་པ་པམ་པར་མ་བྱས་པ་སྣང་ཞེན། བསོད་ནམས་རྒྱུད་བྱེད་འདི་ལ། ཁྱེ་
 ཆོམ་ཟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། ཁྱེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས། སྤྱིད་པ་རྩལ་པོར་བྱས་
 པར་འགྱུར། ཉོན་མོངས་པ་པམ་པར་མ་བྱས་པ་ནི་ཟ་བ་མའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་
 བྲལ་བའི་ཕྱིར། མི་མཁས་པ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་
 སྒྲོམ་པར་བྱས་ནས་དངོས་པོ་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་གཡང་ས་ལྟར་
 སེམས་ཤིང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་མོས་པའི་རྒྱུད་གོ་བ་དང་བྲལ་བ་བསོད་
 ནམས་རྒྱུད་བྱེད་གིས་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལ་ཅི་འདི་ལྟར་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་
 ལྟམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཙམ་ཡང་སྤྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཡང་དག་
 པར་བརྟན་ན་རྒྱ་ཅི་ཞིག་གིས་ཆོས་འདི་ལྟར་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྒྲམ་ནས་ཐེ་ཆོམ་ཙམ་
 ཟ་བ་ཙམ་གྱིས་ངེས་པར་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རགས་པ་
 རྣམས་ཟད་ཅིང་དངས་པ་རྩལ་པོར་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གིས་ན་སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་
 ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་པོ་དེ་ངེས་པར་འཐད་པ་དང་བཅས་པའི་ལུང་གི་སྟོབས་དང་རིགས་པ་
 ཡང་དག་པའི་འཐད་པས་སྤྲོད་ཉིད་ལ་ངེས་པར་རྟེན་པར་འགྱུར་གྱི། ངེས་པ་བཞེན་
 གོམས་ནས་རིམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ནས་སྤྱིད་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
 འགྱུར་བས། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཙམ་གྱི་སྒྲུབས་འདིར་སྤྱིད་པ་རྩལ་པོར་བྱས་པ་མཛོན་ཏེ།
 དེ་འཛོམ་པ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྒྲུབས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 སྤོན་མོས་བཟུང་བ་རྟའི་རྒྱལ་པོ་རྩ་ལ་ཉམས་ཐར་པར་བྱས་པ་བཞེན་ནོ། །དེས་ཐར་
 པ་ཙམ་ཐོབ་པ་ལ་སྤྲོད་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞེན་མེད་པ་རྟོགས་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་
 ལ། སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དངོས་
 གུ་གཞོད་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་ངེས་པ་ཡིན་ལ་ཇི་ལྟར་ཐུན་པ་དང་བཅས་པར་
 དོགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཐག་པའི་འབྲིལ་ལུགས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱལ་དུ་འཛིན་པ་ལ།
 སྣང་བའི་རྟེན་གྱིས་དང་སྟོ་གཏད་པའི་ངེས་པས་ཐག་པར་ཤེས་པས་སྤྱལ་འཛིན་ལྷོག་

པ་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་ངེས་པ་གཉིས་ནི་སྤང་མུན་བཞིན་ཡིན་པས་ཉན་
རང་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པ་ལ་ཞི་སྒོ་གཉིས་སུ་མེད་པ་བདག་དང་བདག་
གིར་འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཁུངས་སུ་ཆེད། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་གདམས་པ་དང་། ཐར་པ་དོན་
དུ་གཉེར་བར་གདམས་པ་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དཀྱིལ་བའི་རིམ་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་པ་ངེས་པར་ཟད་ནུས་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། གནས་ལུགས་
ཀྱི་དོན་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་
བསྟན་པ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ལྷོག་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲག་
པ་སྒྲུབ་པ་དང་། རང་བྱོགས་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་སྦོངས་པའོ། །དང་པོ། ཆོས་གང་
ཞིག་ལ་སྒྲུབ་པ་ཡིས། །ཐར་པའི་བར་དུ་འཕེལ་བ་ཉིད། །གསུངས་དེར་གང་ལ་གྲུས་
མེད་པ། །དེ་ནི་གསལ་བར་སྒྲོ་ལྷན་མིན། །ཡང་གང་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བས་སྟེད་པ་རྒྱལ་
པོར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དེས་ཟིན་པའི་སྦྱིན་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
ནི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་སྟོང་ཐར་པར་འགྱུར་གྱི་བར་དུ་མི་
ཉམས་པར་འཕེལ་བར་གསུང་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ཏེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྟེན་མ་ཆང་པ་ལས་འབྲས་སུ་མི་འབྱིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པས་མ་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་དཔྱད་ཡོང་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱོང་ཁྱོང་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་
མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་སྟོན་པས་གསུངས་པས། གང་ཞིག་གཏན་དུ་ཕན་འདོགས་གིང་འཕེལ་
བར་འགྱུར་པའི་ཆོས་བདག་མེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་དེའི་ཟིན་པའི་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་ལ་གྲུས་པ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཆོངས་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་གསལ་བར་སྒྲོ་བྱོས་དང་མི་
ལྷན་ཏེ་སྒྲུན་པོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་ལི་ཁ་རའི་ལ་དུ་ཀུན་ནས་སྤང་བར་
བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་མི་སྟོང་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དང་བུལ་བར་བྱ་

བའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོམ་བ་ཡིན་ནམ། རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ལས་དེ་
 ལྟར་བལྟ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་ནི་མྱ་ངན་འདའ་འགྱུར་ཞེས། །སྟོང་མིན་སྟོང་ལྟར་
 མཐོང་མིན་ཏེ། །ལོག་ལྟས་མྱ་ངན་མི་འདའ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 གསུང་ངོ་། །སྟོང་བ་ལ་སྟོང་བར་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་
 དང་མུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མ་རྟོགས་པས་དངོས་པོར་
 ཞེན་ནས་བདག་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་དངོས་
 པོ་སྟོང་ཉིད་མིན་བ་ལ་སྟོང་བ་ལྟར་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་ཞེན་པའི་ལོག་ལྟས་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 གསུངས་སོ། །སྟོན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་
 རྒྱལ་གྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟུ་མ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་མཐོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས་
 ཤིང་སྟོ་འདོགས་དང་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་རྟོགས་པའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྦྱང་
 བར་བྱའོ། །རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་སྟོང་རྟེན་འབྱུང་དབྱེ་བ་མེད་པ་དེ་དང་གཅིག་པར་
 འཛིན་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་ཐེག་པ་རང་རང་གི་ལམ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
 རྒྱ་རགས་གྱིས་བྱས་ཏེ་བཞག་པར་མཛད་པ་བཞིན་ཤེས་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་མཚན་
 མོ་དགེ་ཚུལ་ཞེས་སྤྱ་མས་བརྒྱུད་བྱ་མིན་པ་ལེན་དུ་མངག་པ་ལ་དགེ་ཚུལ་དེས་འདི་
 བོ་དགེ་སྟོང་རྣམས་མི་རུང་ན་ཁྱོད་རི་ལྟར་འབྱུང་བརྟེན་པས། དེས་བདག་ཀྱང་ལྷོ་སྤྱ་
 དུ་འབྱུང་ཞེས་བརྟེན་པས། དེས་ཀྱང་ཆུ་ཁོ་ན་ལེན་པ་ལ། སྤྱ་མས་ཁྱོད་ཅིས་བྱིར་
 གཞན་སྤང་བེད། དགེ་ཚུལ་གྱིས་ཁྱོད་ཆུ་ཉིད་དོ་སྤྱ་དུ་འབྱུང་ན་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་པར་
 ཅི་ཞེས་ཡོད་ཅིས་སྤྱ་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་
 བ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་དང་སྟོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་བསྟན།
 དང་པོ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གང་དག་འཇིག་རྟེན་བསྟན་

འབྱུང་བ། རྟེན་ལས་འཇུག་པ་གསུངས་པ་སྟེ། གང་ལས་དོན་དམ་བསྟན་འབྱུང་བ། །
 དེ་ལས་ལྟོག་པ་གསུངས་པ་ལོ། རྟེན་ལ་དང་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་ཀྱན་རྫོང་གི་
 རང་བཞིན་མ་བསྟན་པར་དེའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པར་མི་རུས་པ་ཐབས་
 དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་མཁས་
 པ་ནི་གང་ལས་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བདེན་པའི་དངོས་པོ་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱ་
 མེད་པ་དང་། རྒྱ་གཅིག་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་དགག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མ་རིག་
 པ་དང་འདྲ་བྱེད་སྟགས་གྱི་རིམ་པས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་འཇུག་
 རྒྱལ་བསྟན་པ་དེ་ལ་འཇུག་པ་གསུངས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། གལ་ཏེ་དེ་
 ལྟར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་བསྟན་པ་ལ་
 རི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་དོན་དམ་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་
 དུ་རྒྱུད་པས་གང་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ཆོར་བ་ལ་སྟེད་པ་དང་དེའི་རྒྱུན་ཅན་ལེན་
 པ་སྟགས་ཐམས་ཅད་མངོན་གྱུར་པ་ལྟོག་པས་རྒྱ་འགགས་པས་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་དང་
 ཀླ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སྟགས་པ་ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 གཏིང་ཁུང་དུ་འཇུག་ན་ཆ་རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དོར་བྱ་ཡིན་
 ལ་དེ་དག་གིས་དགོས་པ་མེད་པ་བཞིན། འཇིག་རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་སྟོང་པོ་མེད་དེ།
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་བྱ་སྟེ། འཇུག་པའི་ཆོས་ཡིན་
 པ་དེ་ཉིད་ལས་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་དང་པོ་ཀྱན་རྫོང་གིས་བདེན་པའི་རང་བཞིན་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་གི་དངོས་
 པོ་ཅི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་གཏན་ལ་ཐབས་པས་དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་རང་བཞིན་དེ་
 ལྟར་གྲོས་བབྱུང་བ་བཞིན་ལུལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་རིག་པས་དབྱེད་
 བས། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དབྱེར་བསལ་མེད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་
 པ་ལས་གཞན་པའི་དོན་དམ་ཡན་གར་བ་འཇལ་མི་ཤེས་པས་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་
 གྱིས། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པས། ཟབ་མཐིང་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས། བདེན་

གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་དང་། །ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་མོངས་ཏེ། །དེ་དག་མ་ལུས་
 ཚོགས་བསགས་ནས། །ཐུན་ཚོགས་པ་རོལ་འགོ་བར་འགྱུར་ཞེས། །རྒྱ་འབྲས་ངེས་
 བས་ཐབས་ཀྱི་ལྟ་བ་དག རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པས་ཟིན་པས་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་དག་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་སྟོང་བ། སྟོང་
 དང་རྟེན་འབྱུང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལམ་ཡང་དག་པའི་བསྦྱོང་བས་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པ་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་ཤེས་ཡ་གྲུལ་
 ཀྱི་ལམ་ལ་བསྟོན་བསྟགས་ཆེན་པོས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ནོ། །

བཞི་བ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ལས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་
 སྐྱར་བ་བཏབ་པས་ཐར་པ་ནམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་དུ་མ་ཞིག་
 ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། །ཀུན་ཡོད་མ་ཡིན་ཅི་བྱ་ཞེས། །ཁྱོད་ལ་འཛིགས་པ་སྟེ་འགྱུར་
 གང་། །གལ་ཏེ་བྱ་བ་ཡོད་ན་ནི། །ཆོས་འདི་རྒླེག་བྱེད་མི་འགྱུར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་
 ཐུབ་པས་སྟོང་ན་དངོས་པོ་ཀུན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པས་ཅི་
 བྱ་ཞེས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྒྲགས་པ་ཁྱོད་ལ་འཛིགས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་གང་ན་གལ་ཏེ་དོན་
 དམ་པར་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་རྟོགས་པ་ལས་འཁོར་བ་རྒླེག་
 པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པས་སུས་
 གང་ལྟ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སྒྲིག་སྒྲུ་ལ་རུའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་གང་རྒྱར་
 མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ལྟ་བུ། །ཁྱོད་ལ་རང་ཕྱོགས་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། །གཞན་གྱི་
 ཕྱོགས་ལ་མི་དགའ་ན། །ཟུང་ན་འདས་པར་མི་འགོ་སྟེ། །གཉིས་སྦྱོང་ཞི་བར་ཡོང་
 མི་འགྱུར། །དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་འཁོར་བ་རྒླེག་བྱེད་སྟོང་ལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་མཚོག་ཏུ་
 གྱུར་པ་ཡིན་ལ། །གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཞེས་རང་ཕྱོགས་ལ་ལྷག་
 པར་ཆགས་ཤིང་། །གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྤང་བའི་མི་ཁྱོད་ལ་རང་ཕྱོགས་སྟོང་བ་ཉིད་
 ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པར་ཡོད་པ་དེ་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྤང་ཞིང་མི་དགའ་ན་དེ་
 མ་དོར་བར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སར་མི་འགོ་སྟེ་སྤང་དོར་གཉིས་སུ་བདེན་པར་

ཞེན་པའི་སྤྱོད་པས་རི་སྤྱིད་དུ་ཞི་བར་ཡོངས་སྟེ་གཏན་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས། གང་ཞིག་ཚས་ཐོས་རྗེས་སུ་ཆགས་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ནི་ཚས་
མིན་ཐོས་ནས་ཉམས་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ནི་ར་རྒྱལ་དྲིགས་བཅོམ་ཕྱིན་ལོག་ཅིང་། །ར་
རྒྱལ་དབང་གིས་དེ་ཡི་སྟུག་བསྐྱེད་མུང་ཞེས་སོ། །དབེར་ན་སྟོམ་བརྩོན་འགའ་ཞིག་
འཕགས་པ་དག་འདུན་སྟེ་བ་དག་བསྟེན་བྱས་ཏེ། །དེའི་བྲམ་ཟེ་མཐོང་ནས་དེ་གསོད་
པར་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་བདུན། འབད་ན་ཐར་པ་ཐོབ་སྐྱེ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་སྐྱེ་བ་མ་བསྐྱེམ་
ན་ཐར་པ་ཐོབ་མི་རྩས་པ་དང་། འཁོར་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཐར་པ་
ལ་འབད་རིགས་པ་དང་། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པར་བྱ་བ་
མིན་པ་དང་། རི་ལྟར་དཀྱི་བའི་རིམ་པ་དང་། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དེས་ན་སྤྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་ཚོགས་དགོས་
པར་གསུང་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའོ། །དང་པོ། གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
བདེ་བ་དམ་པ་ནི། རྒྱབ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཐོབ་མི་རྩས་ལ། སྤྱིད་པ་ནི་འབད་
པ་མེད་པར་ཐོབ་སྐྱེ་བས་བདག་ཅག་དེ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེན། བྱེད་མེད་མྱ་ངན་འདའ་
འགྱུར་ཞིང་། བྱེད་པས་ཡང་སྤྱིད་འགྱུར་ཏེ་དེས། །བསམ་ཁུལ་མེད་པས་མྱ་ངན་
ལས། །འདས་པ་ཐོབ་སྐྱེ་ཅིག་ཤོས་མིན། །དེ་ནི་དེས་པར་སྤྱོད་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ།
དགོ་མི་དགོའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྩྭ་དཔས་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དགོ་མི་དགོའི་བྱ་བ་སྤྱོད་ཅི་ལོགས་བྱེད་པ་ལས་ཡང་
སྤྱིད་པ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལོག་ཅིང་བསམ་ཁུལ་མེད་
པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་སྐྱེ་ལ་ཅིག་ཤོས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་ནི། བདེ་སྐྱག་ཏུ་
ཐོབ་པ་མིན་པས་མཁས་པས་ངལ་དུ་བ་སྤྱོད་ཅི་ལོགས་ཀྱིས་བསྐྱེམ་མི་དགོས་པར་ཐོབ་
པའི་མུང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྤང་ནས། ངལ་དུ་བ་དང་བཅས་པའི་འཁོར་བ་དོན་
དུ་གཉེར་མི་རིགས་སོ། །དབེར་ན་ནད་མེད་པའི་སྟོབས་སྐྱབ་པ་ལ་ཞུན་མང་པོ་ཡོད་

ཀྱང་དེ་མི་འདོད་ན་དེའི་རྒྱུ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉེས་པ། བྱ་བྱེད་བསམ་བློལ་མེད་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་ན་ཅིས་སྤྱིར་
བསྟན་བཅོས་འདིར་མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་བསྐལ་སོགས་སྟོན་ཞེ་ན། གང་ལ་འདི་སྟོ་
ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཞིགུས་ག་ལ་ཡོད། །རང་བྱིས་ལས་བཞིན་སྤྱིད་པ་ནི། །འདི་
ལས་འབྱུང་བའང་བྱ་བར་དགའ། །འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པའི་འགྲོ་བ་འཁོར་བ་ལ་སྟོ་
བར་བྱ་བའི་སྤྱིར། །འཁོར་བ་ལས་སེམས་སྟོ་བ་རྣམས་ནི་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་སྤྱིར། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བརྟེན་གྱི། །འཁོར་བ་གང་ལ་ཉེས་པར་
མཐོང་བའི་སྟོ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ངེས་འབྱུང་གི་སྟོ་མི་བསྐྱེད་ལ་དེ་མེད་པས་ཞི་
བ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་གྱས་པའང་ག་ལ་ཡོད། །རང་གི་བྱིས་སྤྱིར་པོ་རྒྱུད་ཡང་ཆགས་པ་
ཡོངས་སུ་བཅད་དགའ་བ་བཞིན་སྟོ་རྒྱུད་བ་རྣམས་སྤྱིད་པ་འདི་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་
བ་འབྲས་བུ་ཐོབ་དགའ་སྟེ་སྤྱིད་པས་བཅིངས་པའི་སྤྱིར། །དཔེར་ན་ཡུལ་ལ་སྤྱིད་པ་
མི་ལྟོག་པ་དེ་མ་ཐག་བསལ་བར་བྱ་བ་བཏུང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་
པ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བ་སྤྱིར་པོ་མེད་པར་བསམ་པ་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་སུ་
བསྟན་ཏེ་ཐར་པ་ལ་འབད་རིགས་ཏེ། །ལ་ལ་སྟུག་བསྐལ་ཟེལ་མནན་ཅིང་། །འཆི་
བར་འདོད་པ་དག་སྣང་སྟེ། །དེ་ཆེ་དེ་དག་གཉི་སྟུག་སྤྱིར། །གོ་འཕང་དམ་པར་མི་
འགྲོར་ཟད། །དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་དག་བྱིས་སྟོར་བ་དང་། །དགོན་པར་ཐར་པའི་ཆེད་
དུ་འབད་མི་རྣམ་ཀྱང་། །ལ་ལ་དག་ནི་ནད་དང་སྟུག་བསྐལ་དང་སྟུག་པ་དང་བུལ་བ་
དང་མི་སྟུག་པ་དང་འཕྲད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐལ་གྱིས་གཟིར་ཏེ། །བདག་ལ་
ཆགས་པ་དོར་ནས་མེ་དང་རྒྱུག་པས་འཆི་བ་དག་སྣང་སྟེ། །གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་
ལྟར་འཁོར་བ་སྟུག་བསྐལ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་བདག་ལ་ཆགས་པ་གཏན་དུ་བུལ་
བར་ཐུར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ཞིག་ན། །དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
བྱིན་ཅི་ལོག་གི་མཐོང་བ་གཉི་སྟུག་གས་ཆེ་བའི་སྤྱིར། །ཆགས་པ་བཅད་དེ་ཐར་པ་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་དམ་པར་མི་འགྲོ་སྟེ་བྱིས་པ་དག་སྟུག་བསྐལ་ཉེ་བར་

འཆོ་བའི་སྤྲུམ་བཅོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བཞུ་བར་བྱ་དགོས་ཀྱང་མ་རིག་པས་སེམས་
བསྐྱེབ་པ་ན་མས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ནད་སེལ་བའི་རྒྱུ་ལ་ཐེཾ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དཔེར་ན་ནད་པ་ཁ་ཅིག་སྤྲོན་མ་འཐུང་བར་ནད་ལས་མི་གྲོལ་བ་བཞིན་ནོ། །
བཞི་པ། འཁོར་བ་ཟད་པའི་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་པའི་
ཆེད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་གཏམ་ཁོ་ན་བྱ་བར་རིགས་ཀྱི་སྟོན་པས་སྦྱིན་པ་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་དག་ཀྱང་མཛད་པ་ཅི་ཞེན། སྦྱིན་པ་དམན་པ་ལ་གསུངས་
ཤིང་། འབྲིང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུངས་པ་སྟེ། མཆོག་ལ་ཞེ་བ་གསུངས་གྱུར་པ། །
དེས་ན་རྟག་ཏུ་མཆོག་ཏུ་བྱོས། གྲང་པོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་
པོ་དམན་པ་དང་འབྲིང་པོ་དང་རབ་ཀྱི་དབྱེ་བས་རིམ་གྱིས་བཀྱི་བར་བྱ་དགོས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐོག་མ་སྦྱིན་པ་ཙམ་ལུས་ལ་སྟོག་གཅོད་སོགས་སྟོང་མི་ལུས་པ་
དག་ལ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྦྱིན་པའི་གཏམ་དབང་པོ་དམན་པ་ལ་
གསུངས་ཤིང་རེ་ཞིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྐྱོམ་པའི་སྟོན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྦྱིན་པ་
ལ་གནས་ཟེན་པའི་དབང་པོ་འབྲིང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་གསུང་པ་སྟེ། ལྟ་དང་
མིར་སྟེ་བའི་སྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་མཆོག་ལ་འཁོར་བཞི་པའི་ཐབས་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་གཏམ་གཅོད་པོར་གསུང་བར་གྱུར་པ་དེས་ན་བདག་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་ཅིག་སྟམ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱ་རིགས་སོ། །
དཔེར་ན་རྒྱལ་བུ་གསུམ་གྱི་ན་ཆོད་ལྟར། ཡི་གེ་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་། མཆོན་
ཆའི་ཐབས་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྟ་པ། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བསྐྱོག་ ཁར་དུ་བདག་ནི་བསྐྱོག་པ་དང་། །
སྦྱིན་ས་ལྟ་བ་ཀྱང་བསྐྱོག་པ། ཁག་གིས་ཤེས་ཏེ་མཁས་པ་ཡིན། རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་
བརྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བ་ལ་བསྟན་ན། བྱ་བྱེད་མཐའ་དག་ལ་སྒྱུར་བ་བཏབ་ནས།
དགོ་སྟོག་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་ཤེས་ཏེ། སྟོག་པ་བྱས་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བས།
ཐོག་མར་དགོ་མི་དགའི་ལས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བཅས་པ་བསྟན་ན་རྟོགས་སྤྲོ་བ་དང་

བསོད་ནམས་མིན་པའི་སྤྲིག་པ་ལ་འཇུག་པ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་
གནས་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྒྲོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་སྒྲུབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བར་དུ་ཕྱང་པོ་དང་རྣམ་པ་ལྷར་སྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་འཛིགས་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ཉི་
ཤུའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པས་བདག་རྩ་འཛིན་པ་ལྟོག་པ་དང་ཕྱི་ནས་རྒྱུད་སྒྱུད་དུ་རུང་
བར་སོང་བ་ལ་བདག་མེད་པ་མ་ཟད་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་
ནས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་གཞི་ཀྱན་ལྟོག་པར་སྟོན་པ་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་རང་
བཞིན་མེད་པར་དགྱི་བའི་རིམ་པ་ལ་འཇུག་པ་གང་གིས་ཤེས་པ་དེ་གཏུལ་བྱ་དགྱི་
བའི་རིམ་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་སྦྱེས་བྱ་
གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་ལུས་པ་ལེགས་པར་ཆང་བར་བསྟན་པ་སྟེ། དང་པོ་
སྦྱེས་བྱ་རྒྱུར་དུའི་ལམ་བསོད་ནམས་མིན་པ་བསྒྲོག་པ་རྩལ་བྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་བསྒྲོག་ཕྱོགས་སྦྱིན་པ་དང་བསྒྲུམ་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་བསྟན་པ་དང་། བར་དུ་སྦྲ་མ་
དེའི་རྒྱུད་སྒྱུངས་པའི་གང་ཟག་འབྲིང་གི་རིགས་ཅན་ལ། སྦྲ་མ་དེའི་སྟེང་དུ། གཞི་
ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་འེ་རེ་ལ་བདག་དང་གཅིག་གམ། བ་དད། རྟེན་བརྟེན་པ། ལྟན་པ།
གནས་པ་ཡོད་མེད་ལྟ་བུ་རེས་དབྱུད་ན་བདག་མེད་པའི་རྩལ་རེས་པས་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་
ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་བསྟན་པས་དེའི་འཁོར་རྩལ་བྲིམས་དང་ཉིང་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་
པ་གཉིས་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པས་བདག་མེད་ལ་ཕྱ་རགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་དོན་མེད་དེ་
ལམ་ཡོངས་སུ་ཆང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་
ལ་ལྟ་བའི་གཞི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་པ་ཉི་བར་ཞིབ་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་།
རང་བཞིན་མེད་པ་གཤིས་ལ་ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་གཉིས་
གྱི་གནས་རྩལ་གསལ་བར་བསྟན་པས་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
གྱི་ལམ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་རང་གི་ཆོས་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་མི་དགོས་
པར་རྩྭ་དང་དོན་མེད་དོ། །དཔེར་ན་སྒྲན་པ་མཁས་པས་ནད་པ་ལ་སྒྱུ་བཅོས་དང་།

སྐྱུ་མ་བཅོས་སྐྱ་ཚོགས་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
 རྒྱག་པ་ནི། རི་ལྷར་ལེན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་འཕང་མཚོག་ཏུ་འགོ་ན་ལེན་པ་མེད་
 པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མཐོང་དགོས་ན། དེ་ནི་ཡུལ་མཐའ་ཡས་པས་དེའི་ཡུལ་
 ཅན་དེས་རི་ལྷར་བལྟ་བུས། ཚོས་གཅིག་གྲང་ཡོངས་སྐྱུ་མ་ཤེས་ན། སྐྱག་བསྐལ་
 མཐར་བྱེད་པར་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་
 དང་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གང་རུང་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་བལྟ་བར་བྱ་བ་དང་། མངོན་
 སྐྱུ་མ་དུ་བྱ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་མངོན་སྐྱུ་མ་རྒྱུད་དོ་ཞེས་གསུང་པའི་དོན་བསྟན་པ་
 ནི། དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་བོ་གང་། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་བོར་བཤད། །གཅིག་གི་སྟོང་
 ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །དངོས་པོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་གནས་ལུགས་ལྟ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ཚོས་
 ལྟ་བོར་བཤད་དེ། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་བོ་ལས། གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་འགྱུར་
 ཞིང་། །གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེས་དང་། །འཕགས་པ་ནམ་
 མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས། གང་གིས་ཚོས་གཅིག་སྦྱོན་ཚོས་རྣམས་ཀྱལ། །
 སྐྱུ་མ་སྒྲིག་རྒྱ་འདྲ་ཞིང་བཟུང་མེད་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་མཚོའི་རྒྱའི་ཐིགས་
 པ་གཅིག་འཐུང་བས་གཞན་རྣམས་ལན་ཚུ་ཅན་དུ་ཤེས་པ་བཞིན། དངོས་པོ་གཅིག་
 གི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །
 སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་ཚོས་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། དེ་ལ་སྡོ་སེར་ལྷར་རྣམ་པ་མི་འདྲ་
 བ་མི་འཆར་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྦྱི་ལྟོག་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཅམ་དུ་གཅིག་གིས།
 རྗེས་དཔག་ལ་སྟོས་ན་བུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱུ་མ་ལུ་
 རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་མ་ཁུབ་སྟེ་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་གཉིས་
 ཀར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦོད་ཐ་དད་པའི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །བདུན་
 པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན། མདོ་ལས།
 གུས་པར་བྱ་སྟེ་བསོད་ནམས་དག་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་དེ།

ཆོས་ཆགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། །མཐོ་རིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསུངས། །
 ཐར་པ་འདོད་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད། །སྤྲད་འཕྱར་གཞན་དུ་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྟོགས་པ་བཏང་སྦྱོམས་སུ་བྱས་ནས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ལ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངན་འགྲོས་འཇིགས་པ་སྦྱེ་འཇིག་ཕུ་མོ་བསྒྲོམ་མི་
 རུས་པའི་མཐོ་རིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསུང་བ། ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་
 རིས་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤྲད་པར་འཕྱར་ན་གཞན་དུ་སྦྱིག་པ་ལ་ཆགས་
 པ་སྦྱོས་ཅི་དགོས་ཏེ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤྲང་བར་
 བྱ་ན། ཆོས་མིན་པ་ལྟ་ཅི་སྦྱོས། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དུང་ཞེས་
 བྱ་བ་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་པ་ན་དག་སྦྱོང་ཞིག་གིས་བདག་དེར་ལྟར་ཅིག་ཅས་
 སྦྱོན་ལམ་བཏབ་པས་སྦྱོན་པས་སྤྲད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་ལྟ། སྦྱོང་མིན་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བ་མིན་པ་དང་། དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང་། སྦྱོ་སྦྱ་ཆོགས་ནས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་གོམས་ན་ངེས་པར་བྱ་ངན་
 འདས་ཐོབ་རུས་པའོ། །དང་པོ། གལ་ཏེ་སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པས་སྟུག་བསྟུལ་མཐའ་
 དག་ལྟོག་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་པུ་བསྟན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་འདོད་
 པས་སྦྱོང་བ་ཉིད། །ཀྱུ་ཆེ་བརྗོད་པར་བྱ་མིན་ཏེ། །གནས་མིན་གནས་ལ་སྐྱར་བའི་
 སྒྲམ། །ཉུག་རྩ་འཕྱར་བ་མ་ཡིན་ནམ། །དང་པོ་ནས་སྦྱོང་བ་ཉིད་སྦྱོན་པ་མིན་ཏེ་སྦྱོང་
 ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྦྱོང་མིན་པ་ལ་སྦྱོང་བ་ཉིད་བསྟན་ན་མུང་བའི་
 རྒྱར་འཕྱར་ཏེ། ཡང་ན་སྒྲོ་ལ་མི་རྒྱད་པས་སྦྱོང་བ་ཉིད་སྦྱོང་བར་འཕྱར་ལ། ཡང་ན་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་པའི་དོན་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཅང་མེད་ཞིག་ལ་གོ་ནས་རྒྱ་འབྲས་ལ་
 འཛེམ་བག་མི་བྱེད་པས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འཕྱར་ལ་དེའི་ཕྱིར་སྦྱོང་རྗེ་ཅན་ཐམས་
 ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་འདོད་པས་སྦྱོང་བ་ཉིད་སྦྱོང་མ་བརྟགས་པར་
 དུས་ཀྱན་གྱི་ཆེ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། །གནས་མ་ཡིན་པར་སྐྱར་བའི་སྒྲན་ཆེན་པོ་

མས་བཀག་པ་ཐ་སྟོན་ཚད་མས་མི་བཞག་ འཛིག་ན་རི་ལྟར་མཁུན་པ་མི་སྲིད་པས།
 བདེན་པ་གཉིས་གཞན་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་
 འཇལ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ན་རིམ་གྱིས་དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་དང་དེ་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་པར་བྱ་རིགས་སོ། །
 དཔེར་ན་ཁྱེའུ་གཞོན་ལུ་སྒྲིད་གཞན་གྱིས་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐབས་གང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེན། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་
 མེད་དང་། གཉི་ག་མེན་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། ཁད་ཀྱི་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །
 སྟན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་མིན་ནམ། །འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་བརྩུང་
 བའི་ཐབས་སུ་སྟོན་པས། མེད་པ་ལྟ་བུ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྤང་
 ཅམ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་དགོངས་ནས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དངོས་པོར་
 བདེན་པར་འཛིན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ངོ་ལ་སྟོས་ནས་
 རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པ་གཉིས་ཀར་ལྟ་བུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ནི་ཡོད་
 པ་དང་མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བུ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར་
 དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེན་ཞེས་ཀྱང་། བསྟན་པས་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཞེན་པའི་ནད་ཀྱི་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་འཛིན་པ་དེ་དང་དེ་
 སེལ་བའི་སྟན་ཞེས་བྱ་བ་འགྱུར་མིན་ནམ་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེས་ན་སྟོན་པའི་
 གསུང་མཐའ་དག་གཏུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ནས་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་ལས་འདས་པ་
 ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གི་གཏུལ་བྱའི་དབང་གིས་བྱེ་བྲག་དུ་མ་ཞིག་
 སྟན་དུ་འགྱུར་གྱི། གཅིག་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་
 སྟན་གསུམ་ཡོད་པ། གཅིག་རབ་ཏུ་བྱུང་། གཉིས་པ་གཞོད་སྟེན་རྩ་འབྲེལ་ཆེ་བ་
 ཞིག་ཏུ་བྱུང་། གསུམ་པ་ཡི་དྲགས་སྐར་མདའ་གདོང་དུ་བྱུར་པ། གཉིས་ཀ་དག་སྟོང་
 གི་གན་དུ་འོང་བ། དག་སྟོང་དེས་གཞོད་སྟེན་ལ་ལོངས་སྟོང་གི་རྒྱའི་སྟེན་པ་དང་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་བཤད། ཡི་དྲགས་ལ་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་

བརྒྱུད་པ་བྱིན་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱས་ནས་སེར་སྤྱིའི་སྦྱོན་བརྒྱུད་པ་བཞིན་ནོ།།
 བཞི་པ། དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་མེད་དུ་བསྟན་པ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་སྟུང་
 ན། ཡང་དག་མཐོང་ན་གནས་མཚོག་ལ། རྩུང་ཟད་མཐོང་ན་བཟང་འགྲོ་སྟེ། དེ་
 བྱིར་ནང་བདག་བསམ་པ་ལ། མཁས་པས་རྟག་ཏུ་སྒྲོ་གྲོས་བསྐྱེད། དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་དེ་ཉིད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་མཐོང་
 ན་གནས་པའི་མཚོག་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་མཚོག་ཏུ་འགྲོ་ལ། འཛིག་
 རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྩུང་ཟད་མཐོང་ན་བཟང་འགྲོ་སྟེ།
 གང་གི་བྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་ནང་གི་བདག་ཉིད་སྦྱོར་བ་ཉིད་བསམ་པ་ལ་
 མཁས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

དཔེར་ན་རྒྱུན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་དག་སྦྱོར་ཞིག་གིས་
 དེད་ཅག་ལ་སྦྱེས་ལོངས་ཤིག་ཞེས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྦྱིན་པར་བརྩམས་པས་དེས་ཀྱང་
 ཡོག་གཡེམ་ཙམ་སྤང་ནས་པས་དེ་སྤང་བས་རྒྱལ་པོ་ཁབ་ཏུ་རྒྱ་བ་ལ་ཞུགས་པས་
 དེར་བྱ་མོ་ཚས་མ་ཡིན་པས་མགོན་དུ་གཉེར་ནས་དེས་ཀྱང་འདོད་པར་མ་རྒྱུར་བ་
 རྒྱལ་པོས་ཤེས་དེ། དེ་མགུ་ནས་བཅུན་མོ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་བྱིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐུ་
 བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གོལ་ཡང་ཁ་ཅིག་མ་གོལ་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ནོ། །

དང་པོ། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། བྱུང་ན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། སྦྱོལ་
 བྱི་མར་འབད་མེད་པར། དེས་པར་ཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྦྱོན་ནས་རྟེན་འབྱུང་སྦྱོས་པའི་མཐའ་ཐམས་
 ཅད་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་སྦྱོལ་འདིར་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་མ་
 ཐོབ་ཀྱང་སྦྱོལ་བ་བྱི་མར་རྒྱུན་དཔེན་པ་བརྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་འབད་པ་མེད་པར་དེས་པར་
 ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ། གཉི་སྤྲུག་གི་བྱིས་པའི་སྦྱོན་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བཞིན་ནོ། །
 དེས་ན་རྣམ་དཔྱད་དང་ཐུན་པ་སྤྲུ་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་མི་བྱེད།

འཕགས་པས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་
 པ་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། བརྟན་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། ཞེས་
 པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཨ་མའི་འབྲས་བུ་སྤྲིན་པ་ཟེས་ནས་ས་བོན་འཇུག་པ་དེ་དུས་
 གཞན་དུ་ཡང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། གཤེས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་
 པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་དག་མི་སྣང་བ་ཅི་ཞེ་ན། བསམས་བཞིན་པ་
 བྱི་བྱ་བ་ནི། གྲུན་ལ་གྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན། འདི་ན་འང་མུང་འདས་མེད་མིན་གྱི།
 སྦྱོར་དང་གྲོལ་རྣམས་རྟེན་པར་དཀའ། དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་ཤེས་པས་མ་གྲོལ་བ་ལ་ལར་
 སྣང་མོད་གྱི་བསམ་པ་ཙམ་འབྲས་བུའི་སྦྱབ་བྱེད་མིན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པ་ཡིན་ལ་
 དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའོ། དེས་ན་བསམ་བཞིན་པ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲས་
 བུའི་བྱ་བ་ནི་ཐར་པ་མ་ཟད་གྲུན་ལ་གྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་
 པ་འདི་ལ་འང་མུང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་མིན་གྱི་དེ་ལྟར་བྱའི་རྒྱུ་དགོ་པའི་
 བཤེས་གཉེན་དང་། བར་གྱི་རྒྱུན་རྒྱུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་གྲུན་
 སྦྱོར་ཞིང་འཕྲད་པ་རྟེན་དཀའ་བ་དང་། དེའི་བྱིར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་རྟེན་དཀའ་
 བ་ཡིན་ནོ། དཔེར་ན་གདོལ་བ་མོ་རྒྱན་བཅུག་པ་ཞིག་ཉེས་པ་དེ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
 ཀྱང་། ཁོ་མོ་ནི་གཏུམ་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་ལྷ་ཁང་དང་ཉེ་བར་ལྷགས་ལྷག་པ་བྱེད་ཅེས་
 ལྷགས་ལྷག་མི་མོད་དེ། གལ་ཏེ་བྱེད་ན་ཉེས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་
 སེམས་ཅན་རྣམས་རང་ལ་དམན་པར་སེམས་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྦྱོར་ལ། གལ་
 ཏེ་སྦྱོར་བཟོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་གལ་ཏེ་དུས་ཡུན་རིང་པོ་སོག་མ་མེད་པ་ནས་བཞུགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་
 ཚོགས་འདི་ལ་ཟད་པ་ཡོད་པ་རྗེ་ལྟར་ངས་ཞེ་ན། ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཐོས་ནས། །
 འདོད་ཆགས་ཡུན་རིང་མི་གནས་ཏེ། ལམ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཟད་
 པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་ན་དུས་ཡུན་རིང་པོས་ཀྱང་བདག་དང་བདག་གི་
 བར་བཟུང་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གསོས་

ཁྱུང་འཛིག་པའི་ཚེས་ཅན་བྱས་པ་མི་ཤེས་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པར་ཐོས་ནས་མཁས་པ་
ལ་སྐྱད་ཅིག་དེར་འདོད་ཆགས་མི་སྟེས་ན་རྟེན་འབྱུང་སྟོན་པ་ཉི་པར་ཞི་བའི་ལམ་
ཡུན་རིང་དུ་བསྐོམ་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་བྲལ་བར་ཟད་པར་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་དང་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པོ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པའི་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་མ་ལུས་པ་བཅད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དཔེར་ན་ཅན་ཀམས་གསེར་བརྒྱུར་གྱིས་རྩིས་གསེར་རྩུང་ཟད་གྲུབ་པ་ན། ཐབས་
འདིས་གསེར་མང་པོ་བརྒྱབ་ཅུས་སོ་སྟམ་ནས་རྩུང་ཟད་དེ་དོར་བ་བཞིན་ནོ། །མཁས་
པས་ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཐོས་ནས་ཆགས་པ་དོར་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཞུགས་པའི་སྟེ་བའི་རྒྱལ་ལ་རི་ལྟར་མཐའ་
ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེན། རི་ལྟར་ས་བོན་མཐའ་མཐོང་ཞིང་། །དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་
ལྟར་། །དེ་བཞིན་ནི་རྒྱུ་མ་ཆང་ཕྱིར། །སྟེ་བའང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་
ནས་ལ་སོགས་ས་བོན་མེས་ཆོག་པ་སོགས་ལས་མཐའ་མཐོང་ཞིང་། །དེ་ལ་ཐོག་མ་
ཡོད་པ་མིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
ཟད་པར་སྤང་བས་སྟིད་པར་སྟེ་བའི་རྒྱ་ནི་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། །ལས་ཉོན་གྱིས་ཡང་
སྟིད་པ་སྟེ་བའང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྟེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་
པའི་རྒྱ་ཅན་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་འཇུག་ཅིང་ཐོག་མ་མི་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་
འབྱུང་བའི་ས་བོན་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྟེ་བ་ལ་མ་རིག་པ་དང་ལས་དང་རང་གི་སྐྱད་ཅིག་
སྤེམས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱེན་བྱེད་
ནས་སྟེ་བ་བར་མ་ཆད་པར་འཇུག་པ་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་པའི་ལས་གྱིས་
མཐར་ཕྱིན་པར་ཅུས་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མེས་བསྐྱེད་གས་དོན་
པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བ་ལ། སྟིད་ལེན་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་གྲོགས་མེད་
པས་ལས་རྒྱུང་བས་འཁོར་བ་འགྲུབ་མི་ཅུས་པས་སྟེ་བའི་ལ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་གྱུར་

གྲང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མཐོང་བ་དེ་སྐྱེ་བའི་གོགས་དང་ལྡན་ཞིང་རྒྱུན་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་
 རོད། །འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྒྲིན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་དངོས་པོ་
 རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྦྱོར་ཞིང་དེ་ལ་ཞེན་བ་ཡང་
 མེད་ལ། སྐྱེ་མའི་ལྷང་མོ་ལྟར་སྦྱོད་བ་མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་སྦྱང་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མཛད་
 པ་ནི་ཉེ་བ་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདི་ན་སེམས་ཅན་སྒྲིག་འགའ་ཡོད་
 མིན་ལ། །རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པའང་མཛད། །སེམས་ཅན་ཡོད་
 པ་མིན་པའང་དོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་ཁྱེད་གྱི་དཀའ་སྦྱོད་ཆེན་པོའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དཔེར་སྐྱེམ་ཟད་པའི་མར་མེ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་སྦོབ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

འདི་མན་ཆད་ནས་ཟབ་པ་ལྷ་བ་སྟོན་ལ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གཏན་ལ་དབབ་པར་བཞེད་ནས། དགོས་པའི་བྱེད་པར་སྟོབ་མས་རྟོགས་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་དུ། བྱེད་པའི་བྱེད་པར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྷག་མ་རྣམས་གྱིས་རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་སྟོན་འདོགས་གཙོན་ཅིང་ངེས་པ་སྟེར་པས། གཉིས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྩམ་པའི་དགོས་པ་དང་གྲུག་ཀ་ལྷག་མ་
སྤང་བའི་སྟོན་ནས་དཔོན་སྟོབ་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། རྟག་དངོས་བཀག་པའི་སྟོན་ནས་བདེན་གྲུབ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། དངོས་པོ་
བདེན་གྲུབ་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟེ་འཛིག་གནས་
གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་དང་།
ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟག་དངོས་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། བྱེ་
བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་དེ་ལྟར་རབ་བྱེད་པ་སྤྲུམ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུ་གཡོ་
བས་རྒྱད་བཤལ་ཞིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་རྩི་བསྟན་པའི་སྟོང་རུ་བྱས་ནས།
འདི་མཉམ་ཆད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་སྟེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་སྟིང་པོ་ཅུང་ཟད་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཐམས་ཅད་འབྲས་སུའི་དོན་
སྟེ་བ། །དེས་ན་རྟག་ཡོད་མཉན་དེའི་ཕྱིར། །ཐུབ་པ་མ་གཏོགས་རི་ལྷའི་དངོས། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་ན་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་ལས་ལ་འབད་
པ་ནི་འབྲས་སུའི་དོན་དུ་ཡིན་གྱི། །སྤྱོད་པའི་རང་གི་རང་བཞིན་མཉན་པར་གྲགས་པ་
ལྟར་འབྲུང་བ་དང་འབྲུང་བ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ལ་སོགས་སྟེ་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
ཆེག་རྒྱུད་དུ་སྟེ་བ་མེད་པས་ཅི་རིགས་པར་ཆོགས་པར་ཁོ་ནས་སྟེ་ཞིང་ཆོགས་པ་དེ་
ཡང་ཕན་ཚུན་རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་དངོས་པོར་གནས་པའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་ཡོད་ན་གང་
འབྲས་སུ་འབྲུང་བ་རྒྱ་གང་ཞིག་མེད་ན་འབྲས་སུ་གང་ཞིག་མི་འབྲུང་བ་དེ་དེའི་རྒྱ་
ཡིན་ཞིང་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགོ་དང་མེད་ན་མེད་པའི་རྗེས་འགོའི་འབྲས་སུའི་
དོན་དུ་སྟེ་བ་ཡིན་པས་དེས་ན་རྟག་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་དང་། བདེན་པ་དབྱུང་
བཟོན་གྱི་སྟིང་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པ། མི་
བདེན་པ། སྟིང་པོ་མེད་པ། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་བྱིས་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྲུབ་
པོ། །རི་རྒྱུད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རབ་འབྱོར་མིག་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་
ལྟ་བ་དང་རྟག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། ཐེར་ཟུག་དང་། རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་
ཅན་མ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐེར་ཟུག་རྟག་ནས་པ་མ་ཡིན་
པ་དང་། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ཉན་རང་དང་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གསུང་པར་དེ་བཞིན་.....
གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་པའི་འཐད་པ་གང་ཡིན་ན། མི་སྟོབ་པའི་སྐྱེ་གསུང་

ཐུགས་ཐུབ་པ་དང་ལྡན་པས་ན། ཐུབ་པ་སྟེ་སངས་རྒྱུས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ལ།
 དེ་མ་གཏོགས་པ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད། ཉེ་བར་སྟོན་པས་ན་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རིམ་ལྔ་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཐུགས་
 སུ་རྒྱུད་པ་གཞན་མེད་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་
 སྐད་དུ། འདས་དང་མ་འོངས་ད་ལྟར་འབྱུང་། ཁྱོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
 ཉིད། །རིམ་ལྔ་པའི་བཞིན་གཟིགས་ངེས་ན། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བསྟན། །
 ཅས་སོ། །ཡང་ན་སྟོང་པས་གང་སྟེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་གདོན་མི་ཟ་བར་འགགས་
 པའི་ཆོས་ཅན་དེ་སྟེ་པའི་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་གཤེགས་པས་སྟེ་བཞི་འཛིག་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་མེད་དོ། ཁྱོས་ཅན་གྱི་དོན་ནི་ཆོགས་པ་སྟེ་
 ལྡན་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །གཏན་ཆོགས་ནི་འབྲས་ལུའི་དོན་དུ་འམ་
 དོན་ཅན་དུ་སྟེ་བའམ་སྟེས་སུ་ལ་སྟོས་ནས་སྟེ་བསྟེ། དགག་བྱ་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་
 པའི་རྟག་དངོས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཐུན་མོང་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དབུས་སྐྱབ་པས་
 བ་འཛིག་རྟེན་ཞེས་བསྟན་ལ། སྤྱ་བ་ནི་འབྲས་སུ་སྤྱའི་དོན་དུ་ཡིན་གྱི་སྤྱ་བ་དང་
 འབྲས་སུ་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་ཆོགས་
 དོན་གྱིས་བ་ནས་མ་ལས་པའི་བར་གྱིས་སྤྱང་བ་འདི་ལས་གཞུང་གིས་བསྟེད་པའི་
 ཆོས་ཅན་བྱེ་བྲག་པར་མི་བཟུང་། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ཤེས་པ། སྐྱབ་བྱ་མ་
 ངེས་པ་ལ། ཆོས་དེར་དབག་འདོད་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཏུ་མ་ཡིན་པ། ཤེས་པ་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོར། རྟགས་འབྲས་ལུའི་དོན་སྟེས་པ་ཞེས་པས་རང་བཞིན་
 གཅིག་པ་མིན་པའི་རྟགས་དེས་འདུས་བྲས་སྟེ་ལྡན་གྱིས་དངོས་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་
 བ་དང་། རྟག་དངོས་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ལས་ལྟོག་པའི་ལྟོག་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་
 པ་ཁྱབ་པ་སྐྱབ་བྱ་ལ་ཅི་དགོས་པས་སྟེ་ལ་གསུམ་ཡང་དག་པས་རྗེས་སུ་དབག་པའོ། །
 དེས་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གྱི་མ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ཆོག་གང་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་
 གཞུང་གིས་བསྟེད་པའི་ཆོས་ཅན་བྱེ་བྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་མོངས་འཛིག་རྟེན་

གྲགས་པའི་ཚོས་ཅན་སོང་བས། དགག་བྱ་རྟག་དངོས་སོགས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལྟོག་ལུས་
 པའི་ཚད་མ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དེ་ཁས་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་པར་ཚོས་ཅན་གྱི་བྲག་པ་ལ་བཟུང་ན་དབུ་མ་པ་རང་ལ་གྲུབ་པ་ལ་རོལ་བའི་རོ་
 ལ་མ་གྲུབ་ལ། ས་རོལ་པོ་ལ་གྲུབ་པ་དབུ་མ་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཟླ་
 པའི་ཞབས་ཀྱིས་འདིས་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་འགལ་བ་
 བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

གང་གིས་ལྟར་ན་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོན་རྗེས་སུ་དབག་པས་གཞོད་པ་མི་སྲིད་
 པའི་ཕྱིར་རང་ལ་གྲུབ་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དབག་པས་གཞོད་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་
 དེ་ལྟར་ན་ཡང་དོན་སྟོན་པ་ལ་མི་མཁས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཁས་པ་ནི་སློབ་པས་
 བསྟན་པར་བྱ་ཡི་དོན་དཀའ་བས་སྟོན་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུང་བས་སློབ་དཔོན་
 བློ་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་པའི་སྟོན་པ་མི་རྟག་པ་
 ཉིད་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་པས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་
 སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་དབག་པ་དོན་མེད་ལ། གཏི་མུག་གིས་
 རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་སྟེ་བོ་སྟེ་ལ་གྲགས་
 པར་རྟགས་སུ་བྱས་ཏེ་དོན་འཛིན་པར་བྱེད་ལུས་ཀྱིས། མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་ཕྱི་ནས་
 འགོག་པའི་ཚུལ་འོག་ཏུ་སྟོན་ནོ། །

གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། དེ་ལྟར་འབས་སུ་འདོན་དུ་སྟེ་བ་རྣམས་རྟག་པ་མིན་
 ཡང་དངོས་པོ་གང་དག་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་མ་ཚང་བ་ནམ་
 མཁའ་ནས་ཡིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཡང་བསྐྱེད་བྱར་མེད་པས་
 རུལ་སྤྲོ་རབ་རྣམས་རྟག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། གང་ཞིག་གང་ན་ནམ་
 དུ་ཡང་། །མ་བརྟེན་པར་ནི་ཡོད་ཉིད་མེད། །དེས་ན་ནམ་ཡང་གང་ཞིག་ཏུ་འད། །

རྟག་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡུལ་གང་ན་དུས་ནམ་གྱི་ཆོང་།
 ལྟོས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ནི་དེ་དག་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་དེས་ན་
 རྣམ་ཡང་ཡུལ་གང་ཞིག་རྟུང་དངོས་པོ་རྟག་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཡོད་པ་ཡིན་ན་ལྟོས་ནས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལས་རིགས་པས་དབྱུད་བཟོད་པའི་རང་གི་ངོ་
 བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེས་ན་སྤྱི་ལོ་མས་གྲུབ་པ་ཉིད་སྤྱི་ལོ་མས་
 མཆུག་སྤྱད་པའི་སྤྱིར་བཤད་པས། དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་ཀུན་བདག་པའི་དངོས་པོ་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་ཡོད་པ་དང་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པས་དེའི་ཆོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གཟིགས་པ་དང་ལྟན་པར་
 གྲུབ་ལ། འདི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡོད་པར་མཆིན་ཏེ་གང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའོ།
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་མཆིན་ཏེ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་མཐའ་
 འོ། །རྟག་པ་ཡང་ཡིན་རྟེན་འབྱུང་མིན་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྤྱིན་འབྱིན་ལས་མི་
 འདའ་ལ། རྟེན་འབྱུང་ཡིན་ན་རྟག་པར་བརྟགས་པ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་
 པ་ལ་ལྷ། གང་ཟག་གི་བདག་དགག་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྣམས་སྤོང་པ་
 དགག་པ་དང་། དུས་རྟག་པ་དགག་པ་དང་། རུལ་ཐུན་རྟག་པ་དགག་པ་དང་། ཐར་
 པ་རྣམས་སྤྱི་གྲུབ་པ་དགག་པ་འོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་དེའི་ལན་དགག་པ་འོ། །དང་པོ། གལ་ཏེ་བདེ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡོད་ལ། བདག་ནི་དེ་དག་གི་འདུ་བ་
 ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་བདག་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་ཞེན། བཤད་པ། རྒྱ་མེད་
 པར་ནི་དངོས་པོ་མེད། །རྒྱ་ལྟན་རྟག་པ་ཡོད་མིན་པ། །དེས་ན་རྒྱ་མེད་ལས་གྲུབ་ནི། །
 དེ་ཉིད་མཆིན་པས་གྲུབ་མིན་གསུངས། །གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་པར་ནི་དངོས་པོ་མེད་ལ་རྒྱ་དང་ལྟན་པའི་རྟག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པ་དེའི་སྤྱིར། རྒྱ་མེད་ལས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་ཉིད་མཆིན་པས་གྲུབ་པ་མིན་
 པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་བཅས་རྒྱུན་བཅས་ཆོས་ནི་ཤེས་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་

ཆོས་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་རྒྱ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲེ་
བའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་རང་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་
བུ་སྒྲེ་བའི་དོན་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོད་དངོས་པོའི་མཆོན་ཉིད་དོན་
བྱེད་ལུས་པ་ཡིན་པས་གཞན་དངོས་པོ་རང་དབྱེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན་
འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོད་མས་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་རྟགས་ཡོད་མིན་ཅེས་པ་རྟག་པས་སྟོང་
པ་སྟེ་སྒྲུབ་བྱའོ། །ཁྱབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མི་དགོས་པ་དང་
མི་ལུས་པས་མི་བསྐྱེད་ལ། དེས་འགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་མཐུ་མ་རྫོགས་པ་དང་
རྫོགས་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་རིམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་རྟག་པར་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོར་བ་འདིས་ཤུགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་འགྲོ་སྟེ། རང་
བཞིན་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་རྟག་པ་བཀག་པས་དེས་སྟོང་བའམ། སྒྲེ་འཇིག་དང་ལྷན་པས་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གྲུབ་པོ། །དཔེ་མར་མེའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་
ཁྱབ་པར་མཐོང་བས་བདག་རྟག་པ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་བྱས་པ་ལོག་པས་དེས་ཁྱབ་བྱ་ཡོད་
པའང་ལེགས་པས་བདག་རྟག་པ་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ། བྱས་པ་ལོག་ཀྱང་ཡོད་པ་མི་འགལ་ན་བྱས་པ་ལོག་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མི་
འགལ་ལ། ཁྱབ་བྱེད་བྱས་པ་ལོག་པ་མ་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པ་འགལ་ན། བྱས་པ་
དང་རྟག་པ་འགལ་བས། མི་རྟག་བྱས་པར་མཐོང་གྱུར་ནས། །མ་བྱས་གལ་ཉེ་རྟག་
ན་ནི། བྱས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མཐོང་ནས། །རྟག་པ་ཡོད་ཉིད་མིན་པར་འགྱུར། །གལ་
ཉེ་བྱམ་པ་དང་བདེ་བ་སོགས་མི་རྟག་པ་བྱས་པར་མཐོང་བར་གྱུར་ནས་དོན་གྱིས་གོ་
བ་བདག་ལ་སོགས་པ་མ་བྱས་པ་གལ་ཉེ། རྟག་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མཐོང་ནས་དེ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བདག་ལ་སོགས་པའི་
རྟག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏྲོག་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྦྱིར་དགག་པ་དང་། ནམ་མཁའ་རྟག་ཁྱབ་བྱེད་བྱས་ཏུ་དགག་
པའོ། །དང་པོ། ཆོས་མཛོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་

འགོགས་དང་བརྟག་མིན་གྱི་འགོགས་པ་རྟག་རྒྱས་སུ་ཡོད་པར་གསུང་བས་བཀག་ན་
ཁས་སྒྲུང་བས་གཞོད་དོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། མཁའ་ལ་སོགས་རྣམས་རྟག་གོ་ཞེས། །
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་རྟོག་ །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ། །འཛིག་རྟེན་པས་
ཀྱང་དོན་མ་མཐོང་། །ཐོག་རེག་གི་གཟུགས་བཀག་པ་ཙམ་ལ་ནམ་མཁའ་ཐ་སྐྱད་
བརྟགས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་
པ་དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་གོ་ཞེས་མི་མཁས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་རྟོག་པར་བྱེད་
ཀྱི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
པ་ལྟ་ཞོག །འཛིག་རྟེན་པས་ཀྱང་སྟེ། ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མས་གཞལ་བྱའི་དོན་ཙམ་དུ་
ཡང་རྟགས་དངོས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཙམ་ལ་རྟག་པར་
རྟག་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་ལས་གསུང་བ་ནི་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་
རྟགས་བྱུང་ངེས་པ་སྐྱ་མ་བཞེན་ནོ། །འགོགས་པ་གཉིས་པོ་དེ་བཞེན་དུ་མ་གྲུབ་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། རམ་མཁའ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་སུམ་པ་བཞེན་ཞེན། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་
བ་ཕྱོགས་ཅན་ནི། །ཀྱན་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ནི། །
གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཡོད། །བྱུང་བ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་རྟག་པ་བཀག་པ་
ནི། རམ་མཁས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་དང་ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་མི་
འགལ་ལམ། ཤར་གྱི་སུམ་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཅན་
ནམ་མཁའ་ནི་གར་བྱུང་གྱི་དུས་ཀྱི་སུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་ལ་གནས་པ་མིན་ཏེ།
དེ་ལྟ་ན་རྩལ་གྱི་སུམ་པ་ཤར་ན་གནས་པ་དང་། ཤར་གྱི་སུམ་པ་རྩལ་ན་གནས་པ་
སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིས་པ་དེ་སྤང་འདོད་ནས། ཤར་ལ་བྱུང་བའི་ནམ་
མཁའི་ཆ་རྩལ་ལ་མི་གནས་པར་ཁས་ལེན་ན་དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཅན་ནམ་མཁའ་ལ་
ཕྱོགས་ཏེ་ཆ་ཤས་ནི་གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཡོད་དགོས་པས་རྟག་བྱུང་གྱི་

དངོས་པོ་ངེས་པར་ཁས་སྒྲུབ་བར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་གཟུགས་མེད་ཙམ། གཟུགས་
གཞན་མེད་པ་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནམ་
མཁའ་ཞེས་བརྟགས་པས། དེ་དངོས་པོའི་བྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པས། རྩོགས་
ཅན་ནི་ནམ་མཁའ་ཡིན་ལ། དེའི་རྩོགས་སམ་ཆ་ཤར་ལྷོ་སོགས་ནི་རྩོགས་ཡིན་པས་
དེས་དངོས་པོ་བྱམ་པ་སོགས་ལ་སྦྱར་བ་རྟགས་སྤྱུ་བཞོད་ནས། རྩོགས་ཅན་ཤར་གྱི་
ནམ་མཁས་བྱབ་པའི་བྱམ་པ་དེས་རྟུབ་གྱི་ཀ་བ་ལ་བྱབ་པའི་མཁའ་ལ་ཡང་བྱབ་པར་
འགྱུར་ལ། དེས་ན་ཤར་གྱིས་ནམ་མཁའ་ཀྱང་རྟུབ་གྱི་བྱམ་པ་སོགས་ལ་བྱབ་པར་
འགྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའ་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས་སོ། །
འདོད་ན་ནམ་དམིགས་པས་བསལ་ལ། ནམ་མཁའ་དུ་མས་རྩོགས་དུ་མ་ལ་བྱབ་པར་
འདོད་ན་ནམ་མཁའ་དུ་མར་སོང་པས་གཅིག་ཤར་ཁས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སོ། །ཡུལ་ཐ་
མི་དད་བྱམ་པ་དང་ནམ་མཁའ་འདྲེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ནམ་མཁའ་བྱབ་བྱེད་དུ་འདོད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཅིག་དང་དུ་མར་བརྟགས་པའི་གནོད་པ་གཉིས་གྱིས་རྩོགས་
དང་རྩོགས་ཅན་པན་ཚུན་མི་གནས་པར་བསྟན་པ་དང་རྩོགས་དང་ལྷན་ན་བྱབ་བྱེད་
དུ་འགལ་ལོ། །དེས་ན་པན་ཚུན་གྱིས་བྱབ་པར་འགལ་བ་བསྟན་པའོ། །མདོ་ལས།
འོད་སྤྱང་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་
གཉིས་པའོ། །གང་མཐའ་འདི་ལས་གྱི་བར་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་
མི་གནས་ལ། སྤང་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་གནས་མེད་པ་སྟེ།
འོད་སྤྱང་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
པའི་མདོ་ལས། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་འདི་ལྷ་སྟེ་ནམ་མཁའ་ནི་སྤྱི་ཀྱང་རྟག་པའམ་མི་
རྟག་པར་བརྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྤྱི་ཡང་སྤྱི་ཀྱང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པར་བརྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་ལ་ལ། དུས་རྟག་པར་རྒྱུར་ཁས་སྒྲུབ་ན་འབྲས་བུར་ཡང་ཁས་ལེན་
དགོས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་རྟག་པར་འགལ་བ་དང་།

བདག་ལས་སྐྱེ་བ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པར་འགལ་བ་དང་། རྟག་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མི་རྟག་པར་
འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རིགས་བྱེད་གསང་བའི་མཐའ་སྒྲ་བ་སོགས་ན་རེ། རྣམ་རྟག་པ་གང་ཞིག་
ཡོད་ན་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་འགའ་ཞིག་གི་ཚོ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེ་བ་
དམིགས་པ་དང་། རྒྱུན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་དཔུན་ལ་སོགས་པའི་ཚོ་ལྷོག་པའང་དམིགས་
པར་འགྱུར་བ་ལས་རྣམ་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་རྣམས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་
པའི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ལ། །འཇུག་དང་
ལྷོག་པའང་དམིགས་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་འགྱུར་ཏེ། །དེས་ན་འབྲས་
ལུང་ཡང་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་འབྲས་ལུ་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་མེད་པར་
རྣམ་རྟག་རྒྱ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་
རྒྱུན་གཞན་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེན། རྣམ་དེ་ཡང་འབྲས་ལུ་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་གྲུ་རེ་འགའ་བ་
བསྐྱེད་པ་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་དབང་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྟོད་གཤེར་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་ལ་
ལྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་ཁོ་གཞན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་
ཁོས་གཞན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་པོ་དང་། དངོས་པོ་ལས་རྗེས་ལོགས་སུ་གྲུབ་པའི་
ཚོས་བཞི་ལྟན་གྱི་རྣམ་རྟག་པར་འདོད་པ་ནི་རྣམ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་དོན་
མ་ཤེས་པར་རྣམ་རྟག་པར་རྟོགས་པ་དེ་འདིར་འགོགས་པར་བྱེད་དོ། །དངོས་པོ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྣམ་ནི་ཁྱིམ་ལྷར་བརྟགས་ཡོད་ལས་མི་འདའ་ལ། གཞན་ཡང་རྣམ་
དངོས་པོའི་རྒྱར་རྟོགས་ན་ནི་དོན་གྱིས་འབྲས་ལུང་ཡང་ཁས་སྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་
ལྷར་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་ལ་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་ལ། རྒྱའི་བྱ་བ་བྱེད་ན་དངོས་པོ་
རྣམས་ཅིག་ཀར་དུ་འབྱུང་རིགས་པ་ནི་རྒྱ་རྟག་དངོས་རིམ་པ་མེད་པར་ཡོད་པོའི་
ཁས་སྲུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལ་རིམ་པ་ཅན་རྒྱ་
བསྐྱེད་ན་པན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ན་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འབྲས་ལུང་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་ལུང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཅན་འབྲས་ལུ་

ལྟོས་ནས་འབྲས་སུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འབྲས་སུ་ཡིན་ན་མུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟག་
པར་འགྱུར་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
དངོས་པོ་གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱའི་ཐ་སྙད་འབྲས་སུ་ལ་མི་ལྟོས་ན་ནི་རི་
ལྟར་རིགས་སེམས་ཤིག་ འོན་ཀྱང་བཏགས་པའི་དུས་ནི་མི་དགག་སྟེ། ལུས་ཅན་
དག་གི་ལས་རྒྱམས་ནི། བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་ཡང་རྒྱད་མི་ཟ། །ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་
པ་ན། །འབྲས་སུ་ཉིད་དུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་སུ་མེད་པར་རྒྱ་ལ་ནི། །རྒྱ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནེ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་
ན་རྒྱ་རྒྱམས་ཀྱང་། འབྲས་སུ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །དུས་རྒྱར་སྒྲ་བས་དུས་རྒྱར་
ཁས་ལེན་ན། འབྲས་སུ་རྩང་ཁས་ལེན་དགོས་ནེ། རང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་སུ་
མེད་པར་རྒྱ་ལ་ནི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འཛོག་བྱེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནེ། རྒྱར་འཛོག་པ་རང་གི་
འབྲས་སུ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་རྒྱམས་ཀྱང་འབྲས་སུ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་
འབྲས་སུ་མེད་པའི་རྒྱར་ཁས་སྒྲུང་བར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་རྒྱའི་དངོས་པོར་རྟོགས་པ་
དོན་མེད་པ་ནི་འབྲས་སུ་རྒྱ་མེད་ཅན་དུ་ཐལ་བ་འཕང་བའོ། །གསུམ་པ། རྒྱ་ནི་རྒྱམ་
པར་འགྱུར་བ་ན། །གཞན་གྱི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། །གང་ལ་རྒྱམ་པར་འགྱུར་ཡོད་པ། །
དེ་ནི་རྟག་ཅེས་བྱར་ཡོད་མིན། །རྒྱར་ཁས་ལེན་ན་འབྲས་སུ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་
ཁས་ལེན་དགོས་ནེ། ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ནི་སྤར་ལས་རྒྱས་པ་རྒྱམ་པར་འགྱུར་
བ་མུ་གུ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ་དངོས་པོ་གང་ལ་སྐད་ཅིག་སྟེ་
མི་འདྲ་བར་རྒྱམ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཡོད་པ་མིན་པས། དུས་
ལ་སོགས་པའི་རྟག་པ་རྒྱམས་རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱར་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱའོ། །
དེའི་ཚེ་འགོ་བ་སྟེ་ཚོགས་དུས་ཀྱི་བྱས་པར་འགྱུར་ན་དེས་པར་འབྲས་སུ་བསྐྱེད་པ་
ལ་ཐག་རིང་བར་གནས་པའི་སྐབས་སྟེ་མ་སྟོང་ཞིང་རྒྱམ་པར་འགྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་
ཕྱི་མ་འབྲས་སུ་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་ལྟར་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་
པའོ། །བཞི་པ། ཅི་དེ་མི་འགྱུར་ན་དུས་རྒྱའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དོན་མེད་

དེ། རྟག་པ་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི། །དངོས་ཏེ་མ་བྱུང་བ་ལས་སྟེ། །རང་ཉིད་འབྱུང་
བར་གྱུར་དེ་ལ། །རྒྱ་ནི་ལོག་པར་འབྱུར་བ་སྟེ། །འབྱུར་བ་མེད་པའི་དུས་རྟག་པ་ལྟ་
གུ་ལ་སོགས་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ལྷ་གུའི་དངོས་པོ་དེ་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་ལས་སྟེ། བས་རང་
དབང་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། རང་ཉིད་རང་དབང་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་དེ་ལ་སྟེད་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་ནི་ལོག་པར་འབྱུར་བ་སྟེ། རྒྱ་ལ་སྟོས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ། དངོས་པོ་རྟག་པ་ལས་སྟེས་པ། །ཅི་ལྟ་བུར་ན་མི་རྟག་འབྱུར། །ནམ་ཡང་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུ་གཉིས། །མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་མཐོང་མ་ཡིན། །ལྷ་གུ་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་པོའི་ཚས་རྣམས་རི་ལྟ་བུར་ན་མི་རྟག་པར་འབྱུར་མི་འབྱུར་བར་རིགས་ཏེ། རྒྱ་
དུས་རྟག་པ་ལས་སྟེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
གཉིས་གཅིག་རྟག་པ་གཅིག་ཤོས་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་མཐོང་བ་མིན་
པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ནི། མི་སྲིད་དེ་རྒྱ་རྟག་པ་རིམ་པ་མེད་
པ་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་པ་ཅན་འགལ་ལ། རི་ལྟར་ཡིན་ན་རྒྱ་དུས་རྟག་པས་འབྲས་བུ་
བདེ་བ་བསྐྱེད་ཟིན་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱེད་ན་སྤར་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་དུས་རང་
གི་གནས་སྐབས་དེ་འགགས་སམ་མི་འགག མ་འགགས་ན་རྟག་རྒྱས་བདེ་བ་བསྐྱེད་
པར་ཐལ། དེ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རེས་འཛོག་ཏུ་
མཐོང་བས་བསལ་ལོ། །འགགས་ན་གནས་སྐབས་གཞན་འགགས་ཤིང་གཞན་སྟེས་
པ་དེ་ཉིད་རྟག་པ་མིན་པ་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁས་བླང་བུད།
དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞེན་ནོ། །བཞི་པ་ལ་གསུམ། རྩལ་ཐུན་རྟག་པ་དགག་པ་དང་
རྩལ་ཐུན་ཆ་མེད་རྣམ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་མི་འཐད་པ་དང་། རྩལ་ཐུན་
རྟག་པ་ཡོད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གསུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

དང་པོ་གསུམ། ཆ་བཅས་རྟག་དངོས་སུ་མི་འཐད་པ་དང་། རྩལ་ཐུན་རིགས་མཐུན་
འཐད་པས་ལྷན་པ་རྫས་གཞན་སྟེ། བ་མི་འཐད་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་མ་བརྩོམ་
པའི་སྤར་རྩལ་ཐུན་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་

པ་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲན་རྟག་པ་སྟོན་གྱི་ལས་གྱི་བསྐྱེད་ནས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩས་
 རྩམ་ཞིང་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་སྟོགས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མི་རིགས་པར་
 བཤད་ཀྱི་གང་གི་ཕྱོགས་འགའ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱོགས་འགའ་རྒྱ་མ་ཡིན་དེས་ན། །
 དེ་ནི་སྣ་ཚོགས་འབྲུར་ན་གོ། སྣ་ཚོགས་རྟག་པར་མི་རིགས་སོ། །ཁྱོད་གྱི་འདོད་པའི་
 རྩལ་སྤྲན་ཆ་མེད་དེ་དང་མཐུན་པ་འཕྲད་ནས་ཡན་ལག་ཅན་རྩམ་ན་ཕྱོགས་ཐམས་
 ཅད་ནས་སྤྲན་ན་ཆ་མེད་བོང་ཚོད་མཉམ་པ་ཡིན་ན་གོང་ནས་གོང་དུ་བོང་ཚོད་རྒྱས་
 པ་མི་སྤྲིད་དེ་ཆ་མེད་ཡིན་པ་དང་མ་འཕྲད་པའི་ཆ་མེད་པ་དང་བོང་ཚོད་མཉམ་པ་དེའི་
 ཕྱིར་། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་འཕྲད་འགའ་ཞིག་མ་འཕྲད་ན་འཕྲད་པའི་ཆ་དེ་རྒྱར་
 འབྲུར་ཏེ་སྤྲུལ་འཕྲུལ་ལས་གཞན་དུ་བྱུར་ལ་མ་སྤྲད་པའི་ཆ་དེ་རྒྱར་མི་འབྲུར་ཏེ།
 ཆ་མེད་མ་འཕྲད་པའི་སྐབས་མ་བཏང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་ཆ་བཅས་
 སུ་ཐལ། རྩལ་སྤྲན་གང་གི་ཕྱོགས་འགའ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་ཕྱོགས་འགའ་
 རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྩལ་སྤྲན་དེ་ནི་ཆ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་
 འབྲུར་ན་གོ་སྟེ་འབྲུར་ན་ནི་དངོས་པོ་རྟག་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རི་མོ་སྣ་ཚོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྟོང་བཅུད་རྩམ་པ་ན་སྤྲ་རྩལ་
 ཕྱོགས་བཞི་དང་དབུས་རྩལ་དང་ལྷ་བཞག་སྟེ་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་རྩས་སྤྲུལ་ལས་ཁྱད་
 པར་དུ་བྱུར་པའི་ལྷན་པ་ཅན་གྱི་རྩས་འདུས་པ་རགས་པ་ཅམ་ཕྱོགས་གཅིག་གམ་
 ཕྱོགས་མཐའ་དག་སྒྱུར་བ་གཉིས་འཕྲད་ནས་རྩམ་པ་མ་གཏོགས་རྩམ་མི་ཤེས་པས་
 གང་ཁས་སྤྲད་ན་སྟོན་དང་བཅས་པར་རྒྱབ་པ་ལ། རྩལ་སྤྲན་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན།
 དེ་ཆ་བཅས་མི་རྟག་པར་རྒྱབ་པ་བརྒྱབ་བྱ། རྟགས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དམ་ཕྱོགས་
 རེ་ནས་འཕྲད་ཅས་དྲིས་པས་ཁས་སྤྲད་ཏེ་རྟགས། རྒྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པར་བྱེད་
 པའོ། །གཞུང་གི་དགོངས་པ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པ་འགོགས་པར་གསལ་ལོ། །ཡང་ན་
 རྩལ་རྒྱབ་ན་ཡོད་དུས་སུ་ཤར་རྩལ་ལ་རྒྱབ་ངོས་རྒྱ་མིན་ལ་དེ་ཤར་དུ་བཞག་ན་དེ་ལས་
 རྟོག་པར་འབྲུར་ཏེ། དུས་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ན་རྒྱ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འབྲུར་བས་མི་

རྟག་པར་གྲུབ་པོ། བྱོམས་ཐམས་ཅད་ནས་སྦྱར་ན་རྩོམ་བྱེད་རྒྱལ་ཆ་མེད་པ་དེ་
བཞིན་རྩོམ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཡང་ཆ་མེད་པར་ཐལ། ཆ་མེད་དང་མ་འབྲས་པའི་
ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྩལ་ཕན་གྱི་ཚད་དུ་འགྱུར་ཞིང་དབང་པོ་ལས་འདས་
པར་ཐལ། རྩལ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་དངོས་དང་། རྩལ་ཕན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྦྱར་བ་
ལ་ཁས་སྒྲུང་འགལ་བའོ། གྲང་པོ། རྒྱལ་ལྷུ་མ་པོ་གང་ཡིན་པ། གེ་ནི་འབྲས་ལུ་
ཡོད་མིན། གེས་ན་བདག་ཉིད་ཀྱན་སྦྱར་བ། རྩལ་ཕན་རྣམས་ལ་མི་འཐད་དོ། །
རྩལ་ཕན་ཆ་མེད་པ་ཡིན་པས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱར་ཡང་། རྩལ་ཕན་
འཐད་པའི་ཕན་པ་དོན་གཞན་སྦྱེ་ལ་དེ་ཡན་ལག་ཅན་བསྐྱེད་དོ་ཞེན། ཡན་ལག་
ཅན་རྣམས་བརྩམ་པའི་ཆེ་བདག་ཉིད་ཀྱན་ཕྱད་ཅིང་སྦྱར་བ་རྩལ་ཕན་རྣམས་ལ་མི་
འཐད་དེ། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱད་ན་ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་
སོགས་པོང་ཚོད་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ཡིད་ལ་ཆ་ཡིས་
སྦྱོང་པའི་རྒྱུ་པོ་སྦྱང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱའི་རྒྱུ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་
ལུའི་རྩལ་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོགས་བཅད་སྒྲ་མ་ནི་རྒྱའི་
རྩལ་ཕན་ཉིད་ལ་བརྟགས་པ་དང་། འདི་ནི་དེས་བརྩམ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་
ལ་བརྟགས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །

གཉིས་པ། རྩལ་ཕན་གཅིག་གི་གནས་གང་ཡིན། གེ་ནི་གཞན་གྱི་ཡང་མི་འདོད། །
དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་འབྲས་ལུ་གཉིས། པོང་ཚོད་མཉམ་པར་འདོད་མ་ཡིན། བདག་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྦྱར་བ་དེའི་ཆེ་རྩལ་ཕན་གཅིག་གང་ཡིན་པའི་
གནས་གང་ཡིན་པའི་གོས་དེར་ནི་རྩལ་གཞན་གྱི་ཡང་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྩལ་
ཕན་དང་འབྲས་ལུ་ཡན་ལག་ཅན་པོང་ཚོད་མཉམ་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཡན་
ལག་ཅན་དབང་པོའི་ཡུལ་འདས་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་མེད་ཀྱང་། རྩལ་ཕན་ཆ་བཅས་
དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་མ་འདས་པས་རྟག་དངོས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོན་གནས་

སོ། །ཤར་རྒྱལ་གྱི་ཆ་མེད་གཉིས་པདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་སྦྱོར་ན་དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་པོ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ་མི་རྒྱུ་པའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱུང་ནས་བཟུང་ཆ་དེས་མ་
འབྱར་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་རྒྱལ་གསུམ་ནས་བརྒྱ་ཉིད་གི་བར་སྦྱར་བ་དེ་ལྟར་
འགྱུར་དགོས་པས་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་པོ་དབྱིབས་ཁོ་ནར་
འགྱུར་བ་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་མ་དམིགས་པ་གསལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྒྱལ་ཐུན་ཆ་མེད་ལ་ཡུལ་བགོད་པའི་འགྲོ་བ་མི་
འཐད་པས་ཡན་ལག་ཅན་རྩོམ་པ་འགལ་བའོ། །དང་པོ། འབྲས་ཐུའི་རྩེ་རྩེ་མ་པའི་
དུས་ན་ཆ་བཅས་གྱི་ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་གྱི། དེའི་སྤྱོད་ལ་ན་རྒྱལ་ཐུན་ཆ་མེད་ཡིན་
པས་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་པར་བསྟན་པ། གང་ལ་ཤར་གྱི་ཚྭ་གས་
ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཤར་གྱི་ཆ་ཡང་ཡོད། །གང་གིས་རྒྱལ་ལ་ཚྭ་གས་ཡོད་ན། །དེས་རྒྱལ་
རྒྱལ་ཐུན་མིན་པར་བསྟན། །རྒྱལ་ཐུན་དེའི་ཚྭ་གས་མི་མྱིད་ན་དེའི་ཚྭ་གས་བཞིན་རྒྱལ་
མི་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱལ་དང་དེའི་ཚྭ་གས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤར་
ལ་སོགས་པའི་ཚྭ་གས་ཡོད་ན་ཆ་གཅིག་དེས་པར་ཡོད་དགོས་ཏེ། རྒྱལ་གང་ལ་ཤར་
གྱི་ཚྭ་གས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཚྭ་གས་ཅན་ཤར་གྱི་ཆ་ཡང་ཡོད་དགོས་ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་
ན་ཚོ་ལ་བ་གང་གི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩེ་རྩེ་མ་པའི་སྤྱོད་ལ་རྒྱལ་ལ་ཚྭ་གས་ཡོད་
ན་དེས་རྒྱལ་ཐུན་ཆ་མེད་གྱི་རྒྱལ་ཐུན་མིན་པར་བསྟན་དེ། ཚྭ་གས་བརྩམ་མཐའ་ཡས་
པའི་དབྲས་ན་གནས་པར་ཁས་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གཅིག་གམ་དུ་མས་
བལྟ་ཞེས་བརྟགས་པ་ཡང་ཤུགས་གྱི་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ། མདུན་གྱིས་ལེན་ཅིང་
རྒྱལ་གྱིས་ནི། །གཏོང་བར་གྱུར་ན་དེ་དག་གཉིས། །གང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་
ནི་འགྲོ་པོར་ཡང་མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཐུན་ཆ་ཤས་མེད་ན་དེ་ལ་འགྲོ་བ་མེད་
པས་རྒྱལ་ཐུན་པར་གཞན་དང་སྦྱོར་བ་མེད་པས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩེ་རྩེ་མ་པ་མི་
འཐད་དེ། འདི་ལྟར་འགྲོ་བའི་དུས་ན་ལུས་དང་ལུན་དགོས་པས། ཡུལ་བསྦྱོད་པའི་
འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་ན། མདུན་གྱིས་མདུན་ཚྭ་གས་ལེན་ཅིང་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་ཚྭ་གས་གཏོང་

བར་འགྱུར་ན། གཏོང་ལེན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཆ་མེད་གྱི་རྒྱལ་གང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩམ་ཚུམ་པ་འགལ་བར་ཐལ།
 འཛིག་རྟེན་འཛིག་པ་ན་རྒྱལ་སིལ་བྱ་སོ་སོར་བར་འགྲུམ་ལ་ཆགས་ཅམ་ན་འདྲུ་བར་
 འདོད་པ་ལ་འདྲུས་པར་མི་འཐད་དེ་མདུན་ངོས་ལེན་ཅིང་། རྒྱབ་ངོས་གྱིས་འདོར་
 དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་མདུན་རྒྱབ་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་ཆ་མེད་ཉམས་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་པའང་མི་རུང་སྟེ་བྱམ་པ་འཛིག་དུས་མདུན་ངོས་གྱི་
 དངོས་མེད་ལེན་ཅིང་རྒྱབ་ངོས་གྱི་དངོས་པོ་དོར་བའི་ཆ་གཉིས་གཅིག་ལ་མི་རིགས་
 སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་ཕྱན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁས་སྒྲུབ་བར་མི་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རགས་པ་ཡོད་པས་རྒྱལ་ཕྱན་རྟག་པ་
 ཡོད་པར་དགག་པའོ། །

དང་པོ། རྒྱལ་ཕྱན་རྟག་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་གྱིས་ལྟའི་མིག་གིས་མཐོང་བས་ཡོད་
 རོ་ཞེ་ན། གང་ལ་དང་པོ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །གང་ཞིག་ལ་དགྱིལ་ཡོད་མིན་ལ། །གང་
 ལ་ཐ་མ་ཡོད་མིན་པ། །མངོན་མེད་དེ་ནི་གང་གིས་མཐོང་། རྒྱལ་ཕྱན་རྟག་པ་དེ་ནི་
 རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་མཐོང་། རྒྱལ་གང་ལ་དང་པོ་མདུན་གྱི་ཆ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་།
 གང་ཞིག་ལ་བར་གྱི་དགྱིལ་ཡོད་པ་མིན་ལ། ཐ་མ་རྒྱབ་གྱི་ཆ་ཡོད་པ་མིན་པའི་གཞུགས་
 ཅན་དེ་ནི་ཤེས་པ་གང་ལ་འང་མངོན་དུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གང་གིས་ན་མངོན་པ་ནི་
 གསལ་བ་དང་གཞུང་བར་བྱ་བ་དང་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན། ཆ་མེད་གང་ལ་དེ་མེད་
 པའི་བྱིར་མངོན་པ་མེད་ལ་བལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྲུལ་གྱང་བལྟ་བར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་
 པས་འདི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་གྱིས་རི་ལྟར་མཐོང་། འཐད་པ་མེད་བཞིན་དུ་མཐོང་
 རོ་སྤྲུལ་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ལོག་ཤེས་བཞིན་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་
 བ། རྒྱལ་ཕྱན་མེད་ན་རགས་པ་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་རྟག་པ་ཞིག་
 སྟེ་རང་དངོས་པོ་ཡིན་ལ་རྒྱ་དང་མི་ལྟན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་ཡིས་ནི་རྒྱ་
 བཞིག་པ། །དེས་ན་རྒྱ་ནི་རྟག་པ་ཡིན། །ཡང་ན་གང་ན་རྒྱ་ཡོད་པ། །དེ་ན་འབྲས་བུ་

ཡོད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་རབ་རྒྱལ་སྐྱེ་ཡོད་ན། ལྷ་གྲ་སྒྲེས་པ་ན་ས་བོན་རྒྱལ་ས་
འགྲུར་ཞིང་འཛིག་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་སྒྲེས་པ་ཡིས་ནི་རྒྱ་རྒྱལ་པོ་
བཞིགས་པར་འགྲུར་ཏེ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་
པར་གྲུབ་པོ། །མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱའི་རང་བཞིན་མི་གཏོང་ཞིང་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་
བསྐྱེད་དོ་ཞེན། ཡང་ན་ཡུལ་གང་ན་རྒྱ་རྒྱལ་པོ་ཡོད་པ་དེས་ན་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་
ཅན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་སོ་སོར་གནས་པའི་བུམ་སྒྲུམ་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་དུ་
ཡུལ་སོ་སོར་གནས་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་འཐད་དོ། །འཐད་ན་མེ་རྩ་སྟགས་འགལ་བ་
མཐའ་དག་རྒྱ་འབྲས་སྟུ་ཐལ། དུས་མཉམ་དུ་ཡུལ་སོ་སོ་བ་རྒྱ་འབྲས་སྟུ་ཁས་བླང་
བའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་ལུས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་བསལ་ཡོ། །

དེས་ན་ལ་རོལ་གྱི་རྟགས་དེས་རྒྱལ་ཅམ་གྲུབ་མེད་རྟག་པ་དང་ཆ་མེད་འགྲུབ་པ་.....
དགག་པ་ལ་དབུ་མ་པས་འབྲས་བུ་སྒྲེ་བ་ན་རྒྱ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རང་ལྷ་གྲ་བསྐྱེད་པའི་
ས་བོན་བཞིན་ཅེས་འགོག་གོ། །དེ་ལ་འང་འདྲ་བ་ད་ལྷ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་སྒྲེ་
བས་མི་འཛིག་སྟེ་སྒྲུལ་མ་དང་སྒྲུམ་བུ་བཞིན་ཞེན། དེ་ལ་འབྲས་བུའི་དུས་ན་འང་རྒྱ་
ཡོད་ན་གཟུགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་གོས་ཐ་དད་པ་རྩོམ་བྱེད་མི་འགྲུར་ཏེ། ག་བའི་རྒྱལ་
གྱིས་བུམ་པའི་རྩོམ་བྱེད་དུ་མི་འགྲུར་ཏེ། ག་བའི་རྒྱལ་གྱིས་བུམ་པའི་རྩོམ་བྱེད་མི་
རུང་བ་བཞིན་རང་གི་རྩལ་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་མཉམ་པར་གནས་པ་དེའི་རྒྱར་མི་འགྲུར།
ཁོ་ན་རེ་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་པོའི་ཁ་དོག་བཞིན་གཟུགས་གཉིས་ཉིད་མེད་པས་ཡུལ་
གཅིག་པར་མི་འགལ་ཡོ་ཞེན། རགས་པ་འབྲས་བུའི་ཡུལ་སྤྲ་བ་རྒྱའི་མ་ནོན་ན་
གཅིག་པ་ཉམས་ལ། རོན་ན་རྩལ་གྱིས་རོན་ན་དངོས་པོ་གཉིས་སྟུ་འགྲུར་བས་གོས་
གཅིག་ཡིན་པ་མི་རུང་ལ། རྟོག་པ་ཙམ་དུ་གཅིག་ན་དངོས་མེད་དངོས་པོའི་རྒྱར་མི་
འགྲུར་རོ། །དེ་ལྟར་རགས་པའི་རྒྱར་མི་རུང་ན་དེ་བརྟགས་པའི་དགོས་པ་མེད་དོ། །
གསུམ་པ། ཐོགས་ལྷན་དངོས་པོ་རྟག་པ་ནི། །གང་དུ་འང་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེས་
ན་ནམ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་ས། །རྒྱལ་པོ་རྟག་པ་ཉིད་མི་གསུང་། །རྒྱ་མཚན་འདིས་

ཀྱང་རྒྱལ་ཕྱན་ཏྲག་པ་མིན་ཏེ། རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་གཞན་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཐོགས་བཙས་ཡིན་ལ། ཐོག་བཙས་ཏྲག་པར་མི་རིགས་ཏེ།
 རྣམ་ལྟར་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་རྒྱལ་ཕྱན་ཏྲག་པ་ཉིད་ཡོད་པར་མི་གསུངས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་ཐོགས་ལྟན་གྱི་དངོས་པོ་ཏྲག་པ་ནི་གང་རྒྱ་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་
 གཟུགས་པའི་ཕྱིར། འདིར་མངོན་པའི་ལུགས་ལས། སྤྱ་མེད་སྤྱ་རབ་རྒྱལ་རྫས་བརྒྱད་
 ཅས་པས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་སྤྱ་མཆོད་བཞིའི་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པ་ལ་བརྟགས་པས་
 རྒྱལ་རྫས་བརྒྱད་པོ། སོ་སོར་རྒྱལ་རེ་རེ་གས་ཆེ་ཆུང་ཙམ་མ་གཏོགས་འདུས་པར་
 བཤད་པས་འདུས་པ་ལ་ཏྲག་པའི་དོན་མེད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟིགས་
 དོན་སྤྱ་རབ་གྱི་རྒྱལ་ཏྲག་པ་ཡོད་པར་མ་གཟིགས་པས་མི་གསུང་བར་ལུང་དང་
 འགལ་བ་སྤོང་དོ། །

དེས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
 པར་མཆོད་པའི་རི་ལྟ་མཆོད་པ་དེ་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཡོ་བ་མེད་པར་གཟིགས་
 བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་མ་
 འདྲེས་པར་རི་སྟེང་མཆོད་པས་གཟིགས་པས་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་མཆོད་པ་
 སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་སང་མངའ་བས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྤྱ་པའི་འགྲེལ་པར། གང་དག་ཅས་སེམས་ཙམ་པས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་
 རིགས་པ་བཅུག་ནས་དུག་གི་ཅིག་ཆར་སྒྱུར་བའི་རིག་པས་རྒྱལ་ཕྱན་འགོགས་ལ་རྣམ་
 ཤེས་བདེན་གྱུང་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་ཏེ་ཞེས། མཆོངས་
 པ་མགོ་སྟོམས་གྱིས་རིགས་པས་བཀག་ནས་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་ན་
 རི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་ཁས་སྤྱང་བར་བྱའོ་གསུང་པས། འཛིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་
 རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བའི་རྣམ་དཔྱོད་མ་བཅུག་པར་འཛིག་
 རྟེན་ན་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཁས་སྤྱང་བར་བྱ་ཞིང་། རི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ཀྱང་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཐ་སྟོད་ཙམ་ལས་

དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷ་བས་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཅུག་
མ་བཅུག་ཞེས་གསུང་བས་དོན་དང་རྣམ་ཤེས་ཐ་སྟད་འཇིག་རྟེན་པའི་དོར་མཚུངས་
པར་གསུང་བས་རང་རིག་ཐ་སྟད་དུ་དགག་པར་འདོད་པ་ལ་འདི་རི་ལྟར་གསུང་
སོམས་རིགས་སོ། །དོན་དང་ཤེས་པ་ཞེས་པས་དོན་མངོན་པ་ལས་ཐུ་རབ་རྒྱལ་རྒྱས་
བརྒྱད་པོ་ཡིན་ལ་བྱེ་བྲག་པའི་རྒྱལ་ཐུན་ཏྲག་པ་ནི་ཐ་སྟད་ཅམ་དུ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་
རང་རིག་ལ་མཚུངས་སོ་སྟམ་ན་རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཞིག་ཁས་ལེན་ན་མཚུངས་
ཀྱང་། འདིར་ཐ་སྟད་ཅམ་དུ་རྣམ་ཤེས་བཅུ་པའི་ཆ་ལས་ལྟོག་པའི་བཅུ་པོ་མིན་པ་
ཤེས་པ་གསལ་རིགས་ཀྱི་དོ་བོར་སྟེས་ཅམ་ཞིག་རང་རིག་ཏུ་འདོད་པས་རྣམ་པ་ཀྱན་
ཏུ་མི་མཚུངས་སོ། །ལྷ་པ་ལ་གཉིས། རང་སྤྱེའི་ཐར་པ་རྒྱས་གྲུབ་དགག་པ་དང་།
གཞན་སྤྱེའི་བདག་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཐར་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགོགས་
པ་རྒྱས་གྲུབ་མི་འཐད་པ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་སྟག་བསྐལ་མ་
ལུས་པར་སྤང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའོ། །

དང་པོ། རང་གི་སྤྱེ་པ་དག་འདུས་མ་བྱས་མིང་ཅམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་རྒྱས་སུ་ཡོད་པ་
ཏྲག་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པས། སངས་རྒྱས་རྣམས་རྒྱལ་ཐུན་ཏྲག་པ་མི་གསུང་བ་ནི་བདེན་
མོད་ཀྱི། ཆོས་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ནི་ཏྲག་གོ་ཞེས་གསུང་བས་ལམ་བདེན་གྱིས་
ཐོབ་པར་བྱས་པའི་འགོགས་པ་རྒྱ་འགོགས་པའི་རྒྱ་ལོན་ལྟ་བུ། ཉོན་མོངས་སྟེ་བ་ལ་
གཏན་དུ་གཤགས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། མེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟེ་བ་དག་སྟེ་བ་
ལ་གཤགས་བྱེད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་པ་ཞེས་གསུང་
པ་ཡང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འཆིང་དང་བཅིངས་དང་ཐབས་ལས་གཞན།
ཐར་པ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི། དེས་ལས་ཅི་ཡང་མི་སྟེ་སྟེ། དེས་ན་དེ་ཐར་ཞེས་མི་
བརྗོད། །འདིའི་བསམ་པ་ནི་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ན་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
ལས་གཞན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱན་
འབྱུང་གི་བདེན་པ་འཆིང་བར་བྱེད་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པར་འཆིང་བར་འགྱུར་བ་

དང་། བཅིངས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་གྱི་དབང་
 ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཀྲུན་བཏུས་ལས། སེམས་རྩེ་རྩེ་
 བོའམ་རྩུབ་རྩུབ་པོར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། སྤྲུག་ཀྲུན་དེ་ལས་ཐར་བར་
 བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ། དེས་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་གསུམ་ལས་གཞན་ཐར་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་དེས་ཡན་པའི་
 འབྲས་ལུ་འགའ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ན་དེ་ལས་འབྲས་ལུ་ཅི་ཡང་མི་སྟེ་སྟེ་ཡན་པ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་པ་དེས་ན་འགོགས་པ་རྣམས་གྲུབ་དེ་ཐར་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་
 ཅིང་བརྗོད་པར་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་ཀྲུན་འབྱུང་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གཉིས་ནི་འཆིང་
 བྱེད་དང་བཅིང་པ་ཡིན་པས་དེས་བཅིང་བའི་བྱ་བ་སྦྱབ་པས་འབྲས་ལུ་ཡིན་ལ། ཀྲུན་
 འབྱུང་དང་ལམ་ན་ཐར་བྱ་ཐར་བྱེད་ཡིན་པས་ལམ་དེས་ཐར་པ་ཞེས་པའི་བྱ་བ་
 བསྐྱབ་པས། དེ་གསུམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་པ་ཐར་པ་ཞེས་པའི་
 བདེན་གྲུབ་ཞིག་ཡོད་ན་དེས་ཀྱང་བཅིང་བ་འམ་མ་གྲོལ་བའི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་བསྟེན་
 པར་ཐལ་ན། དེ་ལས་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། སྟེས་ལུ་འོན་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་པའི་
 དགོས་པ་མེད་ལ། འོན་ནི་བཅིང་གྲོལ་གཉིས་པོ་དེ་ཙམ་དུ་འདྲུ་བས་སོ། །ཅི་ཡང་
 མི་སྟེ་བའི་རྒྱན་དེ་ཉིད་སྟེ་བར་འདོད་ན་དགོས་པ་མེད་དེ། རྒྱ་ལན་ཅིག་བཅོམ་པས་
 དཔེར་ན་མར་མེ་རླུང་གི་བསད་པ་ལ་ཕྱིས་མི་འབར་བ་ལ་རླུང་གཏན་ནས་མི་དགོས་
 པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གྲོལ་བ་ཉིད་ཐར་བའོ་ཞེན་བཅིངས་པ་བཅད་ཙམ་གྱི་གྲོལ་
 བའི་སྤྲུག་ཀྲུན་སྤང་བ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ལ། དོན་གཞན་ཡིན་ནམ་འབྲེལ་
 བས་ཡན་གཞོད་མི་བྱེད་ལ། གྲོལ་བཞིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་འཆིང་བ་བཅད་པའི་
 གྲོལ་འབྱུར་ལས་དོན་ལྷག་པོ་མེད་པས། དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟེ་བ་གཉིས་
 སྤང་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་བདེན་པ་གསུམ་པར་བསྟན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པས་དག་སྤྲོད་དག ལུ་པོ་འདི་ནི་མིང་ཙམ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་
 དང་མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དང་། གང་

ཐག་གོ་ཞེས་གསུང་བཤམ་པ་ནི་བདེ་ཙམ་བཏགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཁས་སྐྱར་བར་
བྱ་བའོ། །རྩ་བུ་ཏུ་ཁས་སྐྱར་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ། མུ་ངན་འདས་ལ་མུང་པོ་རྒྱམས། ཡོད་མིན་གང་ཟག་སྲིད་མ་ཡིན། །
གང་དུ་མུ་ངན་འདས་གུར་པ། །མ་མཐོང་དེར་མུང་འདས་གང་ཞིག །བཙོམ་ལྟོན་
འདས་ཀྱིས། གང་སྟུག་བསྐྱལ་མ་ལུས་པ་རབ་རྒྱ་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་གསལ་བ། ཟང
པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་རྒྱབ་པ་སྟུག་བསྐྱལ་གཞན་
ཡང་ཉིང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བ་དང་། ཉེ་བར་མི་ལེན་པ་འདི་ནི་ཞི་བ། གྲོམ་པ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། མུང་པོ་ཀུན་སྤངས་པ། སྲིད་པ་ཟང་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ།
གོགས་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་གསུང་བའི་ལུང་འདི་ལས་རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་མུང་པོ་རྒྱམས་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གྲང་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་བརྟེན་པར་སྦྱབ་པ་ལྟར་ན།
རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གང་
དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟེ། བ་ཟང་པས་མུ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་པ་མུང་པོ་དང་གང་
ཟག་གང་མ་མཐོང་བ་དེར་བརྟེན་པ་མུང་འདས་བདེན་གྲུབ་གང་ཞིག་ཡོད་དེ་རྩུང་ཟང་
གྲང་མེད་པས་ཐར་པ་ཡང་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །ཁྱེད་སྣ་མས་ཐར་པར་འགྱུར་བའི་
རྟེན་བཀག་ནས་སྟེད་སྟེ་མས་ཐར་པ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་གི་
ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་ན་མི་
རྟག་པས་ཁྱབ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གངས་ཅན་གྱིས་བདགས་པའི་ཤེས་རིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་
ཐར་པ་རྟག་པ་དགག་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རྣམ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཐར་པ་རྟག་
པ་དགག་པ་དང་། བདག་འཛིན་ཟད་པར་སྤང་བ་ཐར་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ།
གངས་ཅན་པ་ན་རེ། ཁོ་ལོ་ཅག་ལྟར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི། རྟོན་མེད་པས་
ཐར་པ་མེད་པའི་ཉིས་པ་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་པས་གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་ཏེ།

ཤེས་པ་ལས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ལོག་ནས་རྣམ་
 འགྱུར་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོའི་བག་ལ་མ་ཞ་བའི་ཆེ་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་སུ་ཉག་གཅིག་
 གནས་པས་གྲོལ་བའི་བདག་ཡོད་དོ་ཞེན། སྤྱིད་དང་བུལ་ལ་ཐར་བའི་ཆོ། ཤེས་
 ཡོད་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཤེས་མེད་པ་ཡི་ཡོད་པ་ཡང་། གསལ་བར་ཡོད་པ་
 མིན་དང་མཚུངས། ཡུལ་ལ་སྤྱིད་པ་དང་བུལ་བ་ལ་ཐར་བའི་ཆོ། ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་
 སུ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེས་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐྱོས་ཞེན་པའི་དོན་ལ་སྐྱེས་སུ་ཤེས་
 བར་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེས་སུའི་རོ་བོར་འགྱུར་མེད་གི་ཉག་པར་
 ཁས་སྐྱེས་བའི་ཕྱིར་གྲོལ་བའི་གནས་སྐྱབས་ན་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེས་བ་
 ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་སུ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུལ་ལ་འོངས་
 སྤྱོད་པར་ཁས་སྐྱེས་བ་གང་ཞིག་ འོངས་སྤྱོད་སུ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་བག་ལ་ཞན་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཐར་བའི་སྐྱེས་སུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་གནས་སོ་ཞེན།
 ཤེས་པ་མེད་པའི་གྲོལ་བའི་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེས་བ་ཡང་གསལ་བར་ཡོད་པ་
 མིན་པ་དང་མཚུངས་ཏེ་མེད་ཆ་བ་ལྟར་སྐྱེས་སུ་དང་ཤེས་པ་བྱུང་མཉམ་པའི་རང་
 བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྐྱེས་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐྱབས་
 ན་ཤེས་པ་དངོས་མེད་ཀྱང་། ཡུལ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པས་བདག་ཡོད་དོ་ཞེན།
 ཐར་བར་བདག་གཅིག་ཡོད་ན་ནི། ཤེས་ཡོད་ས་བོན་སྤྱིད་པ་ཡོད། །དེ་མེད་ན་ནི་
 སྤྱིད་པ་ལ། །བསམ་པ་འང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཡོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཐར་བའི་རྟེན་བདག་གཅིག་ཡོད་ན་ནི་རྟེན་
 དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ས་བོན་རྣམ་པ་ཞིག་སྤྱིད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ནི་
 ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་ན་རྣམ་པ་སྤྱིད་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་བདག་མེད་ན་ཐར་བ་མེད་པས་འཁོར་བ་འཇིག་
 པར་མི་འགྱུར་བས་མི་འདོད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཤེས་པ་ཡོད་པའི་འཇུག་
 པ་དང་དེའི་རྣམ་པ་བདེན་པར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤྱིད་པ་ལ་སྐྱེས་སུ་རྣམས་

འཇུག་གམ་མི་འཇུག་སྐྱམ་པ་འི་བསམ་པ་དང་འཐད་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྟེན་བདག་
 ཡོད་ན་དེ་འཐད་ན་ཡང་གོལ་བའི་བདག་དེ་མེད་ན་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཤམ་
 པ་ཡོད་པ་དང་དེའི་རྒྱས་པ་གཉིས་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ཅི་
 སྲིད་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་ཞིག་གམ་འོན་ཏེ་མེད་པ་ཞིག་སྐྱམ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་
 བ་ཞིག་ན། རྟེན་བདག་མེད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འཇུག་པ་ཡོད་མེད་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དམ་གྲུབ་སྟེ་མྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པའི་རྟེན་ས་བོན་ཚིག་པར་གྱུར་ན་མྱ་གྲུ་
 ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་རྒྱུན་ཙམ་
 ཞིག་ཀྱང་མེད་དེ། བདག་ནི་སྟོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་བ་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་ལྟར་འཛིན་
 པ་ལས་ཡུལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ནས་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལས་ཐར་མི་རྣམས་ལ། །གཞན་ལ་ཡོད་པ་མིན་པར་ངེས། །
 དེ་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་བདག་ །ཟད་པ་ལེགས་ཞེས་བྱ་བར་བརྟེན། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་
 བསྐྱེད་པ་དང་རང་ཉིད་འགགས་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་གམ་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་
 ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་སྤང་བའི་སྟོན་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་མ་ལུས་པ་ཟད་
 པར་སྤང་བས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལས་ཐར་བའི་མི་རྣམས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་
 སྐབས་ན་གཞན་ལས་ཏེ། ཡུང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྒྱ་མེད་པའི་བདག་ཏུག་པ་ཡོད་
 པ་མིན་པར་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲིམ་བུ་དག་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་
 འང་བདག་འཛིན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་ལེགས་ཞེས་བྱ་བར་བརྟེན་པར་བྱ་
 ཡི་དགོས་པ་མེད་པའི་གོལ་བའི་བདག་ཁས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
 དང་ཉོན་མོངས་པ་འགགས་ན་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་གཅིག་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པོ་བདག་
 ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱིས་མི་འབྱུང་ལ། གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་བདག་
 ཏུག་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། དང་པོ་བཅིང་བ་ལྟར་
 ཏུག་གམ། ཐར་པ་ལྟར་ཏུག་དང་པོ་ལྟར་མི་རིགས་ཏེ། བཅིང་བའི་གནས་སྐབས་

ལས་མི་འགྱུར་བཞིན་དུ་གྲོལ་བ་མི་རིགས་ལ། བྱིས་གྲོལ་བའི་ངོ་བོར་རྟག་ན་བཅིངས་
པ་མི་འཐད་ལ། བཅིང་བར་ལས་གཞན་པའི་བདག་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ།
བཅིང་བ་དང་གྲོལ་བ་ལ་ལྟོས་ན་བདག་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་
ལ་ལེན་ན། བཤད་ཟེན་པའི་སྒྲིན་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་བྱིར་གྲོལ་བའི་སྐབས་སུ་
བདག་མེད་པ་ཁས་སྐྱང་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་པ་འདི་ཉིད་སྒྲ་ཡི། །དོན་དམ་རྣམ་ཀུན་མ་ཡིན་ཏེ། །འཛིག་
རྟེན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཡོད། །དམ་པའི་དོན་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་གནས་
སྐབས་ན་གྲོལ་བའི་བདག་མེད་ཅིང་། དོན་དམ་པའི་མིང་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་ཡང་འདུ་བྱེད་རྣམས་སྤར་མི་འབྱུང་བས་བདག་འཛིན་ཟད་པ་ཙམ་དུ་སྒྲ་ན། དེ་
འདྲའི་དོན་དམ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། བདག་ཉིད་ལེགས་སུ་འདོད་པས་
འཛིག་རྟེན་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་འདི་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་སྒྲ་ཡི་
དོན་དམ་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ཀྱང་ཁས་སྐྱང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ལྷ་གྲུ་
ལ་སོགས་པ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ། བུམ་པ་དང་། ལྷ་མ་བྱ་དང་། རེ་ལྡེ་དང་།
བྱིམ་དང་ནགས་ཚལ་དང་། དམག་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་སོགས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བ་བདེ་བ་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅུང་ཟད་
ཅིག་ཡོད་པས་འཛིག་རྟེན་པ་འདི་སྒྲ་ཡི་དམ་པའི་དོན་ལ་ཁས་སྐྱང་བར་བྱ་བའི་དོན་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གང་ལ་
ཡོད་། གང་ལ་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་རྣམ་པ་དབྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་སྤྱོད་
སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་པས། འདི་རང་ལུགས་སུ་ཁས་སྐྱང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་
མཚན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྡོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་
དངོས་པོ་རྟག་པ་དགག་པ་བསྒྲོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ་དགུ་པའི་རྣམ་པར་
བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ་ལྷ། བདག་དགག་པ་དང་། རྣམ་

བདེན་གྲུབ་དགག་པ། བལྟ་བྱ་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་དང་། དབང་པོ་དང་དོན་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་དང་། མཐར་འཛིན་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདག་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། སྦྱིར་དགག་པ་དང་། བདག་མེད་ལ་ཉིས་པ་སྤྲང་བལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བྱེ་བྲག་པའི་བདག་དགག་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་བདག་པའི་བདག་དགག་པ་དང་། རིག་པ་ཅན་པས་བདག་པའི་བདག་དགག་པ་དང་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཅན་སོགས་དགག་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་གི་ངོ་བོ་དགག་པ་དང་། སྦྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། གཞན་གྱི་བདག་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་ངའོ་སྟམ་པའི་སྒོ་སྒྲིལ་གས་པར་ཐལ་བལོ། །དང་པོ། ལེའུ་དགུ་པར་དབྱེ་མ་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོ་རྒྱུང་ཟད་ཁས་ལེན་པས་སྒྲུའི་འདས་པའི་ཆོ་རྒྱུང་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་བདག་ལ་ཕན་པ་མེད་པས་དེའི་དོན་དུ་ལམ་ལ་འབད་པས་ཅི་བྱ་ཞེས། བརྟལ་བའི་ལན་བདག་མེད་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་བཞེད་ནས། བདག་རང་བཞིན་པ་ཅིག་ཡོད་ན་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བདག་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་མ་སྟེང་བས། དེ་ཡང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་དགག་བྱ་སྟེ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པའི་བདག་ནི་བཅའ་པོ། དངོས་པོ་དང་། ཏྲག་པ་དང་། གཅིག་ལུ་དང་། སྦྱེས་སུའི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ། ཆོས་བཞི་ལྟ་དུ་འདོད་པ་དེ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགོགས་པས། གང་ཆོ་ནང་བདག་སྤྱད་མེད་མིན། །སྦྱེས་མིན་མ་ནིང་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཆོ་མི་ཤེས་འགའ་ཞིག་ལས། །བྱོད་བདག་པོའོ་སྟམ་དུ་སེམས། །འདི་ལྟར་སྦྱོར་ལ་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ནི་གཉིས་ཏེ། བདག་གི་བདག་དང་བྱེའི་བདག་གོ། །དེ་ལ་བདག་གི་བདག་ཞིག་ཞིག་ལུས་ཀྱི་ཁོང་ན་གནས་ཤིང་། དེ་དབང་པོའི་ཆོགས་དང་དེར་རབ་རྟུ་འཇུག་པར་བྱེད། བདག་གི་བྱེད་པ་སྦྱེས་སུ་འགོ་བའི་ངར་འཛིན་གྱི་རྒྱ་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་བདེ་སྟུག་བར་མ་གསུམ་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་ཟ་བ་པོའོ། །ཕྱི་ཡི་བདག་ནི། ལུས་དང་དབང་པོ་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ནང་གི་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་པའོ། །

དེ་ལ་རེ་ཞིག་ནང་གི་བདག་ནི་གལ་ཏེ་བྱད་མེད་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་དེའི་ཆོ་རང་གི་ངོ་
བོ་མི་འདྲར་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲེ་བ་གཞན་དུ་བརྗེས་ཀྱང་མེད་ཀྱི་རྟགས་
གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྟག་དུ་བྱད་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་རང་གི་ངོ་
བོ་རྟག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འཇོལ་བར་དམིགས་པ་ཆད་མས་
ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱད་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་འང་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ནང་བྱེད་པའི་སྒྲེས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དབྱད་
པ་གང་གི་ཆོ་ནང་གི་བདག་བྱད་མེད་མིན་ཞིང་སྒྲེས་པ་ཡང་མིན་ལ་མ་ནིང་ཡང་མིན་
པ་དེའི་ཆོ་མི་ཤེས་པ་གཏི་མུག་འབའ་ཞིག་ལས་ཁྱོད་མེད་སྟུང་དུ་སྟོམ་ཞིང་ཐག་ཁ་
ལ་སྐྱལ་འཛིན་པ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་ཁོ་ནར་གྲུབ་བོ། །ཡུང་ལས། དཔེར་ན་དོགས་
པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་དུག་ལང་ལ། དུག་དེ་ཁོང་དུ་སོང་བ་མེད་ཀྱང་བརྒྱལ་བར་
འགྱུར། །དེ་བཞིན་བྱིས་པ་བདག་དང་བདག་གིར་ཁས་ལེན་པ། །བདག་དེར་འདུ་
ཤེས་ཡང་དག་མི་རྟག་སྒྲེ་ཞིང་འཇོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། གང་ཆོ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཁོ་མོ་མ་ནིང་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ཆོ་ཅི་
སྟེ་དེ་དག་ཉིད། །བརྟེན་ནས་ཐོ་མོ་མ་ནིང་ཡིན། །ཅི་སྟེ་སྒྲེས་པ་དང་བྱད་མེད་དང་
མ་ནིང་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་བདག་གི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ནང་གི་བདག་
སྒྲེས་པ་སོགས་ཡོད་པས་ཕྱིའི་བདག་ལ་སྒྲེས་པ་སོགས་ཡོད་དོ་སྟུང་ན། མ་ཡིན་ཏེ།
བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་ནམ་མཁའི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་གོ་འབྱེད་པ་
ཅམ་ལས་མེད་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་ཁོ་ན་རྒྱུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་ན། དེ་དག་
ལ་ནི་སྒྲེས་པ་དང་། བྱད་མེད་དང་མ་ནིང་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་ཐོ་མའི་རྟགས་གང་རུང་ངེས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། ལུར་ལུར་པོ་ལ་སོགས་པའི་
སྐབས་ན་རྟགས་དམིགས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་བདེན་པར་

གྲུབ་པ་ལ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པས་འབྱུང་བ་ཐམས་
 ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་གང་གི་ཆོ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་པོ་མོ་མ་ནིང་ཡོད་པ་མིན་
 པ་དེའི་ཆོ་ཆེ་ཕྱི་ཕྱིའི་བདག་ཉིད་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་བདག་
 བོ་པོ་མོ་མ་ནིང་ཡིན་པ་མི་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་སོ། །གང་དག་སྤྱི་དང་སྦྱོན་གྱིང་དག་
 ལ་རྩ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་སྤྱོད་མང་པ་སོགས་སྤྱོད་མཚན་མེད་པར་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱུང་
 མེད་ཉིད་ལ་སོགས་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མེད་པ་ལ་བཏགས་པའི་རྟོག་
 པར་ཟད་དོ། །ཁྱོད་ལ་ཡང་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེན། ཁོ་བོ་ཅག་འབྱུང་བ་
 རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པས་ཉེས་པ་དེ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས། བསྟན་པ་པོ་ཞེས་མི་སྤྱོད་ཅིང་། ཁོར་ཡང་རྟོག་པ་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་
 ཀྱན་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བཙལ་ན་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེས་ན་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན། རང་བཞིན་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་
 བ་མི་སྤྱིད་ལ་སྤྱོད་མའི་གནས་སྐབས་རྟག་པར་ངེས་ལ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ནི་སྐྱེས་པའོ་
 སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་གཏི་མུག་ཙམ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟགས་
 དང་ལྡན་པའི་བདག་རང་བཞིན་པ་ཡོད་པ་མི་རིགས་སོ། །
 གསུམ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གང་ངའི་བདག་མིན། དེས་དེ་བདག་མིང་མ་ངེས་ཕྱིར། །
 དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་རྣམས་ལ། རྟོག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་མིན་ནམ། གང་ཟག་གི་
 བདག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གྲུབ་ན་ལྷས་སྤྱིན་གྱི་བདག་ལ་
 མཚོད་སྤྱིན་གྱིས་དམིགས་པའི་དམིགས་པའི་ཆོ་ན་ཡང་། དེ་ལ་ངའོ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་
 དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷའུ་སྤྱོད་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱེས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་
 བཞིན་དུ་འགྱུར་ན། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ངའི་བདག་མ་
 ཡིན་པ་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རང་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་བདག་མ་ཡིན་པར་ཁོ་
 བོ་ཅག་གི་རང་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དང་བདག་རྩ་ཆགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པ་

གིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་བདག་ནི་རིག་པ་དང་མི་ལྟན་པས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་
པའི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱལ་བ་ཞེས་པའི་བྱ་བ་མི་སྦྱིས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སོག་གམ་བདག་
ནི་བྱེད་པ་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་བདག་གཟུགས་ཅན་དུ་ཁས་སྤང་ཁྱད་
ཕྱིའི་རིག་བྱ་སོགས་སུ་ཁས་མ་སྤངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ། གལ་ཏེ་སེམས་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བའི་རྒྱ་ཉིད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
ཁྱོད་ལ་ཡང་ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སེམས་མ་གཏོགས་པར་འགོ་སོགས་ལ།
གང་གིས་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པ། །མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ལས་ཀྱན་ལ། །ཡིད་ནི་
དོན་པོར་བརྟོད་པར་བྱ། །ཞེས་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཡང་སྟོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཁོ་བོས་སེམས་རིག་པ་དང་མི་ལྟན་པར་ཁས་མ་སྤང་བས། ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་
རྣམ་པར་གཤམ་པ་རྣམས་པན་ཚུན་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་ཡོད་
པས་རྣམ་པར་གཤམ་པ་ལུས་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཞིང་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་
ནི་བདག་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་མི་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་སེམས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་
སྦྱིས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤང་བས་དེའི་ཕྱིར་ཀྱན་ནས་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་གི་ཁམས་
རིག་པ་དང་ལྟན་པས་དེས་བསྐྱལ་ནས་ལུས་དེ་ལྟར་གཡོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་འདི་
བདག་ལ་ཡང་རྟོགས་ན། དེའི་ཆོ་བདག་སྐད་ཅིག་མར་ཁས་སྤངས་རིགས་ཏེ། རྟག་
པ་ལས་འགྱུར་བ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དེ་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སེམས་བདག་ཡིན་
ན་རྟག་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། འདི་ཡང་རྒྱུད་ལ་རིག་བྱ་མེད་པ་ཡིན་ན་དེས་ལུས་དག་
བསྐྱལ་མི་ལུས་ལ་ཡོད་ན་ཡང་སེམས་རིག་མེད་ཀྱིས་བསྐྱལ་བར་མི་ལུས་ཤིང་ལུས་
ན་བདག་ལ་འདྲ་མཚུངས་ལ། མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་པ་མ་ཡིན་པས་
རིག་བྱ་མེད་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་མི་འགལ་བར་རི་ལྟར་སོང་དབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ།
ཡང་གལ་ཏེ་བདག་འདི་རྟག་པར་འགྱུར་ན་གཞོད་པ་མཐའ་དག་ལས་བསྐྱར་བར་
མི་རིགས་པར་བསྟན་པ། མི་འཆོ་བ་དང་བདག་རྟག་པ། འདི་ལ་རྒྱ་ནི་ཅི་ཡོད་སྟུམ།
རྣམ་པ་ཀྱན་རྒྱུང་གིང་སྲིན་ལས། རྡོ་རྗེ་བསྐྱར་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་

རྟག་པ་ཡིན་ན་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་བསྐྱང་བའི་དོན་དུ་གཞན་ལ་མི་
འཆོ་བ་དང་། ཚས་སུ་བསྟན་པ་དང་། བདག་རྟག་པ་འདི་ལ་རྒྱ་ནི་ཅི་ཡོད་སྟུམས་པ་
འགལ་བར་ཐལ། རྟག་དངོས་ལ་སུས་ཀྱང་གནོད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
གནོད་པའི་དོགས་པ་མེད་པའི་རྩལ་གྱི་དོ་རྩེ་ནི་རྣམ་པ་ཀྱང་ཉུང་གིང་གི་སྤྱིན་བུ་
ལས་བསྐྱང་བྱར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྟེ་བ་དྲན་པར་མཐོང་བས་བདག་རྟག་པ་ནི་སྟབས་བྱེད་མི་རུང་
བ་དང་། སེམས་མེད་པ་པམ་པོས་སྟེ་བ་དྲན་པ་མི་འཐད་པ་དང་། སྟོལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པས་སྟེ་བ་དྲན་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་
ནི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ་སྟེ་བ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་སྟེ་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པའི་
ངང་རྒྱལ་ཅན་ལ་ཆོར་བས་དྲན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེན། སྟེ་བ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །
གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱི་བདག་རྟག་ན། ཁྱོན་བྱས་པ་ཡི་མ་མཐོང་ནས། ཁྱོད་གྱི་ལུས་གོ་
ཅས་མི་རྟག་ །འདི་ནི་མ་དེས་ཏེ། སྟེ་བ་སྡུ་མ་ལ་མིར་གྱུར་ཏེ་སྟུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྟེ་བ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱི་བདག་རྟག་གོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ན་སྟེ་བ་
སྡུ་མ་ལ་ལུས་ལ་མ་སྟོལ་གཏོད་པའི་སྟུན་པ་མཐོང་ནས་སྟོན་བྱས་པའི་མ་དང་འདྲ་
བའི་སྟུན་པ་མཐོང་བས་སྟེ་བ་སྡུ་མ་ལ་མ་བྱས་པའི་སྟུན་པ་འདི་ཡིན་ཞེས་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། ཁྱོད་གྱི་ལུས་གོ་ནི་ཅས་མི་རྟག་རྟག་པར་ཐལ་ཡོ། །དྲན་པ་ཙམ་ལ་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། དྲན་པའི་རྟགས་འདི་ནི་བདག་རྟག་པ་ལས་ལྷོག་པ་དང་ལུས་མི་རྟག་པ་
ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བས་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པོ། ཁྱོན་གྱིས་གནས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
ཅས་པའི་ཕྱོགས་ཚས་མ་གྲུབ་སྟེ་བདག་པམ་པོ་ཡིན་པས་སོ། །ཁྱོད་དབུ་མ་པ་ལ་
མཚུངས་སོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལྟར་ན་འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པའི་རྒྱན་ལ་
དམིགས་ནས་བདག་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་སྟེ་བ་རྩེས་སུ་དྲན་ནོ། །དེས་ན་དངོས་
པོ་རྣམས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་གི་
རྒྱུན་ཉི་བར་ལྷག་པས་སྟེ་བ་དྲན་པ་མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཅན་བྱ་བའི་ཁྱད་

པར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གོ། །རྟོག་ཞེས་མྱོད་ཁང་པའི་ནང་ན་
གནས་པ་ཐོག་ཅུ་ཆེས་མང་བས་གཡོག་པའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་ཕྱག་རོན་སྐྱ་པོའི་
རྒྱ་རྒྱུ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་སོགས་རྟོག་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། སེམས་པ་ཅན་དང་ལྡན་བདག་ཀྱང་། །གལ་ཏེ་ཤེས་པོ་ཉིད་ཡིན་ན། །
དེ་ཡིས་སེམས་པ་ཅན་སེམས་པ། །མིན་ཞིང་སྐྱེས་སུ་འང་རྟག་མི་འགྱུར། །རྟོག་
བདག་འདིས་སྐྱེ་བ་དྲན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་ན། །རང་གི་ངོ་བོས་དྲན་ནམ། །གཞན་སེམས་
དང་ལྡན་པས་དྲན། །རང་གི་ངོ་བོས་དྲན་པ་མེད་དེ། །བདག་དེ་ནི་མི་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་
ལེས་པོར་ཁས་སྤྲང་ལ། །ཅི་སྟེ་སེམས་དང་ལྡན་པས་དྲན་མི་རིགས་ཏེ། །རང་གི་ངོ་བོ་
མི་རྟོག་པ་བཏང་ནས་གནས་སྐྱབས་གཞན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །འདི་ལྟར་བདག་ལེས་
པོ་ཡིན་ཡང་སེམས་པ་ཅན་དང་ལྡན་པས་བདག་ཉིད་གལ་ཏེ། །སྐྱེ་བ་སྐྱ་མ་སོགས་
ཤེས་པ་པོ་ཡིན་ན་སྐྱེ་མཚན་དེ་ཡིས་སྐྱོན་གཉིས་བསྟན་པ་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་ཅན་
ཡང་རྟོག་ལེས་པོས་བསྟན་པའི་བདག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །ཤེས་པའི་རང་ལྟོག་
སེམས་པ་ཅན་མིན་པར་ལེས་པོར་ཐལ་ལོ། །ཁང་གིས་ན་བདག་རྟག་པ་ལེས་པོས་
བསྟན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །ཡང་ན་བརྟེན་པ་བདག་གམ་སྐྱེས་སུ་ཡང་མི་རྟག་
པར་ཐལ། །སྤར་མི་དྲན་པ་ལ་བྱིས་གསར་དུ་སེམས་དང་ལྡན་པས་སྐྱེ་བ་དྲན་པའི་
རྟོག་སེམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལྡན་
འབྲེལ་བཞག་པ་དོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ། བདེ་བ་ལ་སོགས་དང་ལྡན་ཐོག་། བདེ་
སོགས་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཚོགས་མཐོང་། །དེ་ཕྱིར་བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞིན། །རྟག་པ་ཉིད་
དུ་འང་མི་རུང་རོ། །སྒོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་དུ་འགྱུར་
ན། །བདེ་བ་དང་སྐྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ཐོག་སྟེ། །བདག་
བདེ་བ་སོགས་བཞིན་དུ་སེམས་པར་ཐོང་བ་དང་། །གདུང་བར་ཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་
གནས་སྐྱབས་སྒྲ་ཚོགས་མཐོང་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་

བདག་དེ་རྟག་པ་ཉིད་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །འང་གིས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དང་བྱ་བ་པོ་ཉིད་དང་
གཅིག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་གསུམ། ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བུ་རྟག་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་མི་འཐད་པ་དང་།
ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རྣམས་སྒྲིམ་བུ་མ་ཞིག་པར་ཏུ་མི་འཇིག་པར་ཐལ་བ་དང་། སྒྲིམ་བུ་
སྒྲར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་གསལ་བ་ལས་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རུས་པའི་ངོ་བོར་ཁས་ལེན་པ་
མི་འཐད་པ་ལོ། །དང་པོ། གྲངས་ཅན་པ་ན་རེ། བདག་པེམ་པོར་ཁས་ལེན་པ་ལ་
ཉེས་པ་འདི་འགྱུར་གྱིས། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་སྒྲིམ་བུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པས་མི་འདོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེན། དེའི་ལུགས་ཀྱང་མི་རིགས་པར་བཤད་
པ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཡོད་རྟག་ན། བྱེད་པ་ལོག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། གལ་ཏེ་མེ་ནི་
རྟག་འབྱུང་ན། ལུད་ཤིང་གིས་དོན་ཡོད་མི་འགྱུར། གྲངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཉེར་
ལྟར་ངེས་ལ། ཉེར་བཞི་པེམ་པོ་དང་། ཉེར་ལྔ་པ་རིག་པ་དང་སྒྲིམ་བུ་དང་། བདག་
ཏུ་འདོད་ཅིང་། སྒྲིམ་ཞེན་པར་བྱས་པའི་དོན་ལ། གལ་ཏེ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོན་བྱེད་
ཀྱི། སྒྲིམ་བུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་ན་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་བྱེད་པ་
མིག་ལ་སོགས་པ་ལོག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིམ་བུ་ཡུལ་ལ་
ལོངས་སྟོན་བྱེད་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེ་འབྱུང་བའི་ཆེད་ཏུ་
ལུད་ཤིང་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ན། མེ་ནི་རྟག་པར་འགྱུར་ན་ལུད་ཤིང་གིས་དོན་ཡོད་
པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་ཀ་བ་ལྟར་ཤེས་པར་མི་རུང་
བས་གཟུགས་སོགས་ཤེས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་སྒྲིམ་བུའི་རང་བཞིན་ཡིན་
ཞིང་སྒྲིམ་བུ་རྟག་པ་ཡིན་པས་དབང་དོན་དང་སྒྲོའི་བྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ། །
འདོད་ན་བྱེད་པ་པོར་བཏགས་པ་དོན་མེད་ལ། བྱེད་པ་དོན་ཡོད་ན་སྒྲིམ་བུ་མི་རྟག་
པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲིམ་བུ་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རུས་པའི་ངོ་བོ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོན་
པ་པོ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་མེད་པ་ནི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་མིག་ལ་

སོགས་པའི་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེན། རྩེ་ནི་བྱ་བ་རི་བཞིན་དུ། །
 འཛིག་པའི་བར་དུ་གཡོ་བ་མེད། ཉེས་ན་སྐྱེས་ལུ་ཡོད་ཤེས་པ། ཡོད་པ་མེད་ཅེས་
 བྱར་མི་རིགས། རྩེ་ནི་བྱ་བ་ཅེས་པ་ལ་གསུམ། རྩེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་དང་།
 སྐྱེ་ནས་མ་ཞིག་བར་དུ་ཡུལ་ལ་གཡོ་བ་དང་། རྩེ་གྱི་སྤར་མེད་པའོ། ཉེས་ན་གིང་
 ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པས་བསྐྱོད་པ་མེད་པར་གཡོ་བའི་བྱ་བ་མེད་ལ། སྐྱོན་
 དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་གཡོ་བ་ལས་མི་འདའ་བས་བྱ་བའི་ཆོས་ནི་
 རྩེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཡོ་བ་ཉིད་དོ། མི་མཐུན་པའི་དཔེ་སྟོན་པ་ནི། རྩེ་ནི་གཡོ་
 བའི་བྱ་བ་རྩེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྩེ་མ་ཞིག་པ་ཡང་འཛིག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 རྩེ་མ་རང་ཉིད་སྐྱེ་ནས་འཛིག་པའི་བར་དུ་གཡོ་བ་མེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་
 པ་དང་། སྐྱེས་ལུ་རོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ཉག་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་སྐྱེས་
 ལུ་ཡོད་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མེད་ཅེས་བྱ་མི་རིགས་སོ། འདི་ལྟར་གིང་ལ་སོགས་པ་
 རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཉི་བར་ལྷགས་པ་མེད་ན་བྱ་བ་མི་ཙུམ་པར་སྤོད་ལ་རྒྱུད་ལ་
 སོགས་པས་འཇུག་པས་རྒྱུན་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་གཡོ་བ་ཡོད་ཅེས་བཞིན། སྐྱེས་ལུ་
 ཡོད་ཅེས་དང་། ཡོད་པ་མེད་ཅེས་བྱར་མི་རིགས་ཏེ། གིང་ལ་སོགས་པའི་མཚན་
 ཉིད་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ལུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ཉིད་ཀྱང་
 རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྩེ་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཤེས་པ་ཡོད་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་མི་རུས་པས། སྐྱེས་
 ལས་འཛིག་པའི་བར་དུ་གཡོ་བ་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་
 མ་ཡིན་པ་བྱ་བའི་སྤར་ཡོད་དགོས་པ་དེས་ན་སྐྱེས་ལུ་རྩེ་ཡོད་ལ་ཤེས་པའི་བྱ་བ་
 མེད་པར་འགྱུར་ན། རིག་པ་མེད་མེད་པའི་སྐྱེས་ལུ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་བདག་ཤེས་པའི་
 རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པའི་བྱ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྩེ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།
 སྐྱེས་ལུ་ཡོད་ན་ཤེས་པ་མེད་ཅེས་བྱ་མི་རིགས་སོ། །
 གང་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོས་སྐྱེས་ལུ་ཡོད་པར་

རྟོག་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རྟོན་མེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་
 ལྟར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ལས་ཐ་
 དད་པའི་སྐྱེས་སུ་ནི་མི་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཤེས་པ་
 ཡོད་པའི་རྒྱས་པ་ཙམ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེས་སུ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རྟོན་མེད་པས་
 རྒྱས་པ་མེད་ལ། རྒྱས་པ་མེད་པས་རྒྱས་པ་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཉི་བར་མཁོ་བ་
 མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱ་བར་བརྟགས་པ་མི་འཐད་དོ། །གསུམ་པ། བརྟེན་ནས་
 འཇུག་པ་དང་སྐྱེ་ནས་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་ཡུལ་ལ་གཡོ་བ་སོགས་དེ་ལྟ་བུ་གསལ་ན་མ་
 གྲུབ་ཀྱང་། རྩམ་གྱི་སྤར་མེད་པ་ནི་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྤར་ཤེས་པ་
 ཡོད་པ་ཉིད་མེད་ཀྱང་དེའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པས་སྐྱེས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེན། གཞན་དུ་ཤེས་པ་
 ཡོད་པའི་ཁམས། །མཐོང་ཞིང་གཞན་དུ་ཤེས་ཡོད་དེ། །ལྷགས་གྱི་བཞུ་ཉིད་བཞིན་
 དེའི་ཕྱིར། །སྐྱེས་སུ་ནུམ་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར། །ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གནས་
 སྐབས་ལས་གཞན་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཁམས་རྒྱས་པ་མཐོང་ཞིང་གཞན་དུ་ཡུལ་ལ་
 ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ལྷགས་གྱི་བཞུ་བ་ཉིད་ཕྱིས་
 ལྷགས་གྱི་གོང་བུར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྤར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་
 ཤེས་པ་ཡོད་པ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། །སྐྱེས་སུ་ནུམ་པར་འགྱུར་
 བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤེས་པ་དང་སྐྱེས་སུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེས་
 ར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རྩལ་གཉིས་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ས་བོན་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱས་པ་
 ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་སྐབས་གཉིས་སྐྱེས་སུ་ལ་མི་འཐད་པར་བརྟན་བ་
 ཡིན་གྱི་རྒྱས་པ་ཙམ་དང་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཙམ་དགག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདག་གི་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཕན་ཙམ་ཞིག་གི་ཡིད་དང་ལྡན་པས་
 ཡུལ་ཤེས་པ་དགག་པ་དང་། བདག་རྟག་བྱུང་འདོད་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་བོ་ནི།
 ཤེས་ཡོད་ཡིད་ཙམ་ཞིག་ལ་སྟེ། །སྐྱེས་སུ་ནུམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆེ། །རིགས་པ་ཅན་
 ར་རེ། །ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྐྱེས་སུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་མིན་ཏེ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། ཡུལ་

ཤེས་ཡིད་ཙམ་ཞིག་ལ་སྟེ། སྦྱིས་བྱ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆེ་ཞེས་སྟོག་ཆགས་ཐམས་
 ཅད་ལ་ལྷས་རེ་རེ་ཞིག་ཡོད་པས་དེའི་བདག་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྟག་པ་དང་ཁྱབ་
 པའི་བདག་གི་ཕྱོགས་རྩལ་ཕྱར་རབ་ཙམ་ཞིག་གི་ཡིད་དང་ལྡན་པས་ལུལ་ཤེས་པའི་
 ཤེས་པ་ཡོད་པ་ནི་ཡིད་ལྡན་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡིད་དང་སྦྱར་ནས་དེ་དང་ལུལ་
 ཐ་མི་དད་པའི་ཤེས་པ་སྦྱིས་བྱ་བ་སྦྱེད་ལ། སྦྱིས་བྱ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་དང་
 ཁྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ནི། ཤེས་པ་ཡོད་ཉིད་མིན་
 ལྟར་མཐོང་། རྟག་པ་དང་ཁྱབ་པའི་བདག་གི་རྩལ་ཕྱར་ཙམ་གྱི། ཕྱོགས་ལས་གཞན་
 ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ནི། ལུལ་ཤེས་པ་ཡོད་
 པ་ཉིད་མིན་པ་ལྟར་མཐོང་སྟེ། རྩལ་ཕྱར་ཙམ་གྱིས་ལན་ལྔ་དང་འབྲེལ་བས་གང་གི་
 རྒྱ་ལན་ལྔ་དང་བཅས་སོ་ཞེས་མི་བྱས་པ་བཞིན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལ་སྦྱིས་
 བྱར་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཤས་རྒྱུད་བ་དེའི་རྩལ་ཙམ་གཅིག་ལ་ཤེས་པ་བརྟེན་
 པས་ཤེས་པར་མི་འཇུག་ཏེ་ངོ་བོ་གཅིག་ན་ཤས་ཆེ་རྒྱུད་མི་འཐད་པ་ལ་མི་གཅིག་
 ན་འདར་ཤས་ཆེ་རྒྱུད་གིས་ཁྱད་པར་མི་འཐད་དེ་ཐ་དད་ན་བདག་རྣམས་ཡིན་ལ། ཤེས་
 པ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་དཔེར་ན་གོག་སྦྱར་དང་ལྡན་པའི་རི་སྟོག་ཆགས་སུ་མི་འཇུག་
 བ་ལྟར་བདག་རྟག་ཁྱབ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་ཞིག་ དེ་དག་ལས་ཕྱོག་པའི་ཤེས་པ་
 དང་ལྡན་དུ་རྟུག་ཀྱང་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཀྱན་ལ་བདག་ཡོད་ན། གཞན་གྱིས་དེ་ཅིས་རང་མི་རྟོག་ །དེ་
 ཉིད་གྱིས་ནི་དེ་ཉིད་ལ། སྦྱིབ་ཅེས་བྱ་བར་མི་འཐད་དོ། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཀྱན་
 ལ་རེ་རེ་ཞིང་བདག་ཆ་ཤས་མེད་པ་རྟག་པ་དང་། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་པའི་
 རྒྱལ་དུ་ཡོད་ན་སྦྱིས་བྱ་གཞན་གྱིས་རང་གི་བདག་དེ་ལ་རང་ཅིས་མི་རྟོག་ །ཁྱོད་གྱི་
 བདག་དང་རའི་བདག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ལུལ་
 ན་རང་གི་བདག་མེད་ན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་འགལ་ལོ། གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་
 གྱིས་བསྒྲིབས་ནས་མི་མཐོང་ཞེ་ན། བདག་དེ་ཉིད་གྱིས་ནི་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱིབ་ཅེས་བྱ་

བར་མི་འཐད་དོ། །བདག་ཁྱབ་པ་གཅིག་ལ་སྒྲིབ་བྱ་སྒྲིབ་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་བདག་གཅིག་སྤྱད་པར་ཁས་སྤྲང་
 བའི་ཚོ། ཡུལ་བདག་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་པའི་རར་འཛིན་
 གྱིས་པའི་བདག་རྟུ་དམིགས་པ་དང་པའི་བདག་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་
 བདག་རྟུ་ཅིས་མི་འགྱུར་ཞེས་ཐལ་བ་འཕེན་ཞིང་། རྒྱ་མཚོན་བདག་དེ་གཉིས་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་ཁས་སྤྲང་གིས་གཞོད་པ་བསྟན་ནས་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་
 ཚད་མས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེར་མི་འགྱུར་ན་བདག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་
 པར་ཁས་སྤྲང་བ་དོན་མེད་པ་རྒྱུད་སོ་སོའི་ཚོར་བ་བདེ་སྟག་བཞིན་གྱི་བདག་ལ་རང་
 གི་བདག་རྟུ་དམིགས་པ་མེད་པར་སྟོང་བས་གྲུབ་པ་ཡང་དག་པའི་རྟགས་སྤྱུ་བྱས་
 ཅས་བདག་ཁྱབ་པ་འགོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིན་དེ་སྤྲང་འདོད་ནས་གཞན་གྱི་བདག་
 གི་བསྒྲིབས་པས་གཞན་གྱི་བདག་ལ་རང་མི་དམིགས་སོ་སྟམ་ན། བདག་གཅིག་
 ཡིན་པ་རྒྱ་མཚོན་དུ་བྱས་ནས་རང་ལ་རང་སྒྲིབ་བྱེད་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །བཞི་
 པ་ལ་གསུམ། གཙོ་བོ་བེམ་པོ་ཡང་ཡིན་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པོར་ཁས་ལེན་པ་
 སྒྲོན་པ་དང་མཚུངས་པ་དང་། དགེ་མི་དགའི་ལས་བྱེད་པ་པོར་ཁས་སྤྲང་ནས་རྣམ་
 སྒྲིན་མི་སྟོང་བ་འགལ་བ་དང་། བདག་རྟག་པ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྒྲིན་ཟ་བ་པོ་
 ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་ན་ཤེ། རྩལ་སྟན་སྟོང་སྟོང་བས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་གཙོ་བོ་
 ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་བེམ་པོ་ལས་སྟོང་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཚེད་པོ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་རང་
 རྒྱལ་གསུམ་འབྱུང་ཞིང་། །སྟོང་སྟོང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ལས། །སྟོང་དབང་པོ་ལྟ་དང་།
 ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་དོ། །རྩལ་ཅན་
 གྱི་རྒྱལ་ལས་དེ་ཙམ་ལྟ་དང་། དེ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་འབྱུང་དོ། །སྟན་པ་ཅན་གྱི་རང་
 རྒྱལ་ནི། རྒྱལ་གཉིས་ཀའི་འཇུག་བྱེད་དམ་གྲོགས་སྤྱུ་འདོད་པའོ། །

དེ་ཡང་རང་བཞིན་ནི་སྒྲིས་བྱ་ཡུལ་ཉི་ཤར་ལོངས་སྟོན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་སེམས་

པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམས་སྤྱི་དང་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་རྣམས་འགྱུར་མཐའ་
 དག་བརྒྱུད་པར་བྱེད་ལ། ཆེན་པོ་ནི་སྤྱི་རྣམས་གྲངས་རྣམས་སྤྱི་དང་ཡུལ་འཚོམས་
 སྤྱིར་བར་བྱེད་པའོ། །རྒྱུལ་ནི་རྒྱལ་ལུགས་སྤྱི་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ར་
 རྒྱལ་ལོ། །སྤྱི་དང་སྤྱི་བས་ཅན་ལས། མིག་དང་རྣ་བ་སྤྱི་དང་ཕྱེ་དང་། ལྷགས་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་སྤྱི་དང་བའི་ལྷ་པགས་པ་ལུས་དབང་གི་མིང་གི་རྣམས་གྲངས་དང་དག་དང་།
 ལག་པ་དང་། རྒྱུ་པ་དང་། རྒྱུ་པ་དང་། འདོམས་ཏེ་ལས་དབང་ལ། དེ་གཉིས་ཀའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡིད་དབང་དང་བརྒྱུ་གཅིག་འབྱུང་ངོ་། །རྒྱལ་ཅན་ལས་གཟུགས་
 དང་། རྒྱ་དང་། སྤྱི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དག་གོ། །དེ་ཙམ་ལས་ནི་འབྱུང་བ་སྟེ།
 ས་དང་རྒྱ་དང་། མེ་དང་། རྒྱ་དང་། བམ་མཐའ་ལོ། །ལྷན་ཅན་ནི། རྒྱལ་གཉིས་
 ཀ་དང་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པས་འཇུག་བྱེད་དོ། །རྣམས་སྤྱི་སྤྱིར་བཤད་པ་བཞིན་དུ།
 རྣམས་པ་དང་གཅིག་སྤྱི་དང་། སྤྱི་དང་ལམ་ལས་འདས་པ་དང་རྣམས་སྤྱི་རྒྱུད་དུ་
 གཏོགས་པ། ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དང་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་ཟེ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལྡན་
 ལྷན་དུ་འདོད་ལ། དེས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱེད་པ་ལ་དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ཐོག་
 བབ་པ་རང་དེས་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་སྟོ་ལ་ཤར་བ་དང་། དེ་ལ་ནང་གི་རྣམས་སྤྱི་
 ལོངས་སྤྱོད་པས་གཟུགས་ཤེས་དང་རྒྱ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་ཆོས་གསུམ་དགོས།
 རྣམས་སྤྱི་ཉི་བར་མཁོ་བས་གྲངས་ཉིར་ལྷ་པོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་འདོད་དོ། །
 དེ་ལྟར་ན་རྣམས་སྤྱི་སྤྱིར་བཀག་ཟིན་ལ། འདིར་གཙོ་བོ་གཙོ་བོར་དགག་པས་གཞན་
 རྣམས་དེའི་ཤུགས་ལ་ལྷོག་པར་འགྱུར་བས། གང་གི་ཡོན་ཏན་བྱེད་པོ་དང་། རྣམ་
 ཀྱན་ཤེས་ཡོད་མ་ཡིན་པ། །དེ་དག་དང་ནི་སྟོན་པ་ལ། །བྱེད་པར་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་
 ཡིན། །གྲངས་ཅན་པ་གང་གི་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་དེ་རྣམ་
 འགྱུར་མཐའ་དག་གི་བྱེད་པ་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཁས་ལེན་པ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་དག་དང་ནི་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་གི་རྒྱ་གནས་པའི་སྟོན་པ་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྱུར་

མཐའ་དག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ན་རྒྱ་མཐའ་གྱི་ཐུམ་པ་བཞིན་སྒྲོའི་གཡོ་བ་མེད་ན་རྣམ་
འགྱུར་མཐའ་དག་ཅི་ལྟར་བྱེད། བྱེད་ན་ཤེས་པ་མེད་པར་རི་ལྟར་འགྱུར། ཤེས་པ་
མེད་པ་ལ་བྱེད་པ་པོར་འདོད་ན་རང་ཤེས་པ་མེད་བཞིན་གཞན་བྱེད་པ་མེད་ལ།
བྱེད་ན་ཤེས་པ་མེད་པ་འགལ་བས། བྱེད་པ་པོ་དང་ཤེས་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་
ནི་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། སྒྲེས་བྲུ་ནི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་
རྣམས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་གྱི་ཟ་བ་པོ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་རྣམས་ཤེས་པ་
མེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ། ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་
ཀུན་ཏུ། བྱིས་ལ་སོགས་དག་བྱེད་ཤེས་ཀྱི། ཟ་བ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །འདི་ལས་
མི་རིགས་གཞན་ཅི་ཡོད། །སྤྱོད་པ་འདི་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་
ལས་སྤྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་
རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཀུན་ཏུ་བྱིས་ལ་སོགས་པ་དག་བྱེད་ཤེས་ཀྱི་
ལོངས་སྟོན་བྱ་བ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་འདི་ལས་མི་རིགས་པ་གཞན་ཅི་ཡོད་རིགས་
པ་དང་། འཛིག་རྟེན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གང་གིས་ན་སྒྲེས་བྲུ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་
པར་ཁས་སྐྱར་ཀྱང་རྟག་པ་ཡིན་པར་འདོད་པས་སྤྱོད་པ་ལོངས་སྟོན་པ་འམ་སྟོན་པའི་
ངོ་བོ་གང་རྟག་རང་ཉིད་སྟོན་པ་པོའི་ངོ་བོར་རྟག་ན། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱ་བ་རྩོམ་པ་དགོས་
པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོར་རྟག་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱ་བ་དོན་
མེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཡང་ཤེས་པ་མེད་པས་བྱིས་ལ་སོགས་ཅི་ལྟར་བྱེད་དེ་འདུ་བྱེད་
རྣམས་སྒྲེས་བྲུའི་རྩོམ་པ་ལ་ལྟོས་ན། ཡོན་ཏན་རང་གི་རྟོག་པ་ཤེས་པ་མེད་པས་
གཞན་བྱེད་མི་རིགས་ལ། གལ་ཏེ་བྱེད་དུ་རྒྱག་ན་ཡང་སྒྲེས་བྲུ་རྟག་པ་ལ་ཕན་ཅི་
ལྟར་འདོགས། རྟག་དངོས་སྤྱིའི་བྱེད་པར་མེད་པ་ལ་བྱེད་པར་བསྐྱེད་མི་རིགས་ལ།
བསྐྱེད་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །

འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་བྱིས་བྱེད་དོ་ཀ་བ་བརྒྱན་ནོ་ཞེས་བྱེད་པ་དང་ཟ་

བ་པོ་གཅིག་པར་འདོད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ། བྱེ་བྲག་
 པ་ན་རེ། བདག་ཁོ་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་ཟ་བ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
 མི་འཐད་པར་སྟོན་པ། བྱ་བ་དང་ལྡན་རྟག་པ་མེད། ཀླུ་རྩ་སྤང་ལ་བྱ་བ་མེད། །
 བྱ་བ་མེད་པ་མེད་དང་མཚུངས། བདག་མེད་ལ་ཁྱོད་ཅིས་མི་དགའ། བདག་འབྲས་
 ལུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་རྟག་པ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་ལུ་འགོ་འོང་
 སོགས་རེས་འགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་རིམ་པ་སྔ་ཕྱི་འབྱུང་བ་མི་རྟག་པ་ས་བོན་
 བཞིན་ནོ། གཞན་ཡང་བདག་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཀླུ་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་བྱ་བ་མི་འཐད་
 དེ། བྱ་བ་ནི་ལྷ་སྒྲིན་འགོ་ཞེས་པ་དང་ལམ་ནས་འགོ་ཞེས་པ་ལྷ་སྒྲིན་བྱེད་པ་པོ་དང་
 ལས་ལ་ལྷོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་བདག་གིས་མ་བྱས་པ་མེད་པས་བྱ་བ་
 བྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་གསར་དུ་བྱེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་མཁས་ཕྱོགས་ཀླུ་
 རྩ་བྱུང་པས་འགའ་ཞིག་གཞིན་བྱུང་པར་མི་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། འོན་ཏེ་བྱ་བ་དང་བྲལ་
 བའི་བདག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བྱ་བ་མེད་པའི་བདག་ནི་མེད་པ་ནམ་མཁའ་མེ་རྟག་དང་
 མཚུངས་པས་བདག་མེད་པ་ན། ཁྱོད་ནི་ཅིས་མི་དགའ་སྟེ་དགའ་རིགས་ཏེ། བདག་
 མེད་པར་རྟོགས་ན་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 བྱ་བ་ལ་གཉིས་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་དང་། དངོས་པོའི་ངོ་བོའོ། རྟེན་ལ་བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྟེན་
 པ་ནི་འགོ་བ་པོ་ལྷ་སྒྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་སྒྲིན་འགོ་ཞེས་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་
 པ་ལྷ་སྒྲིན་ལམ་དུ་འགོ་ཞེས་བརྟགས་ན། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཀླང་པ་འདེགས་འཛིག་གིས་ཡུལ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གཏོང་བ་དང་ལེན་པའི་བྱ་བ་
 དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། འོན་ཀྱང་བདག་དེས་ཀླུ་
 རྩ་བྱུང་པར་འདོད་ན། ལྷ་སྒྲིན་འདུག་གོ་འགོ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་བཅོས་ནས་རྩུམ་པ་མི་
 སྟོན་པར་ཐལ། ས་ཕྱོགས་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་སྒྲིན་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བ་ལ་ནི་མ་མནན་པའི་ཕྱོགས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྟགས་ནས། བྱ་བའི་ལས་ལ་འདྲ་མིག་པ་དེའི་འགྲེས་སོ། །དེས་
ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྟགས་
དང་། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་པས་
བདག་མེད་པར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྦྱིར་དགག་པ་ལ་བཞི། གང་ཟག་
གི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་དང་། བདག་རྟག་པ་ལ་འཁོར་བ་
ལས་ཐར་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། ཐར་པའི་སྐབས་སུ་བདག་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་པ་
དང་། བདག་མེད་པའི་གྲོལ་བ་རྣམས་གྲུབ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་
འདི་ནི་མེ་ཡི་ཆ་བ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་དེའི་ཆོ་རང་གི་ངོ་བོས་དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དེས་པར་གཅིག་ཁོ་ན་ལྟར་དམིགས་པ་ཞིག་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། ལ་
ལར་ཀུན་རྒྱ་སོང་བར་མཐོང་། །ལ་ལར་སྦྱེས་བུ་ལུས་ཙམ་ཞིག་ །ལ་ལ་རྩལ་ཙམ་
ཞིག་མཐོང་སྟེ། །ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་མེད་པར་མཐོང་། །གང་ཟག་གི་བདག་རྒྱ་འཛིན་
པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྒྱ་ཐལ། བདག་ཡོད་ན་རང་གི་ངོ་བོས་ཁྱད་པར་མཐོང་དགོས་པ་ལ།
བྱེ་བྲག་པ་དང་། གངས་ཅན་པ་ལ་སྟགས་པ་ལ་ལར་ལུས་རེ་རེ་ཞིང་ནམ་མཁའ་
ལྟར་ཀུན་རྒྱ་སོང་བ་སྟེ་བྱུབ་པར་མཐོང་ལ། གཅེར་བུ་པ་ལ་ལར་སྦྱེས་བུ་གྲོག་མ་
དང་། གྲུང་པོ་ཆེ་ལ་སྟགས་པ་ལུས་ཆེ་ཆུང་དང་འཆོམ་པའི་ལུས་ཙམ་ཞིག་མཐོང་སྟེ།
གཅེར་བུ་ལུས་ཀྱི་ཆད་བཞིན་དུ། །སྟོག་ནི་ཞུམ་དང་རྒྱས་པར་སྒྲ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་མི་བཟོད་པས་ལ་ལར་རྩལ་ཙམ་ཞིག་རྒྱ་མཐོང་ལ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ནིང་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ནི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བས།
རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ནིང་དུ་བདག་དང་བདག་གིར་མེད་པར་སྟོང་
པ་ནིང་དུ་གྲུབ་ལ། གལ་ཏེ་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་སྟེ་ཞེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
ལྟ་བུ་ཐ་དད་མེད་པར་འབྱུར་དགོས་ན་དེ་དག་ལ་ལྟ་བུ་ཐ་དད་དམིགས་པ་ནི་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གིས་སྒྲོ་བ་དགགས་པ་འབའ་ཞིག་རྒྱ་དེས་སོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་ཁྱེད་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྟ་སྟེགས་

བྱུང་པའི་ལྷ་བ་ཐ་དད་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ་རང་གི་རོ་
 བོས་ཡོད་ན་སྟོ་འཛིན་གྱི་སྟོ་བཞིན་དམིགས་དགོས་ན་དེ་ལྷར་མ་ཡིན་པར་སྟོ་སེར་
 གྱི་རྣམ་པ་བཞིན་ལྷ་བ་ཐ་དད་པར་དམིགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །
 དཔེར་དུ་སེར་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་སྟོ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ། བདག་རྟག་པ་
 འདོད་ན་ཕན་གཞོད་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། རྟག་ལ་གཞོད་པ་ག་ལ་ཡོད། །གཞོད་
 མེད་ཐར་པ་ག་ལ་ཡོད། །དེས་ན་གང་གི་བདག་རྟག་པ། །དེ་ལ་ཐར་པ་མི་རིགས་སོ། །
 རྟོལ་བ་གང་གིས་བདག་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 རྟག་པ་ལ་འཁོར་བ་ན་ཉེར་འཆེ་སོགས་གྱིས་གཞོད་པ་ག་ལ་ཞིག་ཡོད། འཁོར་བར་
 གཞོད་པ་མེད་པ་དེ་ལ་བྱིས་ལམ་བསྟོམ་པས་ཐར་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 ཕན་གཞོད་དག་གིས་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་པར་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་པར་མེད་པའི་བདག་རྟག་པ་ལ་ཐར་པ་མི་རིགས་
 སོ། ། །འོ་ན་བྱུང་དབུ་མ་པ་ལ་བདག་མེད་པས་རིག་པ་འདི་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། དེས་
 བོ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་ན། འཆོ་བ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་ཞིང་
 དེའི་ཆོགས་པ་ཞིག་པས་མི་འབྱུང་བས་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །
 གསུམ་པ། དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན། གལ་ཏེ་བདག་ཅས་བྱ་ཡོད་ན། །
 བདག་མེད་སྟུང་པ་མི་རིགས་གིང་། །དེ་ཉིད་རིག་པ་ངེས་པ་ལས། །མྱ་ངན་འདས་
 འཇུར་ཞེས་བྱའང་བརྟུན། །གལ་ཏེ་བདག་ཅས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ལ་
 འཇུར་བ་མེད་པས་ཐར་པ་ན་འང་ཡོད་དགོས་ལ། དེས་ན་བདག་འཛིན་གྱི་རྒྱ་བདག་
 ཡོད་པས་འཁོར་བ་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་བདག་འཛིན་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆགས་
 ལྷང་ཡང་འབྱུང་བར་འཇུར་བས། དེའི་ཕྱིར་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་བདག་
 ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་སོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པས་བདག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་དོ་ཞེས་
 མི་རིགས་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤང་མི་རུས་པས། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་
 ངེས་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤང་བས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འཇུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་

ཡང་རྒྱན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་བདག་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཉ་ཅང་ཐལ་
བ་འཕང་བའོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཤེས་པ་བྱའོ། །བཞི་པ། ཅི་
སྟེ་བདག་ཡོད་ན་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཇུག་པར་ཐལ་བས་
འཛིགས་ནས་དེའི་གནས་སྐབས་ན། བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གྲོལ་
བ་ཡོད་ཉིད་ན། །དེ་ནི་སྤར་ཡང་མེད་པ་མེད། །མི་ལྟར་པ་ལ་གང་མཐོང་བ། །དེ་ནི་
རང་བཞིན་ཞེས་བྱར་བཤད། །གལ་ཏེ་བདག་མེད་ཀྱང་གྲོལ་བའི་སྒྲིམ་བྱ་བདེན་
པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན། གྲོལ་བའི་སྒྲིམ་བྱ་དེ་ནི་སྤར་ཡང་འཁོར་བའི་དུས་
ན་མེད་པ་མིན། འབྲེལ་བ་ཅན་གཞན་དང་མི་ལྟར་པ་ལ་རྒྱང་པའི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ལ་
འབྲེལ་བས་གང་མཐོང་བ་དེ་རང་བཞིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གྲོལ་བའི་ཆོ་བདག་
མེད་ན་མ་གྲོལ་བའི་ཆོ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱང་བར་མི་བྱའོ། །ཡང་ན་གྲོལ་བ་ཐར་
པ་ན་བདག་མེད་ན་འཁོར་བ་ན་སྤྲང་བ་ཡང་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཤད་ལྟར་འབྲེལ་
སྤྲང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་ཏེ། གྲོལ་བ་ན་མི་སྤྲང་བས་སོ། །
གསུམ་པ་ལ་བཞི། བདག་མེད་ཀྱང་འདྲ་བྱེད་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་ཆད་པར་ཐལ་བའི་
སྒྲོན་མེད་པ་དང་། བདག་ཡོད་ན་འང་འཇུག་ཞོག་གི་རྒྱར་མི་རུང་བ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་
སྐྱེད་བྱེད་ནི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཐད་པ་དང་། ཐ་སྐྱད་པའི་རྟག་ཆད་སྤྱང་
ཚུལ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན་དེའི་ཆོ་འདྲ་བྱེད་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་འཛིག་པའི་ངང་རྒྱལ་
ཅན་ནམས་སྒྲིམ་མ་ཐག་འཛིག་པས་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མི་རྟག་ཆད་
ན་ནི། །ད་དུང་རྩ་སོགས་ཅི་སྟེ་ཡོད། །འདི་ནི་གལ་ཏེ་བདེན་འགྱུར་ན། །སྤྱི་ལ་འང་
གཏི་མུག་ཀྱང་མི་འབྱུང་། །མི་རྟག་པ་ལ་ཆད་པའི་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། འཛིག་
རྟེན་ན་མི་རྟག་པའི་དོན་ཆད་པར་རྟོག་པ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་བསྐྱལ་བ་དང་པོ་ནས་
ད་ལྟའི་བར་དུ་རྩ་དང་ལྷག་མ་དང་། ཞོན་གྱིང་ལ་སོགས་པ་ནམས་རྒྱ་དང་འབྲས་
བུའི་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་འཛིག་པ། རིམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པས། གལ་ཏེ་མི་

རྟག་པ་ཆད་པ་ཡིན་ན་རྒྱུ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་དགོས་ན། ལྷ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་
དམིགས་པར་འགྱུར་བས། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་
མི་རྟག་པ་ལ་ཆད་པར་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །མི་རྟག་པ་ཆད་པའོ་ཞེས་པའི་ལྷ་པ་འདི་
བདེན་པར་གྱུར་ན། དེའི་ཆོ་དེས་པར་སེམས་ཅན་གང་ལ་གཏི་མུག་ཀྱང་མི་འབྱུང་
བར་ཐལ། གཏི་མུག་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡིན་ན་ཆད་པ་ཁྱོད་འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཀྱང་གིས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་སོགས་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་དག་མི་རྟག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་ཆད་པ་ཡིན་ན་ཕྱིས་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྷ་ན་སེམས་ཅན་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ལ་འབད་བ་དོན་.....
མེད་དོ། །གཉིས་པ། ཅི་སྟེ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བདག་རྟག་པ་ཡོད་
པས། རྒྱ་དེས་པས་ལྷ་སོགས་ལ་ཆད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་མེད་དོ། །
དངོས་པོ་རྟག་པ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་རག་མ་ལུས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སམ། བདག་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པས་དེ་པོར་གི་རྩ་ལྟར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སོ། །ཡང་ན་
བདག་ཡོད་དུ་རྟག་ཀྱང་འདིའི་འགོ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཉིད་མི་རིགས་པར་བབད་པ་
ན། བདག་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་ན་འང་གཟུགས། །གཞན་ལས་འབྱུང་བར་སྤང་གུར་ལ། །
གཞན་ལས་གནས་པར་སྤང་གུར་ཞིང་། །གཞན་ལས་རྣམ་པར་འཛིག་པར་སྤང་། །
བདག་ཉིད་ཡོད་པར་གྱུར་ན་འང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱར་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཁོར་བུ་མེ་གེལ་དང་རྩ་གེལ་དང་ཉི་མ་དང་ལྷོ་བ་འཕྲད་པས་མེ་དང་རྩ་འབྱུང་
ལ། དེ་བཞིན་ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲུ་དང་། མེར་མེར་པོ་སོགས་ལས་དབང་པོ་སོགས་
གཟུགས་རྒྱ་གཞན་ན་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བར་སྤང་བར་འགྱུར་ལ། ལུད་གིང་ལས་མེ་
འབར་བ་སོགས་གཞན་ལས་གནས་པར་སྤང་ཞིང་། ལུད་གིང་མ་ཆང་བ་ལས་མེ་མི་
འབར་བ་ལྟར་གཞན་ལས་རྣམ་པར་འཛིག་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱེན་དེ་དག་ལས་
གཞན་པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་བདག་ཡོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ཁོ་ན་
ལས་འབྲས་བུ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །དེས་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་དང་

འགལ་བར་འགྱུར་རྟེ། ཉེ་བར་འཇུག་པ་བདག་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེན། ཅི་བདག་དེ་དང་
 བོ་ནས་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཅིག་
 ཆར་དུ་ཡོད་དགོས་ཞིང་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ཀྱང་དེ་སྤར་རྒྱ་མ་ཡིན་ན་ཕྱིས་སུ་
 འབྲས་བུའི་རྒྱ་ཡིན་པར་སྤྲས་བྱས། གལ་ཏེ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་སོ་ཞེན། དོན་དེ་
 དེའི་རྒྱ་དང་དེའི་རྒྱ་ལ་རྒྱ་གཞན་བརྒྱད་དགོས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་རྒྱ་ཐུག་
 མེད་དུ་འགྱུར་རོ། ཅི་སྟེ་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཡང་བདག་ལ་རག་ལས་ཏེ་འབྱུང་བར་རྟོག་ན།
 བདག་དང་དོན་གཉིས་དུས་མཉམ་མམ་མི་མཉམ། མཉམ་ན་བདག་དང་དེའི་འབྲས་
 བུ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་འཐད་དེ། དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་བྱམ་པ་
 དང་སྤམ་བུ་བཞིན་ནོ། །མི་མཉམ་ན་དང་པོ་སྟེ་བ་གང་ཡིན་བདག་ཡིན་ནོ་སྤམ་ན་
 བདག་རྒྱར་འཛིག་བྱེད་འབྲས་བུ་མེད་པས་མི་འཐད་ལ། འབྲས་བུ་ཡིན་ན་དེ་རྒྱ་
 མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་སོགས་འཇུག་པ་བདག་ལས་གཞན་ས་
 བོན་དང་མ་རིག་པ་སོགས་ལས་མཐོང་བ་བོར་ནས། འཐད་པ་མེད་པའི་བདག་རྟག་
 པ་རྒྱུའི་ཚེས་དང་མ་འབྲེལ་བ་རྒྱར་བརྟགས་པ་དོན་མེད་དོ། །

གསུམ་པ། རྟག་པ་ལས་སྟེ་བ་མེད་ན་ཁྱིད་ཀྱི་ཅི་ཁས་སྤང་ཞེན། ཇི་ལྟར་ས་བོན་
 བྱས་པ་ལས། ལྷ་གྲུ་བྱས་པ་སྟེ་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་མི་རྟག་ཐམས་ཅད་ནི། །མི་
 རྟག་དག་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གཞན་ལ་རག་ལས་ཏེ། འབྱུང་
 བའི་ས་བོན་བྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་
 ལྷ་གྲུ་བྱས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་མི་རྟག་པ་དག་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་
 བས། འདྲ་བྱེད་རྣམས་ཅིག་གིས་སྟེ་འགག་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་གོ་
 རྒྱུ་བས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །
 བཞི་པ། དེ་ལྟར་ཡིན་པས་རྟོལ་བ་གང་གིས་འདྲ་བྱེད་རྣམས་ལ་རྟག་པ་དང་ཆད་
 པའི་རྟོ་རྟེན་ཐོག་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་

འབྲེལ་བ་འཛོམས་པར་འབབ་པ་དེ་ཡང་མཁས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
རིག་སྒྲགས་གྱིས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། གང་གིས་དངོས་
པོ་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེས་ན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །གང་གིས་དངོས་པོ་ལྟོག་
འགྱུར་བ། །དེས་ན་ཉག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་གང་གི་ཕྱིར་སྒྲུག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འཇུག་
ཅིང་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དེས་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། གང་གི་
སྒྲུག་སྟེས་ནས་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་རྒྱུ་ཉག་པའི་ཉེས་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །གང་གིས་ཤེས་ན་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་
འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན་སོགས་ཐ་སྟངས་པའི་ཉག་ཆད་སྟོང་ཚུལ་ལེའུའི་
སྔ་མའི་དོན་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་འདུ་བྱེད་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ཉག་པ་མ་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དུ་འཆར་
བས་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་ལ་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དབྱེ་བ་མེད་པས་སྟོས་པ་ཀུན་
ལས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་ཉག་ཆད་གྱི་མཐའ་སྟོང་ཚུལ་འདི་རང་གི་
ལུགས་སྒྲུ་ཁས་ལེན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཁས་ལེན་མེད་པ་དང་ལུང་ཙམ་ལ་
སྒྲུབས་སྒྲུ་རེ་བ་ལ་ཡིད་རྟོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་
བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་བདག་
དགག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །
གཉིས་པ་དུས་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་
མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུས་རྒྱུ་གྱི་རོ་བོ་དགག་པ་དང་།
སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། འདས་མ་འོངས་དགག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་བརྟག་ལ་
དགག་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
མ་འོངས་རྒྱུ་བ་དགག་པ་དང་། འདས་པ་རྒྱུ་བ་དགག་པ་དང་། མ་འོངས་

བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མ་འོངས་པ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་གཞོན་
 བ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། རྩམ་སྤྱུ་བ་ན་ད་ལྟ་བར་ཐལ་བ་དང་།
 ཏུས་གསུམ་གྱི་རྩམ་སྤྱུ་ཡོད་ན་མི་རྟག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་འོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་
 བྱེད་གསང་བའི་མཐའ་སྤྱོད་སོགས། ཏུས་སྤྱོད་དག་ན་རེ། མའོན་སྤྱུམ་དང་རྩམ་
 དབག་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས་བདག་རྟག་པ་མེད་པ་རིགས་སྤྱུ་རྟག་ཀྱང་རྟག་
 པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཏུས་རྟག་པ་ཡོད་དེ་རི་སྐད་དུ། ཏུས་ཀྱི་སྤྱེ་རྒྱ་སྤྱད་
 བར་བྱེད་ཏུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྣམ་སྤྲིན་བྱེད་ཏུས་ཀྱི་གཉིད་ལོག་སང་པར་བྱེད། ཏུས་
 ལས་འདྲའ་བར་དཀའ་བ་ཡིན་ཞེས་འདི་ལྟར་རྒྱ་ཡུང་དང་ས་བོན་སོགས་ཡོད་ཀྱང་།
 ལྷ་གྲ་དང་མེ་ཏོག་སྐབས་འགར་མི་སྤྱེ་ཡང་རས་འགའ་སྤྱེ་བར་དམིགས་པས་རྒྱ་གཞན་
 ཡོད་པ་རྩམ་སྤྱུ་དཔོག་ཏུས་ལ་དེ་ཡང་ཏུས་ཡིན་ཞིང་ཏུས་གསུམ་ན་གནས་པའི་དངོས་
 པོ་རྣམས་ལས་ཐ་དད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་ན་དེ་སྐད་ཅིག་ཡུད་ཅམ་སོགས་ཀྱིས་གསལ་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཏུས་ཡོད་ན་དམིགས་
 དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ལ། །འཇུག་དང་
 རྟོག་པའང་དམིགས་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་དབང་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ནི་འབྲས་བུར་
 ཡང་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤར་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་
 ཏུས་ལ་འཇུག་པ་དང་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་
 ལས་ཐ་དད་པའི་ཏུས་དེ་ལྟར་བ་དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་མི་ལྟར་པས་རང་གཞན་རིག་
 པའི་ཤེས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པར་མི་ཏུས་པས་དེའི་རྟེན་ཏུ་བུམ་པ་ལ་སོགས་
 བ་བཀོད་པའི་སློ་ནས་མཚོན་ནས་བརྟེན་པའི་ཏུས་དགག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་
 ཏུ་ཏུས་གསུམ་པོ་དག་ཀྱང་ཡན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་སྟེ། འདས་པ་ནི་སྤྱེས་ལ་
 འགགས་ཟེན་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་སྤྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་རྒྱ་ཡོད་
 ལ་མ་སྤྱེས་པའོ། །དེ་ཡང་ད་ལྟ་བ་དངོས་སྤྱུ་དམིགས་པས་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། གཞན་

ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བའི་བདག་ཉིད་བཞིན་ནོ། ཅི་སྟེ་ད་
 ལྟར་བའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་
 པས་མ་འོངས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེན། གང་ཞིག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་
 བའང་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟོན་པོ་སྟོན་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་པ་ད་ལྟར་
 འགྱུར་གྱི་སེར་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ཡང་མ་འོངས་
 པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་ན་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་བས་འདི་ལ་མ་འོངས་པ་སྲིད་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། རྟེན་ལྟར་མ་འོངས་པར་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཆོ་འདས་པའམ་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་
 བ་ཡང་མི་སྲིད་པས་དེའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་ཆར་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 བཞི་པ། མ་འོངས་པ་ཡོད་འདས་པ་ཡོད། རྟེན་ལྟར་བ་ཡོད་ཅི་ཞིག་མེད། གང་གི་
 དུས་ཀྱན་ཡོད་ཉིད་པ། རྟེན་ཡི་མི་རྟག་ཉིད་གང་ལས། བྱེ་བྲག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྩ་
 གླུ་བ་སོགས་གང་དག་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྣམས་མ་འོངས་
 པའི་དུས་ན་ཡོད་ཅིང་འདས་པའི་དུས་ན་ཡོད་ལ་ད་ལྟར་བའི་ཆོ་ཡང་ཡོད་ན། དངོས་
 པོའི་ཆ་ཅི་ཞིག་དུས་ན་མ་གྱི་ཆོ་མེད། དེས་ན་རྟོག་པ་གང་གི་དུས་ཀྱན་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པ་ཉིད་དེ་ཡི་མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་ལས་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དུས་
 གསུམ་གྱི་རྣམས་སུ་ཡོད་ན་སྟེ་དུས་ན་ཡོད་པ་ཕྱི་དུས་དང་ཕྱི་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྟེ་
 དུས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པ་ཡོད་དེ། དུས་གསུམ་རྟག་པ་རྣམས་གྲུབ་ཡིན་ན་རང་
 གི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པས་དེ་ལྟར་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ལྷང་ལས།
 གྱེ་མ་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་ སྟེ་ཞིང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། སྟེ་ནས་ནས་འཛིག་
 པར་འགྱུར་བ་སྟེ། རྟེན་གཉིས་པར་ཞིབ་བདེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 གཉིས་པ། འདས་པ་ལས་ནི་འདས་གྱུར་པ། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདས་པར་འགྱུར། །
 འདས་པ་ལས་ནི་མ་འདས་པ། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདས་པར་འགྱུར། རྟེན་ལྟར་མ་འོངས་
 པ་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འདས་པ་ལ་འདས་པ་མི་སྲིད་དེ། འདས་པའི་དུས་
 གང་ཡིན་པ་དེ་འདས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་འདས་སམ་མ་འདས། རེ་ཞིག་འདས་པ་

ལས་ནི་འདས་ན་ནི་འདས་པ་དེ་ལས་ཐལ་ཟེན་པས་འདས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་
 ཏུ་ཕྱིན་ཅིང་བརྒྱལ་བ་དེ་ནི་ལྷར་འདས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འོ་མའི་
 དངོས་པོ་ལས་འདས་པའི་ཞེས་འོ་མ་དང་བྱིས་པའི་དངོས་པོ་ལས་འདས་པའི་ལང་
 ཚོ་ལ་བྱིས་པ་ཞེས་བརྗོད་མི་རྣམས་དེ་རང་རྣམས་ལས་གཞན་ཏུ་བརྒྱལ་ཟེན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་། དེ་ལྷར་ན་འདས་པ་ལས་འདས་པ་ནི་འདས་པའོ་ཞེས་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདས་
 པར་འགྱུར་ཏེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་འདས་པ་ལས་མ་འདས་པ་ཁོ་ན་འདས་
 པའོ་ཞེན། དེ་ལྷ་ན་ཡང་འདས་པ་ལས་ནི་མ་འདས་པ་སྟེ་མ་འདས་པར་གྱུར་པ་བྱ་
 བ་བྱེད་བཞིན་པའི་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་ཞིག་པ་འདས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ཉེས་པ་དེ་ནམ་ཡང་སྤོང་
 མི་རྣམས་ལ། འདས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ན་འདས་པ་ལས་འདས་མ་འདས་
 གཉིས་ཀ་ནི་ལྷར་བརྟགས་རྣམས་ཏེ་ཚོས་ཅན་འདས་པ་མེད་ན་དེའི་ཚོས་འདས་པ་ལས་
 འདས་པ་དང་མ་འདས་པ་གཉིས་ཀ་བརྟགས་པ་དོན་མེད་ལ། ཚོས་ཅན་འདས་པ་
 མེད་ན་ཡང་དེ་མི་སྟོས་པའི་འདས་པ་དང་མ་འདས་པ་གཉིས་ཀ་ཚོས་རྒྱུང་པ་ཡན་
 གར་བ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་རྣམས་ཚོས་དང་དབྱེར་མེད་
 པ་སྟོག་པས་དབྱེ་བ་ཅུ་མ་ཀ་བ་མི་རྟག་པ་བཞིན་ཡིན། དེ་འདས་པ་ཞེས་རང་གི་སྟོག་
 པ་ཡིན་ལ། འདས་པའི་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་དེའི་ཚོས་ཀྱི་སྟོག་པ་ལ་གོ་བས་སྒྲུམ་
 བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པར་འགྱུར་ན་སྒྲུམ་གྱང་འདས་པ་རང་གི་
 ངོ་བོ་དང་དེའི་བྱད་པར་གྱི་ཚོས་འཛིན་པ་ཡིན་པས། དོན་ལ་རྣམས་ཚོས་དང་དབྱེར་
 མེད་པ་འདས་པ་ཐལ་ཟེན་དངོས་མེད་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་པའི་འདས་པའི་
 འདས་པ་དང་འདས་པ་ཞེས་རྣམས་སྒྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམས་གསུམ་
 ཆར་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། མ་འོངས་པ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་དགག་པ་ལ་གཉིས། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་སྟོགས་ཀྱི་
 འདོད་པ་དགག་པ་དང་། མདོ་སྟེ་ལ་སྟོགས་ཀྱི་འདོད་པ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་ལ།

མེད་པར་ངེས་སོ། །འོན་ཏེ་འདས་པ་ལ་འཛིག་པ་མེད་ཀྱང་སྟེ་བ་ཡོད་པས་མི་རྟག་
ན་མ་འོངས་པ་ལ་འང་འཛིག་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟེ་བ་མེད་པས་རྟག་པར་འགྱུར་ཞེས་བསྟེན་
ལུས་ལ་འདུས་བྱས་ལ་སྟེ་འཛིག་གཉིས་ཀས་ཁུབ་པ་ལ་རེ་རེ་དང་ལྷན་པས་མི་རྟག་
པ་ལྟར་རེ་རེ་དང་ལྷན་པས་རྟག་པར་འགྱུར་དགོས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདས་པ་དང་ནི་ད་ལྟར་བ། །འདི་ནི་མི་རྟག་འགྱུར་མིན་ལ། །དེ་དག་
ལས་གཞན་རྣམ་པ་ནི། །གསུམ་པའང་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཡང་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན། །གང་
ཞིག་མི་རྟག་པར་འགྱུར་འདས་པ་དང་ནི་ད་ལྟ་བར་བ་འདི་ནི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་
མིན་ལ་སྟེ། ད་ལྟ་བ་མི་རྟག་པར་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ཕྱིས་ཞིག་པ་དང་འབྲེལ་
བས་རྟག་པར་ཐལ་ཡོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་བྱས་
སོགས་དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཅིག་ཆར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
ཡང་ད་ལྟ་བ་ལ་མི་རྟག་པ་མི་སྲིད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདས་པ་ལ་ཡང་མི་རྟག་པ་མི་
སྲིད་པར་ཐལ། འདས་པ་ནི་ཞིག་པ་ཡིན་ན། ཞིག་ཟེན་པ་སྤྱར་ཡང་འཛིག་པར་མི་
རིགས་ཏེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུག་པ་མེད་
པས་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པ་དང་ད་ལྟར་དེ་གཉིས་ལ་མི་རྟག་པ་མི་སྲིད་
ན་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་ནི་གསུམ་པ་མ་འོངས་པའང་མ་འོངས་པ་དེ་ལ་
མི་རྟག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེས་པ་མི་རྟག་པའི་རྟེན་ལ་མི་རྟག་པ་མ་གྲུབ་ན་དེའི་
ཚེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྟེ་བས་སྟོང་པའི་མ་འོངས་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཇི་ལྟར་སྲིད་པར་
འགྱུར་མི་འགྱུར་པར་ཐལ་རྟེན་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་རྟག་པ་གཏན་ནས་འབྲེལ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་མི་སྲིད་པས་
དུས་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡོད་དེ། རྟེན་ཡོད་ན་ཕྱིས་སྟེས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ནས་
མེད་པ་མོ་གཤམ་གྱི་སྲུབ་ཞེན་ཕྱིས་སྟེ་བར་མི་རིགས་པས་དེའི་ཕྱིར་སྟེ་བ་མཐོང་
བས་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་དོ་ཞེན། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཕྱིས་སྟེ་བ། །དེ་ནི་

ཡི་དངོས་མཐོང་ན། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཅིས་མི་མཐོང་། །གང་ལ་མ་འོངས་ཡོད་འགྱུར་
བཤ། །དེ་ལ་རིང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྤྱི་བའི་སྤྱོད་ལ་གྱིས་གནས་སྐབས་ན་མ་འོངས་
བ་ཡི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅིས་མི་མཐོང་
མཐོང་བར་ཐལ། མེད་པ་ལ་མཐོང་མི་མཐོང་གི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར། འདས་
མ་འོངས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་
ཁོ་བོ་ཅག་དུས་གསུམ་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་
དེ་རང་ལུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་གྱིས་མ་འོངས་པ་ཇི་ལྟར་མ་
འོངས་པ་དངོས་པོར་ཡོད་ནས་མ་ཡིན་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཤེས་པར་སྒྲོན་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་དེའི་མཐུས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་མཐུན་གྱི་སྒྲོན་པོ་ལ་དམིགས་
པ་ལྟར་མ་ཡིན་དེ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་བར་འགྱུར་བས་མ་འོངས་པ་དངོས་པོ་མེད་པས་སོ།།
འོན་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ནི་འདས་པ་འདས་པར་མཐུན་
གསལ་བར་མཐུན་མི་བསྐྱུ་བར་མཐུན། མ་འོངས་པ་མ་འོངས་པར་མཐུན། གསལ་
བར་མཐུན། མི་བསྐྱུ་བར་མཐུན་པ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་སྒྲུ་གྲུ་མ་བྱུང་
བའི་སྐབས་དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། སྒྲུ་གྲུ་དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཞེས་མི་བྱ་
སྟེ། ས་བོན་དང་སྒྲུ་གྲུ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་ལ་ཆོས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་སུ་འཛིག་
དགོས་པས་དུས་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་དེས་དཔག་ནས་ཤེས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་དུས་
གསུམ་མཐའ་དག་གཟིགས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་སྤྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་ཇི་ལྟ་མཐུན་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཟིགས། ཇི་སྟེད་མཐུན་པས་དངོས་པོ་
དང་དངོས་མེད་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་སོ་
སོར་མཐུན་ལ། དབྱེར་མེད་མཐུན་པས་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཅིག་ཆར་དུ་
མཐུན་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །

གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོ་ཅམ་ལ་ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་སྤྱེལ་བ་ངན་གཡོའི་བྱ་བ་ཐ་ཆད་
པ་ཡིན་པར་གོའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས། འབྲུལ་འཁོར་

ལས་བྱས་སེལ་སྟོན་ནི། རྒྱུད་གིས་བསྐྱུལ་བས་སྒྲ་འབྲིན་ཅིང་། རྟེན་ལ་བརྟུང་བ་
 འགའ་མེད་མོད། རྟེན་ལ་ལྟ་བུ་འབྲིན་ལྟར། རྟེན་བཞིན་སྟོན་ལེགས་སྒྲུང་བའི་
 བྱིར་། རྟེན་མས་ཅན་ཀྱན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། བསྐྱུལ་བས་སངས་རྒྱུས་གསུང་
 འབྲུང་མོད། རྟེན་ལ་འདིར་རྟོག་ཡོད་མི་མངའ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་སེམས་དང་སེམས་
 བྱུང་གི་རྒྱ་བ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བས་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་
 མེད་པས་སྒྲ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་མཛད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ཀྱང་མི་འདོར་
 བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་སྒྲུབ་པའི་ལུང་དུ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། རྟེན་མ་འོངས་པ་ཡོད་པ་མིན་ན་ལུང་ལས་ཆོས་རིང་བ་ནི་འདས་པ་དང་མ་
 འོངས་པ་འོ། ཉེ་བའི་དུས་བའོ་གསུང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། གཞན་ཡང་རྟོག་
 བ་གང་ལ་མ་འོངས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་དུས་རིང་བ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པའི་བྱིར། དུས་བ་བཞིན་
 རོ། རྟེན་ཉིས་པ། གལ་ཏེ་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་ཆོས། ཡོད་ན་དེས་སྟོན་དོན་མེད་འགྱུར། །
 ཅི་སྟེ་ཅུང་ཟད་བྱེད་ན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཡོད་པར་མི་སྲིད་དོ། གལ་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉན་དང་འབྲད་ནས་ཆོས་ཉན་པའི་སྒྲོ་ནས་དབང་པོ་སྒྲིན་པ་ལས་ཚུལ་བྱིས་ས་
 བསྐྱུང་བ་སོགས་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་མ་འོངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་
 ཆོས་ཡོད་ན་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་འཆལ་ཚུལ་སོགས་དེས་པར་སྟོན་པ་
 དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མ་བྱས་པར་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅི་སྟེ་འདིའི་དེས་པར་
 སྟོན་པ་དེས་མཐུས་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་དེ་ལ་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་ནས་ཅུང་ཟད་
 བྱེད་ན་ཡང་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་རང་གིས་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བྱུང་པར་དེ་
 ཉིད་སྒྲར་མེད་པ་བྱིས་བྱེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་མ་འོངས་པའི་དོན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་
 ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ། ཉེས་པ་དེས་འཇིགས་ནས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་
 པ་དེའི་ལྟར་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུས་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་མི་འབྲུལ་བས། མི་རྟག་ཡིན་

ན་ཇི་ལྟ་བུར། འབྲས་བུ་ཡོད་ཅིས་བྱ་བར་འགྱུར། གང་ལ་ཐོག་མ་མཐའ་ཡོད་པ།
 དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་བརྟུང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་བུར་
 འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་སྤར་ཡོད་ཅིས་བྱ་བར་འགྱུར་མི་རེགས་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་སྐྱེ་
 བའི་སྤར་ཡོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གང་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཐོག་མ་
 དང་། རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་མཐའ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་
 འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟ་བུར་བརྟུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་སྤར་ལོ་ན་
 ཡོད་པ་ཉིད་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན། དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་རང་གྲུབ་
 པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པས་གང་གི་སྤར་ལོ་དུ་དངོས་པོ་གཞན་མེད་པ་དེ་
 བྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ལ། འག་རོལ་དུ་དངོས་པོ་གཞན་མེད་པ་མཐའ་ཞེས་བརྟུང་བས།
 ཆོས་གང་ཞིག་རང་གྲུབ་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་འདུག་པ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མ་
 སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་དུས་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་གཅིག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་དུས་
 སྐྱད་ཅིག་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པ་ཡོད་ན་ཅི་འགལ་
 ལྟ་མ་ན། རྒྱུན་ནི་བརྟགས་པ་ཙམ་ལས་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གི་རང་དུས་ལས་གཞན་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། གང་ཞིག་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སྐྱོན་མཐོང་བས་མདོ་
 སྤེ་བ་སོགས་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྤྱོད་པ་དེ་ལྟར་ན། བསྐྱིམ་
 པ་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། གྲོལ་ལ་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན། ཉེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆགས་
 མེད་པར། འདོད་ཆགས་ཀྱང་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་
 ལྷག་བསྐྱེད་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱིམ་པ་མེད་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་མ་འོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲོལ་བ་དག་བཙོམ་པའི་མ་
 འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་སོགས་ཡོད་པ་མིན་པས་དེའི་ཆེད་དུ་བསྐྱིམ་མི་དགོས་པ་
 བཞིན་ནོ། སྐྱིམ་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་མ་ཟད་འདིའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་མེད་པ་
 ཅན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། མ་འོངས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་རྟེན་གང་ཟག་དང་རྣམ་ཤེས་

སོགས་ཆགས་པ་མེད་པར་བརྟེན་པ་འདོད་ཆགས་ཡང་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་རྒྱ་
མེད་དུ་འབྱུང་ན་དག་བཅོམ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ན་མ་འོངས་
པ་མེད་པར་བདེན་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་རྣམ་གཤམ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བས་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་
བས་ཞེས་ཐུ་མ་བཞིན་སྒྲུར་རོ། །

གཉིས་པ། འབྲས་བུ་ཡོད་ཉིད་གང་འདོད་དང་། འབྲས་བུ་མེད་ཉིད་གང་འདོད་ལ།
ཁྱིམ་གྱི་དོན་དུ་ཀ་བ་ལ། སོགས་པའི་རྒྱན་ནི་དོན་མེད་འགྱུར། བྲངས་ཅན་པ་ན་
རེ། མེད་པ་བསྐྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་རྣམས་པའི་རོ་བོར་ཡོད་
པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་
ཁ་ཅིག་དུས་གསུམ་ཀ་རྩ་སུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་སོགས་སྐྱེ་བའི་སྤར་འབྲས་བུ་
ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གང་འདོད་པ་དང་མདོ་སྤེལ་སོགས་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་ཀྱང་
འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་མེད་པ་ཉིད་གང་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་འབྲས་བུ་ཁྱིམ་གྱི་དོན་དུ་
ཀ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ནི་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁ་ཅིག་ལྟར་ན། དང་
བོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ལྟར་ན་ཁྱིམ་མ་འོངས་པ་མེད་པ་མོ་གཤམ་
གྱི་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་བྲངས་ཅན་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
ཡོད་ལ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་མིན་ན་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་ཡོད་
པ་ལ་འཇིགས་པ་མེད་དོ། །དེ་ནི་མེད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་ལེན་པ་འཇིན་
པའི་ཕྱིར་དང་རྣམས་པས་རྣམས་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་སོགས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཉིད་སྐྱེ་
སྟེ། འབྲས་བུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་
ན། འདི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་འབྲས་བུར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་དུ་
སེམས་སོ། །ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡང་རང་བཞིན་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བར་
ཐལ་བས་འཇིགས་ནས་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ཅིང་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་རྩམ་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་ཚོགས་པས་ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་ཅམ་བཞིན་དུ་

བྱེད་གྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྦྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྒྲ་ཏུ་སེམས་སོ། །
 ལྷ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་དང་མདོ་སྟེ་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲ་བ་དག་འབྲས་བུ་མེད་
 པར་འདོད་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་སྟེ་བ་དོན་མེད་པས་འབྲས་བུ་མེད་པ་
 སྟེ་བར་རྟོག་གོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་པས་ས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་བྱ་རབ་རྣམས་ལས་དོན་
 གཞན་རྒྱལ་གཉིས་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་སྟེ་བར་རྟོགས་ཤིང་
 འབྲས་བུ་མེད་པ་སྟེ་བར་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་མདོ་སྟེ་པ་རྣམས་དག་སྦྲོང་དག་དེ་
 ལྟར་ན་མིག་ནི་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་ཞིང་བྱུང་ནས་ཀྱང་རྣམ་རྣམ་པར་འཛིགས་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ལུང་ལས་འབྲས་བུ་མེད་པ་སྟེ་འོ་སྒྲ་ཏུ་སེམས་སོ། །སེམས་ཙམ་
 པས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་སྟེ་བའི་རྒྱ་བག་ཆགས་གྱི་བྱུང་པར་བཞག་པས་ཀྱང་གཞིའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་སྟེན་ཏེ་བ་ལས་འཇུག་པའི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་སོགས་གང་དང་གང་སྟེ་བ་དེ་ནི་མེད་པ་སྟེ་བར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཡོད་
 པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་པར་གཞན་ཏུ་བརྟགས་མི་རུས་པས། རེ་
 ཞིག་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ཁྱིམ་གྱི་དོན་ཏུ་ཀ་བ་དང་སྟོ་སྟེས་དང་རྒྱན་དང་པ་ཏ་
 བྱ་བ་སོགས་བཀོད་པའི་བྱུང་པར་ཏུ་གྱུར་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཁྱིམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་
 ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་སྟེན་གྱིས་རྣམ་པ་གཞན་ཏུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་ན་ཡང་འབྲས་བུ་མེད་པར་
 སྒྲ་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བས་ཉེས་པ་དེ་མཚུངས་པར་འཇུག་ལ། ཡང་འབྲས་བུ་མེད་
 པར་འདོད་པའི་ལྟར་ན་ཀ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ནི་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་དགོས་པ་
 མེད་པར་ཐལ་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། མོ་གཤམ་གྱི་སྒྲ་ཡོད་པ་མིན་པ་སུས་
 ཀྱང་བསྐྱབ་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །

འབྲས་བུ་མེད་པར་འདོད་ན་འབྲས་བུ་ཁྱིམ་སོགས་ནམ་ཡང་འགྱུར་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། །ཅི་སྟེ་སྟོན་འདི་སྤང་འདོད་ནས་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་
 ནོ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་མེད་པར་འདོད་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་

བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱིས་སྐྱབ་མི་རིགས་པ་དེ་བཞིན་བྱི་དང་
ནང་གི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་བརྟགས་ནས་སྐྱ་གུ་དང་འདྲ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་རྒྱ་ས་བོན་དང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་
ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
རྟོག་པ་དང་དངོས་པོའི་ཚོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་རྣམས་མི་སྲིད་པས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་
ཅིང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེ་བ་དེ་ནི་དེའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་སྟེ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཕྱིར་མཁས་པས་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཁས་ལེན་པ་དང་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་
པས་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པ་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཁོ་ན་ནིད་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་
མེད་པར་གཟིགས་པའི་ངོར་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཕྱོལ་མེད་མི་དམིགས་པས།
རྒྱ་མཚན་དེས་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྒྱ་ནང་
གི་རྒྱ་བ་ལྟར་གཟིགས་པས་འདྲུག་འབྲེལ་ལས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ཀྱན་རྫོབ་
ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུང་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ། ཡང་འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་གཉིས་དགག་
མོད། རེ་ཞིག་ད་ལྟ་བུ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་མ་འོངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ་མ་
འོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་འཇུག་བས་ད་ལྟ་བུ་ནིད་དུ་འཇུག་
བས། གལ་ཏེ་མི་འཇུག་ན། ད་ལྟ་བུ་ཅིས་འཇུག་དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པས་མ་
འོངས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་འཇུག་བ་ཡང་། །ཡོད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་
འཛིན་མི་འཇུག། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ད་ལྟར་བ། །ཡོད་པར་མི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག།
གལ་ཏེ་ཡོངས་སུ་འཇུག་བ་ཡོད་ན་ད་ལྟར་རིགས་ན་ཡང་དེ་ནི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ན་ཡོངས་སུ་འཇུག་བ་འདི་མ་འོངས་པའི་དོན་ལ་རྟོག་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་

ཏེ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་རམ་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་ན། རེ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་པས་
 ཡོངས་སུ་འགྱུར་ན་དེའི་ཆོ་གཅིག་འཛིག་ཅིང་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་
 སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི། མ་ཉམས་པ་
 གནས་པའི་ཆོས་གཞན་ཡོག་ནས་ཆོས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པས་གཙོ་བོ་ཤེས་
 བོ་རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་འོ་མ་དང་ཞོ་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོངས་
 སུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།

དེ་ལྟ་བུའི་འགྱུར་བ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རགས་པ་མཐོང་བ་ལྟས་མི་འཛིན་
 པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། ཆོད་པ་དང་ཕྱ་བ་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་
 ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་རྒྱས་པའི་ཡིད་གྱིས་ཀྱང་ནི་འཛིན་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་
 མི་འཛིན་ན་འཛིག་རྟོན་གྱིས་ནི་མ་འོངས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་དམིགས་ན་དེ་དག་གི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དམིགས་པ་མེད་དེ། ཞོ་འོ་མའི་
 འགྱུར་བ་ཡིན་པར་རྣམས་པར་བཞག་རྒྱས་ཏེ། འོ་མའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་འོ་མར་
 འཛིན་གྱི་ཞའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་འོ་མ་ཁོ་ན་ལ་ཞོར་འཛིན་
 རིགས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་ལ། དེའི་ཕྱིར་འོ་མ་ལ་ཞའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ།
 འོ་མ་ལ་ཞའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་གཞན་གང་ཞིག་ལ་ཞའི་གནས་
 སྐབས་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས། འོ་མ་དང་ཞའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པའི་
 ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ད་ལྟ་བ་དང་དེའི་རྒྱ་
 ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མ་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ད་ལྟ་བ་བདེན་པར་ཡོད་པར་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲོངས་པའི་མི་མཁས་པའི་གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
 རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་སྤར་བཀག་པའི་རྩལ་གྱིས་འབྲུང་འགྱུར་མ་འོངས་པའི་
 དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟ་བར་འགྱུར་ན་མ་འོངས་པའི་
 དངོས་པོ་མ་སྤར་བར་ད་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤངས་ནས་
 འགྱུར་ན་མ་འོངས་པ་སྤངས་པ་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པས་ད་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་

འགྱུར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་གཞན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྩས་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་པོ་རྩས་གྲུབ་ཡོད་པ་
 དགག་པ་དང་། འདས་པ་དྲན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། དངོས་པོ་
 གནས་མི་གནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། རྩས་ལ་གནས་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་
 ལ་དགག་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག་
 པ་དང་། གནས་པ་དང་མི་རྟག་པ་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། དེ་
 གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། གནས་
 པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ། རྩས་ཡོད་དེ། རྩས་སུ་འདྲགས་པའི་
 རྒྱ་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་རྩས་ཡོད་སུ་དབྱེད་རྩས་
 ཀྱི་རྩས་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མེན་པས་རྩས་རང་བཞིན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་
 བ། གནས་མེད་དངོས་པོ་ག་ལ་ཞིག །མི་རྟག་པས་གནས་ག་ལ་ཡོད། །གལ་ཏེ་དང་
 པོར་གནས་གྱུར་ན། །ཐ་མར་རྟིངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྩས་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱི་གནས་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་རྟག་པས་
 ཟེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་པ་ཅིག་ཡོད་པར་
 གྱུར་ན་ཐ་མ་རྟིང་པར་མི་འགྱུར་རོ་དེ་རྟིང་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་ལ་ལྷོག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་
 པོ་མི་སྲིད་དེ་རང་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་མི་རྟག་པ་མེད་དང་ཆ་
 བ་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་རྟོད་ལ། དེ་གནས་
 པར་རྟོག་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་མི་འགགས་པར་སྟོད་ན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་འཇིག་
 པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་ལ་དེ་ལྟ་ན་རྟག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ལ་ཐ་མ་རྟིང་གི་
 རྟིང་པར་འགྱུར་བ་བཞག་མི་རིགས་སོ། །ཕྱིད་སྤྱི་མས་བདེན་པའི་བྱེད་བྱེད་མ་དམིགས་
 པ་དང་། ཕྱིད་ཕྱི་མས་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། རི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་ནི། འོན་གཉིས་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །
 དེ་བཞིན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ནི། འོན་གཅིག་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། རི་ལྟར་དོན་
 ལྷ་ཕྱི་གཉིས་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏང་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་
 དེ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ཡོད་ན་དེའི་ཆོ་རིམ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་དུ་མས་ཤེས་བྱར་འགྱུར་ཏེ། དོན་གང་ཞིག་དེ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་
 ཅིག་སྤྲུམ་མས་ཤེས་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་ཕྱི་མས་དམིགས་ན་སྤྲུམ་མས་མཐོང་བའི་
 དོན་ལ་ཕྱི་མས་གཅོད་པའི་བར་དུ་གནས་པ་ཡོད་པར་རིགས་ན། འདི་སྤྱིད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་རྣམ་
 ཤེས་གཅིག་གིས་བརྒྱུད་བ་དེ་གཞན་གྱིས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གནས་པ་
 མེད་དོ། འདི་ཕྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ནི་དུག་ཏུ་ངེས་ལ། དེའི་ཡུལ་
 ཡང་གཞུགས་སོགས་དུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པས་དོན་དང་དབང་པོའི་དབང་གིས་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཡང་དུག་ཏུ་ངེས་པས་ཡུལ་དང་དོན་ལས་ཤེས་པ་སྟེ་ན་ཡང་དབང་ཤེས་
 ཞེས་རང་གི་བྱང་མིང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པས་དེ་ཐམས་ཅད་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྐྱད་ཅིག་མར་སྟེ་འགགས་ཕྱིད་པ་རང་གི་སྤེལ་རྣམས་
 ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ཕྱིར་རང་གི་སྤེལ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་འབྱུང་
 བའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་དུས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་དོན་
 གཉིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་མི་རུས་ཏེ། མིག་ཤེས་ནི་ཡུལ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པ་ཡོངས་
 སུ་བཅད་ནས་འགགས་པར་འགྱུར་ན། འགགས་པས་ཡུལ་གཞན་དམིགས་པར་མི་
 རུས་པས་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཡང་སྐྱད་ཅིག་
 གཅིག་གིས་འགགས་པས། འགགས་པ་དེ་དོན་གཉིས་པ་གཅོད་པའི་དུས་ན་དེའི་
 ཡུལ་གྱི་དོན་དུ་རི་ལྟར་གནས། དེས་ན་ཡུལ་གཅིག་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱུད་བ་
 དང་ཡུལ་གཉིས་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་འཛིན་མི་རུས་སོ། །

འོན་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་འགགས་ཀྱང་རྒྱུ་འདྲ་བ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཙམ་

ནི་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚེས་མངོན་པ་ལས་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པའི་དོན་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པར་འདོད་པ་
 མིན་ནམ། དེ་རིམ་ལྔ་མི་འགལ་ཞེན། ཚེས་མངོན་པར་སྐྱད་ཅིག་མར་འཛིན་པ་ཁས་
 མི་ལེན་ནམ། མི་ལེན་ན་ནང་བར་རིམ་ལྔ་འགྱུར། ལེན་ན་དེའི་ཆོག་ཟུགས་དེ་མིག་
 ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་དེའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རི་
 ལྔ་རེ་ཤེས། འོ་ན་ཚེས་མངོན་པ་ལས་འདོད་པ་འདི་རིམ་ལྔ་རྒྱུ་ཞེན། གང་དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་ལས་སྦྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ད་ལྔ་པའི་རྣམ་པ་གཙོད་
 པར་སྦྱེ་ལ་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་སྐྱད་ཅིག་མར་འཛིན་པས་འགགས་པ་ཡིན་
 པ་དང་། དེའི་ཕྱི་ནས་གང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་སྟེ་དེས་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་
 གཟུགས་དེ་གསལ་བར་གཙོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་མི་གསལ་བའི་
 རྩལ་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་འཛིན་ཏེན་པའི་ཐ་སྐྱད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་
 པར་བཤད་དོ། །ཟླ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
 གཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཙོད་པར་
 བྱེད་པ་སྟེ་གང་དང་པོར་སྦྱེ་བའོ། །

གཉིས་པས་ནི་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དབང་པོའི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དེ་ལྔ་རྟོག་ཅིང་སྦྱེ་བ་ན་དེས་ཀྱང་དོན་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་
 སོ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཆོད་མ་རྒྱན་ལས་ཡིད་མངོན་
 སུམ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་གྱི་དགོངས་པ་བཅའ་
 ཏེ། དབང་མངོན་དང་པོའི་རྗེས་སུ་འམ་སྒྲེལ་མར་རམ་རྒྱན་རྩལ་བའི་ཡིད་མངོན་
 ཀྱི་ཡུལ་དེ་རང་མཚན་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་འམ་དེའི་ཕྱི་མ་གང་ཡིན་ཡོད་མེད་ལ་
 དབྱུང་པར་རིགས་སོ། །དེས་ན་རྩལ་འདི་གནས་པ་ལ་བརྟགས་པར་མི་རྣམས་ཏེ། གནས་
 པ་ནི་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་མིན་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
 པའི་གནས་པ་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་གཞོད་པར་མི་རྣམས་པས། དེའི་ཕྱིར་

གནས་པ་མེད་ལ་དེས་ན་དུས་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུ་བོ། ། ་དེ་ཡང་འཕགས་
 གྲོ་གསལ་བ་ལ་སྐད་ཅིག་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་ལ་བྱིས་པས་དབང་བའི་སྒོ་ཞན་པས་སྐད་
 ཅིག་ཏུ་སྒྲུང་ཡང་ངེས་པ་འདྲེན་མ་རུས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ཞེན་པས་སྡུ་བྱི་གཅིག་ཏུ་
 སྒྲོ་བཅགས་པས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་བའོ། ་དེ་དག་རིག་པར་སྒྲོང་ན་དོན་གཉིས་སྒྲུང་བའི་
 ཤེས་པའང་སྡུ་བྱི་གཅིག་ཏུ་མ་ཡིན་པ་རྣལ་མ། གལ་ཏེ་གཅིག་ཡིན་ན་དོན་སྡུ་མ་བྱི་
 དུས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་གཟུང་ཆ་ཡིན་པས་བྱི་མར་ཐལ་བ་ལས། སྡུ་མ་ཡིན་པས་བྱི་མ་
 མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་བྱི་མ་ཡང་སྡུ་མར་ཐལ་བ་ལས་བྱི་མར་ཡིན་པས་སྡུ་མ་མ་ཡིན་
 བོ། ་ཐལ་བ་སྒྲོག་གཉིས་ཀྱིས་བྱུ་བ་པ་མ་གྱུ་བ་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་གཟུང་འཛིན་དུས་
 མི་མཉམ་པར་འགྱུར་བས་སོ། ་དེས་ན་དོན་སྡུ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་མ་ཡིན་
 ཀྱི་སྐད་ཅིག་སོ་སོ་ཡིན་པ་ལྟར་ཤེས་པ་སྡུ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་གཅིག་མ་ཡིན་ལ།
 གལ་ཏེ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་སྡུ་མའི་དོན་བྱི་མས་འཛིན་པ་ཡིན་པས་བྱི་མར་ཐལ་བ་ལས་
 སྡུ་མ་ཡིན་པས། བྱི་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱི་མ་ཡང་སྡུ་མར་ཐལ་བ་ལས་བྱི་མ་ཡིན་
 པས་སྡུ་མ་མ་ཡིན་བོ། ་ཐལ་བ་སྒྲོག་གཉིས་ཀྱི་བྱུ་བ་པ་ནི་གཟུང་འཛིན་དུས་མི་མཉམ་
 པར་འགྱུར་བས་གྱུ་བ་ལ། འདོད་པར་ཡང་མི་རུས་ཏེ་སྐད་ཅིག་ཙམ་བསྐྱེད་ཡང་
 གཟུང་འཛིན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་སོ། ་དེ་བས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐད་
 ཅིག་མ་ཡིན་པས་གནས་པ་མི་སྤྲིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཏེ། ད་ལྟ་བའི་དུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཐྱིར་ཞེན། གལ་ཏེ་དུས་ལ་གནས་ཡོད་ན། ་གནས་པ་དུས་སྡུ་མི་འགྱུར་རོ། ་
 ཅི་སྟེ་གནས་མེད་ན་གནས་པ། ་མེད་པར་མཐའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ་དུས་དང་གནས་
 པ་ཐ་དད་ཅིང་དེ་བདེན་པར་གྱུ་བ་པས་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འགྱུར་
 དགོས་པ་ལ་གལ་ཏེ་དུས་ལ་གནས་པ་དོན་གཞན་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་ཡོད་ན་གནས་
 པ་དུས་སྡུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འགལ་བའི་ཐྱིར། ཅི་སྟེ་དུས་ལ་གནས་པ་མེད་ན་གནས་པ་
 མེད་པ་མཐར་འཇིག་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་

པས་གནས་པ་ད་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ། གནས་པ་ཡོད་དེ།
 དེ་ལྟར་བའི་མི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གཤམ་ཉེ་མི་རྟག་དངོས་གཞན་ན། །དངོས་
 བོ་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར། །གཅིག་ན་མི་རྟག་ཉིད་གང་ཡིན། །དེ་ཉིད་དངོས་ཉེ་ག་
 ལ་གནས། །གཤམ་ཉེ་མི་རྟག་པ་ཡོད་ན་དངོས་བོ་ལས་གཞན་ཉིད་དམ་གཅིག་ཡིན།
 གཉིས་ཀ་ལྟར་མི་འཐད་དེ། གཤམ་ཉེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དངོས་བོ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་ན་དེའི་ཆེ་མི་རྟག་པ་ལས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་དངོས་བོ་རྟག་པར་འགྱུར་
 བར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩལ་ཏེ། དངོས་
 བོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དངོས་བོ་དང་མི་རྟག་པ་གཅིག་ན་མི་རྟག་པ་
 ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་དངོས་བོ་ཉེ་དངོས་བོ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་དངོས་བོ་
 ཐལ། འདོད་མི་རྩལ་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལྟོག་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ན་མི་འཐད་པས་མི་རྟག་པ་དང་ལྟན་
 པས་རང་བཞིན་གྱིས་གཤམ་ཉེ་གནས་པ་རང་བཞིན་པ་མི་སྲིད་དོ། །
 བཞི་པ་ལ་གསུམ། མི་རྟག་པ་གནས་པ་ལས་སྟོབས་རྒྱུད་ན་ཕྱིས་གོ་ལོག་པར་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཀྱན་ལ་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། སྟོབས་ཆེན་སྤར་རྟག་ཅིང་ཕྱིས་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའོ། །དང་བོ་ནི། གནས་
 པའི་དུས་ན་གནས་པ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་མི་རྟག་པ་སྟོབས་རྒྱུད་ལ། སྟོབས་རྒྱུད་དུའི་ཆེན་
 བོ་འཛམས་མི་རྩལ་སོ་ཞེན། མི་རྟག་ཉིད་གང་སྟོབས་རྒྱུད་དེར། །གནས་པ་སྟོབས་
 རྒྱུད་མ་ཡིན་ན། །ཕྱིས་ནས་དེ་དག་ངས་པར་གོ། །བསྐྱོག་པར་ཅི་ཡིས་མཐོང་བར་
 འགྱུར། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱིས་ནས་དེ་དག་མཐའ་མི་རྟག་པར་གྱུར་ནས་ངས་པར་གོ་ལྟོག་
 པར་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིས་མཐོང་བར་འགྱུར། མཐོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་
 པའི་དུས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་ཞིག་སྟོབས་རྒྱུད་བ་དེས་གནས་པ་སྟོབས་རྒྱུད་བ་མ་
 ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་ལྟན་པ་དེ་ལ་སྤུས་ཀྱང་གནོད་པ་མི་རྩལ་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ན་ཕྱིས་ནས་མི་རྟག་པ་སྟོབས་ཆེན་སྤར་གསལ་པས། དང་བོ་ནས་གནས་

བ་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ། གལ་ཏེ་མི་རྟག་
 སྟོབས་རྒྱུ་མིན། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་ན་ནི། །ཀུན་ལ་གནས་པ་མེད་པ་འཇམ། །
 ཡང་ན་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་མིན། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་སྟོབས་རྒྱུ་དང་མིན་ཞིང་དངོས་
 པོ་ཀུན་ལ་དུས་ནམ་ཡང་ཡོད་ན་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མེད་
 བར་ཐལ། དེ་འཛོམས་པའི་མི་རྟག་པ་དུས་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་དེ་ཉིད་
 གྱི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་དང་གྲུབ་བདེ་རྩམ་གཅིག་པའི་མི་རྟག་པ་ལྟོག་པའི་
 ཚེས་རི་སྟེང་ཅིག་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པ་སྟོན་པོ་གང་ཡིན་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་
 བཞིན་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དེ་
 ལྟར་མིན་ན་མི་རྟག་པ་མིན་པ་མིན་པར་འགའ་ཞིག་རྟག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་
 རྟག་པ་སྟོབས་རྒྱུ་དང་ཞིང་གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། གང་
 གིས་ན་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་མི་རྟག་པ་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་གནས་པ་སྟོབས་རྒྱུ་དང་ལ་
 འགའ་ཞིག་གནས་པ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་མི་རྟག་པ་སྟོབས་རྒྱུ་དང་བར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གསུམ་པ། གལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་མི་རྟག་ཉིད། །ཡོད་ན་རྟག་ཏུ་གནས་ཡོད་མིན། །ཡང་ན་
 རྟག་པར་གྱུར་ཟིན་ནས། །ཁྱི་ནས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །
 མཚན་གཞི་དངོས་པོ་གཞི་ལྟོག་ མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་དོན་ལྟོག་ མཚན་བྱ་རང་ལྟོག་
 ཡིན་པས་གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ངམ།
 དུས་ཕྱིས་འབྱུང་། གལ་ཏེ་མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་འབྲུལ་བས་རྟག་ཏུ་མི་རྟག་
 པ་ཉིད་ཡོད་ན་གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་མི་
 རྟག་པ་གྲུབ་བདེ་རྩམ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཏུ་མི་རྟག་པ་རྩམ་སྤྱུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་
 གནས་པ་མེད་དེ་མེ་ཆ་བ་དང་འབྲེལ་བས་གང་བ་མེད་པ་ལྟར་རོ། །གྲུབ་བདེ་མི་
 གཅིག་སྟེ་སྤར་གནས་ནས་ཕྱིས་མི་རྟག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེན་མི་རིགས་ཏེ།
 གནས་པ་རང་བཞིན་པ་ཡིན་ན་ཕྱིས་མི་རྟག་པར་འགལ་ཏེ་རང་བཞིན་གཞན་དུ་མི་
 འགྱུར་བས་ཕྱིས་ཀྱང་གནས་པར་རིགས་སོ། །ཡང་ན་སྤར་རྟག་པར་གྱུར་ཟིན་ནས་

མི་རྟག་པ་དང་ལྷན་པས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་སྒྲ་
 ཅིག་བཅུ་ལྟ་བུ་གནས་པ་དེ་སྒྲ་ཅིག་གཅིག་འདས་པ་དང་དགུ་འདས་པ་ན་དང་
 བོའི་རང་བཞིན་མ་འགྱུར་ན་ད་དུང་བཅུ་གནས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དང་པོ་
 བཅུ་གནས་པ་དེ་དགུ་གནས་སམ་གཅིག་གནས་དགུ་གནས་ན་གཅིག་མི་གནས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་ལ་གཅིག་མི་གནས་ན་དགུ་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་རྟེན་དེ་སྒྲ་
 ཅིག་མ་ཡིན་ན་རང་གྲུབ་པ་དང་ཞིག་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 དངོས་པོ་གཅིག་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས་སོ། །ལྷ་པ།
 གལ་ཏེ་གནས་པ་མི་རྟག་དང་། །ལྷན་ཅིག་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་ན། །མི་རྟག་ལོག་པར་
 འགྱུར་བའམ། །ཡང་ན་གནས་པ་རྒྱན་པར་འགྱུར། །འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 རྣམས་པན་ཚུན་མི་འབྲུལ་པས་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་སྔོན་པའི་གནས་པ་མི་སྔོན་པའི་མི་
 རྟག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་དངོས་
 པོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལོག་པར་འགྱུར་བའམ། །ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་
 རྒྱན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྱས་རྒྱན་པ་ལ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་
 རང་གི་དངོས་པོ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུབ་པ་མི་སྲིད་དོ། །

གཉིས་པ། གལ་ཏེ་དུས་ཡོད་དེ། འདུ་བྱེད་འདས་པའི་རྟེན་ཅན་འདས་པའི་དུས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེད་ན་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ཏུ་གྱུར་ཏེ་སྐྱམ་དུ་སྐྱེ་བ་དབྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མཐོང་ཟེན་དངོས་པོ་མི་
 སྤང་ཞིང་། །སྐར་ཡང་སེམས་སྐྱེ་མིན་དེས་ན། །དབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལོག་པ་ཡི། །དོན་ལ་
 ལོག་པ་ཁོན་འབྱུང་། །དུས་ཀྱི་རྒྱབ་བྱེད་དབྱེད་པ་བཞོད་པ་ལ་སྒྲིང་པོ་མེད་དེ། འདི་
 ལྟར་དབྱེད་པ་ནི་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་དོན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་སྤར་མཐོང་ཟེན་གྱི་
 དངོས་པོ་སྐར་ཡང་མི་སྤང་སྟེ། དོན་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཙོད་པ་
 ཞོང་དུ་བཀག་ཟེན་པས། །སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་སྤང་མའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་
 མིན་ཡང་ད་ལྟ་བའི་ཡུལ་ལྟར་མཐོང་རོ་སྐྱམ་དུ་སྐྱོམ་པའི་དབྱེད་པ་སྐྱེ་བ་དེས་ན་དབྱེད་པ་

དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། གང་པོ་ལ་གསུམ། ཚས་འདི་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་
 ཆེར་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ལེགས་བཤད་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་།
 གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལེགས་བཤད་སྒྲུང་བར་གདམ་པའོ། གང་པོ་ལ་བཞི། ཉན་པོ་
 མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་དཀའ་
 བ་དང་། ཟབ་མོ་རྩོད་པ་མཛད་པའི་ཆེད་དུ་གསུང་བ་མིན་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་
 བསྟན་པའི་ཕྱ་རགས་བསྟན་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉན་པ་པོའི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་ཉེས་དམིགས་
 དང་། རྩོད་པ་སྒྲོང་བའོ། གང་པོ། རྩོད་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་འདི་ཆེས། གསལ་ཞིང་
 རྒྱས་པར་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་འདི་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་པོ་དང་། ཉ་
 བར་འདོམ་པ་པོ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ཆེར་འཇུག་པར་མི་
 འཇུག་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་རྣམས་ཅི་སྟེ་འཇུག་ཞེན། ཚས་འདི་ནི་མཛད་པ་
 པོ་དང་འཆད་པ་པོ་དང་ཚས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཆེས་དཀའ་ཞིང་བཟང་བ་ཡིན་ཡང་།
 ཉན་པ་པོ་སྟོད་དང་ལྡན་པ་རྟེན་དཀའ་བས་དེ་ལྟར་གྱུར་ལ། སྟོད་ཅི་ལྟ་བུ་དགོས་ན་
 ཚས་གསུམ་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སྟོན་ཡོན་རྟོགས་པའི་རྒྱ་
 གཟུང་པར་གནས་པ་དང་གཅིག་སྒྲུང་དོར་གྱི་བྱེ་བྲག་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྟོད་དང་ལྡན་པ་དང་
 གཉིས། དེ་གཉིས་ཀ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཚས་སྒྲུབ་པ་ལ་གྲུས་པས་དོན་དུ་གཉེར་
 བ་གསུམ་ཚང་དགོས་པར་བསྟན་པ། གཟུང་གནས་སྟོན་ལྡན་དོན་གཉེར་བའི། ཉན་
 པོ་སྟོད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། སྒྲུབ་པོ་ཡོན་ཏན་རྣམ་གཞན་དུ། མི་འཇུག་ཉན་པོ་ལ་
 ཡང་མིན། སྟོན་གཟུང་པར་མི་གནས་ན་གཞན་གྱིས་ཡོན་པར་འདུ་ཤེས་པས་ལེགས་
 བཤད་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྟིང་པོ་ལས། ཕྱོགས་སུ་ལྟང་བས་ཡིད་གདུངས་
 བས། །ཞི་བ་ནམ་ཡང་རྟོགས་མི་འཇུག་ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་གཟུང་པར་གནས་ཀྱང་སྟོ་
 གྲོས་དང་ལྡན་པར་མ་གྱུར་ན་མི་ཤན་བས། ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་ཉེས་པར་
 བཤད་པ་དག་གི་སྟིང་པོ་དང་སྟིང་པོ་མེད་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་

ངེས་པར་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་སློང་དང་ལྷན་པས་སྤིང་བོ་མེད་པ་བཏར་ནས་སྤིང་བོ་ལེན་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སློང་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཀྱང་ལེགས་བཤད་དོན་དུ་མི་
 གཉེས་བ་ཡིན་ན་ཕན་འདོགས་པའི་ཐབས་མེད་པས་ཚོས་དང་ཚོས་སྒྲིབ་པ་ལ་གུས་
 པས་དོན་དུ་གཉེས་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་དོན་གཉེས་རབ་འབྲིང་ཐག་སུམ་ལས་
 རང་རྒྱད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་རབ་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མར་འགྱུར་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་ཉན་པ་བོ་ཚོས་དེ་དག་ཚང་བའི་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་སྟོང་ཅེས་བྱ་བར་བཤད་དོ།
 གཞན་ཡང་དེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཚོས་དང་ཚོས་སྒྲིབ་པ་ལ་གུས་པ་དང་ཡིད་གཏོད་པ་
 ཞེས་མཚན་ཉིད་ལྟར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སྟོད་མཚན་ཉིད་ཚང་ན་སྒྲིབ་པ་བོའི་
 ཡོན་ཏན་རྩེ་དོད་པ་དང་གསལ་བ་དང་མ་འཁྲུགས་པ་དང་། ཉན་བོའི་ལྷག་པའི་
 བསམ་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ལ། སེམས་ལ་ཟང་ཟིང་མེད་པ་སོགས་དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་
 དུ་སྟོན་དུ་སྤང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཡོན་ཏན་ཁོ་ནར་སྤང་ལ། ཉན་པ་བོ་ལའང་ཡོན་
 ཏན་སྟོན་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། ཉན་པ་བོས་སྒྲིབ་པ་བོའི་ཡོན་ཏན་ལ་དེ་ཉིད་དུ་
 ཤེས་པས་དེ་ལས་གཞན་སྟོན་དུ་གོ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཉན་བོའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྒྲིབ་
 བོས་ཡོན་ཏན་དུ་ཤེས་པ་ལས་གཞན་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །
 གཉིས་པ། སྲིད་དང་སྲིད་ཐབས་ཞི་བ་ཡི། ཐབས་དང་དེ་བཞིན་ཞི་གསུངས་ཏེ། །
 འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་གང་། །དེ་ནི་སྤྱབ་པའི་ལྟ་བུར་མངོན། །སྒྲིབ་པ་བོ་ཆེས་
 དག་པ་ཡིན་ཡང་ཉན་པ་བོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བ་རང་གི་ཉེས་པར་མི་བཅི་བར་
 སྟོན་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་སྟོན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། ལྷན་བོ་བདག་ལ་བསྟོད་པ་
 བ་ཅི་བདག་ཅག་ལ་ཤེས་རབ་མེད་དམ་ཅི་ཞིག་བྱ། རྟོགས་པར་བྱེད་པ་བོ་མེད་དོ་
 ཞེས་སྒྲིབས། འདི་ནི་ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བའི་མདོ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་གསུང་པས། ལྷན་པས་སྲིད་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་
 ལེན་པའི་ལུང་བོ་ལྟ་དང་། སྲིད་པའི་ཐབས་སམ་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཀྱུན་འབྱུང་གི་བདེན་
 པ་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། ཞི་བ་ཡི་ཐབས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་སོགས་ཀྱི་

ལམ་བདེན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞི་བ་ཐར་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གསུངས་ཏེ། ཐར་
པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་གསུངས་ཀྱང་ཐོས་བསམ་
བསྒྲམ་པ་ལ་མི་བརྩོན་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་ནི་རང་ཉིད་སྟོང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་
བར་མི་ཤེས་པར་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱབ་
པས་ཞིབ་རྒྱུ་མ་གསུང་བའོ། །ཞེས་ཉེས་པ་དེ་སྤྱབ་པའི་ལྟ་བུར་མངོན་པར་བྱེད་དེ།
དེ་ཙམ་གྱིས་སྤྱབ་པ་ལོངས་པ་དང་ལྟན་པ་མིན་ཏེ། དཔུས་ཡོང་གིས་མ་མཐོང་བ་ནི་
མའི་སྟོན་མིན་པ་བཞིན་འོ། །དེས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བརྟན་པས་སྟེས་
སྤེལ་དོན་མ་ལུས་པ་ནི་བར་སྟོན་པ་པོ་ཡིན་པས་སྤྱབ་པ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་རྒྱས་པའི་
རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤང་བ་ཀྱན་མཁྱེན་ཏུ་སྦྱབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྦྱོན་པ་ལྟར་
སྤང་ཏུ་བསྟན་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྟུག་ཀྱན་སུན་འབྱིན་པའི་སྦྱང་པ་ཉིད་
བསྟན་པ་ལ་དགའ་བར་རིགས་པ་དང་། སྦྱོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་ལ་ཐར་བ་
མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སྦྱོན་པས་གསུངས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་དོན་རྣམས་
ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་པའི་མངོན་མཐོང་གཏམ་རྣམས་ནི་
ཆེས་དོན་གསལ་བ་ཡིན་ན། ངེས་པར་ལེགས་པའི་གཏམ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པར་སྦྱོན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སུན་འབྱིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་
མི་རྟོགས་ཤིང་ཡིད་མཉུ་བར་མི་མཛད་དོ་ཞེན། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་སྤང་ན་ལས།
འདྲའ་བར་ཡ་མཚན་ཅན་ཀྱན་འདོད། ཀྱན་སུན་འབྱིན་ལ་དེ་དག་ནི། མི་དགར་
འགྱུར་བ་རྒྱ་ཅི་ཞིག །བདེ་སྟུག་ལ་སོགས་པས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་བཏང་བས་སྤང་ན་ལས་འདྲའ་བར་གངས་ཅན་པ་དང་བྱེ་
བྲག་པ་ལ་སོགས་ཐར་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཡ་མཚན་ཅན་ཀྱན་འདོད་པ་ཡིན་ལ། སྦྱང་
པ་ཉིད་གང་ཞིག་རྟོགས་ན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་སུན་འབྱིན་པ་གང་ཟག་དང་
སྤང་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པས་སྦྱང་པ་དེ་དག་ནི་བསྟན་ན་མི་དགའ་བར་འགྱུར་

བས་རྒྱ་ཅི་ཞིག་སྟེ་དགའ་བར་རིགས་སོ། །དེས་ན་མྱ་ངན་འདས་པ་རབ་རིབ་དག་
པ་ལྟར་དངོས་པོའི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ལ་འདོད་པ་མཐུན་པ་རབ་རིབ་
ཅན་ལ་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་སྤང་བ་དེ་མེད་པ་བཞིན་འཁོར་བར་དངོས་པོའི་འཆིང་
བ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཁྱོད་མི་དགའ་ཞིང་སྒྲག་པའི་རྒྱར་མི་རུང་ངོ་། །
མདོ་ལས། མྱ་ངན་འདས་ལ་ཆོས་ཡོད་མིན། །འདི་ན་གང་མེད་དེ་དག་གཞན་ཡང་
མེད། །ཡོད་དང་མེད་ཅེས་རྟོག་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། །དེ་ལྟར་སྟོང་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
ཞེ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡོད་པར་རྟོག་པར་གངས་ཅན་བ་དང་། རྟག་བ་དང་། གཟེགས་ཟན་དང་།
སེར་སྐྱ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། མེད་པར་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་བ་དང་། མདོ་
སྟེ་བ་དང་སེམས་ཙམ་བ་རྣམས་ཡིན་པས། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གསུང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཡིན་པས་ངེས་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྱེད་བ་ལས།
གང་ཟག་མུང་པོ་སྤྲོ་བ་ཡི། །འཛིག་རྟེན་གངས་ཅན་ལྟག་སྤྲུག་དང་། །གོས་མེད་བཅས་
ལ་གལ་ཏེ་ཞིག །ཡོད་མེད་འདས་པར་སྤྲོ་བ་དྲིས། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་
གྱིས་ནི། །བསྟན་པ་འཆི་མེད་ཡོད་མེད་ལས། །འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ། །
ཆོས་ཀྱི་ཁུད་པ་ཡིན་ཞེས་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ། ཐམས་ཅད་བཏང་
བས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ཡ་མཚན་ཅན་ཀྱན་འདོད་པ་ཡིན་ན། །ཁྱོད་དང་མུ་
སྟེགས་ཅན་ལ་ཁྱོད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། །གང་ཞིག་གཏོང་ཐབས་མི་ཤེས་དེ། །ཅི་ཞིག་
གཏོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར། །དེས་ན་ངེས་པར་ཐུབ་པ་ཡིས། །གཞན་དུ་ཞི་བ་མེད་
ཅེས་གསུངས། །མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་གཏོང་བའི་བསམ་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་གཏོང་
བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་གཞན་སྟེ་གང་ཞིག་འཁོར་བ་གཏོང་
ཐབས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མི་ཤེས་
པ་དེས་ཅི་ཞིག་གཏོང་བར་བྱེད་པར་གྱུར། ཐབས་སྟོན་ཅི་ལོག་ལ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ངེས་པར་ཐུབ་པ་ཡིས་འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས། །དག་སྟོང་དང་པོ་ནི་འདི་

ཉིད་དུ་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་འདི་ཉིད་དུའོ། །བཞི་པ་ནི་འདི་ཉིད་དུའོ། །
པ་རོལ་པོའི་སྒྲ་པ་ནི་དག་སྒྲིང་དག་གིས་སྒྲིང་ངོ་ཞེས་གསུང་པས་ཆོས་འདི་ལས་
གཞན་དུ་ཞི་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་
མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། རི་གླིང་
གི་ཆད་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་གྲུར་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་མཛད་དུ་ཤེས་དགོས་ན་དེ་ཇི་ལྟར་
དེས་རྟུས་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ལྟོག་གྲུར་ལ། གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྒྲེ་
འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་སྒྲིང་པ་ཉིད་བསྟེན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །རྗེས་
སྲུང་བག་པས་དབག་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེས་རྟུས་ཏེ། དཔེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་པའི་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་ཆོད་པའི་འདོད་ལྟ་རིགས་དུག་ལ་སོགས་
པའི་གནས་ཀྱི་ཆད་ལུས་དང་ཆོ་ཆད་ལ་སོགས་དང་དེ་བཞིན་མིའི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་
རྟེན་ཀྱི་ཆད་སོགས་སོ་སོའི་སྒྲེ་པོ་ལ་ལྟོག་ཏུ་གྲུར་པ་ལ་གང་ཞིག་གསུང་པ་དེ་ལྟར་
ཡོད་དམ་མེད་སྟུམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིས་ཐེ་ཆོམ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྒྲིང་པའི་སྒྲིང་པ་ཉིད་བསྟེན་ཏེ། བྱ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་ཞིང་རྟོག་པར་དཀའ་བ་
རྣམས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གནས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྲུར་གྱི་
དོན་བསྟན་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་པའི་སྣོན་ནས་འདི་ཉིད་ཁོ་ནས་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་འབྱུང་སྒྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་
ལུང་ལ་མི་བརྟེན་པར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ངེས་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སྲུ་
ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྲུར་གྱི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱ་
བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ལ་མི་མཐུན་པ་དང་མི་གཟིགས་པ་གང་ཡང་མེད་པས་མཐུན་དུ་བྱེད་ནས་གསུང་ན་
ཡང་གདུལ་བྱའི་སྒྲོའི་འཇུག་པས་དེ་ཙམ་འཛིན་མི་རུས་པས། འདིར་ཉེ་མཁོ་ལྟག་

པར་མཁྱེན་པ་བདེན་པ་བཞིའི་རང་བཞིན། ལྷག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་དང་དེའི་རྒྱ་
 ཀྱན་འབྱུང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ལས་དང་། དེའི་འབྲས་ལ་
 འགོགས་པའི་བདེན་པ་སྟེ་བཞི་པོ་འདི་ཙམ་དུ་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱིས་སུའི་
 དགོས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འདུ་བས་དཔེར་ན་སྦྱན་པ་མཁས་པས་ནད་དང་དེའི་རྒྱ་
 རོས་བབྱང་ནས་དེའི་གཉེན་པོ་སྦྱན་དང་ཟས་སྦྱོད་བརྟེན་དུ་བཅུག་པས་ནད་མེད་
 པའི་སྐལ་བས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་སྦྱན་ཀྱན་ཆོགས་ཞེས་པ་དང་མི་ཀྱན་ཆོགས་ཞེས་
 སྐལ་བས་དེའི་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཀྱན་ཆོགས་པ་ལས་སྦྱན་དང་མི་ཇི་སྟེད་ཡོད་དོ་ཅོག་ཐམས་
 ཅད་ཆོགས་དགོས་པ་མིན་པ་བཞིན་སྦྱིས་སུའི་མངོན་འདོད་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འཛིག་པས་དེས་རྗེས་སུ་དཔག་ནས་ལྟོག་གྱུར་དང་ཤིན་
 ཏུ་ལྟོག་གྱུར་གྱི་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་མཁྱེན་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ནས་ཉེ་སྤར་ཐུབ་
 པ་ཉིད་མཁྱེན་པ་དེའི་རྒྱ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པ་དང་སྟོགས་ལ་བ་རབ་གྱིས་
 མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་སྟིང་རྗེ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་ལས་
 རྣམ་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཅན་གསལ་བ་རབ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་དེས་ན་
 ཡུལ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པ་དཔོག་ལ། ཡུལ་དོན་གཉེར་གྱི་དགོས་པ་མ་ཆང་
 བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔོག་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་ངས་པར་དཔེར་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་ཇི་སྟེད་མཁྱེན་པ་
 ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་སྟོང་རྣམས་སྟ། །ངམི་མདོ་རྣམས་གང་གསུང་བ།།
 ཡི་གེ་ཐ་དད་དོན་གཅིག་སྟེ། །ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པར་ནུས་མ་ཡིན། །དངོས་པོ་
 གཅིག་ནི་བསམ་བྱ་ནས། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྟོམ་འགྱུར་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་
 གྱི་ཆེས་མང་པོ། །ཇི་སྟེད་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས། །ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་བདག་མེད་
 ཡིན། །མི་ནི་དོན་ལ་མཁས་རྣམས་གྱིས། །གནས་འདི་ལ་ནི་བསྐྱབས་བྱས་ན། །
 སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་རྟེན་མི་དགའ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། གང་གིས་འཛིག་རྟེན་འདི་མཐོང་དགའ། ། དེ་ནི་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད། །
 གང་དག་དེ་རྗེས་འགྲོ་དེ་དག། ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་བསྐྱུས་པར་འགྱུར། ། བྱི་རོལ་གྱི་
 རྟོན་པ་གང་གིས་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་ལེ་རྒྱ་འབྲས་རགས་པའི་གནས་ཚོད་
 གྲང་མཐོང་དགའ་ན་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་གནས་ལུལ་དང་དུས་རིང་པོས་ཚོད་པ་རབ་
 ཏུ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་གང་ཟག་གང་དག་དེའི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བ་དེ་དག་སྤང་བྱ་ལྟར་སྦྱེས་དང་། གྲུབ་བཅུགས་དུ་མའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་
 པས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་
 གྱིས་ལོག་པའི་སྟོན་པ་སྤང་ནས་ཡང་དག་པའི་སྟོན་པ་ལ་གྲུས་པར་བྱའོ། ། ལྷ་བའི་
 ཞབས་ཀྱིས། རི་ལྷ་མི་མཁས་ཚོངས་པ་རན་པ་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་སོང་རྣམས་རིན་
 པོ་ཆེ། ། འདོད་པས་སྐྱོངས་ལས་ནོར་བུ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་བཏང་ནས་ནོར་བུ་མཆིང་
 བུ་ལེན་པ་ལྟར། ། དེ་བཞིན་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་མི་མཁས་སྟོ་གྲོས་རན་ཞེན་འཛམ་
 བུའི་གླིང་དུ་སོང་པ་རྣམས། ། ཐར་པའི་རེ་བ་བཅད་པས་སྐྱོངས་ལས་སངས་རྒྱས་
 གཞུང་ལུགས་དོར་ནས་སུ་སྟེགས་གཞུང་ལུགས་ལེན་ཞེས་གསུངས་སོ། ། གཉིས་པ་
 ལ་ལ། རྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྒྲག་པའི་རྒྱ་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་
 ཉེས་དམིགས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མ་ཉམས་པ་ལ་བག་དང་ལྟན་པར་བྱ་བ་
 དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དགྱི་བའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བའོ། ། དང་
 པོ་ལ་གསུམ། ཐར་པ་འདོད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་སུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་
 མཚན་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྒྲག་པའི་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བྱིས་པ་རྣམས་
 རྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། ། དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཐར་པ་འདོད་པ་དེ་དག་
 སུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞེན། ལྷ་རན་འདས་པར་རང་འགྲོ་གང་། ། དེ་ནི་ཤིན་
 ཏུ་བྱེད་ཀའ་བྱེད། ། འབྲེན་པའི་སྤྲད་བཞིན་དམ་པ་ནི། ། མ་ཡིན་ཡིད་འགྲོ་སྟོ་མ་ཡིན། །
 རང་བཞིན་གྱིས་རྟོང་པའི་ཚོས་བསྟན་པ་ལ་ཉན་ཅིང་འཛིགས་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་
 ན་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་འཛིན་པ་ལ་གོ་མས་པས། འདི་ལྟར་དགོ་པའི་

བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སྲུ་བཟུང་བ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་
ནས། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་ཞེན་པའི་བྲི་མ་དོར་ནས། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་
འདས་རང་ཉིད་ལྷ་འཕེལ་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འབྱོན་པ་གཞན་མེད་པ་རང་ཉིད་
ཉི་བར་གཤེགས་ནས། འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ནུ་བྱ་དཀའ་བར་བྱེད་དེ།
བྱ་དཀའ་བ་མཛད་པ་ཐུགས་ཆེན་མངའ་བ་འབྱོན་པའི་སྤྲད་བཞིན་དུ་འང་སྦྱིས་སྲུ་
དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་འབྱོན་པ་དེའི་བྱི་བཞིན་དུ་ཡིད་འགོ་བར་སྦྱོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་སྒྲག་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། གང་ཞིག་སྒྲག་པར་འགྱུར་ཞེན། །མ་མཐོང་སྒྲག་པ་མི་ཚུ་མ་སྟེ། །མཐོང་
ན་རྣམ་ཀུན་དེ་ལྷོག་འགྱུར། །དེས་ན་ངེས་པར་ཅུང་ཟད་ཅིག་ །ཤེས་ལ་སྒྲག་པ་བཛྲོད་
པར་བྱ། །སྟོན་ཡོན་གང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་བ་ལང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ལན་བརྒྱར་སྤྲོད་
པ་ཉིད་ཉན་ཡང་སྒྲག་པ་གང་ཡང་མི་ཚུ་མ་སྟེ་སྟོན་དང་ཡོན་ཉན་གང་ཡང་མ་མཐོང་
བའི་བྱིར། ཐོས་བསམ་བསྒོམ་པའི་རིམ་པས་སྤྲོད་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་
རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྲག་པ་དེ་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇིགས་པའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་དང་
བྲལ་བའི་བྱིར། རི་ལྷར་ཐག་པར་མཐོང་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྱལ་དུ་འཛིན་པ་སྦྱིས་པ་ལྷོག་
པ་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་ཅིག་མི་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྒྲག་
པར་བཛྲོད་དོ། །དཔེར་ན་སྤྲང་པོ་ལྷོས་པ་ལ་བསྟོན་པ་ན་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པ་མི་
འཇིགས་གིང་། གིན་ཏུ་མྱོངས་པ་ཡང་མི་འཇིགས་ལ། སྟོན་ཡོན་ཅུང་ཟད་ཤེས་པ་
འཇིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ། སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་ཅུང་ཟད་ཤེས་པ་དག་སྒྲག་ན་ཅི་
འདི་དག་གིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་གོ་འཕང་གོང་མ་མི་ཚོ་ལ་ཞེ་
ན། མ་གོ་མས་པའི་བྱིར། བྱིས་རྣམས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ནི། །འཇུག་བྱེད་ཆོས་ལ་
གོ་མས་པ་སྟེ། །དེ་དག་གོ་མས་པ་མེད་པ་ཡིས། །ལྷོག་བྱེད་ཆོས་ལ་འཇིགས་པར་
འགྱུར། །བྱིས་པ་རྣམས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ནི། འཁོར་བ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཆོས་ལ་གོ་མས་པ་སྟེ་བྱིས་པ་དེ་དག་སྤར་གོ་མས་

པ་མེད་པ་ཡིས་འཁོར་བ་ལས་ལྷོག་བྱེད་གྱི་ཚོས་སྟོང་པ་ཉིད་གཡང་སའི་ཡུལ་ལྟར་
འཛིགས་པར་འགྱུར་བས་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ལོག་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་
སྟོང་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཤིས་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བར་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲག་པར་འགྱུར་ཏེ་སྟོང་
ན་བྱ་བྱེད་ཇི་ལྟར་རུང་སྟུམ་པས། ཐག་པ་ལ་སྒྲུལ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། གང་ཞིག་གཏི་མུག་འབའ་ཞིག་གིས། །བསྐྱིབས་ཤིང་དེ་ཉིད་གོགས་
བྱེད་པ། །དེ་ལ་དགོ་ལེགས་འགྲོ་བ་ཡང་། །མེད་ན་ཐར་པ་ག་ལ་ཡོད། །དེས་ན་དེ་
བཞིན་གསེགས་པ་ལ་བྱས་པ་གཞོ་ཞིང་འཛིགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་སྤང་བར་འདོད་པས་
དམ་པའི་ཚོས་གྱི་སྟོང་དུ་གྱུར་བ་ལ་བསྟན་པར་བྱའོ། །གང་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་
གུས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གཏི་མུག་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱིབས་ཤིང་། ཐུག་དོག་
དང་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་དང་ཉན་པ་དང་སེམས་
པ་སོགས་ལ་གོགས་བྱེད་པ་དེ་ལ་དགོ་ལེགས་འགྲོ་བ་མཐོ་རིས་ཅིམ་ཡང་ཐོབ་པ་
མེད་ན། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཤིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱིར། ཤིག་པས་ངན་
འགྲོའི་སྒྱུ་གནས་ཐོབ་པས་སོ། །གསུམ་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པས་
རང་གཞན་གཉིས་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ནི་
ཉམས་བླ་ཡིས། །ལྟ་ལས་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་མཐོ་རིས་འགོ། །
ལྟ་བས་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །མདོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ནི་བླའི་ལྟ་བ་
ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་སྟོན་པར་བཞེད་ནས། གལ་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ནི་ཉམས་པ་བླ་ཡི། སྟོང་
པ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་ལས་ཅིས་ཀྱང་ཉམས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་འབྲས་
བྱ་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་འགྲོ་བས་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་
པ་རུང་དུ་དང་འབྲིང་པོ་དང་ཆེན་པོའི་རིམ་པས་རྣམ་སྒྲིན་དུད་འགོ་དང་ཡི་དུགས་དང་
དཔུལ་བར་སྒྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་སྒྲིས་པའི་སོ་

སའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་ལ། ལྟ་བུ་ཉམས་
 བཞིག་ལ་ཉེ་རྒྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཆེ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ཉམས་
 བ་གྲངས་མེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་དང་མཉམ་པར་མི་རྒྱས་ལ། ཅི་སྟེ་གང་ཟག་དེ་ལ་
 ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་སྐྱེ་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་མཐོ་རིས་ལས་
 བྱུང་བར་དུ་གྱུར་བ་འཁོར་བའི་འཇུག་པ་མ་རིག་པ་བསལ་ནས་ལྷ་ཡུ་ཡུ་ཡུ་ཡུ་ཡུ་ཡུ་ཡུ་
 བའི་གོ་འཕང་མཚོག་ཏུ་འགོ་བར་རིགས་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་འཁོར་བའི་
 འཇུག་པ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་མི་འགལ་ཁེང་ཡང་དག་པའི་བཤེས་
 གཉེན་དང་བསམ་པས་མ་ཟིན་ནས་མངོན་པར་སྒྲོམ་སེམས་དང་བཅས་པས་འཁོར་
 བ་ཉིད་ལས་མི་འཕགས་ལ། ལྟ་བུ་ནི་འཁོར་བའི་འཇུག་པ་དང་འགལ་ཁེང་གོ་འཕང་
 མཚོག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་མཁས་པ་གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་འདི་དོན་ཆེ་བར་
 རིགས་པར་བྱ་ཁེང་། དེ་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་འབད་བར་བྱའོ། །

བཞི་པ། དམ་པ་མིན་ལ་བདག་འཛིན་མཚོག་ །བདག་མེད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །
 གཅིག་ནི་ངན་འགོ་ཉིད་འགོ་ལ། །ཐ་མལ་མ་ཡིན་ཞི་ཉིད་དུའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་
 ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་མཁས་པས་སྟོད་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་བསྟན་པར་
 བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ལྷན་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི། །འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི་ཞི་ཕྱིར་
 མིན། །ལག་འགོ་འོ་མ་འབྱུང་བ་ནི། །དུག་འཕེལ་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་གོ། །ཞེས་
 བཤད་པ་ལྟར། སྒོ་མ་སྦྱངས་པའི་དམ་པ་མིན་པ་ལ་བདག་འཛིན་དང་མཐུན་པའི་
 ཉེས་པར་སྟོད་པ་ལྟོག་པ་དང་མཐུན་པར་བདག་སྟོན་པ་མཚོག་ཡིན་ཏེ། བདག་ལ་
 ཆགས་པས་ཉེས་སྟོད་ལས་ལྟོག་ནས་བདེ་འགོ་རྟེན་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་བདག་མེད་སྟོན་པ་
 བེ་མཚོག་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་བ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་བ་ཅང་མེད་དུ་བརྒྱུང་བས་ཉེས་
 སྟོད་ལ་མི་འཛོམ་པས་སྒོ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་འཛོམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 སྟོང་བ་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་དང་ཕན་ཡོན་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་དེ།
 གཅིག་ནི་མ་གུས་པར་སྟོང་བ་དང་། ཡང་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོང་བའི་དོན་དུ་

བཟུང་ནས་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པས་ངན་འགྲོ་ཉིད་དུ་འགྲོ་ལ། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་མཁས་པའི་ཐ་མལ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མཆོག་ནི། ཞི་བ་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་
 གོ་འཕང་མཆོག་དུ་འགྲོའོ། །བཙུག་པ་ལྷ་ཉིས་ཀྱང་འོད་སྤྲུང་གང་ཟག་དུ་ལྟ་
 བ་རི་རབ་ཙམ་ནི་སྤྱིའི་མངོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
 འོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན། འོད་སྤྲུང་ལྟ་བར་སྤྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་
 བ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་གང་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་དེ་ནི་གསེར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ལྟ་བ་ལ་གཉིས། གནས་ལུགས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དམན་བ་སྐྱག་
 པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །

དང་པོ། ཞེ་སྒྲོག་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷ་བ་ངན་ལྷམས་འཛིག་བྱེད་ཅིང་། སངས་
རྒྱལ་ཀྱང་གྱི་ཡུལ་འཕྱུར་ལ། བདག་མེད་ཅེས་ནི་བྱ་བར་བརྗོད། སྦྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་
ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་སྟོང་པ་
ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་མི་ལུས་པས་
ཞེ་སྒྲོག་ཉེས་སུ་མེད་པ་དང་། གང་ཞིག་བྱེད་བྱས་ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་
རྟོགས་ན་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་ངན་པ་ལྷམས་འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་ཉན་རང་འཕགས་
པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་
སོགས་སངས་རྒྱལ་ཀྱང་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕྱུར་པ་ནི་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་
གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་བདག་མེད་པ་ཅེས་ནི་བྱ་
བར་བརྗོད་དོ། །

བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ་ལས། མཚན་
མེད་ཞི་བ་རྣམ་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཐུང་། དེ་བས་ན་བདག་མེད་པ་གཉིས་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་སྤང་པོའི་རྒྱུ་ལ་
བདག་རྟག་གཅིག་དུ་རྟོག་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་སྤང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་རྟོགས་
པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་རྟག་ལས་ཤིང་མི་རྟག་པ་དུ་མར་སྟེ། བས་བརྟེན་ནས་

བདག་ས་པའི་ཕྱིར་བདག་གཉིས་པོ་དེས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ་དེ་གོམས་པས་བདག་དང་
 ཚོས་ཀྱི་འཛིན་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བྱ་ངན་
 ལས་འདས་པ་གཉིས་པོ་ཐོབ་པས་ཞི་བར་འགོ་བའི་སྒོ་འདི་ལས་གཞན་མེད་དོ། །
 འདིས་ནི་ཁྱད་པར་དང་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ངོས་བཟུང་བར་བལྟའོ། །
 སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་བྱང་ཚུབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་པ་མ་ལྟ་བུ་དང་།
 ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རིགས་སོ་སོའི་འཛིན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཐེག་པའི་ཁྱད་པར་
 ཐབས་ཁོ་ནས་འཛིན་པར་བཞེད་པ་ཡང་། འདིར་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་
 གསུང་པས་ཐབས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མི་སེམས་ལ། འོན་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་པོ་
 རྟེན་འབྱུང་དུ་བསྟན་པས་དགག་བྱ་བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་ལ་ཐུ་རགས་མེད་ལ། དེ་
 དགག་པའི་བདག་མེད་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། བཀག་ཚོས་བདག་མེད་གཉིས་
 པོ་ཐུ་རགས་མེད་པའི་ཕྱིར་གསུང་ཀྱང་འདིར་མ་ངེས་ཏེ། ཡུལ་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་
 མེད་པར་བསྟན་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ངེས་ཏེ། ཡུལ་བུམ་པ་
 གཅིག་ལ་ཡུལ་ཉི་རིང་དང་མིག་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་
 བཞིན་ཉན་རང་འཕགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་གོང་
 བས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པས་དེའི་ཡུལ་ལ་སྒོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་ལ་
 ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ལྷ་པའི་ཞབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས།
 གང་ཞིག་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །
 གང་ཞིག་ལྟ་བུ་ངན་པ་རྣམས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའོ། གང་ཞིག་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
 བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་པོ་
 རང་བཞིན་དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་
 གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་
 བྱའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ལྟར་པོ་ལྟ་བུ་བརྟེན་ནས་བདག་ས་པ་སྟེ།

དེ་ནི་ཡུང་པོ་ལ་རྒྱམ་པ་ལྟམ་བཙལ་བས་ནི་མི་སྲིད་དོ། །ཆོས་ནི་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་
 དང་སྒྲིམ་ཆེད་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྒྱམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་དེ་རྒྱམས་དང་གང་
 ཟག་ལ་བདག་ཉིད་རི་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་ཏེ། སྒྲིམ་བའི་ཕྱིར་དང་བརྟེན་
 བས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་ལ་རག་ལས་གིང་གཞན་ལ་རག་
 མ་ལས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་རྒྱམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྒྱམ་
 པར་བཞག་གོ། །དོན་གང་ཞིག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བདག་
 ཉིད་གཞན་གང་ཞིག་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཏུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས་སམ་ཉེ་བར་བྲངས་ནས་བསྐྱུ་
 བའི་བདག་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་བ་རྒྱམས་ནི་སྒྲོ་བྱུན་པའི་ཆགས་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ལ། རང་
 བཞིན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་རྒྱམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ན་ཆོས་དང་
 གང་ཟག་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་འདྲིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཆགས་པ་
 ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ནི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མེད་
 པར་ལྟ་བུ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་
 པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་
 ཅན་ཀྱི་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྒྲོ་གཉིས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཟུང་ན་ལས་
 འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་གཅིག་ཤུཾ་ན་ཟླ་མེད་པའི་སྒྲོ་
 ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་རྒྱམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་གསུམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་མེད་པར་ལྟ་བུ་
 ཁོ་ན་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་མ་ལུས་པ་བདག་མེད་པར་རིག་ཅིང་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཆགས་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པ་ལ་འགར་ཡང་འགའ་ཞིག་དོན་ཏུ་གཉེར་བའམ་
 མཆོན་མར་དམིགས་པ་གལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྒྲོ་གཉིས་
 པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་རིག་གོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ལྔཔ་ཀྱི་ཆོགས་ལས། རང་བཞིན་
 མེད་པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ནི། ཡིན་དང་མིན་ལས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། །མཆོན་

མ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །མཁས་པས་ཅི་སྟེ་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་
 པར་བྱེད། །ཞེས་བཤད་དོ། །
 འདི་ནི་ལྷ་བ་རན་པ་རྣམས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལྷ་བ་རན་པ་ནི་རན་པར་བརྩིས་
 པའི་ལྷ་བ་དག་གོ། །བདག་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 མ་དམིགས་པས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་རྟེན་ཅན་ལྷ་བ་
 རན་པ་རྣམས་གཏན་ནས་འཛིག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་འཛིག་
 པར་བྱེད་པའོ། །བདག་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གྲིས་ཡུལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གྲི་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སྤྲན་མེད་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱི་ཡུལ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་
 ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གྲི་ཡུལ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་ཐ་མི་དད་པར་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གྲི་ཞེས་བཤད་དོ། །བྱེད་པར་གྱི་ཐོང་གིས་ནི་སྤྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་དང་
 འཇུག་པ་ལས། བདག་མེད་འདི་ནི་འགོ་བ་རྣམ་གྲོལ་བྱེད། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་
 བས་རྣམ་གཉིས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པར་སེམས་སོ། །
 གཉིས་པ། ཆོས་འདི་ཡི་ནི་མིང་ལས་ཀྱང་། །དམ་པ་མིན་པ་འཛིགས་པ་སྟེ། །ཞན་
 ལ་འཛིགས་པ་མི་སྟེད་པའི། །སྟོབས་ལྡན་ཞེས་བྱ་གང་ཞིག་མཐོང་། །བདག་མེད་
 འདི་སྟེ་པོ་སྟོ་ཞན་པ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཡི་ནི་
 མིང་ལས་ཀྱང་དམ་པ་མིན་པ་ལ་འཛིགས་པ་སྟེ་སྟེ། །སྟོབས་ཞན་པ་ལ་འཛིགས་པ་
 མི་བྱེད་པའི་སྟོབས་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞིག་མཐོང་སྟེ་བདག་མེད་པར་ལྷ་བ་ནི་དམ་
 པ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་དབྱངས་འབྱིན་ལྟས་པས་སྟོབས་ཆེ་ལ་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་
 དབྱངས་དབྱུང་བྱ་ཡིན་པས་སྟོབས་རྒྱུང་ངོ་། །དཔེར་ན་སྟག་དང་སེངྒེ་ལ་སོགས་པ་
 མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རི་དྲགས་སྒྲ་མོ་འཛིགས་པར་སྟེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་འདི་ཚུད་པའི་ཆེད་དུ་མ་གསུངས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་དན་པ་མཐའ་
 དག་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ལམ་གྲོལ་པ་ལ་ཞུགས་
 པ་དག་ལ་སྤྱིར་རྗེ་བྱ་བར་རིགས་པ་འོ། །དང་པོ། གལ་ཏེ་ལྷ་བ་དན་པ་ཐམས་ཅད་
 འཛོམས་པའི་ཕྱིར། འདི་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ནམ། བས་ཀྱི་ཚློལ་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་
 དང་མཐུན་པར་ཆར་བཅད་པའི་ཕྱིར་སྟོད་མིན་པ་དག་ལ་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེན།
 ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། ཚུད་པའི་ཆེད་དུ་མ་གསུངས་ཏེ། །དེ་
 ལྷ་འང་འདིས་ནི་གཞན་སྒྲུ་རྣམས། །བསྐྱེད་ཏེ་མེ་ཡིས་བྱུང་གིང་བཞིན། །སྟོང་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚློལ་བ་གཞན་ཟླལ་གྱིས་
 མཉན་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཚུད་པའི་ཆེད་དུ་མ་གསུངས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་
 ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདིས་ནི་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་
 དན་པ་རྣམས་བསྐྱེད་ཏེ། མེ་བཙོ་བསྐྱེད་གི་དོན་དུ་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་གིང་བསྐྱེད་པ་
 བཞིན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་མེད་པར་གཤེས་པས་ཡང་ཉོན་
 མོངས་པའི་འཛིང་བ་ལྷ་བ་དན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 ཀྱང་། ཕ་ཅེ་ཆུ་ཡི་ཟེལ་པ་རྣམས། །ཉི་མའི་འོད་དང་མཇལ་བ་བཞིན། ཚློལ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཚུད་དང་སྟོན། །བྱིད་དང་མཇལ་ན་འཛིགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲག་པར་མི་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནོ། །

དང་པོ། ཆོས་འདི་དད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པ་ན་རི་ལྷར་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད་པ་
 ཅེ་ན། ཆོས་འདི་གང་གིས་གཤེས་གྱུར་པ། །དེ་ནི་གཞན་ལ་མི་དགའ་སྟེ། །དེས་ན་
 བདག་ལ་ཆོས་འདི་ནི། །འཛིགས་པའི་སྟོ་དང་འདྲ་བར་སྒྲུང་། །རང་བཞིན་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདིའི་བདུད་ཅིའི་རོ་གང་གིས་ཐོས་པས་མ་སྟོམ་གསུམ་གྱིས་གཤེས་པར་
 གྱུར་པ་དེ་ནི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་བ་ལ་སྤྱིར་པོ་མེད་པར་གཤེས་ནས་ལྷ་བ་གཞན་
 ལ་མི་དགའ་སྟེ། དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་བདག་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་འདི་ནི་ལྷ་བ་

ངན་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་སྒོའམ་ཐབས་དང་འདྲ་བར་སྤང་ངོ་། །ཡང་ན། ལྷ་
 རན་ལས་འདས་པ་ནི་ལྷ་བ་རན་པ་གཏན་དུ་འཇིག་པའི་གོ་འཕང་ཡིན་ལ། དེར་རྗེས་
 སུམ་ཐུན་པའི་སྒོ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ། ཅི་
 སྟེ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲག་པའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་ཞེས། དེ་ཉིད་དུ་བདག་
 མེད་སྟུམ་དུ། །དེ་ལྟར་གང་ལ་དགོངས་གནས་པ། །དེ་ནི་ཡོད་པས་ག་ལ་དགལ། །
 མེད་པས་འཇིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། །བདག་ལ་ཆགས་པ་ལོག་པའི་བྱིར། བྱི་དང་
 རང་གི་དངོས་པོའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོངས་སུ་མི་རྟོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གང་ལ་དགོངས་གིང་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་པས་གནས་པ་
 དེ་ནི་བདག་ཡོད་པས་ག་ལ་དགལ་བར་འགྱུར། བདག་མེད་པས་འཇིགས་པར་ག་
 ལ་འགྱུར། ཡོད་པར་ལྷ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། བདག་མེད་
 པར་ལྷ་བ་ལ་ཡང་ཁོང་ཁྱོད་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཆགས་སྤང་གཉིས་ལ་མི་སྟོང་
 པར་ཅོད་པ་མེད་པ་འདི་ནི་ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲོ་བ་
 སྟེ། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དམ་པའི་གནས་ཡིན་པས་བདག་མེད་པ་དེ་དེའི་འཇིགས་
 པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་མེད་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་ལ་ནི་འཇིགས་པའི་རྒྱ་
 ལོག་པས་འཇིགས་པར་མི་འགྱུར་ངོ་། །

གསུམ་པ། དོན་མེད་ས་བོན་གྱུར་པ་ཡི། །སུ་སྟེགས་ཅན་མང་མཐོང་ནས་ནི། །ཆོས་
 འདོད་པ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ལ། །སུ་ཞིག་སྟིང་བཙེ་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །དོན་མེད་པ་འཁོར་བའི་
 སྟུག་བསྐལ་སུ་མཐའ་མེད་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་སུ་སྟེགས་བྱེད་གྱི་སྐུལ་དངོས་པོ་
 དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྷ་བའི་རྟག་ཆད་གྱི་ལྷ་བ་རན་པའི་ཆོར་མའི་ཆོང་ཆང་དུ་
 བཅུག་ནས། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བའི་སྟོག་གི་དབང་པོ་བཅད་པའི་སྟོན་ནས་ཉིན་
 རེ་བཞིན་རང་གི་སྟོབ་མ་རྣམས་གསོད་པར་བྱེད་པའི་སུ་སྟེགས་ཅན་མང་པོའི་སྐུལ་
 གདུག་པ་མཐོང་ནས་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆོས་འདོད་པ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཆོས་
 འདོད་རང་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་སུ་ཞིག་སྟིང་

བརྟེ་བར་མི་འགྱུར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་སྦྱོང་བ་ལས་དེའི་རྒྱ་ལ་སྦྱོང་བ་སྤྱིར་རྗེའི་དམིགས་
 བ་ཆེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སྦྱུལ་གྱི་སྟོག་
 བར་མི་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལམ་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ལ་
 གཉིས། སྟོང་མན་པ་གཞན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་གྲུས་ཤིང་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་མི་གྲུས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་སྦྱར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ། ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་
 ཅན་རྣམས་དགེ་བའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་ཕལ་ཆེར་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ལྷགས་དང་
 རྗེས་སུ་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་དང་མིན་ཞེན། ཤུག་གོས་མེད་བྲམ་ཟེ་
 སྟེ། །གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཡིད་དང་། །མིག་དང་རྣ་བ་ཡིས་འཛིན་པ། །དེ་
 ཕྱིར་སྤྱབ་པའི་གཞུང་ལྷགས་སྟེ། །འདི་ལྟར་ཤུག་བ་དང་གོས་མེད་གཅེར་བ་སྤྱད་བྲམ་
 ཟེ་སྟེ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་དང་མིག་དང་རྣ་བ་ཡིས་འཛིན་
 པ་དེའི་ཕྱིར། སྤྱབ་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བས་དེ་ལ་ཕལ་ཆེར་མི་འཇུག་གོ། །
 འདི་ལྟར་ཤུག་བ་དངོས་པོ་བསམ་ཅན་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་
 པའི་ཉེ་མས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱང་བར་བྱས་ཤིང་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་ལས་
 པའི་ཆོང་ཆང་དུ་གྱུར་པའི་མ་དེག་པའི་ཐུན་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་བཅོམ་ཞིང་།
 འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མི་ལམ་དང་མིག་འཕྱུལ་དང་། སྦྱ་མའི་བྱང་མེད་དང་། གཟུགས་
 བརྟན་དང་། སྦྱུལ་པ་དང་། མཚུངས་པར་མཐོང་བས། ཉན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མ་
 ལུས་པ་བསལ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་མཉམ་པར་
 བཞག་པ་སོ་སོ་རང་དེག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་པའི་ཞབས་
 ཀྱིས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་དགེ་བའི་བསམ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གོ་བར་
 བྱ་བ་ཡིན་པས་སྤྱབ་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཟབ་ཅིང་། སྤྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡིད་ཀྱི་གོ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཅེར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་གཅོང་སྒྲ་སྦྱོང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ལུས་
 དྲིང་བའི་འདམ་འཕེལ་བཞིན་པས་གོས་ཤིང་ལྷན་རས་དང་བྲལ་བ་གང་བ་དང་རྒྱུང་
 དང་ཉེ་མ་དང་། སྒྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པས་མིག་གི་མཐོང་བས་གོ་བ་དང་། བྲམ་

ཐེ་རྣམས་ནི་འདོན་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པས་རྣ་བས་ཐོས་པས་གོ་བར་བྱེད་པ་རྟོགས་
པར་སྒྲིབས། རགས་པ་གོ་སྒྲིབ་པ་ལ་དགའ་ཞིང་། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་གོ་དགའ་བས་དེ་ཙམ་
དུ་དགའ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུགས་ངན་དེ་དག་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱང་བྱ་མིན་པ་དང་། དབང་
པོ་དམན་པ་གྲས་པ་སྒྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། ལུགས་དེ་དག་དམ་པའི་ཆོས་མིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། འདྲ་བོ། གལ་ཏེ་སྒོ་རགས་པའི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པ་ཕྱི་
རོལ་པའི་ཆོས་ལ་འཇུག་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བསྐྱབ་རིགས་སོ་ཞེན་མི་རིགས་ཏེ།
རི་ལྟར་བྲམ་ཐེ་རྣམས་ལ་ཆོས། །ཕལ་ཆེར་ཕྱིར་འཆོས་བརྗོད་པ་ལྟར། འདྲ་བཞིན་
གཙུག་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས། །ཕལ་ཆེར་སྒྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཡིན། རི་ལྟར་བྲམ་ཐེ་རྣམས་
ལ་ཆོས་ཕལ་ཆེར་བསྐྱབ་བརྗོད་དང་། སྒྱིན་སྟེག་དང་། བཀྲ་ཤིས་དང་། འཁྱོད་
ཆངས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དག་གིས་གཞན་ལས་རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་ལ་སོགས་
པ་འདོད་པས་ཕྱིར་འཆོས་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ཚུལ་འཆོས་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་
ཆོས་དེ་ནི་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འགའ་ཞིང་། འཁོར་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་གསལ་དང་། གཞོག་སྒྲོང་དང་། རྟེན་པས་རྟེན་ཆོལ་དང་། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་
བ་སོགས་ཀྱིས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་པར་འཕེལ་བས་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱད་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའམ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཙུག་བྱ་བ་
རྣམས་ལ་ཆོས་ཕལ་ཆེར་སྒྲིབ་འབལ་བ་དང་མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་ཏེ་སེམས་སྒྲུབ་
པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་ཐར་འདོད་དག་གིས་ལུགས་དེ་
ཡང་རྣམ་པ་གྲུན་ཏུ་སྤྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཁྱེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ལས། རལ་
བས་མ་ཡིན་དབྱུག་པས་མིན། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། སེམས་དག་པས་ནི་ལུས་
དག་པར་འགྱུར་གྱི་ལུས་ཆ་བས་ནི་སེམས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ། གང་གི་ཕྱིར་བྲམ་ཐེ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱིར་འཆོས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ཕལ་ཆེར། རི་ལྟར་རིགས་པ་སྤངས་པ་ལས། །བྲམ་ཐེར་གྲས་པ་

སྐྱེ་བ་ལྟར། རྟེན་བཞེད་ཉོན་མོངས་སྒྲུངས་པ་ལས། གཅེར་བྱ་པ་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར། །
 རི་ལྟར་རིགས་བྱེད་འདོན་པ་སོགས་རིགས་པ་སྒྲུང་བ་ལས་བཅུ་ཟེར་གྲུས་པ་སྐྱེ་བ་
 ལྟར་དེ་བཞེད་དུ་ལུས་ཉི་མ་དང་ལྟག་པས་གདུང་ཞིང་གཟེར་བ་སོགས་སྟུག་བསྐྱེད་
 ཞིང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀླན་སྒྲིང་སྒྲུངས་པ་ལས་གཅེར་བྱ་པ་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་
 རོ། །གསུམ་པ། གང་གིས་ན་འདི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྟུག་
 བསྐྱེད་ཉམས་སུ་ཕྱིར་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འགྱུར་བ་མི་བྱིད་དེ་ཉེས་པ་སྟུད་པའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། སྟུག་བསྐྱེད་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིབ་ཕྱིར། རི་ལྟར་
 ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བ། རྟེན་བཞེད་སྐྱེ་བ་ལས་ཀྱི་ནི། རྣམ་སྒྲིབ་ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་མ་ཡིན། །
 རི་ལྟར་གཅེར་བྱ་བ་དག་སྒྲིབ་མོས་རྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་གཟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆོར་བ་སྟུག་བསྐྱེད་པ་ཉམས་སུ་ཕྱིར་བ་ཡང་དཔུལ་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་ཕྱིར་
 བ་བཞེད་སྟོན་གྱི་ལས་མི་དགོ་བའི་རྣམ་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་
 བཞེད་དུ་བཅུ་ཟེར་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་བཟུང་བའི་སྐྱེ་བ་ཡང་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིབ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་མིག་ལ་སོགས་པ་བཞེད་མཐོ་རིས་ཙམ་ཡང་
 ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འབྲས་བུ་ཡིན་ན་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་དེས་པའི་སྟོན་ས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། བྱི་རོལ་པ་སྟོན་པའི་ཆོས་ལ་མི་གྲུས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནོ། རྟེན་པོ། ལུས་གཟེར་བ་སོགས་ཆོར་བ་སྟུག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་ཕྱིར་བར་
 བྱེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་མཐོ་རིས་དང་། ཐར་པ་
 ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡིན་ཞེན། ཆོས་ནི་མདོར་ན་མི་འཆོ་བར། རྟེན་བཞེད་གཤེགས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། རྟོང་ཉིད་ལྷ་དན་འདས་པ་སྟེ། འདིར་ནི་དེ་གཉིས་འབའ་
 ཞིག་གོ། འཆོ་བ་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཙན་ལ་གཞོད་
 པའི་བསམ་པ་དང་དེའི་ཀླན་ནས་བསྐྱུང་བའི་ལུས་དག་གི་མི་དགོ་བ་ཡིན་ལ། མི་
 འཆོ་བ་དེས་ཀླན་ནས་བསྐྱུང་བའི་མི་དགོ་བ་དེ་དག་ལས་ལོག་པའི་དགོ་བ་བཅུའི་

ལས་ལམ་མོ། འཛམ་གྲངས་མཐོང་བའི་འཛམ་གྲངས་ཀྱི་ཆོས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་ཆོས་ནི། མདོར་བསྟན་ན་མི་འཆོང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། འཛམ་གྲངས་འདོད་
 པའི་ལྷ་དང་མིའི་རྟེན་སྟེན་སྟེན་སྟེན་ཆོག་པ་ཐོབ་པ་ལ་མི་དག་བ་བརྒྱ་པོ་ལས་ལོག་
 པའི་དག་བ་བརྒྱ་ལྟུང་གིས་ལས་ལྷན་པའི་དག་བ་ཡང་དག་པ་ཞིག་དགོས་པ་སྟུང་
 པ་ལས། ལྷན་གྱིས་ཀྱིས་ནི་དཔེ་འགྲོའི་འགྲོ་བ་དུ་མའི་ངོ་བོ་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་
 པས་མི་དག་བའི་རྣམ་སྤྲིན་དཔེ་མོང་གི་སྤྱོད་ཀྱིས་འཐོབ་པས་དེ་ལས་ལྷན་པའི་རྒྱ་
 དག་བ་བརྒྱ་ལྷན་དང་མིའི་རྟེན་ཐོབ་པ་རྒྱུའི་རྟེན་སྟེན་འབྲས་བུ་འགྲོ་ལྷན་པའི་
 རིགས་པས་གྲུབ་ལ། དེའི་སྤྱོད་དུ་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་རྟེན་དེ་
 ཡི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་སྟེན་སྟེན་ཆོག་པ་ཐོབ་པར་འཇུག་པ་ལས། མི་རྣམས་པད་
 བ་ཡོངས་སྤྱོད་མེད་མིན་ལ། ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ནི་སྤྲིན་ལས་འབྱུང་མཁྱེན་ནས། །
 ལུབ་པས་དང་པོ་སྤྲིན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ། ཞེས་དང་། སྤྱོད་པའི་ལྷན་གྱིས་རྒྱ་
 པ་ཆག་གྱུར་ན། སྤྲིན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་ལྷན་ཡང་དཔེ་འགྲོ་འགྲོ། ཞེས་གསུངས་
 པས་སྤྲིན་སོགས་ཀྱི་དག་བ་དང་། སྤྱོད་པ་ལས། བསམ་གཏན་ཀྱིས་ནི་འདོད་པའི་
 ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་སྤྱོད་ཞེས། བསམ་གཏན་མེད་རྟེན་ཐོབ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་གཉིས་པའི་
 སྤྱོད་དུ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 བསོད་ནམས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བ་རྣམས་དགོས་པར་རིགས་པས་
 གྲུབ་པས། དེས་ན་འདི་གསུམ་ལམ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་གཞན་བརྒྱད་ལེན་དང་གསོ་
 དབྱེད་སོགས་རྟེན་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ་གཙོ་བོ་མ་
 ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལས་བྱུང་། །
 དེའི་རྒྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས། རྒྱ་ལ་འགོགས་པ་གང་ཡིན་པ། འདི་
 སྤྱོད་ཆེན་པོས་འདི་སྤྱོད་གསུངས། སྤྱིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། འདི་བ་སྟེན་སྟེན་
 ཆོག་པར་སྤྱོད། རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་འདུལ། འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་བསྟན་
 པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པའི་བྱིར། འདི་ལྷ་རང་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་
ནི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པས་རང་གི་སྒྲིམ་ས་ཡི་ཡུལ་
བཞིན་དུ་སྤྲུག་ཅིང་ཆགས་པས་གཏོང་མི་འདོད་པར་འགྱུར་ན་རང་ཕྱོགས་དེའི་ལྷོག་
པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དེ་དང་འགལ་བ་མི་འཆོ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཉིས་
པོ་འདི་བྱི་རོལ་བ་ཁྱོད་ལ་རྒྱ་གང་གིས་སྤྲུག་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རང་གི་ལྷ་བ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལ་མི་འཇུག་གོ།

གསུམ་པ། དེ་ལྷ་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་སྤང་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་གཞུང་ལ་ཡིད་གཞུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། རིགས་པའི་དོན་ནི་
གཞན་ལས་ཀྱང་། ཁྱོད་ལྷན་ལེགས་པ་འདོད་པས་སྤང་། ཉི་མ་ས་སྟེང་མིག་ལྡན་ལ།
ཀྱན་གྱི་སྒྱི་མཐུན་མ་ཡིན་ནམ། མཁས་པས་རང་གི་སྒྲིམ་རྒྱུ་པའི་རྒྱར་མཐོང་ན་དེ་
སྤངས་ནས་འབྱོར་བའི་ཡུལ་གཞན་ལ་བསྟེན་པ་ལྟར། མི་འཆོ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་
གང་ཞིག་གོམས་པས་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རིགས་པའི་དོན་ནི་གཞན་
གྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་སྟོད་ལྷན་རང་ཉིད་ལེགས་པར་འདོད་པས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་
ན་ནི་མ་ཕྱོགས་ལྷུང་དང་བྲལ་བས་ས་སྟེང་ན་གནས་པའི་མིག་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལ་
སྤང་བའི་བྱ་བ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པས་ཀྱན་གྱི་སྒྱི་མཐུན་དུ་བྱེད་པ་མིན་ནམ་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འདི་གཉིས་ཉམས་སུ་སྤང་ན་རང་གི་སྤེ་བ་དང་གཞན་གྱི་སྤེ་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཐུན་མོང་ཡིན་པས་དེ་ལྷ་རིག་པར་བྱས་ནས་
གྲུས་པ་དང་ལྡན་པས་ཆོས་འདི་བ་བཞིན་དུ་བྱ་རིགས་སོ། །དེ་བཞིན་རང་གི་ཕྱོགས་
ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་གྲོལ་དོན་གཉིར་གྱི་སྒྲི་པོ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་རྒྱུ་
པར་དག་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ངའི་ལྷ་བ་འདི་ནི་མཆོག་གོ། གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
རང་ལྷ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ཁོང་སྤན་འཆང་བ་ནི་བགེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བེན་ལ་ག་ཁོང་
དུ་ཞུགས་པ་ལས་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་མི་ཉི་བས་གང་ལ་ཡང་ཐོས་བསམ་
ཕྱོགས་མེད་དུ་བྱས་ནས་གཞི་དེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྟོན་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་

འབའ་ཞིག་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྷ་བ་དགག་པ་བསྟོམ་
 པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །
 བཞི་པ། དབང་པོ་དང་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་
 གཞུང་བཤད་པ་དང་། མཚན་བསྟན་པའོ། རྟེན་པོ་ལ་གཉིས། དོན་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་འགོགས་པའི་རིག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པས་སྟོང་པ་སྒྱུ་མ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུང་བྱ་དབང་དོན་རང་བཞིན་པ་དགག་པ་དང་། འཛིན་བྱེད་
 ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་པ་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་མིག་འཕྲུལ་ལྷ་བྱུང་
 མཚར་གྱི་རྒྱར་བསྟན་པའོ། རྟེན་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་
 པའོ། རྟེན་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རིག་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། རྟེན་པོ་ལ་ལྷ།
 ལུམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དབང་གེས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
 དགག་པ་དང་། རིག་པ་དེ་གཞན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། གཟུགས་རང་མཚན་པ་མཐོང་
 བས་གཞན་མཐོང་བར་འཛིག་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་རང་མཚན་པ་ཁོ་ན་
 མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱབ་བྱེད་སྤྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། འདིར་རིགས་པའི་དོན་ནི་གཞན་ལས་ཀྱང་། ཁྲོ་ལྷན་ལེགས་པར་འདོད་
 པས་སྤང་ཞེས་སྒྲིས་ན་རིགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེན། སྤྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་མེད་པར་མཐོང་བའོ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་མི་རྩུས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་ན་ཡེ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་
 བོད་བྱའི་རྩ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་མིན་པས། ལུམ་པ་དང་སྟོན་པོ་ལ་
 སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དང་བཅས་
 པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེན། གཟུགས་མཐོང་ཆོན་ལུམ་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་
 མཐོང་མི་འགྱུར། ལུམ་པ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བའང་། རྟེན་ཉིད་རིག་པ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་།

ལུས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ལུས་
པའི་གཟུགས་འདྲིན་པའི་སྒོ་ངེས་ཆ་ཐམས་ཅད་མཐོང་དགོས་པ་གང་ཞིག་མིག་ཤེས་
ཀྱིས་ལུས་པའི་གཟུགས་མཐོང་གི་ལུས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། ལུས་པ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་འང་དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་རིགས་པ་སུ་ཞིག་
སྤྱོད་འདུག་གིས་ནི་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྒོན་པོ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱས་སོ། །

ལུས་པ་ནི་རྩལ་རྒྱས་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་
པ་དང་། རྟོགས་གཅིག་མཐོང་བས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་མེ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན། ལུང་ཤིང་ལ་མི་ལྟོས་པར་རྟག་ཏུ་
འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུས་པ་རྒྱས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉེར་
ལེན་ཅན་རང་གི་སྒྲིབ་བྱའི་ལེན་པ་པོར་གྱུར་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་
པའི་ཡན་ལག་ཅན་དེ་རི་ལྟར་གནས་འདི་ལ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པས། ལུས་པ་འབྱུང་བ་
ཆེན་པོ་བཞིར་རྒྱ་བྱས་པའི་གཟུགས་དྲི་རོ་རིག་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ལ་རྣམ་པ་
ལྡན་བཅའ་ལ་ན་མ་དམིགས་ལ། རི་སྐད་བཤད་པའི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་འདི་ཁས་
མ་སྒྲིབ་བར་བརྟགས་པ་གཞན་གྱིས་ལུས་པ་རྣམ་པར་བཞག་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་པན་ཚུན་མེད་
པར་འབྱུང་བར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལུས་པ་བཞིན་དུ་སྒོས་བཏགས་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
ཞིང་རང་གི་ངོ་བོས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འགྲེལ་པ་ལས་གསུང་ལ། ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་གཅིག་སྤྱོད་མཐོང་གི་ལུས་
པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ལུས་པ་
ཐམས་ཅད་མིག་གིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་མ་བྱེ་བས་
འཇིག་རྟེན་ཅི་རུང་རུང་ལྟར་རང་གི་རྟོགས་པ་ཚད་མར་བྱས་ནས་ལུས་པ་མངོན་སུམ་
མོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ་རག་མོད། གང་ཞིག་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་དངོས་པོ་རང་
གི་ལ་གང་རྟོགས་གཅིག་མཐོང་བས་རིལ་མཐོང་བ་མི་བྲིད་པས་ལུས་པ་མངོན་སུམ་

ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་མི་འོས་སོ། །རྟོག་གི་བ་ཕྱི་པ་དག་གིས་བཀྟགས་པའི་དབང་
པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་ཞེས་འདྲེས་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཤར་གིས་ན། ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དེ་ནི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་
ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་ཀྱང་སྒྲེ་མ་ཐག་ཏུ་འཛིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རོ། །རང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་ལ་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པས་དེ་ཚོགས་པ་
ལ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལ་ནི་བསགས་པའི་རྟེན་དང་དམིགས་
པ་ཅན་ཡིན་པས་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རེ་རེ་ཞིང་།
རྟེན་ཉིད་དམ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྒྲུབ་དེ་རེ་
ལོགས་སུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཚོགས་པའི་ནང་ན་གནས་པ་རེ་རེ་ཡང་རྒྱ་ཡིན་པ་
ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཚོགས་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་མི་མཐུན་
པ་ཞིག་སྟེ། རབ་རིབ་མེད་པས་སྒྲུབ་དེ་རེ་ནས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མིག་ལ་གཞིན་པ་
ཡོད་ན་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ན། དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱ་རྣམས་ལ་ཚོགས་པའི་གནས་
སྐབས་ལས་གཞན་དུ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རེ་རེ་རང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཉིད་དུ་མ་
མཐོང་བས་ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་ཞིང་རྟེན་དུ་བཀྟགས་པ་འདི་མི་
རིགས་ཏེ། སོ་སོར་བྱེ་བ་ལ་རང་གནས་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རེ་རེ་ཞིང་ཤེས་པ་དེ་སྟེད་
བསྐྱེད་ན་མ་དམིགས་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟུས་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཚོགས་པ་
ལ་ཡང་རི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་
གི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སྟོང་བ་བརྟེན་ནས་
བཀྟགས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ངོར་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ཅན་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་མི་གྲུབ་པོ། །འཛིག་རྟེན་དང་ཡང་འགལ་ཏེ་བླ་བ་ཚེས་

བས་སྤྱུམ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གཞུགས་མཐོང་
བཡིས་དེ། ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་ནི། མ་མཐོང་བཡིས་གཞུགས་མཐོང་
བཤྲོད་མཐོང་བ་མིན་པར་ཅིས་མི་འགྱུར། གལ་ཏེ་མིག་གཤེས་ཀྱིས་སྤྱུམ་པའི་གཞུགས་
ཅམ་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་དྲི་ལ་སོགས་པའི་ཆ་དེ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འཛོག་ཅུས་
པར་འགྱུར་ན་ནི་མིག་གཤེས་ཀྱིས་སྤྱུམ་པའི་དྲི་མ་མཐོང་བཡིས་གཞུགས་སོགས་རྣམས་
གཞན་བདུན་པ་མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡང་མཐོང་བ་མིན་པར་ཡང་ཅིས་མི་འགྱུར།
ཐྱོགས་གཅིག་མཐོང་བས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འཛོག་ན་ཆ་གཅིག་མ་མཐོང་བས་
མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡང་མཐོང་བར་བཞག་མི་ཅུས་དེ། རོ་བོ་གཅིག་པའི་ཐྱོགས་
གཅིག་མཐོང་བ་གཞན་མི་མཐོང་བ་མི་རིགས་ཏེ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་རོ་བོ་གཅིག་
ཅིས་འདོད་པས་སོ། གེ་ལྟར་འདོད་ན་ཐམས་ཅད་མ་མཐོང་བས་བསལ་ལོ། ཡང་
ན་གཞུགས་ཅམ་ཞིག་མཐོང་བས་སྤྱུམ་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་འཛོག་ན་ཞེས་
སྦྱར་རོ། །

བཞེ་བ། གལ་ཏེ་སྤྱུམ་པ་མངོན་སྲུམ་གྱིས་གཞལ་བྱར་མེད་ཀྱང་སྤྱུམ་པའི་གཞུགས་
མངོན་སྲུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ་བརྒྱད་ནས་སྤྱུམ་པ་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་
མངོན་སྲུམ་དུ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། གཞུགས་ནི་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ། མངོན་སྲུམ་ཉིད་ནི་
ཡོད་མ་ཡིན། གང་གིས་དེ་ལ་པ་རོལ་གྱི། ཆ་དང་རྩ་རོལ་དབུས་ཡོད་མྱིར། །
གཞུགས་ལ་མངོན་སྲུམ་ཞིག་གྲུབ་ན་དེར་འགྱུར་ན་ཡང་དེ་མི་སྤྲིད་དེ། གཞུགས་ནི་
རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དྲི་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་མ་འབྲེལ་བ་འབའ་ཞིག་
ཁོ་ན་ལ་མངོན་སྲུམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གཞུགས་དེ་ལ་པ་
རོལ་གྱི་ཆ་དང་རྩ་རོལ་གྱི་ཆ་དང་དབུས་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པས་ཆ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རྩ་རོལ་གྱི་ཆ་གཅིག་པོ་དེ་ལའང་ཆ་གསུམ་དང་དེའི་ཆ་གཅིག་
ལའང་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཞིང་མཐར་ཕྱུང་བཏགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གང་
ལ་མངོན་སྲུམ་དུ་འདོད། རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་མངོན་སྲུམ་རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི། རྩལ་ལ་ཆ་གས་ཡོད་མེད་ཅེས། །དབྱད་པ་དེར་ཡང་
འཇུག་པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིས། །བརྒྱབ་བྱ་འགྲུབ་པར་མི་འཐད་
དོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་བཞིན་པའི་རྩལ་ཕྱན་དེ་ལ་མདུན་དང་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆའི་
དབྱེ་བ་དང་། ཚུ་འོ་ལ་དང་པ་འོ་ལ་གྱི་ཆའི་དབྱེ་ན་གཞུགས་དེ་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་མཐར་
ཐུག་པར་གནས་ལ་གཞུགས་ལ་ཆ་གས་ཡོད་མེད་ཅེས་དབྱད་པ་རྩལ་དེར་ཡང་འཇུག་
པར་འགྱུར་དེ། མདུན་རྒྱབ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་ན་ཐུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཆ་
ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པས་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཉམས་ལ། ཆ་གས་མེད་ན་གཞུང་དུ་མེད་
པས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱབ་བྱེད་རྒྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་མ་གྲུབ་བོ། །
གཉིས་པ། ཀྱན་གྲང་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་ནས། །སྐར་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར། །
དེ་ཕྱིར་ཡི་གེ་བརྗོད་པ་ཡང་། །འདི་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དབང་པོ་
གཞུགས་ཅན་གྱིས་གཞུང་བར་བྱ་བའི་དོན་ལ་བརྟགས་པ་ནི་ཀྱན་གྲང་རང་གི་ཡན་
ལག་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་ནས་སྐར་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་
ནས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་འདི་ལྟར་གཞུགས་ལྟ་བུ་ཉིད་གྲང་ཐུམ་པ་ཉིད་ལ་
ལྟོས་ན་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་གཞུགས་རང་གི་ཆ་གས་ལ་ལྟོས་ན་ཡན་ལག་ཏུ་
འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་དེའི་ཆ་གས་དང་ཐན་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ལྟར་
འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བརྟགས་ན་གཞུགས་ཀྱི་མཐའ་རྩལ་ཕྱ་རབ་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར།
མིང་གི་མཐར་གནས་པའི་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡང་འདི་ལ་ཆ་གས་ཕྱེ་
ནས་དབྱད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་བདེན་དངོས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་ན་ཡི་གེ་ནི་མིང་མཚོན་པ་སྟེ་ཐུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་བདེན་དངོས་སུ་གྲུབ་
པ་ལྟ་ཅི་དེ་དག་གི་མིང་ཅུམ་ཡང་འདི་ན་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་སྟོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས། ཡུལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དབང་པོས་འཛིན་པ་དགག་པ་དང་། ཡིད་གྱིས་
འཛིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བལྟ་བུ་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་དང་། ཉན་

བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷལ་དགག་པ་དང་། ལྷལ་ཅན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 རང་སྟེ་དགག་པ་དང་། གཞན་སྟེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁ་དོག་དང་
 དབྱིབས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་རང་མཚན་མིག་གི་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་
 རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་གཟུགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པར་
 ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་དོག་
 དང་དབྱིབས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བུམ་པའི་གཟུགས་རང་མཚན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་
 བས་བུམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེན། གལ་ཏེ་མདོག་ལས་དབྱིབས་གཞན་ན། །
 རི་ལྷ་ལྷུང་ན་དབྱིབས་འཛིན་འགྱུར། །འོན་ཏེ་གཞན་མིན་ན་ལུས་ཀྱིས། །མདོག་
 ཀྱང་ཅི་སྟེ་འཛིན་མི་འགྱུར། །ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་པོ་རང་བཞིན་གཞན་ནམ་
 གཅིག་ཡིན། གལ་ཏེ་ཀ་བའི་མདོག་ལས་རིང་བྱང་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་རང་
 བཞིན་གཞན་ཡིན་ན་རི་ལྷ་ལྷུང་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དབྱིབས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་
 འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁ་དོག་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་
 ཏེ་གཞན་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ན། ལུས་ཀྱིས་སྤྲན་ལྷུང་
 དུ་རིང་བྱང་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་འཛིན་པ་ལྷར་མདོག་ཀྱང་ཅི་སྟེ་འཛིན་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ་འཛིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུབ་པ་ནི་དེ་ཉིད་དང་
 གཞན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ལས་མ་གཏོག་པ་གཞན་འཛིན་མི་རུས་པས་སོ། །གཉིས་
 པ་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ཡོད་དེ་རྒྱ་གཟུགས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན།
 གཟུགས་ནི་ལྷ་ཞིག་མ་གཏོགས་པར། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མི་སྣང་ངོ་། གལ་ཏེ་དེ་
 ལྷར་འགྱུར་ན་ནི། གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་མིག་ཉིད་ཀྱིས། །འཛིན་པར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་
 འགྱུར། །འབྲས་བུའི་གཟུགས་ནི་ལྷ་ཞིག་མ་གཏོགས་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་
 ཀྱི་རྒྱ་ནི་མི་སྣང་སྟེ། འབྲས་བུའི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པས་རང་བཞིན་

ཐ་དད་དུ་མི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ན། གཅིག་ཡིན་
དགོས་པས་རྒྱ་གཞུགས་དང་འབྲས་གཞུགས་གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་མིག་ཤེས་ཉིད་གྱིས་
འཛིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་འཛིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་
ལྟར་འགྱུར་ན་ནི་ཞེས་པ་འདི་འགྲེལ་པའི་མཚམས་སྒྲུབ་གྱི་ཚིག་ཅུ་པའི་དཀྱུས་སུ་
ཤོར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། ས་ནི་བརྟན་ཞེས་བྱ་བར་མཐོང་། །དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་འཛིན་པར་འགྱུར། །
དེས་ན་རེག་པ་འབའ་ཞིག་ནི། །ས་འོ་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བརྟོན། །ས་ནི་ས་ཞིང་བརྟན་
པ་ཞེས་བྱ་བར་མཐོང་ལ་དེ་ཡང་ལུས་ཤེས་གྱིས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་རེག་
པའི་ཁྱད་པར་འབའ་ཞིག་ནི་ས་འོ་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བརྟོན་པས་གཞུགས་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་
ནི་མིག་ཤེས་གྱི་གཞུང་ཡུལ་དང་། འབྱུང་བཞིའི་རེག་བྱ་ལུས་ཤེས་གྱི་གཞུང་ཡུལ་
ཡིན་པས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་འབྲེལ་
བ་མེད་པས་གཞུགས་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། རྒྱ་འབྱུང་བ་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་
དེའི་འབྲས་གཞུགས་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་གཞུགས་གྱི་སྒྲེ་
མཆེད་གྱི་དངོས་པོ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་ཐ་དད་པའི་གཞུགས་གྱི་རྒྱ་འབྱུང་བ་མི་སྣང་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འབྱུང་བ་རེག་བྱར་གྱུར་པ་དམིགས་
པ་མ་ཡིན་ནམ་སྒྲུམས་ན། དེ་ཡིན་མོད་གྱི་འདིར་གཞུགས་དངོས་པོ་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་
དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལས་ཐ་དད་མེད་ན་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་འཐད་
པས་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་འབྲེལ་
བ་སྒྲུབ་མི་ལུས་པས་ཀྱང་རྒྱ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་བཟུ་བྱ་མིན་ལ་བཟུ་བྱ་མིན་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བཟུ་བྱ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པས་མཛོད་སུམ་དུ་
འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བཟུ་བྱར་སྒྲེས་པས་བུམ་པ་ནི། །འདི་ལ་ཡོན་
ཏན་འགར་མི་འགྱུར། །དེས་ན་བཟུ་བྱ་ཉིད་སྒྲེ་ལྟར། །ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འང་ཡོད་མ་

ཡིན། །སྤུམ་པ་རང་རྒྱལ་ས་བཏུ་བྱར་སྒྲིམ་སམ་མ་སྒྲིམ། དང་པོ་ལྟར་ན། སྤུམ་པ་
འདི་ལ་བཏུ་བྱ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་དོན་གཞན་དང་འབྲེལ་བས་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཡོན་
ཏན་འགའ་ཡང་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱལ་ས་རང་བཏུ་བྱར་སྒྲིམ་ཟིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤུམ་པ་ལ་བཏུ་བྱ་ཉིད་དོན་གཞན་སྒྲི་བ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་བཏུ་བྱ་
དང་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་བཏུ་བྱར་མ་གྲུབ་པའི་སྤུམ་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་མིན་པས། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྤུམ་པ་མངོན་སུམ་དངོས་དང་། བཏགས་པ་བ་གང་དུ་
ཡང་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་སྤུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་བཏུ་བྱར་སྒྲིམ་ན་དེ་ཆོས་ཅན།
སྒྲི་བཏུ་བྱ་དོན་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོས་
ཡིན་པ་ལ་བཏགས་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། བཏུ་བྱ་ཡིན་པར་མ་སྒྲིམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
སྒྲི་དང་འབྲེལ་བས་ཕན་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོས་བཏུ་བྱ་ཡིན་པར་མ་སྒྲིམ་
པའི་ཕྱིར། ཕན་པ་དོན་ཡོད་ན་བཏུ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བཏུ་བྱར་
ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གཞན་དང་གཞན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཉེ་
ཅང་ཐལ་ཡོ། །བཏུ་བྱ་སྒྲི་དང་སྤུམ་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རིགས་
པས་སྒྲུབ་མི་རྣམས་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་བ་བཞག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་རྟོགས་
པ་ཡིན་པས། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་གྲུབ་པས་ལྟན་འབྲེལ་དོན་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་ལྟ། མིག་གཟུགས་ལ་བཏུ་བྱེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་
དང་། རྣམ་ཤེས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། མིག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་
དང་། མིག་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟ་བྱེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རྟེན་གསུམ་ཆོགས་པ་གཟུགས་
ལ་བཏུ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ། ལྷལ་གཟུགས་ལ་སོགས་མངོན་སུམ་པ་
དག་ཡོད་དེ། དེ་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་རྣམས་གདོན་མི་ཟ་བར་རང་གི་ལྷལ་ལ་འཇུག་དགོས་
པས་དེས་འཇུག་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་མངོན་སུམ་ཡོད་དོ་ཞེན།
མིག་ནི་འབྱུང་གྱུར་ན་དེ་བཞིན། མིག་གིས་མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མིན། །དེས་ན་

ངེས་པར་ལས་རྣམས་སྤྲིན། རྒྱལ་པས་བསམ་མི་ཁྱབ་པར་གསུངས། གཤམ་ཏེ་དབང་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་ཀྱིས་ན་དེར་འབྱུང་ན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་བུ་པོ་ནི་སྤྱིར་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་འབྱས་གཞུགས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་
ནི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པ་སྟེ་མིག་གི་གཞུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྒྲི་མི་ཐོས་ལ། རྣ་
བས་ཀྱང་སྒྲི་ཐོས་ཀྱི་གཞུགས་མི་མཐོང་བས། མིག་གི་དབང་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞུགས་
ཀྱི་སྒྲི་མཆོད་མིག་གིས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་གི་དབང་པོ་གཞན་ཀྱིས་མིན་པའི་ཕྱིར།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་འཛིན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣ་བའི་
དབང་པོ་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཁྱབ་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་སྟོན་པ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། མིག་ལ་སོགས་པ་མི་
སྤྱིད་ན་ལས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། ཅི་ཁོ་བོས་ལས་
དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞུགས་མཐོང་གི་སྒྲི་མི་ཐོས་པ་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འགོགས་སམ། གང་བཀག་ན་མིག་ཤེས་གཞུགས་འཛིན་བྱེད་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོགས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་རིགས་པའི་ལམ་
ཀྱིས་བསམ་པར་མི་རྣམས་གིང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ཀྱང་མིག་གིས་གཞུགས་མཐོང་
ལ་སྒྲི་མི་ཐོས་པ་ལ་བསྟོན་མི་རྣམས་པ་དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པར་རིག་ནས། རིགས་པའི་འཐད་པ་མ་བཅུག་པར་ཁས་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པས་ངེས་པར། ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཐུབ་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་གསུངས་
ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་བསམ་ཡས་པས། རྒྱུད་ལས་
འཛིག་རྟེན་འདི་ཀྱན་འབྱུང་གྱུར་ཏེ། མཚོ་དང་རི་དང་ལྷ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་། །
རིན་པོ་ཆེ་བྱེ་ས་བོན་བཀྲམ་རྣམས་སོ། རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲིན་གྱིས་ཆར་འབབས་
གིང་། རྒྱར་ཡང་རྒྱུད་གིས་སྤྲིན་ནི་རབ་ཏུ་འཛིལ། རྒྱུད་ལས་འཛིག་རྟེན་ལོ་རྟོག་
རྒྱས་འབྱུར་ཏེ། རྒྱུད་གིས་འགོ་བ་ཀྱན་ལ་བདེ་བ་འབྱེན། ཞེས་དང་། གང་དག་
སྤྱིད་པར་གྱུར་ཀྱང་སྤྱིད་པའི་སྟོན་ལས་གོ་ལ་བ་རྣམས། རྟོང་པར་སྒྲི་ཞིང་ལས་ཀྱི་

འབྲས་བུ་འདྲ་མི་འགྱུར། གང་དག་གིས་པས་བྱི་མ་བསྐྱེགས་ཀྱང་བརྟེན་
བརྟེན་པ། སྤྱོད་པ་བདག་མེད་དབང་བསྐྱུར་དེ་དག་ཀྱང་དགྲིས་འགྱུར་ཞེས་སོ། །
ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། འདི་རྣམས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པའི་དོ་བོར་བཞག་ཅེན།
ཅེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པའི་དོ་བོར་བཞག་གམ། གལ་ཏེ་
མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགོགས་པར་སྒྲུབ་པས་དེ་རི་ལྟར་མ་བཞག་ཅེན། ཁོ་བོ་
ཅག་གིས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དོན་རང་བཞིན་ཚོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཁོ་
བོ་ཅག་ནི་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པར་འགོག་གི་མིག་ལ་སོགས་
པ་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་ཉིད་ནི་མི་
འགོགས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་
པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་ནི་རིགས་པ་བརྟུག་ནས་བསམ་པར་མི་རུས་ཏེ། རེ་
ཞིག་ལས་དེ་ཉིད་རང་གི་དོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་རང་གི་དོ་བོས་
གྲུབ་པར་གྱུར་ན་ནི་དེའི་ཆེ་དུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་རྣམ་པར་མི་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་
རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྤྱོན་པར་འབྱུང་བའམ་ཡང་ན་རྣམ་
པར་སྤྱོན་པར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དེ། རང་བཞིན་གཞན་ཉིད་ཏུ་བསྐྱུར་བར་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་
པས་འཛིག་རྟེན་པའི་དོན་ལ་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་
བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་བརྟུག་པར་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་བསམ་གྱིས་
མི་བྱབ་པ་ཉིད་ཏུ་ཁས་སྒྲུངས་ཏེ་སྒྲུལ་པ་ལས་སྒྲུལ་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཏུ་འཛིག་རྟེན་
པ་ཐམས་ཅད་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་བྱེ་
སྟེ་སྒྲུབ་ནི་རང་ལུགས་མ་མེད་པ་ཡིན་པར་སྟུམ་སོ། །

གཉིས་པ། མིག་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་གཤམ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། རྟེན་མ་ཆང་ཕྱིར་གཤམ་པ་ནི། །ལྟ་བུའི་སྒྲོ་རོལ་ཡོད་མ་ཡིན། །

འོན་ཏེ་ཕྱིས་ན་ཤེས་དོན་མེད། །གསུམ་པ་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །མིག་གི་ཤེས་
 པ་ནི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་སྤྱོད་ལ་ཁྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་ལ་ཁྱེད་པ་བསྐྱེད་
 པའི་སྐྱོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཕྱིས་ཡོད་ན་གཟུགས་
 བལྟ་བ་ལ་མིག་ཤེས་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་སྤྱོད་ལ་ཁྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འོན་ཏེ་རྟོག་པ་གསུམ་པ་བལྟ་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཆར་བྱེད་འབྱུང་བར་རྟོག་ན།
 མིག་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་བལྟ་བར་བྱ་བའི་བྱེད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྟོས་
 མེད་ཅིག་ཆར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བ་ལང་གི་རྩ་གཡས་གཡོན་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་
 སྐྱོན་མ་དང་འོད་བཞིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལ་བཀལ་ཞིང་བརྟགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
 འཇིག་རྟེན་པ་ཁོ་ན་ལ། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དམིགས་པའི་དོན་ཡང་
 རྟུན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཚས་ཅན་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མིག་གཟུགས་
 ལ་བལྟ་བའི་འགྲོས་དང་ལྡན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་མཐོང་ནས་ལྟ་བའི་
 ཆེད་དུ་འགྲོ་ན་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། མིག་མ་སོང་བར་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་
 འཛིན་ན་ཡུལ་ཀུན་མཐོང་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མིག་ནི་བལྟ་བའི་
 བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེན། མིག་ཏེ་འགྲོས་དང་ལྡན་གྱུར་ན། ཐག་རིང་ཡུན་རིང་གིས་
 མཐོང་འགྱུར། ཉ་ཅང་ཉེ་དང་ཆེས་རིང་དུ། གཟུགས་དེ་གསལ་བར་ཅི་སྟེ་མིན། །
 མིག་གི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་ནི་ཡུལ་གྱི་དྲུང་དུ་སོང་ནས་བལྟ་མཁུ། མ་སོང་བར་བལྟ།
 དང་པོ་ལྟར་ན། མིག་དེ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཆོ་ཡུལ་གྱི་དྲུང་དུ་འགྲོ་བའི་འགྲོས་
 དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ཐག་རིང་གི་ཡུལ། དུས་ཡུན་རིང་གིས་མཐོང་དགོས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་མིག་གཟུགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་མཐོང་
 བར་འདོད་ཅིང་། སྐྱ་རྩ་བར་རྒྱུར་འོང་ནས་ཐོས་པར་འདོད་པས། དེའི་ཕྱིར་འགྲོས་
 དང་ལྡན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་ཕྱིན་ནས་དམིགས་དགོས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པོ། །དཔེར་ན་
 སྐྱེས་ལུ་ལམ་དུ་འགྲོ་བས་གླིང་དུ་ཕྱིན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མིག་གིས་ཕྱིན་གྱང་རུང་

མ་ཕྱིན་ཀྱང་རུང་འཕྲད་ནས་འཛིན་ན་ཉ་ཅང་ཉི་བའི་མིག་སྒྲུབ་དང་བྱར་མ་སོགས་
དང་ཆེས་རིང་དུ་གནས་པའི་གཞུགས་དེ་གསལ་བར་ཅི་སྟེ་མཚུངས་པར་མི་འཛིན་
མཚུངས་པར་ཐལ། སྤང་ནས་འཛིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩས་ཏེ་ཡུལ་
ལ་ཉི་རིང་གི་ཁྱད་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། གལ་ཏེ་གཞུགས་མཐོང་མིག་འགྲོ་ན། ཁོང་བས་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་
མེད། ཡང་ན་བལྟ་བུར་འདོད་པ་ནི། ཁངས་ཞེས་བྱ་བ་རྩལ་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་
གཞུགས་མཐོང་ནས་མིག་གཞུགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་འགྲོ་ན་སོང་བས་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་
མེད་དེ། གཞུགས་བལྟ་བུའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནམ་སོང་བའི་སྤྲ་ནས་མཐོང་བེན་པའི་ཕྱིར།
ཅི་སྟེ་མ་མཐོང་བར་འགྲོ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ལྟ་བར་འདོད་པའི་གཞུགས་ཉིད་ངེས་
པར་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་རྩལ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡོང་བ་ལྟར་མ་མཐོང་བར་བལྟ་
བའི་དྲུང་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། གསུམ་པ། མིག་མ་སོང་བར་འཛིན་ན་ནི། འགྲོ་བ་
འདི་ཀྱན་མཐོང་འགྱུར་ཏེ། གང་ལ་འགྲོ་བ་ཡོད་མིན་པ། ཉེ་ལ་རིང་མེད་བསྐྱབས་
པའང་མེད། ཅི་སྟེ་སྦྱོར་འདི་སྤང་འདོད་ནས་མིག་མ་སོང་བར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་
ན་ནི། འདི་ན་གནས་པའི་མིག་གིས་ཐག་ཉི་རིང་དང་། བསྐྱིབས་མ་སྐྱིབས་ཀྱི་འགྲོ་
བ་འདི་ཀྱན་མཐོང་བར་ཐལ། མིག་གང་ལ་ཡུལ་གྱི་དྲུང་དུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་གཞུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དེ་ལ་ཡུལ་ཐག་ཉི་རིང་མེད་ཅིང་མ་བསྐྱིབས་པ་
དང་སྐྱིབས་པ་ལའང་ཁྱད་པར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ། དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་ནི། ཉང་པོ་བདག་ལ་སྤྲང་འགྱུར་ན། མིག་
ནི་མིག་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པར། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འགྱུར་མ་ཡིན། རི་ལྷར་མེ་ཉོག་ཙམ་
པ་ཀ་དང་ལྷུང་ལ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་དང་པོ་རང་རང་གི་རྟེན་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱིས་དེ་
དང་འཕྲད་པ་ལ་ཉི་ལ་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་
ནི། དང་པོར་བདག་ལ་སྤྲང་བར་འགྱུར་བ་ལུགས་ཡིན་ན་སྟེ། ཡིན་པས། མིག་ལྟ་
བྱེད་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན། མིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་རང་བཞིན་

འདྲོར་མི་སྲིད་པས་མིག་ནི་མིག་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པར་རྒྱ་མཚོན་གང་གིས་ཕྱིར་ན་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་མིག་ལས་སུ་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
 ཀྱང་ལྟ་བུད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲོར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མིག་གིས་མིག་འཛིན་
 པ་ཚོད་མས་ཞེགས་པས་མིག་ཚོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་
 བར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར། ལུས་པ་བཞིན་ནོ། །མིག་དང་པོ་རང་
 གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མི་ལྟ་བར་ཡོད་ན་རྗེས་ནས་བལྟ་བར་མི་རུང་ལ། མེད་ན་མིག་རང་
 གི་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བས། མིག་གི་དབང་པོ་ཁོ་ན་བལྟ་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་
 མོ། །ལྟ་བ། གལ་ཏེ་མིག་འབའ་ཞིག་ལ་གཟུགས་བལྟ་བའི་རུས་པ་མེད་ཀྱི་སྐྱེན་
 གསུམ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མིག་ལ་རྣམ་
 ཤེས་ཡོད་མིན་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་ལ་ཡང་ལྟ་མེད་ལ། །གཉིས་ཀ་གཟུགས་ལ་ཡོད་
 མིན་ན། །དེ་དག་གིས་གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཐོང་། །མིག་བཅའ་པོ་ཡིན་པས་ལུལ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་བྱེད་པར་
 མེད་ལ་བལྟ་བ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་དམིགས་སྐྱེན་གཟུགས་ལ་ཡོད་པ་མིན་ན་
 སྐྱེན་ཚོགས་པ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་མཐོང་། མཐོང་བ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། །ཡ་གྲུལ་གཟུགས་ལ་ཡང་མཐོང་བའི་རུས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་
 མཚོན་ནི། མིག་གིས་ལུལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྱུང་གྱུར་བཅའ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་མིག་ལ་ཤེས་པ་མེད་
 རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མིག་མེད་དེ། དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལྟ་བ་མེད་ན་ཡོང་བ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་ཇི་ལྟར་བལྟ། གཟུགས་ལ་འང་གཉིས་ཀ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དབང་པོ་
 དང་ལུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་ལན་ཚུན་མ་ཚང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་པ་
 ཡོད་དུ་རྒྱུ་གྱུར་གཟུགས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལྟ་བའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་

བའི་ཕྱིར་ཡོང་བའི་ཚྭ་གས་བཞིན་ནོ་སྐྱམ་དུ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གླ་གླ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། གླ་
དང་འཕྲད་ནས་འཛིན་མི་འཛིན་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། གླ་འི་ཆད་པོ་མི་འཛིན་
པ་ལ་གཞོན་པ་བརྟན་པ་ལོ། །དང་པོ། གལ་ཏེ་གླ་ཞིང་གླ་འགོ་ན། །གང་གིས་གླ་བ་
པོར་མི་འགྱུར། །འོན་ཏེ་མི་གླ་བར་འགོ་ནའང་། །གང་གིས་དེ་ལ་ཤེས་པ་སྟེད། །དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གཟུགས་ལྟ་བུར་མི་འོས་པ་ལྟར་སྒྲུ་མ་ཉན་པར་ཡང་མི་འོས་ཏེ། གླ་ཐོས་
ན་ཉན་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་འཇམ་མ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཐོས་གྲངས། དང་པོ་ལྟར་ན་གླ་ཉན་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགོ་བ་ན་གླ་འཕྱིན་ཅིང་འགོ་འཇམ། གླ་མེད་པར་འགོ་ །དང་པོ་ལྟར་
ན་གལ་ཏེ་གླ་ཞིང་གླ་དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་དུང་དུ་འགོ་ན། གླ་མཚན་གང་གིས་གླ་བ་པོར་
མི་འགྱུར། ལྟས་ཕྱིན་ལྟར་གླ་སྒྲོགས་ཅིང་འགོ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གླ་མིན་པར་
ཐལ་ལོ། །འོན་ཏེ་མི་གླ་བར་ཉན་ཤེས་ཀྱི་དུང་དུ་འགོ་ན་གླ་མཚན་གང་གིས་གླ་དེ་ལ་
དམིགས་པའི་ཤེས་པ་བསྟེད། གླ་ཅི་ཡང་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། མ་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ། གལ་ཏེ་ཕྱད་དེ་གླ་འཛིན་ན། གླ་ཡི་དང་པོ་གང་གིས་འཛིན། གླ་ནི་རྒྱང་
བར་མི་འོང་ན། །རེང་ལ་རི་ལྟར་འཛིན་པར་འགྱུར། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ན་པའི་
དབང་པོ་དང་འཕྲད་དེ་གླ་འཛིན་ན་འཕྲད་པའི་སྒྲ་རྩ་ལ་གྱི་སྒྲ་དེ་ཅིག་དང་པོའི་སྒྲ་དེ་
གང་གིས་འཛིན། འཛིན་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་བའི་དབང་པོས་གྲང་མི་འཛིན་ཏེ།
རང་སྟེས་ནས་འཕྲད་པ་ལ་སྒྲ་དེ་ཅིག་དང་པོ་ལ་རང་སྟེས་གཉིས་པ་ལ་འཕྲད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་གྲང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གླ་མིན་པར་
ཐལ། གླ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་གླ་རང་གི་རྩས་
དང་དགུའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་རྒྱང་བར་མི་འོང་ན་དེ་མ་ཡིན་པ་གྲུབ་བདེ་རྩས་
གཅིག་པས། གླ་ཅམ་རེང་ལ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་རི་ལྟར་འཛིན་པར་འགྱུར། དེ་
དང་གྲུབ་བདེ་རྩས་གཅིག་པའི་ཐ་མི་དད་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་ཡང་འཛིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ལྟར་ན་སྐྱ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱ་བའི་དབང་པོ་དང་འཕྲད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ན་དྲི་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཡང་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱ་
 འཛིན་ན་དེ་དག་ཀྱང་འཛིན་པར་ཐལ། གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་པས་སྐྱ་འཕྲད་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པོ། །གསུམ་པ། གལ་ཏེ་དེའི་དང་པོ་
 མ་བཟུང་ན་དེའི་ཚོ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྐྱ་ཉིད་ཉམས་པའི་ཕྱིར། རི་མིད་སྐྱ་ཐོས་
 མ་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་བར་དུ་སྐྱར་མི་འགྱུར། །སྐྱ་མེད་པར་ཡང་མཐར་སྐྱ་ཉིད། །འགྱུར་
 བ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །རི་མིད་སྐྱ་ཐོས་པར་མ་གྱུར་བ་དེ་ཡི་བར་དུ་སྐྱར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 རྒྱ་བའི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར་དྲི་ལ་སོགས་པ་བཞིན། ཐོས་པ་ན་སྐྱར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 དང་པོ་སྐྱ་ཡི་རོ་བོར་མེད་པ་ཡང་མཐར་སྐྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་དྲི་ལ་སོགས་པ་ཡང་
 དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རྟག་པ་ལ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དྲི་ལ་སོགས་པ་དང་པོར་སྐྱ་ཉིད་
 དུ་མ་ཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་སྐྱར་འགྱུར་བ་མི་རིག་པ་བཞིན། སྐྱ་ཉིད་རྟག་པ་
 དང་པོ་ཉིད་དུ་ཐོས་པ་མིན་པར་གྱུར་བ་དེ་ཕྱིས་རྒྱ་བའི་དབང་པོས་ཐོས་པ་སྐྱ་ཉིད་དུ་
 རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་པ་རོལ་པོའི་ཞེ་འདོད་རྟག་པ་ལ་གཞོད་པ་
 དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་དང་པོ་དང་ཕྱིས་ཞེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གྲགས་
 ཀྱིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྐྱ་གང་ཐོས་གྱུར་པ། །དེ་ནི་
 བས་ཡང་ན་དུ་ཞུགས་པ་མེད། །དེ་ཡིས་འཕྲོ་བ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་མོད། །རྟོག་
 པའི་དབང་གིས་སྐྱ་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དཔེར་ན་གིང་དང་རྒྱུད་ལ་
 བརྟེན་བྱས་ལ། །ལག་པས་རྩོལ་བ་བྱས་པ་གསུམ་ཚོགས་ན། །སྒྲིགས་བྱེད་པའི་ཕང་
 སྒྲིང་བྱ་ལ་སོགས་པ། །དེ་དག་ལས་ནི་སྐྱ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་ནས་མཁས་
 པ་ལ་ལས་བརྟགས་བྱ་སྟེ། །དེ་ནི་གང་ནས་འོང་ལ་གར་སོང་ཞེས། །སྒྲིགས་དང་
 སྒྲིགས་མཚམས་ཀྱང་དུ་བརྟགས་བྱས་ན། །སྐྱ་ཡི་འགྲོ་བའམ་འོང་བ་མི་དམིགས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
 གཉིས་པ། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཡུལ་འཛིན་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་

བརྗོད་ནས་ཡིད་ལ་ཡང་ཡུལ་དེ་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཁོ་ན་རེ།
 སེམས་ཡུལ་གྱི་བྱེད་ཏུ་སོང་ནས་འཛིན་ཏེ་ཞེན། མི་རིགས་ཏེ། དབང་པོ་རྣམས་དང་
 བྲལ་སེམས་ཀྱིས། སོང་སྟེང་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྟོག་འདི་
 བེ། །རྟག་ཏུ་ཡིད་མེད་ཅི་སྟེ་མིན། །ཉན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་དབང་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་
 ཡུལ་གྱི་བྱེད་ཏུ་མི་འགོ་སྟེ། དབང་པོ་ལྷས་ཁོ་ན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་རྣམས་
 དང་བྲལ་བའི། ཉན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་སོང་སྟེང་། ཉན་པ་
 དང་བསྟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། ཡོང་བ་ལ་སོགས་པ་
 བཞིན་དུ་ཡུལ་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པ་ཡོད་ན་ཡོང་བས་ཀྱང་
 མཐོང་བར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་དབང་པོ་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། སེམས་ཡུལ་གློག་ཏུ་འགོས་ཏེ་དོན་དམིགས་ན་དེའི་ཚེ་ཡང་དོན་རྟོགས་པ་
 མཐར་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་དེ་ལས་མི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་སྟོག་སྟེ་བདག་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཡིད་མེད་པ་ཅི་སྟེ་མིན།
 དེ་ལྟར་རིགས་པས་དབྱེད་ན་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ལ་ཡུལ་འཛིན་པའི་རྒྱས་
 པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་ན་དེ་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་བདག་ནི་ཆེས་བཅའ་བོ་ཀ་
 བུམ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལ་འང་ཡུལ་འཛིན་པ་མེད་པར་རིགས་པས་འགྲུབ་པོ།
 དེ་ལྟར་དབྱེད་ན་བདག་དེ་ཡང་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་བཞིན། དོན་དམ་པར་
 མ་གྲུབ་པར་མ་ཟད་ཐ་སྟོན་ཙམ་དུ་ཡང་བཞག་མི་རྒྱས་པས་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པར་
 འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ། འཛིན་བྱེད་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། འདུ་
 ཤེས་སྤང་བོའི་མཚན་ཉིད། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ། དབང་
 དོན་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་དག་སྟན་མོང་མིན་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་འདུ་
 ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྤང་མཐོང་བ་ཡི་དོན་གང་ཞིག་ཡིད་
 ཀྱིས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟར་འཛིན་པ། །དེ་ནི་ཆོས་ཀྱན་རྣམ་བཞག་ལ། །འདུ་ཤེས་སྤང་བོ་

ཞེས་བྱའོ། །འགྲུག་པས་དབྱུང་པ་ན་དེ་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྤར་མཐོང་བའི་དོན་གང་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མིན་པའི་
དོན་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་སྤྲིག་ཀྱི་ལ་ཆུའི་བག་ཙམ་མེད་ཀྱང་ཆུའི་རྣམ་པ་
ཙན་གྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་མོང་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་
ཀྱན་གྱི་སྤྱོད་མོང་མིན་པའི་མཚན་མ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་འདུ་ཤེས་
ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་འདུ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་བཞག་པའི་
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྲིག་ཀྱི་ལ་ཆུར་འབྱུལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ། འདུ་
ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཞག་མི་རུས་སོ་ཞེན།
སྤྱོད་མེད་དེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད། །སྤྱོད་མ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །
གང་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་དེ། །སྤྱོད་མ་ཞེས་བྱར་མི་རིགས་སོ། །
རང་གི་ངོ་བོས་མེད་ཀྱང་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་སྤྱོད་མ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་གང་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་
མ་ཞེས་བྱར་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྤྱོད་དག་དཔེར་ན་སྤྱོད་མ་མཐོན་ནས་སྤྱོད་
མའི་མཚན་བྱ་ཞིག་གིས་ལམ་པོ་ཆེའི་བཞིར་མདོར་སྤྱོད་མའི་ལས་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཆོག་ས་
སྤྱོད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱང་པོ་ཆེའི་ཆོག་ས་དང་། རྟའི་ཆོག་ས་དང་། ཤིང་རྟའི་ཆོག་ས་
དང་། དཔུང་བྱ་ཆུང་གི་ཆོག་ས་དང་ཞེས་ཀྱི་ཆེར་འབྱུང་ཞིང་། དེ་སྤྱོད་པ་མིག་དང་
ལྟན་པ་ཞིག་ལྟ་བུར་བྱེད། སེམས་པར་བྱེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པ་ལྟ་ཞིང་སེམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཡང་སྤྲང་། གསོག་དང་གསོབ་དང་སྤྱིང་པོ་མེད་པར་ཡང་སྤྲང་རོ། །དེ་ཅིའི་
སྤྱད་དུ་ཞེན། ཅི་སྤྱོད་པ་བྱས་པ་དེ་ལ་སྤྱིང་པོ་ལྟ་ཡོད་དམ། དག་སྤྱོད་དག་དེ་བཞིན་
དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་
བའམ་ནང་གི་འམ། ཕྱིའི་འམ། རགས་པའམ། བྱ་བའམ། རན་བའམ་གྱ་ལོམ་
བའམ་ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའམ། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་

སྤོང་ཞིག་ལྟ་བུར་བྱེད། སེམས་པར་བྱེད། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་
 པ་ན་ལྟ་ཞིང་སེམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པར་སྤང་། གསོག་དང་གསོབ་དང་སྦྱིང་པོ་མེད་པ་དང་ནད་དང་འབྲས་དང་།
 ཟུག་རླུང་དང་སྤྲིག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྲིག་བསྐྱེད་དང་སྦྱང་བ་དང་། བདག་མེད་
 པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེན། ཅི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱང་པོ་འདི་ལ་སྦྱིང་
 པོ་ལྟ་ཡོད་དམ་ཞེས་གསུངས་པས་རི་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་
 རང་བཞིན་ངོ་བོས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་པ་སྤྱོད་མའི་བྱང་མེད་དང་འདྲ་བར་ངེས་
 སོ། ། །གསུམ་པ། ཅི་ནས་ཀྱང་དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་མི་སྤྱིད་ལ། མིག་
 དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱོད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངོ་
 མཚར་བ་ཞིག་གོ་ཞེན། གང་ཆེ་མཁས་པ་ས་སྟེང་ན། །ངོ་མཚར་མིན་པ་འགའ་མེད་
 པ། །དེ་ཆེ་དབང་རྟོགས་དེ་འདྲ་ལ། །ཡ་མཚན་ཞེས་བྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་ཁོ་ན་ངོ་
 མཚར་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཆོས་བོན་འགགས་པ་
 དང་མ་འགགས་པ་ལས་རྒྱ་གུ་འབྱུང་བ་སོགས་མི་རིགས་ལ་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་
 རྒྱ་གུ་སྤྱོད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་འགགས་
 བས་ཡན་རིང་པོར་ལོན་པ་འགར་ཡང་གནས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འགགས་
 བས་བསྐྱེད་པ་དུ་མས་ཆོད་པའི་ལས་ལས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་།
 བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་རྒྱ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་རྣམ་པ་ལྟར་དབྱེད་
 བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་སྤྱང་ཅི་དང་རྒྱུད་དང་འོ་
 མ་སོགས་འཛིན་པའི་བྱ་བ་རུང་བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་སྤང་བ་དང་
 རྟོང་བ་དབྱེར་མེད་པ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་འདི་ལ་ངོ་མཚར་མི་ཆེ་འཇ། གང་
 གིས་ཆེ་མཁས་པ་ས་སྟེང་ན། མིག་འབྲུལ་ལྟ་བུའི་ངོ་མཚར་ཅན་མིན་པ་ཅང་འགའ་
 མེད་པ་དེའི་ཆེ་དབང་ཤེས་རང་བཞིན་མེད་པས་དོན་རྟོགས་པ་ལ་དགོས་སུ་ཡ་མཚན་
 ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྟོགས་པ་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་

པར་གནས་པ་རྟོགས་སུ་མ་ཐིན་ན་ཡང་། དེའི་ཡུལ་རྟོག་པ་ཙམ་ཀྱང་ལ་ཐུན་མོང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པས། དེ་ཕྱིར་སྟོང་པའི་དངོས་རྣམས་ལ། །ལས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་བ་སྟེན་པ་གང་། །རོ་མཚར་བས་ཀྱང་འདི་རོ་མཚར། །མྱད་བྱུང་བས་ཀྱང་འདི་
མྱད་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་སྐྱུལ་པ་དང་། །མི་ལམ་སྐྱུ་མ་ཆུ་ལྷ་དང་། །ཁྱུ་རྩ་
ནང་གི་བྲག་ཆ་དང་། །སྒྲིག་ཀྱི་སྒྲིན་དང་སྒྲིད་པ་མཚུངས། །གང་གི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
རང་གི་རོ་བོས་མ་སྐྱེས་ལ་རྟེན་རི་ལྟར་དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་
མཁས་པ་རྣམས་ལ། རི་ལྟར་མེ་དང་བཅས་པའི་ཡོག་པ་སྐྱར་དུ་བསྐྱོར་བའི་འགྲོས་
ཏེ། མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་རྣམ་པར་དམིགས་པར་
འགྱུར་མོད། འཁོར་ལོ་རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱུལ་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་བྱད་མེད་དག་ཡོད་པ་མིན་ཀྱང་། ཆགས་ཅན་རྣམས་
ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྐྱུལ་
པའི་བྱུང་བ་རྣམས་རང་གི་རོ་བོས་མེད་ཀྱང་སྐྱུལ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པའི་
ཡིད་གྱི་སྐྱན་པ་འཛོམས་ཞིང་པན་བདེའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དང་། སང་པའི་བདག་ཉིད་
ལྟར་གཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྟེན་ཅན་མི་
ལམ་གྱི་ལུས་རང་བཞིན་པ་མེད་ཀྱང་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་
དང་། སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱུལ་པའི་ན་རྒྱུང་བདེན་པ་མེད་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བོ་
སེམས་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་བ་དངོས་ཀྱི་སྟོང་པའི་རྒྱ་ལྷ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྣམས་ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དང་།
ཁྱུ་རྩ་བྱུང་བ་རྒྱུང་རིང་བོ་ན་གནས་པ་དུ་བར་མཐོང་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དང་། རིའི་
ཚང་ཚོང་དང་རི་ཁྲོད་ཀྱི་སྐུལ་དང་། བྲག་གི་ཐབ་རྣམས་ཀྱིས་ནང་གི་བྲག་ཆ་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱར་སྐྱོམ་སེམས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
དུ་ཉེ་བར་ལྟག་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲིག་ཀྱི་རྒྱའི་རོ་བོས་དབེན་བཞིན་རི་དྲགས་

སོགས་སྒྲོམ་པས་གདུང་བ་ལ་ཆུར་འདུ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་།
 སྤྱིན་ཐག་རིང་པོར་གནས་པས་རི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཚུལ་ཀྱང་
 ལ་བདེན་མེད་དུ་གྲགས་པའི་དཔེ་དེ་དག་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ལས། རི་ལྟར་
 བུམ་གཞོན་ལྷའི་མི་ལམ་ན། །བུ་པོ་འབྱུང་ཞིང་གི་བ་དེ་མཐོང་ནས། །བྱུང་ནས་དགའ་
 ཞིང་གི་ནས་མི་དགའ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །སྤྱི་
 མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཞུགས་སྤྱུལ་ཏེ། །རྟ་དང་གྲང་པོ་ཤིང་རྩ་སྒྲ་ཆོགས་གྱིས། །དེ་
 ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་འགའ་ཡང་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་
 གྱིས། །རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དྲངས་པར་ལྷ་ཤར་བ། །དེ་ཡི་གཞུགས་བརྟན་དྲངས་
 པའི་མཚོར་སྤང་སྟེ། །ལྷ་བ་ཆུ་ཡི་ནང་དུ་འཕོས་པ་མེད། །ཆོས་ཀྱན་མཚན་ཉིད་དེ་
 འདྲར་ཤེས་པར་གྱིས། །བྲག་ལྷག་རེ་རྫོངས་ཆུ་རྒྱུང་དོགས་དག་ཏུ། །དེ་དག་ལ་
 བརྟན་བྲག་ཆ་འབྱུང་རི་ལྟར། །དེ་བཞིན་འདུས་བྱས་འདི་ཀྱན་ཤེས་པར་གྱིས། །
 འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མ་སྤྱི་ག་རྒྱ་མཚུངས། །རི་ལྟར་སོས་ཀའི་ཉི་མ་བྱེད་དུས་ན། །
 སྤྱིས་བུ་སྒྲོམ་པས་གདུང་ཞིང་འགོ་བ་ཡིས། །སྤྱི་ག་རྒྱ་དག་ལ་ཆུ་ཡི་ཕུང་པོར་མཐོང་། །
 ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །སྤྱི་ག་རྒྱ་ལ་ཡང་ཆུ་ནི་ཡོངས་མེད་
 བ། །སེམས་ཅན་མོངས་པས་དེ་ལ་འབྱུང་འདོད་དོ། །མི་བདེན་ཆུ་ནི་བརྟུང་བར་
 ཡོང་མི་ལུས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །རི་ལྟར་བར་སྤང་
 ཅུང་ཟད་སྤྱིན་མེད་པར། །སྤྲད་ཅིག་ཏུ་ནི་སྤྱིན་གྱི་དཀྱིལ་འཕོར་སྤང་། །ཐོག་མ་གང་
 བས་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །རི་
 ལྟར་སྤྱི་ག་རྒྱ་དེ་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། །སྤྱི་མ་རི་བཞིན་མི་ལམ་རི་ལྟ་བུར། །མཚན་མ་
 བསྒྲོམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྤང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
 རྟེན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དབང་པོ་དང་དོན་དགག་པ་བསྒྲོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ། རབ་

ཏུ་བྱེད་པ་བརྩ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

ཐཱ་པ་མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་
མཚན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པ་
དང་། དངོས་པོ་རྟག་པ་དང་བདེན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་
སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་དགོས་
པ་བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱལ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདྲིར་
རྒྱས་པ། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་གསལ་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འལུང་བའི་ཕྱིར་སྤྱིད་
པ་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་དང་། སྤྱུལ་པ་དང་མྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་
མེད་ན་གང་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེན། དངོས་པོ་འགའ་ཡང་རང་བཞིན་བརྟགས་
པར་མི་རུས་ཏེ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་གཞན་འགའ་ལའང་། །རག་ལས་པར་ནི་མི་
འལུང་ན། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་འལུབ་འལུར་ན། །དེ་ནི་གང་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། །

འདི་ལྟར་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་གཞན་འགའ་ལ་ཡང་
རྒྱལ་ལས་པར་མི་མི་འགྱུར་ན་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་ལ་རྒྱལ་ལས་
པའི་དངོས་པོ་ཕྱང་ཟུང་གྲུང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་དོན་དམ་
དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱད་པའི་ཆོ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་
དབྱད་བཞེད་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རིགས་ན་དེ་ནི་གང་ནའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེས་ན་དངོས་པོ་གང་ཞིག་བརྟགས་ན་རྒྱ་ཁྱེན་ལ་རྒྱལ་ལས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ལ། རྒྱལ་ལས་པའི་དངོས་པོ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མི་མྱིན་པས།
རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་དང་རྒྱ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན།
རང་གི་ངོ་བོས་པོ་གྲུབ་པ་མེད་ནའང་། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པས་རྟེན་
པ་དེ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས་མེས་བསྟེན་པ་ན། དངོས་པོ་གཏན་མེད་དམ། རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་འདི་ལ་མི་གནས་པར་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་

བར་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཚྲིགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མུ་བཞིར་
 བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། ཚྲིགས་པ་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་།
 གཅིག་དང་དུ་མར་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། མཐའ་བཞི་འགོགས་པའི་རིགས་པ་
 གཞན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
 བའོ། །དང་པོ། གཟུགས་ཉིད་སྤྱོད་ཞེས་གཅིག་མ་ཡིན། །གཟུགས་ལྡན་སྤྱོད་ཞེས་གཞན་
 ཡོད་མིན་ལ། །སྤྱོད་པ་ལ་གཟུགས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །གཟུགས་ལ་སྤྱོད་པ་
 ཡོད་མིན་། །སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་དངོས་པོ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལྟོད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་འདི་
 མན་ཆད་དུ་རི་ལྟར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྤྱིད་པའི་འཐད་
 པ་སྟོན་པར་བཞེད་ནས་འདི་ན་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་
 འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་བའི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཐ་དད་དམ་ཐ་མི་དད་
 པ་ཞིག་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་མཐའ་གཞན་མེད་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ཉིད་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་གཟུགས་དང་གཅིག་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་
 ཏེ་གཟུགས་དང་སྤྱོད་པ་གཉིས་གཅིག་ན། གང་དང་གང་ན་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཆོ་
 དེ་དང་དེ་ན་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 སོ་བཟང་བ་ལས་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བས་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་འཛིག་པའི་ཆོ་དེ་
 དང་ལྟན་ཅིག་པའི་སྤྱོད་པ་འཛིག་པར་འགྱུར་ན། འདི་ནི་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་
 ཉིད་སྤྱོད་པའོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གང་ན་གཟུགས་མཐོང་བ་ན་སྤྱོད་པ་
 མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་འདི་སྤྱངས་འདོད་ནས་དཔེར་ན་ལྟ་སྤྱིན་དོན་
 གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་བ་ལང་དག་དང་ལྟན་པ་ལྟར་གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་
 པ་ཞིག་གཟུགས་དང་ལྟན་པར་རྟོག་ན། འདི་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་
 གཟུགས་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ན་གཟུགས་ལ་མི་སྟོས་པར་ཡན་གར་བ་གཟུང་དུ་
 ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །

བ་ལང་ལས་ཐ་དད་པའི་ལྟ་སྤྱིན་པ་ལང་ལས་ཐ་དད་པར་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་

པ་ཡང་གཟུགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པས།
 གཟུགས་ལས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པ་དེ་མེད་དོ། །ཁོ་ན་རེ་ཕན་ཚུན་དུ་ལྡན་པ་ཡོད་དོ་
 ཞེན། དེ་ལྟར་མེད་པ་དེའི་ཆེ་ལྡན་པར་འཛིན་མི་རིགས་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པས་བ་ཡང་དང་ལྡན་ནི་ཞེས་སྒྲུ་མི་རྣམས་པ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་གཟུགས་དང་
 ལྡན་པ་མི་རུང་ཏེ། བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པ་གཞན་ལ་ལྡན་པ་གིན་ཏུ་མི་རུང་
 རོ། །ཡང་གཞན་ཉིད་མི་སྲིད་ན་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་བུམ་པ་བརྟེན་པའམ་བུམ་པ་
 ལ་གཟུགས་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་དེ། གཟུགས་དང་བུམ་པ་གཉིས་
 གཞན་ཡིན་ན་མཁར་གཞོང་ལ་ཞོ་ལྟར་བུམ་པ་གཟུགས། རེ་ལྟེ་ལ་ལྟ་སྒྲིན་ལྟར་
 གཟུགས་ལ་བུམ་པ་ཞེས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་འདི་དམིགས་པར་འགྱུར་ན། ཐ་དད་དུ་
 རང་གི་ངོ་བོས་བུམ་པ་མེད་པ་ལ་རྟེན་བརྟེན་པའི་མཐར་ལྟ་བུ་འདི་མི་སྲིད་དོ། །
 དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
 བོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་ལ་ལྟོས་ནས་བུམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་མི་སྲིད་པ་ལྟར། བརྟགས་
 པའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོས་པའི་རྟོག་པ་བཞི་མི་སྲིད་ལ། གཞན་ཡང་རི་ལྟར་བདག་
 བྱེད་པ་པོ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་གཅིག་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་བོ་བཞིན་སྒྲུ་
 བ་དང་འཛིག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྤང་བོ་བདག་མ་
 ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱང་བུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ལེན་པ་པོ་
 གཉིས་གཅིག་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་མང་བས་བུམ་པའང་
 མང་བོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་གཞན་དུ་གྲུབ་ན། སོ་སོར་འཛིན་པར་ཐལ་
 བའི་ཕྱིར་དང་། ལྟོས་མེད་དུ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་བདག་སྤང་བོ་དང་གཞན་
 དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ཡང་གཟུགས་ལས་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སོ་
 སོར་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཡང་རི་ལྟར་སྤང་བོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་མེད་པས་བདག་སྤང་བོ་
 དང་ལྡན་པར་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་མི་སྲིད་དེ། གཟུགས་

དང་ཐུམ་པ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་རྒྱ་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཐྱིར་དོ། །རི་ལྷ་ར་ཐུང་པོ་དང་
བདག་དེ་ཉིད་དང་གཞན་རྒྱ་རྟོག་པ་མེད་པ་དེའི་ཆོ་བདག་ལ་ཐུང་པོ་དང་ཐུང་པོ་ལ་
བདག་བརྟེན་པ་མི་རིགས་པ་དེ་བཞིན་རྒྱ་ཐུམ་པ་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་ལ་ཐུམ་
པ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་དོ། །རི་ལྷ་ར་ཐུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་རྒྱ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཅའ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་སྡེ་དགག་པ་དང་། རང་སྡེ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། མཚན་ཉིད་དགག་པ་དང་། མཚན་གཞི་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩས་སྒྱུ་དོན་གཞན་གྱི་ཆེན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཡོན་ཏྭ་
 དོན་གཞན་གྱི་ཆེན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་སྐྱེསྐྱེགས་བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། དེ་ལྟར་
 གཟུགས་དང་བུམ་པ་ལ་གཞན་ཉིད་མི་སྲིད་མོད་གྱི་དེ་ལྟ་ན་འད་དངོས་པོ་རང་བུམ་
 པ་གཉིས་ལ་གཞན་ཉིད་ཡོད་དེ། གང་གིས་ན་ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལྟར་ན། བུམ་པ་ཡང་
 གཞན་ཡིན་ལ་དེའི་སྒྱུ་ཡོད་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་པས་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྱི་ཚེན་པོ་
 ཡིན་ལ་བུམ་པ་ནི་ཁྱད་པར་རམས་བྱེ་བྲག་གི་རྩས་ཡིན་པས། དེ་ནི་ཡོད་པ་དོན་གཞན་
 དང་འབྲེལ་བས་ཡོད་པར་འཛོག་གོ་ཞེན། གཉིས་མཚན་མི་མཐུན་མཐོང་ནས་ནི། །
 གལ་ཏེ་དངོས་ལས་བུམ་གཞན་ན། །མ་ཡིན་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡང་། །བུམ་པ་ལས་
 གཞན་ཅིས་མི་འགྱུར། །ཡོད་པ་ཉིད་དང་བུམ་པ་གཉིས་སྒྱུ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་
 ཉིད་མི་མཐུན་པར་མཐོང་ནས་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ལས་བུམ་པ་རྩས་
 གཞན་ཡིན་ན་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལས་
 གཞན་གྱི་སྒྲོ་དང་སྒྲུ་འཇུག་པར་གྱུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡང་བུམ་པ་
 ལས་རྩས་གཞན་དུ་རྒྱ་མཚན་ཅིས་མི་འགྱུར། །འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་ན་བུམ་པ་
 ཡོད་པར་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་ཡོད་པ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བྱི་
 པ་དག་གི་གཟུགས་དང་བུམ་པ་གཞན་དུ་མི་འཐད་ཀྱང་དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་ལ་
 གཞན་ཉིད་ཡོད་དེ་དེ་ཡང་དེའི་འདོད་པས་སྒྱུ་དངོས་པོ་ཅམ་ནི། བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་

ལ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་རྣམ་པའི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ལ།
 ལུ་མ་པ་ནི་ཀ་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་འཇུག་པས་ལྟོག་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ལས་ལུ་མ་པ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དེས་ན་དེ་གཉིས་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ལ་གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་མཐོང་བ་འཇིག་རྟེན་
 བ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲ་སྒྲོ་འཇུག་གིང་གྲགས་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ན་དེ་གཉིས་ཐ་
 དད་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་མཐོང་བཞིན་དུ་གཞན་
 དང་གཞན་གྱི་སྒྲ་སྒྲོ་མི་འཇུག་ན་གཞན་འཇིག་བྱེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་གཞོན་
 པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་མི་བརྟེན་པ་
 དང་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བའོ། །མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ། རྣམ་དང་ཡོན་ཏན་ལས་དང་
 སྤྱི། བྱེ་བྲག་འདུ་བ་རྣམ་པ་དུག །ཞེས་དེ་དག་ཤེས་པས་གོལ་བར་སྒྲ་བ་ལ། རྣམ་
 བྱི་རྟག་པའི་རྣམ། བདག་དང་དུས་དང་རྒྱལ་དང་ཕྱོགས་དང་ནམ་མཁའ་སྟེ་ལྟ་དང་
 མི་རྟག་པ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྣམ་དང་དགའོ། །ཡོན་ཏན་ནི་ཡུལ་ལྟ་དང་གཅིག་དང་
 དུ་མ་དང་ཆེ་རྒྱ་དང་སྟག་མི་སྟག་ལ་སོགས་པའོ། །ལས་ནི། བཀྲམས་པ་དང་
 བརྒྱུད་པ་དང་འདེགས་པ་དང་འཇོག་པ་དང་བསྟོད་པ་ལྟོ། །སྤྱི་ཆེ་བ་ཤེས་བྱ་ཅམ་
 དང་། དངོས་པོ་ཅམ་དང་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུད་བ་ལུ་མ་པ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམ་སུ་བྱུང་བ་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་ནི། སྤྱིའི་བྱུང་
 པའི་ཆོས་དེ་དག་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་པ་ནི། དངོས་པོ་ཅམ་དེ། ཀ་བ་དང་ལུ་མ་པ་
 ལ་སོགས་པར་འབྱེད་པ་དང་། སྤྱི་ལུ་མ་པ་ཅམ་གསེར་གྱི་ལུ་མ་པ་ལ་སོགས་པར་
 འབྱེད་ཆོས་རྣམ་སུ་ཡོད་པ་ཅིག་གོ། །འདུ་བ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྱི་སྟེང་དུ་དངོས་
 དང་བརྒྱུད་པས་འདོད་དོ། །འདིར་ནི་རྣམ་དང་ཡོན་ཏན་འགོགས་པར་བཞེད་པས།
 ཁོ་ན་རེ། རྣམ་ལུ་མ་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་
 གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གཅིག་ལུ་མ་མི་འདོད་ན། །ལུ་མ་པ་

བཤང་གཅིག་ལྷ་མི་འགྲུར་རོ། །ལྷ་འདི་མཆོངས་པའང་མ་ཡིན་པ། །དེས་ཀྱང་
གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུར་རོ། །དེ་ལྷ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་ཆོག་དོན་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཅིག་ལྷ་མེས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཅིག་ཅེས་པའི་
གངས་དེ་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་འཇུག་པས་རྫས་ལྷ་མེས་པའི་ངོ་བོར་མི་འདོད་
ལ། ལྷ་མེས་པ་ལ་གཅིག་ཅེས་པ་དེ་འཇུག་པས་ལྷ་མེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འདོད་པ་ལ་
གངས་གཅིག་ལྷ་མེས་པར་མི་འདོད་པ་ལྷ་མེས་པ་ལ་འང་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུར་ཏེ་མཆོན་
ཉིད་མཐུན་པར་མཆོངས་པས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དག་རྫས་གཞན་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པས་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྷ་མེས་པའི་ཕྱིར་ལྷ་མེས་པ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་གྱི་གཅིག་ལྷ་མེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ཡང་
མི་རིགས་ཏེ། ལྷ་མེས་པ་ནི་མི་མཆོངས་པས་གཅིག་དང་མི་ལྷ་ནོ། །དེའི་བྱུང་བ་ལྷ་
འདི་ཞེས། ལྷ་མེས་པ་འདི་མཆོངས་པ་ལ་འང་ཡོད་ན་མི་མཆོངས་པ་ལ་འང་ཡོད་པའི་
འདམ་ཀ་ཅན་མ་ཡིན་པས་མཆོངས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ངེས་བཟུང་གི་དོན་ཏེ། དེ་
ཡང་ལྷ་སྒྱུན་མཆོད་སྒྱུན་ལ་གྲགས་སུ་ལྷ་ན་མཆོད་སྒྱུན་ཡང་ལྷ་སྒྱུན་ལ་ལྷ་གྱི་
གཅིག་གྲགས་སུ་ལྷ་མེས་པ་གཅིག་མི་ལྷ་མེས་པ་མི་སྤྱིད་པ་བཞིན་དུ་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་
ཀྱང་མཆོངས་ན་ལྷ་མེས་པར་འཐད་ཀྱང་ལྷ་མེས་པ་གཅིག་དང་ལྷ་མེས་པ་གཅིག་ལྷ་མེས་པ་
དང་མི་ལྷ་མེས་པ་མི་མཆོངས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྷ་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་བྱེད་སྒྲ་མས་ནི་
ལྷ་མེས་པ་ཁས་བླངས་ནས་སུན་འབྱེན་པ་དང་། ཕྱེད་ཕྱི་མས་ལྷ་མེས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་སྒྲོ་
ནས་སུན་འབྱེན་པའོ། །ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་སུན་འབྱེན་པའི་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་བཟུ་སྟེ།
ཆོག་དོན་ཐ་དད་པའི་གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་ན་ལྷ་མེས་པ་ལ་
གཅིག་གི་སྒྲ་སྒྲོ་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་འགྲུར་རོ། །མཆོངས་ལྷ་མེས་འདི་མི་མཆོངས་
པ་ལ་མིན་ཏེ་ལུས་ཅན་བཞིན་ནོ། །དེས་ཀྱང་ལྷ་མེས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུར་ཏེ་གཅིག་
ཉིད་ལས་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ། གང་ཆོ་རྫས་ཅི་ཙམ་གཟུགས་ན། །
དེ་ཆོ་གཟུགས་ཆེན་ཅི་སྟེ་མིན། །གལ་ཏེ་ཕྱིར་ཆོ་ལ་གཞན་མིན་ན། །གཞུང་ལུགས་

བསྟན་པར་བྱ་བར་འགྱུར། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་རྒྱས་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོན་
 ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པར་འདོད་པ་འགལ་ཏེ། གང་གི་ཆོ་རྒྱས་སུ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་མཆུ་ཞིང་གི་དབྱིབས་ཅི་ཙམ་པ་དེ་ཙམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་མཆུ་ཞིང་
 གི་བདག་ཉིད་ཡོན་ན་དེའི་ཆོ་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་གཟུགས་
 ཆེན་པོ་ཅི་སྟེ་མ་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་ཡང་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ཁས་
 ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་
 གཞུང་ལུགས་ཡོན་པས་གཟུགས་ལ་བྱ་བ་དང་ཆེན་པོ་བརྟེན་པ་མིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་
 ཕྱི་རྒྱལ་ཁྱོད་རང་གི་སྟེ་ཆོན་ལས་གཞན་མིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གཞོད་བྱེད་དུ་
 བསྟན་པར་བྱ་བར་འགྱུར་ན་ཡང་འདིར་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་དེ་སེལ་བ་ལ་
 ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རིགས་པ་དང་འཛིག་རྟེན་དང་འགལ་བར་རིགས་སོ། །
 དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡོད་པ་གཞན་ཉིད་བཀག་པས་དེ་ལས་གཞན་སུ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་
 པ་སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་རྣམས་དགག་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟེའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་གྲངས་
 དང་འདྲ་ལ་བྱེ་བྲག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་འདྲའོ། །
 གཉིས་པ་མཚན་གཞི་དགག་པ་ནི། གཞན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་
 བཀག་ཀྱང་། མཚན་གཞི་སུ་པ་མ་བཀག་པས་སུ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
 དོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཚན་གཞི་ནི། །གང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་མིན་པ། །དེར་
 བྱེ་གྲངས་སོགས་ཐ་དད་པར། །དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་
 པ་ནི་ལྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འདུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དང་སུ་མུ་ནི་ལྟོག་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཅན་དུ་སྒྲིམ་པ་ན། ལྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཚན་གཞི་སུ་པ་
 པ་ནི། གང་དུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེར་ནི་གཅིག་གཉིས་ལ་
 སོགས་པའི་གྲངས་སོགས་ལས། ལྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཚན་
 གཞི་སུ་པ་ནི། གང་དུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེར་ནི་གཅིག་
 གཉིས་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་སོགས་ལས་ཐ་དད་པར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སུ་པ་

པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཡང་ན་གྲངས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་
 རྒྱུ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་རྒྱུ་པ་ནི་དེ་དག་གིས་མཚན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་མཚན་
 གཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ་གྲངས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 གལ་ཏེ་མཚན་གཞི་རང་གི་ངོ་བོས་རྟེན་ན་རྒྱུ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲངས་ལ་སོགས་
 པ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཡང་འདིར་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་གྲངས་ལ་སོགས་པའོ་
 ཞེས་གྲངས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པར་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་འདི་ནི་དེ་ལྟར་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་མཚན་ཉིད་ལས་ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་མཚན་གཞི་དང་།
 མཚན་གཞི་ལས་ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་ཆེད་པ་མིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་རང་སྟེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 རྒྱས་པར་དགག་པ་དང་། ཚོགས་པ་ཅན་དུ་མ་ཡིན་ཡང་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་རང་
 བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་ཏེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་
 ལ་དགག་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་པན་ཚུན་འཕྲད་པ་ལས་ཚོགས་པ་གཅིག་
 ཏུ་བདེན་པ་དགག་པ་དང་། ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་འགོགས་པའི་རིགས་པ་
 གཞན་བསྟེན་པ་དང་། རྒྱུ་པ་རང་གི་རྒྱ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་དགག་པ་དང་།
 རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རེ་
 ཞིག་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དག་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་དགག་ཟིན་ནས། གང་
 ཞིག་རྒྱུ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་པས་
 དེ་དགག་པར་བཞེད་ནས། མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་སོ་སོ་ནི། མིན་ཕྱིར་རྒྱུ་པ་
 གཅིག་མ་ཡིན། རེ་རེའི་རྒྱུ་པ་མེད་ན་ནི། མང་ཉིད་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལ་མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ། རྒྱུ་པ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་པ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་སྟོ་ཚོགས་
 པ་ཅན་གྱི་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་དང་སོ་སོ་ནས་མིན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་

པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་བདེན་པའི་གཅིག་ཡིན་གྱིས། བརྟགས་པའི་གཅིག་
 དགག་པ་མིན་ནོ། །འུམ་པ་མང་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་རྩལ་རྩས་བརྒྱད་
 བོ་རེ་རེ་བ་འུམ་པར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། རེ་རེ་ནས་འུམ་པ་མེད་ན་ནི་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 འུམ་པ་མང་པོ་ཉིད་དུ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ། རྩལ་
 རྩས་བརྒྱད་པན་ཚུན་འཐད་པ་ལས་འུམ་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། རེག་ལྟ་
 རེག་དང་མི་ལྟ་དང་། །ལྟ་ཅིག་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་མེད། །དེ་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་
 རྣམས་སྦྱོར་བ། །རྣམ་པ་ཀླུ་ཏུ་རེགས་མ་ཡིན། །རེག་པ་དང་ལྟ་པ་འབྱུང་བ་བཞི་
 དང་རེག་པ་དང་མི་ལྟ་པ་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་དང་ལྟ་ཅིག་རེག་ཅིང་སྦྱོར་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་རྩལ་རྩས་བརྒྱད་པོ་རྣམས་སྦྱར་བ་
 ལས་འུམ་པའི་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམས་ལ་ཀླུ་ཏུ་རེགས་
 པ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རེག་ལྟ་དང་། དེ་
 མ་ཡིན་པས་རེག་ལྟ་མིན་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་པན་ཚུན་རེག་པ་མེད་
 པར་ཡང་དེ་དག་གི་ཚོགས་པ་འུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེན། གཟུགས་ནི་
 འུམ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། །དེས་ན་རེ་ཞེག་དེ་འུམ་མིན། །གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་
 མེད་པ། །དེས་ཀྱང་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡོད་མིན། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པའི་
 རོ་བོ་ཅན་འུམ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ནས་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར་འུམ་པ་མིན་ལ། འུམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 ནི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་གཟུགས་རི་ལྟར་དྲི་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་འུམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡོད་པས་དེ་ཡོད་པས་འུམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེན།
 གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་རེ་རེ་ལ་འུམ་པ་མེད་པས་ཡན་ལག་ཅན་འུམ་པ་
 རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེས་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཅ་
 དང་བཅས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལུས་པ་རང་བཞིན་པ་གྲུབ་ན་གཞུགས་ཅན་ཀུན་ལུས་པར་
 ཐལ་བ་དང་། ལུས་པའི་རྩལ་རྣམས་བརྒྱུད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའོ། རང་པོ། གཞུགས་
 རྣམས་ཀུན་ལ་གཞུགས་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་མ་ཡིན་ན། གཅིག་ལ་ལུས་
 པ་ཡོད་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་དག་ལ་མིན་ཆུ་ཅི་ཞིག གཞུགས་ཅན་གཅིག་ལ་ལུས་
 པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞུགས་ཅན་གཞན་དག་ལ་མིན་པ་ཆུ་ཅི་ཞིག་ལུས་པར་
 མཚུངས་པར་ཐལ། དྲི་རོ་ལ་སོགས་པ་ལུས་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པ་གཞུགས་རྣམས་ཀུན་
 ལ་འདྲ་གཞུགས་ཉིད་ནི་གཞུགས་རུང་ཙམ་དུ་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ན།

གཞུགས་ཅན་ལུས་པར་གྲུབ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་
 ལུས་པའི་གཞུགས་ལ་ལུས་པ་རང་བཞིན་པ་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། ལུས་ལུས་སོགས་ཀྱི་
 གཞུགས་ལ་ཅིས་མི་འགྲུབ་གཞུགས་ཙམ་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ལུས་སོགས་
 ཀྱི་གཞུགས་ལ་ལུས་པ་ཡོད་པ་མིན་ན། ལུས་པའི་གཞུགས་ལ་འདྲ་ལུས་པ་རི་ལྟར་
 འགྲུབ་སྟེ་ཆུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། རོ་སོགས་དག་ལས་གཞུགས་
 གཞན་ཞིང་། ལུས་ལས་མིན་ཞེས་ཁྱོད་འདོད་ན། རྟེན་རྣམས་མེད་པར་རང་མེད་
 གང་། རྟེན་གཞུགས་ལས་གཞན་རི་ལྟར་མིན། ཅི་སྟེ་དེ་རྣམས་ལུས་པ་ལས། གཞན་
 མ་ཡིན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཡང་གཞུགས་དང་རོ་སོགས་དག་ལས་ཐ་དད་པ་
 ཡོད་དེ་དེའི་ཕྱིར་ཐ་མི་དད་པའི་ཐལ་བ་འཇུག་པ་མེད་དོ་སྒྲུམས་ན། རོ་ལ་སོགས་
 པ་ལས་གཞུགས་ནི་ཐ་དད་ལ་ལུས་པ་ལས་ཐ་མི་དད་དུ་ཁྱོད་འདོད་ན། ལུས་པ་
 གཞུགས་ལས་གཞན་རི་ལྟར་མིན་ཏེ་གཞན་དུ་ཐལ་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་གཞན་རོ་སོགས་
 ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདོད་ན་དམ་བཅའ་བས་བསལ་ཡོ། རི་ལྟར་
 གཞུགས་ལས་གཞན་པའི་རོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་མེད་པར་ལུས་པ་རང་བཞིན་
 ཆུ་མེད་པའི་ལུས་པ་གང་དེ་རོ་སོགས་ལས་གཞན་དུ་འདོད་ཀྱང་གཞན་མིན་པར་ཐལ།
 གཞུགས་ཀྱི་གཞན་མིན་ལུས་པ་ལས་མི་གཞན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ། ལུས་པ་ལ་ནི་ཆུ་ཡོད་མིན། རང་ཉིད་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་ཕྱིར་

གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་དུ། །ལུས་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ལུས་པ་ལ་ནི་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་མིན་པས་ལུས་པ་རང་
 ཉིད་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་ཡན་ལག་
 རྣམས་ལས་གང་དུ་གཞན་ལུས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་
 མིན་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ལོགས་སུ་ལུས་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 དག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ལུས་པ་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་དབྱེད་ན་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་པའི་རྒྱ་ཚོགས་པ་དང་རེ་རེ་ནས་མི་སྲིད་པར་ངེས་པས་
 དེའི་ཆེ་ལུས་པ་རང་ཉིད་ལ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ་བས། རྒྱ་མེད་པ་རང་གི་ངོ་བོས་
 མ་གྲུབ་པ་དེ་འབྲས་བུར་ཡང་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མེད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་
 རྟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟེ་པ། ཅི་ལྟེ་ལུས་པ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་དེ་དག་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལུས་པ་རྒྱ་ལས་གྲུབ་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱ་ནི་
 གཞན་ལས་གྲུབ་འགྱུར་ན། །གང་ལ་རང་ལས་གྲུབ་མེད་པ། །དེ་ཡིས་གཞན་པོ་རི་
 ལྟར་སྒྲེད། །འདིས་ཕྱིད་སྤྲུམ་ས་ཕྱོགས་ཚོས་དང་ཕྱིད་ཕྱི་མས་བྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་
 པས། གལ་ཏེ་ལུས་པའི་རྒྱ་འཛིན་པ་སོགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་པ་འགྲུབ་ན་
 དེའི་རྒྱ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་གང་ལ་ལྟོས་ནས་འགྲུབ། རེ་ཞིག་དེ་རྣམས་
 ལྟོས་མེད་དུ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ་ཡིན་ན་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། ཅི་ལྟེ་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་རྒྱ་
 ཡོད་པར་འདོད་ན། །འོ་ན་འཛིན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དེ་དེའི་རྒྱ་གསེག་མ་
 སོགས་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་འཛིན་པ་སོགས་རང་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འབྲས་བུ་གཞན་རང་གི་ངོ་བོས་རི་ལྟར་བསྒྲེད་པར་བྱེད།
 དེའི་ཕྱིར་ལུས་པ་མེད་པར་འགོགས་པའི་ཚུལ་འདིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་
 འགྲུབ་པ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། ཡན་ལག་རྣམས་མང་པོ་ཡིན་ཀྱང་ལུས་པ་གཅིག་དུ་བདེན་ཞེ་ན། འཕྲོད་
 པ་འདུས་པར་གྱུར་ཀྱང་གཟུགས། །དྲི་ཉིད་དུ་ནི་མི་འཐད་དེ། །དེས་ན་ལུས་པ་བཞིན་

ཚོགས་པ། གཅིག་ཉིད་དུ་ནི་མི་རིགས་སོ། གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་
 འབྲོད་པས་འདུས་པར་གྱུར་ཀྱང་གཟུགས་དྲི་ཉིད་དུ་ནི་མི་འཐད་དེ་བུམ་པའི་ཚོགས་
 པ་ལ་གནས་ལྗམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཟུགས་རང་གི་ངོ་བོས་བཏང་ནས་དྲི་
 ཉིད་མི་སྤྲོད་པས་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་དྲི་སོགས་ཕན་
 ཚུན་འདུས་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན་མཚན་ཉིད་ལྗམས་དང་སོ་
 སོ་ནི་མིན་ཕྱིར་བུམ་པ་གཅིག་མིན་ཞེས་བུམ་པ་གཅིག་དུ་བདེན་པར་དགག་པ་བཞིན་
 དུ་ཚོགས་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་རིགས་སོ། གཉིས་པ་ཚོགས་པ་
 ཅན་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་བཞི། གཟུགས་སོགས་མ་གཏོགས་པར་
 ཚོགས་པ་རང་བཞིན་པ་མེད་པ་བཞིན། འབྱུང་བ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འབྱུང་འགྱུར་ཡང་
 མེད་པ་དང་། འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་
 དང་། མེའི་རྒྱལ་མེར་བདེན་པ་དགག་པ་ལོ། གྲང་བོ། ཇི་ལྟར་གཟུགས་སོགས་མ་
 གཏོགས་པར། བུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། གྲེ་བཞིན་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ནི། མ་
 གཏོགས་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། ལྷུང་བཤད་པའི་རིགས་པས་ལྗམ་པར་དབྱེད་
 བ་ནི་ལྟར་གཟུགས་དྲི་སོགས་མ་གཏོགས་པར་ཚོགས་པ་བུམ་པ་རང་བཞིན་པ་བདེན་
 པར་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་མ་
 གཏོགས་པ་ཡན་ལག་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
 པའི་ཕྱིར་ལོ། གཉིས་པ། ཆ་བ་མེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆ་བ་མིན་པ་ནི་ལྟར་བསྐྱེད་
 གྲེས་ན་བུད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ། ཡོད་མིན་དེ་མེད་མེ་ཡོད་མིན། རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་
 མ་གཏོགས་པར་གཟུགས་དྲི་སོགས་མི་སྤྲོད་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྗམས་ཀྱང་
 ཕན་ཚུན་ལྟོས་མེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་མེ་
 ནི་སྐྱེག་པ་པོ་ཡིན་ལ། འབྱུང་བ་གཞན་གསུམ་བསྐྱེག་བྱ་ཡིན་ནོ། འབྱུང་བ་གསུམ་
 གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བུད་ཤིང་ཁོ་ན་མེས་བསྐྱེགས་པ་ན། བུད་ཤིང་ཆ་བའི་ཆ་མེ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་ཏེ་བསྐྱེད་བྱ་མིན་ནོ། ཆ་བ་མིན་པའི་ཆ་ནི་ལྟར་བསྐྱེགས་ཏེ། མེ་དང་མ་

འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མེ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བྱད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་
ཡོད་པ་མིན་ལ། དེ་མེད་པས་བྱད་ཤིང་ལ་མ་ལྟོས་པའི་མེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་
མིན་ནོ། །དེས་ན་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་མེ་སླེག་པ་པོ་ཡིན་ན། གཞན་གསུམ་བྱད་ཤིང་
གིས་བསྐྱས་པར་འདོད་པ་ལ། འབྱུང་བ་གསུམ་པོ་བྱད་ཤིང་གིས་བསྐྱས་པ་དེ་ཆ་
འམ་མི་ཆ་ཞེས་བརྟགས་ན། ཆ་ན་མེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མི་ཆ་ན་ཆ་བ་མིན་པ་
དེ་རི་ལྟར་སླེགས་ཏེ་མི་ཆ་བཞིན་དུ་སླེགས་པ་འགལ་ལ། སླེགས་པ་ཆ་ན་བྱ་བྱིད་
གཅིག་པས་རང་བཞིན་པའི་མེ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་གཞན་གསུམ་པོ་མ་གྲུབ་ལ། ལྟོས་
པས་གྲུབ་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱད་ཤིང་ནི་སྤྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་གྱིས་ཆ་བའི་ངོ་བོ་མིན་ལ།
མེས་ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་ན་ཆ་བར་གྱུར་པས་བསླེགས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་
ཟེལ་མནན་ཆ་བ་ཡང་། །དེ་ཡང་ཅི་སྟེ་མེར་མི་འགྱུར། །འོན་ཏེ་མི་ཆ་ན་དངོས་
གཞན། །དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །གལ་ཏེ་བྱད་ཤིང་མེས་ཟེལ་གྱིས་མནན་
པའི་ཆོ་ཆ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ཡང་ཅི་སྟེ་མེར་མི་འགྱུར་འགྱུར་བར་ཐལ།
ཆ་ཞིང་བསླེགས་པའི་ཕྱིར། །འོན་དེ་དེའི་ཆོ་མི་ཆ་ན། ཆ་བ་མིན་པའི་དངོས་པོ་གཞན་
མེད་ལ། ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་རུང་བ། དེའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་
བ་ཙམ་ཞིག་མེར་འགྱུར་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གཅིག་མེད་པར་གཅིག་ཤོས་མེད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཡན་རྩལ་འབྱས། འབྱུང་བཞིན་ཞེས་
བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་བྱད་ཤིང་འབྱུང་བ་གསུམ་སྤྲ་བ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཆ་བ་དང་འགལ་
བས་ཆ་བ་མེ་ལས་ལྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ། གང་ལས་ལྟོག་པ་མེ་ལ་ནི་བྱད་
ཤིང་ཡོད་པ་འཛོག་མི་ཤེས་པས། བྱད་ཤིང་མེ་ལས་ལྟོག་པ་མིན་ན་བསླེག་བྱར་མི་
རུང་ལ། མི་བྱད་ཤིང་ལས་མི་ལྟོག་ན་སླེག་པ་པོར་མི་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་མེས་ཆ་
བས་བྱད་ཤིང་མི་ཆ་བའི་རང་ལྟོག་དེ་ཡང་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཆ་ན་མེ་ཁོ་ནར་

འགྱུར་བས་མེས་ལུད་ཤིང་བསྐྱེད་པ་མིན་ལ་མེ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། ལུད་
 ཤིང་དེ་ལྟར་ཆ་བས་ཟེལ་གྱིས་མཉན་པའི་གནས་སྐབས་དེར་ལུད་ཤིང་མི་ཆ་བའི་
 རང་ལྟོག་མ་བཟང་ན་ལུད་ཤིང་ཡིན་པར་ཅིས་འགྱུར་ཏེ། ལུད་ཤིང་རང་ཉིད་མི་ཆ་
 བར་གཞན་ཆ་བས་དེ་བས་དེ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ལུད་ཤིང་མི་རིགས་པས། དེ་ལྟར་
 གཉིས་ཀ་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ། གལ་ཏེ་མེའི་རྩལ་གྱི་རྩལ་སྤྲོ་བ་ལ་
 ལུད་བ་གཞན་གསུམ་མེད་པས་ལུད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་དོ་ཞེན། གལ་ཏེ་རྩལ་ལ་
 ཤིང་མེད་ན། དེས་ན་ཤིང་མེད་མེ་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཤིང་ཡོད་ན། གཅིག་གི་
 བདག་ཅན་རྩལ་ཡོད་མིན། གལ་ཏེ་མེའི་རྩལ་སྤྲོ་བ་ལ་ལུད་ཤིང་མེད་ན་རྒྱ་མཚན་
 དེའི་ཕྱིར་ཤིང་མེད་པའི་མེ་ཡོད་དོ་ཞེ། ཡོད་པས་རྒྱ་ལུད་ཤིང་མེད་པའི་མེ་རྒྱུང་བར་
 ཡོད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ན་མེ་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། ལུད་ཤིང་འབྱུང་བ་གསུམ་
 གྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་དེས་ན། བྱེ་བྲག་པ་ལྟར་རང་གི་སྤེལ་
 རྣམས་གྱིས་རྩལ་གྱི་རྩལ་སྤྲོ་བ་ལས་སྤང་བར་མི་རིགས་སོ། །ཁ་དག་གིས་ན་བྱེ་བྲག་
 པའི་རྩལ་སྤྲོ་བ་ཏུ་སྦྲོ་བ་རབ་བྱེད་དགྲུ་པར་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་
 བས་འཛིགས་ནས་གལ་ཏེ་མེ་རྩལ་དེ་ལ་འང་ལུད་ཤིང་ཡོད་ན་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་
 རྩལ་སྤྲོ་བ་ཀྱི་རྩལ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། འབྱུང་རྩལ་རེ་རེ་ལ་རྩལ་གཞན་གསུམ་
 གནས་པར་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩལ་སྤྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བདེན་ལ་གཞན་
 གསུམ་གྱི་ཆ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་ལུད་ཤིང་གི་རྩལ་ཡོད་མི་རིགས་པས་གཅིག་ཏུ་བདེན་
 ན་དུ་མར་མི་སྤྱིད་ལ། དུ་མར་བདེན་ན་གཅིག་བདེན་མི་སྤྱིད་པས་བདེན་པའི་བྱ་བ་
 བྱེད་མ་དམིགས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཉེས་པ་དེ་བཞིན་སྤེལ་འཁུངས་པའོ། །དང་པོ། དེ་ལྟར་
 དབྱེད་པས་རྩལ་བརྒྱུད་ལྟར་ཅིག་འབྱུང་བར་ངེས་ལ་རྩལ་སྤྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བདག་
 ཉིད་མེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་

དང་དུ་མར་བདེན་པ་མ་གྲུབ་མེད། དངོས་པོ་གང་གང་ཡོངས་བརྟགས་པ། རྟོག་པོ་
 ལ་གཅིག་ཉིད་མེད། རྟོག་གིས་གཅིག་གྲང་ཡོད་མིན་པ། རྟོག་ན་དུ་མ་དག་གྲང་
 མེད། རྟོག་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་དང་གང་ལ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ན།
 རྟོག་པོ་ལས་གཞན་ལ་གཞན་ཡོད་པས་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གཅིག་གི་
 བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན། རྟོག་པོ་དང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སོགས་ལ་གཞན་དང་
 མ་འདྲེས་པའི་རང་རྒྱུ་བར་ཡོད་ན་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། རང་རྒྱུ་བ་ལྟོས་མེད་དུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འབྲུང་བ་དང་འབྲུང་བ་ལས་གྲུབ་པ་རྣམས་རྒྱུ་བར་
 གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་རང་ཡོད་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། རྟོག་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་མཚན་གཞི་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་གཞན་དང་མ་འདྲེས་
 པའི་ལྟོས་མེད་དུ་རང་རྒྱུ་བར་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་
 གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཆེ་གཅིག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་
 པ་ཡང་མེད་ན་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྒྱུ་བར་ཡོད་དུ་སྒྲངས་པས། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་བདེན་པར་
 གྲུབ་པའི་གཅིག་གྲང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེས་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དུ་མ་དག་གྲང་
 མེད་པར་ཐལ། དུ་མ་གཅིག་བསགས་པ་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ཕྱི་དང་
 བདེན་པོ་དངོས་པོ་རྣམས་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་
 མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། དེ་ཡང་རྒྱན་ལས། བདག་
 དང་གཞན་རྣམས་དངོས་འདི་དག ཡང་དག་ཏུ་ན་གཅིག་པ་དང་། རྟོག་པོ་རང་བཞིན་
 བྲལ་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མ་གྲུབ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་འདི་ལྟར་དགོངས་
 བས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ། ཅི་སྟེ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་ངེས་པར་ཁས་སྒྲུང་བས། ཉིས་པ་འདི་རང་གི་
སྟེ་བ་ལ་འབྲང་གྱི་གཞན་སྟེ་བ་རྩལ་པོ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་མུ་རབ་
དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་བྲལ་བ་བརྟགས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཉིད་

དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱམས་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གང་ན་དངོས་དེ་རྣམས།
 མེད་དེར་གཅིག་ཡོད་ཅེས་འདོད་ན། གང་གིས་ཀྱན་ལ་གསུམ་ཉིད་ཡོད། །དེས་ན་
 གཅིག་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་དག་ནི་གང་ན་ས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་
 དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་མེད་པས་རྒྱལ་ཕྱན་ཏུག་པ་གཅིག་ཡོད་ཅེས་
 འདོད་ན། འདོད་པ་གང་གི་ཀྱན་ལ་གསུམ་ཉིད་ཡོད་ཏེ་སྒྲིར་བཅའ་པོའི་དངོས་པོ་ལ་
 དངོས་ཆ་གསུམ་དང་སྒོ་ལ་རྒྱས་ཆ་གསུམ་ཡོད་ལ་དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་སའི་
 རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ལ་རྣམས་ཉིད་དང་། གཅིག་ཉིད་དང་། ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་
 ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་ཉིད་དང་། ཡོད་པ་ཉིད་དང་གཅིག་ཉིད་
 ཅེས་ཡོད་པས། གང་གི་ཕྱིར་གསུམ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཅེས་དངོས་པོ་གཅིག་
 བདེན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཏུ་བདེན་ན་
 དུ་མ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་ན་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ་མ་འབྲུལ་ན་དུ་མར་འཛིན་པ་རྒྱན་
 དུ་འགྱུར་ལ། དུ་མར་འཛིན་པ་མི་འབྲུལ་ན་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་
 ཏེ་ཡུལ་གཅིག་གོ་ས་ན་གཅིག་དུ་མར་གཉིས་ཀར་བདེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་གངས་ཅན་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་བདེན་ན་གཅིག་
 ཏུ་མ་གྲུབ་ལ། གཙོ་བོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་ན་གསུམ་དུ་མ་གྲུབ་པས་སུན་
 འབྲེན་འདིས་ཚོ་ལ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་རྩས་པ། དཔེར་ན་དུས་
 མཐའི་མེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ། མཐའ་བཞི་འགོགས་པའི་རིགས་པ་གཞན་ལ་སྐྱར་བཞི། ཡོད་དང་མེད་
 དང་ཡོད་མེད་དང་། ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ། །འདི་ནི་མཁས་པས་གཅིག་
 ཉིད་སོགས། །དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྐྱར་བར་བྱ། །མུ་བཞི་དགག་པའི་ཚུལ་འདི་སྒོ་དང་
 ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་།
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱ་ལ་འབྲས་
 ལུ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་གངས་ཅན་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་སྟེ། དེ་དགག་པ་

གལ་ཏེ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན། སྐྱེས་ཟིན་སྤྲུལ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ལས་
བདག་ཉིད་སྐྱེས་ན་འབྲས་སུའི་སྐྱེ་བ་སྐྱབས་མི་རྟེན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལས་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པས་ཡོད་པར་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ལ།
འབྲས་སུ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་རང་གི་སྡེ་བ་རྒྱ་འབྲས་གཞན་དུ་འདོད་པ་སྟེ། དེ་དགས་པ་
བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱའི་རྒྱ་ཡིས་ཀྱང་། མེད་པ་སྐྱེ་བར་རྣམ་མ་ཡིན་ཅེས་སོགས་སོ། །གཙུག་
སུ་ལ། །ཁ་ཅིག་གསེར་ལས་གདུ་བུ་ལྟར་ངོ་བོ་མི་བསྐྱེད་པས་འབྲས་སུ་ཡོད་པ་ལ་
ཁྱད་པར་བསྐྱེད་པས་མེད་པ་བསྐྱེད་ཅེས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་འདོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་
མ་གཉིས་ཀའི་རིགས་པས་དགག་པ། འབྲས་སུ་ཡོད་ཉིད་གང་འདོད་པ། འབྲས་
སུ་མེད་ཉིད་གང་འདོད་པ། བྱིས་གྱིས་དོན་དུ་ཀ་བ་ལ། །སོགས་པའི་རྒྱུ་ནི་དོན་
མེད་འགྱུར། ཅེས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱ་དུས་ན་འབྲས་སུ་གཏན་མ་གྲུབ་པས་ཡོད་
མེད་དུ་བརྗོད་པ་མེད་པས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་
ལས་འབྲས་སུ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་སྟེ། དེ་དགས་པ་
ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁེགས་ཏེ། འདི་ནི་དེའི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་ཡིན་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་
པ་གཞོ་བའི་མཁས་པས་གཅིག་ཉིད་སོགས་མུ་བཞི་བོ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྦྲུལ་
བར་བྱ་སྟེ། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཚོས་སྦྱང་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་པ་
དང་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནས་བཀག་གམ་ཚུལ་གཞན་གྱིས་བཀག་ཞེ་ན། མུ་བཞི་བཀག་པ་
བསྟན་པའི་བྱིར། ཡོད་དང་ཞེས། དེ་ལ་སྦྲུལ་སུ་དང་དཀར་བོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཏུ་འདོད་
ན། །ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྲུལ་སུ་ཡོད་པར་དཀར་བོ་ཡོད་པ་དང་། དཀར་
བོ་ཡོད་པར་སྦྲུལ་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ། ཅེས་དང་། གལ་ཏེ་དཀར་
བོ་དང་སྦྲུལ་སུ་གཞན་ཡིན་ན་མེད་ཅེས་ཡོན་ཏན་ལ་རྩལ་བརྟེན་པས་དཀར་བོ་སྦྲུལ་
སུར་མི་འགྱུར་ན་སྦྲུལ་སུ་ཡང་དཀར་བོར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
ལ་འདང་ཚུལ་དེས་དགག་པ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། དངོས་པོ་རྟག་པ་དང་བདེན་པར་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་
 རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་ཚོལ་བ་དེ་དག་འཐད་པ་གང་
 གིས་དངོས་པོ་ཡོད་པར་རྟག་ཞེ་ན། འཐད་པ་འགའ་ཡང་མེད་དེ། རི་ལྟར་རྒྱན་ལ་
 བཏྟ་ཉེས་ན། རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་བྱར་འབྱུང་བ། །དེ་བཞིན་ཚོགས་ལ་བཏྟ་ཉེས་པ།།
 དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་འབྱུང་། །རྒྱ་ནི་མར་མེའི་མེ་ལྷེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་
 ཅིང་། རྩ་མ་དང་ཕྱི་མ་སྐད་ཅིག་རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་འབྲེལ་བ་བར་མ་ཆད་པར་གནས་
 པ་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྒྱན་འབྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་
 གྱི་མ་ཐག་ཏུ་འཛིག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཉིད་རི་ལྟ་སུའི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་ཚོགས་
 པ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྒྱན་རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་འབྲེལ་བ་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་པར་
 འཇུག་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འབྲུང་བ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་སྐད་ཅིག་
 མ་གཅིག་ལས་གྲུབ་པ་མེད་མོད། འདྲ་བ་རྗེས་བྱུང་གི་འབྲུལ་རྒྱའི་བསྐྱེད་ནས་སྤྱི་
 རྩའི་སྒྲིག་ཅན་ཕྱི་རྩའི་སྒྲིག་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་
 དྲང་སྤོང་རྣམས་ལ་སྒོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དཔྱད་ཞིང་འདིར་སྐད་ཅིག་མར་འཛིག་པ་
 མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པས་སུང་པོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱན་པའི་རྒྱན་ལ་སྐད་ཅིག་
 མར་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་མ་རྟོགས་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཏྟ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྟག་པར་
 ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་ལྟ་བ་དན་པ་དག་འབྲུང་ལ། དེ་བཞིན་ཚོགས་ལ་བཏྟ་ཉེས་ན་ཞེས།
 ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་གྱི་སུམ་པ་རྣམས་སུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས། ལོག་ནས་སུམ་
 པ་ཅམ་དུ་རིགས་མཐུན་པ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སུམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་དག་
 སུམ་པའི་ཞེས་པའི་རྟོག་པ་ལ། སྤྱི་ལོག་ཅིག་སྤྱང་བ་དེ་དོན་རང་མཚན་གྱི་སུམ་པ་
 མ་འབྲས་པར་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་འགོ་བ་སྤྱང་བརྟགས་བསྐྱེད་པའི་བདེའ་
 ཐ་སྤྱད་གྱི་འཇུག་པ་ཅམ་འཛིག་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་གཤེས་པར་སྤྱི་ལོག་ཐམས་ཅད་ལ་
 འགོ་བ་དངོས་པོ་དང་རྟག་པ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་འབྲུལ་ནས། ཚོགས་པ་དངོས་
 པོ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་མཐར་འཛིན་པ་འབྲུང་བར་འབྱུང་རོ། །དེ་ནས་འབྲུལ་

རྒྱལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། དབང་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་དབང་གེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་
ཡོད་པའི་རྟོག་རྟོག་མེད་གྱི་འབྲུལ་པ་རི་སྟེང་པ་འབྲུང་བའི་ཚུལ་ངེས་པར་བྱའོ། །
འདི་ནི་རང་སྟེ་གཞན་སྟེ་གཉིས་ཀའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་རྟོག་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་བསྟན་
པས་རང་སྟེ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བ་འཐད་པར་མི་སེམས་སོ། །
གསུམ་པ། བདག་མེད་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་པོ་
ཅག་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཡིན་ན། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཁས་མི་ལེན་པས་དངོས་པོ་
མེད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་
མི་འབྱུར་རོ། །འདི་ཀྱན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཁོ་
པོ་ནི་མེད་པར་སྦྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཅི་ཁྱོད་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྦྱབ་ཞིག་གམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་སྦྱབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བར་སྦྱབ་པའོ། །
འོ་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེན། རང་བཞིན་མེད་པའི་
དོན་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱུ་མ་དང་སྦྱིག་རྒྱ་དང་། གཟུགས་བརྒྱན་དང་།
དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། སྤུལ་པ་དང་། མི་ལམ་དང་མཚུངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
འབྲས་བུ་འབྲུང་བའི་དོན་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པའི་དོན་སྟོན་པ། འདི་
ན་གང་དངོས་པོ་ཀྱན་རང་གི་ངོ་པོས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་
པ་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་དང་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་དེ་ནི་
གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་རང་དབང་གིས་ཡོད་པ་མིན་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་
གང་ལ་ཡང་བདག་ནི་སྟེ། རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་མེད་
པའང་མ་ཡིན་པས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱུང་གི་རྒྱལ་ཡོད་པར་སྦྱོ་འདོགས་
དང་མེད་པ་སྦྱར་འདེབས་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་
ལས་གཞན་གྱི་བརྟགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་

ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེས་ན་ད་སྐབས་མེད་གཏན་ཆོག་ཆེན་པོ་རྣམས་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བ་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཆུ་ཁྲ་དང་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་
 པ་དང་སྣང་བ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་དྲང་དུ་མེད་པས་གཏན་ཆོག་ཆེན་པོ་དེ་
 དག་སྟོན་དུ་སོང་བས་དྲངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆུ་ཁྲ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ད་སྐབས་པའི་
 ཤིན་ཏུ་གཅིས་པའི་སྟོང་པོ་ཡིན་པས་དེའི་ངེས་པ་སྟེས་སྟེས་སུ་དབྱེད་ཅིང་རྟོགས་
 པར་བྱ་དགོས་སོ། ། ཅི་ཞོ་བོ་ཅག་གྲང་འབྲས་སུ་རང་དབང་བ་མེད་པ་ཁས་ལེན་པས་
 ཁོང་དང་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཞེ་ན། གང་ཁྱོད་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཅི་བཞིན་རྟོགས་
 པ་དང་བརྟུན་མི་ཤེས་པ་འདི་བྱུང་པར་སྟེ། བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ཐ་སྟངས་ལ་མ་བྱུང་བས་
 གཟུགས་བརྟན་ལ་བདེན་པར་སྟོང་བཏགས་ནས་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་རྟོགས་མི་
 ཤེས་པ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་གྲང་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་སྐྱེད་པར་གྲང་། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་
 མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ལྟག་པར་ཡོད་པར་
 སྟོང་བཏགས་ནས་འཛིན་པས་དེའི་དོན་གྲང་རིམ་ལྟར་ཡིན་པ་བརྟུན་མི་ཤེས་ཤིང་། རང་
 གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྟུན་པས་རང་གཞན་བསྟུ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་འབྲེལ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་མ་གཟིགས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའོ། །དང་བོ། འབྲས་སུ་མེད་པར་
 དངོས་པོ་ནི། ཀླན་ལ་འདུ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །འབྲས་སུའི་དོན་དུ་འདུ་བ་གང་། །དེ་
 བྱི་འཕགས་ལས་འདུས་པའོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་འགའ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟེ་བ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་བསྟེན་བྱའི་འབྲས་སུ་མེད་པར་དངོས་པོ་ནི་ཀླན་ལ་
 འབྲས་སུའི་དོན་དུ་ཆོགས་ཞིང་། འདུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 བྱི། རྟག་པས་འབྲས་སུ་ལ་སྟོས་པ་མེད་ལ། འབྲས་སུའི་དོན་དུ་འདུ་བ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི། དེ་ཞོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་

ངོ་ན་མ་འདུས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ག་ཟིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ། དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལྷག་
 པར་སྟོང་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དངོས་
 པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པ་ལས་འཁོར་བ་ལྷོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ། སྲིད་པའི་
 ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྟོང་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་
 བས་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །སྲིད་པའི་ས་བོན་ཆོས་དང་གང་
 ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་ཡིད་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་འཛིན་
 པ་ལས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་གྱི་སྟོང་འདོགས་མི་ཤེས་པས། དེས་ན་དེའི་སྟོང་
 ཡུལ་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་དེའི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པས་ག་ཟུགས་སོགས་
 ལུང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དང་གང་ཟག་སུ་སྟོང་འདོགས་པས། དེའི་ཡུལ་ལ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་སྲིད་པའི་
 ས་བོན་འགགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐག་ཁྲ་ལ་སྒྲུལ་དུ་འབྱུལ་པ་ལ་དེ་ལ་ཞིབ་དུ་བརྟགས་
 པའི་རྟེན་གྱིས་ཐག་ཁྲར་ངེས་པས་སྒྲུལ་དུ་སྟོང་འདོགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན།
 བདག་མེད་པར་ངེས་པས་བདག་དུ་སྟོང་འདོགས་པ་སེལ་བར་ཆད་མས་འགྲུབ་པས།
 དེས་ན་སྲིད་པའི་ས་བོན་བདག་དང་ཆོས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་སྤང་བས་རྒྱ་ལྷོག་
 པས་འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་འགགས་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །
 ལྷ་པའི་ཞབས་ཀྱིས། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་.....
 མཐོང་བས་ཆགས་པའི་རྒྱ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྲིད་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་
 ལོག་པ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། མི་སྦྱིས་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་
 ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལྷོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །
 དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་ས་བོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི། དེ་
 རྣམས་ལ་མི་ལྷོག་སྟེ། ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟེན་པ་གདོན་

མི་ཟ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གང་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་
 སྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཕྱིས་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 སྐྱོད་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ནི་འཇགས་པ་དམ་
 པའི་ཆོས་པ་སྤྱད་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། བཅོམ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། །ཕྱང་ན་
 ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་དབྱེ་བ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་
 རྣམ་པ་གཉིས། །མེན་རྒྱ་པ་ཡི་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས། འཁོར་བ་ལྷོག་ཞེས་
 འཁོར་བའི་རྒྱ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ལྷོག་
 དགོས་པ་མཛུངས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་ས་བོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ནི་དེ་རྣམས་ལ་མི་ལྷོག་གོ་ཞེས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
 དམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་མ་གཏོགས་སྐྱེ་བར་སེམས་པ་
 དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཚན་ཉིད་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་འཛིན་པ་འཇུག་
 འགྲེལ་ལས་གསུང་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཕྱིས་
 གདོན་མི་ཟ་བར་བསྐྱེད་ནས་ཞེས་ཉན་རང་དེ་དག་གིས་སྤར་གང་ཟག་གི་བདག་……
 མེད་མཐོང་ནས་ཕྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་……
 དགོས་པར་གསལ་བས། བསྐྱེད་དཀར་པོ་ལས་དཔེར་ན་དེད་དཔོན་མཁས་པས་ཆོང་
 པ་མང་པོ་ཁྱིད་དེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཞུགས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་གླིང་དུ་ཆས་པ་ན། རི་དང་
 གླིང་སོགས་མཐོང་བ་མེད་པས་ཡིད་སྟོལ་བ་རྣམས་ལ་རེ་ཞིག་ཆལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་……
 སྐྱལ་ཏེ་ངལ་བསོས་པ་ན་ཡང་སྐྱལ་བ་བསྐྱལ་ཏེ་འགོ་བ་བཞིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས། གདུལ་བྱའི་འགོ་བ་དག་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་བརྒྱལ་
 པར་གྱུར་བ་དག་ལ། ད་དུང་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐྱོད་པ་སྐྱེད་
 དགོས་པར་བསྟན་ན་ཡིད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དག་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་སྐྱོད་བསྟན་པས་འཁོར་བའི་……
 སྐྱལ་བསྐྱལ་གྱིས་ཡིད་སོས་པ་དག་གཟོད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བསྟན་ནས་སྒྲ་ན་……

མེད་པའི་སར་དགྲི་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ས་སྤྱིང་ལའོར་ལོའི་མདོ་ལས།
 བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་གོ་ཆ་ཆེན་པོའི། ལའོར་ལོ་བྱན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཕྱོགས་བརྩའི་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་དང་། གཞོད་པ་མེད་པའི་སེམས་དང་།
 ལའོན་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་སེམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་ངོ་ཞེས་.....
 སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ནི་ཀྱན་རྫོང་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་
 ནི་ཀྱན་རྫོང་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས།
 གཞོད་པ་མེད་པའི་སེམས་དང་། ལའོན་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་སེམས་གཉིས་ཉན་
 རང་དག་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་ལས་ཁྱད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་གང་གིས་ན་.....
 བདག་མེད་པ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་.....
 པའི་རྒྱར་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་བསྐྱོམ་
 པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྩ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟེ་འཛིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པ་སྟུ་མའི་རྒྱལ་དུ་རྒྱས་
 པར་རྒྱབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་
 ལ་གསུམ། སྟེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང་། སྟེ་འཛིག་
 གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། སྟེ་བཞིན་པ་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྟེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །
 དང་པོ་ལ་ལྷ། ཡོད་མེད་སྟེ་བ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
 བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་།
 རིམ་དང་ཅིག་ཆར་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། དུས་གསུམ་ལ་བརྟགས་ནས་

དགག་པའོ། རང་པོ་ལ་བཞི། ཡོད་མེད་སྒྲེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་དང་། དེའི་
 རྒྱལ་སྐྱབས་པ་དང་། སྒྲེ་བའི་དུས་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། རང་དངོས་དང་
 གཞན་དངོས་སྐྱབས་པ་དགག་པའོ། །
 དང་པོ། འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་སྒྲེ་བ་སྟགས་པའི་ཕྱིར།
 གང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ། རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་འགྱུར་ན།
 དེ་བས་ན་འདུས་བྱས་ནམས་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཐ་མར་མེད་པ་སྒྲེ་བར་
 འགྱུར། དེས་ན་མེད་པ་ག་ལ་སྒྲེ། ཡོད་པ་གཤོད་ནས་སྒྲེ་འགྱུར་བ། དེས་ན་ཡོད་
 པ་ག་ལ་སྒྲེ། མཚན་ཉིད་ཡོད་ན་འདུས་བྱས་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སྒྲེ་བས་འདུས་བྱས་བསྐྱེད་པར་ཁས་སྤྲང་ན། འབྲས་བུ་མེད་པར་
 སྒྲེ་བ་ལྟར་ན། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་ལྷ་གྲུ་མེད་པས་རྒྱ་རྒྱུན་ཚིགས་པའི་ས་བོན་གྱི་
 མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་ལྷ་གྲུ་སྒྲེ་འོ། ས་བོན་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐ་མར་ཏེ། དེའི་དུས་ན་
 ལྷ་གྲུ་མེད་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས་ཏེ། བོང་བུའི་རྩ་ལ་སྟགས་
 པ་ཡང་སྒྲེ་བར་ཐལ། མེད་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་དུས་ན་མེད་པ་
 རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ག་ལ་སྒྲེས་སྒྲེ་བ་མི་སྤྱིད་དོ། མེད་པ་ལ་སྒྲེ་བའི་བྱ་བ་བརྟེན་པའི་
 གཞི་མེད་པ་རྟགས་སྐྱ་སོང་ནས། གང་ལ་ཞེས་སྒྲེ་བ་མི་སྤྱིད་པ། སྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྐྱ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཉེས་པ་འདིས་འཛིགས་ནས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྒྲེ་བར་འདོད་
 ན་དེ་ལྟ་ན། རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་ག་ལ་སྒྲེ་མི་སྒྲེ་བར་ཐལ། རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་གཤོད་
 ནས་རང་གི་སྤྱོད་གས་སྐྱ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་དེས་ན་ཡོད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲེ་བ་ལ་
 དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷ་གྲུ་ཡོད་མེད་གང་ཁས་སྤྲང་བའི་བསམ་ངོའི་ལྷ་
 གྲུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོག་པ་ཞིག་འཆར་བ་ཚོས་ཅན་དུ་བཞོད་ནས། མེད་པ་ལ་སྒྲེ་བའི་
 བྱ་བ་བརྟེན་པ་གཞི་མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་ལ་ཡང་སྒྲེ་བའི་བྱ་བ་བརྟེན་ན་ཐུག་མེད་
 དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྤྲར་སྒྲེ་བས་བོགས་དབྱུང་བ་མི་སྤྱིད་པ་རྟགས་སྐྱ་སོང་ནས།
 ཡོད་མེད་གང་ལ་འད་སྒྲེ་བ་བྱ་བ་མི་སྤྱིད་པ་བསྐྱབ་བྱར་གྲུབ་པས་ན། ལྷ་གྲུ་ཚོས་ཅན།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། བྱུང་དུས་ན་ཡོད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་ལ་རྒྱུའི་དུས་
ན་མེད་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བཀོད་ཚོད་ལ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་
སོང་ཚོད་ལ་སྐྱ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་མེད་ལ་སོང་བས། རྒྱུ་མཚན་དེས་སྐྱ་
གུ་ཡོད་མེད་དུ་སྐྱོ་འདོགས་པའི་ལོག་རྟོག་ལྟོག་ནས་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་
པ་འབྲེན་དགོས་པ་གཞུང་འདིའི་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་
རང་རྒྱུད་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་གོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་པ་རོལ་པོའི་ཁས་
བླངས་པ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་རྟགས་སུ་སོང་ནས་ལོག་རྟོག་ལྟོག་པ་ཅམ་ལས་ངེས་
པ་མི་བྱངས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཀོད་པ་དོན་མེད་ལ། ངེས་པའང་བྱངས་ན་འདི་ལྟར་
དོན་གྱིས་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་ལ་ན།
དེ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་ན། རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་གྲུབ།
རང་ལ་གྲུབ་པས་གཞན་ལ་ཐལ་འགྱུར་དེས་དགག་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་དགོས་པས་
གཞན་ངོ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་ལ་བ་འདི་བླ་བའི་དགོངས་པ་ནི་གཏན་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཐལ་
རང་གི་ཁྱད་པར་ཀྱན་རྫོང་དང་དོན་དམ་གང་ཡིན་ཀྱང་སྟེ། དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་
ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཞིག་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པས་གང་ཡང་ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་པ་འདི་
ཐ་སྙད་མ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་ཅི་ལྟར་སེམས་ཤིག་སྟོས་པས་ཆོག་གོ། །
གཉིས་པ། འབྲས་བུ་ཡིས་ནི་རྒྱ་བཞིག་པ། དེས་ན་མེད་པ་སྐྱེ་མི་འགྱུར། བྱུང་པ་
ལས་སྐྱབ་ཡོད་མ་ཡིན། དེ་ཕྱིར་ཡོད་པ་མི་སྐྱེ་འོ། །ས་བོན་མ་འགྱུར་བར་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་
བར་མི་བྱིད་པས་འབྲས་བུ་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིས་ནི། རྒྱ་ས་བོན་བཞིག་པ་དེས་ན་
ས་བོན་གྱི་དུས་ན་མེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སྤྱིར་ས་བོན་གྱི་དུས་
ན་མེད་པའི་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་འཐད་
དེ། རི་བོང་གི་རྩ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་དུས་ན་གྲུབ་པ་སྐྱབ་
བྱེད་དགོས་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་མི་སྐྱེ་འོ། །གསུམ་པ། དེ་
ཆོ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མིན་ཞིང་། གཞན་ཆོ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། དེ་ཆོ་གཞན་ཆོ་མི་སྐྱེ་ན། །

ནམ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར། སྐྱེ་བའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། ལྷ་གྲུ་རང་ཉིད་
ཡོད་པའི་དུས་དེའི་ཆོ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། སྐྱེད་མི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་
རང་ཉིད་མེད་པའི་ཆོ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། མེད་པ་བསྐྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར། དེའི་
དུས་ལ་དབྱུང་ན་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ། འོ་མ་ཞའི་དངོས་པོར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་
དེ་ཡི་དངོས་པོ་སྤྱ། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡོད་མིན་ལྟར། ཇི་བཞིན་གཞན་གྱི་དངོས་པོར་
ཡང་། ཇི་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། འོ་མའི་དངོས་པོར་གནས་པ་དེ་ལ་འོ་མ་དེའི་
དངོས་པོ་རྒྱ་དགོས་པ་མེད་པས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཞན་
གྱི་ཞའི་དངོས་པོར་ཡང་འོ་མ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བྱིར།
དེས་ན་འོ་མ་ཞའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་འོ་མ་ལ་ཞའི་དངོས་པོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་། ཞེ་ཡིན་པ་
དེའི་ཆོ་འོ་མ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་ཞོ་མ་ཡིན་པས་འོ་མའི་གནས་སྐབས་མ་དོར་ན་ཞོར་
འགྱུར་བ་འགལ་ལ། དོར་ན་གཞན་དེར་ཞོར་འགྱུར་གྱི་འོ་མ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ།
རིགས་པ་འདི་ལས་ཀྱང་འདུས་བྱས་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཐོག་མ་བར་དང་ཐ་མ་རྣམས།
སྐྱེ་བའི་སྤྱ་རོལ་སྲིད་མ་ཡིན། །གཉིས་གཉིས་དག་ནི་མེད་པ་སྤྱ། ཇི་ལྟར་རེ་རེ་ཙུམ་
བར་འབྱུར། འདི་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་དང་། བར་དུ་གནས་པ་དང་།
ཐ་མར་འཛིག་པ་རྣམས་མཚན་གཞི་བྱམ་པ་སྐྱེ་གནས་འཛིག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
སྤྱར་དང་བྱིས་མེད་དེ། རྟེན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་འཛིག་པ་དག་མི་སྲིད་
བར་ཐལ། མེད་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་གང་གིས་འབྱུར་མོ་གཤམ་བྱ་མོའི་སྐྱེ་བ་མི་རྟེན་པ་
བཞིན་ནོ། ཅི་སྟེ་ཐད་ཀར་ཐད་ཀར། སྐྱེ་བའི་དུས་ན་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པའི་དུས་
ན་གནས་པ་དང་། འཛིག་པའི་དུས་ན་འཛིག་པ་དུས་རིམ་ཅན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཡོད་དོ་ཞེན། རེ་རེའི་དུས་ན་གཞན་གཉིས་དག་ནི་མེད་པ་རྒྱ་ཇི་ལྟར་རེ་རེ་ཙུམ་
བར་འབྱུར་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་དེ་གནས་པ་དང་གནས་པ་འཛིག་དགོས་ན་དང་པོར་རང་
མ་སྐྱེས་པ་ལ་གནས་འཛིག་གཉིས་མེད་ལ། གནས་པ་ལ་དང་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་ན་སྐྱེ་བ་

མེད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་གནས་གནས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་གནས་དགོས་ལ་འཇིག་པ་མེད་ན།
 འཇིག་པ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་འཇིག་པ་མེད་པ་དེ་དངོས་པོར་མེད་ན་དེ་ལ་
 གནས་པ་གང་ཞིག་གནས་པར་བྱེད། འཇིག་པ་སྐྱེ་མ་གཉིས་མེད་པ་སྐྱེ་གནས་མེད་
 པ་གང་འཇིག་པར་བྱེད། སྐྱེ་བ་མེད་ན་གང་ལ་འཇིག་པ་འཇུག་འཇིག་བྱ་མ་སྐྱེས་
 པའམ་གནས་པ་མེད་ན་གང་འཇིག་སྟེ། གནས་པ་འཇིག་པ་ལས་མི་གནས་པ་འཇིག་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་སྐྱེ་གནས་སོགས་གསུམ་པོའི་རང་ལྟོག་ལ་དེ་གསུམ་
 པོ་ཚང་ན་རང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུབ་ལ་མ་ཚང་ན་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་དགོངས་སོ། །དེ་རེ་རེ་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་ཡོད་ན་
 རང་མཚན་གཞིར་འགྱུར་བས་གཞན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་མི་སྤྲིད་ལ། རེ་རེ་ནས་
 གསུམ་པོ་མི་ཚང་ན་མཚན་ཉིད་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གྱུབ་ན་དེའི་མཚན་གཞི་གྱུབ་པ་བ་
 ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ། གཞན་ཀྱི་དངོས་པོར་མེད་པར་ནི། །བདག་གི་དངོས་པོ་འབྱུང་བ་མེད།།
 དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བདག་གཞན་ནི། །གཉིས་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་ལས་ཀྱང་
 འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་བུམ་པ་རང་ལས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པས།
 གྱོ་མོ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་ནི་རྩ་བུ་བདག་གི་དངོས་པོ་
 འབྱུང་བ་མེད་དེ། གྱོ་མོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། གྱོ་མོ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་སྟེ།
 གསེག་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་བུམ་པ་བ་བདག་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་ལས་
 འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བུམ་པ་བདག་ཉིད་གཞན་གྱོ་མོ་ལ་ལྟོས་དགོས་ན་གྱོ་མོ་
 བདག་ཉིད་གྲུབ་པ་གཞན་གསེག་མའམ་བུམ་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་བུམ་པ་གྱོ་མོ་
 ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་བདག་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས། སྐྱེ་བ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་
 པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འདི་སྐྱེ་བ་པོའི་སྐྱ་རོལ་ལམ་ཕྱིས་སམ་ཅིག་ཆར་

དུ་རྟོག་གང་ན། རྩོམ་དང་བྲིས་དང་ཅིག་ཆར་ཅེས། རབ་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་མི་རུས་པ། །
 དེ་བྱིར་སྐྱེ་དང་བུམ་པ་ལ། ཅིག་ཆར་འབྲུང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པ་བུམ་
 པའི་རྩོམ་དང་། བྲིས་དང་། ཅིག་ཆར་ཞེས་བརྟུན་པ་ཉིད་དུ་མི་རུས་ཏེ། རྩོམ་པ་དེ་
 ཡིན་ན་མི་རིགས་ཏེ། རྟོག་མེད་པའི་བྱིར་བྲིས་ཡིན་པ་མི་རིགས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་
 ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར་དང་། ཅིག་ཆར་དུ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པས་དེའི་
 བྱིར་བུམ་པའི་སྐྱེ་བ་དང་བུམ་པ་ལ་ཅིག་ཆར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུང་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།
 དེ་ལྟ་ན་རྟོག་དང་བརྟོན་པ་དུས་མཉམ་པས་བུམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆོ་
 ཡང་བུམ་པ་ཡོད་དགོས་པས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ། བུམ་པའི་སྐྱེ་
 བ་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་རྟོག་པ་མི་སྤྱིད་པ་ལ་སྐྱེས་པ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་
 ཡོད་པའི་བྱིར་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ཞེས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་ནི་རྩོམ་སྐྱེས་པ་ཉིད་
 དམ་བྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གང་ན་གཉིས་ཀྱི་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རྩོམ་སྐྱེས་པ་ཡི་བྱིར་
 ན་ནི། རྩོམ་སྐྱེས་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། བྱི་ནས་ཀྱང་ཏུ་སྐྱེས་པ་ཡང་། བྱི་ནས་
 སྐྱེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། རྩོམ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཆོ་དེ་
 གསར་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྲིས་བྱི་ནས་ཀྱང་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡང་རྟོག་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ན་དེ་
 ཡང་གསར་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྲིས་ཏེ། རྩོམ་དང་བྲི་ནས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་
 དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྟགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་སྐྱོན་སྤྱིང་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་གོ། །
 རྟོག་པ་ཙམ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རྟོག་པ་རང་ལུགས་ཐ་སྙད་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
 བྱིར་བྲིས་ལ། འདི་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པ་དེའི་བྱིར་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་
 རིགས་པར་བསྟན་པ། ད་ལྟར་བ་ཡི་དངོས་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་འབྲུང་མ་ཡིན་ཞིང་། །
 མ་འོངས་ལས་འབྲུང་ཡོད་མིན་ལ། འདས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། རྒྱ་འབྲས་
 ཅིག་ཆར་བ་ཡོད་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་འཐད་པས་ད་ལྟར་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་
 ལས་ནི་ད་ལྟར་བ་དེ་ཉིད་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་མ་འོངས་པ་ལས་ཀྱང་འབྲུང་བ་ཡོད་

པ་མ་ཡིན་ལ་འདས་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་བ་རྒྱ་འབྲས་དུས་
མཉམ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་གཉིས་རང་གི་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཆོ་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པར་གནས་སོ། །

གཉིས་པ། རོན་བསྐྱས་ཏེ་སྟེ་བ་བཀག་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ནི། སྟེ་བ་ལ་ནི་འོང་
པ་དང་། །དེ་བཞིན་འགགས་ལ་འགྲོ་བ་མེད། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་ལུར། །སྤྲོད་པ་
སྟེ་མ་འདྲ་མ་ཡིན། །མདོ་ལས། དག་སྒོར་དག་དེ་ལྟ་ན་མིག་གི་སྟེ་བ་ནི་གང་ནས་
འོང་པ་མ་ཡིན་ལ། གར་ཡང་འགྲོ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས། རང་བཞིན་གྱིས་
སྟེ་བ་ཡོད་ན་སྟེ་བའི་ཆོ་རྒྱ་བ་ཤར་བ་ལྟར་ག་ཤེད་ནས་འོང་དགོས་ལ། འགགས་པ་
ན་ཟླ་བ་རུབ་པ་ལྟར་ག་ཤེད་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟག་པར་འཇུར་བས་སྟེ་
བ་དང་འགགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་མི་དང་
ཤེད་སྟེས་ཀྱང་རུང་སྟེ། །འདིར་སྟེ་ཤི་བ་འགའ་ཡང་སྟེ་མི་འཇུར། །ཆོས་ཀྱལ་རང་
བཞིན་སྟེ་འདྲ་སྟོང་པ་སྟེ། །ལྟ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ། །སྒོ་བ་དཔོན་ཡང་འཇགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པར་དཔྱོད་
པའི་འབྲས་བུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟེ་འགགས་འགྲོ་འོང་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་
ན་ཇི་ལྟ་ལུར་སྤྲོད་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྟེ་མ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ན་སྟེ་མ་བྱས་པ་ལྟ་ལུར་འཇུར་གྱི་
མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་འདིས་སྟེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས་འདུས་བྱས་སྟེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་དེའི་ཆོ་སྟེ་མ་
ལྟ་ལུར་མི་འཇུར་ཞིང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་གཞལ་བྱར་འཇུར་བ་
ཞིག་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འཇུར་བའི་འཛིགས་
པས་དེ་དག་དང་བསྟན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྟེ་མ་ལྟ་ལུར་དག་བྱེད་
པས་དེའི་ཕྱིར་འཇགས་པ་ནི་སྟེ་མ་བྱས་པ་ལྟ་ལུར་སྤྲོད་པ་སྟོང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་

གཟིགས་པ་ན་སྤྲིང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཟད་
 པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ལ་མི་རིག་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱར་བ་མ་བདད་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་མི་
 འཛིག་ལ། ཡང་དག་པ་ཐིམ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ཐར་པ་འགྲུབ་པ་དང་མི་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱན་སྐྱུ་མ་འདྲ་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱི་ལམ་དང་
 མཚུངས་སྤྲིན་ལྟར་བལྟ་བུས་ན། །འདི་འདྲའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་རྣམ་དབྱུང་པས། །
 རྫོགས་པར་གནས་གིང་ཆོས་ལ་ལེགས་གནས་བསྟོམ། །གང་ཞིག་བདག་དང་བདག་
 གི་སྐྱམས་སེམས་གིང་། །དངོས་པོ་ཕྱ་མོ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེན་པ། །འཛོན་གནས་མི་
 མཁས་དེ་ནི་འཛིག་འགྱུར་རྟེ། །ཆགས་གིང་སྤང་ལ་དེ་བཞིན་སྤོངས་པར་འགྱུར། །
 སྤྱུ་སྐྱས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྟོག་འགྱུར་
 རྟེ། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་ལྷན་པ་ནི། །ལེགས་པར་མཐོང་ནས་མི་འཁོར་
 གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རིམ་དང་ཅིག་ཆར་
 བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་མཚན་ཉིད་བྱག་མེད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། གཅིག་
 དང་ཐ་དད་པ་རྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་བརྟགས་ལ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ། སྤྱི་དང་གནས་དང་འཛིག་པ་རྣམས། ཅིག་ཆར་འབྱུང་བ་ཡོད་མིན་
 ཞིང་། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་འང་ཡོད་མིན་ན། །ནམ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་འགྱུར། །
 འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྤྱི་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འཛིག་པ་རྣམས་རོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཅིག་ཆར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་འང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
 པ་མིན་ན་དུས་ནམ་ཞིག་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། སྤྱི་གནས་
 འཛིག་གསུམ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་རིམ་དང་ཅིག་ཆར་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལན་རྒྱུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་སྐད་ཅིག་མའི་ཕྱིར་དང་རིམ་གྱིས་མེད་
 ལ། གཉིས་གཉིས་དག་མེད་པར་རེ་རེ་འབྱུང་བ་མེད་པས་ཅིག་ཆར་ཡང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ། སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། སྐྱར་ཡང་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་སྟེ། །དེ་
 བྱིར་འཛིག་པ་སྐྱེ་འདྲ་ཞིང་། །གནས་པ་འཛིག་དང་འདྲ་བར་སྣང་། །སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
 པ་དེ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་། འཛིག་པ་འདུས་བྱས་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་རྣམས་
 ལ་རེ་རེ་ལ་སྐྱར་ཡང་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་ལ།
 ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་གཞན་ཡིན་པ་དེ་ལས་འཛིག་པ་སྐྱེ་འདྲ་ཞིང་། འཛིག་པ་ལ་
 འདུས་བྱས་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་དགོས་པ་དེའི་བྱིར་འཛིག་པ་ལ་
 ཡང་འཛིག་པ་གཞན་ཡོད་པས་འཛིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་
 ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། གནས་པའི་གནས་པར་འགྱུར་
 བས་གནས་པ་འཛིག་པ་དང་འདྲ་བར་སྣང་བས། ཡང་དེ་དག་ལ་སྐྱར་ཡང་རིམ་པ་
 དེ་དག་གིས་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་སྐྱ་མ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱི་མར་འཛིག་ན་དེ་
 སྐྱབ་པ་ལ་དེའི་བྱི་མ་སོགས་བཞག་པས་མཐར་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པར་དགོངས་སོ། །
 འདི་དག་རང་བཞིན་རྣམས་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་དེར་འགྱུར་གྱི་ལྡོག་པ་
 དངོས་མེད་ལ་ནི་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། གཞན་ཡང་མཚན་ཉིད་འདི་རྣམས་འབྱུང་ན་མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པའི་
 རོ་བོ་ཅན་ཞིག་གམ་ཐ་མི་དད་པ་ཞིག་འཇུག་གང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་ མཚན་ལས་
 མཚན་གཞི་གཞན་ཞེན། །མཚན་གཞི་མི་རྟག་ཉིད་གང་ལས། །ཡང་ན་བཞི་ཀའང་
 ཡོད་པ་ཡི། །རོ་བོར་གསལ་བར་ཡོད་མ་ཡིན། །རེ་ཞིག་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་མཚན་གཞི་
 གསེར་བུམ་ལྟ་བུ། མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ། མཚན་བྱ་འདུས་བྱས་སུ་མཚན་པས་
 བུམ་པ་མི་རྟག་ཞེས་བརྗོད་ན་བུམ་པ་རང་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་
 པར་གོ་ལ། བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་ན། བུམ་པ་དེའི་མི་རྟག་པ་དེ་དང་འབྲེལ་
 བ་ལྟ་བུར་སློ་ཡུལ་དུ་འཕེན་ལ་མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་མི་རྟག་པ་དེ་
 དང་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུར་གོ་བས་དོན་ལ་བུམ་པ་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་དངོས་
 མེད་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་དང་དབྱེར་མེད་པ་ཅམ་ལས་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་

གྱུར་ན་ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་པའི་ལྷོག་པ་བྱུང་བ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཡོད་མི་ཤེས་པ་ཡིན་
པས། དེས་ན་འདིར་དངོས་པོ་སྤྲུབ་ན་མཆོག་ཀྱི་ཆོས་ཁས་ལེན་པས་མཆོག་
ཉིད་མི་རྟག་པ་མཆོན་གཞི་བྱས་པ་ལ་ཡོད་ན་ཀྱང་བཞིན་ཐ་དད་དམ་མེད་ང་ཆ་
བ་བཞིན་ཐ་མི་དད་པར་ཞིག་གང་རུང་ལས་ཡོད་མི་ཤེས་པས། དང་པོ་ཐ་དད་པར་
ཡོད་ན། མཆོན་གཞི་འདུས་བྱས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན། ལུས་
པ་རྟག་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པོ་ཡོད་པས་མི་ལྷོག་པ་
ལ་མི་པན་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་མཆོན་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་
པས་རྟག་པ་ལས་འགོ་ས་མེད་དོ། །

ཡང་ན་ཆོས་སྤྱོད་པས་འདུས་བྱས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་པ་ལང་ཡོད་པས་ལྟ་
སྟོན་པ་ལང་སྤྱོད་ཐལ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལོ། །ཡང་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་མི་དད་ཡིན་ན་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་མཆོན་གཞི་དང་བཞི་
ཀའང་རང་ལྷོག་མ་འདྲེས་པ་ཡི་ངོ་བོར་གསལ་བར་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་མཆོན་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། མཆོན་གཞི་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་གཞི་
མཆོན་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
སྟེ་གནས་འཇིག་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ནས་རིགས་པ་དེས་འགྲེས་སོ། །
དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་ཁས་སྐྱེད་པར་མི་བྱའོ།
བཞི་པ་ལ་གཉིས། སྟེང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རང་བཞིན་པ་ཡོད་པས་སྟེ་སོགས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པར་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། སྟེ་སོགས་དངོས་པོ་ལ་དངོས་མེད་དུ་གང་དུ་
ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་སྟེ་བ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། སྟེང་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་ཆོགས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དངོས་ལས་མི་སྟེ་སྟེ། །དངོས་པོ་དངོས་
མེད་ལས་མི་སྟེ། །དངོས་མེད་དངོས་མེད་མི་སྟེ་སྟེ། །དངོས་མེད་དངོས་ལས་མི་སྟེ་སྟེ།
འབྲས་བུ་སྟེ་གུའི་དངོས་པོ་གྲུབ་ཟེན་དེ་ཉིད་རྒྱ་ས་པོན་གྱི་དངོས་པོ་གྲུབ་པས། ས་

བོན་མ་འགྱུར་བར་ལྷ་གུ་མི་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་གུ་སྤྱེ་མེན་སྤར་ཡང་སྤྱེ་བ་མི་
 རིགས་པས་དངོས་པོ་དངོས་ལས་མི་སྤྱེ་བར་གྲུབ་ལ། ལྷ་གུའི་དངོས་པོ་གྲུབ་ཟེན་ས་
 བོན་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་མི་སྤྱེ་སྟེ། རྒྱ་ས་བོན་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
 པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འབྲས་བུ་དངོས་མེད་རྒྱ་དངོས་མེད་ལ་མི་སྤྱེ་སྟེ།
 ས་བོན་ཚིག་པས་ལྷ་གུ་ཚིག་པ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་དངོས་མེད་ཡིན་ན་བྱ་
 བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་མེད་དོ། འབྲས་བུ་དངོས་མེད་རྒྱ་དངོས་པོ་ལས་མི་
 སྤྱེ་ལོ། ཁབད་ཟེན་པའི་ཉེས་པ་ཐོག་ཏུ་འབབས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ། དེ་ནི་
 སྤྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་དབྱད་ན་འཐད་པ་མི་རྟེན་པ་དེ་བཞིན་སྤྱེ་བའི་དངོས་པོ་ལ་དབྱད་
 བ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་དངོས་པོར་མི་
 འགྱུར་རོ། ཁྱད་པར་མེད་དངོས་མེད་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་པོ་དངོས་མེད་མི་འགྱུར་རོ།
 གཞན་ཡང་སྤྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་རྟོག་གམ་དངོས་མེད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ལ་རྟོག་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རང་སྤྱེ་མེན་པའི་དངོས་པོ་
 སྤར་ཡང་སྤྱེ་བའི་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤར་སྤྱེ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་
 མེད་ཡང་སྤྱེ་བ་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཡང་སྤྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། ཞིག་
 པ་དངོས་མེད་སྤར་ཡང་འཇིག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་ཡོད་པ་
 མིན་པ་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱེ་མེན་གྱི་དངོས་པོ་
 དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འདུས་
 བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱན་རྣམ་པར་དབེན། ཁྱད་པར་དེ་དག་རྣམ་རྟོག་མི་མང་འཇེ། །
 འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཐོབ་ཅིང་། རྟོག་ཏུ་ལྟ་བར་གྱུར་པས་རྣམ་པར་དབེན་
 ཞེས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་སྤྱེ་བཞིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ།
 མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །
 དང་པོ། སྤྱེ་མ་སྤྱེ་མ་གཉིས་སྤྱེ་བ་བཀག་ཟེན་པས། འདིར་སྤྱེ་བཞིན་པ་སྤྱེ་ལོ་ཞེན།

གཉིས་པ། གྱུ་བཞིན་པ་ཡོད་དེ། འདས་མ་འོང་གི་བར་ན་གནས་པའི་ཕྱིར། གྱུ་
བཞིན་པ་ལ་ལྷོས་ནས་དུས་གཉིས་པོ་དེ་བཞག་རིགས་ཏེ། གྱུ་བཞིན་པ་དེ་བར་ན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མ་འོངས་པ་དང་དེ་ལས་ཐལ་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་

བས་སོ་ཞེན། གང་གི་གཉིས་པོ་བར་མེད་པར། སྲིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ལ་
 སྟེ་བཞིན་པོ་མེད་དེ། །གང་ཕྱིར་དེ་ལའང་བར་ཡོད་ཕྱིར། །ཚོལ་བ་གང་གི་ལྷགས་
 ལ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་པོ་བར་མེད་པར་སྲིད་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་ངེས་པས་བར་
 ཡོད་པའི་ལྷགས་དེ་ལ་སྟེ་བཞིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། གང་གིས་
 ཅ་སྟེ་བཞིན་པ་དེ་ལའང་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ལ་ཐུད་པར་བར་གཞན་མེད་ན་རང་
 བར་པ་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་གཉིས་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡང་བར་གཞན་
 ཡོད་དགོས་པས་དེ་ལྟར་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བར་གང་སྟེ་བཞིན་པར་འཇོག་
 གཅིག་སྟེ་བཞིན་ཡིན་ན་གཞན་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་འོས་ལ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ན་
 སྟེ་བཞིན་དུ་མར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་བར་ཐུག་པ་མེད་པས་མཐར་རང་ཉིད་ཀྱང་མི་
 གྲུབ་པོ། །གསུམ་པ། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྟོན་དུ་ཐལ་བས་ཕྱེད་སྟེ་བ་ནི་སྟེ་བཞིན་
 མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། གང་ཞིག་ས་པོན་འགགས་པས་ཐུག་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་
 བར་འགྱུར་བར་སྟེ་བའི་སྒྲ་རོལ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་སྟེ་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ་སྐམས་ན། གང་གི་
 ཕྱིར་ན་སྟེ་བཞིན་པ། །འགགས་པས་སྟེས་པ་སྟེ་འགྱུར་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྟེ་བཞིན་
 པ། །གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ངོ་བོར་སྒྲ་དང་། །གང་གི་ཕྱིར་ན་སྟེ་བཞིན་པ་ནི་རྒྱ་འགགས་
 པ་དང་འབས་བུ་སྟེ་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ་བཞིན་
 པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་ཕྱེད་སྟེ་ཕྱེད་མ་སྟེས་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པའི་ངོ་བོར་སྒྲ་
 རོ་ཞེན། གལ་ཏེ་སྟེ་བཞིན་པ་འདི་ལས་དངོས་པོ་འདི་སྟེས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཅུས་ན་
 སྟེ་བཞིན་པ་ལ་སྟེ་བའི་དངོས་པོ་ལ་སྟེ་བཞིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྟོག་ཅུས་ན་
 ཡང་གང་གི་ཆོ་དངོས་པོ་སྟེ་བ་དེའི་ཆོ་སྟེ་བཞིན་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པ་མེད་དེ་
 ས་པོན་འགགས་ཐུག་མ་སྟེས་པའི་སྒྲ་རོལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་དེ། དངོས་
 པོ་འམ་དངོས་མེད་གང་ཞིག་ཡིན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེ་ས་ཐུག་གི་དངོས་པོ་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་ན་འགགས་པ་དང་མ་སྟེས་གཉིས་འགལ་བས་མ་གྲུབ་ལ་རེ་རེ་ཡིན་ན་ས་
 ཐུག་གང་རུང་ཡིན་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་དེ་གང་ཡིན། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་

དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་མུ་གུའི་སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཅིས་འགྱུར། དངོས་པོ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་
ན་སྐྱེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་བས། སྐྱེ་བཞིན་པ་རྗེས་སུ་
དཔོག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། སྐྱོན་སྐྱོང་གི་ལན་དགག་པ་དང་། སྐྱེ་བཞིན་པ་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་དང་མ་སྐྱེ་བ་དང་མ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའོ། །དང་པོ།
ཅི་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེན་དེ་མི་སྤྲིད་པར་བརྟན་པ། གང་ཆེ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་ཆེ། །
སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་སྤྲིད་པ་མེད། །གང་ཆེ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བཞིན་ན། །དེ་ཆེ་ཅི་འདྲི་བྱིར་སྐྱེ་བར་
འགྱུར། །གང་གི་ཆེ་སྐྱེ་བའི་དོན་ཁོ་ན་སྐྱེ་བཞིན་ཡིན་ན། །དེ་འདྲི་ཆེ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་དོན་
སྐྱེ་འོ་ཞེས་ཅི་འདྲི་བྱིར་རྟོག་པ་སྤྲིད་པ་མེད་དེ་གང་གི་ཆེ་སྐྱེས་ཟེན་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བཞིན་ཡིན་
ན་དེ་འདྲི་ཆེ་ཅི་འདྲི་བྱིར་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེས་ཟེན་པའི་
བྱིར་རོ། །གཉིས་པ། སྐྱེ་བཞིན་པའི་དོན་འདི་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་
པ་ཡིས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེན། སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ། །ཁོ་ན་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར་
གཤག་ །བྱུང་བར་མེད་བྱིར་དེ་ཡི་ཆེ། །བུམ་པ་མེད་པར་ཅིས་མི་རྟོག་ །སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་
མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པས་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར་གཤག་ན། མ་སྐྱེས་པ་
ལ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ་བུམ་པ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་
ཅིས་མི་རྟོག་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། བུམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་
བུམ་པ་སྐྱེས་ཟེན་པ་འདི་འང་ལྷར་མ་སྐྱེས་པས་ད་ལྟ་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བའམ་
ཡང་ན་འགགས་པ་ལ་ཕྱོགས་པས་དེས་ན། སྐྱེ་མ་སྐྱེ་གཉིས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱུང་
བར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ། །དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དེ།
སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྗོད་ལ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་
དང་འབྲེལ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེན། སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་མ་རྗོགས་ཀྱང་། །མ་
སྐྱེས་པ་ལ་བྱི་རོལ་གྱུར། །དེ་ལྟ་འང་གང་བྱིར་སྐྱེས་པ་ལས། །བྱི་རོལ་གྱུར་བྱིར་མ་

གྱུ་མཚན། གྱུ་བཞིན་པ་ནི་དངོས་པོ་ནི་བྱ་བ་མ་རྩོགས་ཀྱང་གྱུ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་
 བས་མ་གྱུ་མ་པ་མ་འོངས་པ་ལས་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་པར་ཁས་བླང་མེད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་འང་
 གང་གི་ཕྱིར། གྱུ་བཞིན་པ་ལས་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་པར་ཕྱིར་རོ། །མ་གྱེས་པ་གྱུ་ཞེས་བྱ་
 བར་འགྱུར་རོ། གྱུ་བཞིན་གྱུ་བ་ལ་མ་གྱེས་པ་ལས་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་པར་ལས་རྒྱ་མཚན་
 གཞན་མེད་ན་མ་གྱེས་པ་ཡང་གྱུ་བར་བལ། གྱུ་བཞིན་ལས་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་པར་ཕྱིར།
 གྱུ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། །ཅུ་བའི་ས་བཙན་གསུམ་པ། གྱུ་བཞིན་པ་སྤར་མ་བྱུང་
 ཡང་། བྱི་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་པར་གྲགས། དེས་ཀྱང་མ་གྱེས་པ་གྱུ་སྟེ། མ་བྱུང་ཞེས་
 བྱ་གྱུ་མ་ཡིན། གྱུ་བཞིན་པ་གྱུ་བ་ལས་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་པར་ཕྱིར། མ་གྱེས་པར་ཁས་ལེན་
 དགོས་པར་མ་ཟད། གྱུ་བཞིན་པ་སྤར་མ་བྱུང་ཡང་ཕྱིས་ནས་གྱུ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་
 བས་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་གྲགས་ན། གྱུ་མཚན་དེས་ཀྱང་། གྱུ་བའི་བྱ་བ་དང་
 འབྲེལ་བའི་མ་གྱེས་པ་ཁོ་ན་གྱུ་འོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས་ཏེ། མ་གྱེས་པ་
 ནི་མ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བདག་གི་དངོས་པོ་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གྱུ་བའི་བྱ་བ་
 མི་འཇུག་པས་གྱུ་བ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ། གླུ་བཞིན་བཀག་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྫོགས་པ་ཡོད་ཅས་བྱུང་ལྟུང་
ལ། །མ་བྱས་པ་ནི་མེད་ཅས་བརྗོད། །གང་གི་ཆོ་ན་གླུ་བཞིན་པ། །མེད་པ་དེ་ཆོ་གང་
དེར་བརྗོད། །གླུ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་དངོས་པོ་ཡོད་ཅས་བྱུང་བར་ལྟུང་ལ་གླུ་བའི་
བྱ་བ་མ་བྱས་པ་ནི་དངོས་པོར་མེད་ཅས་བརྗོད་པ་གང་གི་ཆོ་ན་གླུ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་
པ་དང་མ་རྫོགས་པའི་གླུ་བཞིན་པ་མེད་པ་དེའི་ཆོ་གང་ཞིག་གླུ་བཞིན་པ་དེར་བརྗོད།
ཡོད་དོ་ཞེས་དང་མེད་དོ་ཞེས་པས་བྱ་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་པོ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་ན་གླུ་བཞིན་པའི་དངོས་པོ་བསྟན་
པར་མི་རྣམས་པས་རང་གི་དོ་བོས་ངེས་པས་མ་ཟིན་པའི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་བཀག་པའི་མཁུག་བསྟུ་བ་ནི། གང་ཆོ་རྒྱ་ནི་མ་གཏོགས་པར། །འབྲས་བུ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་ཆོ་ན་འཁུག་པ་དང་། །ཚྭ་ག་འཐད་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། །གང་གི་

ཆོ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་
 བློ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་ལོག་ཏུ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཆོ་རྒྱུ་འབྲས་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་འཇུག་
 པ་རྒྱུ་འགགས་པའི་ལྷོག་པ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ན་མ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས།
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བ་རྗེས་ཐོབ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་
 དེ་དག་ལ་དབྱེད་པས་ངེས་པ་བྱངས་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས།
 དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་
 བས་སོ་སོ་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ལྷག་མ་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས། དང་པོ་ནས་འཛིག་སྒྲོམ་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཡང་དག་
 པའི་རིགས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེད་པས་དོན་དམ་པ་ལ་ངེས་པ་ཅི་ཅུམ་འབྲོངས་
 པ་དེ་ཅུམ་དུ་ཀུན་རྫོབ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་ཡང་རྗེ་འབྲོངས་ལ་སོང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་
 བཞག་ལ་ཅི་ཅུམ་མཁས་པ་དེ་ཅུམ་དུ་དོན་དམ་པའི་རིག་པ་གང་ལ་སོང་གང་ལ་མ་
 སོང་བར་ཤེས་པས་ཐབས་ཀྱིས་སྦྱོད་པ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལྟ་བ་དག་ནས་རྒྱལ་བ་
 དབྱེས་པའི་ལམ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལ་མི་སྤོངས་ཞིང་། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་
 མྱོངས་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་ནས། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སྦྱིང་རྗེ་
 ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པའི་ལམ་བསྟན་ནས་
 སྤྲོ་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པར་འདོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དེ་གཉིས་
 ཀའི་རྒྱ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་མཛོད་དུ་བྱས་པའི་ལག་རྗེས་ཡང་དག་
 པ་ལེགས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་བསྒྲོམ་ཆེན་རབ་ལ་སྟོན་པ་རབ་
 སྒྲོམ་ཆེན་འབྲིང་དང་ཐ་མ་ལ་སྟོན་པ་འབྲིང་དང་ཐ་མར་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས་ན། དབྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོན་ཡིན་བསྒྲོམ་དགོས་
 ཞེས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་པོ་ཅུམ་ཡང་མ་བཤད་རང་བཞིན་ཏེ་ལམ་ཅུམ་
 དུ་སེམས་འཛིན་ཉི་ཆོ་བ་ཅུམ་བསྟན་ནས་དེའི་སྡེད་དུ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་

ཆོག་ཆོན་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་མི་འབྱོར་བ་མང་པོས་རྒྱབ་བསྐྱོར་ནས་རང་ཡང་ལོག་པའི་
ལམ་དུ་ཞུགས་གཞན་ཡང་འཇུག་དུ་བཅུག་པའི་ལུགས་ངན་དེ་ལ་བློས་བར་ཡང་མི་
བྱ་ན་འཇུག་པ་སྒྲིམ་ཅི་དགོས།

ཡང་དབྱེད་བ་དགོས་པར་བསྟན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཞིག་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
ཅས་ཡང་དག་པའི་ཟབ་མོའི་དོན་ཐམས་ཅད་སེམས་འདི་ལས་གཞན་པའི་མཐའ་
བཀག་ནས་རིག་པ་ལྟར་སྤང་གི་འཐད་བ་མང་པོ་བཅུག་པ་དག་ལ་བྱེ་མའི་ཕུང་པོ་
བཞིན་དུ་སྤྱིང་པོ་མེད་པར་ཤེས་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལའི་སྒྲིམ་རིམ་
རྣམས་སུ་གསུང་བ་བཞིན་དབྱེད་འཛོག་སྟེལ་མའི་ལམ་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་ནས་ནམ་ཞིག་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དཀའ་བ་མེད་
པར་རྟེན་ནས་ལམ་ཀྱི་བསྐྱོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་
ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲུལ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ལྟ་བར་ཤེས་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་མི་དང་
ཤིན་སྒྲིམ་ཀྱང་རུང་སྟེ། །འདིར་སྒྲིམ་གྱི་བ་འགའ་ཡང་སྒྲིམ་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱུན་རང་
བཞིན་སྒྲུ་འདྲ་སྟོང་པ་སྟེ། །སྤྲུལ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་རྟུམ་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
སྒྲིབ་དང་ནི་འཆི་འཕོའང་། །སྒྲིབ་མེད་ཅིང་འཆི་འཕོ་མེད། །གང་ཞིག་འདི་ནི་ཤེས་
གྱུར་པ། །དེ་ཡི་ཉིང་འཛོན་རྟེན་མི་དགའ། །ཞེས། དེ་ལྟར་སྤྱིང་རྩེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གསུམ་
གྱིས་ཉམས་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་འཁོར་པའི་བར་དུ་སྒྲིད་ཅིག་རེ་
རེ་ཞིང་ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞོན་པ་དག་གིས་མི་སྒྲུག་པར་བརྩོན་འགྱུས་ཀྱི་སྒྲིད་
ཅིག་རེ་རེ་ནི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞོར་གྱི་ཆོགས་
མཐའ་ཡས་པ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱར་ཀྱུན་རྩོད་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
པའི་བསོད་ནམས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་ཞིང་རྩོགས་སྒྲིན་
སྒྲོངས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ཆེད་དུ་སྤྱིད་པར་སྒྲིབ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་དག་སྤྲང་བར་རིགས་
ཏེ། མདོ་ལས། དེ་ཡི་ལྷག་བསམ་འཁོར་བར་རྟོགས་པ་སྟེ། །སྒྲོར་བ་ཕྱང་ན་འདས་

པར་གཏོགས་པ་ཡིན། སྤྱིན་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་
སྤྱིན་པར་རེ་བ་མེད་པ་ཉིད། ཞེས་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མདོ་
ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡང་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་འཁོར་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དཔའ་བའི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་ལྷག་ནས་འཁོད་པར་གྱུར་ཏེ།
དེས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་གསོལ་ཏོ། །

བཙོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་བཙམ་ཞིང་ལུས་དང་སྟོག་དོར་
བར་བགྱིད། །བདག་གིས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རི་སྐད་བསྟན་པའི་དོན་འཆལ་ཏེ།
གང་ཞིག་འདི་སྟམ་དུ་བྱུར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཛོན་
པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་
ནི་ལེ་ལོར་ལྷང་བ་ལགས་པར་ཁོ་བོ་ལ་སྤང་ངོ། །དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེན། བཙོམ་ལྡན་
འདས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལ་ཡོངས་
སུ་སྤྱོད་པ་མི་འབྱུང་ངོ། །བཙོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་
ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་ཉིད་ཉི་བར་བབྱུང་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་བསྟོར་བ་དེ་
ལྟར་ནི་ཡོངས་སུ་བྱ་བར་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཙོམ་ལྡན་འདས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མཛོན་པར་བརྩོན་པ་ལགས་
སོ། །དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེན། བཙོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་
འཁོར་བ་ཆེས་བདེ་བའི་བྱ་བར་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ནི་མ་ལགས་སོ། །

དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེན། བཙོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་རི་ལྟ་རི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དེ་
ལྟ་དེ་ལྟར་བདེ་བར་གྱུར་པ་ལགས་སོ། །བཙོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་བྱ་བར་ལས་
འདས་པ་ནི་སྐར་ཅི་ཞིག་བགྱིད་པར་འགྱུར། བཙོམ་ལྡན་འདས་དེའི་སྐད་དུ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འཁོར་བའི་བདེ་བའི་རོ་མི་བྱུང་བར་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་

དུ་བགྱི་ཡི། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་དུ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཙུང་ལྷན་
འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལོར་བའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་དུ་ལོར་བའི་བདེ་བའི་རོ་
མི་མྱོང་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པས་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཁུམས་ཞིང་ཚོས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཁུམས་ལ་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བགྱིད་དོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ལོར་བའི་སྟོད་ཡུལ་
ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོད་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ། །
བཙུང་ལྷན་འདས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནི་བཏང་སྟོམས་སུ་ལྟོང་དོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་གཤམ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལོར་
བའི་སྟོད་ཡུལ་ལ་སྐྱག་ནི་སྟོད་ཡུལ་མ་ལགས་པར་ལྟོང་དོ། །སྟོད་ཡུལ་མ་ལགས་
པར་ལྟོང་ན་ཕྱིས་སེམས་ཅན་གྱིས་དོན་མི་བགྱིད་དོ། །དེས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྟོད་ཡུལ་ལ་འགོད་པར་མི་རྣམས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཆོ་
བར་མི་འགྱུར་ལགས་སོ། །ཡང་དེའི་སྟོད་ཡུལ་མ་ལགས་པ་གང་ཞེན། གང་འདི་
ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཉིད་ལ་དགའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་
སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ལ་བཏང་སྟོམ་པའོ། །དེ་ཅིའི་སྒྲིབ་དུ་ཞེན། བཙུང་ལྷན་འདས་
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོད་ཡུལ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་ཡུལ་
མ་ལགས་སོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ལོར་བའི་སྟོད་ཡུལ་ལ་སྐྱག་
པར་འགྱུར་བ་ལགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྤྱར་ལོར་བ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལགས་སོ། །དེ་ལ་བཙུང་ལྷན་འདས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྟོད་ཡུལ་ལ་གནས་པར་བགྱི་འཛལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་
པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་དགག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཙུང་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

ད་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདིས་ནི་རབ་བྱེད་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཙུང་གི་བརྟོག་བྱ་

རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་དགོས་པ་དང་ཚོལ་བ་དང་པའི་ལྷན་ཀྱིས་ལྷན་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དཔེ་དང་སྒྲིབ་མ་རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་སྒྲིབ་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
 ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རབ་
 ཏུ་བྱེད་པ་བརྩམ་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ཚོལ་བ་དང་པའི་ལྷན་ཀྱིས་
 ལྷན་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྩམ་པའི་དགོས་པ་ནི། རྒྱ་ལག་
 ཞེག་གིས་སྟོང་བ་ཡང་། སྟོང་བ་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྟངས་ལ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས། །འདི་ནི་སོ་སོར་འགོག་པར་བྱེད། །གཏུལ་བྱ་འཁོར་བ་ལ་དངོས་པོར་འཛིན་
 པའི་ཆགས་པ་སྤངས་ནས་ཐར་པ་ལ་གཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་
 དོན་སོ་སོར་ངེས་པར་མ་བྱས་པར། འགའ་ཡང་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་ནས་
 རྒྱ་དན་ལས་འདས་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་མི་རུས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
 གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ཞེན་པའི་ཞགས་པས་བཅིངས་ཤིང་ཐོས་
 པ་དང་མི་ལྟན་བརྒྱུས་ཏེ་ཅད་རྒྱག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱལ་
 པོའི་བརྩམ་མོ་ཤིན་ཏུ་ཤངས་པ་ཤི་བ་ལ་བརྟེན་སྟོང་བ་ལ་མཁས་པས་ཡིད་དགའ་
 བ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཐོག་མར་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་ནས་སྟོང་བ་ལས་གྲོལ་བའི་
 ལམ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ཡང་
 བྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོགས་པ་འགའ་ཞེག་གིས་སྟོང་བ་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྟངས་ཞིང་ཞེན་པས་
 སྤར་བཤད་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཙོ་ལྟ་བོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འདིར་ནི་སོ་སོར་འགོག་
 པར་བྱེད་དེ། རབ་བྱེད་དང་པོ་བཞིས་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་བཞི་ཀའང་ལུས་ཉིད་
 ལ་འགོག་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དགག་བྱ་སྟོ་འདྲགས་གྱི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཀྱན་
 རྒྱུ་ཏུ་ཡང་མེད་པ་དང་དེས་ན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་གསུམ་གྱིས་
 དགག། ལེའུ་ལྟ་བུའི་ནས་བཙོ་ལྟ་བའི་བར་གྱིས་སྟོང་བ་དང་ལྟ་བའི་མཐའ་གཞན་
 དགག་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྟ་བུས་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་བ་ལ་
 རག་ལས་པ་རྒྱ་འབྲས་ངེས་པའི་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་མཐའ་

གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་ དུག་པས་སྒྲིད་པ་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ན་
རང་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་མི་རུས་པས། ཉོན་མོངས་སྒྲེ་གནས་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གཞུགས་
སོགས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ངོས་བཟུང་།

བདུན་པས་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་ནས་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བ་རིགས་
པས་འགོག་ བརྒྱད་པས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་རྟོགས་པས་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་
ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་སྟོང་པར་བསྟན་པས་སྒོ་བ་མའི་རྒྱུད་ལས་རུང་བསྒྲུབས།
དགུ་པས་འདུས་བྱས་ཏྲག་པར་འཛིན་པ་དགག་ བརྒྱ་པས་ཕྱི་དང་ནང་ལ་བདག་ཏུ་
འཛིན་པ་དགག་ བརྒྱ་གཅིག་པས་དུས་ཏྲག་པར་འདོད་པ་དགག་ བརྒྱ་གཉིས་པས་
མཐར་ལྷ་འགོགས། བརྒྱ་གསུམ་པས་དབང་པོ་དང་དོན་རང་བཞིན་པ་དགག་ བརྒྱ་
བཞི་པས་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་རིགས་པས་མཐར་ལྷ་དགག་ བཙོ་ལྷ་པས་
འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་མ་གྲུབ་པས་དངོས་པོའི་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་
བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ་སོར་འགོགས་པར་བྱེད་དེ། གཉིས་པ་ལ་བརྒྱད། སྟོང་ཉིད་
འགོགས་པའི་རིགས་པ་འགོག་པ་དང་། མཐར་ལྷ་དམྱལ་ལ་ཞེན་པ་དགག་པ་དང་།
ཡོད་མེད་བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་། མེད་པ་ཕྱོགས་སུ་
འགྱུར་པ་འགོག་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་དཔེ་རྟགས་ཡོད་པས་སྟོང་པར་མི་
འགྱུར་པ་འགོགས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། ཡོད་
མེད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། མཐའ་བྲལ་རིགས་པས་
དགག་མི་རུས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྱེན་མི་རུས་པ་དང་། སྟོང་པ་མིན་
པའི་ཕྱོགས་སུ་བ་མི་རུས་པ་དང་། རིགས་པ་གཞན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དངོས་དང་། མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ། གང་ཆེ་སྒྲ་བོ་བརྗོད་བྱ་
ནའང་། སྟོང་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གང་ཞིག་རྟེན་ནས་ཀྱན་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་
གསུམ་ལའང་ཡོད་མ་ཡིན། །དགོས་པ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཙོ་མས་ན་

དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་པ་མིན་པར་གྲུབ་སྟེ། གང་གི་ཆོ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྐྱེ་བ་པོ་ཁྱོད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྗོད་བྱ་རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་ས་བསྟན་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། འང་གི་སྐྱས་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བརྗོད་བྱེད་ཡོད་པས་
དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། འདི་ན་སྐྱེ་
བ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལྷགས་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
ལ་བྱུང་བྱེད་རང་བཞིན་པ་ཁེགས་པས་སྐྱེ་བ་པོ་ཡང་ཆོག་དང་བརྗོད་བྱ་ལ་བརྟེན་
ནས་འདོགས་ཀྱི་མི་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་པོ་མ་ཡིན་པས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཀྱན་ལ་དེ་ལྟར་
བརྟགས་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་པོ་ཆོག་དང་བརྗོད་བྱེད་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་ཆོག་གྲུང་གཉིས་
ལ་ལྟོས་པ་དང་བརྗོད་བྱེད་གྲུང་ལྟོས་པས་ལ་ལྟོས་པས་དེ་ནི་གསུམ་ཀ་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་
མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གལ་ཏེ་འདི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆོད་བང་པོ་དང་དོན་དག་པོར་
བྱའི་རྩ་དང་འདྲ་བར་འཇུར་རིགས་ན་དེ་ལྟར་མིན་པར་འདི་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སྟོང་པའི་ཉེས་པ་ཡིས། །སྟོང་པ་མ་
ཡིན་འགྲུབ་འགྲུར་ན། །མི་སྟོང་ཉེས་པས་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅི་སྟེ་འགྲུབ་པར་འགྲུར་མ་
ཡིན། །གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་པའི་ཉེས་པ་ཡིས་ཆོག་དང་བརྗོད་བྱེད་སྐྱེ་བ་པོ་
གསུམ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པར་འགྲུར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་
པོ་མི་སྟོང་པར་སྐྱེ་བ་པའི་ཉེས་པ་ཡིས། ཆོག་དང་བརྗོད་བྱ་སྐྱེ་བ་པོ་གསུམ་ཁས་ལེན་
དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་འགྲུབ་པར་མི་འགྲུར་འགྲུར་བར་ཐལ།
ཆོག་ལ་སོགས་པ་མ་བརྟེན་པར་རང་གིས་གྲུབ་པར་འཛོག་མི་ཤེས་པས་རྟེན་འབྲེལ་
ཁས་སྲུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་པོ་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྐྱེ་བས་དེར་འགྲུར་གྱིས།
ཆོགས་དང་བརྗོད་བྱ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེར་འགྲུར་ན་སྐྱེ་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་ནམ་ཡང་ལྷོག་པ་མེད་པའི་རྟག་པར་འགྲུར་བའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་པོར་འགྲུར་

བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཚིག་ཀྱང་སྒྲ་བོ་སོགས་ལ་མི་སྟོམ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་
ལུགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རྒྱང་བའི་དངོས་པོར་འགྱུར་ལ།
འབྲེལ་ན་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ལས་འདའ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དར་མི་འགྱུར་
ན་ཚིག་དོན་མེད་དུ་ཐལ། ཚིག་དང་བརྟེན་བྱ་གཉིས་ཀ་མ་འབྲེལ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་དང་བརྟེན་བྱ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཀྱང་ཚིག་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་སྒྲོས་བཞག་ན་འད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་འགྱུར་
རོ། །དེས་ན་ཚིག་པོ་སྟངས་པ་ཉིད་གཏན་མེད་རི་བོད་གི་རྩ་ལྟ་བུར་གོ་ནས་ཚིག་པ་
ཡིན་ལ། དབུ་མ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡིན་པས་དེའི་སྟོ་
ནས་ལན་འདེབས་པ་ནི་ལེའུ་འདིའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་སྟོན་སྟོང་དགག་པའོ། །

དང་པོ། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ནི་བསྟོག་པ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་ནི་བསྟུབ་པ་སྟེ། །
གལ་ཏེ་སུན་འབྲིན་བྱེད་ཕྱོགས་གཅིག་ །དགའ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ཅིས་མིན། །སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བསལ་ལ་ཅམ་གྱིས་རང་ཕྱོགས་གྲུབ་པར་རིགས་པ་མིན་ནོ། །དངོས་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་བླང་བའི་ཚོལ་བས་ནི་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སྟོང་པ་ཉིད་
ནི་བསྟོག་པ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་སྟེ་
གཉིས་ཀ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲུབ་སེལ་བ་ཅམ་ལ་ཞུགས་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་ཕྱོགས་ལ་གཅིག་ལ་དགའ་ན།
རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལས་ཅིས་དགའ་བ་མིན་ཏེ་དགའ་བར་བྱ་དགོས་ན་རང་
ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་བྱེད་སྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་
པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་སྟོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་བཏང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་
སྒྲུབ་ལ་དགའ་བར་བྱས་ཤིག དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་
ཚིག་ཅི་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལས་ཕྱོག་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིད་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའ་

བ་ཙམ་གྱིས་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ། གལ་ཏེ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་
 པ་ན། །མེད་གང་དེ་ཕྱོགས་མི་འགྲུར་ན། །དེས་ན་གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་གསུམ། །
 ཀྲན་ཀྲང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྲུར། །གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་འདི་
 ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ན་མི་རིགས་པས་འཐད་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་གང་དེ་
 ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྲུར་བས་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་
 གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་གང་ཡང་
 མི་འཐད་པ་དེས་ན་ཆོལ་བ་གང་གིས་ཁས་སྒྲང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཅིག་
 ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་གསུམ་པོ་ཀྲན་ཀྲང་རིགས་པས་
 ཁེགས་པས་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཐའ་གསུམ་པོ་གྲུབ་པ་
 མེད་ན་རང་གི་ཕྱོགས་དང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱང་རི་ལྟར་འགྲུབ་ཏེ་མི་རིགས་པས་
 བྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ཁེགས་པ་མི་འཐད་པ་དང་། སྟོང་
 པ་ཉིད་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ། བྱེད་
 ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱུག་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།
 གང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུམ་དེར། །སྟོང་པའི་གཏན་ཆོག་སྟོང་མེད་འགྲུར། །འདི་
 ན་གཞུང་ལུགས་ལས་བྱུང་བའི། །གཏན་ཆོག་སྟོང་མེད་མིན་གཞན་དུ་ཡོད། །གཞིག་
 དུ་བྱུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཆོས་བྱུམ་པ་དེ་ལ་སྟོང་པའི་གཏན་ཆོག་སྟོང་
 དོན་མེད་དེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་དེའི་མངོན་སུམ་མེད་པ་བཞིན། མངོན་སུམ་གྱི་
 གཏན་ཆོག་གིས་བསལ་བར་འཇུག་པས། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་གཏན་ཆོག་ཐམས་
 ཅད་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྒར་བྱུམ་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཉིད་བསལ་བེན་པའི་བྱིར་
 ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་པ་མེད་ལ་གལ་ཏེ་བྱུམ་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་བྱེད་དུ་བྱུམ་པས་
 བསལ་གྱི། བདག་གིས་མ་བསལ་བས་དབུ་མ་པ་བྱེད་ལ་བྱུམ་པ་མངོན་སུམ་མ་
 ཡིན་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་བྱུམ་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།

མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ན་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པར་སྦྱ་བ་ནི། གཞུང་ལུགས་གཞན་ལས་
བྱུང་བའི་ཁྱོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་
གཞུང་ལུགས་དེ་ཉིད་མི་རིགས་པར་བསྟན་པར་བཞེད་པས། གང་དུ་སྐོལ་བ་གཉིས་
ཀ་ལྟ་བུ་མཚུངས་ན་ནི་གཉིས་ཀས་ཁས་བླང་བ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རིག་སྟེ་འཐད་པ་དང་
བཅས་པའི་དོན་ན་མ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དེ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་
ཀྱི་གཏན་ཚིག་སྟེ་འཐད་པ་དང་བྲལ་བས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་།
འདིར་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྦྱབ་པའི་གཏན་ཚིག་ཚད་མས་གཞོད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པས་
ན་གང་ཚད་མས་གཞོད་པ་དེ་ལ་གང་ཚད་མའི་གཞོད་པ་མེད་པ་དེས་བསལ་བ་འབབ་
པ་དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཅི་ཡང་གཞོད་པ་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དཔེར་ན་ནི་མའི་སྦྱང་བས་སུན་པ་སེལ་བ་བཞིན་ནོ། །
གཉིས་པ། མི་སྟོང་མེད་པར་སྟོང་པ་ནི། །གང་ལས་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །རི་ལྟ་
བུར་ན་ཅིག་གོས་ནི། །མེད་པར་གཉེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཅི་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྦྱ་
བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཁས་བླངས་གིང་། སྟོང་པ་མིན་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་
སྟོང་པ་ཡང་མི་འཐད་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེན། སྟོང་ཉིད་ཡོད་
པས་ལོག་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་
རང་བཞིན་པ་ཅིག་ཡོད་ན་གཞི་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་
པར་འཐད་ན་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་དེ་མེད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གང་ལས་འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། རྒྱ་མཚན་རི་ལྟ་བུར་ན་ཅིག་
གོས་གཞི་ཚོས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་དེ་ལོག་གས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར། འཕགས་པ་གྲུས། གལ་ཏེ་མི་
སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་
ན། །སྟོང་པ་རི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ནི། །
ངེས་པར་འབྱིན་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བུ། །དེ་དག་སྦྱབ་

ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་སོ། །མདོ་ལས། འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་ནད་པ་ཞིག་
ཡོད་ལ་སྤྲོན་པས་དེ་ལ་སྤྲོན་བཏང་ནས་སྤྲོན་དེའི་ནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱོད་དེ་སྤྲོན་ལྟོ་
ན་འདུག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཕྱུང་ན། འོད་སྤང་དེ་རི་སྟོམ་དུ་སེམས། མི་དེ་ནད་དེ་
ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རམ། གསོལ་བ་བཙམ་ལྟན་འདས་དེ་ནི་མི་འགྱུར་ལགས་ཏེ།
གང་སྤྲོན་དེས་ནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱོད་ནས་སྤྲོན་ལྟོར་མཆིས་པ་ཉིད་མ་བྱུང་ན་ནི་མི་
དེ་བྱོ་ནད་གིན་ཏུ་ཆབ་ཆེ་བར་འགྱུར་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྟན་འདས་གིས་བཀའ་
སྤྱུལ་པ། འོད་སྤང་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་
ཡིན་ན། འོད་སྤང་སྤོང་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་ལྟ་བ་དེ་ནི་གསོར་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་ངས་
བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐར་ལྟར་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། སྤྲོན་
སྤོངས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་མེད་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་དགག་པ་
དང་། བདན་དངོས་ཡོད་པའི་སྤྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། མཐའ་བྲལ་ཀྱན་ལ་མཚུངས་
པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། ཕྱོགས་མེད་ཕྱོགས་
ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་མེད་ཉིད་མེད་ན། །གང་ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་
འགྱུར། །གལ་ཏེ་སྤོང་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་རང་གི་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྱུར་
མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། རང་ལུགས་མེད་པ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་སྐྱོང་བས་ཕྱོགས་ཁས་
སྐྱོང་བར་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཕྱོགས་མེད་པས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་དབུ་མ་པ་ལ་རང་གི་
ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ཕྱོགས་མེད་པ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་ན་ཡང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གོང་དུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསལ་བཞིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་མེད་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཉིད་མེད་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་

གྲིས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་སོགས་
 རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དོན་དམ་དཔྱད་
 བྱེད་གྱི་རིག་དོར་མར་མའི་མདུན་ན་ཐུན་པ་མི་གནས་པ་བཞིན་ཡིན་པས། གལ་ཏེ་
 དམ་དམ་བཅའ་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྒྲོན་འདི་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་
 པས་ན། །ང་ནི་སྒྲོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་དང་། བསྟན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་བྱེད་
 ཐམས་ཅད་འཐད་པས་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མིན་གྱི་དབྱུང་པ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་
 ལུགས་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་ལུགས་ལ་རེ་བ་མི་དགོས་པ་རིགས་
 པས་གཞོད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡང་། འཕགས་པས། རྗེ་ལམ་རི་བཞིན་སྒྱུ་མ་བཞིན། །
 དྲི་ཟེའི་གྲོང་ཁྱེར་རི་བཞིན་དུ། །དེ་བཞིན་སྒྲེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། །དེ་བཞིན་དུ་ཡང་
 འཛིགས་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་བསྟན་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་
 རང་དོར་མིན་ན། གཞན་དངོས་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་དོར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་
 པ་ཁས་ལེན་བཞིན་སྒྲེ་གནས་འཛིག་པ་རྗེ་ལམ་ལྷ་བྱུར་རི་ལྷར་ཁས་ལེན། གྲུབ་
 མཐས་སྒྲོ་མ་བརྒྱར་བའི་འཛིག་རྟེན་ཆུན་པོ་དག་ལ་དེ་བས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན། ཀྱུན་
 མཁུན་ཆོས་རྗེའི་བཞེད་པ་བཞིན་ཁས་ལེན་པའི་དུས་དང་མི་ལེན་པའི་དུས་གཉིས་
 ཀ་དེ་ལྟར་མ་གཤམ་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་མཐའ་གཅིག་དུ་དམ་
 འཆའ་བ་ནི། རེ་རེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་མཐོང་བའི་སྒྲོན་
 ལས་ནམ་ཡང་གོ་མི་རུས་སོ། །

དོན་དམ་པར་མེད་ན་བསྟན་དུ་མེད་དགོས་པའི་གོ་བ་འདི་དངོས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆགས་པ་
 ཡིན་པས་རྩོད་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་དོན་དམ་པར་དབྱུང་
 བཟོད་འགྲོ་བའི་རིགས་པའི་འགྲོས་མཆམས་རིགས་པ་གང་གིས་མི་རྟེན་དེ་བདེན་
 པ་གཉིས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་
 པ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟན་དཔྱད་པའི་ཆད་མས་དཔྱད་པ་ན་དེས་ལུལ་ལ་
 སྒྲོ་འདོགས་རི་ལྟར་ཆོད་པ་ལྟར་དེའི་རྣམ་བཞག་ལ་མཁས་ཤིང་ངེས་པ་རྟེན་པ་ལས་

དེདོན་དམ་པར་དབྱད་པ་ཡིན་པའི་སྐབས་རྟེན་པ་མིན་ན། དེས་ཐ་སྙད་ལ་དབྱད་
 མི་རུང་བ་ཞིག་གང་ན་གསུངས། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། རྩ་འདོད་པས་ཐོག་མར་སྟོད་
 ཐོག་པ་བཞིན་ཀླན་རྫོབ་ཀྱིས་བདེན་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་
 དང་། གཟུགས་ནི་གཟུགས་རུང་མཆོན་ཉིད་ནས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུའི་གྱི་བར་
 གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་མིན་ན་དོན་དམ་པར་རི་ལྟར་འགོ།
 དོན་དམ་པར་མ་སོང་བ་ན་ཐ་སྙད་ལས་འེས་མེད་པས། དེས་ན་གང་སྟོང་གང་གིས་
 སྟོང་། རི་ལྟར་སྟོང་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་ཁྱུར་
 པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་ཁྱུར་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དེ་ལྟར་
 མིན་ན་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་སུ་རི་ལྟར་བཞག་སྟེ། དེས་ན་བདེན་པ་གཉིས་གཅིག་
 ཡོད་ཅིག་ཤོས་མེད་པའམ་གཉིས་ཀ་མེད་པའམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་གང་ལ་མཐའ་
 བྲལ་དབྱ་མའི་ངེས་པ་རྟེན་དཀའ་བ་ཞིག་ཏུ་མཆིས་སོ། ། ལྷ་ཡི་སྤྱ་རབ་རྩལ་གྱི་ཞུས་
 པའི་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་དང་ནི་ཐབས་ཤེས་པ། དེ་གཉིས་ཀླན་ཏུ་འདེས་ཁྱུར་
 ཞིང་། གཉིས་ཀ་ཟུང་དུ་འཇུག་འཁྱུར་ན། དེས་ནི་དམ་པ་རྟོགས་འཁྱུར་ཞེས། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་དོན་གང་དུ་འགོ་བས་མ་རིགས་སོ། །
 གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས། རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་དང་། མཐའ་བཞི་ཀ་རིགས་པས་ཁེགས་པ་དང་། རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་དེ། མི་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། གལ་ཏེ་
 དངོས་པོ་ཡོད་མིན་ན། མེ་ནི་ཆ་བར་ཅི་ལྟར་འཁྱུར། ཆ་བ་མེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཞེས། །
 གོང་ཉིད་དུ་ནི་བསྐྱོག་པར་བྱས། གལ་ཏེ་མེ་ནི་རི་ལྟར་ཆ་བར་ཅི་དོ་བོས་གྲུབ་
 པར་འཁྱུར་ཏེ་མི་འཁྱུར་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མིན་ན་དེ་
 མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆ་བའི་མེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་གོང་ཉིད་དུ་ནི།
 ཆ་བ་མེ་ཉིད་དུ་འཁྱུར་ཏེ། ཆ་བ་མིན་པར་རི་ལྟར་བསྐྱོགས། དེས་ན་སྤང་གིང་ཞེས་

བྱ་བ། །ཡོད་མིན་དེས་ན་མེ་ཡོད་མིན། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ། །དངོས་པོ་མཐོང་ནས་དངོས་པོ་ནི། །མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོག་འགྱུར་ན། །
དེ་ལྟར་ཐྱོགས་ནི་བཞི་ཆར་ལ། །ཉིས་པ་སྒྲངས་པ་གང་ཞིག་མཐོང་། །གཞན་ཡང་
གལ་ཏེ་མེད་དངོས་པོ་མཐོང་ནས་མེད་དངོས་པོ་ནི་རང་བཞིན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་
བསྒྲོག་རིགས་པར་གྱུར་ན་དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་
གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་དང་ཡོད་མེད་སོགས། །འདྲིར་ཡང་། །ཡོད་དང་མེད་དང་
ཡོད་མེད་དང་། །ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ། །འདྲི་ནི་མཁས་པས་གཅིག་ཉིད་
སོགས། །དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་འདྲིར་ཡང་དྲན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་མཐའ་བཞི་ཡང་ཉིས་པ་སྒྲངས་པ་གང་ཞིག་མཐོང་ཐྱོགས་བཞི་ཆར་
ལ་སྒྲོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །མི་འཐད་པའི་ཐྱོགས་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་དོར་བར་རིགས་
སོ། །གསུམ་པ། །རིགས་པ་དེས་ན་ཐྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་མི་རིགས་ཏེ། །རྣལ་
ཐུན་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་དངོས། །ཁོང་དུ་མེད་དེར་རི་ལྟར་འབྱུང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་
ལ་མེད་ཉིད་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མ་འབྲེལ་པའོ། །རྣལ་ལ་ཡང་ཆ་ཤས་ཡོད་མེད་
ཅེས། །དབྱད་པ་དེར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིས། །
བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་སྡེར་བཤད་པའི་ཚུལ་འདིས་རྣམ་པར་དབྱད་
པ་ན་དངོས་པོ་གིན་ཏུ་ཞིབ་པ་རྣལ་ཐུན་ཅམ་ལ་ཡང་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན།
དེར་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་སྒྲེ་སྒྲེ། །དངོས་པོ་སྒྲེ་བ་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་དེར་
སྒྲེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །སྒྲངས་བ་མེད་པའི་སྟོད་ཡུལ་མངའ་བ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཉི་མས་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་མཐའ་དག་བསལ་
བ། །འགྲོ་བ་ལ་ཡན་པ་ལྟར་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་མངོན་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་མ་དམིགས་
པས་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་མེད་པ་ཡང་མངོན་པར་མི་བཞེད་པའམ། །ཡང་ན་རང་བཞིན་
མ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་དེ་མེད་པའི་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་དུ་མི་རུང་བས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་མེད་གང་ཡང་ཁས་ལེན་པ་
 འཐད་པའི་ཚུགས་གང་ཡང་མ་འབྲེལ་བའོ། །
 གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་
 རྣམ་དབྱེ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ། གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་གཉིས་མིན་ན། །གཞན་
 གང་ཞིག་ལ་ཡོད་དངོས་ཡོད། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འད་དེ་རིགས་ན། །བརྒྱལ་བ་གཞན་
 བོ་ཅི་སྟེ་བྱེད། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ན་ཆོས་ཀུན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 དང་། མ་གྲུབ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་མིན་ན་རྒྱལ་མོགས་གཞན་གང་
 ཞིག་བདེན་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མཐའ་དག་ཞིགས་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འད་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བཤད་པ་འཐད་པ་ཁོ་ན་མཐའ་གཉིས་
 སྤང་བའི་ཚུལ་དེ་ཁས་ལེན་རིགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུགས་བཟུང་ནས་
 ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བརྒྱལ་བ་གཞན་བོ་ཅི་སྟེ་བྱེད། ལྷན་བཤད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་སྒྲོས་པའི་མཐའ་དང་བུལ་བར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ། ཅི་སྟེ་རིག་པ་
 གང་ཞིག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་མི་འགྲུབ་པ་སྤིང་ན་ནི། དངོས་སྤྱོད་ཀྱིས་
 ཁོ་བོ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤྱོད་པའི་འཐད་པ་དེ་
 བརྟེན་པར་གྱིས་གིག འོན་ཀྱང་། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་
 འགལ་བའི་འཐད་པ་བརྟེན་མི་རྣམས་ན་ནི་དེའི་ཆོ་ཁོ་བོ་དབུ་མ་པའི་བཤད་པའི་འཐད་
 བས་ཁྱོད་ལ་ཡང་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་དེའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་གཞན་བྱེད་པ་དོན་མེད་
 དེ། དངོས་པོ་ཀུན་གྱིས་དངོས་མེད་ལ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། །རྣམ་རྣམས་
 ཀུན་ལ་གང་མཐོང་བ། །དེ་ནི་རྣམ་དབྱེར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་
 ཀུན་གྱི་རང་བཞིན། རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་མི་སྟོས་པར་རྒྱ་
 མེད་པར་འགྱུར་ལ་རྒྱ་མེད་པ་རང་ཡོད་པ་མི་སྤིང་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རང་
 བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་ཐལ་ལ་མེད་པར་དགག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་

རིགས་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ། རོ་བོ་ཐ་
དད་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྩལ་རྣམས་ཀྱན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་མཐོང་
བ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཙམ་དུ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ།
དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། ཅིས་དང་། མདོ་ལས། གང་གི་དངོས་རྣམས་དངོས་པོ་
མེད་ཅེས་ཤེས་གྱུར་པ། །དེ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གཞིར་ཡང་ཆགས་པ་མེད། །གང་
ཞིག་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གཞན་ཡང་ཆགས་མེད་པས། །དེ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དེ་
འཛིན་ལ་རྟེན་ཞེས། །རང་བཞིན་མེད་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེར་མི་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁས་སྒྲང་རིགས་ཤིང་དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་
ལན་གདབ་རིགས་པ་ལ་དེ་མི་རུས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་སུན་འབྱེན་པའི་ཕྱོགས་རྟེན་
དཀའ་བ་ལོ། །

དང་པོ། མེད་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ལན། །བརྟེན་པ་མིན་པར་གྲགས་ན་ནི། །
གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་བརྟེན་པར་ཕྱོགས་ཀྱང་། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་སྐྱབ་མི་འགྱུར། །གལ་
ཏེ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སྟོང་ཉིད་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་འམ་མིན་ན་དེ་ལ་ལན་
གདབ་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པས་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ལན་གདབ་
རིགས་ཀྱི་ཁྱོད་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་མེད་པས་རྗེ་ལྟར་ལན་གདབ་པར་བྱ། དེས་ན་ཁོ་
བོས་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དོར་ལན་མ་སྒྲིས་པ་ཉིད་དོ་སྟམས་ན། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་
མེད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་པ་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ལན་བརྟེན་པ་མིན་པར་གྲགས་ན་ནི།
སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་ཁྱོད་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་
ན་སྐྱབ་པར་རིགས་པར་མི་འགྱུར། ཁྱོད་རང་ལ་ཕྱོགས་ཡོད་ལ་ཡོད་ན་སྐྱབ་རུས་
པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་ཕྱོགས་འཐད་ལྟན་དུ་སྐྱབ་མི་རུས་ན་གཞན་
ཕྱོགས་འགོགས་པ་དེ་བས་ཀྱང་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
འཐད་པ་མེད་པར་ལན་མ་སྒྲིས་པ་ཙམ་གྱིས་བསམ་པས་ཅི་ཡང་མི་རུང་རོ། །
གཉིས་པ། སུན་འབྱེན་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོགས་རྟེན། །སྤྲ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་བརྟེན་ན་

ཡང་། གཤམ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ། ཉིད་དུ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་རུས། རང་ལུགས་
 སྒྲུབ་མི་རུས་ཀྱང་། གཤམ་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་རྟེན་པར་
 སྒྲ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཤིང་བརྗོད་དོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་སུན་འབྱིན་བྱེད་པའི་
 གཏན་ཚིག་རྟེན་སྒྲ་བ་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཡོད་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་གཤམ་གྱི་ཕྱོགས།
 དཔུ་མ་པ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་རུས་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་གཤམ་ཕྱོགས་
 ལ་སྒྲོན་བརྗོད་མི་རུས་པས་སྟོང་ཉིད་སུན་འབྱིན་པའི་གཏན་ཚིགས་རྟེན་མི་རུས་སོ། །
 མདོ་ལས། རི་ལྟར་མི་གཡོ་རི་རབ་ཆེན་པོ་ནི། བློག་མ་ཀྱང་གྱིས་བསྐྱོད་པར་མི་
 རུས་ལྟར། རྟེན་བཞེན་ཡང་དག་ཚུལ་ལ་ལེགས་བསྐྱུ་བ་པའི། མཁས་ཏེ་ལྟ་ཡི་གཟུགས་
 ཀྱིས་ཀྱང་མི་བསྐྱོད། ཁམ་མཁའ་མཚན་གྱིས་བཀྱ་བར་བྱ་རུས་ཤིང་། ཁམ་མཁའ་
 ལག་པ་ཡིས་ན་གཟུངས་རུས་གྱི། རྟེན་བསྐྱོད་པར་འདོད་ཆགས་ཞེས་དང་། །
 བདུད་རྣམས་བྱེ་བས་རུས་པ་ཉིད་མ་ཡིན། འགའ་ཡི་བྲག་ཆ་བཟུང་བར་བྱ་རུས་
 ཤིང་། བྲག་ནི་ཚུ་ཡི་ནང་དུ་འཕྱོ་འཁྱུར་གྱི། བྲང་ཞིག་འདི་འདྲི་ལུས་སྒྲུམས་ལ་
 སྒྲོབ་པ། རྟེན་ཡི་བསམ་པ་འདིར་ནི་བལྟར་མི་རུས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 གསུམ་པ། ཡོད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་རིགས་པ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་
 ལ་གསུམ། སྟོང་ཉིད་དང་བདེན་གྲུབ་ཚིག་ཅམ་གྱི་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་མཚུངས་པ་དང་།
 བདེན་ཡོད་དུ་མིང་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་དོན་མི་འགྲུབ་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པས་
 རང་བཞིན་པ་ཡོད་པར་ཐ་སྟངས་བཏགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་འཛིག་རྟེན་ན་
 ཡོད་པ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་མི་འཐད་པའོ། །
 དང་པོ། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཅམ་ཞིག་གིས། གཤམ་ཏེ་དེ་ཉིད་དངོས་ཡོད་ན། མེད་ཅེས་
 བྱ་བ་ཅམ་ཞིག་གིས། མེད་པར་ཡང་ནི་ཅེས་མི་འགྱུར། རིགས་པའི་འཐད་པ་མེད་
 པར་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཅམ་ཞིག་གིས་གཤམ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཁོ་བོ་
 ཅག་གིས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཅམ་ཞིག་གིས་མེད་པར་རྒྱ་མཚན་ཅེས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་
 དེ་གཉིས་བརྗོད་པ་ཅམ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་

ཕྱིར་འཁྲུག་གིས་ཀམ་ཀྱང་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་བསལ་ནས་གཉིས་མེད་པར་སྒྲིམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གཞུང་བཅུག་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ། དོན་དམ་པར་
 དངོས་པོ་མེད་ན་དེའི་ཚོ་མེད་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་མིང་འཇགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མོ་
 གཤམ་གྱི་བྱ་མོ་བཞིན་ནོ་ཞེན། གང་ཕྱིར་ཡོད་བདོག་ཅེས་མིང་བཏགས། །དེ་ཕྱིར་
 མེད་པར་མི་འགྱུར་ན། །གང་ཕྱིར་ཡོད་ཅེས་མིང་བྱས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡོད་ཅིང་བདོག་ ཅེས་མིང་བཏགས་པ་དེའི་ཕྱིར་
 མིང་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ནི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་
 རང་གི་ངོ་བོ་དང་དུས་མཚུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་སྒྲུ་རོལ་དང་ཕྱིས་འདོགས་
 པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མིང་དེས་བདེན་པར་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན། གང་གི་ཕྱིར་བདེན་
 པ་ཡོད་ཅེས་མིང་བྱས་པ་དེའི་ཕྱིར་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ་དོན་དང་
 མི་མཐུན་པའི་མིང་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མིག་ལེགས་པ་ལ་ཞར་བ་ཞེས་པ་དང་། ཚོ་
 སྤང་བ་ལ་ཚོ་རིང་ཞེས་དང་། ཚོམ་རྒྱན་པ་ལ་ལྷས་བཅས་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་
 ཡང་གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་མིང་བཏགས་པས་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་
 པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་ནི། རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་མིང་བཏགས་པས་ཡོད་པ་ཉིད་དགག་པ་ཅིའི་ཕྱིར་
 མི་ངེས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ། ཁོ་ན་རེ་སྒྲུ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ།
 གལ་ཏེ་སྟོན་ན་དེའི་ཚོ་མེ་ཞེས་སྒྲུས་ན་ཁ་ཚིག་པར་འགྱུར་ལ། སྤམ་པ་ཞེས་བརྗོད་
 བ་ཁ་ཁེང་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་རིག་པའི་
 རྗོད་བྱེད་དང་། བརྗོད་བྱའི་བརྗོད་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ་ཞེན། གལ་
 ཏེ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་པས། །བརྗོད་པས་འཇིག་རྟེན་པ་ཡོད་ན། །དངོས་གང་དེ་
 ཉིད་དུ་ཡོད་པ། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པར་ཅིས་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་རིག་པའི་སྒྲུ་རྣམས་ཀྱི་

འཛིག་རྟེན་པ་བརྗོད་ཅིང་། དེ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་
གང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དེ་དོན་དམ་པར་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱིས་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་
པར་ནི་རྒྱ་མཚན་ཅིས་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཅི་སྟེ་དེ་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ཉིད་
དུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་འཛིག་རྟེན་པ་དེ་དོན་དམ་
པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཅིང་། དོན་དམ་པ་མཐོང་བས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བ་ཡང་འགྱུར་བོ། འཛིག་རྟེན་པའི་བདུན་ཀྱང་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་རེག་
པར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་རེག་མ་རེག་སྟེ་ལ་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་ས་ཡོད་ན་དེ་དོན་དམ་
པར་གྱུ་བ་པ་ལས་གཞན་མིན་ལ། དོན་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་། འཛིག་
རྟེན་པས་བརྗོད་པ་བརྗོད་ཀྱང་པར་དེས་ཡོད་པར་གྱུ་བ་ན་འཛིག་རྟེན་པ་ཆེས་དབང་
བཅོན་དུ་འགྱུར་བས་འཛིག་རྟེན་པས་དེ་བརྗོད་པ་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་པར་འགྱུར་ཏེ།
འཛིག་རྟེན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྱུ་བ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ། མེད་པ་
ཚྭ་གས་སུ་འགྱུར་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་པ་བགག་པས་དངོས་
པོ་ཡི་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དགག་པ་དང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པས་དངོས་མེད་
རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ། ཁྱོད་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྱུ་བ་པ་བསལ་བས་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རེ་ཞེན། གལ་ཏེ་
དངོས་ཀྱན་མེད་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཚྭ་གས་རྣམས་
ཀྱན། །དངོས་པོ་མེད་པར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཀྱན་རང་བཞིན་མེད་
པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་
ན་དབང་པོ་ཚྭ་གས་རྣམས་ཀྱན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་པ་སྤར་གསར་དུ་བགག་པའི་
དངོས་པོ་མེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པ་ཡོད་མ་མཁྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདིས་གང་འགོགས་ན་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
འགོག་གི་ འོ་ན་ཡུལ་བགག་པས་ཅི་བྱ་སྟུམ་ན། སྒྲོའི་འཛིན་པ་འགོགས་པ་ལ་དེའི་
ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་ལྟར་གྱུ་བ་མ་གྱུ་བ་དབྱུང་བས་ཡུལ་དེ་ལ་རང་བཞིན་པ་མེད་པར་

ངེས་པས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་བསྐྱོག་ནུས་པའི་བྱིར། དཔལ་ཚེས་གྱིས་གྲགས་པས།
འདི་ཡུལ་སུན་སྤང་མེད་པར་ནི། །དེ་ནི་ངེས་པར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ། དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་དངོས་མེད་ལ། སྤྲིད་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
དངོས་པོ་མེད་པར་དངོས་པོ་ནི། །མེད་པར་གང་ལས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །དངོས་
པོ་ཡོད་ན་དེ་བཀག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ན་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས།
དགག་བྱ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་བཀག་པའི་དངོས་པོ་
མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འཛིག་རྟེན་ན་དངོས་པོ་མེད་
པར་སྐྱེ་བ་ལྟར། ལུས་པ་ཡོད་མ་སྤྱང་ན་ལུས་པ་ཞིག་པ་མི་འཐད་དེ་དང་པོ་སྐྱེ་བ་
མེད་ན་མཐར་འཁོར་བ་མེད་པ་བཞིན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ནི།
དངོས་པོར་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གང་ལས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཡོད་པ་
ཞིག་ཡོད་ན་དེ་མེད་པ་ཞེས་འཛིག་དགོས་ན་དེ་མེད་པས་དེའི་མེད་པ་རི་ལྟར་འཛིག་
ལྟོས་པ་མེད་པར་ལྟོས་ཚེས་མི་འགྲུབ་སྟེ། འཕགས་པ་གྲུས། དངོས་པོ་ལྟོས་གྲུབ་
གང་ཡིན་པ། །དེ་མ་གྲུབ་ན་རི་ལྟར་ལྟོས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་།
དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་། །དངོས་མེད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན། །
ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་པའི་དཔེ་རྟགས་ཡོད་པས་སྟོང་པར་མི་འགྱུར་བ་དགག་པ་ལ་
གཉིས། གཏན་ཚིག་ཡོད་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་གཞོད་པ་
བསྟན་པ་དང་། དཔེ་ཡོད་པས་སྟོང་པར་མི་འགྱུར་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བས་གཞོད་པ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཁྱོད་གྱིས།
གདོན་མི་ཟ་བར་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ནམ། ཤེས་བྱེད་དམ་སྐྱབ་བྱེད་
གཏན་ཚིག་བསྟན་དགོས་ལ། གཏན་ཚིགས་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་ལ། གཏན་ཚིག་ལྟར་སྟོང་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན། སྟོང་པ་

གཏན་ཚིགས་ལས་འགྱུར་པ། རྟེན་གྱི་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་ན། རྟེན་བཅའ་གཏན་
 ཚིགས་ལས་གཞན་ནི། མ་ཡིན་དེས་ན་གཏན་ཚིགས་མེད། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སྤྱོད་པ་
 གཏན་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་ན་དམ་
 བཅའ་དང་གཏན་ཚིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའམ། ཐ་མི་དད་པའི་
 རང་བཞིན་གཅིག་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་གཏན་ཚིག་སྟེ།
 དེ་ཡང་དམ་བཅའ་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ་དམ་བཅའ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཐ་དད་ན་བུམ་པ་དང་སྒྲུམ་བུ་བཞིན་སྟོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་མ་གྲུབ་པས་དམ་བཅའ་མི་
 འགྲུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཐ་མི་དད་ན་དམ་བཅའ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་སྐྱབ་
 དགོས་པས་གཏན་ཚིག་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མེད་པར་འགྲུབ་ལ། ཁོ་
 ན་རེ་ཐ་དད་ཀྱང་རུང་བ་མེད་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་ལྟོག་པ་ཐ་
 དད་ཡོད་པས་རུང་བ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ་གང་
 ལ་བརྟེན་ནས་གང་འབྱུང་བ་ཞེས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་ལྟར་འཐད་
 ཀྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་འཐད་པ་མེད་
 པས། བྱེད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་མེད་པའི་ཉེས་པ་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པར་
 འབབ་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱ་མཚན་གཏན་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་ལས་མི་འདའ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཟིན་ནས་སྤྱོད་
 པ་ཉིད་ཡིན་པར། འཕགས་པས། དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། ཚོས་འགའ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། རྟེན་གྱི་སྤྱོད་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི། ཚོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། ཡང་། གང་ལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་རུང་བ། རྟེན་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་།
 གང་ལ་སྤྱོད་ཉིད་མི་རུང་བ། རྟེན་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་སྤྱོད་པའི་དཔེ་ཡོད་པ། རྟེན་ན་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་ན། བྱ་
 རོག་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་ཀྱང་ནག་ཅེས་བརྗོད་ཅུས་སམ། གང་གི་ཕྱིར་རང་

ཡོད་བཞིན་དུ་དེ་ལ་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་
 སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
 ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་ཅིང་རྟོགས་ཏེ་
 སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྒོས་བསོད་ནམས། དུས་པས་སྟོན་མེད་ཅིང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
 ཐུག་གི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡིན་ལྟགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་
 མ་ཤེས་ཏེ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྟོགས་པ་མཚན་མའི་དངོས་པོ་བདག་དང་བདག་
 གིར་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་དངོས་པོ་དང་བདག་ཏུ་མཐོང་བ་ལ་བསྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་
 པ་དང་ལས་གྱིས་འཁོར་བར་བཅིངས་པ་རྣམས་གྱི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་དངོས་འཛིན་
 གྱི་རྟོག་པ་སྤང་ནས་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་མཚོག་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་བསྟན་
 བཅོས་འདི་རུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རིགས་པའི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོས་དགག་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདིས་དངོས་
 པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པས། མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བྱི་སྟོང་པས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་
 མེད་པ་སྟེ། མཚན་མ་མེད་པ་ཉི་བར་བཟུང་ནས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་མེད་
 པ་སྟེ། མི་སྟོན་པ་ཡིས་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
 གསལ་བ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་མ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་སོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྟེས་པ་དེ་མ་སྟེས། །དེ་ལ་སྟེ་བ་རང་བཞིན་ཡོད་མ་
 ཡིན་། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་
 ཡོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་མི་འགལ་བར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྟོང་བ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་ཏུ་སྟོན་པས། མདོར་བསྟུས་ན་སངས་རྒྱུས་གྱི་གསུང་གི་སྟོང་
 པོ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། འདི་ན་གང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་། རང་བཞིན་
 རྣམ་དག་བདག་མེད་ཆོས་ཤེས་པ། །དེ་ལ་ནམ་ཡང་སྟོམ་མིན་མི་འབྱུང་སྟེ། །འདི་

ལྷར་ཡང་དག་ངེས་ལ་དེས་བསྐྱབས་ཕྱིར། གང་ཞིག་ལུང་པོ་ལྔ་པོ་སྟོང་བ་རྣམས། །
 དབེན་པ་བདག་མེད་རང་བཞིན་སྟོང་ཤེས་ཤིང་། །ལས་གང་ཞིག་ལ་ལུས་ཀྱི་ཀླན་
 སྟོད་པ། །དེ་ལ་གཞན་ཡང་སྟོམ་མིན་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །བདུན་པ་ཡོད་མེད་
 ཀྱི་མཐའ་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། གང་དག་རི་ལྷར་གནས་པའི་གསུང་
 རབ་ཀྱི་དོན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་པས་ན་དངོས་པོ་ཁ་ཅིག་ཡོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་
 དངོས་པོ་མེད་པར་འཛིན་པ་དག་བསལ་བའི་ཕྱིར། གཅིག་ཡོད་གཅིག་མེད་ཅེས་བྱ་
 པ། །དེ་མིན་འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་མིན། །དེས་ན་འདི་ཡོད་འདི་མེད་ཅེས། །བརྗོད་
 པ་ཉིད་དུ་རྒྱས་མ་ཡིན། །གང་གི་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་པོ་བཤད་པར་འདོད་པ་དེའི་
 ཆོ་ཕྱི་ནང་གི་ལུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་འཛིན་རྟོག་པའི་དོན་གཤམ་མར་བྱས་ཏེ་ཐ་སྟངས་དུ་
 གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། གང་གི་ཆོ་འཛིན་རྟོག་པས་འདས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་
 པར་འདོད་པ་དེའི་ཆོ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས། ལུང་པོ་ལྔ་
 ཆར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་དོན་དམ་པར་གཉིས་ཀྱི་མེད་པར་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་རུང་ཞིག་ཡོད་ལ་གང་རུང་ཞིག་མེད་པར་འདོད་པའི་
 ཆོ་ལ་བ་དེས་འདོད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་འཛིན་རྟོག་པ་གང་གི་ལུགས་སུ་མི་འགྱུར་
 ཏེ། གལ་ཏེ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡོད་ན་དེའི་ཆོ་བུམ་པ་དང་སྟུམ་
 ལུ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དེ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་སྟེ་བུམ་པ་དང་
 སྟུམ་ལུ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་མེད་ན་དེའི་ཆོ་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཡོད་པར་རིགས་པ་དང་བྲལ་
 པའི་ཕྱིར། །དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལ་འདི་ཡོད་པ་དང་འདི་
 མེད་པར་བརྗོད་པར་རྒྱས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །
 དེས་ན་སྟངས་སྟངས་མཉམ་དང་། སྟོང་ན་སྟོང་མཉམ་ཡིན་པའི་ཚུལ་རིགས་པས་ངེས་
 པར་བྱའོ། །དོན་དམ་པར་ལྟ་ཅི་ཐ་སྟངས་དུ་ཡང་ཅི་ཡང་ཁས་ལེན་མི་རུང་བར་འདོད་
 པ་རྣམས་ལ་འདི་འདྲི་སྟེ། །དོན་དམ་པར་ཁས་སྲུང་ན་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་དུ་

འགྱུར་ན། བ་སྟན་དུ་ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་འདི་བ་སྟན་དུ་ཡིན་ན་བ་སྟན་ཁས་སྒྲུང་
བཞིན་དུ་ཅི་ཁས་མི་ལེན། བ་སྟན་ཙམ་ཞིག་ཁས་སྒྲུང་ན་དེའི་དོན་དམ་རྟོགས་པ་ལ་
གནོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་འོས་ལ། རྒྱ་མཚན་མེད་ན་ཅི་
ཡང་ཁས་མི་སྒྲུང་བ་དོན་མེད་ལ། ད་སུ་མའི་གཞུང་ནམས་ནས་ཇི་སྟན་བཤད་པའི་
གཏན་ཚིག་འདི་དག་གིས་དང་པོར་རང་ངོར་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་སམ་མི་དགོས།
དགོས་ན་དེ་བ་སྟན་མིན་ན་དོན་དམ་པར་ངེས་པ་དབྱུང་བ་ཟེད་ཅིག་ཅི་ལྟར་གྲང་།
དོན་དམ་མ་ཡིན་ན། བ་སྟན་ཀྱན་རྫོང་ལས་གཞན་པའི་ངེས་པ་ཐུང་གསུམ་པ་ཞིག་
ཡོད་དམ། རང་ངོར་ངེས་པ་མི་འདྲེན་ན་གཞན་ངོ་ཁོ་ན་ལ་སྟེལ་ན་གཞན་གྱིས་ངེས་
པས་བདག་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ན་རང་ལ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་རང་གིས་བཞོད་ནས་བ
རྒྱབ་བྱ་ཡང་དག་གཞན་གྱིས་ངེས་པ་བཞད་གང་གི་གནས་སུ་མི་འགྱུར་རམ། བདག་
ལ་ངེས་པ་མེད་པར་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དཔུས་ལོང་བཤད་རོལ་ཅན་གྱི་དཔེ་རྒྱུར་མ་
སོང་རམ། དེ་དག་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན་པས། ཁོ་པོས་ཐལ་འགྱུར་ཁོ་ནས་
གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་ལྟོག་གོ་ཞེན། ཁྱོད་དཔུ་མ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཡིན་ན་དཔུ་མའི་
གཏན་ཚིགས་དེ་དག་གང་དུ་སོང་དབྱུང་དགོས་ལ། རང་ངོར་འགྲོ་ན་བ་སྟན་ཡིན་
ནམ་དོན་དམ་ཡིན་དབྱུང་ན་བ་སྟན་ལས་འོས་མེད་ལ། རང་ངོར་མ་སོང་ན་དེས་ཐལ་
འགྱུར་ཐུན་པའི་ནང་གི་མདའ་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་མ་གྱུར་ཏམ། དང་པོ་དོན་དམ་
དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་འགྲོ་མཚམས་ངེས་ནས། དེ་ནས་བ་སྟན་གྱི་རྣམ་བཞག་ཇི་
ལྟར་བྱེད་ཀྱང་བདེ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ། ཨ་ཅང་དེ་དག་རྩེད་མོ་ཡིན། ཁོ་པོ་རང་
རྒྱུད་པ་ལ་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བདེ་མོ་ཞིག་ཡོད་པས་ད་ནི་ཡིད་སྟོབ་བ་ཞིག་
ཏུ་གྱུར་ཏོ། །ཐལ་རང་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་
རྩ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་སྟེལ་གྱིས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གཞུང་སྟེ་མའི་དཔུ་མ་ཡིན་
པས་རྩོད་པར་མི་སྟོོའོ། །

བརྒྱུད་པ་མཐའ་བྲལ་རིགས་པས་དགག་མི་རྣམས་པ་ནི། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་

ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །ཀླན་ཀ་
བརྗོད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན། །འདིར་སྒྲུབ་པ་བདག་གིས་ཁྱོད་ལ་ད་ལྟ་ལན་གདབ་པར་
མི་རྒྱས་ཀྱང་། །དེ་ལྟ་ནའང་ཁྱོད་ལ་ལན་འདེབས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་དག་ཕྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་
དག་གིས་ལན་གདབ་རྒྱས་སོ་ཞེན། །ཁྱོད་ཀྱི་རེ་བ་འདི་ནི་རྩུན་པ་ཞིག་སྟེ། ཕྱོགས་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ནི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལས་དེ་ལྟར་དུས་ཆེས་ཡུན་
རིང་བ་ཞིག་གིས་སུན་འབྱིན་པ་སྤིང་ན་ཡང་། དབུ་མ་པ་གང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་མེད་ཅིང་དངོས་པོ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
གྲུབ་པས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། །དེ་བཀག་པའི་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཞེས་
གང་ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལ་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ནའང་
ཀླན་ཀ་བརྗོད་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་ལ་དུས་
ཡུན་རིང་པོས་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་ཤོ་ལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
དེས་རྟེན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལ་ནམ་ཡང་སུན་འབྱིན་མི་རྒྱས་པར་དགོངས་
སོ། །དེ་བཟུང་ན་ནམ་མཁའ་ལ་རི་མོ་འདྲི་མི་རྒྱས་པ་དང་། །ལྷག་གི་བཞུས་པས་གཟིང་
བར་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཚུལ་ཚོགས་སུ་བཅད་དེ་སྒྲུབ་པ། །དེ་
ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ལ། །མཁས་པའི་སྟེ་པོ་ནམ་ཡང་སྟོན་ལས་གྲོལ། །
ཡང་དག་སྟོན་པའི་གསུངས་དང་དེའི་དགོངས་འབྲེལ། །འདི་ལས་གཞན་དུ་སྒྲུབ་
འབྲུལ་བར་གོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མ་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟོམ་
པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། །བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། །སྒྱུར་བྱེད་
གང་གིས་བསྒྱུར་པའོ། །དང་པོ་ནི། །སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྟ་ཞལ་སྟེ་
ནས་མཛད་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཚོགས་

ལེའུར་བྱས་པ་རྫོགས་སོ་ཞེས་དེ་ལས་བཤད་དུ་མེད་པའི་ཐ་ཚོགས་གོ། གཉིས་པ། ཁ་
 ཆེའི་གྲང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་གྱི་དཔུང་རིན་ཆེན་སྤྲུལ་པའི་ཀུན་དགའ་ར་བར། རྒྱ་གར་
 གྱི་མཁན་པོ་བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་དཔོན་པོ་བྲམ་ཟེ་རྗེའི་སྤྲུལ་སྤྲུ་རྣམས་ནས་
 བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་པ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་
 ཅིང་ཁྱས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབས་པའོ། ། སྤར་སྤྲུས་པ།
 འཆད་ཚུད་ཚུམ་པའི་གནས་ལ་སློ་མེན་ཏེ། མི་ཆེ་ཉི་མ་ཕལ་ཆེར་ཐལ་ནས་སོང་། །
 བཙུ་བརྒྱད་ལོ་ནས་དང་སངས་བརྒྱད་བར། ཉིན་མཆན་མེད་པར་ཆོས་སྤྱིན་བྱས་
 པར་རྫོམ། བཤད་པ་རི་ཙམ་བྱེད་བཞིན་ཆགས་སྤང་འཕེལ། འདུས་པ་ཙམ་མང་
 བཞིན་ཚུད་པ་འཕེལ། ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སློབ་མ་གཅིག་མ་བྱུང་། ཏེ་ཁྱི་དཔོན་
 བར་དང་ཚུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བ་བྱིད། ཆོས་ལ་བོད་སྤྲུལ་མཐོང་ནོར་ལ་གཅིས་འཛིན་
 ཅིང་། ཆགས་སྤང་འབྲུལ་བས་བཙིང་བཞིན་གཞན་མཆངས་བརྗོད། རང་གི་སྤྱིན་
 ལ་ནམ་ཡང་མི་རྟོགས་པའི། སྤྱིགས་མའི་འཁོར་གྱིས་ནམ་ཡང་དགོས་པ་མེད། རི་
 བྱོད་དཔོན་པར་རང་གི་སེམས་འདུལ་ཞིང་། གཞན་ལ་ཕན་པའི་སྤྱིན་ལམ་མི་འདོར་
 བར། ཏེ་ཅང་ཆོས་པ་བཟང་པོར་མི་འགྱུར་མོད། ཁ་སེམས་བདེ་བར་གྱི་ཡང་
 འགྱུར་པ་མེད། ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་པ་རྗེ་ཏེ། འཛིགས་མེད་
 བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་གྱིས། ཏེ་རྡོ་རྗེས་སྤྲུལ་དང་བཙས་ཏེ་ཞིབ་གསལ་
 གྱི། འབྲེལ་པ་ཚང་ལ་མཐའ་དབྱེད་བཙས་པ་ཞིག་གྲུབ་པར་གྱིས་ཞེས་བཀའ་
 སྤྲུལ་སྤྱི་བོར་སོན། ཏེ་ཕྱིར་འདི་ན་རང་སྤོས་གང་དཔོག་གིས། འབྲེལ་བཤད་བཏུད་
 ཅིའི་ཐེགས་མའི་མཆོད་སྤྱིན་སྤྱོས། བདག་ནི་སོ་སྤྲུལ་ལས་ཀྱང་སོ་སྤྲུལ་ཞིང་། བྱིས་
 བཙོན་སྤྲུངས་པའི་སྤྲོ་བས་ཤུགས་ཞན་པ་དེས། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་
 བོད་པ་ཏུང་། མ་རྟོགས་དྲི་མའི་ཆོགས་སུ་གྱུར་པ་གང་། ཏེ་མ་པའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་
 གྱིས་སྤྱིན་སྤྲུལ་བཤགས། འོན་ཀྱང་འཕགས་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་བཟང་ལ། །
 བརྟེན་ཕྱིར་ལེགས་བྱས་ཅུང་ཟད་ཡོད་སྤིང་ན། མ་རིགས་གཞུང་འཛིན་དྲ་བ་རབ་

བསལ་ནས། །རྣམ་མཁུན་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བས་འགོ་འདི་སྟོང་། །
ཞེས་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པར་ཤད་པ། སྒར་སྟོན་བརྩོན་སྡེ་སྟོན་འཛིན་པ་
སྒྲ་མ་བསྐྱེད་ཆོས་འབྱུང་གིས་འདི་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་ཅིས་ཀྱང་གྲུབ་པར་གྱིས་ཞེས་
བསྐྱེལ་ན་ཡང་དེ་ཀར་ལུས་ལ། བྱིས་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱི་དབྱུང་གནས་
པའི་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་སྡེ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྒྲ་བའི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟབ་
བཤད་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་སྒྲ་བས་སྡེ་སྟོན་འཛིན་པ་དུ་མས་འདི་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་ཅིས་
ཀྱང་དགོས་ཞེས་བསྐྱེལ་བ་ཡིད་ལ་བཅག་ནས། རྗེས་སོར་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་
མངའ་བདག་དོན་གྱི་སྒྲ་དུ་མཆོན་ནས་བརྟེན་ན་འཛིགས་མེད་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་
པའི་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོས་དངོས་རྗེས་ཀྱིས་སྟེས། བྱི་གཞི་དང་བཅས་པ་གནང་
ནས། །གདན་ས་འདིར་འཆད་ཉན་ལ་ཡན་པའི་སྟེན་དུ་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་གསལ་
གཙང་སྟོས་ཐོན་པ་ཞིག་གྲུབ་པར་གྱིས་ཞེས་བཀའ་སྟེལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཅོད་པན་སྦྱི་བོར་
སོན་པ་དོན་ཡོད་པར་བསྐྱེད་པ་པོ་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤུགས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་ཚུལ་ཁྲིམས་
རྒྱ་མཆོས་དབེན་པའི་ཡང་ཁྱོད་ལྟོན་པ་ལུང་ནས་རྒྱལ་བཀའ་རིན་པོ་ཆེའི་ཀླག་ལུང་
ཉན་པའི་ཞོར་མེ་འབྲུག་ལོའི་ཉོར་སྒྲ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉེར་བདུན་པར་ལེགས་པར་
གྲུབ་པར་བསྐྱིས་པའོ། །རྣམ་འདྲེན་སྒྲ་མའི་གསུང་གསང་བདུན་ཅིའི་སྟེས། །ཆོར་བ་
ཀྱན་གྱི་བཅུད་ལེན་འདོད་འཛོའི་དབྱིག་ །སྐལ་མཉམ་གསོས་སུ་གཅིག་ལས་དུ་མའི་
འཕྱལ། །འཆར་འདི་བསྐྱོན་པའི་མིང་དེས་བསྒྲུབ། །དགེའོ། །དགེའོ། །དགེའོ། །
མཉྫུ་ལྟོ། །

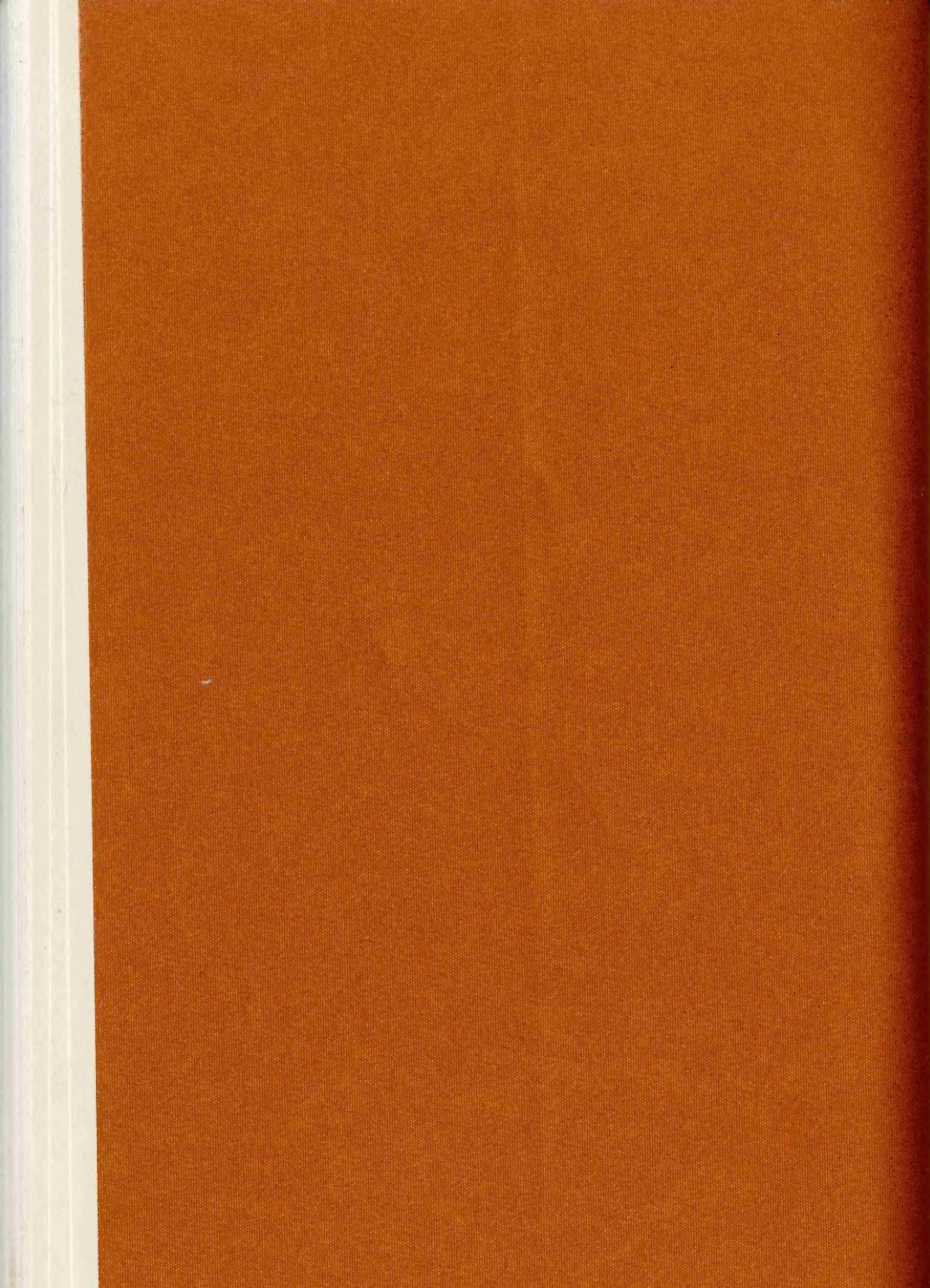

ཡིག་ཉི་ཤུ་རྒྱལ་པ་འདི་དཔེ་ཆ་ཡི་ནང་དུ་བཞག་ན་དཔེ་ཆ་དེར་ཅི་འདྲར་
བཀོམས་ཀྱང་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དབལ་ཏུ་རྒྱན་ལས་གསུངས་སོ།།

ཅིས་འབྱུང་བ། འཇང་གྲ་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཆོན།
དཔེ་རྒྱིག་བ། བསྟན་པ་རྒྱལ་མཆོན།
ལུ་དག་བ། རེ་སྒོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆོ།
བསྟན་པ་རྒྱལ་མཆོན།

21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

༡༡། །སྟོན་པའི་དམ་ཚུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །
ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །
དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྤྲེའུ་བྱེད་དང་། །
སྤྲེའུ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །